

DITHUTO-THEO TSA BAEBELE

**MANUALE WA GO ITHUTA O O TLHAGISANG
BOITUMELO LE KAGISO YA BOKERESETE BA BOAMMAARURI.**

Duncan Heaster

Kgatiso ya Ntlha	1992
Kgatiso ya Bobedi	1994
Kgatiso ya Boraro	1999
Kgatiso ya Bone	2002
Kgatiso ya Botlhano	2008

ISBN 1 874508 00 3

**The Christadelphian Advastment Trust
Registered Charity No. 1080393
PO Box 3034
South Croydon
Surrey CR2 0ZA
ENGLAND**

www.Carelinks.net

DITHUTO-THEO TSA BAEBELE

Keta-Pele 6

KGAOLO YA 1: "DILO TSEO DI AMANANG LE PUSO YA MODIMO"

Thuto ya 1: Modimo..... 12

1.1 Gonna teng ga Modimo

1.2 Popego ya Modimo

* Go Dumela mo Tirisong 1: Go itse Modimo

* Go Dumela mo Tirisong 2: Bogolo go fetisa ba Lorato (Robin Jones)

1.3 Leina le Semelo sa Modimo

* Go Dumela mo Tirisong 3: Bopelotlhomogi ba Modimo (John Parkes)

* Go Dumela mo Tirisong 4: Modimo yo o Bonang Tsotlhe

* Go Dumela mo Tirisong 5: Modimo o Maatla-otlhe

* Go Dumela mo Tirisong 6: Go Tsibogela Modimo a le Esi

1.4 Baengele

* Go Dumela mo Tirisong 7: Modimo jaaka Motlhodi

Phapogo ya 1: Ponatshego ya Modimo

* *Phapogo ya 2: Goreng Thuto ya Boraro bo Boitshepo e ne ya amogelwa*

Thuto ya 1: Dipotso

Thuto ya 2: Mowa wa Modimo..... 75

2.1 Mowa wa Modimo

2.2 Tlhotlheletso

2.3 Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo

2.4 Go Khutlisiwa ga Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo

2.5 Baebele Maatla a le Nosi go re Kaela

* Go Dumela mo Tirisong 8: Maikarabelo a go Dumela mo go Tlhotlhelediwe ga Baebele

Phapogo ya 3: A naa Mowa o o Boitshepo ke Motho?

Phapogo ya 4: Mokgwa wa Mothofatso

Thuto ya 2: Dipotso

Thuto ya 3: Ditsholofetso tsa Modimo..... 151

3.1 Keta-pele

3.2 Tsholofetso ya kwa Etene

3.3 Tsholofetso go Noa

3.4 Tsholofetso go Aborahame

3.5 Tsholofetso go Dafita

* Go Dumela mo Tirisong 9: Kgolagano le Modimo

Thuto ya 3: Dipotso

Thuto ya 4: Modimo le Loso..... 192

4.1 Tlholego ya Motho

4.2 Mowa 'Soul'

4.3 Mowa 'Spirit'

4.4 Loso ke go Nyelela-Ruri 'Oblivion'

4.5 Tsogo ya Baswi

4.6 Katlholo

4.7 Tulo ya Tuelo: Legodimong kgotsa Lefatsheng?

4.8 Maikarabelo mo Modimong

4.9 Dihele

* Go Dumela mo Tirisong 10: Maatla ao a Rotloetsang go Tlhaloganya Loso

Phapogo ya 5: Dipoko le 'Reincarnation'

Phapogo ya 6: Go Phamolelwa kwa Marung 'Rapture'

Thuto ya 4: Dipotso

Thuto ya 5: Puso ya Modimo..... 249

5.1 Tlhaloso ya Puso ya Modimo

5.2 Puso ya Modimo ga e ise e tlhongwe

5.3 Puso ya Modimo mo nakong eo e Fitileng

5.4 Puso ya Modimo mo Isagong

5.5 Ngwaga-Kete 'The Millennium'

* Go Dumela mo Tirisong 11: Bokao ba Puso ya Modimo mo go Rona Gompiano

* *Phapogo ya 8: Puso ya Modimo Gompiano (Graham Bacon)*

Thuto ya 5: Dipotso

Thuto ya 6: Modimo le Bosula..... 283

6.1 Modimo le Bosula

6.2 Diabolo le Satane

6.3 Medemone

* Go Dumela mo Tirisong 12: Ntwa ya Tlhaloganyo

Phapogo ya 9: Boloi

Phapogo ya 10: Go Diragetse eng kwa Etene?

Phapogo ya 11: 'Lucifer'

Thuto ya 6: Dipotso

Kgaolo ya 2 :

"Dilo tseo di amanang le leina la Jeso Keresete" (Ditiro 8:12)

Thuto ya 7: Tshimologo ya ga Jeso..... 341

7.1 Di-porofeto ka ga Jeso mo Testamenteng e Kgologolo

7.2 Go Tsala ga Lekgarebe

7.3 Maemo a ga Keresete mo Leanong la Modimo

7.4 "Kwa Tshimologong Lefoko la nna Teng"

* *Phapogo 12: Jeso Morwa Modimo (Michael Gates)*

* Go Dumela mo Tirisong 13: Jeso o ne a seyo pela a Tsalwa:

Jaanonong ga Tweng?

Thuto ya 7: Dipotso

Thuto ya 8: Tlholego ya ga Jeso..... 368

8.1 Ketapele

8.2 Pharologanyo Gareng Ga Modimo le Jeso

8.3 Tlholego ya ga Jeso

8.4 Botho ba ga Jeso

8.5 Kamano gareng ga Modimo le Jeso

* Go Dumela mo Tirisong 14: Keresete wa Boammaaruri

* *Phapogo ya 13: Keresete wa Boammaaruri o timetse jang?*

* *Phapogo ya 14: Bo-Modimo ba ga Jeso*

Thuto ya 8: Dipotso

Study 9: Ditiro tsa ga Jeso..... 413

9.1 Go fenywa ga Jeso

9.2 Madi a ga Jeso

Go Dumela mo Tirisong 15: Jeso o Sule ka ntlha ya Me: Jaanong ke Dire Eng?

9.3 Jeso jaaka Moemedi wa Rona

9.4 Jeso le Molao wa ga Moshe

Go Dumela mo Tirisong 16: Sefapaano Sa Boammaaruri

9.5 Sabata

Go Dumela mo Tirisong 17: Tlhotlheletso Ya Sefapaano Mo Maphelong A Rona Tsatsi Le Letsatsi.

Phapogo ya 15: Sefapaano (Mokgorong)

Thuto ya 9: Dipotso

Thuto ya 10: Kolobetso Mo Go Jeso_____ 462

10.1 Botlhokwa ba Kolobetso

10.2 Re Tshwannwa ke go Kolobediwa Jang?

10.3 Bokao ba Kolobetso

10.4 Kolobetso le Pholoso

Go Dumela mo Tirisong 18: Go Tlhomama Ga Pholoso

Phapogo ya 16: Go Kolobediwa Gape

Thuto ya 10: Dipotso

Study 11: Bophelo mo go Keresete _____ 488

11.1 Ketapele

11.2 Go itsheka

11.2.1 Mokeresete le Tiriso ya Maatla

11.2.2 Mokeresete le Dipolotiki

11.2.3 Mokeresete le Menate ya Lefatshe

11.3 Bophelo ba Mokeresete

11.3.1 Go ithuta Baebele

11.3.2 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba Thapelo

11.3.3 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba Thero

11.3.4 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba 'ecclesia' kgotsa Kereke

11.3.5 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba Go nathoganya Senkgwe

Mmogo

11.4 Lenyalo la Bokeresete

11.5 Kabelano ya Bokeresete

Thuto ya 11: Dipotso

KETAPELE

Batho ba bantsi bao ba tsenang kereke, ba lemoga fa go le sengwe seo se latlhegileng mo kitsong ya bone. Mme seo se tlhokagalang ke selo se se golo tota. Tebo ya lefatshe eo e tlotlomadiwang, e rerwa mo diphutegong tsa dikereke tse dintsi, ga go sepe sa dithero tseo se se tlang ka ntlha. Boitekanelo le dikhumo tsa lefatshe leno, ga di tle fela ka gore batho ba neela moneelo kwa dikerekeng. Go sekgala gareng ga seo baruti ba se rerang le seo se diragalang mo maphelong a batho. Re lemoga fa tlhakatlhakano eo e tlisiwang ke mathata a maphelo a rona, ke a boammaaruri, fela ga re kgone go bona setshwantsho sotlhe ka di thero tsa segompieno. Le ge re ithaa rere re itse gore setshwantsho se segolo ka tseo di tlhagelang lefatshe ke eng. Fela, le ge re tsaa dilo jaaka re di buisa, ga re kgone go bua kgotsa go batlisisa ka ga dipelaelo tsa rona, ka go buisa Baebele kwa kerekeng. Le ge e le motho a le esi, o boifa go botsolotsa ka ga seo a se badileng.

Seo re se rotloetsang ke lenane le le tiileng, leo le sa letleng dinolwane go seo Modimo a se re bolelelang go tswa mo Baebeleng. Re batla go bona setshwantsho, seo se tlhagisiwang ke lefoko la Modimo, le gore mareo ao a kaelwang go tswa mo Baebeleng a lomagana jang sentle go tlhagisa molaetsa o le mongwe o o tlhaloganyegang, mme re kgone go o bapisa le maitemogelo a rona a mo bophelong.

Jannaong fa o le ena, fela jaaka le nna ke ne ka nna ene, tswelela go buisa....

Batho botlhe bao ba amogetseng gore go na le Modimo, le go re Baebele ke tshenolo ya gagwe go motho, ba tlhoka go batlisisa dithuto tsa ntlha tsa motheo ka ga molaetsa wa yone. Batho ba bantsi bao ba ipitsang “Bakeresete” ba bonala ba le bokoa mo go

batlisiseng seno – ditemana di sekae go tswa mo testamenteng e ntsha ka di Sontaga, Baebele go lo gongwe mo ntlong, eo e iseng e ke e balwe, ba gopola go se-nene ka ga ditlhamane di le mokawana tsa Baebele.

Ga go makatse gore ka ntlha ya phisegelo e nnye mo go batleng go tlhaloganya lefoko la Modimo, go tletse tlhakatlhakano ya thuto ya lefoko la Modimo le go sa tsepamang ga thuto ya Baebele ya boammaaruri mo dikakanyong tsa bontsi. Ka fa letlhakoreng le lengwe, go bao ba nang le lemorago le lennye la bokeresete, bao ba ithaopileng, ba batlisisa molaetsa wa Baebele, fela, ba fitlhela go re mongwe le mongwe yo ba le kang go ikopanya nae, le ene o leka go ba neela dithuto tseo motheo wa tsone e leng wa setho, dithuto tseo gantsi di sa bontsheng le go phatsima mafoko a Baebele.

Ke maikaelelo a Dithuto-theo tsa Baebele (Bible Basics) go tlhotlhomisa molaetsa wa Baebele ka mokgwa wa kgwebo, ka mokgwa wa tatelano. Buka e no e tlholegile go re e balwe go fitlha kwa bokhutlong, gongwe go dirisiwa jaaka thuto ya Baebele ka poso. Dikarabo kwa bokhutlong ba Thuto nngwe le nngwe di ka romelwa kwa atereseng e e fa tlase; dikarabo tsa gago di tla fitisetswa kwa motlhatlheleding wa gago yo o tla tswelelang le wena go fitlhela o fetsa ka dithuto tsa gago.

Go a tlhaloganyega gore baithuti ba bangwe ga ba kitla ba rata go araba dipotso, mme ba rate go botsa dipotso ka bo bone mo dintlheng tseo ba sa ditlhaloganyeng, gongwe tseo ba ganetsanang le tlhaloso eo e tlhagisitsweng mo bukeng e no. Go le jaalo! Makwalo otlhe a ka romelwa gona mo atereseng e e fa tlase, mme dikarabo di tla go romelwa go wena.

Ke maikaelelo a mokwadi wa buka e no, gore molaetsa wa ntlha wa Baebele o o tlhapileng o a tlhagisiwa mo bukeng e no. Go le jalo, go tla tswelela gonna le ditemana le ditlhogo tseo di ka bonalang e kete di farologane le thuto ya makwalo a mangwe go tswa mo Baebeleng. A mangwe a o ne, le dintlha dingwe tsa Efangele tseo di ka nnang le go kgatla ba buise bangwe, di tla

tlhotlhomiswa mo go “Diphapogo”. Mmuisi o tshwanetse go tlhaloganya molaetsa wa ntlha wa Baebele le ge a sa buise “Diphapogo”, fela re a itse gore baithuti ka bontsi ba tla buisa bontsi ba tsone. Phetolelo ya Baebele eo bontsi e tlang go dirisiwa mo dithutong tseno ke phetolelo ya setswana kgatiso ya 1987 le 1970. Fela fao go senang lesedi mo phetolelong ya setswana re tla dirisa diphetolelo tsa senyesemane “NEW EUROPEAN TRANSLATION”.

Go batho ba le bantsi bao ba tshwanetsweng ke ditebogo ka thuso tsa bone gore ke tlhagise buka e no, ditebogo bogolo go ‘Clive Rivers’ yo o dirisitseng matsetseleko a gagwe go tlhagisa ditshwantsho tseo re di bonang mo bukeng e no, le bao ba tshwaetseng mo bukeng e no. Fela, ditebogo tsa me ke di lebisa go makgolo-kgolo a batho ba Aferika, ba ‘West Indies’, ba ‘Phillippines’ le ‘Eastern Europe’, bao go batlisiseng ga dipotso tsa bone, le go nyorelwa ga lefoko la boammaaruri ga bone, go ileng ga mpateletsa go akanya gangwe le gape le go fetola “Dithuto-theo tsa Baebele (Bible Basics)” gangwe le gape. Bontle le bo-maatlametlo ba bone bo oketsega fela ka go lebelelwa go tswa matlhakoreng a a farologaneng. Go tswa mo di-tekesing tse ditletseng, di-toroko tseo di bulegileng, mo dintlong tsa di-hotele, le mo mathuding a dintlo tseo selemo se di goteditseng, metse e e potologilweng ke dikgwa, ke mo bontsi ba ditlhogo tseno di ileng tsa buiwa gone, ga kgakgauthanwa, tsa rutwa baithuti ba Baebele go tswa ditshabeng tse di farologanyeng. Bakaulengwe ba me bao ke tshegofaditsweng go dira nabo, e nnile thotloetso e kgolo gonna ya thuso. Dintlha ka bontsi tsa “Diphapogo” mo bukeng e no, gantsi di ne di sekwa sekwa mo dikamoreng tsa di-hotele, fa rentse re tsamaya le go rerela baithuti ba Baebele.

Botsala le kabelano eo e tswang mo go dumeleng dithuto tseno tsa motheo tsa Baebele, e ka se lekanngwe le e pe, mo bophelong ba motho. Go le jaalo! Go botlhe “badiri ka nna go ya pusong ya Modimo” ke a lo leboga, ke solofela ba tla fitlhela bukana e no, e le thuso mo tirong e kgolo ya go tlhagisa Efangele ya boammaaruri “ditshabeng tsotlhe”.

Go amogela boammaaruri ba Efangele jaaka e rutwa mo matlhareng a Baebele, e tla ama maphelo a rona tsatsi le letsatsi, e etelela banna le basadi lefatshe ka bophara go rorisa Modimo sentle, jaaka o laetse, go tloga jaanong go ya ka bosakhutleng. Mongwe le mongwe yo o fitlhelang boammaaruri o fitlhelela “perela e e tlhwatlhwa”, mme o tla ikutlwela maikutlo a ga Jeremia ka bo e ne fa a ne a re: “..e rile ke fitlhela mafoko a gago, ka a ja. Mafoko a ga go a ne a nthabisa. E ne e le boitumelo ba pelo ya me, fa ke biditswe ka leina la gago,...”(Jeremia 15:16). Go fitlhelela seno, rapelela thuso ya Modimo go tlhaloganya lefoko, pele o ithuta nngwe le nngwe ya dithuto tseno. “Mme jaanong, ...ke lo neela mo Moreneng le mo Lefokong la bopelotlhomogi ba ga gawe yo o nonofileng go lo aga le go lo naya boswa mmogo le botlhe ba ba itshepisitsweng” (Ditiro 20:32).

D.H.

“NB! Bible Basics is available in over 50 languages. Contact the publisher for more details, or view online at www.Biblebasicsonline.com. Foreign languages editions and free distribution of this book are enabled by donations and legacies to the Publishers: The Christadelphians Advancement Trust, Registered Charity No. 1080393, P.O. Box 3034, South Croydon, Surrey CR2 0ZA ENGLAND email: info@carelinks.net”

Dikhutswafatso tseo di dirisitsweng mo bukeng e no go dibukana tsa Baebele

Gen.-Genesi	Am.-Amose	1 Bathe.-1
Eke.-Ekesodu	Mig.-Miga	Bathesalonika
Lef.-Lefitiko	Nah.-Nahume	2 Bathe.-2
Num.-Numeri	Hab.-Habakkuke	Bathesalonika
Dt.-Doiteronomio	Sef.-Sefanya	1 Tim.-1 Timotheo
Josh.-Josua	Hak.-Hakai	2 Tim.-2 Timotheo
Baatlh.- Baatlhodi	Sag.-Sagaria	Tit.-Tito
1 Sam.-1 Samuele	Mal.-Maleagi	Bahe.-Bahebere
2 Sam.-2 Samuele	Mt.-Mattheo	1 Pet.-1 Petoro
1 Dikg.-1 Dikgosi	Mk.-Mareko	2 Pet.-2 Petoro
2 Dikg.-2 Dikgosi	Lk.-Luka	1 Jn.- 1 Johane
Dip.-Dipesalome	Jn.-Johane	2 Jn.-2 Johane
Dia.-Diane	Bar.-Baroma	Tsh.-Tshenolo
Mor.-Moreri	1 Bak.-I Bakorinthe	
Jes.-Jesaya	2 Bak.-2 Bakorinthe	
Jer.-Jeremia	Bag.-Bagalata	
Hes.-Hesekiele	Baef.-Baefeso	
Dan.-Daniele	Bafi.-Bafilipi	
Hos.-Hosea	Col.-Colossians	

Dipotso tsa thuto

Dipotso kwa bokhutlong ba thuto nngwe le nngwe di mefuta e le mebedi: tlhopho ya karabo e e nepagetseng go tswa go dikarabo di le mmalwa tse di ratileng go tshwana. (ka jalo o tshwannwa ke go tlhopho karabo e le nosi, go tseo di neilweng), le dipotso tse di tlwaelegileng tseo di batlang go kwalololwa jaaka o araba seo se boditsweng. Kwala dikarabo tsa gago mo letlhareng leo le tlhagisitsweng, fa o feditse le gagole sentle o le romelele kwa aterseng e e neilweng, mongwe o tla go lebelela dikarabo tsa gago a ikopanye le wena go tsibogela dikarabo tsa gago, le ditaelo go tswela ka dithuto tseno.

O ka romela di karabo tsa gago mo Atereseng e e mo
lebokosong fa tlase gongwe go:-

***Bible Basics, P.O.Box 4502, Mmabatho 2735 North West
Province RSA***

Kgotsa

***Bible Basics, P.O. Box 3034, South Croydon, Surrey CR2
0ZA
ENGLANG***

Kgotsa

Carelinks, P.O.Box 152, Menai NSW 2234 AUSTRALIA

e-mail: info@carelinks.net **Web:** www.carelinks.net

First published 1992, second edition 1994, Russian edition 1993
ISBN 1 874508 00 3

THUTO YA 1

MODIMO

1.1 Gonna Teng ga Modimo

“...yo o atamelang Modimo o tshwanetse go dumela gore o teng le gore ke ona moduedi wa ba ba o batlang.” (Bahebere: 11:6). Maikaelelo a dithuto tseno ke go thusa bao ba batlang go tla go Modimo, ba sena go dumela “go re o teng”; ka jalo ga re kitla re itshwenya ka go tlhagisa bopaki bo bo bontshang tumelo mo go nneng teng ga Modimo. Fa re lebelela le go tlhotlhomisa popego e e gakgamatsang ya mebele ya rona (*bapisa le Pesalome. 139:14*), bopaki ba popego ya sesheshe, tebelelo ya bodiba ba loapi mo maitsiboeng, tsotlhe tseno, le bontsi ba dipopego tse dingwe tseo di phatsimang bophelo, di dira gore go sa dumeleng mo Modimong e nne kgakgamatso e kgolo tota. Go dumela go re ga gona Modimo, go tlhoka tumelo e e feteletseng, go na le go dumela fa Modimo o le teng. Kwa ntle ga Modimo ga gona tolamo, maikaelelo, kgotsa tlhaloso ya bodiba ba loapi, seno e tla tswelela go bonala ka nako tsotlhe mo bophelong ba yo o sa dumeleng jaaka bopaki ba mmopi. Re santsane re tshotse seno mo dikakanyong tsa rona, ga go gakgamatse go re bontsi ba batho bo dumela ka selekanyo se se rileng, mo Modimong – ke raa, le mo bathong bao ba dirileng dithoto kgotsa dikhumo tsa bone “medimo” ya maphelo a bone.

Fela go na le pharologano e kgolo gareng ga gonna le kitso nyana fela, ya gore go na le thata e kgolo go lo gongwe, e e kaiwang Modimo, le go itse ka boamaaruri seo a se solofetsang; jaaka tuelo ya go mo direla ka botshepegi. Bahebere: 11:6 e tlhagisa dintlha tseno jaana:

“ke go dumela gore o teng (Modimo) le

GO RE KE O NA

moduedi wa ba ba o batlang (‘ka botlhale’) (lebelela phetolelo ya seeng e fetoletswe botoka)

Bontsi ba Baebele ke ka ga ditiragalo tsa batho ba Modimo Iseraele; nako le nako ntlha e no e a tlhagisiwa; gore go amogela ga bone gonna teng ga Modimo, go ne go tlabisa ditlhong fa go bapisiwa le tumelo ya bone mo ditsholofetsong tsa ona. Ba ne ba bolelelwa ke moeteledi-pele yo mogolo Moshe “...itseng kajeno, lo be lo ele tlhoko, fa Morena e le e ne Modimo kwa godimo mo legodimong le fa tlase mo no lefatsheng, go sena o pe o sele.” (Doiteronomio 4:39,40).

Jaanong, ntlha e e tshwanang e dirwa gape – kitso mo teng ga rona, gore Modimo o teng, ga e kae fa re amogelesega mo Modimong. Fa re dumela ka boammaaruri gore re na le Mmopi, re tshwannwa ke “go tshola ditaelo tsa Ona”. ke maikaelelo a dithuto tseno tseo di latelanang, go tlhalosa gore ditaelo tseno di kaa eng, le gore di tsholwe jang. Jaanong! Fa re sekaseka dikwalo go dira seno, re tla fitlhela go re tumelo ya rona mo go nneng teng ga Modimo e tla gola, mme e tie. “...tumelo e tla ka thero, thero yona e tla ka taelo ya ga Keresete.” (Baroma 10:17)

Fela jaalo! Jesaya 43:9-12 e re bontsha gore go tlhaloganya diporofeto tsa Modimo ka ga isago, tlhaloganyo e no e re dira go re re itse fa “e tla bo e le nna” (Jes 43:13) – jaaka sekai: Leina la Modimo “Ke nna yo ke leng ene!” ke boammaaruri (Eke. 3:14). Moapostolo Poulo o ne a etela toropo nngwe e bidiwa Berea, jaanong e leng kwa ‘Northern Greece’. Jaaka metlha yotlhe, a rera efangele (dikgang tse di molemo) ya Modimo teng; fela, batho ba seka ba amogela fela seo Poulo a neng a se rera, “ba amogela lefoko (la Modimo, e seng la ga Poulo) ka tlhagafalo yotlhe, ba lotolotsa dikwalo ka letsatsi lengwe le lengwe gore a dilo tse, di ntse jalo. Jaanong ba bantsi ba bone ba dumela....” Ditiro: 17:11,12). Tumelo ya bone e ne ya tlisiwa ke gonna le kutlwisiso ya bone ka ditlhaloganyo tse di bulegileng, ba batlisisa Baebele tsatsi le letsatsi (“gore dilo tseo dintse jalo”). Go nna le tumelo ga bone, ga go atla ka go fetolwa semowa ga pelo tsa bone, kwa ntle ga go amana le go ithuta lefoko la Modimo. Jaanong go tla jang batho ba lefatshe bao ba tsenang mo kopano ya Pentekosetale (Ba-zalwane) ba tswe mo go di kopanong tseo e le “badumedi”? Ke tiro e kanakang ya go batlisisa lefoko la Modimo e e dirilweng pele ga ga go “dumela”ga bone? Go tlhokega ga patlisiso e no mo Baebeleng, go feleletsa go koafatsa go dumela ga lefoko go go kgotsofatsang, go go agilweng mo motheong wa Baebele mo bokereseteng ba bone, gantse nako e tsamaya ba fetogeke mekgatlho e no. Maikaelelo a dithuto tseno ke go tlhagisa boalo ba go batlisisa ka bowena, ka tatelano dikwalo tse di boitshepo, gore le wena, o tle o kgone go dumela. Kopano magareng a go utlwa efangele ya boammaaruri le gonna le tumelo ya boammaaruri, bo tlhagisiwa gantsi mo dikwalong tseo go neng go rerwa efangele mo go tsone:

- “...le Bakorinthe ba le bantsi, ya re ba utlwa, ba dumela, ba be ba kolobediwa”. (Ditiro: 18:8)

- Batho ba “utlwa lefoko le efangele ka molomo wa me, mme ba dumele”(Ditiro: 15:7).
- “... re rera jaalo, e bile lo dumetse jalo.”(1 Bakorinthe 15:11)

1.2 Popego ya Modimo

Ke tlhagiso e kgolo e e gakgamatsang eo Baebele e e tlhagisang, gore e tlhagisa Modimo a le motho yo o tshwaregang, a na le mmele wa setho. Ke tumelo e e tshotsweng ke bokeresete gore Jeso ke ngwana wa Modimo. Fa Modimo a sena setshwano sa motho, yo a nang le mmele jaaka motho, go ne go ka se kgonagale go re a nne le ngwana yo e neng e le “marang a kgalalelo ya O na le setshwano sa bodimo ba O na” (Baheberu:1:3). Gape, go tla nna thata go aga kamano, le kgolagano e e phelang ya setho le Modimo, fa, Modimo e le fela kakanyo mo tlhaloganyong tsa batho, gongwe mowa go lo gongwe kwa botenye ba loapi. Go kotsi go itse gore bontsi ba ditumelo, ba na le kitso e no e e sesafetseng ka ga Modimo, motlhodi wa bone.

Modimo o godimo ga rona fa go ka se keng ga lekanngwa, go a tlhaloganyega gore ditumelo tsa batho ba bantsi di tshogile tumelo ya go re kwa bokhutlong re tla bona Modimo. Iseraele e tlhokile tumelo go bona gore “o ntse jang” (Johane. 5:37), seno se bontsha kwa ntle ga pelaelo gore Modimo o na le popego. Tumelo e ntseng jaana e tlhaga mo go itseng Modimo le go dumela lefoko la gagwe.

“Go sego ba ba pelo di itshekileng; gonne ba tla bona Modimo”(Mt.5:8)

“...mme batlhanka ba ona ba tla o direla. Ba tla leba sefatlhego sa ona, leina (La Modimo Tshenolo: 3:12) la ona le le mo diphatleng tsa bona.” (Tshenolo 22:3,4).

Tsholofelo e ntle e no, fa re e dumela ka boammaaruri, e tla go fetola mokgwa o re phelang maphelo a rona ka teng, le go bona boleng ba go phela re etelelwa pele ke go leka go diragatsa ditaelo tsa Modimo. “Latelang kagiso mo bathong botlhe le boitshepiso jo go seng ope yo o tla bonang Morena kwa ntle ga jona;...” (Baheberu 12:14). Ga re a tshwanna go ikana, ka gonne “le yo o ikanang ka legodimo o ikana ka sedulo sa bogosi sa Modimo le ka Ona o o ntseng mo go sona.”(Matt. 23:22).

Mo bophelong bono, kitso ya rona ka ga Modimo ga e a tlala, fela, re ka lebelela kwa pele, mo gareng ga lefifi le le tletseng dipharagobe tsa bophelo bono, re letetse letsatsi leo ka lone re tla kopanag nao ka sebele. Go mmona ga rona sefatlha-matlho go tla lekannngwa ka kitso ya rona ka ga ona. Ka jaalo, go tloga bodibeng ba mahutsana, Jobe o ne a itse go itumela, a itumelela kamano ya gagwe le Modimo wa gagwe, eo a itseng a tla e itumelelang yone ka botlalo ka malatsing a bofelo: “mme ke tla bona Modimo, le ge letlalo le mmele wa me o sentswa ke diboko (bokao ke loso), fela mo nameng ya me ke tla bona Modimo...matlho a me a tla o bona, e seng a sele....” (Jobe 19:26,27 Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka).

Moapostolo Poulo nae a lela go tswa setlhabing sa bophelo le tlhakatlhakano a re: “Gonne gompiano re bona dilo mo seiponeng di le letobo, mme ka motlha oo re tla di bona sentle jaaka difatlhego di lebanye...; (1 Bakorinthe 13:12)

BOPAKI JO BO NEELWANG KE TESTAMENTE E KGLOGOLO.

Ditsholofetso tseno tsa Testamente e ntsha bontsi ba tsone di theilwe mo Testamenteng e kgologolo e le bopaki bo bo bontshang seo Modimo o se solofeditseng lefatshe. Go botlhokwa thata, gore motho a tle a itumelele le go tlhaloganya tlholego ya Modimo? O tla go tshwannwa ke go tlhaloganya tumelo eo e tlhagisiwang ke Baebele (e seng tseo re di tlwaetseng gompiano). Testamente e kgologolo kgapetsa-kgapetsa e bua ka Modimo e le motho, kamano ya motho-go-motho le Modimo, eo e rutwang ke testamente e ntsha ga mmogo le e kgologolo e kgethegile go tsholofelo ya Mokeresete wa nnete. Tseo di latelang ke dintlha tseo di dumelanang fa Baebele e bontsha Modimo jaaka motho:

“Modimo wa fela o re: “a re direng batho ka fa setshwanong sa rona, ba ba tshwanang le rona...”” (Genesi. 1:26). Ka jaalo motho o dirilwe mo setshwanong sa Modimo, jaaka a emetswe ke Baengele. Jakobo 3:9 e bua e re “....batho... ba ba bopilweng ka fa setshwanong sa Modimo”. Popego ya rona eo e tshwanang le ya Modimo, ga se fela selo seo se senang matshwaro, kgotsa se sa bonaleng, kgotsa seo re ka se

akanyeng ka sone, Hesechiele o bone terone ya Modimo godimo ga bokerubime, mo setshwanong sa motho” (Hesechiele 1:26; 10:20); ke Modimo ka boene yo o bonalang godimo ga bokerubime (2 Dikgosi 19:15). Tsotlhe tseno di nale sekai mo maphelong a rona, ka gone re le mo setshwanong sa Modimo, re tshwannwa ke go O neela mebele ya rona, fela jaaka batho ba ne ba tshwannwa ke go neela ledi leo le neng le nale setshwantsho sa ga Kaisara, mme ba tshwanele go le neela Kaisara (Luka 20:25). Fa a bua ka ga seno, mabapi le ditiragalo tsa Genesi 1:26,27, ‘Risto Santala’ o kwadile jaana: “go mafoko a le mabedi a sehebere fano, ‘tselem’, ‘setshwano’ (ka sehebere sa segompiano bokao ke ‘setshwantsho’), le ‘demuth’, ‘popego’ gongwe ‘setshwano’..... mafoko a no a tsepame. Modimo o mo setshwanong sa motho ka sebopego”.

- “Gonne e na (Modimo) o itse popego ya rona,”(Dip.103:14); O rata gore re mo gopole a le mo popegong ya motho, Rraetsho yo re ka ikamanyang nae.
- Tlhaloso ya bonno ba Modimo e tlhalosa gore “Modimo”o nale kwa O nnang gone: “Modimo o kwa legodimong” (Moreri 5:2); “Gonne o lebile kwa tlase a le kwa bogodimong bo boitshepo ba gagwe; Morena o lebile lefatshe a le mo legodimong”. (Dipesalome 102:20); “foo o utlwe o le kwa legodimong kwa bonnong kwa o nnang teng”(1 Dikgosi. 8:39). Go feta seno re buisa gore Modimo o na le “sedulo sa bogosi” (2 Ditirafalo 9:8; Dipesalome 11:4; Jesaya 6:1;66:1). Puo e ntseng jaana, go thata go e kaa fa e raa mowa fela wa se nkgamonaate sengwe, seo se leng kwa legodimong go lo gongwe.Modimo go buiwa ka ga O na “a fologela tlase” ga a itlhagisa mo bathong. Seno se kaa bonno bo bo kwa godimo, foo go tlhokegang go fologela tlase. O ka se tlhaloganye go itlhagisa ga Modimo fa o sa amogele popego ya setho ya Modimo.
- Jesaya 45 e tletse ka dikaelo tsa Modimo a ikamanya mo ditiragalong tsa batho ba O na: “Ke nna Morena, ga go na ope o sele.... Ke go tlhamile, le fa o sa nkitse,...Ke nna Morena yo o dirang dilo tsotlhe tse...A tatlhego ya gagwe wee yo o lwang le Mmopi wa gagwe,....ke nna yo ke phutholotseng legodimo

ka diatla tsa me....phuthegelang tlayang lo atamele kwano lotlhe, ba lo falotseng ba ditshaba”. Temana e no ya bofelo e tlhagisa gonna teng ga botho ba Modimo - O na o eletsa batho gore ba lebe go O na, ba tlhaloganye tlhago le gonna teng ga gagwe jaaka motho, ka leitlho la tumelo.

- Modimo o tlhagisiwa mo go rona jaaka Modimo yo o kutlwelo-botlhoko, yo o buang mafoko a setho. Go le jalo, boitshwarelo le puo ke tseo di ka tswang mo mothong fela, e seng se sengwe gape: Ke ditiro tsa tlhaloganyo. Ka jalo Dafita e ne e le monna yo o neng a ratiwa ke Modimo (1 Sam 13:14), seno se bontsha fa Modimo O na le tlhaloganyo (pelo), eo e motho a ka O etsang go fitlhelela selekanyetso se se rileng, le ge motho ka tlhago a sa dire tseo di kgatlang Modimo. Ditemana di tshwana le, “ Ke fa Morena a ikwatlhaya, ka a dirile batho mo lefatsheng ....” (Gen. 6:6), di tlhagisa Modimo O na le maikutlo, O le setshedi, go nale go akanya fa e le mowa yo o sa tlhaloganyegeng mo loaping o sena kamano le motho. Seno se re thusa go tlhaloganya gore re ka O kgatlha jang, gape re ka O utlwisisa botlhoko jang, fela jaaka ngwana a ka utlwisisa Rraagwe botlhoko.

FA MODIMO O SE MO SETSHWANONG SA MOTHO.....

Fa Modimo O se mo setshwanong sa setho, jaaka batho, kakanyo ya moafatso e thata go ka tlhaloganngwa. Fa Modimo O le boitshepo gotlhelele mme O sena sebopego sa go ka tshwarwa, foo re ka se kgone go tlhaloganya tshiamo ya O na, eo e tshwannwang ke go bonagala mo bathong. Ka bobedi tumelo ya Majuta le Bokeresete ba kgale, bo na le kakanyo ya gore tshiamo ya Modimo e tsena mo maphelong a rona ka moafatso nngwe “mowa o o boitshepo” oo ka mokgwa mongwe o re dirang gore re nne mo setshwanong sa kakanyo ya Modimo, mme re amogelege mo go O na. Fa re tlhaloganya fa go na le setshedi seo se leng mo setshwanong sa motho, seo se bidiwang Modimo, foo re tla kgona go ikilela mme re age semelo sa rona mo motheong wa Modimo, mme ka thuso ya O na, le ka tlhotlheletso ya lefoko la O na, re agege gonna batho bao ba bontshang semelo sa Modimo mo maphelong a rona.

Maikaelelo a Modimo ke go re: Modimo, o itlhagise mo bontsi-ntsing ba bao ba tshegofaditsweng. Leina la Modimo la

segopotso; Jehovah Elohim, le bontsha seno (“ Yoo o tllileng gonna maatla”, ke phetolelo ya leina leno). Fa Modimo a se mo se tshwanong seo se tshwaregang jaaka motho, go raa gore mpho ya O na eo e solofeditsweng bao ba tshepegang, nayo e tla gonna ya se moya, mme e sa bonagale go leitlho la nama. Fela tlhaloso ya mpho ya Modimo, go bao ba tshepagalang mo pusong ya O na, eo e tlang mo no lefatsheng, e bontsha fa batshegofadiwa ba tla nna le mebele ya nama eo e tshwaregang e bile e bonala ka leitlho la nama, fela ditlhabi tsa bophelo ga di kitla di tlhola di koafatsa mebele eo. Jobe o ne a eletsa go tla ga “ letsatsi la bofelo” foo mmele wa gagwe o tllileng go tsosiwa mo baswing (Jobe 19:25-27); Aborahame ke mongwe wa “ bontsi ba bao ba robetseng mo leroleng la lefatshe (yo) o tllileng go tsoga.... a tsogela bophelong jo bosakhutleng” (Dan. 12:2) gore a kgone go amogela ditsholofetso tsa go rua lefatshe la Kanana ka bosakhutleng, leo le leng mo lefatsheng la Iseraele mo no lefatsheng (Gen. 17:8). “ Ba ba tlhomogetsweng pelo ba gona ba tla duduetsa thata... Ba duduetsa ba le mo malaong a bone..... go diragatsa pusoloso mo ditšhabeng le dipetso mo merafeng” (Dip. 132:16; 149:5,7). Go palelwa ke go tlhaloganya thuto e no ke Majuta ga mmogo le ba-ditshaba, go bona gore ditsholofetso tseo di diretseng Aborahame di tllile go tla botlalong mono lefatsheng, go tlhotlheletse batho go simolola dithuto tseo di fosagetseng tsa “ mewa eo e nang le bosasweng” jaaka sesosa sa bophelo ba motho. Thuto ya mofuta o no e farologane gotlhelele le seo Baebele e se rutang. Modimo o nale bosasweng, Ke setshedi seo se galalelang, mme Modimo o diragatsa maikaelelo a O na, a gore banna le basadi bao ba ithaopang ba bile diwe go phela mo pusong ya O na ya isago mo no lefatsheng, gonna mo bathong ba O na, ka go ba ruta semelo sa O na, gore ba bontshe Boene mo maphelong a bone.

Batshegofadiwa ba solofetswa gore ba tla rua boswa ba go nna mo popegong ya Bodimo (2 Pet. 1:4). Fa Modimo e se motho go raa gore re tla phela ka bosakhutleng re le mewa e e sa tshwaregeng. Seno ga se thuto ya Baebele. Re tllile go neiwa mmele o o tshwanang le wa Jeso (Bafilipi. 3:21), e bile re a itse gore o tllile gonna le mmele o o bonalang mo pusong ya Modimo. Thuto ya popego ya setho ya Modimo e amana le efangele ya puso ya Modimo.

Go tshwanetse ga bo go bonagala gore: ga go kitla gonna le kakanyo e e tlhaloganyegang ya go rorisa, gonna le tumelo gongwe le kamano le Modimo go fitlhela go amogelwa gore Modimo o mo

sebopegong sa setho, mme rona re mo setshwanong sa O na, le ge e le setshwano se se sa itekanelang, mme re tshwannwa ke go ithuta dikakanyo tsa O na, gore re akanye jaaka O akanya, gore re kgone go apara ka botlalo setshwano sa O na mo pusong ya Modimo. Motho jaanong o tlhaloganya ditemana tseo di buang ka Modimo jaaka Rre yo o lorato, yo o otlhayang bana ba gagwe jaaka rre a dira go morwa wa gagwe (Sekai: Doiteronomio 8:5). Fa re lebelela dipogo tsa ga Keresete re buisa gore: “mme go ne ga kgatla Morena go mo itaya le go mo tlhokofatsa” (Jesaya 53:10), le ge a ne a “ lelela kwa Modimong: Ka kuela Modimong wa me....wa utlwa lentswe la me ..... (Pesalome 8:6-7). Tsholofetso tsa Modimo go Dafita, tsa morwa yo Modimo ka nosi O tla nnang Rraagwe, di tlhokile botsalo bo bo gagamatsang ba motho; fa Modimo a ne a se mo setshwanong sa motho, O ka bo o sa tsala morwa wa mofuta o no.

Kitso eo e nepagetseng ya Modimo ke selotlele seo se bulang masaitseweng a mantsi ao a leng botlhokwa thata go tlhaloganya thuto ya motheo ya Baebele. Jaaka fa maaka a tlhotlheletsa gore motho a ake gape mo nakong e e latelang; jaalo gee, kitso e e fosagetseng ka ga Modimo e golofatsa tsamaiso ya boamaaruri eo dikwalo tse di boitshepo di neelanang ka yone. Fa o fitlhetse kgaolo e no e go kgotsofatsa, gongwe ka bontlha-nngwe fela, potso eo o ka ipotsang yone ke gore: A naa o itse Modimo naa? Re tla tswela go batlisisa thuto ya Baebele ka ga O na.

Go Dumela mo Tirisong 1: Go Itse Modimo

GO IKATISETSA GONNA TENG GA MODIMO

Ka go dumela mo go nneng teng ga Modimo, tiragalo e no ka bo yone e ama bophelo ba motho. “Modimo yo o phelang” ke lereo leo le dirisiwang ke banna bao ba leng mo thapelong, kgotsa ba lebagane le dipharagobe. Modimo ke mophedi, ka go rialo ke moduedi wa bao ba mmatlisisang. ‘Dostoevsky’ mo bukeng ya gagwe ‘The Brothers Karamazov’ [ka molomo wa gagwe mo motshamekong wa go diragatsa ditshwantsho] o lemogile go re: “Fa go se Modimo, dilo tsotlhe di letleletswe”. Phetolelo ya puo e no ke boammaaruri: ka re bona go nale Modimo, dilo tsotlhe tsa bophelo di nna tse di botlhokwa go batlisisiwa. Ditumelo tsotlhe, ntle le tumelo ya boammaaruri, di bipa Modimo ka bubi. Go paka fa o itse Modimo wa boammaaruri yo o esi, go makete mo go bone go amogela seno. Ka go rialo ba tlhama dithuto tsa kako, go bipa Modimo, ba mo fetolela go seo ba akanyang a le sone, kgotsa ba tlhame Modimo wa keletso tsa bone. Mongwe wa bakwadi ‘Maxim Gorky’ o kile a re: a dirisa lereo le le tlabang, “Motho a itirela Modimo go ya ka keletso ya gagwe”. Kakanyo ya ga ‘Gorky’ ya gatelelwa, kgotsa ya boeletswa ke mokwadi mongwe a bidiwa ‘Sigmund Freud’ mo bukeng ya gagwe e bidiwa ‘The Future Of An Illusion’, mo a kwadileng go re: seo batho ba Modimo ba nang naso mo kakanyong tsa bone, ke tlhagiso ya bo-rraabone-mogolo. Seno ke gore fa rraagwe ngwana e ne e le mogateledi kgotsa a sotla ka batho, a galefela sengwe le sengwe, ngwana yo ke ka moo a bonang Modimo ka gone. Fa Rrangwana yo a ne a le yo o siameng go ya ka batho, a rata batho, ka go rialo, batho ba rorisa Modimo, gantsi ba re: “Ke motho nyana fela wa Modimo”. Se se botlhokwa ke gore ba bona tshobotsi ya bo-Modimo mo mothong wa mofuta o no, ka jalo ba akanye fa Modimo a ntse jalo. Gongwe thuto ya ga ‘Freud’ ke boammaaruri go batho ba le bantsi mo lefatsheng leno, bao ba reng ba dumela mo Modimong. Thuto eo e fosagetseng ya gore Modimo o tshwana le monnamogolo yo o galefileng, yo o kokobeditsweng maikutlo ke madi le dititeo tsa morwa wa

gagwe, ke thuto eo e se nang motheo, eo e rutilweng go tswa bokoeng ba thuto ya boruti, go batho bao ba sa godisiwang sentle. Ga ba ise ba ke ba itemogele go katisiwa, ba katisetswa gonna teng ga Modimo jaaka Rra-rona. Modimo yo o tlhagisiwang ke boruti bono ba segompiano, ga se Modimo yo o tlhagisiwang ke Baebele fa o e buisa ka kelotlhoko, le ka kakanyo eo e bulegileng. Go rona bao re itseng le go dumela Modimo wa boammaaruri, e bong Modimo wa Baebele, Modimo ke Modimo, yo o itlhagisitseng mo lefokong kgotsa dikwalong tsa gagwe, mme re lwantshane le keletso e no, ya go batla go mo tlhagisa jaaka dikakanyo tsa rona di akanya, ka ga Rara.

Nngwe ya tatlhego e kgolo, eo e sa tlhaloganngweng ka nako tsotlhe ke thuto ya boraro bo boitshepo – thuto eo e rutang fa go le “batho” ba le bararo mo setlhogong sa Modimo (Godhead). Thuto e no ya boraro bo boitshepo, e adimile lefoko – ‘persona’ ka selatine, ‘porsopon’ ka segerika – ao a ileng a dirisetswa gonna sebipo, jaaka batshameki ba terama ba dira fa boalelong. Fela, go rona, Modimo ga o tlhage jaaka ‘personas’. O tlhologile, jaaka Modimo Rara wa botlhe. Gape re ikatisetsa gonna teng ga ona Modimo yono. Modimo wa boammaaruri, yo o sa tshamekeng terama, a itlhagisa ka go apara sebipo mo matlhong, a oka oka go re itsese ka ga e ne, mme e le Modimo yo o botlhokwa go itsewe, mme a phela a tshwarega, a le ka mo ntlheng e nngwe ya dithapelo tsa rona ..... Seo re se itseng ka ga gagwe, go tswa mo lefokong la gagwe, ke gore e ne ke eng, le gore ke mang. Gongwe e katswe e se bogotlhe ba gagwe, fela, go tshwana fela, ke boammaaruri ba Modimo tota yo o phelang. Mme kitso ka ga gagwe, ke thuto e kgolo-bogolo go tsotlhe tseo lefatshe le ka di neelang, kgotsa boleng ba rona bo ka neelang. Gantsi baporofeta ba dirisa kakanyo ya go “itse Modimo” jaaka lereo leo bokao ba lone e leng go phela bophelo bo bo tletseng gotlhelele kitso e no. Kgolagano e ntsha eo re tseneng mo go yone, ke ka ga go ‘itse Modimo’. Gape Jeremia a latlhela la mo tla pitsong a re: “ba tla nkitse botlhe....Gonne ke tla ba itshwarela molato wa bone”. Kitso ya Modimo, e tlisa pholoso, pholoso ya boammaaruri; mme gape e tlhagise ka go lekana

boitshwarelo ba boammaaruri. Go a kgonagala gore bao ba leng mo go Keresete ba se itse Keresete, ka gonne ba sa ikatisetsa go itse Modimo le Keresete. Ke ka moo Puolo a neng a rerela kereke ya kwa Korinthe a re: “Tlhapogelwang tota lo se leofeng; gonne bangwe ga ba itse Modimo.” (1 Bakorinthe 15:34). Kitso le katiso ya gonna teng ga Modimo, e tshwanna go re disa, gore re se leofe.

E ka tswe e le kakanyo e e botlhofo go akanya fa re dumela fa ‘Modimo a le teng’, fela ka ntlha ya gore ‘re rutilwe gonna badisa’ gongwe ka mabaka mangwe re ikobonye mo go seno. Fela, seo re tshwannwang ke go se itse, ga se fela go re Modimo o teng, e seng fela go itse fa go le mongwe kwa magodimong, yo a dirang tsotlhe go diragala fela, mme re itse fa Modimo a le teng fa gare ga rona, mo maphelong a rona, tsatsi le letsatsi..... ga se fela go paka ka gonna teng ga Modimo, re katswe re dirisa dipuo tsa semowa go tlhagisa seno, fela, go tlhaloganya gonna teng ga Modimo ke kgakgamatso ka bo yone. Ke yone kgakgamatso eo re leng morago ga yone, a mongwe a re ‘Amen’. Ke ka fao bophelo bo leng ka teng, foo nako le nako re bonang masego a masaitseweng a re diragalela, fela re a itse fa a tswa Modimong.

E katswe re amogela gonna teng ga Modimo, e tswe re sa dumela fa a le teng, a le maatla otlhe, le semelo sa gagwe seo re rutiwang ka ga sone mo Baebeleng, go tlhokega go re se bonale mo maphelong a rona. Molaodi wa batlhabani yo a neng a sa tshepagale mo bukeng ya 2 Dikgosi 7:2 a sotla Elisha: “Bona, le fa Morena a dira maroba kwa legodimong, a go ka dirafala jalo?”. A lebetse fa gole matlhabaphefo kwa legodimong (Genesi 7:11; Maleagi 3:10) ao ka o ne ditshegofatso di ka newang ka o ne. O ne a dumela mo go nneng teng ga Modimo, fela, o ne a sa dumele fa Modimo yono a ka dira sengwe, o ne a belaela fa Modimo yono, ka nako nngwe a ka tsereganya mo ditiragalong tsa setho. Re tshwannwa ke go tlhokomela dipelaelo tsa mothale o no.

TUMELO

Ka nako tse dintsi, kakanyo ya “Rara yo o kwa magodimong” e dirisiwa ka mokgwa wa tumelo, go thapelo eo e tla arabiwang (Matheo 7:11; 18:19; 21:22; Mareko 11:24; Johane 14:13; Jakobo 1:5,6,17 jalo le jalo.). Go bonala ka nnete fa Modimo a le kwa magodimong, a le mo sebopegong sa motho, le gore thapelo tsa rona di tshwanna go tsepamisa tebo ya tumelo ya rona go seno. Re tshwannwa ka bojotlhe go aga mo go rona semelo seo se bontshang maitsholo ao a kगतlang Modimo, ka re dirilwe mo setshwanong sa gagwe – ka gonne Modimo o bopegile go tshwana le motho. Ka gonne “Diatla tsa gago di mpopile tsa mpaakanya”, Dafita o kopa maatla go apara setshwano sa Modimo sa go itshola: “Ntlhalefise gore ke ithute ditaello tsa gago” (Pesalome 119:73). Thuto ya gore Modimo o mo sebopegong sa motho, e boifiwa ke bao e leng sa ntlha ba utlwa ka ga seno.

Ke akanya fa go ka nna mosola fa re ka ema go se nene, re ipotse potso eo e leng ya motheo: A naa re dumela ka boammaaruri fa Modimo a le teng? Bao ba reng ba dumela mo Modimong, e tswe ba sa o rate kgotsa go o boifa, go raa gore ga ba dumele mo go O na, mme ba dumela go bao ba ba rutileng fa Modimo a le teng. Ke bao ba dumelang fa ba dumela mo Modimong, e tswe go se thotloetso e pe pelong tsa bone, go se go sa iketlang mo maikutlong a bone, ba sena pelaelo e pe, ba sa ikobonye le ge ba solofeditswe, ba dumela fela mo kakanyong (idea) ya gonna teng ga Modimo, ga ba dumele mo Modimong. Majuta ba tshwanetse ba bo ba ne ba maketse fa Morena Jeso a ne a ba bolelela gore “ba dumele mo Modimong” (Johane 14:1). Ela-tlhoko go ne go se baheitane gareng ga bone. Seo Jeso a neng a ba ruta sone ke gore, tumelo ya bone e ne e le mo kakanyong (idea) ya gore Modimo o teng, go na le go dumela mo Modimong wa boammaaruri. Ka gonne fa ba ne ba dumela mo go Rara, ba ka bo ba amogetse Morwa wa gagwe. Re tshwannwa ke go ipotsa fa re nale phisego go e ne, le go nna le maikutlo a boammaruri mo go rona, ao a re tsogelang a go rotloetsega ka gangwe.... lemoga kgotsa akanya ka fao

motlhokomedi wa kgolegelo “a ipela le botlhe ba ntlo ya gagwe, ka a dumetse mo Modimong” (Ditiro 16:34). Ga go bonale e ne e le moikepi (atheist) [kanako tsa ngwaga-kgolo wa ntlha boikepo (atheist) bone bo seyo]. Fela o tlhalogantse la ntlha, thuto e e botlhokwa ka ga tumelo ya boammaaruri eo e tshwanetseng, mo go Modimo a le esi wa boammaaruri, a le mo sebopegong sa motho.

THOTLOETSO GO PHELA BOPHELO BO BO GAISANG BOGOLO!

Ke fapoga go se kae, nka tlhagisa kgang ya gore thuto e no ya boraro bo boitshepo, eo e fosagetseng, eo e rutang fa go le batho ba le bararo mo borarong bo boitshepo, e lebisa kwa go sa dumeleng mo Modimong jaaka Rara a feletse, a na le sebopego, e le motshedi yo o bopegileng mo setshwanong sa motho, a nale maikutlo ao a kgethegileng. Lebaka la gore Modimo o bopegile jaaka motho, le tlhagisa botho ba rona, popego ya rona jaaka batho e botlhokwa e le tota. Ka gonna le kamano le Modimo yo a leng mo sebopegong sa batho, go agega setho mo go rona sa tshobotsi ya gagwe; ka gonne go kgogedi eo e fetolang maphelo a rona ka go ikamanya le Modimo. Re fetolelwa go tswa kgalalelong e nngwe go ya go e nngwe, ka go leba sefatlhego sa gagwe, le rona re phatsima kgalalelo ya gagwe, kgalalelo eo e re aparelang fela jaaka e ne ya phatsima mo sefatlhegong sa ga Moshe, morago ga go kopana le moengele wa Modimo (2 Bakorinthe 3:18-21). Gape re phela mo lefatsheng leo le ganang go ikgaoganya le rona, leratla la lefatshe leno le kwa godimo, le re tsenelela mo go fitlheng go sa kgonagaleng go ikgaoganya le lefatshe leo e leng legae la rona. Re fitlhela go sa kgonagale go kgaogana le lefatshe leno, le gonna le Modimo wa rona, gongwe le gongwe kwa re ka tsweng re ya teng, e ka tswe e le kwa malatsing a boikhutso, le ge re potela go se nene gonna mo sekhutlwaneng o le esi, o na le rona. Re ka ikgaoganya le kgogedi ya pitso ya lefatshe le ditakatso tsa lone, le ge re le mo kamanong le molekane yo e seng modumedi, bana bao ba bontshang go sa nneng le kगतlego mo go tsa bomodimo, go dira

di ura tse di leele, telebishini e tswelletse go tshameka, founo e tswelletse go lela.

Ka gonne rona ka re farologane, re le batho bao ba kgethegileng, re ka nna le kamano ya setho le Modimo le morwa wa gagwe, ka go rialo, re bone nako e e kgethegileng nae, eo batho bangwe ba lefatshe leno ba sa e boneng. Fela, ke mo tlhakatlhakanong ya maphelo a rona ao a nang le maitemogelo a kutlobotlhoko, ao ka iketlo a re isang mo go itseng Modimo, mme fa go le jalo, Modimo o itlhagisi mo go rona. Dilo tsotlhe tseno di diragala jang mo maphelong a rona? Go itemogela Modimo ke go itse Modimo. Gantsi baporofeta ba bua 'ka go itse Modimo' e le go kaa 'go itemogela Modimo'. Ka gonne Modimo e le lorato, go rata ke go itse Modimo (1 Johane 4:8). Ka bokhutswane, botennye ba lorato la rona [ke bua ka lorato la Baebele] ke botennye bo re itseng Modimo ka bone. Lorato lone leo, le diragala mo maphelong a rona a lefatshe, mo maitemogelong a botho ba rona.

Go Dumela mo Tirisong 2: Bogolo go Fitisa ba Lorato

Robin Jones

Go botlhofo go phela ka molao go na le go phela ka lorato. Go phela ka lorato, motho o tshwannwa ke go kgathalla batho ba bangwe, a batlhokomela, mme go phela ka molao ga go tlhokagale gonna le maikarabelo a no. Ka go phela ka molao, o diragatsa fela molao, mme o bonale ka fa ntle, o dira tseo di siameng....

Gongwe ke ka gonne batho ba ithata bogolo, ke ka moo Modimo o neng wa neela Moshe melawana e mentsi jaana, melawana eo e neng ya dira gore ba dire dilo tseo di siameng. Melao e ne ya nna sengwe sa tse di botlhokwa, fela, melao ga se seipato sa go sa tlhokomele batho ba bangwe le go ba utlwela botlhoko mo bophelong. Fa re ka bo re kgathalela batho ba bangwe, re ka bo re sa bolelelwa go tlogela masaledi ka nako tsa kotulo, re a tlogelele bao ba leng kobodikhutswane.... ka gonne batho ka tlhago ba se kutlwelobotlhoko, Modimo wa neela Moshe melawana e mentsi go ruta batho go dira tseo di siameng. Ee, ke boammaaruri gore Modimo o ne a rata go dira le go neela ka go ithaopa, e seng fela go obamela melao ya gagwe.

Fa Jeso a sena go tla, o lekile go bontsha gore: e ne e le maikaelelo a Modimo go tloga kwa tshimologong. Modimo o batla re rata bangwe ka rona fela jaaka a ne a re rata – ke ka moo a neng a re laela go ratana fela jaaka a re ratile: “Ke lo naya taolo e ntšhwa”. Banna ba tlotlego e kgolo ba etsa Dafita, ba tlhalogantse seno, o ne a bidiwa go twe ke “monna yo a ka fa pelong ya Modimo”. Fela jaaka go ne gontse ka fa tlase ga molao wa ga Moshe, le gompiano go ka nna jalo....o ka obamela melao, o tshegetsatsa meetlo ya kereke, o lebega o le mosiami, fela jaaka bafaresai, o sena lorato, o se pelotlhomogi go batho ba bangwe, ao boikgantsho bo kana. Ke ka moo Jeso a neng a re: “lo tla ba baitse ka maungo a bone”. Go tla ipontsha ka ditiro tsa rona fa re kgathalela batho ba bangwe. Ga go ope wa rona yo o siameng, fela fa re ka leka ka bojotlhe ba rona, go rata ba nkarona jaaka re ithata, tiro eo ka bo yone ea re pakela. Fa o

fetola kgang e no. Fa re sa rate, le go kgathalla batho ba bangwe, re tshola lefufa mo pelong tsa rona, re sa itshwarele ba bangwe, nako ya rona yotlhe re e dirisetsa go nyefola le go nyatsa, re thuba go nale go aga.

Gape go botlhofo go ka iphora, motho a be a ikane mo leineng la Modimo, fa Baebele e ruta seo, e tswe e bontsha fa re sa rate ba nkarona. Bosula bo bontsi bo dirilwe mo leineng la Modimo, e tswa Modimo a tlhalositse fa re tshwannwa ke go rata ba bangwe fela jaaka a re ratile, a neela morwa wa gagwe go re swela re santsane re le baleofi.

Lerato e tshwanna gonna thotloetso go sengwe le sengwe seo re se dirang, le tshwannwa ke go rotloetsa tiro nngwe le nngwe le kakanyo tsa rona. Re ka ithuta Baebele yotlhe ka pelo, re kgona go gopola tatelano ya dikgosi tsa Iseraele, fela, kwa ntle ga gonna le lorato, ditiro tsa rona ke tsa lefela la mafela, ga re kitla re kgona go bona dikgakololo go tswa Modimong sentle fa lorato le seo. Johane wa bobedi go gatelelwa tiro tsa lorato le botho ba ga Jeso, mme bao ba sa tlhaloganyeng tseno ba tshwannwa ke go ikgatholosiwa. Fela seo Johane a se buang ka nako dingwe ga se tlhaloganngwe, mme puo e no e dirisiwe go koba batho, selo seo se leng kgatlhanong le thuto eo Johane a buang ka ga yone. Johane a re: batho bao ba tshwanetsweng ke go ikgatholosiwa, ke bao ba sa tlhaloganyeng lorato, dithuto tsa ga Keresete, le botho ba ga Keresete. Ke ka moo dilo tseno di leng botlhokwa ka teng. Ka go rialo, go botlhokwa thata, go tlhaloganya gore lorato le tshwannwa ke gonna seo se rotloetsang dikakanyo le ditiro tsa rona, mabapi le seo re se direlang ba nkarona, gape, thotloetso e no ya lorato, e tla ama ka fao re tlhaloganyang lefoko la Modimo go rona ka gone. E tla bula pono ya rona ya bophelo.

GO TSALWA SESHA

Bophelo ba lorato la boammaaruri, ke bophelo bo boshwa. Ka go buisa lefoko la Modimo, go ka dira go re mowa wa Modimo o nne mo go rona. Seno ke ntlha e e botlhokwa ya maphelo a rona, ke ka moo Jeso a neng a re go Nikotemo gore: re tshwannwa ke go tsalwa sesha! Gape, a re: re tshwannwa ke go “tsalwa ka metsi le ka mowa” (Johane 3:3-5). Ka nako tse dintsi batho ba “tsalwa ka metsi le dingwao tsa batho”. Bafarasai ba ne ba botsa Johane Mokolobetsi go kolobediwa, ke gore, go tsalwa ka metsi; fela a ba bolelela gore ba tshwannwa ke go tsalwa ka mowa. Bajuta ba nako tsa ga Jeso, ba ne ba nale melao e e thata ya tumelo – le Jeso o ne a gatelela tseo ba neng ba di ruta ka go re go barutwana ba gagwe “dirang seo ba lo kaelang sone, fela se direng jaaka ba dira”. Fela, ba ne ba sena mowa wa Modimo mo go bone. Ba ne ba nale kitso ya molao mo dikakanyong tsa bone, fela kitso eo e sa tlise maungo a go sokolola. Re bolelelwa ke Poulo gore, maungo a mowa ke a feng mo go (Bagalata 5:22). Sa ntlha ke lorato, go latele boitumelo le kagiso, bopelotelele le bopelontle, molemo, boikanyego, bonolo, boitshwaro le bophepa. Go tsalwa ga mowa go tlhagisa maitsholo a mofuta o no mo mokereseteng. Ga se fela puiso ya lefoko, eo e fetolang dipelo tsa rona gonna tseo di “tletseng mowa”, gape le go rotloedwa ke bakaulengwe ba bangwe ba tumelo e no. Mo go Bahebere 10:24 go buiwa ka ga go “tlhotlheletsanye mo loratong le ditiro tse di molemo”. Tsela e nngwe re ka tsalwang “ka mowa” ke go bua le Modimo ka thapelo, ka go rialo, re bolelelwa gore thapelo ga se fela puo eo re e buang fa re lebogela dijo, mme ke tsela ya bophelo ya modumedi (Baroma 12:12).

Go tswalwa ka mowa, ga go ree go amogela dimpho tsa mowa o o boitshepo tseo di kgethegileng, jaaka baapostolo ba ntlha, ba ne ba dira dikgakgamatso le go fodisa batho. Ke gonna le mowa wa Modimo mo go rona. Re ka itse dikwalo tsotlhe, fela, fa re sena mowa wa Modimo mo go rona, wa lorato la boammaaruri go ba nkarona, ga re kitla re thusega ka gope. Fa re re: re rata Modimo, mme re tlhoile mokaulengwe wa gago, go

nyefola tsotlhe tseo re di dumelang. Re tshwannwa ke “go tsalwa sesha”, ka go rialo, re na le pono e ntsha go leba dilo le batho ba bangwe, boutlwelebotlhoko le molemo go bao Modimo a re neetseng bone. Kwa ntle ga seno, re ka ithuta dithuto tsotlhe tsa Baebele maphelo a rona otlhe, mme kwa bokhutlong re tshwane fela le ka fao Bafarasai maphelo a bone a neng a khutla ka teng – bao ba neng ba akanya e le basiami, e tswe ba ne ba aparetswe ke boleo, ka gonne ga baaka ba itse Modimo yo e leng lorato.

1.3 Leina le Semelo sa Modimo

Fa go le Modimo, go mo pepeneneng go akanya fa O dirile ditsela dingwe go re re itsese ka ga O na. Re dumela fa Baebele e le buka eo Modimo o itshenolang ka yone mo bathong, le gore mo go yone re bona semelo sa Modimo se senoga. Ke ka moo lefoko la Modimo le tlhalosiwa jaaka “peo” ya O na, (1 Petoro 1:23) ka gonne le nonotsha dikakanyo tsa rona, mme sebopiwa se sesha se agege mo teng ga rona, seo se nang le semelo sa Modimo (Jakobo 1:18; 2 Bakorinthe 5:17). Ka jaalo gee; fa bontsi ba nako re ikamanya le go ithuta lefoko la O na, re diragatsa seo re ithutang sone mo maphelong a rona, re tla tswelela go tshwana “ le popego ya Morwaa-ona” (Baroma 8:29) yoo semelo sa gagwe e leng seipone se se botlalo sa Modimo mothata-yotlhe (Bakolose 1:15). Mo go tsotlhe tseno go ikaegile boleng ba go ithutha bontlha-nngwe ba dikarolo dingwe tsa ditiragalo tsa Baebele; tseo di bontshang dithuto ka fao Modimo O dirang le batho le ditshaba ka teng, ka nako tsotlhe mo dithutong tseno go senoga fa Modimo O sa fetoge fa o athola sengwe.

Ka sehebere, leina gantsi le nale bokao ba semelo sa motho yo leina leo le mo kaang, gongwe le neelana ka kitso nngwe mabapi le yo a neilweng leina. Dikai tse dingwe ke tseno:

'Jeso' = 'Mopholosi' – Ka gonne "o tla pholosa batho ba gagwe mo dibeng tsa bone" (Matheo.1:21).

'**Aborahame**' = "Rra bontsi-ntsi" - "gonne ke tla go dira rra-bontsi ba ditshaba" (Genesi.17:5)

'**Efa**' = 'Bophelo' - "gonne ke ene mma-baphedi botlhe" (Genesi.3:20).

'**Simeone**' = 'Kutlo' - "Morena o utlwile, fa ke sa ratiwe; ke ka moo o mphileng le ene yo" (Genesi.29:33).

Mo bukeng ya Jeremia 48:17, go itse batho ba ga Moabe go tshwantshwa le go itse leina la ga Moabe. Dipesalome gantsi di bapisa Modimo ka boene go Leina la O na, Lefoko la O na le ditiro tsa O na (Pesalome 103:1; 105:1; 106:1,2,12,13).

Ka jaalo re ka solofela gore maina a Modimo a ka re ruta go le gontsi ka ga Modimo. Gonne go ditlhagiso tse dintsi ka ga maikaelelo le semelo sa O na, boammaaruri ke gore Modimo o nale maina a mantsi ao a tlhagisang maikaelelo a gagwe ka ga O na. Thuto e e tletseng ka ga maina a Modimo, ea rotloediwa go ka ithutiwa morago ga kolobetso; gape, go rata thuto ya semelo sa Modimo jaaka se kaiwa ke maina a gagwe, ke sengwe seo se tla tswelelang go tlhagelela jaaka re ithutha ka ga maina a gagwe maphelo a rona otlhe. Jaanonong seo se latelang ke ketapele fela go le gonnye go tlhaloganya sengwe ka maina a Modimo.

Fa Moshe a ne a le mo pitlaganong, mme a tlhoka kitso ka ga Modimo go tiisa tumelo ya gagwe mo nakong ya bophelo ba gagwe, moengele o ne "a kua leina la Morena: Morena! Morena! Ke Modimo o o boutlwelo-botlhoko le boitshwarelo, o o sa feleng pelo, o o letlotlo la bopelotlhomogi le boikanyego; o o bolokelang ba le dikete bopelotlhomogi; o o itshwarelang molato le tlolo le bolelo, mme o sa lese ope fela o sa mmetse, mme o beletsa bana le bana ba bana tshiamololo ya borraabo go ya losikeng lwa boraro le lwa bone." (Ekesodu 34:5-7).

Mafoko a no a paka fa maina a Modimo a tlhagisa semelo sa gagwe. Gonna le maina a no a bontsha bopaki ba gore

Modimo o mo sebopegong sa setho – ke go tlhoka kitso go akanya fa Modimo e le pudulelo ya mowa fela; mowa ga o ka ke wa nna le maikutlo mme o age semelo sa mofuta mongwe mo mothong; motho o ruta motho yo mongwe mekgwa; ka jaalo Modimo o mo sebopegong sa setho; ka jaalo re ka ithutha semelo sa O na, ka se sa tshwane le sa rona re le batho.

Modimo o tlhophile leina leo a tshwanetsweng go itsewe ka lone, le go gopolwa ka lone ke batho ba O na; leina le, ke tshobokanyo ya maikaelelo a gagwe ka batho.

Baiseraele e ne e le makgoba kwa Egepeto, mme ba tlhoka go gopotswa maikaelelo a Modimo ka ga bone. Moshe o ne a bolelelwa go re a bolelele morafe o no Leina la Modimo, go ba rotloetsa go tlogela Egepeto, ba simolole loeto go ya lefatsheng la tsholofetso (bapisa le 1. Bakorinthe 10:1). Le rona re tlhoka go tlhaloganya motheo wa Leina la Modimo pele re ka kolobediwa, mme re simolole loeto go ya pusong ya Modimo.

Modimo o boleletse Baiseraele gore leina la gagwe ‘YAHWEH’, leo bokao ba lone e leng: “ Kenna yo ke leng ene” gongwe phetolelo e e botoka “ Ke tla nna yo ke tla nnang ene” (Ekesodu 3:13-15). Leina leno le ile la okediwa go se nene: “ Modimo wa bua gape (wa oketsa) le Moshe wa re, O ree Baiseraele jaana o re, Morena (YAHWEH) Modimo wa borraeno, Modimo wa ga Aborahame le Isaka le Jakobe.....ke lone leina la me ka bosakhutleng, ke lone le ke bidiwang ka lone ke ditshika tsotlhe.” (Ekesodu 3:15)

Leina la Modimo ka botlalo ke “Morena Modimo”.

Testamente e kgologolo e ne e kwadilwe bontsi ba yone ka seheberu, mme phetolelo ya rona ya sekgowa le setswana ga dia tlhapa sentle, mme e tlogela kitso e ntsi eo re senang mafoko a yone mo setswaneng kgotsa le mo sekgoeng, jaaka a tlhagelela mo seheberung, mme go sobokanngwe fela gore re nne le setshwantsho. Phetolelo ya seheberu ya leina la “ Modimo/God” ke “Elohim”, bokao e le “bao ba maatla (mighty ones)”.

Segopotso sa Modimo, leina leo O batlang gore re mo itse ka lone ka jaalo ke:

YAHWEH ELOHIM

Leo le kaang

“YO O TLA ITLHAGISANG MO SETLHOPHENG SA BAO
BA LENG MAATLA.”

(he who will be revealed in a group of mighty ones.)

Go le jaalo, ke maikaelelo a Modimo go tlhagisa semelo sa gagwe, le botho ba gagwe mo setlhopheng sa batho. Ka go obamela lefoko la gagwe, re ka aga semelo sa gagwe le mekgwa ya gagwe mo go rona jaanong, mme ka mokgwa o monnye Modimo O itlhagise mo badumeding ba boammaaruri mo bophelong bono. Fela, leina la Modimo ke porofeto eo e tlileng go diragala, fa lefatshe le tla bo le tletse batho bao ba tshwanang Nae, ka semelo le popego (bapisa 2 Petoro 1:4). Fa re eletsa go amanngwa le maikaelelo a Modimo, mme re tshwane Nae, re sa tlhole re swa, re tshelela ruri, maitsholo a rona a siame, go tlhokagala gore re ikamanye le leina la gagwe. Tsela ya go dira seno ke go koloba mo leineng la gagwe – sekai: Yahweh Elohim (Matheo 28:19). Seno se re dira gonna dikokomana (“peo”) tsa ga Aborahame (Bagalata 3:27-29) yo o neng a solofeditse go rua lefatshe ka bosakhutleng (Genesi 17:8; Baroma 4:13) – setlhopha sa “bao ba maatla” (“Elohim”) bao porofeto ya Leina la Modimo e tlileng go tla botlalong ka bone, seno se tlhaloswa ka botlalo mo thutong ya kgaolo ya 3:4 go na mo bukeng e no.

Go Dumela mo Tirisong 3: Bopelotlhomogi ba Modimo

John Parkes

“Mme ga ke re sepe ka tsona, le bophelo ba me ga ke bo kaye se segolo, fa nka swetsa fela tshiano ya me ka boitumelo, e bong tirelo e ke e amogetseng mo go Morena Jeso ya go supa Efangele ya bopelotlhomogi ba Modimo” (Ditiro 20:24).

Seno ke maikutlo a ga moapostolo Poulo ka ga efangele, a re bolelela ka ga dilo tse di botlhokwa tseo di leng mo botebong ba pelo ya gagwe. Dilo tseo a neng a le pelo-kgale ka tsone ke ka ga bopelotlhomogi ba Modimo. O ne a fisegetla go di bolelela batho, a di kgaogane le botlhe bao a neng a kopana nabo, ka kgopolo ya gore ba tla tsibogela boutlwelobotlhoko bono ba Modimo, boutlwelobotlhoko bo bo sa ba tshwanelang, bo Modimo ka tshiamo ya gagwe O eletsang go bo kgaogana le bone, ba sena go itshwarelwa ditlolo tsa bone tsa sebe, le bogagapa ba bone.

Ka go leka go phatlalatsa molaetsa o o gakgamatsang o no, Poulo o ne a itewa, a kaiwa e le mmaba wa bone, ke bao e neng e le ditsela tsa gagwe; kwa bofelong a bolawa, a bolaelwa go leka go kgaogana nabo dikgang tseno tse di molemo ka ga boutlwelobotlhoko ba Modimo. E ne e se fela boutlwelobotlhoko ba Modimo bo go neng go buiwa ka bone, kgotsa bomolemo, fela gape, molaetsa e ne e le ka ga bophelo bo bosakhutleng. Modimo o ikaeletse go itshwarela ditsela tsa rona tsa boikepo, tseo ka boammaaruri di re isang losong, go ya ka molao, mme a re neela mpho ya bophelo bo bosakhutleng, bo bo sa re tshwannang (Baroma 6:23). Seno ke boutlwelobotlhoko ba nnete. Ga se fela gore baikepi ga ba tshwanelwe ke bophelo, maiteko otlhe a rona, go sa kgathalesege go re re leka go le kanakang go tila loso, re feleletsa re sule kwa bokhutlong. Bo rra “Science” Maranyane ba leka go tlhagisa mekgwa eo re ka efogang go swa ka teng, le batho ba bantsi ba ditumelo di farologaneng, ka go leka go efoga loso, ba khutla ka gore loso ke go gololwa go tswa kgolegelong ya mebele ya rona, le gore fa loso le go etetse, re fetela tulong e e botoka eo e siameng go

nnela ruri le Modimo. Ka maswabi, ba dirisa sekala sa go lekanya loso le bophelo. Le ge go le dikakanyo tseo di farologanyeng, le ditumelo tseo di amogetsweng mabapi le loso, fela rotlhe re amogetse fa re felelela go nna lerole le mmu, baswi, fela jaaka Baebele e bua sefatlha-matlho ka go tlhalosa fa loso e le bokhutlo ba go phela, mo ditemaneng tse dintsi mo go yone.

Fa ke ne nka nna Modimo, mme batho ba dira ka fao re dirang Modimo wa Magodimo le Rraronna ka teng, nka tlogela batho ba sule, ke itumelele fa ba sule. Ka lesego ga ke Modimo, fela ke leka ka bojotlhe go tshwana le Modimo, fela jaaka Morwa wa gagwe Jeso a ne a dira, a obamela ditaelo tsa Modimo go “rata baba ba gagwe”.

Go farologana le nna, go nna le boutlwelobotlhoko ke semelo sa Modimo. Kwa morago mo bukeng ya Ekesodu, fa leina la Modimo le ne le kaiwa, le kaelwa Moshe mo kgaolong ya 34 temana ya 6, e tsweletse jaana: “Ke Modimo o o boutlwelo-botlhoko le boitshwarelo, o o sa feleng pelo, o o letlotlo la bopelotlhomogi le boikanyego....”. Mo bukeng ya 2 Ditirafalo 30:9 re bolelelwa go re: “...Modimo wa lona, o boitshwarelo, o bopelotlhomogi, mme ga a ne a faposa sefatlhego mo go lona, fa lo boela kwa go ene”, gape le mo bukeng ya Nehemia kgaolo ya 9:17 “o Modimo wa maitshwarelo, o bopelotlhomogi o boutlwelo-botlhoko, o pelotelele, o mogolo loratong, wa se ka wa ba tlogela”.

Ke tsaa o etse tlhoko mafoko a bofela a temana eo re e tlhagisitseng la bofelo, eo e reng “ wa se ka wa ba tlogela”. Ntlha ke gore, ba ne ba tshwanetswe ke go tlogelwa. Kgaolo e no e ka ga batho ba Modimo, bao Moshe a ba ntshitseng kwa Egepeto, go ise goe kae, fela ka fa ntle ga Egepeto, batho “ba thatafatsa-dipelo, ba kgala Modimo”.

Ba gana go obamela ditaelo tsa gago. Ba gana go utlwelela ba lebala dikgakgamatso tseo Modimo o di dirileng gareng ga bone”. Ba ne banna thamo di thata, ba be ba leka go

menola Moshe mo boeteleding-pele ba setshaba sa Iseraele, ba leka go tlhoma moeteledi-pele yo mongwe, go ba busetsa gape kwa Egepeto, fela jaaka e bua “ga waaka wa ba tlogela”, le ge ba ne ba tshwanetswe ke go tlogelwa. Ka tsamaiso ya molao, Modimo o ka bo o ba tlogetse, a tlogela ditoto tsa bone kwa sekakeng go bola, fela “Molao o tlile ka seatla sa Moshe”, ka fa tlase ga molao wa Moshe, bogagapa ba gonna jaana bo ne bo atlholwa ka go bolawa. Fela, e seng ka Modimo wa rona, re lebogela go bo a bonshitse lerato la gagwe, ka gonna boutlwelo-botlhoko, bo bo ka se lekanngweng, a ba itshwarela, jaaka re gopodiwa mo Pesalomeng ya 103:10: “Ga a re direla ka fa maleong a rona, le eseng go re busolosa ka fa ditshiamololong tsa rona. Gonne bopelotlhomogi ba gagwe bo bogolo mo go ba ba mmoifang jaaka legodimo le okame lefatshe. O tlosetsa ditlolo tsa rona kgakala, jaaka botlhabatsatsi bo le kgakala le bophirimatsatsi. Morena o utlwela ba ba mmoifang botlhoko, jaaka rra-bana a utlwela bana ba gagwe botlhoko”. Ee, ka boammaaruri, “Morena o boitshwarelo le boutlwelo-botlhoko; ga a fele pelo, o mogolo ka bopelotlhomogi. Morena o molemo mo go botlhe, boutlwelo-botlhoko ba gagwe bo okame ditiro tsotlhe tsa gagwe” (Pesalome 145:8,9).

Modimo o ne a itse fa re ka se dumele go re boutlwelo-botlhoko ba gagwe le lorato la gagwe lo kanakang, o itsitse seo go tswa tlholegong ya rona, fela, o ne a ipolelela gore ga a kitla a emisa go re rata go fitla boutlwelobotlhoko ba gagwe bo tla botlalong mo go rona. Boutlwelobotlhoko bono bo bonagetse mo go Jeso Keresete. Mo go Johane 1:17 re bolelelwa go re: “Kana molao (tshiamo) o neilwe ka Moshe, mme bopelotlhomogi le boammaaruri di tsile ka Jeso Keresete”.

Ke kgwetlho e kgolo tota, ya boutlwelo-botlhoko bo Morena a neng a bo tsenya mo tirisong, le gompiano e santsane e le kgwetlho tota. Mo bukeng ya Luke 2:40 re bolelelwa ka Jeso fa go twe: “Ngwana ene a gola, a tia, a tlala botlhale, mme tshegofatso ya Modimo e ne e le mo go ene”. Mo go Luke 4:22 gape ga twe: “Botlhe ba supa ka ga gagwe, ba gagamalela

mafoko a a monate a a tswang mo molomong wa gagwe”.
(Baebele ya seeng e fetoletswe botoka)

Jeso o tlile a rera Modimo yo o neng a seyo mo dikakanyong tsa batho, yo o nang le pelo ya mautlwelobotlhoko le tshiamo, go bao ba neng ba sa amogelesege mo meetlong ya bodumedi ba nako tseo, thero e no, eo e kopanyang botlhe gammogo le bao go neng go kaiwa ba hutsitswe ke Modimo, thero e no e ame tota le bao go ya ka molao ba sa itshekang, balepera, Jeso a letla go amiwa ke baikepi mo go Luke 7:37-50.

Mo ditlhamaneng tsa ga Jeso o ne a kgaogana kitso nabo ya Modimo o boutlwelo-botlhoko, a siame, e le Modimo yo o itumelelang bana ba gagwe. Setshwantsho sengwe seo se re gwetlhang mme re se gakologelwa ke seo se tlhagisang Modimo a le Rara yo o boutlwelo-botlhoko mo go Luke 15. O ka ipuisetsa ka ga setshwantsho seno ka botlalo mo go Luke 15:11-31, akanya ka ga setshwantsho seno, o ipotse gore wena o fa kae mo go sone.

Ke setshwantsho ka ga Modimo wa boammaaruri yo o boutlwelo-botlhoko, yo o pelo e lorato, Rara wa rona yo o kwa magodimong. Jeso o re bolelela setshwantsho ka ga morwa yo o ratang go phela bophelo ba gagwe, a huduge go tswa kwa ga gabo mo ntlong ya ga rraagwe, morago a sena go amogela boswa ba gagwe, a ya go itumela le ditsala tsa gagwe, kwa bokhutlong a iphitlhela a sa kgone le go ka duelela dijo tsa gagwe. Ke mang yo a ka neng a sa kgale mosimane yono a re: “Ee go mo tshwanetse, ga kere ga a utlwe?”. Ee, le nna ke ikutlwile ke re fela jalo, gape ke ikutlwa ke tshwanetse go ikutlwa jalo, ka ke le mo boammaaruring, “ngwana yo o senyeditse rraagwe o tshwannwa ke kotlhao”. Gongwe gape nka akanya fa go le ditemana di le dintsi tseo di dumelanang le nna gonna le maikutlo a no, Sekai: Diane 5:23; Diane 10:4; le puo eo e tlwaelegileng “Motho o tla kotula seo a se jetseng”.

Ga go a nna jalo ka Rara, ga re fitlhele Rre a ntse fela mo ntlong, a ikutlwela botlhoko ka go siama ga gagwe, a loga leano

la go ka bona boipobolo bongwe, ka morwa, a totobatsa fa seno se ka se diragale gape, a ipaakanyeditse go ka itaya, a lekola sekoloto sa dituelo tseo morwa a di dirileng, le ka fao melato e no e ka duelelwang ka teng go bona go ratega ga lelapa leno gape. Re fitlhela rre yo a sa tlhaloganyeng gotlhelele. Karabo ya gagwe e nne karabo eo e tshosang: “O dira eng, a ga o itse gore noga e no ya mosimane e dirile eng, o tshwanetswe ke go otlhaiwa, a duelele seo a se dirileng! bosula jo bokana?”. Fela, Rara o kwa godimo, o re nesetsa pula ya boutlwelo-botlhoko le lorato, pula e no e nela lefatshe leo le sa tshwannwang ke mautlwelo-botlhoko, le mo go e ne mosimanyana o no o ditsela di bosula. Ke rata ka fao Rara a tsibogelang tsotlhe tseno, mo go Luke 15:20 “Ya re a sa ntse a le kgakala, rraagwe a mmona (o tshwanetse a bo a ne a mmatla), a tlhomoga pelo, a taboga, a wela mo thamong ya gagwe, a mo atla.....Mme rraagwe a raya batlhanka ba gagwe a re: ‘Akofang lo ntshe seaparo se sentle-ntle, lo mo apese, lo mo rwese palamonwana mo monwaneng, le ditlhako mo dinaong; lo be lo tsiseng namane e e nontshitsweng, lo e tlhabe; mme re jeng re itumele; ka gonne morwaake yo o ne a sule, mme o bile o tsogile; o ne a latlhegile, mme o bonywe’. Mme ba simolola go itumela. Ke akanya fa bao ba neng ba utlweletse ba ne ba maketse e bile ba sa tlhaloganye, Jeso o ne a bolelela botlhe bao ba neng ba reeditse, le rona, bao re buisang mafoko a no, go re Modimo o ntse jang, Modimo wa lorato lo lo kalo, le boutlwelo-botlhoko bo bo kalo le mohau o kalo. O tshwanelwa fela ke go dumela, ka gonne rotlhe, ka mokgwa mongwe, le rona ba bagolo kgotsa ba bannye, fela jaaka morwa o no wa sesinyi, re ganne Modimo Rara wa rona, ra ikgethela go phela bophelo ba sebe.

Lebaka leo le dirang gore ke rate tsibogo ya rre ke gore le nna ke tlhoka Rara wa rona yo o kwa magodimong le Jeso go ntsibogela, fela jaaka rre yo Jeso a buang ka ga e ne mo setshwantshong sa morwa sesinyi, a ne a tsibogela morwa sesinyi. Rotlhe re tlhoka mohau wa Modimo go re otlololela seatla, mme re se ame. Rotlhe re tshwana le dinku tseo di latlhegileng, di fapogile tsela, dibe tsa rona di re kgaogantse le Modimo wa rona. Botlhe ke baleofi, mme ba tlhoka kgalalelo

(tlotlo) ya Modimo, rotlhe re nale pelo eo e tlhalosiwang mo bukeng ya Jeremia go twe e boferefere bogolo go dilo tsotlhe, e senyegile tota; ke mang yo o ka e tlhaloganyang? Ee, mongwe le mongwe wa rona o nale sephiri seo a sa batleng ba bangwe ba itse ka sone. Fela, Modimo o teng, yo a itseng maphelo a rona, diphiri tsa rona o di itse tsotlhe, ga go sepe seo se fitlhegileng mo go e ne, Modimo o no o re itse go phala ka fao re iketseng ka gone, kitso e no fa o e tlhaloganya e dira gore o ikokobetse, ka go le yo o go itseng bogolo.

Ka Modimo a re itse, makoa a rona rotlhe le boikepo ba rona, Rara wa rona ka nako tsotlhe o emetse tsatsi leo re tla boelang go ene, o ipaakanyeditse go re direla moletlo o mogolo, a tlala boitumelo (Luka 15:6,10,32) kwa legodimong fa re sokologa mo tseleng tsa rona, re ipolelela mo pelong tsa rona go sala Jeso morago.

Ke Modimo o o tletseng mohau le lorato, ke sone semelo sa ona, o simolotse tsela ya go re fitlhelela, ka tsela eo e tlhamaletseng. Ka go tsosa mo baswing yo o kgethegileng, ngwana yo o rategang yo o senang sebe, Jeso, gona mopholosi wa rona go tswa mo sebeng le mo losong. Jaaka go nopotswe go tswa mo bukeng ya Ditiro tsa Baapostolo kgaolo ya 24, ke seo moapostolo Poulo a neng a se phelela, ke o ne molaetsa o no o o neng o eteletse pele bophelo ba gagwe, go fetsa thomo ya gagwe, ya go rera efangele ya boutlwelo-botlhoko ba Modimo, bo bo tshologang go tswa go e ne Modimo – mme a batla mongwe le mongwe go itse bontle ba O na. Mo go 1 Thimotheo 1:13,14 o re bolelela ka matsetseleko fa a re: “nna yo e rileng pele ka bo ke le mokgadi le mmogisi le mogateledi. Mme ke utlwetswe botlhoko, ka ke dirile jalo ke sa itse, ke tlhoka tumelo. Mme bopelotlhomogi ba Morena wa rona bo ne ba nna bogolo mo go fetang mmogo le tumelo le lorato le le mo go Keresete Jeso”. Ka fa tlase ga molao wa Modimo, Poulo o ne a tshwanetswe ke loso, mme ka fa tlase ga boutlwelo-botlhoko ba Modimo, bo bo fitlhelwang fela mo go Jeso, Poulo o ne a newa tshimologo e ntsha, mme o ne a itse tshimologo e no, kgololesego e no, kagiso e no ya Modimo, ke ya botlhe bao ba e

batlang, jaaka go kwadilwe mo go Tito 3:7: “gore e tle e re fa re sena go siamisiwa ka bopelotlhomogi ba o na, re nne barua-boswa ba bophelo bo bo sa khutleng bo re bo solofelang”. Mo lokwalong go ya kwa Baroma kgaolo ya 3:23 re buisa gore: “gonne botlhe ba leofile, ba tlhoka tlotlo fa pele ga Modimo..... [Rona] re ka siamisiwa fela (kwa ntle ga tuelo) ka boitshwarelo ba ona ka kgololo e e mo go Keresete Jeso”. Mo go Thimotheo 2:4 ya re Modimo “o rata gore batho botlhe ba pholosiwe le go fitlha mo kitsong ya boammaaruri”. Keletso ya Modimo go re batho ba nne tokololo ya ba ntlo ya gagwe, le go nna le seabe mo mohaung wa gagwe le ditshegofatso tsa ona, tseo di fologang go re ritifalela, di tlhalosiwa mo go Baroma 5:8: “Mme Modimo o supile lorato lo o re ratang ka lone, ka Keresete a re swetse, re ntse re le baleofi”.

Modimo o letlile go re morwa wa gagwe a tsholwe le go bogisiwa jaaka modira dibe, gore ba dira dibe ba nne le seabe mo bophelong bo bo sa khutleng mmogo le Keresete, ka gonna le tumelo mo go seo a se diretseng batho – Jesaya 53; 1 Petoro 2:24; 2 Bakorinthe 5:21; 2 Bakorinthe 8:9.

“Amazing grace how sweet the sound that saved a wretch like me, I once was lost, but now am found, was blind but now I see”.

Seno ke boammaaruri go bao ba batlang go tlhaloganya efangele, dikgang tse di molemo tsa boutlwelo-botlhoko ba Modimo tseo di tletseng boammaaruri. Ga jaana re ka nna re sa letile, fela re se nne metlapa. Re rotloediwa ke Petoro mo lokwalong la gagwe la ntlha, fa a re: “Ka moo, itlameng matheka a maikutlo a lona, lo nne tekano, lo tlhome tsholofelo ya lona ka botlalo mo bopelotlhomoging jo lo bo tsisediwang ka ponatshego ya ga Jeso Keresete”.

Go Dumela mo Tirisong 4: Modimo yo o Bonang Gotlhe

Fa Modimo a bona tsotlhe le go itse tsotlhe, kitso e no, e nna le ditlamorago tse di kgolo mo maphelong a rona.

GA GO DIBE TSE DI MO SEPHIRING

Jobe o ne a itse seno, mme ka ntlha ya seno, a bua gore: ga go kgonagale gore: jaaka sekai, a ka eletsa mosadi, fa a itse (jaaka a ne a ithaya a re o a itse) fa Modimo a le gotlhe a itse tsotlhe ka nako tsotlhe. ‘Go reng jaanong nka akanya ka lekgarebe [ka ditsala tsa gagwe di ne di umaka fa a dirile jalo]?.... a naa Modimo ga a bone ditsela tsame, mme a bale dikgato tsa me tsotlhe?’ (Jobe 31:4). Diane 5:20,21 le yone e kgalema fela jaalo, “go tlamparela mosadi yo e seng wa gago”, “Gonne ditsela tsa mongwe le mongwe di bonwa ke matlho a Morena”. Gape le ka sebe sa boaka, Dafita o ne a re: o itse ditlolo tsa gagwe “boleo ba me bo fa pele ga me ka gale” (Pesalome 51:5); le gore o lemoga gonna teng ga Modimo ka nako tsotlhe (Pesalome 16:7). Go lemoga gonna teng ga Modimo, go re lebisa kwa go lemogeng dibe tsa rona. Fela jalo, Modimo o ne a gopotsa Iseraele kgapetsa kgapetsa: “a motho a ka iphitlha mo maiphitlhong, ke sa mmone?.... A ga se nna ke leng gongwe le gongwe mo legodimong le mo lefatsheng?” (Jeremia 23:24). Thuto fano go setshaba sa Iseraele ke gore: “ba fetoge mo go direng dibe”.

Re tshwanetse go lwa ntwaga go tsena mo pusong ya Modimo, ka gonne Modimo o itse dikakanyo le ditiro tsa rona, mme kwa bokhutlong o tlile go di athola (Bahebere 4:11-13). Thero ya mo thabeng, e ikaegile mo go fetoleleng kitso ya gore Modimo o itse le go bona tsotlhe, mme re dise maphelo a rona. Dikakanyo tsa rona di kaela ditiro tsa rona; gantsi re akanya fa re kgona go digatelela ka re akanya re ithutile boitshoko, ka go dira jalo re akanye fa o tlotse go le gonnye molao wa Modimo. Fela Modimo o itse dikakanyo tsa rona, di santsane di le kgakala. Fa re e la seno tlhoko, go tla re thusa go efoga kotsi e kgolo mo bophelong ba sekeresete: gonna fela le tshupo ya

‘E tahi Bula’i’i, e tahi Bula’i’i, “S... M...’i’i”

tsotiné, ka a bona mine gape a itse tsotiné.

TUMELO MO THAPELONG

Fa e le gore Modimo o a bona, gape a itse tsotlhe, go raa gore o utlwa thapelo. Re a makala fa re buisa thapelo ya ga Dafita, a le ka fa tlase ga kgatelelo fa a re: “se ntidimalele, lefika la me” (Pesalome 28:1). Yo o dirileng tsebe o tla utlwelela. Modimo ga se susu jaaka go le mo pepeneneng, ka go rialo o tla utlwa thapelo.

Go Dumela mo Tirisong 5: Modimo o Maatla-otlhe

SE ATLHOLE BA BANGWE

Bogolo ba Modimo ga bo rotloetse fela tumelo; bogolo bono bo batla go feta foo, go bo tlhaloganya. Ka gonne Modimo a le nosi, o nale maatla a go pholosa le maatla a go nyeletsa, ke e ne fela a ka atholang; lebaka la gore ke e na a le esi fela yo a neelang molao, go kaa gape gore go moatlhodi a le esi fela (Jakobo 4:12). Go athola, ka go rialo, ke go ‘itira Modimo’ le go o nyefola, ka bogagapa re ithoma mo maemong a yo o neelang molao le yo a atholang. Re ntse re itse gore: kwa ntle ga Modimo, ga rena maatla ape gotlhelele. Bokoa ba rona bo tlhoka go lebelelwa le go akanyiwa sentle. Ka bokhutswane re palelwa ke go athola. Bogolo ba Modimo fela, bonyeletsa kakanyo yotlhe ya go ka kgona go athola.

LO SEKA LA TSHEPA DIKHUMO TSA LONA

Modimo o ‘buile ga bedi’, a bua seane go gatelela ka semowa sengwe, gore maatla otlhe ke a gagwe, Modimo o maatla-otlhe – ka ntlha ya seno, Dafita a re: re seka ra kgomarela dikhumo ka dipelo, fa di oketsega (Pesalome 62:11,12). Jaaka dikuno tsa lefatshe di ntsifala, dikhumo le tsone di aparela batho ba bantsi, seno se fetoga gonna sekgopi go badumedi ba bantsi, ka bobedi bao ba humileng le bao ba leng dikobo dikhutswane, lefatshe ka bophara. Nka phopholetsa fela, go re: bontsi ba Bakeresete, bao ba ka fetang di peresente di le 50, ba itemogetse bophelo bo botoka ka go nna le dikhumo mo

dingwageng di le 20 tseo di fitileng. Thaeolo e kgolo ke go lebisa dipelo tsa rona mo dikhumong tseno, le toro ya kgololesego eo e tlisiwang ke dikhumo tsa mofuta o no, Dafita a re, thaeolo e no ya go dumela mo dikhumong, e ka fenngwa ke go tlhaloganya botlhokwa ba go dumela fa maatla otlhe a tswa kwa Modimong a le esi. Seno se raa go re: madi kgotsa chelete ga e ka ke ya lekanngwa le maatla; ka gonne maatla-otlhe ke a Modimo. Se lebiseng dipelo tsa lona mo dikhumong ka gonne maatla-otlhe a tswa kwa Modimong.... mafoko a no a a botlhofo go a tlhaloganya, a tlhotlheleditswe ka mowa o o boitshepo, a nyeletsa kakanyo ya lefatshe leno, eo e lekanyang madi = maatla. Ga go kake ga nna jalo, ka gonne maatla-otlhe a tswa kwa Modimong.

Go Dumela mo Tirisong 6: Go Tsibogela Modimo a le Esi

GO LOPIWA GA BO-JOTLHE BA RONA

Gore Modimo ke Modimo a le esi, ga se fela tlhaloso ya tlhakanyo ya ditlhaka kgotsa dinomere. Fa go le Modimo a le esi, o lopa bo-jotlhe ba rona. Ka gonne a le Modimo a le esi, o lopa thoriso yotlhe ya rona go e ne; gape ka ntlha ya gonna esi ga gagwe, O tshwara batho ba gagwe ka go tshwana, a sa lebelele lotso la bone: Sekai (Baroma 3:30). Badumedi ba boammaaruri-botlhe ba rorisa Modimo a le esi fela, go sa kgathalesege gore ke Mojuta kgotsa Moditshaba, botlhe ba kopantswe ke tumelo mo Modimong a le esi, eo Modimo o no a e abang ka go lekana magareng a merafe e no. Lebaka la gore go Jeso Keresete a le esi fela, le mo go e ne maemo ke ao a tshwanang gareng ga Mojuta le Moheitane (Baroma 10:12). Poulo o ne a bona botlhokwa ba ditlamorago tsa thuto e no ya tshwaraganelo mo Modimong. Fela, thuto e no, go tlhokagala gore motho a akanye ka ga yone, pele a ka tlhaloganya bokhutlo ba tshwetso e no. Keresete o ne a ruta gore thuto ya go itse fa Modimo a le esi, e re lebisa kwa go ithuteng go rata mongwe ka rona jaaka re ithata. Taolo ya ntlha ga mmogo le ya bobedi, ke taolo e le nngwe fela; e ne e le taolo e le nngwe fela eo e sa

kgaoganngwang (Mareko 12:29-31). Ke ka moo ‘bobedi’ ba ditaolo tseno go dirisitswe lereo leo le kaang bongwe mo go Luka 10:27,28: “ dira jalo...”. Fa Modimo a le esi, ka go rialo, mokaulengwe wa me o rwele Leina le le lengwe fela la Modimo, seno ke gore: Go rata mongwe ka wena ke go rata Modimo (Bapisa 1 Johane 4:21).

Gape, ka gonne go le Modimo a le esi, seno se tlhoka maikatlapelo otlhe a semowa a rona. Go Modimo a le esi fela, yo o batlang thoriso ya batho, le yo a ba atlholang (Johane 8:50) – ka go rialo: thuanyo ya Modimo, bokao ba yone ke go sa batle thoriso ya batho, kgotsa go atlhola mokaulengwe (monkanna) wa rona.

Gore Modimo ke Modimo yo o esi ke taolo, eo e tlhokwang ke go diriwa (Mareko 12:28,29). Taolo e no ke motheo wa molao le baporofeta (Matheo 22:40) – e botlhokwa tota. Fa go ne go ka bo go le Modimo e mebedi, ‘Yahweh’ o ne a ka lopa fela bontlha-nngwe fela ba maitapiso a rona. Ga go sepe seo se ka neelwang go se sengwe, ka go se sepe go ka se neela. Go Modimo a le esi fela. Ga go kake ga nna le tirelo medimo ya diseto gareng ga rona, le mo maphelong a rona, ka gonne go le Modimo a le esi fela (2 Dikgosi 19:18,19). Ka gonne go se ope o sele, lo tla tshola ditaolo tsa gagwe” (Doiteronomio 4:39,40). Modimo yo o esi, o nale batho ba o ne ba le nosi; ga se ditumelo tsotlhe tseo di ka lebisang kwa tumelong e le nosi. (Baebele ya seeng e fetoletswe botoka).

Doiteronomio 6:4 e paka gore Modimo o esi; fela ela tlhoko diteng tsa kgaolo eo. Moshe o ne a bitsa batho, go ba laela melao ya Modimo, ba kgobokana ba letile go bolelelwa lenane le leleele la ditaolo tsa Modimo, mme e ne a ba bolelela fela: fa Modimo a molaetse gore a tlhagise mo go bone “Ke yone taolo le melao.... gore lo di dirise .... o tlhokomele melao yotlhe ya gagwe le ditaolo..... Di utlwe Iseraele o tlhokomele go di dira.... go re lo tle lo di obamele ..... “Jaanong re solofela go utlwa lenane le le leelee la melao. Fela Moshe o tlhalosa mafoko a bofelo ka gore: “Utlwa, Iseraele! Morena, Modimo wa rona,

ke ene Morena a le esi fela” (Doiteronomio 5:31-6:4). Kwa ntle ga melao eno, a seka a neela epe gape. “tlhokomelang go e dira” e bapisiwa le “gonne Morena, Modimo wa rona ke ene Morena a le esi fela”. Seno ke bontle ba ditaelo tsotlhe tsa Modimo.

Moshe a tswelela gore: “Mafoko ao a ke a go laelang ..... a nne mo pelong ya gago, mme ba ne ba tshwanetse go a bolelela le go a ruta bana ba bone, mo ntlong tsa bone le go a kwala mo diatleng tsa bone le mo mabating a ntlo tsa bone. E ne e le ka ga bongwe fela ba Modimo, le go bontsha lorato la go tlhaloganya bongwe fela bono, ka go rata Modimo a le esi ka pelo tsa bone, ka jalo ba ne ba tshwanetswe ke go boka thuto e no tsatsi le letsatsi go fitlhela e tlhaloganngwa ke bone. Ke ka moo e neng ya nna setso sa Majuta go boka ‘shema’ ke gore thapelo ya sejuta tsatsi lengwe le lengwe, le fa ba ne ba lwala bolwetse ba go isa losong.

Doiteronomio 6:1 e buisega jaana: “Ke yona taolo [mo bongweng], le melao le ditshwanelo..... Morena Modimo wa rona o esi fela”. Ba laelwa go kwala melao e no mo mejakong ya dintlo tsa bone, jalo le jalo. Go ne go sa kgonagale gore go ka kwalwa melao e le ‘613’ mo mepakwaneng ya mejako ya dintlo tsa bone. Fela bophelo ba Moiserale mongwe le mongwe bo ne bo ikaegile mo taolong e le nngwe .... go dumela gore Modimo o esi fela. E ne e le taelo eo ba neng ba e dumela, e se fela mokwalo mo dikwalong tsa molao.

Ga re ka ke ra direla bathapi ba le babedi; mme a le mongwe fela. Ka go tlhaloganya seno, re tla kgona go ineela ka gotlhe go e ne a le esi fela. Seno se etelela pele gape, go kakanyo ka ga Jeso, yo o neng a sa tshwenyegela tsa ka moso; ka gonne bophelo ba go ineela ka bojotlhe go ene, go raa gore ga re a tshwannwa ke go tshwenyega ka tsa tsatsi leo le latelang (Matheo 6:24,25).

GA GO TIRELO MEDIMO E SELE

Go tlhasedi ya tumelo go batho botlhe, keletso ya go direla mongwe selo se sentle. Ka kakaretso, banna le basadi ba nwetsa keletso e no, ka go rorisa medingwana e mentsi, eo e roriswang mo no lefatsheng leo le tletseng dikhumo tsa diatla tsa motho. Fela, go rona go tshwannwa ke gonna le Modimo a le mongwe fela, tsela e le nosi fela go isa thoriso ya rona go e ne; ka gone Modimo o esi. Fa Iseraele e ne ya gana motswedi wa metsi e bong ‘Yahweh’, ba ne ba epa dikgathampi tse dingwe tse dintsi, tseo di neng di sa itsege mo Iseraeleng, di le mo setshwanong sa medimo e sele (Jeremia 2:13). Keletso ya go rorisa e teng mo teng ga motho mongwe le mongwe, basadi le banna. Re lopiwa go lebisa thoriso eo fela go Modimo yo o esi fela, re se e kgaoganye gareng ga dilo tse dingwe tse dintsi tseo lefatshe leno le di lopang mo go rona. Buka ya Baroma kgaolo ya 1, e tswelela go fitlha fao e nyefolang batho bao ba rorisang sedirwa kgotsa sebopiwa go na le go rorisa mmopi wa sone. Phisego ya batho botlhe e ne e tshwanetse ya bo e lebisitswe kwa Modimong mmopi wa dilo tsotlhe. Fela, go botlhokwa go itse fa lefatshe ka tsatsi lengwe le tlile go itse fa Modimo a le mongwe fela (Jesaya 37:20) – mo nakong e no, ba tla itse gore Modimo o esi, mme tsotlhe tse dingwe ke maithamako fela. Ka ntlha ya fa Modimo a le esi, gape o kgethegile (o boitshepo), e ne fela o tlile go rorisiwa ka nako eo (Tshenolo 15:4). “Morena o tla bo a le mogolo a le esi fela ka letsatsi leo” (Jesaya 2:11,17).

Lefatshe la rona, maphelo a rona le dipelo tsa rona, di tletse tirelo medimo ya diseto. Jaanong, ke eng seo se leng phoso le go direla medimo e sele? Go bonala gonna teng ga tirelo medimo ya diseto go nyenyefatsa Modimo yono yo o maatla yo re buang ka ga e ne. Go dira Mothata-yotlhe go mo tshwantsha le kota kgotsa petlo ya letlapa, gongwe go mo dira isago ya dithuto tsa me, kgotsa go bona ntlo e e mabonobono e ntsha. Ka go rialo, sengwe le sengwe seo se nyenyefatsang bogolo, kitso ya go gakgamatsa, maikatlapelo le go makatsa ga Modimo, tsotlhe tseno fa di tlosa Modimo mo go rona go tshwana le ge re rorisa medimo ya diseto. Nako le nako mo go

rona, Modimo o tla kwa bofelong mo ditshwetsong tsa rona, gantsi ka ntlha ya mathata ao re rakanang nao mo maphelong a rona – gongwe o tlhoka madi a go baakanya sejanaga sa gago, gongwe ntlo e a nela ga o kgone go e baakanya, kgotsa letlhaba-phefo la yone le thubegile fa e le la galase, jalo le jalo. Motho o ka lela gantsi fa o akanya ka fao Modimo a gopolwang fela fa go le mathata.

TUMELO

Kopano ya Modimo e amanngwa le maatla a gagwe mo go rona: “O mongwe fela [ka go rialo] seo pelo ya ona e se ratang o a se dira! Gonne o tla dirafatsa se o se mpeetseng” (Jobe 23:13,14). Kakanyo ya boammaaruri e amanngwa le ntlha ya gore go Modimo a le esi fela (Jesaya 45:5,6,14,18,21,22). Seno, bokao ba sone ke gore: tsotlhe tseo Modimo O neng a di buang ke boammaaruri fela; ka gonne go se Modimo ope o sele. Ka go rialo Modimo a le esi o re neetse Tumelo, Tsholofelo jalo le jalo (Baefeso 4:4-6). Dithuto tsa ditumelo tse dingwe di ka se amogelesege mo go rona. Ke ka moo botlhokwa ba kopano ya Modimo bo neng bo le kwa setlhoeng go dumelwa, fela jalo tumelo e no e tshwanna go laola maphelo a rona, tsatsi le letsatsi, ura nngwe le nngwe.

Dafita o ne a tshwannwa ke go ikgopotsa, fa a ne a re: “Didimalela Modimo fela [Modimo a le esi]; mowa wa me; gonne se ke se lebeleletseng se tswa mo go ona [fela]” (Pesalome 62:5). Go Modimo a le esi fela, moo thuso e tswang teng, le moo maatla a tswang teng fela – ka go rialo bongwe-fela ba Modimo bo rotloetsa tumelo ya rona go e ne. Seno se ne sa rotloetsa Asa go lelela kwa Modimong ‘Yahweh’ ka tumelo fa a re: Morena ga go na ope kwa ntle ga gago yo o ka thusang..... Re thuse, Morena Modimo wa rona, gonne re ikaega ka wena” (2 Ditirafalo 14:11). Fa re soboka, Jakobo 2:14-18 go buiwa ka ga kopano gareng ga tumelo le ditiro (go dira). Ga go makatse fa temana ya 2:19 e re, o e bala o tlhokomela modi-kgang ‘context’: “Wena o dumela gore go na le Modimo o le mongwe fela; o dira sentle”. Go nna le tumelo mo bongweng fela ba Modimo go tlile go dira gore o obamele ditiro, ke gore: ‘go dira

sentle’. Iseraele ga e kake ya botsolotsa Modimo; ke gore: Modimo ga o kitla o araba dithapelo tsa bone, ka ntlha ya gore ba rorisa medimo e sele, e tswe Modimo a le bongwefela (Hesekilele 20:31). Thapelo go Modimo a le esi, le go lopa ka botshepegi go Modimo a le esi fela, re tshepa e ne fela kwa ntle ga tse dingwe, ke go rorisa Modimo a le esi. Fa e le gore ka boammaaruri re dumela mo Modimong a le esi fela. Ka go rialo, fa re dumela mo Modimong a le esi fela, ga re a tshwanna go ikobonya fa re lopa sengwe go tswa go e ne – ka gonne ke tsela nngwe ya thoriso go ena.

BONGWEFELA

Poulo, a kwalela bao ba neng ba gopola fa ba dumela mo Modimong a le esi fela, o ne a tshwannwa ke go ba gopotsa go re, lebaka leno le le botlhofo go le tlhaloganya, le tlhoka kopano gareng ga bana ba Modimo, ka re bone fa Modimo a re tshola ka go lekana, fela jaaka Rara wa boammaaruri: “ka e le gore Modimo ke o le mongwe fela; ba ba rupileng o tla ba siamisa mo tumelong, le ba ba sa rupang o ba siamisa ka tumelo” (Baroma 3:30).

1.4 Baengele

Tsotlhe tseo re di lebeleletseng mo thutong e no go fitlha jaanong, di tla kopana fa re ka lebelela thuto ya Baengele:

- Ke batho jaaka rona
- Ba rwele leina la Modimo
- Ke di dirisiwa tseo mowa wa Modimo o dirang ka tsone go Dira thato ya Modimo:
  - Go ya ka maikaelelo, le semelo sa Modimo
  - Ka jaalo didiriswa tseno (Baengele) e nne ka fao Modimo a iponatsang ka teng.

Re tlhagisitse mo thutong ya bofelo eo re ithutileng yone gore: lefoko la seheberu leo le fetoletsweng “Modimo/God” ke “Elohim”, leo bokao ba lone e leng “bao ba leng maatla (mighty

ones)”, bao ba rweleng Leina la Modimo, le bone ba ka bidiwa Modimo, ka ntlha ya kamano ya bone le Modimo. Diphedi tseno ke Baengele.

Kgatiso ka ga tlholego ya lefatshe jaaka re e buisa mo bukeng ya Genesi kgaolo ya 1, e re bolelela gore: Modimo o buile ditaelo dingwe tseo di amanang le tlholego, “mme ga diragala”. E ne e le Baengele bao ba neng ba diragatsa ditaelo tseno:

“baengele ba gagwe, lona dinatla tse di thata, ba lo dirafatsang lefoko la gagwe ka go utlwa lentswe la lefoko la gagwe.” (Psalome 103:20)

Seno se raa gore fa re buisa ka fao Modimo o bopileng lefatshe ka gone; tiro yotlhe e no, e ne e dirwa ke Baengele ba O na. Buka ya Jobe 38:4-7 e tlhagisa kakanyo e no le yone. Jaanong ke nako e ntle go sobokanya ditiragalo tsa tlholego jaaka re di kwaletswa mo go Genesi 1:

Tsatsi la 1 “Modimo wa re: A gonne lesedi, mme lesedi la nna teng” (temana ya 3)

Tsatsi la 2 “Modimo wa ba wa re: A go nne loapi fa gare ga metsi. Mme ga dirafala jalo. Modimo wa dira loapi go kgaoganya metsi a kwa tlase ga loapi le metsi a a kwa godimo ga loapi.” (ditemana 6-7)

Tsatsi la 3 “ Modimo wa ba wa re: “ A metsi a a kwa tlase ga legodimo a phuthegele kwa felong go le gongwe gore go bonale mmu, mme ga diragala jalo.” (temana ya 9)

Tsatsi la 4 “ Modimo wa ba wa re: “ A gonne masedi...mo loaping .....ga diragala jalo.” (temana 14,15)

Tsatsi la 5 “ Modimo wa ba wa re: A go nyeume .... dilonyana tse di phelang mo metsing.... le dinonyane di fofa kwa godimo ga lefatshe...” (Temana 20,21) Sekai “ Ga diragala jalo”

Tsatsi la 6 “ Modimo wa ba wa re: “ A lefatshe le ntshe diphedi .....le diruiwa le digagabi.... mme ga dirafala jalo.” (Temana 24).

Motho o tlhodilwe mo go lone letsatsi la borataro. “ Modimo wa fela o re: A re direng batho ka fa setshwanong sa rona ba ba tshwanang le rona...” (Genesi 1:26). Re buiele ka ga temana e no mo thutong ya 1.2. Jaanong, re batla o lemoge gore “Modimo” ga go ree fela Modimo ka namana – “ A re direng batho” go bontsha fa Modimo o bua le bontsi ba batho. Lefoko la seheberu fano leo le fetoletsweng “Modimo” ke lefoko “Elohim”, le kaa “bao ba leng maatla (Mighty Ones), go tewa Baengele. Lebaka la gore Baengele ba re tlhodile go tshwana le bone, go raa gore ba na le sebopego sa mmele o o tshwanang le wa rona. Ke batho bao ba tshwaregang bao ba nang le mmele le semelo sa Modimo. “Tlholego” mo no e kaya seo motho a leng sone ka popego ya mebele ya bone.

Mo Baebeleng go “Ditlholego” di le pedi; jaaka lefoko le kaa, ga go kgonagale gore mongwe a ka nna le ditlholego tseno tse pedi ka nako e le nngwe.

Tlholego ya Modimo (“e Boitshepo”)

- Ga e kake ya leofa (e siame e botlalo) (Baroma 9:14; 6:23 bapisa le Pesalome 90:2; Matheo 5:48; Jakobe 1:13)
- Ga e kake ya swa, sekai: e nale bosasweng (1 Thimotheo 6:16)
- E thata ka e tletse maatla le maikatlapele (Jesaya 40:28).

Tlholego e no ya Modimo le Baengele ba O na, e ne e le tlholego eo e filweng Jeso Keresete morago ga go tsosiwa ga gagwe mo baswing (Ditiro 13:34; Tshenolo 1:18; Bahebere 1:3). Ke tlholego eo e solofeditsweng badumedi fa Jeso a boela mo no

lefatsheng. (Luka 20:35,36; 2 Petoro 1:4; Jesaya 40:28 bapisa le temana ya 31).

Tlholego ya Motho/Setho

- E raelwa ke sebe (Jakobe 1:13-15) ka go akanya dikakanyo tse di bosula (Jeremia 17:9; Mareko 7:21-23)
- E atlholetswe go swa, Sekai: e ya nyelela (Baroma 5:12,17; 1 Bakorinthe 15:22).
- Ga e thata; e tletse bokoa ga e na maikatlapelo (Jesaya 40:30; Jeremia 10:23)

E no, ke tlholego eo batho botlhe ba nang nayo! Botlhe, bao ba siameng le bao ba sa siamang. Bokhutlo ba yone tlholego e no ke loso (Baroma 6:23). E ne e le tlholego eo Jeso a tlhologileng ka yone fa a ne a le mo setshwanong sa setho a ise a amogele bosasweng. (Bahebere 2:14-18; Baroma 8:3; Johane 2:25; Mareko 10:18).

Lefoko leno gantsi le ka dirisetswa go kaa dilo di le dintsi; nako nngwe le ka dirisetswa go kaa semelo sa motho, kgotsa go utlwela batho ba bangwe botlhoko, jalo le jalo, fela ga re direse lefoko leno ka mokgwa o ntseng jalo mo dithutong tseno.

Ponagalo ya Baengele

Baengela ka ba le mo tlhologong ya Modimo, ba tshwannwa ke go sa leofe, ka jaalo ga ba swe, ka gone loso le tlisiwa ke boleo (Baroma 6:23). Gantsi Baengele fa ba ne ba tlhagelela mo lefatsheng ba ne ba bonala fela jaaka batho ba ba tlwaelegileng:

- Baengele ba tlile go Aborahame go tla go bua mafoko a Modimo nae; ba tlhaloswa e le “ banna ba bararo”, bao Aborahame kwa tshimologong a ba tsibogetseng jaaka batho, gonne ba ne ba bonagala fela jaaka batho: A go ko go tlisiwe metsinyana gore lo tlhape dinao lo be lo ikhutse fa tlase ga setlhare.” (Genesi 18:4)
- Ba babedi ba Bangele bao ba ya kwa go Lote kwa toropong ya Sotoma. Gape, fa no, ba ne ba bonwa ke batho jaaka banna ke Lote le batho ba Sotoma. “ Ga fitlha banna ba le babedi kwa Sotoma”, bao Lote a ba laleditseng go robala kwa ntlung ya gagwe bosigo boo. Fela, banna ba Sotoma ba tla kwa ntlung ya gagwe, ba lopa ka tsela ya go tshosetsa “ Ba kae banna bao ba tseneng mo ntlung ya gago bosigo jono?”. Lote a ba lopa, “se diring sepe se se bosula go banna bano”. E la tlhoko, le lefoko le le boitshepo le ba kaa e le “banna”. Banna (bao e leng Baengele) ba ntsha seatla sa bone, ba pholosa Lote; “ Ba mo raa ba re..... Modimo o re rometse go tla go nyeletsa” Sotoma (Genesi 19:1,5,8,10,12,13).
- Testamente e ntsha fa e bua ka ga ditiragalo tseno; le yone e paka fa Baengele ba le mo setshwanong sa batho: “ ..Se lebaleng go tshola baeng; gonne ka go dira jalo bangwe (e.g. Aborahame le Lote) ba kile ba tshola baengele, ba sa itse.” (Bahebere 13:2)
- Jakobe o kile a lwa bosigo botlhe le monna yo o neng a sa itseweng (Genesi 32:24), foo morago re neng ra bolelelwa fa e ne e le Moengele (Hosea 12:4).
- Banna ba babedi bao diaparo tsa bone dineng di galalelang ba ne ba tlhagisiwa kwa mabitleng (Luka 24:4) le tlhatlogo (Ditiro 1:10) ya Jeso. Bano kwa ntle ga pelaelo e ne e le Baengele.

- E la tlhoko ditlamorago tsa “selekanyong sa motho, seo se lekanang, le sa moengele.” (Tshenolo 21:17).

Baengele ga ba Leofe

Ka baengele ba le mo sebopegong sa Modimo, ga ba swe. Jaaka re bone gore sebe se tliša loso, go mo pepeneneng gore baengele ga ba kgone go leofa. Kwa tshimologong lefoko leno leo le fetoletsweng go kaa “Moengele” bokao ba lone ke “moromiwa kgotsa yo o romilweng e bong morongwa”, baengele ke barongwa kgotsa malata a Modimo, bao ba O ikobelang, ka jalo go thata go akanya ka ga bone ba kgona go leofa. Ke ka moo lefoko la Segerika “aggelos” leo le fetoletsweng “moengele” gape le fetoletswe “barongwa” fa go buiwa ka ga batho- e.g. Johane mokolobetsi (Matheo 11:10) le barongwa ba gagwe (Luka7:24); barongwa ba ga Jeso (Luka 9:52) le banna bao e nnileng ditlhodi kwa Jeriko (Jakobo 2:25). Goa kgonagala e le ruri, gore “baengele” ba setho, ka le bone e le barongwa ba ditiro tsa Modimo ba ka leofa ka e le batho.

Ditemana tseo di latelang di bontsha fa Baengele (e seng fela bangwe ba bone! Mme botlhe) ka tlhago ba ikobela Modimo, ka jaalo ga go kgonagale go re ba ka leofa:

“Morena o tlhomamisitse sedulo sa bogosi sa gagwe kwa magodimong; bogosi ba gagwe bo busa ntlheng tsotlhe. (i.e. Ga go kake ga nna le bosula boo bo ka nnang teng kwa legodimong). Bakang Morena, lona masomosomo otlhe a gagwe, lona badiredi ba gagwe, ba lo dirang ka fa thatong ya gagwe. Bakang Morena, lona ditiro tsotlhe tsa gagwe mo mafelong otlhe a puso ya gagwe; baka Morena, wena mowa wa me.” (Pesalome 103:19-22).

“Mmakeng lona baengele ba gagwe botlhe; mmakeng lona masomosomo a gagwe otlhe!” (Pesalome 148:2).

“Bone botlhe a ga se mewa e e direlang, e e romelwang tirelong ka ntlha ya ba ba tla ruang pholoso boswa?” (Bahebere 1:14).

Go boeletsa ga lefoko “botlhe” le bontsha fa Baengele ba se maphata a le mabedi, le phata kgotsa letlhakore la bao ba siameng le bao ba sa siamang. Botlhokwa ba go tlhaloganya sentle semelo sa Baengele ke ka gonne bao ba tla ruang pholoso ba tla newa semelo sa bone go tshwana nabo: “ mme ba ba kaiwang ba siametse go abelwa lefatshe.....ga ba nyale.....ga ba nke ba tlhola baa swa; gonne ba tshwana le baengele....” (Luka 20:35,36). Ntlha e no, e bo tlhokwa go tlhaloganngwa sentle. Baengele ga baswe: “Gonne ruri ga se baengele ba o ba thusang,.... (ka ba sa swe)”. Fa baengele ba ne ba kgona go leofa, gone bao ba tla amogelang boswa ba pholoso nabo ba tla bo ba santsane ba ka kgona go leofa; jaaka re setse re bone gore sebe se tliša loso (Baroma 6:23), ka jalo ba tla bo ba sena bosasweng; fa re na le kgonagalo ya go leofa gona re tla tswelela go swa. Jaanong go dumela gore baengele baa leofa, go dira tsholofetso ya Modimo ya bophelo bo bosakhutleng lefela, jaaka re bone gore tuelo ya ba ba tshepagalang e tla gonna ya go amogela mebele ya baengele. Ka go tshwaela ka “baengele” mo go (Luka 20:35,36) go bontsha fa go sena pharologanyo gareng ga baengele ba ba molemo kgotsa ba ba sa leofeng le ba ba bosula kgotsa baleofa; go nale fela baengele ba Modimo ba le seoposengwe, bao ba sa leofeng.

Fa baengele ba ne ba kgona go ka leofa, foo Modimo o tla bo a paletswe ke go pholosa maphelo a rona le go senne le maatla a go ka rarabolola mathata ao a tlhagetseng lefatshe ka ntlha ya bolelo, fela, O kaile fa ditiro tsa O na a di diragatsa ka baengele ba gagwe (Pesalome 103:19-21). Ba dirilwe “mewa” ke Modimo ka gonne a diragatsa tsotlhe tsa gagwe ka mowa/maatla wa gagwe, a dirisa baengele (Pesalome 104:4). Jaanong go akanya fa ba ka leofa kgatlhanong le Modimo ga go kgonagale. Mokeresete o tshwannwa ke go rapela tsatsi le letsatsi gore puso ya Modimo e tle mo lefatsheng, le gore thato ya O na e diragale mo no le fatsheng jaaka e diragala kwa legodimong (Matheo 6:10). Fa baengele ba Modimo ba ka bo ba tlhola ba gaisana le baengele ba ba leofi kwa legodimong, ka moo thato ya O na e ka bo e sa diragale kwa legodimong, go tla

bo go raa gore, le mo pusong ya Modimo, eo Modimo o e solofeditseng go tla mono lefatsheng, ntwana e no e tla tswelela gonna teng. Go nna ka bosakhutleng mo lefatsheng leo go tsweletseng ntwana gareng ga sebe le bao ba obamelang Modimo, ke isago eo e leng letobo e le ruri, fela, re a itse gore seno ga se boamaaruri, le gona ga se kitla se kgonagala.

Baengele le Badumedi

Go lebaka leo le siameng go dumela gore: modumedi mongwe le mongwe o na le moengele wa gagwe – gongwe mongwe yo o tlhokomelang modumedi mongwe le mongwe mo maphelong a bone:

- “ Moengele wa Morena o thibelela tikologong ya bona ba ba mmoifang, a ba golola.” (Pesalome 34:8)
- “.....ba ba botlana ba, ba ba dumelang mo go nna (ke gore: barutwana ba ba bokoa – Sagaria 13:7 bapisa le Matheo 26:31)... Baengele ba bone kwa magodimong ba bona ka gale sefatlhago sa ga Rre yo o kwa magodimong.” (Matheo 18:6,10)
- Bakeresete ba pele ba ne ba dumela fa Petoro a ne a nale moengele yo o mo disang (Ditiro 12:14,15).
- Batho ba Iseraele ba tshetse lewatile le lekhibidu ba eteletswe pele ke moengele, ba kgabaganya sekaka go leba kwa lefatsheng la tsholofetso. Kgabaganyo ya bone ya lewatile le lehibidu e kaa kolobetso ya rona mo metsing (1 Bakorinthe 10:1,2), ka jalo, ga go gakgamatse go dumela gore jaaka bone, le rona re etelelwa pele ke moengele mo loetong la badumedi fa ba kgabaganya sekaka sa bophelo ba lebile lefatshe la tsholofetso e bong bogosi ba Modimo.

Fa e le gore Baengele ba ne ba ka kgona go ka leofa ba dira tse di busula, ditsholofetso tsa go rotloediwa ke ketelelo

pele ya baegele ba Modimo go badumedi e tla bo e se tshegofatso mme e tla bo e le khutso.

Re bone gore: Baengele ke batho.....

- Bao ba naleng semelo sa Modimo.
- Bao be se kakeng ba leofa
- Bao ka nako tsotlhe ba obamelang ditaelo tsa Modimo
- Bao e leng motswedi wa maatla a semowa a Modimo, ao Modimo o buang le go dira ditiro tsa gagwe, ka tiriso ya maatla a mowa. (Pesalome 104:4)

Fela...?

Bontsi ba dikereke tsa bakeresete ba nale kakanyo ya gore Baengele ba kgona go leofa, le gore Baengele ba ba leofang ba teng, bao ba leng boikarabelo mo sebeng le mathata ao a aparetseng lefatshe. Re tla tlhalosa go sa tlhaloganngweng ga seno mo thutong ya 6. Ga-jaana re tla tlhagisa dintlha tse di latelang:

- go kgonagalo ya gore go ne go le tlholego nngwe pele ga tlholego eo re e kwaletsweng mo go Genesi kgaolo ya 1. Ka jalo, go kgonagalo ya gore baengele ba ga jaana ba nnile le kitso ya “tshiamo le bosula” (Genesi 3:5), le bona ba ne ba le mo maemong ao re leng mo go o ne pele ba amogela bosasweng, jaaka re ntse mo bophelong bono. Gore ditshidi dingwe tseo di tshidileng ka nako eo, di leofile, ga go ka ke ga latlhelwa kwa ntle jaaka lebaka; fela, seno ke fela dikakanyo tsa batho. Baebele e re bolelele fela, seo re tlhokang go se itse ka ga maemo jaaka a ntse, kitso eo e rutwang, ke gore ga gona Baengele ba ba leofi; Baengele botlhe ba ikobela Modimo mothata-yotlhe.
- Ga go ka ke ga kgonagala gore gonne badira dibe kwa legodimong, re lebeletse gore Modimo O “....matlho a a

itshekileng mo go kalo, mo o sa ke keng wa leba bosula,” (Habakuke 1:13). Gape Pesalome 5:5 e a tlhalosa: “Gonne ga o Modimo o o natefelwang ke boikepo, mme yo o bosula ga a kitla a nna nao.” Mo tulong ya Modimo kwa magodimong. Kakanyo ya gonna teng ga baengele bao ba leng kgatlhanong le Modimo ga e dumelane le seo ditemana tseno di se rutang.

- Lefoko la segerika leo lefetoletsweng “Moengele/Angel” bokao ba lone ke “moromiwa/messenger”, mme le ka kaa, motho yo a romilweng e se moengele, jaaka re se tse re bontshitse. Batho ba no “barongwa” bo ne baa leofa, kgotsa ba ka leofa, ka e le batho.
- Gore go nale bosula, le sebe seo ditshedi dingwe tseo masaikategang a maphelo a lefatshe leno a pegwang mo go tsone ke ditumelo tsa seheitane, seo e leng tumelo ya batho ba bantsi bao ba sa itseng Modimo wa Iseraele. Jaaka kakanyo ya seheitane ya go dumela keresemose e le thuto ya bokeresete, mme go se jalo, thuto ya keresemose e tsentswe mo bokereseteng ke ditumelo tseno tsa seheitane, fela jaalo, le dikakanyo tsa go latofatsa mme re sa tsee maikarabelo a di tlolo tsa rona.
- Go ditemana di le mokawana fela, go ka tlala seatla tseo di sa tlhaloganngwang sentle, mme di bonala e kete di ruta thuto e no ya baengele ba ba bosula, mme go se jalo. Ditemana tseno di tlhotlhomisiwa sentle mo bukaneng ya “The Real Devil”, eo e ka bonwang ka go kwalla kwa batlhagising ba buka e no. Ditemana tsa mofuta o no, di ka se letlelelwe go tlhakatlhakanya khumo ya kitso ya Modimo, eo e nonneng eo e tlhagiswang ke lefoko la O na e bong Baebele kwa ntle ga go ganediwa.

Go Dumela mo Tirisong 7: Modimo jaaka Motlhodi

Lebaka la gore re tlhodilwe ke Modimo le kaa fa bophelo le gonna teng ga rona go nale maikaelelo. Jobe o ne a gopotswa gore o tlhodilwe ke Modimo, mowa wa gagwe o mo diatleng tsa o na, seno e ne e le thuto go Jobe gore: mathata a gagwe a tswa kwa Modimong, mme go bokao mo go o ne (Jobe 12:10). Fa e le gore o re bopile go tloga kwa tshimologong, re ka solofela gore seatla sa gagwe se tswela go bopa maphelo a rona, diteko kgotsa mathata a bophelo, ke sediriswa seo ka mokgwa o o makatsang, re tswelelang gonna batho bao Modimo o ka ba dirisang.

GO TLOTLA LEFOKO LA MODIMO LE TLHOLEGO YA GAGWE.

Ka ntlha ya tiro ya Modimo jaaka motlhodi, le maatla a lefoko leo le agileng tlholego e no, le rona re tshwannwa ke go lebelela Modimo ka kgagamalo, le go lemoga maatla a lefoko la gagwe. (Pesalome 33:6-9). Pesalome 147:15-19 e bapisa gareng ga tsela ya Modimo ya go romela lefoko la gagwe, jaaka go romela semathane le jaaka boboa, gape le jaaka go gakologa ga semathane, mafoko a no a dirisiwa go tlhalosa sengwe mo go rona: “ O roma Lefoko la ona, o di gakolose; o fokisa phefo ya ona, metsi a ele. O itsise Jakobe Lefoko la ona, o itsise Iseraele melao ya ona le dithulaganyo tsa ona.” Lefoko leo re le tshotseng mo diatleng tsa rona, e bong Baebele, le na le maatla ao a tshwanang le a go tlhola lefatshe ga jaana. Ka re tlhodilwe mo setshwanong sa Modimo, popego ya mebele ya rona e bontsha botlhokwa ba go ineela go thato ya Modimo (Matheo 22:19-21). Seo se leng mo setshwanong sa Modimo, e bong mebele ya rona – e tshwannwa ke go neelwa ona. “.... ene o re dirile, mme re ba gagwe..” (Pesalome 100:3). Re tshwannwa ke gonna ba gagwe mo tirisong, ka a re tlhodile. Ga se fela go dumela kgotsa go sa dumeleng go go tlhokegang, tlholego e tshwannwa ke go

ineela go motlhodi. Modimo jaaka motlhodi, o tlhodile motho go ya ka fa setshwanong sa gagwe, ka go rialo ga re a letlelelwa go hutsa batho ba bangwe (Jakobo 3:9). Ka ntlha ya seno, setshwano seo batho ba nang naso le sa Modimo, re tshwanelwa ke go itshola fa pele ga motho, fela jaaka e kete ke fa pele ga Modimo, ga re a letlelelwa go tshola batho ba bangwe jaaka e kete ke diphologolo, tseo di seng mo setshwanong sa Modimo. Ka gone re dirilwe mo setshwanong sa Modimo, ga re a letlelelwa go bolaya batho ba bangwe (Genesi 9:6). Jakobo na e o bua seo se tshwanang, fa a ruta gore ka ntlha ya go bo re bopegile mo setshwanong sa Modimo, ga re a letlelelwa go hutsa batho ba bangwe. Go hutsa motho yo mongwe go tshwana fela le go mmolaya. Ke yone ntlha eo Jakobo a e tlhagisang, a bapisa le tlholego ya kwa Genesi le Modimo jaaka motlhodi. Ka bokhutswane go tlotla motho yo mongwe go bontsha go phatsima tlotlo ya yo a mo tlhodileng, ka a tlhodilwe mo setshwanong sa Modimo.

GO ELA-TLHOKO BOLENG BA MOTHO.

Fela batho bao ba dumelang fa re tlhodilwe ke Modimo le gore go nale kgonagalo ya go ka bona pholoso eo e sa khutleng, ke bone fela batho ba mofuta o no, bao ba tlhaloganyang boleng ba botho. Ke bone fela batho bao ba tlhaloganyang seno, ba bonang botlhokwa ba batho, gore ba farologane le diphologolo, fela, go kgakgamatso mo bophelong ba motho, eo e re tlhotlheletsang go batla go pholosa batho ka thero ya efangele.

Phapogo ya 1: Ponatshego ya Modimo

Seo se latelang ga se kitla se tlhaloganngwa sentle fa o se buisa la ntlha, fela, botlhokwa ba thuto ya setlhogo seno, e tla sedimoga fa o ntse o tswela le dithuto tseo. Re akareditse

thuto e no fa, gore fa o fetsa thuto e no, o be o tlhalogantse sentle ka seo molaetsa o bonolo wa Baebele, e leng o ne, le go re Modimo o itlhagisa jang ka boene mo go o ne.

Leina la Modimo le ka neelwa mongwe le mongwe yo Modimo ka nosi, a mo ikgethelang go ‘iponatsha’ ka e ne. Gole jaalo! Batho le Baengele, gammogo le Jeso ba ne ba newa leina leno la Modimo go bidiwa ka lone. Seno ke thuto e e botlhokwa, eo re e tlhagisang go le gontsi ka thuto ya Baebele. Mosimane gantsi o rwala kgotsa o tswelletsa leina la Rraagwe; o na le setshwano sengwe le Rraagwe, a ka tswe a neilwe leina/sefane sa ga rraagwe – fela ga se motho a le esi le rraagwe. Fela jaaka sekai se se fetileng, moemedi wa setheo kgotsa "company" a ka bua mo boemong ba setheo kgotsa ‘Company’ eo a e emetseng; a kanna a leletsa mongwe mogala mo kgwebong mme a re: ‘Dumela, yono ke ‘Unilever’; fela re a itse gore ga se ‘Mr. Unilever’, fela o rwele kgotsa o emetse leina la setheo kgotsa ‘Company’ eo e bidiwang “Unilever” ka gonne a e direla. Ke ka moo goleng ka teng le ka ga Jeso.

Baengele ba Rwele Leina la Modimo

Re bolelelwa go re mo go Ekesodu 23:20,21 go re Modimo o boleletse batho ba Iseraele go re Moengele o tla ba etelela-pele “ke iponatsa ka ene” ba ne ba bolelelwa. Moengele yono o ne a neilwe Leina la Modimo leo e leng ‘Yahweh’, gongwe ‘Morena’ ka ditlhaka tse dinnye, mo dibaebeleng tsa sekgoa tsa ‘NIV’ le ‘AV’. Re bolelelwa mo go Ekesodu 33:20, go re ga go motho yo o ka bonang Modimo sefatlha-matlho mme a phela, fela mo go Ekesodu 33:11 re buisa go re “Morena (Yahweh) o ne a bua le Moshe ba lebane ka difatlhego jaaka motho a bua le tsala ya gagwe.” – seno se raa go re: ba iketlile, jaaka ditsala. Ga e ka ke ya nna (Yahweh), ka boene, yo o neng o bua le Moshe ba lebagane, ka gonne ga go motho yo o ka bonang Modimo (Yahweh) mme a phela. E ne e le moengele yo o neng a rwele Leina la Modimo yo o dirileng jalo; fela re buisa fa Modimo o buile sefatlha-matlho le Moshe, fa ka boammaaruri e ne e le moengele yo o dirileng seno. (Ditiro 7:30-33).

Go dikai di le dintsi tsa mafoko “Morena’ le ‘Yahweh/LORD’ ao a kayang e le Baengele e se Modimo ka sebele. Sekai se se tlhapileng ke seo se fitlhelwang mo go Genesi 1:26 ‘ Modimo wa fela o re:’” A re direng batho ka fa setshwanong sa rona...”

Batho bao ba Rweleng Leina la Modimo

Nngwe ya ditemana tseo di ka tlhalosang seno sentle ke ya ga Johane 10:34-36. Fano, Majuta a dirile phoso eo bao ba ipitsang ‘Bakeresete’ ba gompiano ba e dirang. Ba ne ba gopola go re Jeso o itira Modimo ka boene. Mme Jeso a ba kgalemela ka gore:- “A ga go a kwalwa mo molaong wa lona ga twe: ‘Ke rile, lo medimo’? Fa molao o biditse bone medimo .... lo re O a kgala; ka ke buile ka re: ‘Ke Morwa Modimo’?” Jeso a re ‘ kwa kgolaganong e kgologolo batho ba ne ba bidiwa ka leina la Modimo, mme nna ka re go lona ke ngwana wa Modimo; goreng lo tlala bogale? Jeso fano o ne a nopola pesalome 82, foo baatlhodi ba Iseraele ba neng ba bidiwa ka Leina la Modimo.

Jaaka re bontshitse, leina ka botlalo la Modimo go re ke ‘Yahweh Elohim’ – bokao ba lone e le “ Yo o iponatshang mo mophatong wa bao ba leng maatla”. Badumedi ba boammaaruri ke setlhopho sengwe sa bao ba leng maatla ka mokgwa-mongwe mo lefatsheng leno, mme ba tla natlafadiwa gotlhelele mo pusong ya Modimo. Seno se bonagala sentle fa o bapisa Jesaya 64:4 le 1 Bakorinthe 2:9. “ Go tswa bogologolo ga ba ise ba di utlwe! Ga gona tsebe e e utlwileng, ga go na leitlho le le bonyeng modimo o mongwe kwa ntle ga gago, o o dirileng ba ba o solofelang”. Poulo o nopola seno mo go 1 Bakorinthe 2:9-10: “...Tse leitlho le sa di bonang, tse tsebe e sa di utlwang, tse di sa tsenang mo pelong ya motho, ke tsona tse Modimo o di baakanyeditseng bone ba ba o ratang.Mme Modimo o di re senoletse ka Mowa wa ona” . Nopolo go tswa go Jesaya 64 ya re: ga go ope, ntle le Modimo yo o tlhaloganyang dilo tseo Modimo o di baakanyeditseng badumedi; mme 1 Bakorinthe 2:10, ya re:- dilo tseo di senoletswe rona; jaanong go raa go re le rona re ‘Modimo’, fela e seng Modimo mothata-yotlhe, fela,

Modimo-mothata-yotlhe o iponatsa ka badumedi, ka re kolobeditse mo leineng la gagwe, re tshegetsatsa boammaaruri.

Jeso le Leina la Modimo

Ga go makatse go re Jeso, jaaka Morwa Modimo le ponatshego ya O na mo bathong, a rwala leina la Modimo ka boene. Ke ka moo a ka reng “Nna ke tsile mo leineng la ga Rre,” (Johane 5:43). Ka ntlha ya gagwe ya go obamela Modimo, Jeso o ne a tlhatlhosetswa kwa legodimong, Modimo “wa mo naya leina le le fetang leina lengwe le lengwe” – leina la Modimo Yahweh, a le newa ke O na ka sebele (Bafilipi 2:9). Ke ka moo re buisang mo go Tshenolo 3:12, fa Jeso a re:- “ke tla kwala leina la Modimo wa me mo go e ne (Modumedi) ..... ke be ke kwala leina la me le lesa mo go e ne.” – Ka letsatsi la katlholo Morena Jeso o tlile go neela badumedi leina la Modimo; moo re tla bong re rwala leina le no ka botlalo. O bitsa leina leno. “Leina la me le lesa”. Gopola, Jeso o ne a neelana ka molaetsa wa buka ya Tshenolo, dingwaga morago ga go re a tlhatlogele kwa legodimong, mme a newa leina la Modimo, jaaka go tlhalositswe mo go Bafilipi 2:9. Ka jalo goa kgonagala go re a bitse leina la Modimo a re ke “Leina la me le lesa”; leina leo a senang go le newa fa a goroga kwa legodimong. Jaanong, re kgona go tlhaloganya mafoko a ga Jesaya 9:6, Mogakolodi yo o gakgamatsang, Modimo o o thata, Rara yo o sa khutleng, ...” seno ke porofeto, eo e bontshang fa Jeso a tla rwala maina otlhe a Modimo – o tlile gonna ponatshego ya Modimo ka botlalo go rona. Ke ka moo, a neng a bidiwa ‘Emmanuele’ bokao ba lone e leng ‘Modimo o nale rona’, le ge e ne Jeso e ne e se Modimo mothata-yotlhe ka sebele, mme a rwetse leina la Modimo. Ka go rialo, porofeto ya ga Joele 2, fa a re banna ba tla bitsa leina la Modimo (Yahweh), e tlile botlalong ka go kolobediwa ga batho mo leineng la Jeso Keresete (Ditiro 2:21 bapisa le 38). Tiragalo e no e tlhalosa gape goreng taelo ya go kolobetsa mo leineng la Rara e ne ya tla botlalong, jaaka go kwadilwe mo dikwalong tsa Ditiro tsa baapostlo, ka go kolobetsa mo leineng la ga Jeso.

Phapogo ya 2: Go reng Thuto ya Boraro bo Boitshepo e ne ya amogelwa

Go ya ka nna, bopaki ba Baebele kgatlhanong le boraro bo boitshepo bo tiile, bo ka ikanyega. Fela, bontsi-ntsi ba Bakeresete ba dumela mo thutong ya boraro bo boitshepo; godimo ga moo, ba tlhorontsha bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo, ba ba kaya jaaka baitimokanyi, bontsi ba bao ba sa dumeleng mo thutong ya boraro bo boitshepo go kaiwa e le setlhophha sa majela-thoko 'sect'. Go mo pepeneneng gore lefoko 'trinity' kgotsa thuto e no ya 'trinity' e ne e sa itsewe kgotsa gonna teng mo tumelong ya testamente e ntsha. Ka mokgwa mongwe, Jeso 'o nnile' Modimo go Bakeresete fela, ka ntlha ya setlhophha sa 'bo-bishopo' bao ba neng ba swetsa ka go tsenya tumelo e no mo Bokereseteng.

Fela, goreng go ne ganna jalo? Le goreng go ne go le kgatelelo e kananakana go tlhotlheletsa go tsenya thuto e no, le go taa maina go bao ba sa dumeleng thuto e no jaaka banyefodi? Ka go buisa ditiragolo tsa tshimologo ya Bokeresete mo ngwageng-kgolo tsa ntlha, tseno ke dintlha tseo di tshitshinngwang jaaka mabaka ao a tlhotlheleditseng, go amogelwa ga thuto e no, ya boraro bo boitshepo:

1. Go ne go le tlhakatlhakano gareng ga Badumedi ba ntlha, bangwe ba rata go tlotlomatsa ditso tsa bone tsa boheitane, ka jalo ba palelwa ke go tlogela tseo ba neng ba di dumela pele. Go dira gore batho ba amogele bokeresete ka pele, melao ya nolofofatswa, ka tlhaka-tlhakano e no ya tumelo e ntsha go ne go sa kgonagale go e laola: dintlha tse dingwe dia latela fa tlase.
2. Go ne go le go sa tlhaloganyeng ga boammaaruri ga dithuto tseo di neng di rutwa ke bokeresete. Fa o buisa testamente e ntsha ka go latelana, goa tlhalosega, fa Jeso go buiwa ka ga gagwe ka puo ya selegodimo. Jaaka sekai, lereo "Morwa Motho" ke leo le dirisiwang thata go tlhalosa Morena Jeso.

Fela, le tlhagelela gangwe fela mo testamenteng e ntsha. Mareko, efangele ya ntlha, ga go gope fao Jeso a kaiwang e le “Morena” – fela “Morena” ke lereo leo Poulo a le dirisetsang go kaa maemo a Jeso dingwaga morago. Efangele ya Johane, eo e kwadilweng morago ga tse dingwe tse tharo, di dirisa puo ya legodimo ka ga Jeso go feta di efangele tseo di kwetsweng pele. Go tlala-tlala ga go godisa maemo a Jeso ka puo, gongwe a okeditswe ke ka fao buka ya Tshenolo e kaang Jeso ka gone, mo go yone Jeso o kaiwa ka puo ya selegodimo. Ka bobedi Poulo le Petoro ba bontsha go rata go tlhopha ga tiriso ya mareo ao a godisang Jeso. Ka go rialo, e ka tswe e le gore mokgwa o no o ne wa tswela morago ga go swa ga bone (Poulo le Petoro), ka badumedi ba ne ba simolola go lemoga fa mmetli go tswa kwa Nasaretha e ne e le ngwana wa Modimo ka sebele, jaanong a tsholeleditswe godimo, le go amogela leina le le fetang maina otlhe, a nna Kgosi ya legodimo le lefatshe. Go ne ga sedimoga gore ga re kake ra kgona go godisa Jeso go feta jaaka a godisitswe”, fela jaaka ‘Robert Roberts’ a ne a tlhagisa mo ngwageng-kgolo wa 19. Puo ya kgodiso e ka fitlha kwao Jeso e sa tlholeng e le Jeso, mme a godisitswe gonna Modimo ka nosi. Gape, ke maitemogelo a me gore go go palelwa ga kitso ya setho, e nna motheo wa go sa akanyeng sentle. Go dira Jeso Modimo, e ne e le selo sengwe, fela go amogela thuto e no ya medimo e meraro eo a leng mongwe wa yone, e bong ‘trinity’, ke e nngwe kakanyo eo. Ee, ke a dumela gore, kakanyo e no ya go sa akanye sentle, modi theo wa yone, ke yo o tseneng ka mojako yo o kwa morago, ka gonne go ne go batliwa tsela e e bonolo go tlhalosa masaitseweng. Ka go batlisisa, le go se amogele gore monna, yo o tsetsweng mo lapeng leo le sa agegang sentle; gore go tswa mo lentsweng la mopalestina yo e leng Mojuta, go tlhagelele mafoko a Modimo mothata yotlhe. Ke kgwetlho, ka gonne le rona re batho, mme fa seno e ne e le ka fao mongwe wa rona a ka golang go fitlha teng, a tile tsotlhe tseo di re gogelang tlase, tseo di golofatsang kgolo ya rona go ya setshwanong sa Modimo ka sebele..... fa seo se kgonagala, o re beetse sekai seo se gwetlhang

botennyeng ba botho ba rona, go sa nnisegeng, go sa kgoneng, le go ngongorega. Go nna le Jeso yo e neng e se motho, fela a tshameka botho, Jeso yo e neng e le Modimo e se motho..... thuto e no e tlosa tsotlhe tseo e leng kgwetlho eo e beilweng ke Keresete wa nnete e le motho. Keletso ya setho ya go rata go dumela mo Modimong go na le mo mothong, e tlhagelela mo maitsholong a Iseraele go Moshe. Ba ne ba ngongorega ka ga “Moshe yono, monna yo o re ntshitseng kwa lefatsheng la Egepeto”, ba a aga namane ya gauta, ba paka ba re: “Ke ona modimo wa lona Baiseraele, o o lo ntshitseng kwa lefatsheng la Egepeto” (Ekesodu 32:1,4). Ela-tlhoko ka fao ba dirileng namane e le nngwe (eseng tse pedi kgotsa tse tharo), mme ba e rorisa jaaka medimo e mentsi. Ba ne ba sa kgone go dumela mopholosi yo e neng e le motho, fela jaaka bone, ba itlhophela modingwana gona mopholosi wa bone, yo o neng a rorisiwa mo bontsing, medimo, mo bongweng, ke gore: namane ya gauta.

3. Gopola gore thuto ya boraro bo boitshepo ‘trinity’ e ne ya amogelwa kwa kgotha-kgotheng eo e neng e bidiwa ‘Council of Nicea in AD 325’. Kgotha-kgothe e no e ne e biditswe ke kgosi-kgolo ‘Constantine’ morago ga go swetsa ka go diragatsa thato ya gagwe ya go kopanya bogosi ba gagwe ba Roma, le go bo fetolela mo Bokereseteng. Pele ga pitso ya kgotha-kgothe e no ya ‘Nicea’ bakeresete ba ne ba bogisiwa, bangwe ba bone e le ditokololo tsa kgotha-kgothe e no ya ‘Nicea’, bangwe ba bone ba santsane ba tshwailwe ke dipadi tseo ba neng ba di bona ka ntlha ya tumelo ya bone mo Bokereseteng. Baikapi ba ne ba latofatsa Bakeresete ka gore ba tlotlomatsa Jeso le go mo dira Modimo, yo ba neng ba mo rorisa. ‘Pliny’ o kwadile a bua ka fao “ba neng ba opela sefela seo se neng se rorisa Jeso jaaka Modimo” . Mo bogosing ba boikepo ba lefatshe la Roma, e ne e le fela Majuta bao ba neng ba gana go rorisa medingwana e mengwe, ka ba ne ba itse fa go le Modimo a le esi fela wa boammaaruri. Lebaka la gore Bakeresete nabo ba ne ba dira seo se tshwanang le Majuta, go ne ga lebisa kwa kakanyong ya gore nabo go ne go akanngwa fa ba dumela mo

Modimong a le esi, mme fela ba mmita 'Keresete'. Majuta le bone ba fosa, fa ba ne ba akanya gore mongwe le mongwe yo a neng a ipitsa ngwana wa Modimo, o kaa e le Modimo (Johane 10:33-36; 19:7) – le ge Jeso ka sebele a ne a ba kgalema ka ga seno! Gantsi go diragala fela jalo, kakanyo ya lekoko le lengwe, le akanya ka ga leo le leng kgatlhanong nalo, ka mokgwa o le itlhalosang ka teng. 'Constatine' e ne e le wa lekoko la sepolotiki le motlhabani. E ne e se moithuti wa Baebele, kgotsa moruti, gole jalo, e ne e se moithuti ka boineelo wa Bokeresete. Le ge a ne a kaa fa a amogetse Bokeresete, o rile ga a batle go kolobediwa, ka gonne o ne a batla go tswelala go dira dibe. O bonala a ne a lemogile fa Bokeresete bo ne bo siametse bogosi ba gagwe. Ka go rialo! A re Bokeresete ke nna yo ke tlile. Bontsi ba balatedi ba gagwe le bone ba ikamanya le Bokeresete, mme ka jalo nabo ba nna le kakanyo eo bontsi ba Bokeresete ba mafatshe a ditumelo di sele ka nako tseo ba neng ba di dumela, mme ba godisitswe ba rutilwe jalo. Fela jaaka 'Pliny' le ba bangwe ba tlhalosa, ka ga ditumelo tsa bokeresete bo bo neng ba kgotlelwa ke ditumelo tsa seeng, tsa tlhakanngwa le bokeresete ba nnete, dingwe ke gore Jeso o ne a dirwa Modimo ka mokgwa mongwe. Ka go rialo 'Constantine' a etelela-pele ngangisano e no gareng ga 'bo-bishopo' kwa kgotha-kgotheng ya 'Nicea' ka gore Jeso ke mang, ka go rialo a gatelela le go mametlelela tumelo ya gore "Jeso ke Modimo ka boene" lekoko e ne e le la sekeresete.

4. Bokeresete ba boammaaruri, go tloga le go tloga, bontse bo le ka fa tlase ga kgatelelo go tloga nakong tseo. Poulo o ne a kwala mafoko a lebaganeng sentle le ditiragalo tseno fa a ne a re: re se letle lefatshe leno gore bopa jaaka mmopa, go ya ka fa popegong ya lone, fela re letle Keresete go re fetola dikakanyo tsa rona. Go amogela ga thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' ke maungo a kgatelelo ya lefatshe-leno mo kerekeng. Mafatshe a Roma le a Majuta ao a neng a potologile bokeresete, a ne a nna le mekgwa ya go tlotlomatsa batho ba lefatshe go ba dira medingwana. Fa o feditse ka gore motho ke mogaka, ka go rialo o mo dire

modingwana ka thoriso- ke mokgwa wa seo Magerika a neng a re ke 'apotheosis'. Ke ka moo dinopolo dingwe tsa baruti go banna ba tshwana le Moshe le Elia ba dirisa mafoko a se bomodimo fa go buiwa ka ga bone, le ge go le mo pepeneneng gore maikaelelo e ne e se go ba lekanya le Modimo yo o esi, wa Iseraele yo le bona ba neng ba dumela mo go e ne. Go bopaki bo bontsi bo bo bontshang fa seno se ne sa dirwa ka ga Jeso, go dikai tse dintsi mo testamenteng e ntsha. Re lemogile gape ka tiriso ya puo ya selegodimo mabapi le Moshe- sekai: "yo lefatshe le dirilweng ka ene" – Poulo o kaile fa puo e no ya selegodimo e ne e kaa Jeso. Batho bano bao ba neng ba tlotlomadiwa, gape go ne go buiwa ka ga bone e kete ba ne ba le gone pele lefatshe le tlhodiwa, le ge re itse gore go ne go sa nna jalo. Ba ne ba abetswe pele maemo kgotsa tlholego, fela seo se ne se tlhaloganngwa". Fela, jaaka Bokeresete bo ne ba fetogela Majuta, gongwe ke re ka Majuta a ne a lelekiwa go tswa mo kerekeng le go boela kwa disenagogeng tsa bone, botho ba ga Jeso bone ba latlhegela baithuti ba bokeresete. Ditlamorago tsa thuto tsa sejuta ka ga tiriso ya puo eo e tlotlomatsang, e ne e sa tlhole e ratwa ke bontsi. Gole jalo, Keresete a tswela mo dikakanyong tsa bontsi jaaka Modimo. Goreng ba ne ba akanya jalo? Ka gonne ba ne ba tlovisa matlho bojuta ba ga Jeso ka tlholego, le lemorago la testamente e kgologolo ka ga gagwe; le go rata go ikamanya le tlotlomatso maemo ka go dirisa mareo ao a neng a amogelesega mo go bone, go na le go tlhotlhomisa bokao ba mareo le dithuto tseo. Gompiano ga goa fetoga sepe, le ga jaana Bokeresete ba silofetse mo go itseng metheo ya Modimo le 'ponatshego ya gagwe' eo e fitlhelwang gotlhe mo Baebeleng, foo puo ya tlotlomatso kgotsa ya selegodimo e ka dirisiwang, kwantle ga go dira motho yoo Modimo ka boene. 'Vincent Taylor' o tlhalosa difela tsa ga Poulo tsa thoriso go Morena Jeso mo go Bafilipi 2:6-11, a feleletse ka gore ke thuto ya difela tsa sejuta, tseo di buang ka ga " go bonala ga Monna wa selegodimo mo lefatsheng". Poulo o ne a kwala ka tlhotlhetso ya mowa o o boitshepo, fela go bonala a kopilotse le go amanya sefela sa Sejuta a se lebisa

go Jeso - go bontsha maemo ao Jeso a tshwanetsweng ke go a newa. Bakolose 1:15-20, ke bontlhanngwe ba leboko leo nalo le sa tlhaloganngwang sentle, ke bao ba batlang go netefatsa thuto eo e fosagetseng ya gonna teng ga Morena Jeso pele a tsalwa, le yone ke sefela seo Poulo a se fetoletseng. Re tshwannwa ke go gakologelwa gore Poulo o ne a tlhotlheleditswe ka mowa o o boitshepo, go araba dipotso tsa baporofeta ba maaka; o ne a dira seno ka go tlhalosa mareo ao a neng a dirisiwa. Mareo otlhe ao a dirisitsweng go kaa Keresete ao re a kwaletsweng mo bukeng ya Bahebere a tswa mo bukeng eo e bidiwang 'Philo' kgotsa buka ya matlhale a sejuta. Mkwadi wa buka ya Bahebere o batla go a tlhomaganya sentle ka a kaya Morena Jeso. Seno ke tlhaloso ya gore: ke goreng bangwe ba ne ba sa dirise mareo a no sentle, kwa ntle ga kitso e no. Sekai 'Philo' o bua ka ga "go mametlelelwa ga tshobotsi ya Modimo", mme Bahebere ba kaa seno e le bokao ba ga Morena Jeso. Lereo leno, ga le a nopolwa sentle ke bao ba dumelang mo borarong bo boitshepo, go kaiwa fa Jeso e le Modimo; fela, seno e ne e se maikaelelo a le reo leo, mo dikwalong tsa ga 'Philo', gape, e ne e se maikaelelo a mokwalo go ya go Bahebere, go tsaa mafoko ao a kaa Jeso. Thuto ya mofuta o no, e diragala kgapetsa-kgapetsa mo Baebeleng – dikakanyo tsa boruti ba segompiano ke ditshupo tse di maleba, bogolo jang mabapi le go tlhaloganya popego ya ga Jeso. 'Arthur Gibson' o lemogile gore: "fa go le tlhatlogo nngwe mo puong ya bodumedi: ka fao kamogelo ya kganetso kgotsa go kgalwa, le tshimologo ya mareo ao a dirisitsweng mo nakong eo e fitileng". O bontsha gape fa maina "Yahweh" le "El" e ne e le maina ao a ka tsweng a ne a dirisetswa medingwana, ya maina le bokao boo- fela, Modimo wa boammaaruri, 'Yahweh', e leng 'El' wa Iseraele, o bua seno mabapi le thuto e no eo e fosagetseng, fa O itlhagisa o bua ka ga Ona, e le Modimo tota wa boammaaruri, le gore maina oa ke a gagwe, mme a tshwannwa fela ke go dirisiwa go kaa O na fela.

5. Ngangisano gareng ga 'Arius' (yo a neng a sa dumele mo borarong bo boitshepo 'trinity') le 'Athanasius' (yo o neng a dumela mo borarong bo boitshepo 'trinity'), e ne e le ngangisano ya sepolotiki bogolo go ya thuto ya boruti kgotsa thuto ya Baebele. Ba ne ba lwela taolo gareng ga batho bano ba babedi. Fa Bokeresete bo sena go amogelwa jaaka bodumedi ba bogosi ba Maroma, maatla a Kereke a fetoga gonna maatla a sepolotiki. Baeteledi-pele bano ba Kereke, ba ne ba nale tatedi e kgolo tota; mme ka bobedi ba bone ba batla maatla go etelela kereke pele. Balatedi ba baetapele bano, ba lwa dintwa kgatlhanong le letlhakore le lengwe go sireletsa tumelo eo ba e dumelang, le go netefatsa fa maitlhommo a tumelo tsa baeteledi-pele ba bone a tshegediwa, ntwaga ya runya gareng ga setshaba mo ditropong le metsana ya bogosi bono ba Maroma. Seno ke dingwe tsa ditragalo tsa balatedi ba ga 'Athanasius', ba itaya le go bolaya Bokeresete, bao ba neng ba sa dumele mo borarong bo boitshepo 'trinity', tiro e no ya tswelela go fitlha go bidiwa pitso-kgotha-kgotho eo e neng go twe ke 'The Council of Nicea', ba tlhokofatsa le go goga-goga mebele e e suleng mo mepakwaneng ya metse le ditrotswana tsa bogosi bono ba Roma. 'Athanasius' yo o neng a dumela mo borarong bo boitshepo 'trinity' o ne a le setlhogo tota. "Mo-bishopo Athanasius, motshepiwa wa ka moso .... o ne a kgaola baganetsi ba gagwe mo kerekeng, a ba logela maano, a go ba thopa, go ba itaya, go ba tshwara jaaka batshwarwa, le go ba kobela kwa ntle ga mafatshe a bone a Roma, bao ba sa dumeleng thuto ya 'trinity' ba falalediwa jalo le lefatshe lotlhe. Fela jaaka foo go nang le go lwela maatla, matlhakore ka bobedi ba nyefolana gareng ga bone; ba bitsana maina-ina. Ntlha ya go tlhaloganya le go aga kitso ka ga popego ya ga Jeso ya fetoga go nna, mekwalo ya go nyefolana le dipolotiki, mme bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo ba teiwa maina, le go sotlwa. Bao ba neng ba sa dumele mo thutong ya boraro bo boitshepo 'trinity' ba latofatsiwa ka go "apola kobo ya ga Keresete", ba mo bapola la bobedi. Go utlwiswa botlhoko go lemoga fa thuto e no ya go nyefola bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo

‘trinity’ go tseletswe go ba nyefola, ka go se amogele bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo ‘trinity’ jaaka Bakeresete mmogo. ‘Arius’ o ne a ngongorega ka go kwala lekwalo gore: “Re gatelelwa le go sotliwa ka ntlha ya gore: ra re Morwa o nale tshimologo, mme Modimo O na, ga o na tshimologo”. Kwa pitsong-kgotha-kgothe eo e neng ya bidiwa ‘Council of Nicea’, mo-bishopo ‘Nicholas’- yoo kwa bokhutlong kereemose e neng ya tshegofadiwa ka e ne kwa Yuropa-yotlhe – a itaya ‘Arius’ mo sefatlhegong ka seatla. Go tla bo go sa tlhamalala go akanya ka ga tiragalo e no fela, jaaka go sa utlwaneng gareng ga barutegi ba lefoko la Modimo, mo go le tlhaloseng. ‘Athanasius, yo o neng a utlwelela ‘Constantine’ go na le ‘Arius’ o ne a fenywa. A dira kgang e no, kgang ya maikutlo, a dirisa ditshono tsotlhe, bogolo jang ne, tsa sepolotiki go nyeletsa bao ba leng kgatlhanong nae, go gogela ‘Constantine’ mo sakeng la gagwe, ba falaletsa ‘Arius’ mafatsheng a sele, ba mo latofatsa ka go sa dumele ‘heresy’, ka go rialo ‘Athanasius’ a kokomala setulo sa boeteledi-pele ba kereke ya Roma- seno, bokao ke gore: a nna le maatla a sepolotiki, mo bogosing ba Roma, joo bo senang go amogela bokeresete le go leka go bo gatelela mo bogosing ba Roma, gona tumelo ya Bogosi joo. Gantsi ke utlwile tshwaelo eo e reng: ‘Ee, kgang e no e ne ya siamisiwa dingwaga tse dintsi tseo di fitileng, Bakeresete ba ne ba tla mo tumelanong ka thapelo, fao bakeresete ba bogologolo ba neng ba sala kutlwano e no morago le go e tshegets’a’. Ditiragalo tsa dikgang tseno ga di tshwane. ‘Athanasius’ o ne a ripitla balatedi ba ga ‘Arius’, go laila dikereke tsa bone ka molelo jalo le jalo, ka tetelano ya dinyefolo tsa mafoko tseo a neng a di mo lebisa, jaaka moeteledi-pele wa bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo ‘trinity’ a ba bitsa baitimokanyi, bagokafadi, le babeteledi jalo le jalo. Fa dingangisano tseno e ne e le fela ka ga go sa tlhaloseng lefoko la Modimo sentle, go ne go sa tlhokagale gore letlhoo le lekana le bontshwe, polotiki e kana. Dintwa tse di kana. Tsotlhe tseno, di bontsha sefatlhamatlho, go re go amogelwa ga thuto ya boraro bo boitshepo,

e ne e le ka ga maatla a se polotiki, go nale ka ga lefoko la Modimo.

6. 'Constantine' e ne e le mopolotiki, e seng moithuti wa Baebele. "Maikaelelo a ga 'Constantine' e ne e le go aga kagiso gareng ga bao ba dumelang mo borarong bo boitshepo 'trinity' le bao ba ganelanang le thuto e no ya 'trinity'.....o ne a dumela fa bakeresete ka go farologana ga ditumelo tsa bone ba ka aga mmogo" mo bogosing bo bogolo e bile bo tlotlega ba Roma. Gape, o ne a lemoga fa bakeresete bo ne bo tshwanetse go kopana, go kgona go ka amogelwa jaaka tumelo ya puso ya Roma, ka go rialo, o ne a batla gore go amogelwe thuto e le nngwe go tlhalosa popego ya ga Jeso. Go ne go sa nnisege mo go e ne, go bona bakeresete ba itaana ka noga e phela, ka ntlha ya thuto e no ya boraro bo boitshepo 'trinity'. Mathata a no, a ne a tshwannwa ke go rarololwa. Letlhakore le le lengwe fela, le ne le tshwanetswe ke go tlhophiwa e le leo le rutang thuto eo e leng e e nepagetseng go ya ka e ne, mme letlhakore le lengwe le didimatswe. O ne a tshegetsa thuto ya ga 'Athanasius' fela ka ntlha ya dipolotiki, ka ba ne ba tsalanye – Roma ya amogela thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' gonna tumelo ya kereke, 'Arius' ya nna mofaladi, a falalela mafatsheng a boagisanye, ka jalo, thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' ya amogelwa jaaka thuto ya kereke ya Roma, Jeso a bidiwa kgotsa a dirwa gonna Modimo ka ntlha ya seo. Fela jalo, ka ntlha ya go batla go ruanya setshaba sa Roma, ka go dirisa tsotlhe tseo di leng mo matleng a gagwe 'Constantine' a dumelana kwa pitsong kgotha-kgothe ya 'Nicea' le go gatelela ditumelo tse dingwe tseo di neng di sa rutiwe mo Baebeleng – sekai: gore mongwe le mongwe yo o neng a kobiwa mo kerekeng mo porofenseng e nngwe, a seka a amogelwa kwa porofenseng e nngwe, le go tlhomiwa ga ba-bishopo ba bagolo 'super-bishops' kwa 'Alexandria, Roma le Antioge, bao tiro ya bone e tla nnang go ranolola dintlha tseo di leng thata go di tlhaloganya mo isagong. Letswalo le go tlhaloganya lefoko la Modimo, e ne e se ditlhokego mo go 'Constantine' seo a neng a batla go se dira

ke go agisanya batho ba gagwe mo bogosing ba gagwe, gonna motho wa ntlha go kopanya matlhakore a no a mabedi a bokeresete ao a itaanang ka noga e phela ka ntlha ya go sa dumelaneng, ka jalo bogosi ba gagwe bo lebanwe ke go phuthama. Ka go rialo bogosi bo tshwannwa ke go kopana, bao ba tlisang kgaogano ba tshwannwa ke go nyelediwa. Ka go rialo bodumedi bo tshwannwa ke go kopana, gonna Bogosi bo bo kopaneng, le Tumelo e le nngwe. Bontlhannngwe bo tshwannwa ke go kaiwa bo le ka fa tshiamong, fa bo bongwe bo le ka fa phosong. Ka kutlobotlhoko le gompieno, motho o bona o na matlhotlha-pelo a nako tseo di fitileng mo dikerekeng tse dintsi le diphuthago tse dinnye. Gotlhe ke ka ga gonna le maatla, a go etelela-pele. Mathata ao a tlhodilweng ke kereke ya ntlha e santsane e le mathata a rona le gompieno, mme gape ke tsiboso go rona go tlhokomela, mo malatsing a no a bofelo.

Thuto ya 1: Dipotso

1. Ke eng seo se tla thusang go aga tumelo ya rona mo Modimong ?
  - ☐ Go ya Kerekeng
  - ☐ Go Ithuta Baebele ka thapelo
  - ☐ Go bua le Bakeresete ba bangwe
  - ☐ Go lebelela tlhago.
2. Ke motlhala o fe wa eo e latelang, o e leng motlhala o o nepagetseng go tlhalosa Modimo ?
  - ☐ Ke kakanyo fela mo ditlhaloganyong tsa rona
  - ☐ Ke letlhasedi la mowa kwa lefau-faung
  - ☐ Ga gona Modimo
  - ☐ Ke wa sebopego go tshwana le motho
3. A Modimo ke:-
  - ☐ Bongwe-fela
  - ☐ Ke Boraro bo boitshepo
  - ☐ Medimo e mentsi go bopa Modimo yo esi
  - ☐ Go thata go ka tlhalosa ka mokgwa mongwe?
4. Leina la Modimo 'Yahweh Elohim' bokao ba lone ke bofe?
  - ☐ Yo, o tlileng gonna
  - ☐ Yo o tla itlhagisang mo setlhopheng sa bao ba leng maatla.
  - ☐ Yo mogolo go feta
  - ☐ Maatla
5. Lefoko 'Moengele' bokao ba lone ke bofe?
  - ☐ Jaaka Motho
  - ☐ Motho yo o nang le diphuka
  - ☐ Morongwa
6. A Baengele ba ka leofa?
  - ☐ Ee
  - ☐ Nyaa
7. Ke eng seo se go totobaletsang fa Modimo a le teng?

THUTO YA 2

Mowa wa Modimo

2.1 Mowa wa Modimo

Jaaka Modimo O na le popego, motho yo o nang le maikutlo le go hegela, goa tshwanna go nna le maikutlo le go batla go bua ka ga maikutlo a no le batho, bao e leng bana ba O na, mme O re direle ditiro tseo di bontshang semelo sa O na. Modimo o diragatsa tsotlhe tseno ka “mowa”. Fa re eletsa go itse Modimo, mme re batla gonna le kamano e e phelang le Modimo, re tlhoka go itse go re ‘mowa o no wa Modimo’ ke eng, le go re o dirisiwa jang.

Ga go botlhofo go tlhalosa sentle go re lefoko leno ‘mowa’ bokao ba lone ke eng. Jaaka sekai, fa o ne o laleditswe go ya kwa moletlong wa lenyalo, fa o boa teng o ka re:- “ gone go le mowa o o edileng kwa lenyalong”, ka seno o ba tla go tlhalosa go re go ne go le monate, go iketlile, sengwe le sengwe tsa lenyalo di tsamaile sentle, mongwe le mongwe a apere sentle, dijo le tsone di le monate, batho ba bua tse di siameng ka lenyalo, monyadi a lebega a le montle jalo le jalo. Tsotlhe dintlha tseno, ke tsone di dirileng go re “mowa” wa lenyalo e nne yo o monate. Fela jaalo, mowa wa Modimo le o ne, o sobokanya dilo tsotlhe ka ga Modimo.

Lefoko la seheberu leo le fetoletsweng “mowa” mo testamenteng e kgologolo bokao ba lone ke “Khemo” kgotsa “maatla”; ka jaalo mowa wa Modimo ke “khemo” ya O na, eo e leng boena ka nosi, mowa o no o tlhagisa kakanyo ya Modimo go batho. Re tla neelana ka dikai go bontsha go re lefoko “mowa” le dirisitswe jang go kaa kakanyo ya motho mo thutong ya 4.3. Go re ‘mowa’ ga o ree fela go maatla a Modimo, jaaka go tlhagisiwa mo bukeng ya Baroma 15:19: “ka thata ya Mowa wa Modimo”. Ke thuto eo e tlwaelegileng ya Baebele go re motho, ka ditiro tsa gagwe, o bontsha fa e le motho wa mohuta mang (Diane 23:7; Matheo 12:34); fa re ka iteba go se nene, re tla fitlhela go re mafoko a no ke boammaruri, jaaka re akanya mo pelong tsa rona, ke ka mokgwa oo re ntseng ka teng.

Re akanya ka sengwe, mme re tswelele go se dira. ‘mowa’ wa rona gongwe kakanyo ya rona e ka re bolelela go re re tshwerwe ke tlala, mme re eletsa dijo. Re bona leungo la panana mo ntlong; keletso eo ‘ya mowa’ e fetoge tiro - ka re otlolola letsogo go tsaa panana re e obole, le go e ja. Sekai se se bonolo seno, se bontsha ka fao lefoko la seheberu leo le fetoleletsweng ‘mowa’ bokao ba lone e le Khemo gongwe Kakanyo, gape le maatla. Mowa wa rona, ke borona, ka jaalo o tlhalosa dikakanyo tsa rona, mme morago go latele ditiro tseo di diragalang e le go kgotsofatsa maikutlo a mo teng ga rona ka yone nako eo. Ka tsela e nngwe eo e leng ntle; Mowa wa Modimo ke selo se le sengwe fela, ke maatla ao O bontshang popego ya O na, semelo le maikaelelo a O na. Modimo oa akanya, mme a dire dikakanyo tsa gagwe: “Ruri, go tla dirafala jaaka ke akantse; se ke se ikaeletseng se tla tlhomama.” (Jesaya 14:24).

Maatla a Modimo

Ditemana tse dintsi mo Baebeleng di amanya mowa wa Modimo le maatla a gagwe. Go re O kgone go aga lefatshe, “mowa wa Modimo o kala mo godimo ga metsi. Modimo wa re: “A go nne lesedi” Mme lesedi la nna teng.” (Genesi 1:2,3).

Mowa wa Modimo ke maatla ao dilo tsotlhe, e leng, Lesedi jaaka sekai, di neng tsa dirwa. “Go sedifetse kwa legodimong ka phefo ya ona; seatla sa ona se phololetsa noga e e lobelo.” (Job 26:13). “Magodimo a dirilwe ka lefoko la Morena, le lesomo lotlhe la ona ka mowa wa molomo wa gagwe.” (Pesalome 33:6). Mowa wa Modimo o tlhalosiwa e le:-

Khemo ya O na

Lefoko la O na

Seatla sa O na

Ka jaalo gee! Mowa wa Modimo ke maatla a gagwe, ao a kgonneng go dira dilo tsotlhe ka o ne. Gape, badumedi ba

tsalwa sesha ka go rata ga Modimo (Johane 1:13), e leng ka mowa wa gagwe (Johane 3:3-5). Thato ya Modimo e tsena mo tirisong ka mowa wa gagwe. Fa re bua ka tlholego yotlhe, re buisa go re: “fa o roma mowa wa gago, di a tlholega; o tlhabolole sefatlhego sa lefatshe.” (Pesalome 104:30). Mowa kgotsa maatla a no, ke o ne a tshegeditseng dilo tsotlhe go phela, le ka fao di tlhodilweng ka gone ka maatla a no. Gantsi go a diragala go re batho ba lebane mme ba akanye fa bophelo bo tswelela fela ntle le mowa wa Modimo, o o dirang mo tlholegong ya gagwe. Jobe, monna yo a ileng a lapisiwa ke bophelo ba lefatshe leno, mme a gakololwa ka ga seno ke moporofeta mongwe: “Fa Modimo o ka itlhokomela fela, fa o ka busetsa Mowa wa ona le pudulo ya ona kwa go ona, foo nama yotlhe e tla swa ka nako e le nngwe fela; motho o tla boela leroleng.” (Jobe 34:14-15). Fa Dafita a sena go tswa mo mathateng a gagwe a bophelo, o ne a lopa Modimo go tswelela go mo tshegetska ka mowa wa gagwe, ke go re a boloke bophelo ba gagwe (Pesalome 51:12).

Re tla bona mo Thutong ya **4.3** go re: Mowa o re o neetsweng le tlholego-yotlhe ke seo se tshegeditseng maphelo a rona. Re na le “mowa wa bophelo” mo teng ga rona (Genesi 7:22), oo o neilweng ke Modimo fa re tsalwa (Pesalome 104:30; Genesi 2:7). Tiro e no e dira go re Modimo a nne “Morena Modimo wa mewa ya nama yotlhe” (Numeri 27:16 bapisa le Bahebere 12:9). Ka gone Modimo e le motshodi wa bophelo a tlholego yotlhe, Mowa wa gagwe o gotlhe. Dafita o ne a lemoga seno go re: Modimo o gotlhe ka Mowa wa gagwe, gongwe le gongwe kwa a yang teng Modimo o na nae ka mowa wa gagwe, mme ka o ne mowa oo, Modimo o ne a kgona go itse dikakanyo tsotlhe tsa ga Dafita. Ka jaalo! Mowa wa Modimo ke sedirisiwa seo a leng-gotlhe mo go botlhe ka sone, le ge Modimo a le kwa legodimong, o kgona go bona tsotlhe ka mowa wa gagwe. “O itse go nna ga me le go nanoga ga me; o tlhaloganya maikaelelo a me o le kgakala..... Nka ya kae go efoga mo Moweng wa gago, sefatlhego sa gago nka se tshabela kae? Fa nka tsaya diphuka tsa mahube, ka ya go aga kwa bokhutlong ba

lewatle; le koo seatla (ke gore ka mowa) sa ga go se ntshwara.” (Pesalome 139:2,7,9,10).

Go tlhaloganya sentle ga setlhogo seno, go tlhagisa Modimo go rona a le Maatla, a dira mo gare ga rona. Batho ba bantsi ba godisitswe ka tumelo e nnye mo Modimong, ba itse go le gonnye ka ga Modimo, ka jaalo Modimo mo go bone ke kakanyo fela mo tlhaloganyong tsa bone. Tlhaloganyo ya Modimo yo o boammaaruri le ponatshego ya ona go tlholego ya gagwe, go ka tlisa tlhabologo le mofuthu wa go itse fa Modimo o nale rona, maatla a gagwe a dira mo maphelong a rona tsatsi-le letsatsi, seno ke kgothatso go tlholego-yotlhe. Re potologilwe ke mowa wa Modimo, re lemoga ka nako tsotlhe ditiro tsa gagwe, tseo re di senolelwang ke Modimo. Dafita o nnile le maatla fa a sena go tlhaloganya ditiro tsa Modimo mme a re:” Kitso e, ke a e gakgamalela, e a mpalela; e kwa godimo, ke retelelwa ke go fitlha kwa go yona.” (Pesalome 139:6). Ee, maikarabelo a tla ka gonna le kitso ya gonna jaana; re tshwannwa ke go amogela gore dikakanyo tsa rona le ditiro tsa rona di mo pepeneneng mo matlhong a Modimo. Fa re batlisisa maemo a rona le o na, bogolo jang ne, fa re akanya ka go kolobediwa, re tshwannwa ke go gakologelwa gore Modimo o re lebeletse, o itse gore re akanya eng jalo le Jalo! Mafoko a botlhale a Modimo go Jeremia a reelwa le rona: “Gongwe a motho o ka iphitlha mo maipatong, ke sa mmone? Go botsa Morena. “A ga se nna ke leng gongwe le gongwe mo legodimong le mo lefatsheng?”” (Jeremia 23:24)

Mowa o o Boitshepo

Re bone go re mowa wa Modimo ke kgang e kgolo, eo e seng bonolo go e tlhaloganya; Mowa o no re bone go re ke Kakanyo ya Modimo le semelo sa O na, gape ke maatla a Modimo, ao a a dirisang go dira ditiro tsa kakanyo tsa gagwe. “Gonne o ntse jaaka a akanya mo pelong” (Diane 23:7); ka jaalo Modimo ke dikakanyo tsa gagwe, ka o ne mokgwa oo, e bile Modimo ke mowa (Johane 4:24), fela, seno ga se ree gore Modimo ga o na mmele (lebelela **Phapogo ya 1**). Go re thusa go

tlhaloganya thuto e thata e no ya mowa wa Modimo, gangwe le gape re buisa ka “mowa wa O na o o Boitshepo”.

Lefoko “mowa o o boitshepo” lefitlhelwa gantsi, fela, mo testamenteng e ntsha. Mo Baebeleng ya sekgoa ‘Authorised Version (AV)’ le fetoletswe ‘Holy Ghost’, fela le tshwanetse la bo le fetoletswe “Holy Spirit” le lone, jaaka diphetolelo tse dintsha di kaa. Seno se tla utlwana le phetolelo kwa testamenteng e kgologolo, eo e le fetoletseng “the spirit of God” gongwe “the Spirit of the Lord”. Seno se nyalana le diphetolelo go tswa go ditemana jaaka mo bukeng ya Ditiro 2, eo e tlhalosang go tshelwa ga mowa o o boitshepo mo go Baaposetole, ka tsatsi la Pentekosete. Peto o tlhalositse go re seno e ne e le go tla botlalong ga porofeto ya ga Joele, eo e tlhalosang ka ga go “tshelwa ga mowa wa Modimo” (Ditiro 2:17).

Gape, Luka 4:1 go kwadilwe fa Jeso “a tletse mowa o o Boitshepo” a tswa kwa Joretane; ga gontse go ile, Jeso a tlhalosa fa seno e le go tla botlalong ba porofeto ya ga Jesaya 61: “Mowa wa Morena Modimo o mo go nna”. Mo ditiragalong tse pedi tseno (le tse dingwe tse dintsi) mowa wa Modimo o o Boitshepo o le kanngwa le ka fao testamente e kgologolo e fetoletsweng ka teng, foo e kayang fa e le “Mowa wa Modimo) [Mowa o o Boitshepo = Mowa wa Modimo].

Ela-tlhoko, ka fao mowa wa Modimo o o Boitshepo o amanngwang le maatla a Modimo mo ditemaneng tseo di latelang:-

- “Mowa o o Boitshepo (mowa wa modimo) o tla tla mo go wena (Maria), le thata ya Mogodimodimo e tla go ritifalela” (Luka 1:35)
- “...Ka thata ya Mowa o o Boitshepo..... ka thata ya ditshupo le dikgagamatso le ka thata ya Mowa wa Modimo” (Baroma 15:13,19)

- “Gonne Efangele ya rona (go e rera) .....mme e tsile le ka thata le ka Mowa o o Boitshepo”. (1 Bathesalonika 1:5)
- “tsholofetso ya mowa o o Boitshepo go ya baapostolong go buiwa ka ga yone jaaka “ go newa nonofo e e tswang kwa bogodimong.” (Luka 24:49).
- Jeso ka boene o ne “a tlodiwa ka mowa o o Boitshepo le ka nonofo” (Ditiro 10:38).
- Poulo o ne a kgona go pakela thero ya gagwe ka go bontsha maatla a Modimo ao a neng a dira fa a ne a rera: “Thuto ya me le thero ya me ga di a ka tsa dirafala ..... mme e ne e le ka tshupo ya Mowa le ya thata” (1 Bakorinthe 2:4).

2.2 Tlhotlheletso

Re tlhalositse go re Mowa wa Modimo ke maatla a gagwe, kakanyo le semelo sa O na, tseo di senogang fa mowa wa O na o di diragatsa. Re bontshitse mo thutong tse di hulereng go re Mowa wa Modimo o bonagetse o dira tiro ka nako ya tlholego: “Go sedifetse kwa legodimong ka phefo ya ona..” (Job 26:13) – mowa wa Modimo o kala mo godimo ga metsi go tlisa tlholego jaaka re e itse gompieno (Genesi 1:2). Fela, re buisa gape go re “ Magodimo a dirilwe ka lefoko la Morena (Pesalome 33:6), jaaka go tshwantshiswa mo go Genesi eo e kwetsweng go twe “Modimo wa re:” mme dilo tsa tlholega.

Mowa wa Modimo, o bonagala go tswa lefokong la O na – fela, jaaka mafoko a rona a tlhagisa maikutlo le dikeletso tsa rona . Jeso ka botlhale o tlhagisitse se re lekang go se tlhalosa fa a ne a re: “Gonne molomo o bua tse di tletseng mo pelong.” (Matheo 12:34). Jaanong fa re ka kgona go laola mafoko a rona, re tshwannwa pele ke go phepafatsa dikakanyo tsa rona. Lefoko la Modimo gee, ke seipone sa Mowa wa O na, gongwe dikakanyo tsa O na. Ke tshegofatso e kana kang, go re mo

Babeleng re nale mafoko a Modimo, ao re a kwaletsweng fa fatshe, go re re tlhaloganye mowa wa Modimo gongwe dikakanyo tsa Modimo. Modimo o kgonne tiragalo yotlhe e no, ya go tlhagisa mafoko a O na, ka go kwalwa fa fatshe ka tsela ya TLHOTLHELETSO. Lefoko leno le ikaegile mo lefokong “mowa”:-

TLHOTLHELETSO

“Mowa” bokao ke “Khemo” kgotsa “Go Hema”, “Tlhotlheetso” bokao “Khemelo”. Seno se raa go re, mafoko ao a neng a kwalwa ke batho ba le ka fa tlase ga “tlhotlheetso” ya Modimo, e ne e le mafoko a mowa wa Modimo. Poulo o gopotsa Timotheo go re a seka a lebala kgakgamatso ya go re mafoko ao a itlwaeditseng go a ithuta go tswa mo Babeleng, ke mafoko a mowa o o boitshepo, ka jaalo a kgontsha ditlhokego tsotlhe gonna le kitso e e tletseng go amogela boammaaruri ba kitso ya Modimo:-

“Dikwalo tse di boitshepo o sa le o di itse go tswa bonyaneng ba gago, tse di nonofileng go go tlhalefisa phologo ka go dumela mo go Keresete. Lokwalo longwe le longwe lo lo kwadilweng ka tlhotlheetso ya Modimo lo molemo go ruta le go kgalemela le go sokolola le go godisa mo tshiamong, gore motho wa Modimo a nne boitekanelo, e nne yo o etleetsegetseng tiro nngwe le nngwe e e siameng ka botlalo.” (2 Timotheo 3:15-17).

Fa e le go re; dikwalo tse di boitshepo di kgona go tlhagisa kitso e e botebo e sa tlhoke go okediwa, gee go raa go re, ga go tlhokagale gonna le ‘lesedi ka fa teng’ go re bontsha boammaaruri ka ga Modimo. Fela, ke makgetlho a le kae, batho ba bua ka ga maikutlo a bone le kitso tsa bone jaaka modi wa kitso ya bone ka ga Modimo! Fa e le go re re le amogele ka tumelo lefoko leo le tlhotlheeditsweng ke Modimo, go lekane go godisa motho go itse tsela ya Bokeresete, gee, ga go tlhokagale maatla a mangwe kgotsa tshiamo nngwe mo maphelong a rona go ithuta ka ga Modimo. Fa go nale tlhokego

nngwe kwa ntle ga Baebele, gee, go raa go re lefoko la Modimo ga lea re godisa go itse Modimo sentle, jaaka Poulo a solofeditse go re Baebele e tla dira. Go tshola Baebele mo diatleng tsa rona le go dumela go re ke lefoko la Modimo go tsaa tumelo e le tota. Baiseraele ba ne ba kgatlegela go itse lefoko la Modimo le go re le ruta eng? fela, jaaka bontsi ba Bakeresete gompieno. Go bo tlhokwa go tsaa tsia mafoko a buka ya Bahebere 4:2:-

“Gonne le rona Efangele re e reretswe fela jaaka bale; mme lefoko la thero bale ga le a ka la ba thusa sepe, ka le se ka la tsholwa ka tumelo ke ba ba le utlwileng.” (Bahebere 4:2).

Go na le go e ma re nne le tumelo mo maatleng a mowa wa Modimo kgotsa lefoko la gagwe, leo le amogetsweng, a naa go siame go gogelwa le go tsaa tsela-khutswe ya semowa: go na le go amogela lefoko la Modimo, re tsamae tsela e e mathata eo re itseng fa e tla tlisa maphelo a rona go obamela lefoko la Modimo, re letle mowa wa Modimo go tlhotlheletsa pelo tsa rona go dira thato ya Modimo.

Go sa amogeleng maatla a magolo ao a bonwang mo lefokong la Modimo, a dirile go re Bakeresete bangwe ba botsolotse go ikanya dikwalo tse di boitshepo, jaaka tseo di tlhotlheleditsweng ke Modimo? Ba tshitshinya fa bontsi ba seo re se buisang go tswa mo Baebeleng, ke maikutlo le dikakanyo tsa setho, gongwe a batlhalefi ba kgale. Fela, Petoro o tshela kgang e no, ka metsi a tsididi, le go tlhoka motheo wa dipelaelo tseno kgotsa ditshitshinyo tseno fa a re:-

“E bile re na le lefoko la polelelopele le le tlhomameng bogolo, le lo tla bong lo dira sentle, fa lo le tlhokomela jaaka lobone lo lo phatsimang mo felong ga lefifi go ya bo be bo se, le Naledi ya moso e be e tlhabe mo dipelong tsa lona, ka lo itse bogolo gore ga go na polelelopele epe ya Lokwalo e e bolelwang ka tlhaloso ya boithatelo ya motho; gonne ga go ise go ke go tle polelelopele ka go rata ga motho, mme batho ba ba boitshepo ba Modimo ba buile, ba tlhotlheleditswe ke Mowa o o Boitshepo.” (2 Petoro 1:19-21).

Re tshwannwa ke go dumela go “fitisa” go re Baebele e tlhotlheleditswe ke Modimo. Thuto ya go tlhotlhelediwa ga Baebele ke thuto eo e gatelelwang mo dikwalong (sekai: Matheo 15:14; Mareko 12:36; Ditiro1:16; 28:25; Bahebere 3:7; 9:8; 10:15).

Bakwadi ba Baebele.

Tumelo eo e tiileng mo Baebeleng yotlhe, jaaka lefoko la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ke Mowa wa gagwe, e bo tlhokwa thata-thata; banna bao ba kwetseng Baebele ba ne ba tletse mowa wa Modimo, o o neng o ba laela, o ba tlhotlheletsa go kwala mafoko a Modimo. Mafoko ao ba a kwetseng, ga se mafoko a bone, e ne e le mafoko a Modimo O ba dirisa go kwala mafoko a no. lefoko la Modimo, ka le le boammaaruri (Johane 17:17) le a kgalema le go godisa mo kitsong ya Modimo (2 Timotheo 3:16,17), ga go gakgamatse go re batho ba bantsi ga ba le rate – ka gonne boammaaruri bo tlhaba-pelo. Moporofeta Jeremia o ne a sa ratwe ke batho, fa a ne a leka go bua mafoko ao a tlhotlheleditsweng ke Modimo, e se a gagwe, ka jalo a tsaa tshwetso ya go sa bue mafoko ao a a neilweng. Fela ka gonne mokwalo wa Modimo, ke thato ya O na, e seng ya motho, o ne a “tsamaisiwa ke mowa o o Boitshepo” moo a ileng a iphitlhela a sena boikgethelo mo go direng jalo. “Ke fetogile yo o tshegwang letsatsi lotlhe; botlhe ba a ntshotla. .... Jaanong fa ke re: “Ga nkitla ke tlhola ke mo gopola le e seng go bua mo leineng la gagwe.” Foo go nne jaaka molelo o o fisang mo pelong ya me, o o tswaletsweng mo marapong a me. Ke itapisitse go itshoka, mme ke paletswe.” (Jeremia 20:7-9).

Fela jaaka, ka nako ya Bileame, fa a ne a ikaeletse go hutsa Iseraele, mowa wa Modimo wa dira go re a bue tshegofatso go Baiseraele go na le go bahutsa (Numeri 24:1-13 bapisa le Doiteronomio 23:5).

Seo se makatsang ke go re banna ba mmalwa bao Modimo O ba tlhotlheleditseng go bua mafoko a O na, ba ne ba

nna sebaka seo ba neng ba ikobonya go bua mafoko a Modimo ka sebakanyana, lenane la ditiragalo tseno le ka go makatsa:-

Moshe (Ekesodu 4:10)

Hesekiele (Hesekiele 3:14)

Jona (Jona 1:2,3)

Poulo (Ditiro 18:9)

Timotheo (1 Timotheo 4:6-14)

Bileame (Numeri 22-24)

Tsotlhe tseno ke bopaki ba seo re ithutileng so ne mo go 2 Petoro 1:19-20 – Go re lefoko la Modimo ga se dikakanyo kgotsa maikutlo a setho, mme ke ditlamorago tseo di senoletsweng banna bao ba neng ba tlhotlheleditswe ke Mowa wa Modimo, mme seo ba se tlhagisang ke seo se senoletsweng bone ke Modimo. Moporofeta Amose o ne a re “Morena Modimo o buile, ke mang yo o sa boleleng Lefoko la Modimo” (Amose 3:8) (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka). Ka nako dingwe Moshe nae o ne a itebala, ka gonne tlhotlheletso ya mowa e ne e le ntsi mo go e ne: “lo sa dire ka fa ditaolong tsotlhe tseo tse Morena o di lo laetseng ka Moshe;....” (Numeri 15-23); mafoko a no a ne a bolelwa ke Moshe (temana ya 17).

Bopaki bo bongwe go bontsha fa mafoko a no e le a Modimo, ke go re bakwadi ba Baebele ba lemogile fa ba sa tlhaloganye dilo tseo go tilweng ba dikwale. Ka jaalo, “ba tlhotlhomisa” go bona phetolelo e e siameng – “...fa e le pholoso eo, baporofeti ba ba boleletseng pele ka ga bopelotlhomogi bo bo laotsweng gore lo bo bone, ba ne ba e batlisisa, ba e tlhotlhomisa; ba tlhotlhomisa gore Mowa wa ga Keresete o o neng o le mo go bone o senola nako efe le e e ntseng jang.....” (1 Petoro 1:9-12). Mafoko ao ba a kwadileng, ga se mafoko a bone, ke ao ba ileng ba a tlhotlhomisa. Dikai tse

di latelang di bontsha dintlha fao ditlhotlhomiso tseno di dirilweng ka teng go tlhaloganya sentle go re go kwalwe eng: Daniele (Daniele 12:8-10); Sagaria (Sagaria 4:4-13); Petoro (Ditiro 10:17).

Fa e le gore banna bano ba ne ba tlhotlheleditswe ka bontlha-nngwe fela, re tla bo re sena lefoko la boammaaruri go tswa kwa Modimong. Fa seo ba sekwadileng e le lefoko la Modimo, go latela go re ba ne ba tshwanetswe ke go aparelwa gotlhelele ke mowa wa Modimo – ka nako eo ba neng ba tlhotlhelediwa ke mowa go kwala Baebele – go seng jalo! Go raa go re maungo a tseo di tlhagisitsweng a tla bo a se tlhololo. Go amogela go re lefoko la Modimo ke la O na, go re neela maatla go le buisa le go le obamela. “Lefoko la gago le itshekile thata; mme motlhanka wa gago o a le rata.” (Pesalome 119:140).

Ka jaalo, dibuka tsa Baebele ke ditiro tsa Modimo ka mowa wa gagwe, go na le dikwalo tsa setho. Boammaaruri ba se no bo ka lekanngwa ka go bona ka fao testamente e ntsha e nopolang go tswa mo dikwalong tsa testamente e kgologolo:-

- Matheo 2:5 e bua ka fao go “kwadilweng ke Baporofeta” – Modimo O ne o kwala a dirisa bone. Diphetolelo tse dingwe tsa Baebele jaaka “Revised Version (RV)” di dirisa lefoko “through” fa e tlhalosa gore Modimo o ne a dirisa baporofeta go kwala mafoko a O na.
- Matheo 2:15 e nopola go tswa go buka ya Miga, fa e re: “gore go dirafale se se builweng ke Morena ka moporofeti...” fela jalo le mo go Bahebere 2:6: “mme mongwe [e ne e le Dafita] o supile felong gongwe....” moporofeta go bonala a se botlhokwa, go feta gore molaetsa o no o tswa kwa Modimong. Go dikai tse dingwe tseo di bontshang fa botlhokwa ba moporofeta bo se botlhokwa go nale lefoko la Modimo (Matheo 1:22; 2:23; 21:4).

- “...lo Mowa o o Boitshepo o buileng pele ka lone ka molomo wa ga Dafita....” (Ditiro 1:16). Ke ka fao Peto a neng a nopola go tswa mo Pesalomeng ya ga Dafita: Bapisa le Bahebere 3:7)
- “Mowa o o Boitshepo o buile sentle le borraeno ka moporofeti Jesaya” (Ditiro 28:25 – ke fao Poulo a neng a nopola Jesaya). Luka 3:4 e bua ka ga “lokwallo lwa mafoko a ga Jesaya wa Moporofeti” go na le gore fela ‘buka ya ga Jesaya’.
- Modimo “o kile wa bua ka Mowa o o Boitshepo ka molomo wa ga Dafita..... wa re:....” (Ditiro 4:25).

Ka jaalo, bakwadi ba Baebela ba ne ba se botlhokwa mo Bakereseteng ba ntlha; fela, seo se neng se le botlhokwa ke go re a naa mafoko ao ba a buang, a naa a ne a tlhotlheleditswe ke mowa wa Modimo o o Boitshepo. Re tla konosetsa thuto e no, ka go tlhagisa lenane la ditemana tseo di bontshang go re mowa wa Modimo o a re senogela ka lefoko la O na leo le kwadilweng mo Baebeleng.

- Jeso o ne a re, “Mafoko a nna ke a buileng le lona ke mowa” (Johane 6:63); o ne a bua a tlhotlheletswa ke Modimo (Johane 17:8; 14:10).
- Re tlhaloswa re le bao ba tsetsweng sesha ka Mowa le ... (Johane 3:3-5) lefoko la Modimo (1 Peto 1:23).
- “Morena wa masomosomo o a ba romeletse ka Mowa wa gagwe ka baporofeti ba pele” (Sagaria 7:12).

- “ke tla lo ntshetsa mowa wa me, ke lo itsise mafoko a me.” (Diane 1:23) temana e no e amanya go tlhaloganya ga lefoko la Modimo, go tla tlisa go re Modimo o romele mowa wa ona mo go rona – puiso ya buka eo mme o sa e tlhaloganye ga go kitla go tlisa mowa wa Modimo, ka gonne mowa kgotsa kakanyo ya Modimo e tla bo e sa tlhagisiwa mo go rona.
- go nale go golagana gareng ga Mowa wa Modimo le Lefoko la O na, mo ditemaneng tse dintsi mo Baebeleng “ Mowa wa me o o mo go wena le mafoko a me a ke a tsentseng mo molomong wa gago ga di na go tloga mo molomong wa ga go....” (Jesaya 59:21); “O dirile ka ntlha ya lefoko la gago le ka fa pelong (Mowa) ya gago....” (2 Samuele 7:21); “Ke tla tsenya Mowa wa me mo teng (pelong) ga lona...” Ke tla tsenya molao wa me mo maikutlong a bone....” (Hesekiele 36:27; Jeremia 31:33).

Maatla a Lefoko la Modimo

Mowa wa Modimo, ga se fela, kakanyo kgotsa semelo sa O na, mme ke maatla a Modimo, ao a a dirisang go tlisa botlalong dikakanyo tsa gagwe, re ntse re tlhaloganya go re lefoko la gagwe, le tletse maatla ao ka go le dumela, le rona re tlala maatla a go sokologa, le go tlisa botlalong thato ya Modimo.

Go itumelela maatla a no, go tshwanetse go re dira go re re nne le kgatelego go a dirisa; maikutlo a go tlhajwa ke ditlhong go dira jalo, a tshwannwa ke go fekediswa ke kitso ya go re go obamela lefoko la Modimo, go tla re naa maatla ao re a tlhokang go tswa mo dilong tse dinnye tsa bophelo ba lefatshe leno, go bona pholoso. Kantlha ya kitso ya bao ba fetileng, Poulo o kwadile go re:-

“Gonne ga ke tlhajwe ke ditlhong ka Efangele ya ga Keresete, ka e le thata ya Modimo e e pholosang...” (Baroma 1:16).

Luka 1:37 e bua se setshwanang:-“ Gonne ga go na sepe se se ka palelang Modimo.” (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka.)

Go ithuta Baebele, mme re diragatse dithuto tsa yone mo maphelong a rona, ke tsamao eo e tla gakgamatsang. E farologane le dithuto tseo di leng tsididi, tseo e leng tsa barutegi, ba ithutela gonna baruti, le go ikutlwa ba kgotsofetse mo dipelong tsa bone, jaaka bontsi ba dikereke tsa Bakeresete gompieno, foo ditemana di se kae di nopolwang, go sa tsewe matsapa go di tlhaloganya go re di ka dirisiwa jang. “Gonne lefoko la Modimo le a phela, le a dira, le bogale go”, “...lefoko la thata ya gagwe (Modimo)” (Bahebere 4:12; 1:3). “Lefoko la Modimo....le dira mo go lona ba lo dumelang” (1 Bathesalonika 2:13). Ka lefoko la gagwe, Modimo o a dira, mo dikakanyong tsa badumedi ba boammaaruri, ura nngwe le nngwe tsatsi le letsatsi.

Molaetsa wa motheo wa efangele, eo o ithutang yone ga jaana, ke maatla a Modimo; fa o e letla go dira jalo, e ka dira mo bophelong ba gago, e go fetole e go fetolela gonna ngwana wa Modimo, yo o bontshang mowa kgotsa kakanyo ya Modimo ka selekanyo se sengwe mo bophelong bono. Efangele eo e go baakanyetsang go fetogela gonna jaaka Modimo, fa Jeso a sena go boa, ga o tshepegile o tla go fetolela mo setshwanong sa O na (2 Petoro 1:4). Thero ya ga Poulo “...mme e ne e le ka tshupo ya Mowa le ya thata” (1 Bakorinthe 2:4).

Re potologilwe ke bao ba nang le bontlhanngwe ba tumelo mo Baebeleng, e leng lefoko la Modimo. Le ge ba bua ka ga Keresete, ba boa ba bua fa ba dumela mo Modimong, fela ba palelwe ke go tlhaloganya fa Modimo o no a le mo sebopegong sa motho. Go ganela maatla a lefoko la Modimo (Baebele); le go re ke Motheo wa tumelo, go na le maikutlo a

rona? Ba ganetsanya le maatla a Modimo a a bonwang ka go ithuta Baebele. Mafoko a 2 Timotheo 3:5 aa gakologelwa: “ba ba nang le setshwano sa bodumedi, e tswe thata ya bona ba e latotse.” Go teiwa maatla a lefoko la Efangele.

Tumelo ya rona jaaka bakeresete ba pele ba ne ba e dumela, e fetogile setshego sa lefatshe (Nyaya; ga o e dumele ka mokgwa oo, a go jalo?!), le gale, le Poulo fa a ne a rera Efangele go ne gontse fela jalo: “Gonne lefoko la sefapaano ke bosilo fela mo go bone ba ba latlhegang, mme mo go rona ba re pholosiwang ke thata ya Modimo” (1 Bakorinthe 1:18).

Tsotlhe tseno fa re sena go di lebelela? A naa, re ka se tsee Baebele re e tshware mo diatleng tsa rona, ka tlotlo e kgolo, re e buise ka phisego ya go batla go itse diteng tsa yone re e tlhaloganye mme re obamele ditaelo tsa yone, ka go dira jalo re obamele Modimo mothata-yotlhe?

Maitsholo a Batho ba Modimo mabapi le Lefoko la O na.

Puiso ya Baebele ka kelo-tlhoko e bontsha fa bakwadi ba Baebele, ba ne ba amogelana mmogo jaaka bakwadi, ka botlhe ba tlhotlheleditswe ke mowa o o Boitshepo. Jeso o tlhalosa seno ka go nopola go tswa mo dipesalomeng tsa ga Dafita, o simolola ka mafoko a no “Dafita o mmitsa jang ‘Morena’ ka Mowa....” (Matheo 22:43), o bontsha fa a dumela go re mafoko a ga Dafita e le ao a tlhotlheleditsweng, mme e le a Modimo. Jeso o buile gape ka ga “Dikwalo” tsa ga Moshe (Johane 5:45-47), a bontsha fa a dumela seo se kwadilweng ke Moshe mo go tsone. Ba-kgadi bangwe ba baebele, ba ne ba ipotsa fa Moshe a ne a kgona go ka kwala, fela tsibogo ya ga Keresete mabapi le Molao, e bontsha fa a ne a dumela molao o o kwadilweng ke Moshe. Jeso o ne a ruta go re Dikwalo tsa ga Moshe ke “ditaelo tsa Modimo” (Mareko 7:8-9). Setlhopha seo sa baganetsi, ba bua fa testamente e kgologolo e le dinolwane fela, mme Jeso le Poulo ga baaka ba leba testamente e kgologolo ka leitlho leo. Jeso o buile ka ga kgosigadi ya kwa Sheba, jaaka tiragalo eo e

amogeselegang jaaka lebaka. (Matheo 12:42); gaaka a re ‘jaaka naane e tswelela ka ga kgosi-gadi ya sesadi ya kwa Sheba.....’

Maitsholo a Baapostolo a ne a tshwana le a moeteledi pele wa bone le Morena wa bone. A godisiwa ke Petofo fa a ne a re kitso ya gagwe ka ga go utlwa mafoko a ga Keresete ka ditsebe tsa gagwe a akarediwa mo “lefokong la polelelopele le le tlhomameng bogolo,...” (2 Petofo 1:19-21). Petofo o ne a dumela fa dikwalo tsa ga Poulo e le ‘Dikwalo tsa Modimo’ fela jaaka tse dingwe e le “Dikwalo tsa Modimo”. Ka jalo Petofo o bonye dikwalo tsa ga Poulo di ne di le maatla fela jaaka dikwalo tsa testamente e kgologolo.

Go dithamalakwane (tsa semowa) tse dintsi mo bukeng ya Ditiro; mo di-episetoleng le buka ya Tshenolo go ya kwa dibukeng tsa di-efangele. (Jaaka sekai bapisa Ditiro 13:51; Matheo 10:14), seno se tiisa tumelo, go re bontsha fa dibuka tsa efangele di ne di amogetswe e le tseo Modimo o di tlhotlheleditseng; mme di tsholwa ke bakwadi ba di-episetolo fela jalo. Paulo go Thimotheo (1Thimotheo 5:18) o nopola Doiteronomio 25:4 (testamenteng e kgologolo) le Luka 10:17 jaaka “Dikwalo”. Poulo o tswelela go gatelela ntlha ya go re molaetsa wa gagwe ke molaetsa o o tswang go Keresete, e seng mo go e ne (Bagalata 1:11-12, 1 Bakorinthe 2:13; 11:23; 15:3). Seno se ne sa lemogwa ke Baaposetolo ba bangwe; Jaaka Jakobe 4:5 a nopola mafoko a ga Poulo a mo bukeng ya Bagalatia 5:17 jaaka “Dikwalo”.

Modimo “o buile le rona” ka Keresete; ka jaalo ga go tlhokege tshenolo e nngwe (Bahebere 1:2). Ke tsaa go re oa bona go re Baebele e bua ka ga dikwalo dingwe, tseo natso di neng di tlhotlheleditswe mme di sa tlhole di le teng (Sekai: ‘the book of Jasher, the writings of Nathan, Elijah, Paul to Corinth, and John’s third Epistle implies that John had written an unpreserved letter to the church which Diotrephes had refused to obey’). Go reng makwalo a no a ne a sa bolokiwa go re re nne le kitso ya o ne gompieno? Ka gone a ne a sena kamano le rona gompieno. Re ka nna le tshepo ya go re Modimo o bolokile

dikwalo tsotlhe tseo di neng di re lebane go ka itse ka O na le leano la O na go pholosa lefatshe.

Go dikgopolo tsa go re dibukana tsa testamente e ntsha di amogetswe ka bonnye ka bonnye go re di tlhotlheleditswe ke mowa wa Modimo. Fela, jaaka re setse re bone gore Baaposetolo ba ne ba dumela fa dikwalo tseno di tlhotlheleditswe, ka jaalo e le molaetsa wa Modimo. Go ne go le dimpho tsa semowa tseo di gakgamatsang, nngwe ya ditiro tsa dimpho tseno e ne e le go tlhotlhomisa boleng ba dikwalo tseo go tweng di tlhotlheleditswe ke Modimo, go re ka boammaaruri gontse jalo? (1 Bakorinthe 14:37; 1 Johane 4:1; Tshenolo 2:2). Seno se raa go re makwalo otlhe a ne a amogelwa ka gangwe jaaka a a tlhotlheleditsweng ka mowa wa Modimo. Fa go ne go sena mokgwa wa go tiisa fa tseo di amogelwang jaaka dibukana tsa Baebele dile boammaaruri, maatla a molaetsa wa Baebele o kabo o nyeletse.

2.3 Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo

Ka nako tse di farologaneng fa Modimo a ntse a dirisa batho, Modimo o ne wa neelana ka maatla a gagwe (“Mowa o o Boitshepo”) gore batho ba a dirise. Fela, sena ga se a dirwa fela kwa ntle ga go solofela go boelwa, e seng bone bao ba neng ba amogetse maatla a no, jaaka go ne gontse, maatla a no a ne a sa neelwa go ba kgontsha ditiro tsa bone go ya ka thato ya bone; mme tiriso ya mowa o no o o Boitshepo wa Modimo, o ne o dirisetse maikaelelo a a rileng. Fa sena, se se na go dirwa, go dirisa ga mowa go ne ga gogelwa morago. A re gopoleng, go re tiriso ya mowa wa Modimo, e ne e dirisiwa go O kgontsha go diragatsa thato/kakanyo/maikaelelo a gagwe, ka sebaka se se rileng. Fa sena se se na go diragala, maatla a no a gogelwe morago. Jaanong dingwe tsa thato/kakanyo/maikaelelo a gagwe, ke go letla go sotlega mo maphelong a makhutswane a batho, go letla go konosetsa maitlhommo a gagwe mo pakeng-telele (lebelela Thuto ya 6.1), ka jalo, go a tshwanna go tlhaloganya go re Mowa wa Modimo o o Boitshepo ga o tlise fela tseo batho ba di eletsang go ba efosa tshotlego mo bophelong bono. Sengwe le

sengwe seo mowa o no o se dirang; ke go diragatsa tsa yo o kwa godimo, go na le tsa batho, bogolo go tsotlhe: o dirisetswa tiro ya go tlhagisa boitswarelo ba dibe le go bona bophelo bo bosakhutleng.

Seno ke thuto e e farologanyeng thata le seo se rutwang ke bokeresete bo bo tlwaelegileng gompiano mabapi le setlhogo seno; seo gompiano se rutwang ke gore: “go dumela mo go Keresete go mosola ka gonne mongwe a ungwelwa jaaka motho”, sekai : “o tla fola mo bolwetseng, bo bo tla fodiswang ke mowa o o boitshepo”. Seno ke lengwe la lebaka goreng kwa lefatsheng leo le neng le tletse dintwa la Uganda, go ile ga nna le batho ba bantsi bao ba neng ba ipolela fa bone ba na le dimpho tseno tsa mowa o o Boitshepo, mme ba kgona go fodisa malwetse. Gantsi jaaka histori e bua, ditiragalo tsa mofuta o no, di diragala kwa batho ba leng bantsi go ne, ba le mo dipharagobeng kgotsa mathateng. Maemo a tiragalo tsa mofuta o no, a a belaetsa, ka gonne fa motho a le mo tlalelong, mme mongwe a solofetsa fa a na le tharabololo eo lefatshe le sa e solofetseng, go botlhofo go ineela mo bao ba pakang ba na le tharabololo.

Bakeresete ba bantsi gompiano, ba paka fa bone ba na le dimpho tsa mowa o o boitshepo gompiano, fela jaaka baaposetolo ba ga Keresete, mme fa ba botsolotswa go re boleng ba gonna le dimpho tseo ke bofe, gonna le ketsaetsego. Modimo o file mowa wa O na o o boitshepo ka nako tsotlhe go re o konosetse tiro ya O na eo e tlhokagalang ka nako eo fela. Fa dimpho di newa, maitlhommo le maikaelelo a a tlhagiswa goreng maatla ao a newa, morago fa go konoseditse tsotlhe tsa maikaelelo, maatla ao a gogelwe morago, ka tiro e konoseditse. Tiro e ka tsweng e dirwa, e ne e dirwa e be e felele, pele a gogelwa morago, seno se kgatlhanong le diphodiso tseo di sa felelang tseo re bonang go twe ke diphodiso tsa mowa o o boitshepo.

Dikai tse di latelang, tsotlhe di bontsha mabaka le maikaelelo ao maatla a no a tshwanetseng go dirisetswa o ne ka

botlalo. Mo dikaing tseno ga go gope fao kamano ya dimpho tseno, di amanngwang le motho a le esi, gongwe yo o neng go twe o na le dimpho tseno, o ne a sa di dirisi ka fao a ratang ka teng. Ka gone re bua ka mowa wa Modimo, ga go kgonagale gore batho ba ka laola tiriso ya o na, jaaka re bona go re batho ba neetswe dimpho tseno tsa mowa go diragatsa thato ya Modimo, go na le go diragatsa keletso tsa setho, tseo e leng tsa nakwana fela. (bapisa Jesaya 40:13).

- Histori ya Iseraele fa e ne e simologa, ba ne ba laelwa go dira tente e e bonalang (“Tabernacle”) eo aletara le dilo dingwe tseo di itshepisitsweng di ne di tsholwa go ne; ditaelo tse di tlhapileng di ne tsa newa mabapi le go dira didiriswa tseo di neng di le botlhokwa go diragatsa thoriso ya Modimo. Go konosetsa seno, Modimo o neetse mowa wa O na o o boitshepo, go banna bangwe. Modimo a “ba tladitse mowa wa botswerere go re ba direle Arone diaparo...” jalo le jalo. (Ekesodu 28:3)
- Mongwe wa banna bano o ne a bidiwa Basalele, o ne a tladitswe “ Mowa wa Modimo le botlhale le tlhaloganyo le kitso le botswerere ditirong tsa mefutafuta....le go di dira ka gouta le selefera le kgotlho” (Ekesodu 31: 3-5).
- Numeri 11:14-17 go kwadilwe ka fao maatla a mowa o o boitshepo ao a neng a neilwe Moshe a ileng a tsewa mo go e ne mme a neelwa bagolwane ba Iseraele, go ba kgontsha go athola morafe wa Iseraele le go tlhofofatsa tiro ya ga Moshe. Fela, pele ga loso la ga Moshe, maatla a mowa o boitshepo a ne a neelwa Joshua go re nae, a kgone go etelela morafe wa Modimo pele (Doiteronomio 34:9).
- Go tloga ka nako eo bana ba Iseraele ba se na go tsena kwa lefatsheng la bone la Iseraele go fitlhela banna le kgosi ya bone ya setho ya ntlha (Saul), ba ne ba busiwa ke banna ba bidiwa baatlhodi. Ka yone nako eo, gantsi morafe wa Iseraele o ne o gatelelwa ke merafe e mengwe

e leng baba ba bone, fela, buka ya Baatlhodi e kwadilwe mme e bile e bontsha ka fao bangwe ba baatlhodi bano, mowa o o boitshepo wa Modimo wa ba wela go ba naa maatla, ba kgona go lwela bana ba Iseraele, mme mo go gakgamatsang ba kgona go pholosa morafe wa Iseraele go tswa mo babeng ba bone – Dikai:- Otheniele (Baatlhodi 3:10), Giteone (Baatlhodi 6:34) le Ifetha (Baatlhodi 11:29).

- Moathodi yo mongwe, Simesone, o ne a newa mowa o o boitshepo go bolaya tau (Baatlhodi 14:5,6); go bolaya banna ba le 30 (Baatlhodi 14:19) a ba a kgaola megala eo a neng a bofilwe ka yone (Baatlhodi 15:14). Se se botlhokwa ke go re: Mowa o o Boitshepo o ne o se mo go Simesone ka nako tsotlhe – o ne o tla fela mo go e ne go diragatsa tseo di neng di le botlhokwa, mme morago o gogelwe morago go tswa mo go e ne.
- Fa Modimo a ne a nale molaetsa o o kgethegileng go ya kwa bathong ba O na, Mowa o o Boitshepo o ne o tsena/tlhotlheletsa mongwe go bua mafoko a Modimo. Fa molaetsa o sena go fela, dimpho tsa mowa wa go bua mafoko a Modimo di ne di tsewa go boela kwa Modimong, mme morago mafoko a tla buiwang e tla nna a motho yoo ka nosi, go na le ao a builweng ke Modimo. Sekai sengwe ke se:-
  - “Mme Mowa wa Modimo wa tsena mo go Sagaria morwa Joyata moperesiti..... a ema fa pele ga morafe, a ba raya a re: “Modimo o bua jaana wa re.’Ke ka ntlha ya eng fa lo tlola ditaolo tsa Morena.....?’” (2 Ditirafalo 24:20).
  - Lebelela 2 Ditirafalo 15:1,2 le Luka 4:18,19 jaaka dikai tse dingwe.

Go tswa mo bopaking bo bo neetsweng fa godimo, go mo pepeneneng go re go amogela dimpho tsa mowa o o boitshepo le go o dirisa, go diragatsa ditiro tsa Modimo ga se:-

- Tiisetso “Gurantee” ya pholoso kgotsa go bona pholoso
- Maatla a a gakgamatsang mo teng ga rona
- Sengwe seo se fitlhelwang ka mokgwa o o gakgamatsang, kgotsa ka maitemogelo a bophelo ba motho.

Ee, re ka amogela go re, go mabaka ao a farologaneng ka ga go newa dimpho tsa mowa o o boitshepo. Batho ba ipolela fa ba amogetse mowa o o boitshepo, mo dikerekeng tse dintsi, le di tente le dintlo lehalahala, baruti ba okisa diphuthego ka go re bone ba amogetse dimpho tsa mowa o o boitshepo, go bao ba ikaelelang go amogela Jeso Keresete. Fela, potso e le nngwe e tshwannwa ke go gatelelwa jaaka potso, Dimpho di fe? Goa makatsa, go re batho ga ba itse go re ke dimpho di fe tsa mowa o o boitshepo tseo ba reng ba di amogetse. Simesone o ne a neilwe mpho ya mowa o o boitshepo ya go bolaya tau (Baatlhodi 14:5,6); fa a ne a lebagane le tau, o ne a itse sentle ke mowa o fe yo o neng a o neilwe, le go re o neetswe go dira eng. Go ne go sena ketsaetsego mo go e ne. Seno se farologane e le ruri le seo gompiano batho ba ba reng ba amogetse mowa o o boitshepo, mme go se tiro e pe eo e dirwang ka o ne; le gona ba sa itse go re dimpho tsa mowa tseo ba di neetsweng ke dife?

Ga go mokgwa o pe o o ka tlhalosiwang go re se batho bano ba reng ba se amogetse a ke boammaaruri; fela re feleletsa ka go re: batho bano ba nnile le ditiragalo tsa maikutlo ao a amanngwang le bokeresete, ao a fetotseng maphelo a bone, a ba lesa ba ikutlwa ba fetogile ka mokgwa mongwe, seo jaanong ba dumelang maaka jaaka nnete. Ka go lemoga seno, ba itlhophetse ditemana mo Baebeleng tseo di buang ka mowa o o boitshepo ba swetsa ka go re, ‘seno ke sengwe sa tseo di diragalang mo

bophelong ba me', mme baruti ba bone ba dumelane nabo "Ke boammaaruri A Modimo a rorisiwe", ba dirisa ditaragalo tsa mofuta o no jaaka bopaki go le ka go kgona ba bangwe go dumela masula a no, ka go re ba tla amogela mowa o o boitshepo le bone fa ba ka dumela. Modi wa manyala otlhe a no, ke go tlhoka kitso ya lefoko la Modimo (Baebele), le go re motho a e tlhaloganye pele a ka tsaya tshwetso ya go e dumela mme a sokologe.

Jaaka re lwa ntwaga kgethanong le maikutlo a rona ao a re raelang (Jeremia 17:9), re tshwannwa ke go tlhoma dinao tsa rona, mo letlapeng leo le leng popota leo e leng Baebele, re ithute mekgwa eo e e rutang. Tlhokego e no, e botlhokwa thata jang ne, ka ge re lebeletse setlhogo seno sa go amogelwa ga dimpho tsa mowa o o boitshepo, jaaka batho ba ne ba amogela maatla a no go ya ka fao Baebele e re boloketseng magang a no ka teng. Fa re batla go itse Modimo ka nnete, mme re nne le kamano nae, re tla lemoga botlhokwa ba go batlisisa sentle le go tlhaloganya dilo tseno.

Mabaka a go Neela Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo ka Ngwaga-Kogolo wa Ntlha

Re ntse re ikgopotsa tseo re setseng re ithutile tsone ka ga dimpho tsa mowa o o boitshepo wa Modimo, jaanong, re lebelela testamente e ntsha, jaaka re kwaletswe mo go yone ka dimpho tseno tsa mowa o o boitshepo di newa kwa tshimologong ya dikereke tseno tsa ntlha (tseo e leng ditlhopho tsa badumedi; bao ba phedileng morago ga nako tsa ga Jeso).

Molao wa ga Keresete wa bofelo o laetse baapostolo go tsamaya lefatshe-lotlhe ba rera efangele (Mareko 16:15,16). Seno ba se dirile, kgang kgolo e le loso la ga Keresete le tsogo ya gagwe. Se lebale, go re ka nako tseo tsa baapostolo, testamente e ntsha ya Baebele e ne e sa kwalwa, jaaka re e itse gompiano. Fa ba ne ba e me fa pele ga disenagoge, dimaraka tsa marekisetso, ba bua ka monna yono, Jeso wa Nasaretha, molaetsa wa bone o ne o tsewa e le dinolwane fela – mmetli ka

legong go tswa kwa Iseraele, yo o neng a siame, yo o suleng mme a tsosiwa ka nako, e le go tlisa botlalong seo se porofetilweng mo testamenteng e kgologolo, jaanong a lopa mongwe le mongwe go kolobediwa le go mo sala morago?

Ka dinako tseo, batho ba bangwe nabo, ba ne ba leka go ikgobokanyetsa balatedi go ditumelo tsa bone. Go ne go tlhokega go re ka mokgwa mongwe, lefatshe le bolelelwe go re seo bakeresete ba se rerang ke mafoko a boammaaruri go tswa kwa Modimong, go na le go re ke mafoko a matlhajana fela a setlhophanyana sa batshwari ba ditlhapi go tswa bokone ba Iseraele.

Mo malatsing a rona, re ikaegile mo dikwalong tsa testamente e ntsha, ka ga ditiro le thuto ya ga Jeso, go tlhalosa go re molaetsa o no, ke o o tswang Modimong; fela ka nako tseo tsa baapostolo, testamente e ntsha e ne e seyo, e ise e kwalwe, ke ka moo Modimo o letlileng bareri go dirisa maatla a mowa o o boitshepo, go gatelela boammaaruri ba magang ao ba neng ba a rera. Seno ke sone lebaka la go letlwa go dirisa mowa wa Modimo go rera lefoko la O na; go sa nne teng ga testamente e ntsha go ne go ketefaletsa dikereke tsa ntlha, tseo di tlhomilweng go gola mo tumelong. Mathata otlhe ao a ileng a di tlhagela mo tshimologong ya tsone, a kabo a sa bona go rarabololwa; le go di disa mo tumelong ya boammaaruri, ke ka moo tlhokego ya mogomotsi ya nna teng. Lebaka la tiriso ya maatla a mowa o o boitshepo e ne e le go neela dikereke melaetsa e e boitshepo, go fitlhela testamente e ntsha e konosediswa go kwalwa, le go phatlaladiwa le lefatshe.

Jaaka mo nakong tse di fitileng, mabaka a go newa ga mowa o o boitshepo a ne a tlhalosiwa mo go sa belaetseng jaaka re tla bona:-

- “ O ne (Jeso) a tlhatlogela kwa bogodimong, ... a naya batho dineo (tsa mowa)..... gore baitshepi ba etleetsegele tiro (go Rera) ya go direla le kago ya go aga

mmele wa ga Keresete.”, e leng badumedi (Baefeso 4:8,12).

- Poulo o ne a kwalela Badumedi kwa Roma, “gonne ke tlhologeleletswe go lo bona gore ke lo abele neo nngwe ya Mowa, lo tle lo tiisiwe” (Baroma 1:11 Baebele ya sekgoa e botoka le fano).

Mabapi le tiriso ya dimpho tsa Mowa o o Boitshepo go gatisa thero ya Efangele, re buisa go re:-

- “gonne Efangele ya rona ga e a ka ya tla koo go lona ka mafoko fela, mme e tsile le ka thata le ka Mowa o o Boitshepo le ka tlhomamo e kgolo,....” (1 Bathesalonika 1:5 bapisa le 1 Bakorinthe 1:5,6).
- Poulo o ne a ka bua a re:- “Gonne ke tla beta pelo fela go bolela tse Keresete o neng a di dira ka nna go isa baheitane kutlong ka mafoko le ditiro, ka thata ya ditshupo le dikgagamatso le ka thata ya Mowa wa Modimo” (Baroma 15:18,19)
- Mabapi le bareri ba Efangele re buisa gore:- “Modimo o ntse o supa mmogo le bone ka ditshupo le dikgagamatso le dithata tse dintsi le dikabo tsa Mowa o o Boitshepo ka fa thatong ya ona. (Bahebere 2:4)
- Moletlo wa thero ya Efangele kwa ‘Cyprus’, o ne wa gatelelwa ka dikgagamatso, go fitlha “Molaodi a bona se se dirilweng, a dumela, a gagamaletse thuto ya Morena.” (Ditiro 13:12).

Maatla a mowa o o boitshepo a dirile gore molaodi a tlotle thuto eo ya efangele eo e neng e rutwa. Le kwa Ikoniamo goile ga diragala se se tshwanang:- “...Morena yo o neng a supela lefoko la bopelotlhomogi ba gagwe ka go dirafatsa ditshupo le dikgagamatso ka diatla tsa bone.” (Ditiro 14:3)

Tsotlhe tseno, di sobokantswe ke tshwaelo ya moapostolo e leng ‘go obamela molao wa go rera: “Mme bone ba tswa, ba rera mo dintlheng tsotlhe, Morena a ntse a dira nabo, a tlhomamisa Lefoko ka ditshupo tse di latelang.” (Mareko 16:20).

Dilo tseo di Farologaneng ka Nako tseo di Farologaneng.

Dimpho tseno tsa mowa, di ne di neetswe go dira dilo tseo di farologanyeng, ka dinako tseo di farologanyeng. Seno se bontsha phoso ya bao ba buang fa neo ya dimpho tsa mowa o o boitshepo, e tswelela gonna mo bathong fa ba dumela. Baapostolo, go akaretsa le Petoro, ba ne ba “ tlala Mowa o o Boitshepo” kwa moletlong wa Pentekosete, morago fela, fa Jeso a sena go tlhatlogela legodimong (Ditiro 2:4). Ke ka moo ba neng ba kgona go bua ka maleme ao a farologaneng ba rera Efangele. Fa baeteledi-pele ba ne ba leka go ba kganela, “Petoro a tletse Mowa” a kgona go ba araba ka fao go kgotsofatsang (Ditiro 4:8). Fa ba sena go gololwa kwa kgolegelong, ba ne ba kgona go tswelela go rera efangele ka ntlha ya dimpho tsa mowa o o Boitshepo – “botlhe ba tlala Mowa o o Boitshepo, ba be ba bua lefoko la Modimo ka bopelokgale.” (Ditiro 4:31).

Mmuusi o o kelotlhoko o tla lemoga go re lekwalo ga le re: “bone, ka ba setse ba tletse Mowa”, ba dira dilo tseo. Ba ne ba tlatswa mowa go dira dilo dingwe, mme morago a gogelwe morago, go fitlha ba tladiwa mowa gape, go dira maitlhommo a O na, a mangwe. Poulo nae o ne a tladiwa ka mowa ka nako ya go koloba ga gagwe, mme dingwaga morago ga moo, o ne a tshwannwa gape ke go “tlala mowa” go kgona go tlisa bofofu go motho yo o boikepo. (Ditiro 9:17; 13:9).

Ga re tswelela go bua ka ga dimpho tseo di gakgamatsang, Poulo o kwetse go re badumedi ba ntlha, ba ne ba nale maatla a dimpho tseno tsa mowa mo go bone, mme di ne di neilwe ka selekanyo “Mme mongwe le mongwe wa rona o neilwe neo ya bopelotlhomogi ka fa selekanyong se Keresete o

nayang ka sona.” (Baefeso 4:7). Lefoko la segerika leo le fetoletsweng “selekanyetso” le kaa Bontlhanngwe fela. Ke Jeso fela, yo o neng a neetswe mowa o o boitshepo kwa ntle ga selekanyo, Sekai. O ne a na le go ikgethela go dira eng ka maatla a no, go na le rona batho. (Johane 3:34)

Jaamong a re lekeng go tlhalosa dimpho tsa mowa tseo bontsi ba badumedi ba neng ba di newa ka ngwaga-kgolo wa ntlha wa bokereste.

Dimpho tsa Mowa, mo Ngwageng-kgolo wa Ntlha

- Porofeto

Lefoko la segerika ‘Moporofeti’ bokao ba lone ke go re –mongwe yo o bolelelang-pele lefoko la Modimo–Sekai: mongwe le mongwe yo o tlhotlheleditsweng go bua mafoko a Modimo, ao a akaretsang polelo-pele ka ga ditiragalo tseo di tlileng go diragala mo isagong (lebelela 2 Petoro 1:19-21). Ka jalo, “Baporofeti” – ke bao ba nang le mpho ya go porofeta – ba ne ba tswa kwa Jerusalema, mme ba ya kwa Antiogia. Ga nanoga mongwe gareng ga bone yo leina la gagwe e leng Agabo, a bolela ka Mowa gore go tla nna leuba le legolo mo lefatsheng lotlhe. Ke le le neng la diragala mo malatsing a ga Kelaudio. Barutwana ba dumelana gore ba romele dithuso kwa badumeding-ka-bone..” (Ditiro 11:27-29). Mokgwa wa porofeto ya mofuta o no, eo e tlileng botlalong mo nakong e e khutswane, e bong dingwaga nyana fela, ea tlhokagala magareng a bao ba reng ba nale maatla a no a go porofeta. Ka nako ya badumedi ba ntlha kgang e no e ne e dumelwa, ka gone dimpho tsa mowa di ne di bonala mo ditirong tseo di neng di diragala ka boammaaruri, mme ba neela madi a bone le nako ya bone go thusa badumedi-ka-bone mo mathateng a leuba leo le neng le porofetilwe. Dikai di le mmalwa fela, di ka kaiwa, gompieno, go bao ba reng ba bone maatla a no gompieno, jaaka dikereke tseo go tweng di tletse mowa wa Modimo.”

- Phodiso

Jaaka re bone baapostolo ba rera magang a a monate (Efangele) a puso ya Modimo eo e tlang go siamisa lefatshe, go ne go tshwanela go re ba gatelele molaetsa wa bone ka go dira dikgagamatso, tseo di neetseng sekai sa bophelo bo bo tla bong bo phelwa mo pusong eo, fao “matlho a difofu a tla fofologang (a bone), ditsebe tsa disusu di tla kabologang, ditlhotsi di tla tlola...” (Jesaya 35:5,6). Fa o batla go itse go le gontsi ka ga Puso ya Modimo, lebelela **Thuto ya 5**. Fa puso ya Modimo e sena go tlhongwa mo lefatsheng, ditsholofetso di tshwana le tseno di tla diragadiwa ka botlalo. Ka jalo molaetsa wa Modimo ka tiriso ya dikgagamatso wa puso ya O na, o ne o gatelela go tla ga yone ka mokgwa o o ka se ganediweng; ke ka moo bontsi ba dikgagamatso tsa phodiso tseo di neng di dirwa ke badumedi ba ntlha, di ne di direlwa mo phatlalatseng, fa pele ga bao ba sa dumeleng, e seng badumedi.

Sekai: se fitlhelwa fa Peto a ne a fodisa motlhotsi mongwe yo a neng a phela ka go kopa, mme a bewa tsatsi le letsatsi mo kgorong ya tempele go amogela dikatso. Ditiro 3:2 e tlhalosa fa a ne a bewa fao, tsatsi le letsatsi – ka jaalo go ne go tlwaelegile go re setlhotsi seno se bewa foo tsatsi le letsatsi, batho ka bontsi ba ne ba setse ba tlwaetse ba itse fa a golofetse mme a phela ka go kopa. Fa a sena go fodisiwa ke Peto ka maatla a mowa o o boitshepo: “A ragoga, a ema ka dinao a tsamaya; a ba a tsena nabo mo Tempeleng, a tsamaya, a tlolaka, ...Mme batho botlhe ba mmona a tsamaya, a baka Modimo, ba bile ba bona gore ke e ne yo o neng a tle a nnele dikatso fa mojakong o montle wa Tempele. Ba tlala kgagamalo le tseano ka ga se se mo diragaletseng. Ya re a ntse a ngaparetse Peto le Johane.....kwa leobong le le bidiwang la ga Salomo ba gagametse thata.” (Ditiro 3:7-11).

Peto ka bo nako a tswelela go dirisa nako e no, batho ba santsane ba gagametse, go bua ka ga maatla a Modimo le ka ga tsogo ya ga Jeso. Ka bane ba nale bopaki, bo bo sa belaetseng, bo ka se ganediweng, fa pele ga bone, e le motlhotsi

yo o fodisitsweng ka maatla a mowa o o boitshepo, re ka nna le bonnete gore molaetsa wa ga Petoro o ne wa amogelwa e le mafoko a Modimo. Mojakong o montle wa Tempele “ka nako ya thapelo” (Ditiro 3:1), go ne go tletse thata, fela jaaka kwa marakeng wa kgwebo mo mosong batho ba reka ditlhokego tsa bone. Ke mo tulong e e tshwanang le e no, eo Modimo o e tlhophileng go netefatsa thero ya lefoko la O na, ka go dirisa phodiso ka mowa, ya motlhotsi yono, go bontsha go re ke Mafoko a Modimo, e seng a ga Petoro.

Fela jaaka mo go Ditiro 5:12, re buisa ka ga “Ditshupo le dikgakgamatso tse dintsi tseo di neng tsa dirwa mo bathong ka diatla tsa baapostolo”.

Ditiro kgotsa maipobolo ao a dirwang ke dikereke tsa se gompiano tsa ‘Pentecostal’ ka ga diphodiso tseo di dirwang ka mowa o o boitshepo, le tse dingwe, di dirwa gantsi e seng mo phatlalatseng, gongwe mo go bao ba sa dumeleng, mme mo badumeding ba bone, fa ba le mo maibing mo moweng wa go dumela gonna le ‘kgakgamatso’, go na le fa phatlalatseng fao ba ka gwetlhwang teng go bona fa seno e le nnete kgotsa e le maithamako fela, se se botlhokwa go se gopola ke go re tiriso ya mowa o o boitshepo e dirisetswa bao ba sa dumeleng go re ba dumele, e seng badumedi?

A nke re bue go re: Mokwadi wa buka e no, o nnile le kitso e ntsi a kopana le bao ba reng ba fodisitswe ka maatla a mowa o o boitshepo, le bao ba reng ba na le maatla a go fodisa ka tumelo ba dirisa mowa o o boitshepo. Fela, fa a paka ka ga seno, o bone fela diphodiso tseo di sa felelang, ka bontlhanngwe motho a re o fodile mme a santsane a sokola ka bolwetse bo go tweng bo fodisitswe, ga go tlhokege go tswelela go bua ka ga seno, maloko ao a ikanyegang ba tsone dikereke tseno, ba paka fa tseno di diragala mo dikerekeng tseno tsa phodiso ka mowa o o boitshepo. Le wena mmadi wa buka e no, o ka paka ka gone di lo tseno di diragala fa pele ga matlho a rona, mo di radiong, televisioneng jalo le jalo.

Ka nako tse dintsi ke ne ke botsa tsala ya me ya mozalwane (Pentecostal) go re, “ga se go re ga ke rate go amogela go dumela gore o ka tswe o na le maatla a no a magolo. Fela, Modimo ka nako tsotlhe o ne a bontsha go re mo bathong ke mang yo o nang le maatla a O na, le go re ke mang yo o senang o ne, jaanong ke tla bo ke sa go nyatse fa ke re mpontshe fa o na le maatla a Modimo mo go wena – mme gole jaalo ke tla nna le go amogela go dumela thuto ya gago, eo ga jaana, ke sa boneng go golagana ga dikwalo le dikwalo. Le ga jaana ga ke ise ke bontshiwe mo go kgotsofatsang “sekai sa tiriso ya mowa le maatla” ka botlalo jaaka go kaiwa.

Fa re bapisa, le maikutlo a me mabapi le seno, Majuta a ngwaga-kgolo wa ntlha ‘Orthodox Jews’, ba ne ba sa dumele go re bakeresete ba nnile le dimpho tsa maatla a Modimo go diragatsa dikgakgamatso. Mme le bona, ba ne ba tshwannwa ke go dumela go re ke nnete ba na natso, “ka monna yoo a dira ditshupo tse dintsi” (Johane 11:47) le, “sesupo se se bonatsegang se dirilwe ke bone, mme ga re ka ke ra se latola.” (Ditiro 4:16). Gape, se setshwanang, bao ba utlwileng baapostolo ba bua ka diteme di sele, ba “tseane” (Ditiro 2:6).

Gompieno seno ga se sa diragala, jaaka se diragetse ka nako ya Pentekosete, fa Mapentekosete ‘Bazalwane’ ba bua ka tseo ba reng ke diteme di sele. Batho ka bontsi ba tletse tlhabologo, ba kgona go ganetsanya le ‘Mapentekosete’ a gompieno, go re seo ba se buang ga se tshwane le sa pele, mme kgang e no ke ntlha mabapi le ngangisano e no. Fa fela, fa fela, kgakgamatso e le nosi fela, e nna dintlha kgolo tsa dikgang kwa Jeruasalema, go ka amogelesega go re fa kgakgamatso ya boammaaruri e diragala kwa “Trafalgar Square London’ gongwe kwa Nairobi’s ‘Nyaharuru Park’, go tla amogelesega fela sentle gore dikgakgamatso tsa mowa wa Modimo di go ne, le gonna mo bathong gompieno? Ka gonne batho ba tla kgona go ikatlolela ka bo bone, fa e le dikgakgamatso ka boammaaruri. Fela, ‘Mapenetekosetale’ ba batla lefatshe go amogela bopaki ba

gore ba na le mowa o o boitshepo, ka mabaka ao a agilweng mo go tse di latelang:-

- Go fodiswa ga diso “ulcers” tsa mpa, tiragalo eo go tweng e simolotse morago ga go rapelelwa.
- Ditokololo tsa mmele tseo di golofetseng, tsa sidilwa le go otlololwa.
- Pono ya bao ba fofetseng, le kutlo ya disusu ya go ka tokafatswa, fela, gantsi e boela gape kwa tshimologong jaaka e ne e ntse pele ga go rapelelwa morago.
- Go hutsafala go tloswa.

Go dikai tseno di neilweng, go ka okediwa ka lebaka la go re di ambulanse di tlišitse balwetse go ya kopanong ya phodiso e eteletse pele ke T.O. Osborn, kwa Nairobi, Kenya; ba otledi ba di ambulanse tseno ba sa itse gore a naa ba boe, mme ba tlogele balwetse bao kwa kopanong, mme ba swetsa go ema le go bona go re go tla diragala eng – se sebotlhoko ke go re balwetse ba se bo ne pholo jaaka go ne go solofetswe. Ga go gope mo testamenteng e ntsha fao go tlhokegang go dumela-pele motho a ka bona pholo, e bile, botlhe bao ba fodisitsweng mo ngwageng-kgolo wa ntlha e ne e se Badumedi, mme ba dumela morago ga go bona seo Modimo o se ba diretseng – mongwe yo o fodisitsweng go kwadilwe ka ga gagwe, o ne a sa itse le gore Jeso ke mang (Johane 5:13;9:36; Luka 13:10-17; 7:11-17; 22:50; Matheo 8:14; Mareko 1:32; 5:1-20).

Go mekamekana le tlhaloganyo tsa badumedi go dirwa mo dikopanong tsa mofuta o no ka go sira kakanyo ya batho ka dithapelo tseo go boelediwa mafoko ka maatla, go opelwa mmimo wa diletsa ka maikutlo. Kgoako ya leina ‘Jesus’, di kgatlhantsha mongwe le mongwe fa o etetse dikopanong tseno, go bonala fa, kakanyo ka ga Modimo e le kgakala, fa e se fela go kgotsofatsa ka ditiro tseno jaaka thoriso go Modimo. Mokwadi wa buka e no, o ne a latlhegile fa a etetse tirelo

Modimo nngwe e eteletse pele ke Mapentekosetale 'Bazalwane', go se tshupo ya go itse le go utlwelela Modimo, ke dikopelo le go itaya ga diatla, le diletswa tsa segompiano, e le tlhakatlhakano fela. Tsotlhe tseno, di direlwa go re di tle di tsenye batho mo go seo go tweng ke mo 'moweng' go re go kgonagale gonna le phodiso kgotsa dikgakgamatso, seno se bontsha fa e se boammaaruri go re diphodiso tseno di a diragala ka nnete, mme e le fela maikutlo a batho ka yone nako eo ba le mo maibing a dikeletso tsa setho, go nale go re ke maatla ao a dirang, ao a tswang kwa Modimong. Seno se farologanya le seo Petoa a kileng a se dira, fa a fodisa batho ba lalaane le mebila ka maatla a boammaaruri a mowa o o boitshepo (Ditiro 5:15); Poulo nae, ka maatla a dimpho tseo di gakgamatsang ao a neng a a dirisa, a ne a pakwa ke mokhuduthamaga wa puso yo e neng e se modumedi ka esi (Ditiro 13:12,13), le bangwe ba bantsi, e leng baheitane bao ba neng ba nna kwa Lesitara (Ditiro 14:8-13). Jaaka go ne go tlhokagala ka go neewa ga dimpho tsa mowa o o boitshepo, tsotlhe di ne di dirwa phatlalatsa go re mongwe le mongwe a bone maatla a Modimo, mme go sa dirwe mo sephiring, mme e le go bontsha maatla a Modimo ao a a neileng batho go bontsha fa a na nabo.

Tiragatso ya phodiso e o Keresete a e dirileng e nnile le ditlamorago tseo di tshwanang: "botlhe ba bileng ba gakgamala...(bao ba boneng), ba galaletsa Modimo ba re:"Ga re ise re ke re bone se se ntseng jaana." (Mereko 2:12).

- Diteme

Baapostolo, batshwari ba ditlhapi, ba amogetse boruti bo bogolo, ba tshwannwa ke go ya le lefatshe-lotlhe mme ba rera efangele (Mareko 16:15,16). Gongwe fa tiro e no ba e neelwa, tsibogo ya bone e ne ya nna: "fela ga ke itse dipuo tsa bone", gape, ba ne ba ka se re: "Hei, ke ne ke se motho wa dipuo kwa sekolong", ka ba ne ba sa rutega. Go ne go bonala "gore ga ba rutega, ke batho fela," (Ditiro 4:13) ga go tla mo tirong ya mofuta o no.Go bao barutegileng thata (Jaaka Poulo), maparego a puo e ne e santsane e le mokgweleo. Fa batho ba sena go

amogela tumelo, bo ikaego, bo bo neng bo tlhokagala ba go kgothatsa, bogolo-segolo (ka gonne testamente e ntsha e ne e esi e kwalwe?), go ne go raa gore, go se tlhaloganyaneng ka ntlha ya puo (mo modumeding yo moshana), e ne e le bothata bo bogolo tota.

Go tla seno, dimpho tsa go bua diteme tsa mafatshe a mangwe (“Diteme”) le go kgona go di bua le go ditlhaloganya, di ne tsa newa. Phetolelo ya sekgoa ya “N.I.V (margin renders “tongues” as “languages”). Go na le pharologanyo e kgolo tota, magareng a tebo ya “dipuo tsa mafatshe (tongues) le tseo bontsi ba bakeresete bao ba ipitsang ‘Bazalwane’, bao ba goang ka maikutlo modumo wa puo eo e sa itsagaleng jaaka “Diteme”. Seno se ka rarabololwa ka go bontsha go re, tlhaloso ya Baebele ya “Diteme” ke “Dipuo tsa mafatshe a mangwe ao a itsegeng mono lefatsheng”.

Ka moletlo wa Pentekosete, fela morago ga Keresete a se na go tlhatlogela kwa legodimong, baapostolo “...ba tlala ka mowa o o boitshepo, ba simolola go bua ka diteme di sele ka fa Mowa o ba buisang ka teng. Jaanong ga bo go agile Bajuta mo Jerusalema, e le banna ba ba boifang Modimo, ba tswa morafeng mongwe le mongwe o o fa tlase ga legodimo. Ya re mosumo o o utlwala, batho ba bantsi ba phuthaga (elatlhoko:- ke mo phatlalatseng go bontsha maatla a Modimo), ba be ba feretlhega, ka mongwe le mongwe a utlwa ba bua ka puo ya ga gabo. Botlhe ba tseana, ba gakgamala, ba raana ba re: “Kana, ba ba buang ba, a ga se Bagalalea botlhe? Mme go ntse jang, fa mongwe le mongwe wa rona a utlwa ba bua mo puong ya gagwe e a tsaletsweng mo go yona? Re le Bapharatha le Bamedia le Baelame le ba ba agileng mo Mesopotamia le mo Jutea le mo Kapatokia le mo Ponto le mo Asia le mo Feregia.....re ba utlwa ba bua ditiro tse dikgolo tsa Modimo ka diteme tsa rona.” (Ditiro 2:4-12). E kabo go sa tlhokagala go gatelela go makala ga batho morago ga go utlwa efangele e rerwa ka diteme tsa bone, fa e le gore seo se buiwang gompiano, mme se kaiwa jaaka diteme di sele, di kabo di sa tlhaloganngwa ka nako eo ya Ditiro 2. Fela, ka gonne seo se neng se buiwa ke baapostolo ka

nako eo, e ne e le diteme tseo di neng di tlhaloganngwa ke batho, ke ka moo go ileng ga nna le kgagamalo, le go rorisa Modimo.

Kwa ntle ga papiso e e tlhamaletseng, “diteme” le “dipuo” mo go Ditiro 2:4-11, “diteme” di dirisitswe go kaa “dipuo” mo ditemaneng tse dingwe tsa testamente e ntsha; lereo “...e le ba merafe, ... le batho, le dipuo, le ba ditso...” le dirisitswe go feta ga tlhano mo bukeng ya Tshenolo, go bua ka batho botlhe ba lefatshe (Tshenolo 7:9; 10:11; 11:9; 13:7; 17:15). Lefoko la segerika go tlhalosa “diteme” le bonwa mo testamenteng e kgologolo ya segerika eo e bidiwang (the ‘Septuagint’), mme e bontsha fa lefoko leno le tlhalosa fela “diteme” kgotsa “dipuo” jaaka re di itse mo lefatsheng. (lebelela Genesi 10:5; Doiteronomio 28:49; Daniele 1:4).

1 Bakorinthe 14, ke lenane la melao leo le re rutang go re re dirise jang dimpho tseno tsa mowa o o boitshepo tsa go bua ka “diteme” di sele; temana ya 21 e nopola buka ya Jesaya 28:11, mabapi le go re mpho e no e diriswe jang go paka kgatlhanong le Majuta: “Ka moo Morena o tla bua le morafe o ka puo ya ba ba koakoetsang le ka loleme lo sele.....” Jesaya 28:11 kwa tshimologong; e kaa; ba thologedi mo lefatsheng la Iseraele, ba bua le Majuta ka loleme leo ba sa letlhaloganyeng. Go dikai di le dintsi mo go 1 Bakorinthe 14 tseo di bontshang fa “diteme” di kaa dipuo tsa mafatshe a mangwe tseo Iseraele e sa di itsing. Kgaolo e no ke ya kgalemo, eo e tlhotlheleditsweng ya ga Poulo, go kgalemela ka fao, dimpho tseno tsa go bua ka diteme tse dingwe di tshwanetsweng ke go dirisiwa ka teng ka nako ya dikereke tsa ntlha, mme di sa dirisiwe botlhaswa jaaka go dirwa gompiono. Gape, kgalemo ka ga tiriso ya dimpho tseno ka nako tseo, e tlhagisa thuto e e botlhokwa ka ga diteng tsa mpho e no ya go bua ka diteme di sele, le porofeto. Re tla le ka go tlhagisa dintlha ka ga seno. Temana ya 37 ke selotlele go seno:-

“Fa motho a ikutlwa a le moporofeti gongwe a le wa mowa, a a itse gore tse ke di lo kwalelang ke ditaolo tsa Morena.”

Fa mongwe a kaa fa a nale mpho ya wowa o o boitshepo, o tshwannwa ke go amogela go re melawana e e sa tswang go feta ke ditaolo tsa Modimo, mo tirisong ya dimpho tsa mowa. Mongwe le mongwe yo gompiano, a tloang ditaolo tseno, o amogela phatlalatsa go nyefola lefoko la Modimo.

Ditemana 11-17:-

“Fa jaanong ke sa itse se puo e se rayang, ke tla bo ke tshwana le moeng mo go ene yo o buang le ene yo o buang o tla bo a ntse jaaka moeng mo go nna.

Le lona jalo, e re ka lo tlhoafaleitse dineo tsa Mowa, tlhokomelang gore di lo atele, phutego e tle e agege ka tsona.

Ka moo, a ene yo o buang ka loleme a rapele gore a kgone go phutholola!

Gonne fa ke rapela ka loleme, go tla bo go rapela mowa wa me, mme tlhaloganyo ya me e tla bo e sa thuse ope.

Jaanong go ka tweng? Ke tla rapela ka mowa, e bile ke tla rapela ka tlhaloganyo; ke tla opela ka mowa, mme le gona ke tla opela ka tlhaloganyo.

Fa go sa nne jalo, e ka re fa o leboga ka mowa fela, mophuthego yo o sa go tlhaloganyeng o tla itse jang go bua a re: “Amen!” mo tebogong ya gago, ka a sa itse se wena o se buang?

Le gale wena o leboga sentle, mme yo mongwe ene ga a agiwe.” (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka)

Go bua ka “diteme” kgotsa puo, eo batho ba ba mo phuthegong ba sa e tlhaloganyeng ga go mosola. Tiriso ya go

“Totokisa” jaaka go diriwa gompiano mo dikerekeng tsa se mowa go ilelitswe – gone go ka buiwa ga tse “Amen” jang kwa bokhutlong ba thapelo, fa go “Totokisiwa” go tse ke diteme di sele – tseo di sa tlhaloganngweng? Gopola go re “Amen” bokao ba yone ke “Ga go diragale jalo!”, ke gore: ‘Ke dumelana gotlhelele le seo se builweng ka thapelo’. Go bua ka diteme di sele tseo di sa tlhaloganngweng ke bakaulengwe ba gago, ga go ba godisi mo moweng, Poulo a rialo.

Ke gopola ke kopana le Mosadi mongwe yo o neng a itumetse, yo o lekile go nkgala, a re, go tlhaloganya ga me ga baebele ke ruta thuto ya “Diabolo” – a dira jalo ka go “totokisa” ka seo a reng ke “diteme” di sele metsotswana e ka nna lesome. Ka bua ka re ga ke kitla ke gola/kgothala ka seo o se dirang; tiralo e no ya netefatsa seo Poulo a neng a se kgalemela, go re se seka sa dirwa.

- Temana ya 18:-

“Ke leboga Modimo wa me, ka ke ka bua ka loleme bogolo go lona-lotlhe.”

Ka gone Poulo a ne a tsamaya mafatshe a mantsi a rera, ka jaalo o ne a itse go bua ka diteme di sele go phala botlhe, ka a ne a tlhoka maatla a dimpho tseno go rera Keresete.

- Temana ya 19:-

“mme mo phuthegong ke rata go bua mafoko a le matlhano fela ka tlhaloganyo ya me gore le ba bangwe ke ba rute, bogolo go go bua mafoko a le dikete di le some ka loleme.”

Go tlhaphile go re thuto e no ke eo e neng e gatelelwa. Mafoko a se kae ka sekgoa o bua ka ga Keresete, kgotsa ka puo eo e tlhaloganngwang mo lefelong leo, go nale di-ura di le dintsi o rera ka “diteme” kgotsa loleme leo le sa itsiweng kgotsa go tlhaloganngwa – gongwe “Totokiso” jaaka go dirwa.

• Temana ya 22:-

“Ke ka moo go bua ka loleme e leng sesupo go ba ba sa dumeleng, e seng go ba ba dumelang; mme thuto (kgotsa porofeto) ke sesupo go ba ba dumelang, e seng go ba ba sa dumeleng.”

Tiriso ya “Diteme” e ne e le fela go rera ga efangele kwa ntle ga phutego, kgotsa mafatsheng a mangwe. Fela, gompieno ba bantsi bao ba reng ba nale thata ya go bua ka “Diteme” ba dirisa maatla a no gareng ga badumedi, kgotsa ka bo bone, ba bontsha gongwe ba ikgotsofatsa fa le bone ba bone mowa o o boitshepo. Go dikai tseo di tswelelang ka ga maatla a no, ao bareri ba reng ba na le o ne go rera efangele. Ka dingwaga tsa bo 1990’s go ne ga bulega tshono go rera Keresete kwa ‘Eastern Europe’, fela, bao go neng go twe ke dikereke tsa ‘evangelical’ ba phatlalatsa dipampiri tsa sekgoa ka ntlha ya go sa tlhalogangweng ga puo ya koo! Jaanong wa bona? Goreng go ne go sa diriswe maatla a dimpho tsa go bua ka diteme? Ruri ke tshono eo fa e le gore ‘go bua ke diteme’ go sa le teng gompieno, maatla a no a ka bo a dirisiwa go rera Efangele mono. Sekai e le moefangele yo mogolo ‘Reinhardt Bonke’, yo a buang le go ruta fa a nale maatla a mowa o o boitshepo, o ne a patelesega go bua le bontsi-ntsi ba MaKampala, kwa Uganda a dirisa moranolodi?

Temana ya 23:-

“Fa jaanong phuthego yotlhe e phuthegetse felong go le gongwe, mme botlhe ba bua ka diteme, mme go tsena ba ba sa tlhaloganyeng gongwe ba ba sa dumeleng, a ga ba nke ba re:”lo a tsenwa?”

Seno ke seo se diragetseng. Ma-moseleme le baikepi ka go tshwana ba nyatsa mekgwa ya bao ba reng ba na le mowa o o boitshepo, mme ba bua ka diteme di sele go ralala Aferika Bophirima yotlhe. Le mokeresete yo o tlhololo, fa a re o etela phutego ya Pentekosete, o tla akanya gore baa tsenwa.

Temana ya 27:-

“Fa go buiwa ka loleme, a e nne ka tatelano ya ba le babedi gongwe ba le bararo, mme e seng go feta moo; yo mongwe ene a phutholole.”

Batho fela ba le babedi gongwe ba le ba raro, ba ne ba letleletswe go bua ka diteme ka nako e le nngwe mo tirelong ya phuthego. Ee, ga se gantsi foo o ka fitlhelang maleme a feta boraro go ka buiwa mo tirelong ya phutego. Tirelo Modimo ya phuthego, e ka se utlwagale sentle fa go le di phetolelo tseo di fetang boraro, fa go rerwa, kutlwano e ka nna bokoa. Fa dimpho tsa mowa di ne di le teng gompieno kwa tirelong ya phutego kwa ‘Central London’, eo e leng ya manyesemane, go nale batho ba Ma-french le Ma-jeremane ba baeng, gongwe babui ba ka simolola jaana:-

Moruti: ‘Good evening’.

Mofetoledi wa ntlha:- ‘Bon Soir (French)

Mofetoledi wa bobedi:- Guten abend (German)

Fela, ka mokgwa o o siameng ba tshwanetse ke go bua ka tatelano. Ka gonne go tla nna le go sa tlhaloganyesegeng fa ba bua mafoko a no ka nako e le nngwe; mme, ka ntlha ya maikutlo ao gompieno a diriswang ga go buiwa ka diteme di sele, botlhe ba bua ka nako e le nngwe. Seo ke se lemogileng ke gore fela, fa mongwe wa bo ne a simolola, yo mongwe nae o a simolola “gonne ke totokiso” fela ya pina eo e sa tlhologanngweng, ka a rotloetswa ke yo a leng gaufi nae, lentswe la gagwe go batla le utlwala go feta a ba bangwe.

Mpho ya go bua ka diteme di sele, gantsi e ne e dirisiwa mmogo le ya porofeto, gore molaetsa yo o tlhotlheleditsweng wa Modimo, o ka bolelelwa-pele (ka mpho ya mowa wa porofeto) ka loleme leo le leng sele go yo a le buang (ka mpho

ya go bua diteme di sele). Sekai sa tiriso ya dimpho tse pedi tseno, e ka fitlhelwa mo go Ditiro 19:6. Fela, fa o le mo tirelong ya phuthego eo e leng ya batho ba Manyesemane, ba etetswe ke batho ba Ma-french, mme yo o buang a bua ka se French, Manyesemane a ka se utlwe mme ba ka se kgothale kgotsa go gola. Ka jaalo mpho ya go ranolola puo ya se French go ya go ya Senyesemane e tshwanetse ya nna teng, gore mongwe le mongwe a tlhaloganye – mo sekaing sa rona, go ranolola go tswa mo se ‘French’ go ya go Senyesemane go dirwa ka go latelana. Fela jalo, le ge potso e bodiwa ka se ‘French’, yo o buang ga a kitla a tlhaloganya potso fa a sa thusiwe ka ranololo, le fa a ne a nale mpho ya mowa wa go bua ka diteme di sele, mme e ne ka boene a sa itse? Ka jalo, mpho ya ranolola e ne ya newa go kgona go tlhaloganya potso eo e bodiawang.

Kwantle ga mongwe yo o nang le mpho ya go ranolola fa e ne e tlhokega, tiriso ya mpho ya diteme e ne e sa dirisiwe: “...yo mongwe e ne a phutholole. Mme fo go se na mophutholodi, a ba didimale mo phuthegong...” (1 Bakorinthe 14:27,28). Lebaka la go re bontsi gompiano bo dumela fa neo e no ya go bua ka “Diteme” ba bua ‘puo’ eo e sa tlhaloganngwang ke ope, mme go sena mophotolodi, ke go diragatsa bothloko-tsebe mo ntlong ya Modimo.

Ditemana 32,33:-

“Mewa ya baporofeti e ikobela baporofeti. Gonne Modimo ga se wa tlhakatlhakano, ke wa kagiso jaaka go ntse mo diphuthegong tsotlhe tsa baitshepi.”

Gonna le mpho ya mowa o o boitshepo, ga se go ammanngwa le kitso eo e tsaang motho go tswa mo bothong ba gagwe; mowa o laolwa ke modirisi wa ona, go na le maatla ao a dirang go re ba se itaole fa o ba tsene. Gantsi go pakiwa ka go fapoga, go re metemone gongwe ‘evil spirits’ (mowa e e maswe) o golega ‘bao ba sa pholoswang’ (Unsaved: lebelela **Thuto ya 6.3**), fela, mowa o o boitshepo o tlala modumedi. Fela, maatla a

mowa o o kaiwang mo go 1 Bakorinthe 14:32 o ne o laolwa ke yo o leng mo go e ne, go mo kgontsha go dira seo se tlhokagalang; e ne e se maatla ao a godisang kgono ya motho mo go direng tse di siameng kgatlhanong le tse di bosula, eo e leng ntwaga mo bothong ba rona. Gape, re bontshitse mo nakong e fetileng gore maatla a no a mowa o o boitshepo a neetswe baapostolo ka nako dingwe go diragatsa ditlhokego dingwe, go na le gore a ne a le mo go bone ka nako tsotlhe.

Topo go bao ba neng ba amogetse dimpho tseno tsa mowa o o boitshepo, ba go podiwa go dirisa thata e no, go bontsha lerato le kagiso ya Modimo (Temana 33) go nale tlhakatlhakano le letlhoo, topo e no e bonala e wetse mo ditsebeng tseo di sa utlweng mo dikerekeng tsa 'Bazalwane' (Pentecostal) gompieno.

Temana ya 34:-

“A basadi ba lona ba didimale mo diphuthegong; gonne ga ba a letlelelwa go bua, mme a ba ikokobetse jaaka molao le ona o bua.”

Ka tiriso ya dimpho tsa mowa, go radilwe molao wa go re: Mosadi ga a tshwanela go dirisa dimpho tseno mo tirelong Modimo. Taelo e no e ikgatolositswe, mme go solofetswe ka go 'totokisiwa fela', maikutlo a tshiamo a fitisetswa go yo mongwe mo phuthegong. Basadi, bana – mongwe le mongwe yo o gone, o kgatlhegang – a ka thopiwa ke maikutlo a no, mme a dire mesumo ya go itumela le go kgotsofala, eo e fitisiwang jaaka “Diteme” di sele.

Go tlhagelela ga bomme mo go se go tweng “Dipuo tsa Diteme” le 'porofeto' mo dikerekeng tsa segompieno, ga dikgonwe go ka golaganngwa le taelo e e totobetseng ya temana e no. Ngangisano eo e senang motheo, eo e dirilweng ka go itlhaganela, ba re Poulo o ne a tlhoile bo Mme kgotsa Basadi, e fekelelwa ke temana e e latelang: “Fa motho a ikutlwa a le moporofeti gongwe a le wa mowa, a a itse gore tse ke di lo

kwalelang ke ditaolo tsa Morena.” (1 Bakorinthe 14:37) – e seng tsa ga Poulo ka boene.

Modumedi mongwe le mongwe, yo o dumelang fa Baebele e tlhotlheleditswe, o tshwannwa ke go dumela fa ditaello tsa 1 Bakorinthe 1:14, di tshwanelwa ke go tsewa tsia; go di nyefola, go tlhalosa selo se le sengwe fela, go tlhoka tumelo mo tlhotlheletsoeng e e tletseng ya Dikwalo – gongwe go ikatlhola ka bowena, go re ga wa neelwa dimpho tsa mowa, ka go bona mongwe yo a tlhaelang dimpho o tla ganetsa ditaello tsa 1 Bakorinthe 14 jaaka ditaello tsa Morena go rona. Kakanyo ya kganetsano e no, e tlhagisa gotlhe, e bile ea nyeletsa. Ka lesedi la yone, o ka tsewelela jang gonna leloko la kereke ya mofuta o no, kgotsa o ka kgothala jang go tsewelela gonna le kabelano nabo?

Jaaka ditlhaka tsa bofelo mo setlhogong seno, gantsi ke diphutego tseo di pakang fa di bua ka diteme di sele, tseo ka go dirisiwa ga ‘science’ go fitlhetsweng go re bontsi ba maloko a tsone, ke bao ba nnileng le malwetse a tlhaloganyo ‘depression’ ka mokgwa mongwe mo maphelong a bone, fa go bapisiwa le maphelo a batho ba bangwe. ‘Keith Meador, Professor of Psychiatry at Vanderbilt University, U.S.A. O dirile dithuto tseo di tseneletseng, a ithuta kamano gareng ga malwetse a tlhaloganyo “depression” le bodumedi. O fitlhetsa gore sekgala sa malwetswe a tlhaloganyo ... gareng ga bakeresete ba Mapentekosetale ‘Bazalwane’ e balelwa go 5.4% fa o bapisa le 1.7% go dipalelo tsotlhe tsa bao ba arabileng dipotso. Diphitlhelelo tsa thuto e no di kwadilwe mo bukeng ya ‘Journal’, ‘Hopital and Community Psychiatry’, December 1992.

Puiso e nngwe eo e kgatlisang, eo le mo go yone go fitlhetsweng pheletso eo e tshwanang, e tlhageletse mo go ‘The Internationa Herald Tribune, February 11, 1993; setlhogo sa yone se ipuella ka bo sone go tse: “Pentecostals top charts when it comes to the blues”. Goreng go tse jaana ka ‘Bazalwane’? ke boammaaruri, go re e tshwanetse ya bo e golagane le seo ba se

pakang, sa go amogela mowa o o boitshepo, e le maithamako fela, mo go utlwisang botlhoko. Go bonala e kete, mokgatlho wa pentekosetale ga o dumele fa tumelo e le go dumela tseo di sa bonweng. Ba eletsa fa Modimo a ka boela a bua sefatlha-matlho le motho, a netefatsa pholo, mme a bonala mo lefatsheng. Fela, pono ya mofuta o no e ka tlisa fela go swaba [akanya fela ka bontsi-ntsi ba batho bao ba lwalang le bakeresete bao ba dikobo dikhutswane bao ba phelang ka nako e no]. Tumelo e tla ka go utlwelela lefoko la Modimo, le go phela ka fao le kaelang ka teng, mo mathateng otlhe ao a amanang le kamano le Modimo yo o sa bonweng, le Morena yo re iseng re mmone mme re mo rata le go mo direla. Mathata a mangwe ao a ka tlisiwang ke go gatelela gonna le maatla a Modimo, a ka golofatsa modumedi; ka a ka gopola fa a sa letlelelwa go dira sengwe, ka gonne maatla a Modimo a tla mo direla tsotlhe go sa kgathalesege gore maemo a ntse jang.

2.4 Go Khutlisiwa ga Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo

Tiriso gape ya dimpho tsa mowa o o Boitshepo e tla diragadiwa la bobedi ke badumedi, go tlhotlheletsa go fetola lefatshe leno, go le fetolela pusong ya Modimo, morago ga go boa ga Keresete. Dimpho tseno di bidiwa go twe: “dithata tsa lefatshe le le tlang” (Baheberere 6:4,5); le Joele 2:26-29, e tlhalosa tshololelo e kgolo ya dimpho tsa mowa, morago ga go sokologa ga Iseraele. Lebaka la gore dimpho tseno tsa mowa, di tlile go neelwa badumedi fa Keresete a sena go boa, ke sesupo se se tletseng gore, ga jaana ga go ope yo o nang le maatla-ano – jaaka go lebeleletse ke mokeresete mongwe le mongwe yo o ithutang lefoko la Modimo, le go leba ditshupo tsa lefatshe, mme a bone fa go boa ga Keresete go le gaufi.

Go tswa mo Baebeleng yotlhe, fao re kwaletsweng ka ga tiriso ya maatla a dimpho tsa mowa o o boitshepo, go tlhpile gore dimpho tseno di ne tsa newa ka nakwana fela, go dira mabaka ao a kgethegileng, mme morago ga go konosediswa ga maikaelelo ao, dimpho tseno tsa gogelwa morago, ka di konoseditse tiro ya go newa ga tsone.

“Fa e le dipolelelopele, di tla nyelela, le dipuo “ke gore: mpho ya go bua ka Diteme” di tla khutla, le (mpho ya) Kitso e tla nyelela. Gonne re itse ka bontlhanngwe, re bolelela pele ka bontlhanngwe; mme e tla re sa botlalo se sena go tla, sa bontlhanngwe se nyelediwe.” (1 Bakorinthe 13:8-10).

Dimpho tsa mowa “e ne e le tsa nakwana fela” lebelela “Good News Bible translation” ya sekgoa fa o na nayo.

Baefeso 4:8-14 e re thusa go tlhaloganya seno go le go leele:-

“o ne (Jeso) a tthatlogela kwa bogodimong (legodimong) ..... a batho dineo (dimpho tsa mowa) .....ba etleetsegele tiro ya go direla le kago ya go aga mmele wa ga Keresete go fitlhela re be re fitlhe rotlhe mo bongwengfela ba tumelo le ba go itse Morwa Modimo le go nna monna yo o tletseng go fitlha selekanyong sa bogolo bo bo tletseng ba ga Keresete gore re se tlhole re nna jaaka bana, re kgokgwediwa jaaka makhubu le go dikoloswa ke phefo nngwe le nngwe ya thuto ka tsietso ya batho ka fa boferereeng ba go re logela maano a timetso”.

Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo, tseo di neng di neetswe badumedi ba ngwaga-kgolo wa ntlha, ba ne ba di neetswe go fitlha seo se leng botlalo se sena go tla. Bona ka fao Baefeso 4:14 e tshwantshang gonna ka fa tlase ga boruti ba dimpho tsa mowa o o boitshepo jaaka ngwana wa semowa; le ka fao ka porofeso, dimpho tseno di tlileng go gogelwa morago ka teng. 1 Bakorinthe 13:11 e bua ka go tshwana. E bontsha fa gonna le maatla a dimpho tsa mowa o o boitshepo go sa kae fa motho a godile mo semoweng. Seo mmadi wa mafoko a no ga jaana a tshwanetseng go se dira ke go faposetsa tebo ya gagwe mo go tlhaloganyeng mo go tseneletseng lefoko leo le kwetsweng la Modimo, a itumelela go tlala kitso ya ka fao Modimo a itlhagisang ka teng go batho ka lone, mme re le tsibogele ka go le obamela ka boikokobetso. 2 Thimotheo 3:16, 17 ya re “monna wa Modimo a nne boitekanelo” ka go amogela

tataiso ya “Lokwalo lotlhe”. Ka go rialo, ka ntlha ya go dumela fa dikwalo tsotlhe di tlhotlheleditswe ka mowa wa Modimo o o boitshepo, dimpho tsa mowa o o boitshepo, go tlhokagala ga tsona go ile ga khutla; di diragaditse maikaelelo a tsone, a go tataisa kereke ya ntlha go fitlha go konosediswa go kwalwa ga lefoko la Modimo, leo Modimo o e tshenolang ka lone mo bathong botlhe. Dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne tsa neelwa fela go dira gore kereke e nne botlalo, mme seo se diragetse ka go konosediswa ga go kwalwa ga Baebele, ka jalo Kereke ya tla botlalong, ka di dirisiwa tsotlhe tseo ditlhokagalang go e tsamaisa. (lebelela phetolelo ya seeng “fully equipped” (Ephesians 4:8 Weymouth. Ka baebele ya Setswana e sa tlhagise seno sentle).

Thuto e e tseneletseng ya 1 Bakorinthe 13, e bontsha fa nako ya go gogelwa morago ga dimpho tsa mowa o o boitshepo wa Modimo, go diragetse ka nako eo ditlhabelo tseo di neng di dirwa, jaaka go obamela molao wa ga Moshe di ne tsa khutla go dirwa. Go ne ga nna le nako eo ka yone go neng ga khutlisiwa go dira ditlhabelo, nako eo, ke gareng ga loso la Morena Jeso le go thopiwa ga tempele ka ngwaga wa AD70. Ka nako e no bana ba Iseraele ba ne ba letlelelwa go dira ditlhabelo, le ge Poulo a ne a tlhalositse fa di sa tlhole di nale mosola, ka ntlha ya madi a ga Jeso. Ke yone nako eo dimpho tsa mowa o o boitshepo di neng tsa newa badumedi, gore ba bue, ba phatlalatse molaetsa kwa mafelong a mangwe ka ga efangele e no, ba porofete, le go itse tsamaiso ya kereke eo e senang go tsalega. Fa kereke e no e sena go gola mo tumelong, baebele ya tsaa maemo a dimpho tsa mowa o o boitshepo, ka gonne yone e ne e le botlalo. Bontsi ba yone, gongwe go konosediswa ga yone go diragetse ka o ne ngwaga wa AD70, ke yone nako eo maatla a no a mowa o o boitshepo a neng a gogelwa morago ka yone. Poulo o dirisa lefoko le le lengwe la segerika gantsi-nyana mo go 1 Bakorinthe 13, le ge le fitlhegile, mafoko ao a letelang a fetoletswe ka go tshwana go tswa go lefoko leno la segerika: “dipolelelo-pele..... di tla nyelela..... [mpho ya] ya kitso e tla nyelela.....mme e tla re sa botlalo se sena go tla, sa bontlhanngwe se nyelediwe. E rile ke sa ntse ke le ngwana, ...” (:8,10,11). Poulo oa rera a

bontsha ka fao dimpho tsa mowa o o boitshepo wa Modimo o tlišeng go gogelwa morago, motlhang kereke e godile le gona le maikarabelo, mme a re e na ka boene o godile, ka a tlogetse dilo tsa bonyana mme a kgomarela tsa motho yo mogolo, a itekanetse- ke gore Poulo ka ntlha ya go gola ga gagwe, dimpho tsa mowa o o boitshepo ga di sale botlhokwa mo go e ne, ka jalo, a tlhoma sekai seo dikereke di tshwanetseng ke go se latela, fa di sena go gola le go tla botlalong. Ka go rialo “dimpho tsa mowa o o boitshepo wa Modimo” di tlile go fedisiwa mo isagong, fa kereke e sena go gola le go tla botlalong, ke yone thero ya ga Poulo eo. Ke ka moo a reng e ne o godile, e bile ga di sa tlhole di le botlhokwa mo go e ne, ka a fitlhile bogolong. Ka o ne mokgwa o o tshwanang le mo go Baefeso 4, o gatelela bogolo le botlalo ba gagwe, ke ka moo a ka se “kgokgwediweg jaaka makhubu le go dikolosiwa ke phefo nngwe le nngwe ya thuto” ka go batla maatla a mowa o o boitshepo go mo tshegetsatsa. O ngongoregela fa badumedi e santsane e le bana (1 Bakorinthe 3:1; Bahebere 5:13) – mo go Bagalatia 4:3 Poulo o bua ka fao e neng e le ngwana ke teng, ka gonne a ne a le ka fa tlase ga molao wa ga Moshe. Mme Jaanong, o tlogetse kwa morago tsotlhe tseo, mme o godile mo tumelong; mme mo go 1 Bakorinthe 13:10 o amanya go gola ga gagwe ka go tlogela tiriso ya dimpho tsa mowa o o boitshepo.

Lefoko le letshwanang la segerika leo le fetoletsweng “go nyelela..... go khutla” le dirisitswe mo ditemaneng tse dingwe tse dintsi, mabapi le go gogelwa morago ga molao wa ga Moshe:

- “.... re golotswe mo molaong” (Baroma 7:6). Re golotswe mo molaong wa lenyalo ke gore Molao wa Moshe (Baroma 7:2).
- Kgalalelo ya molao e ne ya nyelela (2 Bakorinthe 3:7)
- Molao o ne wa nyelela ka nako eo Poulo a neng a kwala (2 Bakorinthe 3:11). Wa nyeletswa ruri ke Keresete (:13,14)

- Keresete o tlositse molao wa ditaelo (Baefeso 2:15)
- Fela jalo, le ka porofeto ya “diteme tseo di tla khutlang” (1 Bakorinthe 13:8) o dirisa lefoko le le lengwe jaaka mo go Bahebere 10:2, mabapi le go khutlisiwa ga go dira ditlhabelo. “Monna yo o botlalo” e leng maemo a kereke, ao ka nako ya go gola ga yone dimpho tseno di tlile go gogelwa morago (1 Bakorinthe 13:10; Baefeso 4:13) e tshwannwa ke go lomaganngwa le ka fao Keresete e leng “setlhabelo se se golo e bile se le botlalo” fa o se bapisa le ditlhabelo tsa molao wa ga Moshe (Bahebere 9:11). Re ka fetsa ka gore, kgogelo ya dimpho tsa mowa o o boitshepo di amana le go gogelwa morago ga molao wa ga Moshe ka ngwaga wa AD70. Go gola le go nna botlalo ke maemo ao a neng e le maitlhomo a kereke ya ntlha, mme go ikaeletswe gore e gole go a fitlhelela, dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne tsa dirisiwa go kgontsha seno, mme morago tsa fedisiwa.
- Bahebere 5:12 e bua ka badumedi ba ntlha gore ga ba ‘gola’ mo tumelong. Lefoko le le lengwe leo le fetoleletsweng ‘botlalo’ mo go 1 Bakorinthe 13. Go ne go solofelwa fa badumedi ba tla bo ba le botlalo, mme ba santsane ba batla go jesiwa ka mashi, ga ba gola go fitlha selekanyong seo se solofetsweng.
- Bangwe kwa Filipi ba ne ba godile gammogo le Poulo, ba fitlheetse maemo a no a go tla ‘botlalong’: “Jaanong rona rotlhe ba re tletseng,.....” Bafilipi 3:15. Ka go tshwana “Le gale botlhale re a tle re bo bue mo go ba ba botlalo” (1 Bakorinthe 2:6).
- “mo tlhaloganyong gona lo nne banna” nnang botlalo / golang (1 Bakorinthe 14:20), Poulo o lopa Kereke go gola. A ba rapelela ka tlhoafalo gore ka

boammaarurui ba nne botlalo / ba gole (Bakolose 1:28; 4:12).

Fa re sobokanya, dimpho tsa mowa o o boitshepo, di ne tsa newa go fitlhela kereke e nna botlalo kgotsa e gola. Seno se ka se ree nako ya go boa ga Jeso la bobedi, ka gonne lefoko le boeletswa gape le gape ka fao badumedi bane ba rotloediwa go gola le gonna “botlalo”. Go nyelediwa ga dimpho tsa mowa o o boitshepo go amana le go nyelediwa ga molao wa ga Moshe ka AD70. Go fitisetsa maatla a no go mongwe, go bonala a ne a fetisetswa fela ke baapostolo ba ga Keresete, e seng mongwe le mongwe, ba dira jalo ka go baa mongwe diatla mme ba mo rapelele mme a amogele maatla a no. Ka ntlha ya seno, fa dingwaga di ntse di feta, mme baapostolo ba swa, le Poulo go sa tlhole a dirisa maatla a no, maatla a no a gogelwa morago ka ona mokgwa oo. Dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne di tlile go gogelwa morago go ya ka 1 Bakorinthe 13:10. Fela, Joele 2 ga tse: dimpho tseno di tla tshololelwa badumedi gape ka go boa ga ga Keresete labobedi mo no lefatsheng. Go raa gore go tla nna le sebaka seo di kitlang di nna teng mo Kerekeng nako nngwe go fitlha Jesu a boa.

Bopaki ba Bao ba Reng ba nale Maatla a Mowa wa Modimo Gompieno.

Dintlha di le mmalwa di tshwanetswe ke go dirwa kgatlhanong le ditlalego tsa poeletsa go bao ba akanyang fa le gompieno ba tshegofaditswe ka dimpho tsa dikakgamatso tsa mowa o o boitshepo wa Modimo. Go sa kgathalesege gore mongwe o tsaa jang dintlha tse di fa godimo, tseo di tshitshinyang go gogelwa morago ga dimpho tsa mowa o o boitshepo morago ga go konosetsa maikaelelo a mowa, fela se se utlwisang botlhoko ke gore, ka fao kamogelo eo ya dimpho tsa semowa tseo go tweng badumedi ba nale tsone gompieno, di dirisiwa ka mokgwa o o kgatlhanong le thuto ya testament e ntsha? Tsotlhe tseo di dirwang gompieno mo dikopanong tseo badumedi ba tsone ba buang fa ba amogetse maatla a no a

mowa, di farologane tota le tseo di neng di dirwa ka tiriso ya maatla a no mo kerekeng ya ntlha.

Gompieno “bao ba buang ka diteme di sele” gantsi ba boeletsa melaetsa-khutswe gangwe le gape, Sekai. “Lala, lala, shama, shama. Jesus, Jesus.....”. Lerata la mofuta o no ga le amanngwe le loleme lepe leo le itsegeng; fa mongwe a utlwa mongwe a bua ka diteme di sele, gangwe le gape o kgona go bona le fa o sa tlhaloganye, gore seo se buiwang ke se se botlhokwa, ka ntlha ya mafoko ao a dirisiwang. Fela ka fao diteme di sele gompieno di dirwang, ga di tlhagise se se fa godimo, o tlhokomele gape gore seo se buiwang jaaka diteme di sele, ga di kgothatse phuthego, seo e neng e le maikaelelo a dimpho tsa mowa jaaka di ne di dirisiwa ke badumedi ba ngwaga-kgolo wa ntlha.

Mapentekosetale ‘Bazalwane’ ba bangwe, ba bua fa go bua ka diteme di sele, e le sesupo sa go re mongwe o ‘pholositswe’ ka jaalo o tla gonna leloko la bokaulengwe bongwe le bongwe. Thuto e no, e kgaatlhanong le tlhaloso ya go golaganngwa le bodumemedi jaaka mmele wa ga Keresete jaaka go ne ga kaiwa mo ngwageng-kgolo wa ntlha wa bodumedi, foo bao ba neng ba amogetse maatla a mowa o no, ba tsholwa jaaka ba ditokololo di sele mo mmeleng wa ga Keresete, ga se mongwe le mongwe yo e neng e le leoto kgotsa lebogo, ka jaalo ga se botlhe bao ba neng ba na le maatla a le nosi, jaaka sekai: go bua diteme. 1 Bakorinthe 12:17, 27-30 e tlhalosa seno.

“Fa mmele otlhe e ka bo e le leithlo, kutlo e ka bo e le kae? Fa mmele otlhe e ka bo e le kutlo, go dupa go ka bo go le kae? ..... Mme lona lo mmele wa ga Keresete le ditokololo, mongwe le mongwe fa a beilweng teng. La ntlha Modimo o beile bangwe mo phuthegong go nna baapostolo, la bobedi ba bangwe go nna baporofeti, la boraro ba bangwe gonna baruti, morago ga moo badiri ba dikgagamatso? A botlhe ba nale dineo tsa go fodisa? A botlhe ba bua ka loleme? A botlhe ke baphutholodi?”

Ntlha e e tshwanang e dirilwe pelenyana mo go yone kgaolo e no:

“Gonne yo mongwe o newa go bua ka botlhale ka Mowa, yo mongwe go bua ka kitso ka ona Mowa oo; yo mongwe o newa tumelo ka ona Mowa oo, yo mongwe dineo tsa go fodisa ka ona Mowa oo; yo mongwe go bua jaaka moporofeti, yo mongwe go farologanya mewa, yo mongwe mefuta ya dipuo tsa loleme, yo mongwe phuthololo ya dipuo tseo. Mme dilo tsotlhe tseo di dirwa ke ona Mowa o le mongwe fela o, o abelang mongwe le mongwe ka fa o ratang ka teng. Gonne go ntse jaaka go le mmele o le mongwe o o nang le ditokololo tse dintsi, mme ditokololo tsotlhe tsa mmele, le fa di le dintsi, e le mmele o le mongwe fela: Keresete le e ne o ntse jalo.” (1 Bakorinthe 12:8-12).

Kgatelelo e e kana ka ga seno, e ka se ka ya ikgatholosiwa. Re ka seka ra re temana nngwe le nngwe ya testament e ntsha, e tlhalosa ka go lekana modumedi mongwe le mongwe (lebelela Matheo 10:9,10; Mareko 16:17; Luka 10:4; Ditiro 15:23-29); go siame go ka re: dinolopolo tseno di bontsha fa bangwe ba ne ba kgona go bua ka diteme kwa kerekeng ya ntlha, fa bangwe ba ne ba sa kgone; mme le bona bantse ba amogetse maatla a no a mowa.

Mathata a mangwe a ngangisano ya Mapentekosetale ‘Bazalwane’ ke go re Filipino o sokolotse batho ba Samaria – sekai: ba ne ba kolobediwa ka metsi morago ga go tlhaloganya efangele, fela ga baaka ba amogela dimpho tsa mowa; ka gonne, morago ga go koloba, Peto le Johane ba ne ba ba etela Samaria: “Ya re ba sena go fitlha teng, ba ba rapelela gore ba amogele Mowa o o Boitshepo..... Ba ba baya diatla, mme ba amogela Mowa o o Boitshepo..... Ya re Simone a bona gore Mowa o o Boitshepo o newa ka peo ya diatla tsa baapostolo” (Ditiro 8:4-18). Go ka tswe e ne e le mokgwa o le nosi fela, wa peo ya diatla go amogela mowa o o boitshepo, seo gantsi gompieno se sa tsholeng se diragadiwa ke bao ba reng ba na le

maatla a no a mowa o o boitshepo. Ke ka moo Poulo a neng a batla go etela Baroma go re a tle a kgone go ba neela dimpho tsa mowa o o boitshepo (Baroma 1:11 bapisa le Baefeso 4:12). Goa tlhaloganyega jaanong, gore: go swa ga baapostolo, go ne ga nyeletsa go tswelletsa neo ya dimpho tsa mowa o o boitshepo, ka o ne o amogelwa ka go baya ga diatla tsa bone fela go ka o amogela. Fa e le gore go amogela dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne di amogelwa ka thapelo? Go ne go ne go sa tlhokagale gore Poulo a ba etele, le go ba baa diatla go amogela dimpho tsa semowa.

Mapentekostale a mangwe ba re go bua ka diteme di sele ga se bopaki ba go re mongwe o 'pholositswe'. Seno ke bopaki ba go re go dikakanyo tseo di farologanyeng le bao ba reng ba amogetse maatla a mowa o o boitshepo. Jaaka bangwe ba badumedi ba mowa 'charismatic' ba dumela gore puso ya Modimo e tlike go tlhlongwa mo lefatsheng, fa bangwe ba re e tlike go tlhlongwa kwa legodimong. Makatoliki a mowa "charismatics" ba bua fa mowa o o boitshepo o ba bolelela go rorisa Maria le Mopapa, fa Mapentekosetale 'charismatics' ba re gonna teng ga mowa o o boitshepo o ba laela go galala Mopapa jaaka yo o kgalhanong le Keresete 'Antichrist', le go hutsa thuto ya Katoliki. Fela, Jeso o buile mo go sa belatseng, go re bao ba amogetseng Mogomotsi, "yo e leng Mowa o o Boitshepo", o tla badisa wa "bagogela mo boammaaruring botlhe....Motsing oo ga lo nke lo mpotsa sepe." (Johane 16:13,23;4;26).

Se sebotlhokwa le go lemogiwa ke gore: ga go a tshwannwa gonna le pharologano ya thuto gareng ga bao ba amogetseng "Mogomotsi" – ka ntlha ya gore kgaogano eo e teng, ke bopaki ba gore bao ba reng ba amogetse maatla a no, ga ba bue nnete. Go palelwa mo go totobatsa ga tumelo ya bone ka go dirisa Baebele, ke sesupo sa gore ga baa gogelwa mo boammaaruring botlhe le kitso yotlhe ke Mogomotsi.

Botlhokwa bo bo beiwang mo go bueng ka diteme di sele, ga bo kopane le thuto ya Baebele ka fao e kwadilweng ka

teng. Lenane la dimpho tsa Mowa mo go Baefeso 4:11, botlhokwa bono ga bo umakwe fano, mme bo bonala fela mo lenaneng leo le tshwanang mo bukeng ya 1 Bakorinthe 12:28-30. Ruri, ke makgetlho a le mararo fela, ao re a kwaletsweng mo testamenteng e ntsha foo dimpho tsa go bua diteme di sele, di neng tsa dirisiwa (Ditiro 2:4; 10:46; 19:6).

Bao ba buang fa ba kgona go bua ka diteme di sele, e le ka tshololelo ya mowa o o Boitshepo, le go dira dikgakgamatso gompieno ke bakeresete bao go tweng ke ba mowa “charismatic”, mmuisi wa buka e no o tshwanetse go ba kala ka selekanyo seo se tlhagisitsweng, e leng bopaki bo bo neilweng fa godimo go tswa mo Baebeleng; go bontsha tiro ya mowa o o boitshepo wa Modimo. Seo se leng botlhokwa go se tlhagisa ke go re: bopaki bo bo newang ke bao ba reng ba dirisa maatla a no, go dira ditiro tsa bone, ba tsietsegile, mme ga se ka maatla a mowa jaaka re bone Baebele e paka. Bao ba ngangalelang fa ba nale maatla a no, ba nale tiro tota, go ganetsanya le seo Baebele e se rutang mabapi le mpho tsa maatla a no.

Fela, go na le tlhaloso goreng diphodiso ka bontlha-nngwe, tseo go tweng ke ka maatla a mowa o o boitshepo di direga.

Go lemogilwe gore batho ka tlhago, ba dirisa fela bontlha-nngwe ba maatla a boko ba bone, tiriso e no e ka lekanyetswa ka fa tlase ga 1%, ka selekanyo se se phopholeditsweng. Go lemogilwe gape, gore tlhaloganyo ya motho, e maatla go ka laola mmele wa motho ka nosi; ka jalo, ka go lowa ga tlhaloganyo (psyching), go dumela gore mollo ga o kake wa fisa, go ka diragala jalo. Ma-hindu ba kgona go tsamaya mo godimo ga magala a mahibidu ka dinao fela, mme ba sashe. Ka nako eo ba leng mo maiibing, go kgonagala mo go rona go dirisa maatla a magolwane a tlhaloganyo ya rona go feta malatsi-otlhe, ka jaalo go kgonagale go diragatsa di lo tseo ka nako tse dingwe re ka se di direng, fa re sa lowa tlhaloganyo ya rona. Gantsi fa o le mo ntweng ya bosole, goa diragala gore lesole le se lemoge gore seatla sa gagwe se kgaotswe go fitlhela

madi a gagwe a tsidifala, a simolola go utlwa ditlhabi jalo le jalo.

Ka nako tsa thoriso Modimo, monate wa dipina dingwe, le thotloetso ya baruti ba 'Mowa', goa kgonagala gore dilo dingwe tsa masaitseweng ke batho di diragale. Dikgagamatso tseo Bakeresete ba gompieno, ba reng ke dikgagamatso, di dirwa mo ditumelong tse dingwe, jaaka 'voodoo worshipers experience the same phenomena of 'mumbo-jumbo' speaking'; Mamoseleme le bone ba paka 'dikgagamatso' tseo bakeresete le bone ba reng ke ditiro tsa mowa o o boitshepo. Re lebala gore, ntlha ya go newa ga dimpho tsa mowa ka ngwaga-kgolo wa ntlha, e ne e le go bontsha bogolo ba Bokeresete ba boammaaruri, bo bo fetang ditumelo tsotlhe tseo di neng di le teng ka nako tseo; lebaka la gore 'dikgagamatso' tsa bokeresete ba segompieno, ka ntlha ya gore: bo tshwana le 'dikgagamatso' tsa ditumelo tse dingwe, go bontsha le go paka, fa Dimpho tsa Mowa o o Boitshepo, o o neng o neilwe badumedi ba ngwaga-kgolo wa ntlha, ga waaka wa neewa bao ba reng ba nale o na gompieno.

Dintlha tse dikgolo, mo go yone kgang e no, di tlhagisiwa ke 'William Cambell's Pentecostalism (The Churches of Christ, 1967)'. O bontsha fa ditumelo tsa ditshaba, le tsona di na le kakanyo/kgagamatso e no ya go bua ka 'diteme' di sele. Jaaka ko 'Kawaii', baruti ba modimo 'Oro' ba re: o tlhagisa thato ya gagwe, ka go seba-seba medumo eo e tlhaloganngwang le go fetolelwa ke baruti ba bangwe ba modimo o no. Seno se tshwana taa! Le seo se diragalang le go dumelwa ke Mapentekosetale 'Bazalwane' mo dikopanong tsa bone. Ka ngwaga-kgolo wa ntlha, baruti ba ditshaba tse dingwe, ba ne ba nale o na mokgwa o no wa go tsewa ke mowa, e re ba le mo moweng ba hutse Keresete jaaka tirelo medimo ya bone. Poulo o dirisa seno, go kgalemela kereke ya kwa Korinthe, fa a ba kgalema gore nabo ba tsewa ke mewa fela jaaka ditirelo medimo ya ditshaba tsa baikepi, ka tiriso ya bone ya dimpho tsa mowa o o boitshepo – a go nale tlhaloso eo e tlhapileng go bontsha fa go tsewa ke mowa, go sa kae fa re na le bomodimo, kgotsa tsona

gonna le dimpho tsa mowa o o boitshepo? Gape, se segolo go se ela-tlhoko ke gore: gonna le dimpho tsa mowa o o boitshepo ga go kae fa re amogelesega mo Modimong, ka go rialo ga go kae fa re pholositswe ga jaana (Pesalome 68:19 bapisa le Baefeso 4:8), o akanye ka ga Saulwe yo a neng a amogetse mowa o o boitshepo mme a seka a phologa). Le thapelo eo e arabilweng, eo gantsi e tlotlomadiwang le go rorisiwa ke ditsala tsa rona tsa bazalwane ‘Pentecostal’, ga se bopaki ka bo yone gore re nale kamano e e letlelesegileng le Modimo, ka gone Modimo, o ka arabela dithapelo tsa batho, go ya ka go silofala ga motho, O netefatse tsela e e boikepo eo batho ba itlhophetseng yone (Hesekiele 14:4).

Go tswelela ga go thopiwa ga bakeresete go ba fetolela go Iselamo ka sekgala se segolo mo Aferika, bo ka bo bo sa kgonagale, fa ‘Bakeresete’ ba ka bo ba dira dikgagamatso tsa boammaaruri jaaka badumedi ba ngwaga-kgolo ya ntlha. Le bao ka boammaaruri ba tsholeletsweng “Mogomotsi” e leng Mowa o o Boitshepo, ba ka bo ba dira “dikgagamatso tse dikgolo” go feta tseo Jeso a di dirileng (Johane 14:12,16). Maipato a gore Bakeresete ba ka bo ba dira dikgagamatso tse dikgolo go feta tseno, fa ba ne ba nale tumelo e kgolo, go nna le mathata fa go tla fano. E ka tswe ba nale maatla a dikgagamatso jaaka ba a neelwa ke Mogomotsi, kgotsa ga ba amogela maatla ao, fela, fa bare ba a amogetse ba nale ona- gee “ba tla dira tse dikgolo bogolo go tse” (Johane 14:12) – e seng ‘gongwe lo ka di dira’ mme ‘lo tla di dira’!

Tiriso ya dimpho tsa mowa o o boitshepo, ka ngwaga-kgolo wa ntlha, bogolo jang ne! Dimpho tsa go fodisa? Go ne go sa tlhokagale go re molwetse a tshwarwe kgotsa a bewa diatla go bona pholo – dikgagamatso tsa phodiso di ne di dirwa le fa motho a ne a le kwa kgakala, gape gore molwetse a fodisiwe go ne go sa tlhokagale gore a dumele-pele gore a fole (Luka 22:51). Kwa diphodisong, go ne go sena phodiso eo e neng e folotsa ka ngwaga-kgolo wa ntlha – gompiano di dintsi. Gape batho ba ne ba kgona go lemoga gonna teng ga dikgagamatso tseno ka pele mo bathong – seo se palang go se totobatsa gompiano. Re khutla

ka ga thuto e no, ka go botsa potso: Ke baruti ba feng bao e leng ba kako, ba dira dikgagamatso tsa kako, ba itlhagisa e le Bakesesete ba boammaaruri (Matheo 7:22,23;24; 2 Bathesalonika 2:9,10)?

2.5 Baebele Maatla a le Nosi go re Kaela

Go tswa go seo re se boneng ga jaana mo thutong e no, Mowa wa Modimo o kaa tlhaloganyo ya O na le maikaelelo a O na, le maatla ao a diragatsang tsotlhe go diragala. Re gateletse gore mowa wa Modimo o tlhagisiwa mo go rona go tswa mo matlhareng a lefoko la Modimo. Mathata a mantsi a Bakesesete bo bo tlwaelegileng, bo koafatswa thata ke go tlhoka go amogela le go itumelela lefoko la Modimo. Ka gone go thata go dumela gore maatla a magolo a Modimo a fitlhegile mo bukeng e le nosi, dintlha dingwe mo go yone re di fitlhela di le makete go ka ditlhaloganya, mme re eletse go akanya fa go nale mokgwa mongwe yo Modimo o itshenolang ka o na mo bathong, ntle le Baebele. Ka ntlha ya bokoa bo no ba pelo ya setho (Jeremia 17:19) go bona boammaaruri ba Modimo bo bo tlhapileng, e bong Lefoko la O na (Johane 17:17) le go le amogela, bontsi ba batho ba ineetse mo keletsong ya mofuta o no, ka go rotloetsa mofuta mongwe o Modimo o itshenolelang batho ka o na, mofuta o o gogelang dikakanyo tsa setho. Dikai di se kae di neelwa fa tlase:-

Tumelo	Sengwe seo sepakiwang fa se tlhagisa tshenolo ka Modimo	Pelo go batho kgotsa kgogedi ya seno
Basupi ba ga Jehova	Tlhagiso ya dikgatiso tsa 'Watchtower Society', tseo di tsewang di tlhotlheleditswe ke Modimo.	Ga go se motho a tshwannwang ke go se dira, go akanya ka ga tlhaloso eo e tlhokagalang ya Baebele; di na le dikarabo go sengwe le sengwe.
Kereke ya Roma ya Katoliki	Melawana le maikutlo ao a mametlelelwang jaaka molao wa kereke, melawana le maikutlo a no a pakwe fa e le melawana le maikutlo a kakanyo ya Modimo.	Ga go tlhokagale go buisa le go ithuta Baebele – mo nakong tse di fitileng, Katoliki e ne e kgalemela le go kganela batho go buisa le go ithuta Baebele. Go tshepa Motho go na le go ipatlisetsa dilo le go di tlhotlhomisa ka bo wena.
'Mormons'	Buka ya 'Mormon'	E tlosa go dumela dithuto tsa Baebele, tseo di

Tumelo	Sengwe seo sepakiwang fa se tlhagisa tshenolo ka Modimo	Poelo go batho kgotsa kgogedi ya seno
		leng bokete go di amogela – Buka ya ‘Mormon’ e solofetsa pholoso ka kakaretso lefatshe-lotlhe, fa Baebele yone e re: go batho ba le bantsi bao ba swang ba sena tsholofelo, ka gonne ba sa lalediwa ba laleletswa kitso ya lefoko la efangele.
“Bakeresete ba Mowa” sekai ‘Bazalwane’	Lesedi le le kwa teng ga motho, leo le kaiwang e le Mowa o o Boitshepo.	Ba dumela sengwe le sengwe seo ba ikutlwang se ba siametse, ka gonne ba akanya go re: Mowa wa Modimo oa ba laela le go ba tlhotlheletsa mo di tseleng tseo di sa amaneng le tsa Baebele.

Tsotlhe tseno, di gatisa tlhokego ya go amogela Baebele jaaka lefoko la Modimo, le go batlisisa matlhare a yone, go bona boammaaruri ba molaetsa wa yone. Potso e no, “goreng go le Baebele e le Nosi fela, mme go le Dikereke di le dintsi jaana-Goreng?” e arabiwa thata ke fa go lemogiwa fa kereke nngwe le nngwe e na le mokgwa mongwe, ka fao e amogetseng le go senolelwa Mowa wa Modimo, ke gore: Thato ya Modimo, Thuto ya baebele le ka fao Modimo O akanyang ka gone, go oketsa: ka fao Baebele e tlhagisang Modimo ka teng.

Fa o na le kगतlego ya go ipatlela Kereke ya boammaaruri, tumelo e le nngwe le kolobetso ya boammaaruri (Baefeso 4:4-6), pitso e tshwanetse ya bo e tlhpile mabapi le seno mo go wena – “ Ke go boela go Ithuta Baebele!” ke yone kereke ya boammaaruri. Ga se maikaelelo a me go go tlhophela ntlo ya kobamelo. Fela, ga jaana buisa dikgaolo tsa ntlha tsa buka ya Ditiro tsa Baapostolo; o tla bona fa e ne e le kakanyo ya ga Peto, go dirisa baebele go paka mafoko ao, a neng a bua ka ga o ne, ka go dira jalo, a ama dipelo tsa bontsi, mme ba fetogela kwa Modimong, go nale dikgakgamatso tseo di neng di dirwa, ka mantswe a mangwe, baebele ke yone eo e fetolang batho go nale dikgakgamatso tseo di dirwang, ka go rialo molaetsa wa baebele ke yone kereke ya boammaaruri.

Ka re sena go tlhaloganya tseno, re tshwanetse go amogela gore dikereke tsa Pentekosete ‘Bazalwane’ di bontsha

matlhagatlhaga e le ruri, le tsholofelo fa mongwe a amogelwa mo go tsone. Goreng go le jalo? Maitemogelo a me, ke gore bontsi ba batho ba nna ditokololo tsa ditlhophha tseno mme morago ba di tlogele. Ka go rialo, bao ba tswelelang gonna ditokololo tsa mekgatlho e no, ke badumedi bao ba senang go amogela Morena, ba santsane ba tletse boitumelo ba go iphitlhela ba bone kereke e ntsha, le go tlhaloganya thuto e ntsha. Ka go rialo, kereke e fitlhele e tletse maikatlapelo, le go bontsha tiro tsa lorato, fela jaaka mekgatlho wa Basupi ba ga Jehova o dira. Fela, seo mongwe a se keng a se ela-tlhoko ke dimilione tsa bakereki lefatshe ka bophara, bao e kileng ya nna ditokololo tsa dikereke tseno, ba bone tsotlhe, mme gompiono ba khutlisitse botokololo ba dikereke tseno. Fa e le gore dikgakgamatso di ne di diragala, a naa bontsi ba batho bano ba ka bo ba ikwatlhela gonna ditokololo tsa dikereke tseno?

**Go Dumela mo Tirisong 8:
Maikarabelo a go Dumela mo go Tlhotlhelediwe ga Baebele.**

DIRISA LEFOKO GAMMOGO LE BA BANGWE

Fa re amogela Baebele jaaka lefoko la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ke Modimo, re tla e buisa, re e rere le go ithuta yone ka phisegelo eo e fetang dikwalo tse dingwe tseo re di tlwaetseng. Kgagamatso ya go itse ntlha ya gore: lefoko leno ke la Modimo ka bo O na, e tlhoka gore re akanye ka yone ka gale. Go tswa kwa legodimong Iseraele e ne ya utlwa lentswe la Modimo ka bo O na (Doiteronomio 4:36) – Modimo yo o kwa kgakala mo bodibeng ba legodimo, a bua le batho. Mafoko ao, a tsholwa a bolokesegile, a bolokelwa rona. Fa re buisa Lefoko la Modimo, re utlwa lentswe la O na. 1 Dikgosi 13:21 e bua ka rona re utlwa “puo ya molomo wa Modimo”. Jeremia o ne a “bua ka taelo ya Morena” (2 Ditirafalo 36:12). Lefoko la Modimo le re tlisa gaufi le O na, fa re ka le amogela fela jaaka le ntse. Tsibogelo ya rona go lefoko la Modimo, e bontsha tsibogelo ya rona go Modimo. Ka gonne lefoko leno le itshekile, ka jalo re a lerata (Pesalome 119:140). ‘Johan Carter’ o lemogile

seno sentle fa a re: “Fa re tlhaloganya seo Baebele e leng sone, tsibogo ya rona go yone e tla go fitlhelelwa”.

Papiso ya 2 Thimotheo 3:16 le 4:2,3 e tlhalosa sentle gore, ka gone e le lefoko leo le tlhotlheleditsweng ke Modimo le molemo:

Go ruta thuto ka jaalo
 Rera Lefoko; o nne yo o ipaakantseng ka nako e e leng yona le e e seng yona (ke gore: fa o ikutlwa ka tlhago go rera kgotsa go sa rere)
 Le go kgalemela;
 O kgalemele;
 Le go sokolola;
 Le go godisa mo tshiamong;
 O laye ka bopelotelele jotlhe le ka thuto.

KOBAMELO

“Lo bonye ka losi, fa ke bua le lona ke le kwa legodimong [ka jalo] Lo se ka lwa kaya sepe jaaka nna; lo se ka lwa itirela medimo ya selefera gongwe ya gouta” (Ekesodu 20:22,23). Ka ntlha ya fa re gakgamaditswe ke go utlwa lentswe la Modimo, tirelo medimo ya diseto ya mofuta mongwe le mongwe, e tla bo e sa re tswela mosola ka gope. Motho a ka lemoga ka mokgwa o Poulo a neng a fisegela lefoko la Modimo ka teng. E ne e se fela, mokwalo o montsho ka enke mo pampiring e tshweu fela mo go e ne. Ke ka moo a buang ka fao “Jesaya ene a kua.....Mme Jesaya o betile pelo a re: “Ke bonywe ke bone ba ba neng ba sa ntshenke...Mme ka ga Iseraele....” (Baroma 9:27; 10:20). Poulo o akantse ka ga mafoko a ga Jesaya, go fitlha a ba a utlwa lentswe la kwa tshimologong fa a bua nabo. E ne e le ka ntlha ya gore baeteledi-pele ba Iseraele “ba ne ba sa mo itse.....ba seka ba utlwa mantswe a baporofeti...” (Ditiro 13:27) mme ba bapola Morena. O bua ka ga “nantswe” a bone, go nale fela mafoko a bone. Ba utlwile mafoko, fela, ga ba lemoga fa mafoko a no e le mantswe a banna ba tumelo, bao le ge ba sule, mantswe a bone a tswela

go paka ditiro tsa tumelo ya bone. Bane ba sa utlwe kgakgamatso ya go tlhotlhelediwa ga mafoko a Baebele mo go ithuteng yone – lege ba ne ba ka paka fa mafoko a Baebele a tlhotlheleditswe, fela ba sa bone maatla a yone. Fano re bona thuto e e botlhokwa, go ithuta go tswa go yone. Morena o tlhagisitse seno mo go Johane 5:39, fa a ne a re “Lo batlisisa Dikwalo; gonne lo itlhoma lo ka nna le bophelo jo bosakhutleng ka tsona .... Mme lo gana go tla kwa go nna, gore lo tle lo nne le bophelo”. Thuto ya bone ya Baebele e ne e sa ba gapele kwa go Keresete. Le rona go ka kgonagala gore re ka tsepamisa dikakanyo tsa rona mo Baebeleng re lebale gore e re ruta go tsepamisa thuto ya rona go itse Keresete. Ka gonne go ithuta buka le go lemoga kamano ya ditemana fela ka thutego, ga go gwetlhe baphedi, go fetola maphelo a bone go lemoga kamano e e masisi eo kitso ya Jeso e e tlisang.

Go maatla mo lefokong la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ke mowa o o boitshepo, foo kakanyo ya Modimo, e ka ruta motho kwa ntle ga motsereganyi, e le fela pampiri eo e kwetsweng ka ditlhaka tse dintsho le mmadi wa yone. Go gagamatsa e le ruri go nna tokololo ya bao ba fetolwang ke buka e no e leng Baebele. ‘Leo Tolstoy’ mo dibukeng tseo a di kwadileng, go boipobolo ba gagwe fa a ne a buisa mafoko a ga Jeso ao a neng a re: “rekisa tsotlhe tseo o nang natso, mme o neele bao ba tlhokang” a kgona go fenyaa maikutlo a gagwe, mme a kgona go ka dira fela jaaka Jeso a ne a bua. A rekisa diketswana tsa gagwe, a neelana ka ga dikgatiso tsa gagwe, le go rekisa dikhumo tsa gagwe. Mafoko ao a leng mo pampiring ya Baebele a tshwannwa ke go re rotloetsa go dira, le go a obamela. Fa re ntse re itlwaetsa go buisa mafoko a no a Baebele tsatsi le letsatsi, thaelo ya go tlwaela molaetsa, e ka re tlela ka maatla ya tlisa bodutu, le go ithaa re re rea itse, mme re sa buise mafoko le go tlhaloganya molaetsa jaaka o kaa, re sa buise lefoko ka maikaelelo a go ithuta sengwe se sesha go ka fetoga, re lebeletse go gwetlhiwa ke lefoko go fetola maphelo a rona. Seno se kotsi fa re buisa Baebele go tsamaisa nako.

Jaaka re bua ka ga bopaki ba ga Jeso ka ga lefoko la Modimo ka boene, Johane o bua gore: “Yo o amogetseng tshupo ya gagwe o tlhomamisitse gore Modimo o boammaaruri” (Johane 3:33). Ka go amogela fa mafoko a Baebele a tlhotlheleditswe ka mowa o o boitshepo, re mametlela tumelo ya rona mo go o na- re tsaa maemo a go dumela fa Baebele e tlhotlheleditswe, ka jaalo re ipofa ka o ne go tsamaisa maphelo a rona tsatsi le letsatsi. Go amogela tlhotlheletso ya mafoko a Baebele, ga go tle fela ka go ithuta Baebele, mme le ka go amogela mpho ya boammaaruri eo e newang ke Modimo. Baebele e tshwana ke go laola maphelo a rona. Ela-tlhoko boikobo ba Modimo fano- gore batho ba ka tlhomamisa boammaaruri ba lefoko la O na. Seno se diragala ka tsela eo maphelo a bao ba obamelang lefoko la Modimo, ka go dira jalo ba tlhomamisa, le go paka fa lefoko le le boammaaruri. Ka jalo, e nna maphelo a rona ao a pakang fa Baebele e tlhotlheleditswe ke Modimo.

**TSIBOGO YA MOTHO KA BOENE GO LEFOKO LA MODIMO: A O
UTLWA LEFOKO LA MODIMO FA LE BUA LE RONA?**

Le ge re ka dumela botlhe fa lefoko la Modimo le tlhotlheleditswe ke e ne, go na le kgonagalo ya gore, re palelwa ke go utlwa tlhotlheletso e no, jaaka re tshwanetse fa re le buisa.

Batho “ba ne ba kaya Johane moporofeti tota” (Mareko 11:32) fela ba ne ba itumela lobakanyana le lekhutswane fela, ba itumelela sedi la mafoko a gagwe. Ba ikgatholosa molaetsa wa mafoko a gagwe o o botlhokwa – e re ba ntse ba dumela e le moporofeta tota, kgotsa ka ba ne ba akanya e le e ne, moporofeta. Moshe o ne a tshoga, Sinai ya roroma, batho ba tshaba, fa ba ne ba utlwa lentswe la Modimo. “Lentswe la Modimo le ne la utlwiwa kwa Sinai: lone lentswe leo la bua mo mafokong a mopesalome. Fela, boikuelo bo santsane bo e me ka mokwalo mo dikwalong, ke ka moo Poulo a reng: “Gompieno” ke nako eo e paregilweng, fela e ne e le “Gompieno” fa mafoko a buka ya Baheberu e ne e kwalwa ke Poulo, mme o boeletsa mafoko a mopesalome jaaka lentswe la Modimo go Baheberu ba

malatsi a gagwe. Go botlhokwa gore Poulo ka bonako a tlatse ka mafoko a gore: “lefoko la Modimo le a phela e bile le maatla”. Mafoko ao a a nopotseng, ga se mafoko a molaetsa o o suleng, mme ke a lentswe la Modimo yo o phelang..... thuto ke gore “morwaake se kaye kwatlhao ya Morena se sennye” a Modimo o ne O bua le lona” Poulo o botsa Bahebere. A naa mafoko a no ga a reye le bone ba ba tlang morago ga lona?”. Bahebere 12:5 e tlhagisa yone kakanyo ya lefoko leo le phelang, ka go dirisa lereo la kgolaganyo e kgologolo la go ‘akantshana’ le rona. Abele ka ntlha ya seo a neng a se emetse le go sedumela jaaka re kwaletse mo dikwalong tse di boitshepo, le gompieno “le ge a sule, o sa ntse a bua ka yona” (Bahebere 11:4). Jesaya o ne a porofetela baitimokanyi ba ngwaga-kete wa ntlha, go ya ka molomo wa Morena mo go Mareko7:6. Temana go tswa mo dikwalong tse di boitshepo, eo e rileng “ke Modimo wa ga Aborahame” e “boleletse lona ke Modimo”, Jeso o ne a bolelela Baiseraele ba ngwaga-kgolo ya ntlha mo go (Matheo 22:31-32). Ela-tlhoko ka fao Jeso a gatelelang ka teng – a gopola fa ba tlhaloganya go tswa go puo ya gagwe, gore go ya ka Modimo Aborahame le fa a sule mo sethong, mo Modimong o santsane a phela, mme o tlile go mo tsosa. Le fa Modimo a ne a bua le Moshe a le nosi kwa thabeng, Moshe o ne a gatelela fa “Modimo a ne a bua le setshaba sa Iseraele go tswa fa gare ga molelo”. Lefoko la Modimo, go bakwadi ba lone, ke leo le tsitsibanyang mmele, e leng mafoko a Ona go rona (Doiteronomio 4:36; 5:45; 10:4). Seno se tlhalosa ka fao Dafita a neng a bua ka ga dikgagamatso tsa lewatile le lekhibidu, jaaka e kete o ne a le teng ka nako eo, a itumelela pholoso ya Modimo. Fa mo go Doiteronomio 11:4 e bua ka fao “Morena a neng a nyeletsa Baegepeto le go fitlha gompieno”, thuto ke gore le gompieno phenyo eo ea re akaretsa le rona mo maphelong a rona. Ke ka moo, mo Pesalomeng ya 114:5,6 go tlhaloswa fa lewatile le lekhibidu le gompieno, le phadimela batho ba Modimo. Kantlha ya dikwalo tsa Modimo ka ga ditiro tsa gagwe tsa dipaka tseo di fitileng, le rona re tshwannwa ke go rotloetsega, re rotloetswa ke tsone ditiro tseno, go tsaa ditshwetso tse di maleba ga jaana. Buka ya Joshua 24:13,14 e gopotsa Iseraele ka ga ditiragalo tsa bone le Modimo mo nakong

tseo di fitileng, mme ka ntlha ya seno, Modimo oa ba kgothatsa fa a re: “Ka jalo, boifang Modimo mme lo mo direle....”.

KAMANO GARENG GA MODIMO LE MOTHO

“Ka lebaka le ke ba remile ka baporofeti, ka ba bolaya ka dipolelo tsa molomo wa me” (Hosea 6:5). Seno ke maatla a mokwalo wa baebele. Ka go rialo, re ka fosa go lemoga fa mokwalo o no, e le lentswe la Modimo go rona sefatlha-matlho. Fela jaaka Dafita a ne a utlwa tlhamane ya ga Nathane, re ka iphitlhela re meka mekana le ditlhamane tseo di kwetsweng mo baebeleng, mme ra itlhokomolosa go utlwa lentswe la Modimo, leo le re tlisetsang molaetsa o o tobaneng le mongwe le mongwe wa rona. ‘Thomas Merton’ o lemogile gore: “re tlwaela sengwe, moo re kgonang go agisanya naso, mo maphelong a rona...a re e misitse ka go botsolotsa buka e no, kgotsa go utlwa dipotso tseo e re botsang tsone? .....go tlhaloganya molaetsa wa baebele ga go bonolo, e bile ke ntwa: e seng fela go bona le go tlhaloganya bokao bo bo ka bapisiwang le dibuka dingwe [go akaretsa go ka oketsa, ka go amogela dikwalo tsa bakaulengwe jaaka-rona], fela, go dumelana ka borona le matlhabisa-ditlhong le dipharologano tseo di leng mo baebeleng ka bo yone..... a re se ka ra ititaya dihuba, mme re bua fa re tlhaloganya baebele, ka re ithutile go sa gakgamadiwe ke molaetsa wa yone, fela ka ntlha ya gore re ithutile go sa nne le mathata nayo”. Ee, ke boammaaruri gore baebele ga e ikganetse, jaaka batho ba bantsi ba akanya; fela, diane tseo di tlhagang mo go yone; kgotsa ditemana tseo di tsewang di sa tlhaloganyesege; di tlhagisitswe go re gwetlha, mme fa o leba ditemana tseo fela ka go di gaodisa matlho, di lebega di le thata go di tlhaloganya, kgotsa mareo ao a dirisitsweng mo baebeleng.

PUO YA RONA

Bontsi ba mafoko ao re a utlwang a omile, a tlhoka maatla. Re itlwaeditse go sa ele-tlhoko boleng le bokao ba mafoko. Mokeresete yo o utlwang tirelo Modimo ya kereke ya mo mosong ka Sontaga, beke nngwe le nngwe, dingwaga di feta di le 40, o tla bo a utlwile mafoko ao a ka fetang dimilione di feta di le robongwe (9m). Dibuka di feta 50,000 tse dintsha di tla gatisiwa le go tlhagisiwa ngwaga o no fela. Mafoko a tsone, e leng mafoko a me, a fitlhegile, kgotsa bokoa ba go kwala ga mokwadi bo fitlha maikaelelo a gagwe, kgotsa yo a buang mafoko ao. Ka go rialo, re neela fela tshoboko ya molaetsa, re reetsa fela ka tsebe e le nngwe, go seo se buiwang. Ga se gantsi re sisibalela go utlwa mafoko a mokwadi kgotsa yo a a buang. Gape, ka maswabi, yona mekgwa e no ya rona, re e fitisetse kwa mafokong a Modimo. Ga re a tlwaela go ipuisetsa mafoko a a molemo. Mafoko ao a nang le boleng, bokao le maatla. Fa re dumela ka boammaaruri fa baebele e tlhotlheleditswe ke mowa o o boitshepo wa Modimo, re tla e tsibogela ka mokgwa o o farologaneng, go na le mokgwa wa tlwaelo. Fela, re tlhoka go oketsa mo go seno, tshisibalo, kgotsa motsotso wa tidimalo le thapelo pele re simolola dipuiso tsa rona tsa tsatsi lengwe le lengwe tsa go buisa baebele, ke mokgwa o o siameng go ka itlwaetsa go dira jalo. Re tshwannwa ke go bua “jaaka bodutelo ba mafoko a Modimo”; e seng ka go dira jalo, re akanye fa re se baleofi, fela e le gore mafoko a rona a nne le maikaelelo le bokete bo bo a tshwanetseng. Fela, jaaka mafoko a Modimo a bontsha lefatshe fa a le gone e bile mafoko a gagwe a ikanyega, le mafoko a rona, nao a tshwanetse go bontsha Modimo. Re tshwannwa ke go tsenya bokao mo mafokong a rona. Fela boipobolo ba mokwadi mongwe wa makwalo-dikgang ‘Malcolm Muggeridge’ a utlwana le matswalo a rona fa a re: “go utlwisa botlhoko jaanong, go akanya, ka fao go nnileng botlhofo go tsena mo mokgweng wa go dirisa mafoko ao a seng mo puong, ao a sa tlhagiseng kakanyo e edileng, a sa gwetlheng kakanyo, gape a sa neelane ka tsholofelo” . Mafoko a rona a lolea gantsi, ga a na bokao, ga a supe ka sepe. Tsotlhe tseno ke ditshupo tsa go tlhokagala, le gore goreng re tshwannwa ke go

buisa baebele, e leng mafoko a Modimo, tsatsi le letsatsi; ka gonne e tlhagisitswe gore: “e kgaleme” (2 Timotheo 3:16), ka jalo e kgona go fetola mekgwa, e age botho ba rona.

DIKHUMO TSA LEFATSHE

Baebele e nale go le gontsi ka ga seno, sebedu se sekgopo sa setso sa setho e sale go tloga mo dipakeng tseo di fitileng batho ba le mo lefatsheng. Batho ba nako ya ga Hesekiele ba ne ba rata go tla go e ne go tla go utlwa mafoko a Modimo ka molomo wa gagwe, ba mo potologe, ba nne fa fatshe, ba re: rebolelele mafoko a Modimo, Modimo karabo ya gagwe go bona ya nna ka mofuta o o latelang “gonne ba bua maikano a lorato ka melomo ya bone, mme dipelo tsa bone di latetse kgwebo ya bone ya tshiamololo” (Hesekiele 33:31). Dikhumo tsa lefatshe di ba thibetse go ka amogela mafoko ao, le ge ka pelo ba ne ba amogela fa e le mafoko a Modimo, ga a kgona go ba fetola, go dira ditiro tsa Modimo, le ge ba amogetse fa a tlhotlheleditswe. Fela, mo dikhutsong tsa bone, ke gone ba tla itseng fa “ba ne ba na le moporofeti” (:33). Ka jalo, go tlhopho eo e tsitsibanyang mmele: go amogela maatla a tlhotlheletso ya mowa o o boitshepo jaanong, kgotsa go ithuta ka tsela eo e hutsitsweng mogang katlholo e tla, fa Jeso a a sena go tla.

GO TSIBOGELA MAFOKO A MODIMO KA BOAMMAARURI

Ke dumela bontsi ba rona re buisa Baebele ka tlhaloganyo ya go batlisisa bopaki go bapisa le dikakanyo tseo re tsetsiweng ka tsone, e ka tswe e le tsa thuto ya baebele kgotsa tsa bophelo. Fela, fa mafoko a baebele e le mafoko a Modimo ka boammaaruri, mme re dumela seno, re tla bula dipelo tsa rona go utlwa seo Modimo a batlang go re ruta sone ka mafoko a no. Ga re kitla re batla go tlhagisa thato ya rona ka ga kgalemelo ya mafoko a Modimo, mme re tla tla go o ne gore re rutege fela jaaka ngwana go tswa go o na, go sa kgathalesege gore boleng ke eng, kgotsa a re gakgamatsa go le kanakang. Bontsi ba kitso eo re nang nayo ke phatsimo ya dikakanyo tsa setho fela. Akanya o lebile setshwantsho sa botaki sa ‘Mona Lisa’ kwa dipontshong tsa kwa Yuropa ‘Paris’, setshwantsho seno se sireleditswe ka fa morago ga digalase se bopeletswe mo

mepakwaneng. O lebelele mo matlhong a gagwe ke raa 'Monalisa' o ipotsa gore tebo e no ya gagwe bokao ba yone ke bofe, gongwe ke fela kakanyo ya gago eo e akanyang ka bokao ba matlho a gagwe? O be o bona fa matlho a gago, le a bao ba lebileng mmogo le wena, a iponatsha mo galaseng jaaka seriti, mo seiponeng. Go rutega ka boammaaruri go thata, go amogela kitso ya boammaaruri ga se tiro e e botlhofo. Re tlhoka go baakanya tlhaloganyo tsa rona, ka fao re ka kgonang ka teng, pele re ka simolola ka puiso ya baebele, le go rapela ka bojotlhe gore re dumele fa seo re tla buisang ka sone e tla gonna "Boammaaruri ba Modimo"; le gore ga re kitla re buisa mafoko ao fela go totobatsa ditumelo tsa setho tsa rona. Re kopana le bothata ba gonna jaana kgapetsa-kgapetsa, fa re botsa, jaaka sekai Makatoliki go buisa dikwalo ka kakanyo eo e edileng, eo e tshwanang le ya ngwana, kwa ntle ga gonna le keletso ya setho go fitlhela tseo di ratwang ke rona, mme re dirisi lefoko la Modimo gore le ikarabele ka bo lone. Go santsane go le thata go buisa baebele ka tlhaloganyo eo e edileng, jaaka dingwaga di ntse di feta, morago ga kolobetso ya rona. Setshaba sa Iseraele "ba utlwile" mafoko a Modimo, fela ga baaka ba le "tshegets" (Baroma 10:16,18) – re ka utlwa e tswe re sa utlwe. Fela, fa re dumela fa dikwalo di tlhotlheleditswe ke mowa o o boitshepo, ga re a tshwanna go tshwana nabo. Goa gakgamatsa go akanya ka makwalo a sehebera le segerika, ao a neng a kwadilwe mo di 'parchment' dingwaga di le 1,950 tseo di fitileng, e ne e le ka boammaaruri mafoko a Modimo-mothata-yotlhe. Fela seno, ke go ne go tlhaloganya tlhotlheletso ya mowa o o boitshepo. Iseraele e ne ya utlwa sefatlha-matlho mafoko go tswa go Hesekiele moporofeta, ba itse fa moporofeta a ne a le gareng ga bone – fela ba seka ba le obamela. Le rona fela jaaka bone, e kanna puo ya molomo fela, go tlhotlheletso ya mowa o o boitshepo – ka go rialo re se kgone go ikobela mafoko a Modimo ka boammaaruri, ao re itseng a tlhotlheleditsweng ke O na.

GO ITLHATLHOBA KA NOSI

Jakobo 1:24,25 fa re e lebisa kwa go rona, re lebelela mo molaong o o itekanetseng wa kgololesego. Ke ka go buisa dikwalo ka mokgwa o Modimo o neng o ikaeletse ka gone, e seng fela jaaka mafoko ao a kwetsweng mo pampiring fela, ka go dira jalo, re fitlhela re tsene mo tirong ya go itlhatlhoba ka nosi. A re lebelele go se nene ka ditemana tseo di latelanang tsa Hesekiele 8:18; 9:1: “Ka moo le nna ke tla ba direla ka bogale. Leitho la me ga le kitla le rekegela; ga nkitla ke tlhomoga pelo. Mme le fa ba [Baiseraele] goa mo ditsebeng tsa me ka kgoo e kgolo [fa ba atlholwa, ba a tlholelwa ditiro tsa bone, tseo ga jaana Modimo a ba kopang go sokologa mo go tsona], ga nkitla ke ba utlwa. Ke fa [Modimo] a kua ka lentswe le legolo mo ditsebeng tsa me [Hesekiele] a re:.....”. A o bona thito ya kgang e no? Fa re buisa le go utlwa lefoko la Modimo gompieno, o lelela mo ditsebeng tsa rona ka lentswe le le kwa godimo. Akanya fela, motho mongwe a dira seno mo ditsebeng tsa gago! Fa re gana go utlwelela seo se buiwang, go raa gore: le rona re tla goa kgoo ka lentswe le le kwa godimo go Modimo ka tsatsi la bofelo la katlholo. Botebo ba kopu ya Modimo go utlwelela lefoko la gagwe, bo tla lekana le fa bao ba gannweng, ba tla bo ba goa kgoo e kgolo mo ditsebeng tsa Modimo, go fetola katlholo ya gagwe, mme ka nako eo [fela jaaka ba dira mo no lefatsheng] o tile go gana go ba utlwa. Go tswa go seno, go tlhagelela lebaka le le botlhofo: fa re buisa le go utlwa matlhare a dikwalo tse di boitshepo, jaaka re phetlholola letlhare go tswa go le lengwe mo baebeleng tsa rona, Modimo o goa ka kgoo e e kwa godimo mo ditsebeng tsa rona. Tsibogo ya rona go o na Modimo, e tla gonna maungo a tseo di tla diragalang mo tsatsing la katlholo, gore a naa re tla amogelwa, kgotsa re tla nyelediwa.

PUISO YA BAEBELE

Ka re itse fa baebele e le lefoko la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ka mowa o o boitshepo, go raa gore re tla le buisa go feta ka fao re buisang dikwalwa tse dingwe. Seno se bonala e kete se bonolo, fela re tla tshwannwa ke go amogela go tlhotlhelediwa ga lone, pele re ka tsena mo tirong ya go le buisa

kgotsa go ithuta lone. Mo diatleng tsa rona, re tshotse lefoko la Modimo. “Ditlhotlhomiso tseo di dirilweng sesheng jaana, di bontsha fa ka kakaretso motho a kgona go utlwelela fela lobaka la metsotswana e le some le bosupa (17s) pele a tsena motho mo ganong, kgotsa a ganelana le megopolo ya gagwe”. Seno se a diragala , fa re buisa le yone baebele, re utlwa lentswe la Modimo. Lentswe la ‘Rona’ leo le leng kgatlhanong le la Modimo le utlwagale bogolo; fela bonnete ke gore: ka mafoko a Modimo a tlhotlheleditswe ke O na, tlhotlheletso e no e tshwanna go re busetsa morago kwa Baebeleng ka e le lefoko la Modimo go na le a batho kgotsa a rona.

Phapogo ya 3: A naa Mowa o o Boitshepo ke Motho?

Thuto ya 2.1 le ya **2.2** di neetse ka bopaki bo bontsi go bontsha fa Mowa wa Modimo o kaa Maatla a Modimo, ao a phatsimang “Kakanyo” ya O na ka kakaretso. Ka gonne mokgwa o Mowa wa Modimo o dirang ka gone, o tlhagisa bomodimo ka mokgwa o o nepagetseng, batho bangwe ba ngangisana, ka gore Mowa wa Modimo ke Motho, yo le e ne e leng Modimo. Go boeletsa go buisa ka kelo-tlhoko dithuto tseo di fitileng, go tla bontsha go re Mowa wa Modimo ke Kakanyo le Maatla a Modimo, fa go le jaalo, ga go kgonagale gore kakanyo kgotsa maatla a no, e ka nna Modimo. Motlakase ke maatla ao a sa bonweng ka leitlho, ao a ka tlhagisang poelo eo e feletseng go motho yo a o dirisang, fela, re a itse fa motlakase e se motho. Lerato ke semelo sa motho mongwe le mongwe, fela ‘Lerato’ ga se motho. Mowa wa Modimo o akaretsa lerato la gagwe, jaaka bontlhanngwe ba semelo sa O na, gape, o kaa maatla a gagwe, fela, ga go kgonagale go re e ka nna motho, yo o farologaneng le Modimo ka Nosi.

Jaanong, ka re lebeletse kakanyo e no e e fosagetseng (ya gore Mowa ke Motho-Modimo) eo e dumelwang ke Bakeresete ba bantsi, ka gonne ba dumela mo thutong ya boraro bo boitshepo ‘Trinity’. Seno, se raa go re go medimo e le meraro, bao ka mokgwa mongwe ba dirang a le mongwe mme boraro bo

a tshwana e bile e le modimo a le mongwe fela – Modimo Rara, Modimo Mowa o o Boitshepo le Modimo Jeso.

Go lebaka le lentle, go dumela gore thuto ya boraro bo boitshepo ‘trinity’ e ne e le thuto ya baditshaba eo e ileng ya kopololwa ya tsenngwa mo tumelong ya sekeresete – ke ka moo lefoko leno le sa tlhageleleng mo Baebeleng. Fa ba sena go amogela kakanyo e no, ya gore Modimo ke boraro bo boitshepo, bakeresete ba patelesega go dumela gore maatla a Modimo kgotsa Mowa wa Modimo ke motho, yo e leng Modimo, fela e se Modimo. Fa ba botsolotswa ka go sa direng tlhaloganyo ga tlhaloso ya bone, gantsi go tilwa seno ka gore ke masaitseweng a Modimo, mme re tshwannwa ke go amogela seno ka tumelo, re sa botsolotse tlhaloso e e tlhaloganyegang.

Kakanyo ya mofuta o o fa godimo, e tlodisa matlho temana ya testamente e ntsha ka ga dikgakgamatso tsa Modimo, tseo di senotsweng ka lefoko le tiro ya ga Keresete:-

- “Bagaetsho, ga ke rate go lo lobela bosaitsiweng jo,” (Baroma 11:25)
- “Thero ya ga Jeso ..... ka fa ponatshegong ya bosaitsiweng jo boneng bo subilwe go tswa bosasimologeng..” (Baroma 16:25)
- “Ke lo bolelela (tlhalosetsa) bosaitseweng ke jo:...” (1 Bakorinthe 15:51).
- “Ka go itsise bosaitsiweng ba thato ya ona....” (Baefeso 1:9; 3:3).
- Thero ya ga Poulo e ne e le go “itsise bosaitsiweng ba Efangele...” (Baefeso 6:19; Bakolose 4:3).
- “Bosaitseweng..... mme jaanong bo senoletswe baitshepi ba ona.” (Bakolose 1:26, 27).

Ka go gatelela go go kana – ga go sa tlhole go le bosaitseweng bo bo sa tlhaloswang mo thutong ya Modimo, e tla gonna fela yo o santsane a leng mo lefifing yo o tla reng bosaitseweng bo sa le teng. A naa, motho yono ga a tshwenyega gore leina la Baebele la ‘Babelone’, ke tsamaiso ya tumelo ya bofora eo e tlhalosiwang mo go Tshenolo, jaaka “bosaitsiweng” (Tshenolo 17:5)? Boammaaruri ke gore: tsamaiso e no e kaa fa ditumelo tsa yone e le masaitseweng; fela, modumedi wa boammaaruri o tlhaloganya sephiri sa (masaitseweng) mosadi yono (Tshenolo 17:7).

Tlhaloso e e sa tsepamang e no, e tshwanetse ya solofelwa go bao ba tsepamisitseng go tlhaloganya ga bone mo dilong tsa setho, jaaka maitemogelo a setho, gongwe go dumela mo moafatsong ya sengwe le sengwe seo bao ba sa rutegang mo lefokong ba se tlhagisang. Gongwe kakanyo ya moruti mongwe yo mogolo wa kereke ya bone, eo e mametleletsweng jaaka molao wa Modimo. Fa re solofelwa go ikokobeletsa ka boammaaruri go thuto ya lefoko la Modimo, go tlhokega go re re dirise mekgwa ya motheo go bua le go tlhotlhomisa lefoko la O na, gore re tlhaloganye molaetsa wa lone.

Ga go gope, fao moreri wa efangele, yoo go kwadilweng ka ga gagwe mo Baebeleng, a fetogelang mo go reng, ‘seno ke masaitsiweng, mme o ka seka wa a tlhaloganya’. Fela, re buisa ka ga bone ba lopa batho go tlhotlhomisa ka ga tseno, ba dirisa lefoko la Modimo.

Fa a ne a rera mofuta wa motheo wa efangele eo re e tlhotlhomisang mo dithutong tseno, Poulo “a fetolana nabo ka fa dikwalong, A phutholola, a ranola gore Keresete o ne a tshwanetse go boga le go tsoga mo baswing;” (Ditiro 17:2,3). Fano e ne e le tsamaiso, eo e tlhaloganyegang, mme lekwalo le oketsa ka gore “Poulo a fetolana le Bajuta”. Seno, e ne e le mokgwa wa gagwe (lebelela gape Ditiro 18:19). Ka go tswelala ka seno, fa a ne a rera kwa Korinthe, Poulo “a fetolana le batho mo senagogeng ka sabata mongwe le mongwe, a kgona

Bajuta.... Ya re ba ganetsa, ba kgala, ...” (Ditiro 18:4-6). Bao ba ileng ba dumela, ba tswelela le Poulo, a dirisa le go fetola a ikaegile ka Baebele; fano, go ne go se go ‘lora ka ga Jeso motho a robetse’, ‘gongwe go tlelwa ke maikutlo a a bosula, mme Jeso a bua le nna ka mo amogela’, kgotsa ‘ke kopane le Jeso bosigo bongwe’.

Ela-tlhoko, gape, gore lefoko le le tlhotlheleditsweng, leo re le kwaletsweng, le rotloetsa batho bao dikakanyo tsa bone di edileng, ka go tlhalosa gore: “ya re ba ganetsa, ba kgala”. Fela jaalo le kwa Antioge, Poulo le Baranaba “ba ba kgothatsa (ka lefoko la Modimo), ba ba tlhotlheletsa gore...” (Ditiro 13:43). Ga latela kwa Ikonio, foo ba “bua tota, mo go bileng ga dumela bontsi bo bogolo ba Bajuta” (Ditiro 14:1).

Fa a ne a le mo tshekong ya bophelo ba gagwe moragonyana, mokgwa o no wa gagwe wa tswelela go mo rotloetsa, o mo rotloeletsa tumelong ya gagwe ya tsholofelo ya isago: “a bua ka ga tshiamo le ka ga boitshwarelo le ka ga katlholo e e tlang,” ka nepagalo e kgolo, a tlhalosa mo go kgotsofatsang, ga dira go re “moatlhodi a tsidifale” (Ditiro 24:25).

Ka gonne puo tsa rona di tshwannwa ke go tshegetswa ke tsamao ya go tshwana le e no fa re akantshana, re tshwannwa ke go tlhagisa bopaki bo bo tlhaloganngwang fa re botsolotswa ka ga tumelo ya rona.

“...lo ntse lo iketleeditse go araba mongwe le mongwe yo o batlang boikarabelo mo go lona ka ga tsholofelo e lo nang nayo” (1 Petoro 3:15).

Fa o bua fela ka ga kitso kgotsa maitemogelo a gago ka ga tumelo, ga se go neelana ka lebaka la go dumela ga gago efangele. Go tswelela ga go ikaega mo ‘go ipoleleleng’ jaaka bontlha-nngwe ba go rera, fela jaaka go dirwa, ke bakeresete ba bantsi bogolo ba ‘evangelical’, ba tlhagisa go tlhoka kitso go kgona ‘go fa lebaka’ go seo o se ‘solofelang’. Go setse go

tlwaelegile gantsi, fa batho ba leka go tlhagisa lebaka la go dumela tumelo ya bone, ba tswelela ka go ‘bua ka fao Modimo o ba diretseng ka gone, go fitlha moo ba leng teng’, e setse e le pina ya tshwene go tlhagisa ditshegofatso tsa mongwe, go leka go tlhagisa lebaka la go dumela jaaka go dirwa. Fela, seno se kगतланонг thata le seo Poulo a neng a se bua le go se ruta, “Gonne ga re rere ka ga rona, re rera Keresete Jeso” (2 Bakorinthe 4:5) – mme tseno tsotlhe di tswa go monna yo ‘a neng a amane le Jeso’ go feta rona batho-botlhe.

Mokgwa o o amogelesegang yo o rutwang ke Baebele, ka ga maitsholo a rona, e nna motheo wa kamano ya rona le Modimo bophelo ba rona botlhe. Dikai tsa rona, jaaka ka gale, ke bakeresete ba ntlha, bao ba neng ba “lebelela mabaka (reasons)” go bona tharabololo go mathata a bone a tsamaiso (Ditiro 6:2). Makwalo a Testamente e Ntsha a bontsha fa badumedi ba nako eo ba dirisa maitemogelo a Baebele go rarabolola mathata a bone. Ka o ne mokgwa oo “wa go leba mabaka ka sedumedi (reason issues biblically)” re kgona go tlhaloganya gore moperesite yo mogolo, ka nako tsa molao wa ga Moshe, e ne e le seriti sa ditiro tsa moperesita yo mogolo go feta e bong Keresete (Bahebere 5:3). Fa a sena go bua ka lorato le le tibileng la Modimo mo go Keresete, Poulo o bua gore ke boineelo morago ga go ‘leba mabaka “logic” go ineela mo Modimong go tsibogela lorato la O na, go rona (Baroma 12:1). Mo Baebeleng ya senyesemane mo go yone temana e no ya Baroma 12:1, lefoko leo lefetoletsweng “logikos” le tswa mo lefokong la segerika ‘logos’, leo e leng lefoko leo le fetoletsweng ‘LEFOKO’ mme le kaa lefoko la Modimo. Ka jaalo ‘tebo ya rona ya mabaka (logical response)’ ke eo go ya ka Baebele motheo wa yone o tlhagang mo lefokong la Modimo.

Morago ga go bona tsotlhe tseno, go mo pepeneneng gore ga go na tlhaloganyo go akanyana fa mowa wa Modimo e le motho – gape gonna le maipato a go re seno ke dikgakgamatso tsa Modimo, e tswe go sa tsamaisane le mabaka ao a tlhagisiwang ke Baebele, ga go amogelesege go ya ka Baebele. Fa re se kake ra tlhagisa mabaka ao a edileng le go

amogelesega ka thuto ya Baebele, go raa gore Baebele yotlhe ke di tsia badimo fela, mme molaetsa wa yone ga o tlhokege, mme e ka tsewa fela jaaka buka nngwe le nngwe eo e nang le thuto tseo di kgatlisang, mme e sena bokao bope. Seno se bonala fela jaaka dibuka tse dintsi tsa Bokeresete, tseo e leng fela dikwalo tseo re di beileng mo dirakeng tsa rona tsa dibuka, di sena tlhotlheletso epe mo go rona.

Fela, bao ba dumelang mowa wa Modimo e le Modimo ka bo o ne, ba leka go tlhagisa ditemana go totobatsa tumelo ya bone go seno, fela ditemana tseo ba di tlhagisang ke tseo di buang ka ga mowa wa Modimo ka puo ya mothofatso, jaaka sekai “Mogomotsi” mo go Johane 14-16, gongwe go kaiwa Mowa yo o “hutsafetseng”.

Re bontshitse mo **Thutong ya 4.3** gore “mowa” wa motho o ka galefa (Ditiro 17:16), o ka huduega (Genesi 41:8) gongwe o ka ipela (Luka 10:21). ‘Mowa’ wa gagwe; go raa gore: boene, kakanyo ya gagwe, kgotsa boleng ba gagwe, bo bo bonwang ka ditiro tsa gagwe, go buiwa ka bone e kete ke motho o sele, fela, ka boammaaruri go se jalo. Fela jaalo, mowa wa Modimo le o na, go ka buiwa jalo ka ga o na.

Re tshwanetse go tlhaloganya gore Baebele gantsi e dirisa puo ya mothofatso fa e bua ka dilo dingwe, jaaka sekai: Botlhale bo tlhalosiwa jaaka mosadi mo bukeng ya Diane 9:1. Seno ke go tlhalosa le go re bontsha gore motho yo o nang le botlhale ke motho yo o ntseng jang; ‘botlhale’ ga bo kake ba nna teng ntle le mo mothong, mo tlhaloganyong ya gagwe, ka jaalo go dirisitswe puo ya mothofatso go gatelela thuto eo e tlhagisiwang. Go ithuta go le gontsi ka ga seno, lebelela thuto ya setlhogo **Phapogo ya 4**, “Mokgwa wa Mothofatsa”.

Makwalo a ga Poulo a tletse ka ditumediso tseo di tswang kwa Modimong le Jeso, mme ga go umakwe Mowa o o boitshepo ka gope (Baroma 1:7; 1 Bakorinthe 1:3; 2 Bakorinthe 1:2; Bagalatia 1:3; Baefeso 1:2; Bafilipi 1:2; 2 Bathesalonika 1:2; 1 Thimotheo 1:2; 2 Thimotheo 1:2; Tito 1:4; Filemone 3).

Tlhagiso e no, ea makatsa, fa e le gore Poulo o ne a dumela fa mowa o o boitshepo e le tokololo ya setlhogo sa Modimo, jaaka thuto ya boraro bo boitshepo bo tlhagisa, ka jalo mowa nao o ka bo o dumedisa, kgotsa o romela ditumediso, jaaka Modimo le Jeso. Bontlhanngwe ba mowa o o boitshepo o ne wa tshololelwa mo bathong (Ditiro 2:17,18; go tshwana le phetolelo ya segerika mo go Mareko 12:2; Luka 6:13; Johane 21:10 le Ditiro 5:2). Re ka amogela jang bontlha-nngwe ba motho yo mongwe? Re “abetswe mowa wa ona [Modimo]” 1 Johane 4:13. Seno ke di tsiebadimo, fa mowa o o boitshepo e le motho. Sengwe seo se nyeletsang thuto e no ya go kaa mowa o o boitshepo jaaka motho, ke phetolelo ya segerika eo e tlhagisang mowa jaaka selo ‘neuter gender’. Bokao ba seno ke gore fa re buisa ditemana ka ga mowa o o boitshepo jaaka ‘motho’ “he”, re bona mothofatso ya maatla, mme a sa kae fa o ne e le motho ka sebele.

Phapogo ya 4: Mokgwa wa Mothofatso

Bangwe ba ka nna le bothata go dumela tlhaloso ya go mothofadiwa ga Diabolo, ka gonne gantsi diabolo o tlhalosiwa mo Baebeleng jaaka e kete ke motho, gongwe seno ke sone se se tlhakatlhakanyang dikakanyo tsa batho bangwe. Thuto e no e ka tlhalosiwa ka go tlhagisa gore ke thuto ya Baebele gore dilo dingwe tseo di senang bophelo jaaka botlhale, dikhumo, sebe, le kereke di a mothofadiwa, fela, ke ka ga diabolo fao thuto eo e gakgamatsang e logeletsweng mo go tlhaloseng diabolo. Dikai tse di latelang di tla bontsha seo se tlhalosiwang:-

BOTLHALE BO MOTHOFADITSWE

“Go tlhoganolo motho yo o bonyeng botlhale le monna yo o bonang tlhaloganyo. Go bo bona go gaisa go bona selefera; go nna najo go phala gouta. Bo na le tlhwatlhwa e kgolo bogolo go dibaga tsa korale. Dilo tse dintle tsotlhe ga di lekane najo.” (Diane 3:13-15 tlhotlhomisa mo Baebeleng ya sekgoa e fetoletswe botoka)

“Botlhale bo agile ntlo ya jona, ba emisa maotwana a yona a supa,” (Diane 9:1 Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano).

Ditemana tseno, le dikgaolo tseo di latelang di bontsha fa botlhale bo mothofaditswe jaaka mosadi, fela, ka ntlha ya seno, ga go ree gore motho o na le kakanyo ya gore botlhale ka nnete ke mosadi, mme o tlhaloganya sentle gore bo tshwantshisitswe jaaka mosadi, mme ga se mosadi yo montle yo a tsamayang mo lefatsheng jaaka re mo itse; rotlhe re tlhaloganya sentle gore ke semelo seo batho botlhe ba tshwannwang ke go leka gonna le sone kgotsa bone ‘botlhale’.

DIKHUMO DI MOTHOFADITSWE

“Ga go ope yo o ka direlang barena ba le babedi; gonne o tla tlhoa yo mongwe, mme a rate yo mongwe; gongwe o tla ngaparela yo mongwe, mme a nyatse yo mongwe. Ga lo ka ke lwa direla Modimo le Mamone.” (Matheo 6:24)

Fano, dikhumo di tshwantshanngwa le mothapi. Batho ba le bantsi ba leka ka bogotlhe gonna le dikhumo; ka go dira jalo tsela e no e nne tiro ya bone, eo ba e thapetsweng. Jeso fano, o re boelelela gore ga re kake ra dira jalo, mme ra kgona go direla Modimo ka boineelo ka nako e le nngwe, le go rata dikhumo. Thuto eo e tlhagisiwang e bonolo e bile e botlalo, fela, ga go ope yo a tsayang go tswa mo thutong e no gore dikhumo ke motho yo a bidiwang Mamone, re tlhaloganya sentle gore ke tshwantshiso ka tiriso ya puo ya mothofatso.

SEBE SE MOTHOFADITSWE

“.... Mongwe le mongwe yo o dirang boleo ke motlhanka wa boleo” (Johane 8:34). “.....boleo bo busitse ka loso” (Baroma 5:21). “A ga lo itse gore yo lo mo ineelang gonna batlhanka go mo utlwa, ke ene yo lo leng batlhanka ba gagwe; yo lo tshwanetseng go mo utlwa, le fa e le boleo go isa losong, gongwe kutlo go isa tshiamong?” (Baroma 6:16)

Fela jaaka sekai sa dikhumo, sebe se tshwantshanngwa le mothapi fano, mme bao ba dirang sebe ke batlhanka ba mothapi yono (sebe). Puiso e e nepagetseng ya temana e no ga e letle go akanya gore Poulo o ruta fa sebe e le motho.

MOWA O MOTHOFADITSWE

“Fela e tlare Mowa wa boammaaruri o sena go tla, o lo gogele mo boammaaruring jotlhe; gonne ga o nke o bua ka bogaona, ...” (Johane 16:13).

Jeso fano o bolelela barutwana ba gagwe gore ba tla go amogela maatla a Mowa o o Boitshepo, seno se tlile botlalong ka tsatsi la Pentekosete, jaaka go kwadilwe mo bukeng ya Ditiro 2:3-4, fao go kwadilweng gore “Ga ba ga bonala mo go bone diteme tse di kgaoganeng, e kete dikgabo tsa molelo, tsa nna mo go mongwe le mongwe wa bone. Mme botlhe ba tlala Mowa o o Boitshepo, ba simolola go bua ka diteme di sele ka fa Mowa o ba buisang ka teng. Ba tlala ka Mowa o o Boitshepo, “yo o ba neetseng maatla a a makatsang go dira dikgagamatso go bontsha gore maatla a no a ne a tswa kwa Modimong.

Mowa o o Boitshepo e ne e se motho, e ne e le maatla, fela Jeso fa a ne a bua ka o ne; o dirisitse le reo “O” jaaka e kete ke motho.

LOSO LE MOTHOFADITSWE

“Ka leba, ka bona pitse e tshetlha; yo o e palameng leina la gagwe ga twe Loso” (Tshenolo 6:8).

SETSHABA SA ISERAELE SE MOTHOFADITSWE

“Ke tla go aga gape gore o agege, wena lekgarebe la Iseraele. O tla ikgabisa gape ka meropa ya gago,.....” (Jeremia 31:4). “Ee, ke utlwile Eferaime a lela a re: ‘O nkotlile, ka bediwa jaaka pholwana e e iseng e katisiwe. Ntlhabolose, foo ke tla tllhabologa! Gonne ke wena Morena, Modimo wa me.’” (Jeremia 31:18).

Adapted from “*Christendom Astray*” by Robert Roberts.

Thuto ya 2: Dipotso

1. Bokao ba lefoko Mowa 'Spirit' ke bofe?
  - ☐ Maatla
  - ☐ Go Kgethega
  - ☐ Kgemo/Khemo
  - ☐ Lerole

2. Bokao ba Mowa o Boitshepo ke bofe?
  - ☐ Ke motho
  - ☐ Maatla a Modimo
  - ☐ Bontlhanngwe ba boraro bo boitshepo.

3. Baebele e kwadilwe jang?
  - ☐ Batho ba kwadile dikakanyo tsa bone fela.
  - ☐ Batho ba kwadile seo ba akanyang Modimo a se kaile.
  - ☐ Ka go tlhotlhelediwa ga banna bangwe, ka mowa wa Modimo.
  - ☐ Bontlhanngwe bo tlhotlheleditswe, fa bo bongwe bo sa tlhotlhelediwa.

4. Ke dintlha di feng, mo go tseo di latelang, tseo di tlhalosang goreng dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne tsa newa?
  - ☐ Go tlhomamisa thero ya lefoko ka molomo la efangele
  - ☐ Go godisa kereke ya ntlha
  - ☐ Go pateletsa batho go dumela
  - ☐ Go pholosa baapostolo mo mathateng a bone a bophelo.

5. Re ka ithuta ka boammaaruri ba Modimo go tswa kae?
  - ☐ Bontlhanngwe go tswa mo Baebeleng, fa ka ntlha e nngwe go tswa mo dikakanyong tsa rona.
  - ☐ Go tswa mo moweng o o boitshepo, o re kaela kwa ntle ga puiso ya Baebele gore re dire eng.
  - ☐ Ka thapelo, Go tswa mo Baebeleng fela.
  - ☐ Gotswa mo baokameding le baruti ba rona.

6. Neelana ka lenane la dimpho tsa mowa tseo di neng tsa newa ka ngwaga-kgolo wa ntlha.

7. Dine (Dimpho tsa mowa) tsa gogelwa morago leng? A go a kgonagala gonna natso gompieno?

8. Mowa o o boitshepo o ka dira jang mo maphelong a rona gompieno?

THUTO YA 3

**DITSHOLOFETSO TSA
MODIMO**

3.1 Ditsholofetso tsa Modimo: Keta-pele

Ga jaana! Mo di-thutong tseno tsa Baebele re fitlheletse kitso e ntsi ka ga Modimo le go re ditiro tsa O na, O di dira jang. Ka go dira jalo, re tlosetse go sa tlhaloganyegeng ga dilo dingwe. Jaanong re batla go lebelela sentle dilo tseo Modimo o “di solofeditseng bone ba ba mo ratang” (Jakobo 1:12; 2:5) ka go tshegetsa ditaelo tsa O na. (Johane 14:15).

Ditsholofetso tsa Modimo tseo di bonwang mo Testamenteng e kgologolo, ke tsone motheo wa Bokeresete ba boammaaruri. Fa a ne a sekisiwa, Poulo o ne a bua ka ga mpho eo o tla e bonang mo isagong, eo ka go solofela mo go yone, a ikemiseditseng go ka latlhegelwa ke tsotlhe go e bona: “Mme jaanong ke eme fano go sekisiwa ka ntlha ya go solofela se Modimo o se solofeditseng borraetsho.....ke latofadiwa....” (Ditiro 26:6,7). Nako e ntsi ya bophelo ba gagwe o e dirisitse a rera “Mafoko a boitumelo (efangele), a tsholofetso e e diretsweng borraetsho, ka Modimo o e dirafaditse mo go rona.....ka go tsosa Jeso” (Ditiro 13:32,33). Poulo o tlhalositse gore, go dumela ditsholofetso tseo go tiisa tsholofelo ya go tsoga mo baswing (Ditiro 26:6-8 bapisa le 23:8), le kitso ya poelo ya Jeso la bobedi mo no lefatsheng, le katlholo eo a tlang nayo, le puso ya Modimo eo e tlang (Ditiro 24:25; 28:20,31).

Dintlha tsotlhe tseo di tlhagisitsweng, di nyeletsa kakanyo ya gore testamente e kgologolo ke fela histori ya Iseraele eo e sa bueng ka ga bophelo bo bo senang bokhutlo. Modimo ga wa ka wa akanya fela dingwaga di le 2,000 gore o tla neela bophelo bo bo sa khutleng ka Jeso. Kakanyo eo Modimo o ne a na le yone go tloga kwa tshimologong:-

“Ka tsholofelo ya bophelo jo bosakhutleng, jo Modimo o o sa ka keng waaka o sa leng o bo solofetsa pele mo metlheng e e se nang tshimologo, mme wa senola Lefoko (mabapi le yone tsholofetso e no) la Ona mo metlheng ya teng ka thero....” (Tito 1:2,3).

“Mme botshelo bo bonetse, re bile re bo bonye; re a supa, re lo begela botshelo jo bo sa khutleng, jo bo neng bo le fa go Rara, mme bo re bonatsegetse.” (1 Johane 1:2).

Jaaka go setse go bonagetse, ka ga maikaelelo a Modimo, go neela batho ba O na bophelo jo bo senang bokhutlo, go tloga tshimologong, ga go kgonagale gore Modimo o ka bo didimetse ka ga maikaelelo a O na mo dingwagaeng di le 4, 000, tseo a neng a dira a bua le batho ba O na, jaaka re kwaletswe mo testamenteng e kgologolo. E bile, testamente e kgologolo e tletse ka ga diporofeto le ditsholofetso tseo nngwe le nngwe ya tsone e neelang ka botlalo ka ga tsholofetso e no, eo Modimo o e baakanyeditseng batho ba O na. Ke ka moo, goleng botlhokwa go tlhaloganya ditsholofetso tseo Modimo o di diretseng bo-rra mogolo ba morafe wa Majuta, go le botlhokwa thata go bona pholoso: ke ka moo, Poulo a gopotsang badumedi kwa Efeso gore pele ba itse ka ga dilo tseno, ba “.....ne ba sena Keresete, lole kwa ntle ga morafe wa Modimo wa Iseraele, lo le baeng mo dikgolaganyong tsa tsholofetso, lo se na tsholofelo epe, lo se na Modimo mo lefatsheng”(Baefeso 2:12). – Kwa ntle ga pelaelo, ba ne ba gopola fa mekgwa ya bone ya boheitane le ditumelo tsa bone dine di ba neela lesedi la tumelo le kitso ya Modimo. Fela, seno ke bopaki ba go sa itse kgotsa go ikgatholosa thuto ya ditsholofetso tsa Modimo tseo di leng mo testamenteng e kgologolo – ka bonnete “ ba ne ba sena tsholofelo, ka jaalo ba sena Modimo mo lefatsheng”. Gopola, ka fao Poulo a tlhalositseng tumelo ya bokeresete a re ke: “go solofela se Modimo o se solofeditseng borraetsho (ba Majuta)” (Ditiro 26:6).

Go utlwiswa botlhoko gore dikereke tse mmalwa di ruta ka ga thuto ya testamente e kgologolo, e leng seo dikereke tsotlhe di tshwannwang ke go se dira. “Bokeresete” ka kakaretso bo fetogetse mo go ruteng fela thuto ya Testamente e ntsha – ke ka moo go tlhophiwang fela, ditemana di le mmalwa tseo di utlwanang le thuto tseo di tlotlomatsang maikutlo a batho. Jeso o

tlhagisitse sefatlhamatlho gore re tshwannwa ke go dirisa jang testamente e kgologolo, fa a ne a re:-

“Fa ba sa utlwe Moshe (go raa: dibuka tsa ntlha tse tlhano tsa ga Moshe:testamente e kgologolo) le baporofeti, ga ba ka ke ba kgonega, le fa mongwe a ka tsoga mo baswing.” (Luka 16:31). Kakanyo ya setho, e ka tlhalosa gore: go dumela fela gore Jeso o tsogile mo baswing go siame go bona pholoso (bapisa Luka 16:30), fela Jeso o rile: kwa ntle ga kitso e e tletseng ya testamente e kgologolo, go dumela mo go Jeso ga go kitla go kgonagala.

Go tlhoka tumelo ga barutwana ba ga Jeso, morago ga papolo ya gagwe, ke ka ntlha ya go sa ithute ka tlhoafalo le go tlhaloganya thuto ya Testamente e Kgologolo:-

“Foo Jeso a ba raya a re: “Ao, basena-tlhaloganyo ke lona, ba lo pelo di bonya go dumela tsotlhe tse baporofeti ba di buileng! A Keresete o ne a sa tshwanela go boga dilo tseo le go tsena mo kgalalelong ya gagwe.Jaanong a simolola ka Moshe le ka baporefeti botlhe, a ba rarabololela tse di builweng ka ga gagwe mo Dikwalong tsotlhe” (Luka 24:25-27). (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka).

Ela-tlhoko ka mokgwa o Jeso a gatelelang fa testamente e kgologolo e leng botlhokwa ka teng, le gore ke yone e buang ka ga gagwe. Ga go ree gore barutwana ba gagwe ga ba ise ba ke ba buisi ka ga gagwe kgotsa go utlwa mafoko a no ka ga gagwe, fela! Ke ka ntlha ya gore ba ne ba sa tlhaloganye thuto ya testamente e kgologolo, ka jaalo ga ba kgona go dumela mafoko kgotsa thuto ya testamente e kgologolo sentle. Gole jaalo! Go botlhokwa go tlhaloganya sentle lefoko la Modimo, go na le fela go le buisa, go botlhokwa go aga tumelo e e tibileng ka go tlhaloganya molaetsa wa Baebele sentle, gore go le dumela go tle go gole. Majuta ba ne ba rorisa Modimo e se ka boammaaruri, e tswe e le ka boikgantsho, le puiso ya bone ya lefoko e ne e le ya go ikgantshetsa ditshaba tse dingwe (Ditiro 15:21), ka gonne ba ne ba sa tlhaloganye boleng le ditshupo tseo

di neng di supa ka ga Jeso le efangele ya Modimo, ba ne ba sa dumele seo ba neng ba se buisa mo testamenteng e kgologolo. Ka ntlha ya seo Jeso o ne a re go bone:-

“Gonne fa lo ka bo lo dumetse Moshe, le nna lo ka bo lo ntumetse; gonne ene o kwadile ka ga me. Mme fa lo sa dumele dikwalo tsa gagwe, mafoko a me lo ka a dumela jang?” (Johane 5:46,47).

Makgetlo a le mantsi Bajuta ba buisa lefoko la Modimo, fela, ba paletswe ke go tthaloganya molaetsa wa lone, gore o ka ga Jeso, le ge bone ba ne ba akanya fa pholoso e ne e ba lebane, mme ba ipetsa dihuba ka e le batho ba Modimo, mme pholoso e ba tshwanetse, Jeso o ne a patelesega go ba bolelela gore:-

“Lo batlisisa Dikwalo (ke gore: di batlisiseng sentle-Bapisa le Ditiro 17:11); gonne lo itlhoma lo ka nna le botshelo jo bo sa khutleng ka tsona, e tswe e le tsona tse di supang ka ga me.” (Johane 5:39)

Go le jaalo, batho ba bantsi ba nale kitso nngwe ka ga dithuto le ditiragalo tsa testamente e kgologolo, Fela ke kitso fela, eo gongwe ba nnileng le yone ka go etela testamente e kgologolo. Molaetsa o monate, o le montle ka ga Keresete le efangele ya puso ya Modimo o tswelela go efoga matlho a bone. Ke maikaelelo a thuto tseno go go kgontsha mo maemong ao, ka go tlhagisa bokao bo bo tebileng ba motheo wa ditsholofetso tsa testamente e kgologolo:-

- Mo tshimong ya Etene
- Go Noa
- Go Aborahame
- Go Dafita

Dikgang ka ga tseno di fitlhelwa mo dibukeng di le tlhano tsa ntlha tsa Baebele (Genesisi – Doiteronomio) tseo di neng tsa kwalwa ke Moshe, di le mo dikwalong tsa testamente e kgologolo ya baporofeta. Dintlha tsotlhe ka ga efangele ya

bokeresete di fitlhelwa mo dibukeng tseno. Poulo o tlhalosa gore thero ya gagwe ya efangele e no ea re “ka ke bonye thuso mo Modimong, ke eme go fitlhela letsatsing le, ke supetsa bannye le bagolo, ke sa bue sepe, fa e se tse baporofeti le Moshe ba rileng, di tla dirafala, ba re, Keresete o tshwanetse go boga le go nna wa ntlha mo tsogong ya baswi gore a tle a rerele Baiseraele le Baditšhaba lesedi.” (Ditiro 26:22,23), le kwa bokhutlong ba malatsi a gagwe, pina ya gagwe e ne e le nngwe fela: “....a (Poulo) ba phuthololela tsa puso ya Modimo, a supa ka ga yona; go tloga mosong go ya maitsiboeng a leka go ba kgona ka molao wa ga Moshe le ka baporofeti gore ba dumele mo go Jeso.” (Ditiro 28:23).

Tsholofelo ya ga Poulo, eo e leng motheo wa bokeresete, e tshwana gonna eo e re rotloetsang le rona; ka e ne e le lesedi leo le galalelang mo lefifing, ka jaalo e tshwannwa ke gonna tsholofelo ya mokeresete mongwe le mongwe. Jaanong ka re tletse nonofo, re sedimogile? A re tseneng mo tirong ka matlhagatlhaga, mme “a re lotolotseng Dikwalo”.

3.2 Tsholofetso ya kwa Etene

Tlhamane eo e utlwisang botlhoko, ya go wa ga motho, e tlhalosiwa mo bukeng ya Genesi kgaolo ya 3. Noga e ne ya hutsiwa ka ntlha ya go raela Efa, ka go sokamisa mafoko a Modimo. Monna le Mosadi ba ne ba otlhaiwa ka ntlha ya go sa obamele molao wa Modimo. Fela, letlhasedi la tsholofelo la tlhagelela mo setshwantshong seno, seo se tletseng lefifi, fa Modimo a re go noga:-

“Le gona ke tla baya letlhoo (kilo/goila, kgotsa gonna kgatlhanong) fa gare ga gago le mosadi le fa gare ga losika lwa gago le losika lwa gagwe (losika lwa Mosadi); lone lo tla go tšhwetla tlhogo, mme wena o tla lo loma serethe.” (Genesi 3:15)

Temana e no e nonne ka dintlha; re ka simolola ka go tlhagisa dilo tse dintsi tseo di amanang le temana e no. “Losika” bokao ba lefoko leno ke kokomana gongwe ngwana, gape le ka

kaa batho bao ba amanang le “losika” lengwe. Re tla bona kganthele gore “Losika” la Aborahame le ne le kaa Jeso (Bagalata 3:16), fela, fa re le “mo” go Jeso ka kolobetso, le rona re nna losika la ga Aborahame (Bagalata 3:27-29). Lefoko leno “Losika” gape le ka akaretsa kakanyo ya peo ya monna (1 Petoro 1:23); jaalo gee, losika la boammaaruri le gotsa mekgwa ya Rraa-lone.

Losika la noga, ka jaalo, le tshwanetse la bo le kaa seo se nang le lotso la go akanya jaaka noga e ne ya akanya:-

- Seo se sokamisang Lefoko la Modimo
- Seo se leng maaka
- Seo se gogelang bangwe go leofa

Re tla bona mo **Thutong ya 6** gore ga gona motho yo o dirang tseno sefatlha-matlho, mme e le ditiro tseo di leng mo teng ga rona (mongwe le mongwe wa rona) go:-

- “motho yo mogologolo wa rona” wa nama (Baroma 6:6)
- “motho wa nama” (1 Bakorinthe 2:14)
- “motho yo mogologolo yo o ntseng ka fa tsamaong ya pele, yo o senyegang ka dikeletso tsa tsietso” (Baefeso 4:22)
- “motho yo mogologolo le ditiro tsa gagwe” (Bakolose 3:9).

“Motho” yo no wa sebe, o o mo teng ga rona, ke “diabolo” wa Baebele, losika la noga.

Losika la mosadi le kaa mongwe yo o kgethegileng—“lone (losika la noga) lo tla go loma serethe” (Genesi 3:15). Motho yo no o ne a tshwanetse go nyeletsa ruri losika la noga, ke gore: Sebe – “lotla go tšhwetla tlhogo”. Fa o itaya noga mo tlhogong o a e bolaya – ka gonne boko ba yone bo mo tlhogong. Motho a le esi yo a tshwannwang ke go dira seno, yo e leng losika la mosadi ke Morena Jeso:-

- Jeso Keresete, yo ka (sefapaano) a nyeleditseng loso (ka jaalo maatla a sebe – Baroma 6:23), a baya bophelo le bosasweng mo leseding ka Efangele” (2 Timotheo 1:10).
- “Gonne se se reteletseng molao, ka o se na thata ka ntlha ya nama, Modimo o se dirile, wa athola bolele mo nameng ka go roma Morwaa-ona mo tshwanong ya nama ya bolele le ka ntlha ya bolele.” (Baroma 8:3).
- Jeso o ne “o bonetse gore a tlose bolele,...” (1 Johane 3:5).
- Mo sefapaanong e ne e le ka “dintho” [lefoko leno le goella go longwa ke noga kwa Genesi 3:15] tsa gagwe ra bona kagiso. (Jesaya 53:5).
- “O tla belega ngwana wa mosimane, mme wena o bitse leina la gagwe Jeso (bokao: Mopholosi): gonne ke ene yo o tla gololang batho ba gagwe mo dibeng tsa bone” (Matheo 1:21).

Jeso e ne e le “losika la Mosadi” (Bagalatia 4:4) jaaka morwa Maria, le ge Modimo e le Rraagwe, ka o ne mokgwa o no, e ne e le losika la mosadi, le ge a tlhagisitswe ke Modimo ka mokgwa o o farologaneng le wa tlwaelo. Losika le la mosadi – nakwana le ne la golofadiwa ke sebe, e bong losika la noga – “wena o tla lo loma serethe.” (Genesi 3:15). Go longwa ke noga mo seretheng ke ga nakwana fela, fa go bapisiwa le go itaya noga mo tlhogong, go e nyeleletsa ruri. Ditshwantshiso tse dintsi di nale tshimologo go tswa mo Baebeleng: “e rathe tlhogo” (bokao ke e nyeletse ruri) gongwe puo e no e ikaegile mo porofesong e no ya Jeso a ratha tlhogo ya noga.

Go nyefolwa ga sebe, losika la noga, go simolotse ka dipogo tsa ga Keresete mo sefapaanong – lebelela ka fao temana eo e nopotsweng fa godimo e bua ka ga phenyo ya ga Keresete ka puo ya paka-pheti. Lobadi la nakwana leo le tlhagisitsweng

ke go longwa serethe sa Jeso, go kaa loso la gagwe malatsi a le mararo. Ka go tsoga ga gagwe go paka fa tiragalo e no, ya lobadi e le ya nakwana fela, fa go bapisiwa le go papetliwa ga tlhogo ya sebe. Goa gakgamatsa gore mo dikwalong tsa bophelo, batho bao ba neng ba bapolwa, ba ne ba otlelelwa go tswa mo seretheng mo mepakwaneng ya logong go ba bapola. Jeso le ene o ne a amogela “dintho (lobadi) mo seretheng” ka loso la gagwe. Jesaya 53:4,5 e tlhalosa Keresete a “itewa” ke Modimo ka loso la gagwe mo sefapaanong. Temana e no e goelela go porofeso ya temana ya Genesi 3:15, eo e porofesitseng gore Keresete o tla otlhaiwa ke losika la noga. Fela, Modimo o dirile ka matlhoko ao Jeso a neng a mo lebile, o tlhalosiwa fano, e le e ne a itayang (Jesaya 53:10), ka go laola maatla a sebe ao a iteileng morwa O na. Gole jaalo, Modimo o dira gape ka masula ao a itemogelwang ke bana ba O na.

Ntwa Gompieno

Fela potso e ka tlhagelela mo kakanyong ya gago, eo gongwe e leng e e latelang: “Fa e le gore Jeso o nyeleditse sebe le loso (losika la noga), goreng loso le sebe di santsane di le teng le gompieno?” Karabo e nne gore: Jeso mo sefapanong o nyeleditse maatla a sebe mo go e ne: porofeso ya Genesi 3:15, e ka ga ntwaga (letlhoo) gareng ga Jeso le sebe. Seno se kaa gore: ka a re laleditse go nna le kamano mo phenyong ya gagwe ya sebe, le rona, fa go ile re tla fenya sebe le loso. Bao ba sa lalediwang go ikamanya le phenyo e no ya gagwe (go fenya sebe le loso), gongwe ba ikgatholosa topo ya ga Jeso go ikamanya nae kgotsa le loso la gagwe, ba tla tswelela go nyelediwa ke sebe le loso. Le ge e le gore ga jaana, loso le sebe, ke maitemogelo a batho botlhe, ke gore: bao ba dumelang le bao ba sa dumeleng. Ka go ikamanya le losika la mosadi ka go kolobediwa mo go Keresete (Bagalatia 3:27-29), ba ka bona boitshwarelo ba dibe tsa bone, mme go le jalo ba pholosiwe mo losong, leo le tlisiwang ke boleo. Jaanong ka go solofela tse dintle, Jeso o “nyeleditse loso” ka go swa mo sefapaanong. (2 Thimotheo 1:10), le ge ga jaana, thato ya Modimo ka ga lefatshe, e ise e diragale, ke fela morago ga ngwaga di le sekete tsa puso ya Jeso, fao loso le tla

nyeletlang, mme batho ba se tlhole ba swa – ka nako eo, loso lo tla bo lo sa tlhole lo ja batho: “Gonne o tshwanetse go busa (karolo ya ntlha ya puso ya Modimo) go ya o be o digele dira tsotlhe fa tlase ga dinao tsa gagwe. Mmaba wa bofelo yo o tla nyelediwang ke loso” (1 Bakorinthe 15:25-26).

Fa re “kolobeditswe mo go Keresete” ka jaalo, ditsholofetso tseo di dirilweng ka ga Keresete, fela jaaka e no e dirilweng mo go Genesi 3:15, le rona e a re akaretsa; ga e sa tlhole e le dintlha dingwe fela tse di gakgamatsang mo Baebeleng, mme e nna diporofeto le ditsholofetso tseo di totileng rona! Fela jaaka losika la mosadi, le rona, re tla itemogela phenyo ya sebe ka Keresete mo bogautshwaneng. Go fitlhela Jeso a boa re santsane re le mo bophelong, le rona re tla longwa mo seretheng fela jaaka Jeso a ne a longwa mo seretheng, ka tiragalo eo, le rona re tla swa. Fela, fa ka boammaaruri, re le losika la mosadi, “ntho” eo e tla nna ya nakwana fela. Bao ba kolobeditsweng sentle mo go Keresete, ka go nwediwa ka fa tlase ga metsi, ba ikamanya le loso le tsogo ya gagwe – eo bokao ba tiro e no, e le go bontsha tumelo ya go tsoga, go tswa mo metsing (lebelela Baroma 6:3-5).

Fa re le losika ka boammaaruri la mosadi, ka jaalo maphelo a rona a tla phatsima mafoko a Genesi 3:15 – go tla lemogiwa ka nako tsotlhe ntwana (“letlhoo”) gareng ga rona, gareng ga go lemoga seo se siameng le seo e leng bosula. Moapostolo Poulo o tlhalosa maikutlo ao a tlhakatlhakaneng, ao a leng mo ntweng, mo teng ga gagwe, gareng ga sebe le ka fao a ikutlwang ka teng (Baroma 7:14-25).

Morago ga go kolobediwa mo go Keresete, ntwana e no, gareng ga sebe seo e leng semelo sa rona, maikutlo a no a tla tswelela go gola mo teng ga rona, bophelo botlhe. Ka mokgwa mongwe go thata, ka gonne maatla a sebe a le maatla bogolo. Fela, ka mokgwa mongwe, maatla a no a sebe a koafaditswe, ka re le mo go Keresete ka kolobetso, yo o loleng, mme a fenyana ntwana. Ela-tlhoko, ka fao badumedi ba boammaaruri, ba kaiwang jaaka losika la mosadi, mo go Baefeso 5:23-32, fela jaaka e kete,

ka gonna losika la mosadi, le rona “botlhe” re kaiwa re le mosadi wa ga Keresete.

Ka yone tsela eo, jaaka losika la mosadi, leo le emelang bobedi, e bong Jeso le bao ba itekang go godisa semelo sa bone gore se tshwane le sa ga Jeso, gole jaalo, losika la noga lone, lo kaa bobedi ba bao sebe (e leng “diabolo” wa Baebele) se dirang mo go bone, ba bontsha semelo sa sebe le sa noga. Batho ba mofuta o no, ba tla ikgatholosa boammaaruri ba lefoko la Modimo, mme ka go dira jaalo, ba ikgaoganye le Modimo, banne le ditlhong ka ntlha ya sebe, fela jaaka Atamo le Efa ka ba ne ba itsola ditswalo. Jaaka re bone, fa Majuta e ne ya nna batho bao ba bolaileng Jeso – ke gore: ba loma losika la mosadi serethe – go solofelwa fa bone e le sekai sa losika la noga. Seno se gatelelwa ke Johane mokolobetsi le Jeso, fa ba ne ba re:-

“Ya re a bona bontsi (Johane) ba Bafarisai le Basadukai (setlhopa sa Majuta ao a latofaditseng Jeso) ba tla kolobetsong, a ba raya a re: “Lotsalo lwa dinoga ke lona! (ke gore ba tsetswe ke noga), Lo kaetswe ke mang gore lo falole bogaleng jo bo tlang?” (Matheo 3:7).

“Jaanong ka a itse megopolo (Bafarisai) ya bone, a ba raya a re: ..... Lotsalo lwa dinoga ke lona! Lo ka bua jang tse di molemo lo le bosula?” (Matheo 12:25,34).

Lefatshe – le bokeresete ka kakaretso – bo nale semelo seno sa noga. Fela, bao ba kolobeditsweng mo go Keresete ba ikamantse le losika la mosadi; botlhe ba bangwe, go ya ka go farologana, ke losika la noga. Mokgwa o Jeso a neng a tshola batho bao ba kaiwang e le losika la noga, re tshwannwa ke go ithuta ka fao a neng a ba tshola ka gona:-

- O ne a ba rerela ka mowa wa lorato le go ba kgathalela, fela
- O ne a sa letle mekgwa le go akanya ga bone go mo laola, le

- O ne a ba bontsha semelo sa lorato la Modimo, ka mokgwa oo a neng a phela k a one.

Go le jaalo, ba ne ba mo tlhoile. Mekgwa ya gagwe ya go obamela Modimo, e ne ya ba dira gore ba mo fufegele. Le ba ntlo ya gagwe, ba mo tlhoa (Johane 7:5; Mareko 3:21) le ditsala tsa gagwe (Johane 6:66) ba tlhoma maparego go tsalana nae, bangwe ba mo katoga. Poulo o ne a itemogela seo se tshwanang le seno, a tlhoafalela bao ka nako nngwe ba neng ba eme nae, mo monateng le mo mathateng:-

“A jaanong ke fetogile mmaba wa lona ka go lo bolelela boammaaruri?” (Bagalata 4:14-16).

Boammaaruri ga bo monate; go itse boammaaruri le go bo phela, jaaka re tshwanetse, go tla re tlhagisetsa mathata mangwe, gongwe e bile go tsalege go sotliwa fa o phela ka boammaruri:-

“lo le ba ba tsetsweng gape, e seng ka peo e e nyelelang, mme e le ka e e sa nyeleleng, e bong ka Lefoko la Modimo le le phelang, le le nnetseng ruri. – (1 Petoro 1:23), mme le kajeno gontse jaaka go ne go ntse mo motlheng ole” (Bagalatia 4:29).

Fa re kopantswe ka boammaaruri le keresete, le rona re tla lemoga mangwe a mathata a gagwe, mme le rona a re aparele, gore re tle re nne le seabe mo go tlotlomadiweng ga gagwe. Gape, Poulo o re tlhagisetsa sekai seo se ka se bapisiweng le se sengwe fa a re:-

“Lefoko le le boikanyo ke le: “fa re sule nae (Keresete), re tla phela nae. Fa re itshoka, re tla busa nae, re tla phela nae. Fa re mo itatola, le ene o tla re itatola.” (2 timotheo 2:10-12).

“Fa ba mpogisitse (Jeso), le lona ba tla lo bogisa;.... mme tsotlhe tseo ba tla di lo dira ka ntlha ya leina la me..” (Johane 15:20,21).

Fa re kopana le ditemana tsa mofuta o no, go na le kgogedi ya go akanya ka bonako, mme mongwe a ipotse gore: fa e le gore go ikamanya le Jeso, e leng losika la Mosadi, go raa seno? Go botoka gore motho a se ikamanye nae. Ee, ke boammaaruri, ga go ka ke ga solofelwa go re re ikamanye le sengwe le sengwe seo re ka se se kgoneng. Fa ka boammaaruri go itira setlhabelo go tlhokagala go kgona go ikamanya ka botlalo le Keresete, go ikamanya nae go tla tliša tshegofatso e kgolo “eo go sotlega ga rona mo nakong e no, go ka se bapisiweng le tseo di tla ribololelwang baitshepi”. Le jaanong, setlhabelo sa gagwe se le tla dithapelo tsa rona, tsa go thusiwa mo mathateng le dintelo tsa bophelo, di utlwiwe di le maatla ke Modimo. Tiisetso re e neetswe, eo e tlhagang mo dinopolong tseo di latelang:-

“Lona ga lo ise lo tshwarwe ke thaelo epe e e ka palelang motho. Mme Modimo o boikanyo, o o se kitlang o lo lesa lwa raelwa mo go fetang thata ya lona, mme o tla lo direla phatlha mo thaelong gore lo kgone go e itshokela.” (1 Bakorinthe 10:13).

“Dilo tse ke di buile le lona gore lo nne le kagiso mo go nna. Lo tla nna le pitlagano mo lefatsheng, mme namatshegang, ke fentse lefatshe.” (Johane 16:33).

“Jaanong re tla reng ka ga dilo tseo? Fa Modimo o le ntlheng ya rona, ke mang yo o ka emelanang le rona?” (Baroma 8:31).

3.3 Tsholofetso go Noa

Histori ya batho fa e ntse e tswelela, morago ga Atamo le Efa, batho ba ne ba ikepa go fitisa. Dilo tsa fitlhelela maemo ao a nyefolang Modimo, foo Modimo O neng wa fetsa ka go nyeletsa tsamaiso yotlhe ya tlholego eo, kwa ntle ga Noa le ba losika la gagwe (Genesi 6:5-8) ba neng ba pholosiwa. O ne a laelwa go dira areka, eo mmogo le ba lelapa la gagwe, le diphologolo tsotlhe ba neng ba phela mo go yone fa Modimo a ne a nyeletsa tsamaiso ya nako eo ka morwalela. Dipatlisiso tsa

segompiano di tlhagisa bopaki ba gore tiragalo e no ya morwalela, ka boammaaruri e diragetse, ela-tlhoko go re popego ya lefatshe (planet) yone e ne e sa senyega, fela go ne go nyeleditswe batho ba ba kgopo le ditshedi tsa lefatshe, tseo di neng di phela mo go lo ne: “Ke fa go swa nama yotlhe e e itshikinyang mo lefatsheng (Genesi 7:21). Jeso (Matheo 24:37) le Petoro (2 Petoro 3:6-12) ka bobedi ba bone katlholo ya malatsi a ga Noa, e tshwantshisiwa le seo se tla diragalelang lefatshe fa Jeso a boela la bobedi mo no lefatsheng. Ka jaalo kgokafalo ya lefatshe ka nako ya ga Noa, e tshwantshisiwa le nako ya gompiano mo lefatsheng leo re phelang mo go lone, leo le emetseng kotlhao eo e tshwanang le ka nako ya ga Noa, fa Jeso a sena go boela mo no lefatsheng.

Ka ntlha ya boleo bo bo tseneletseng ba motho, le tsamaiso eo e e ipolayang ka bo yone, go tsogile tumelo gareng ga batho, le bakeresete, gore lefatshe leno (this planet) le tlile go nyelediwa. Kakanyo e no, e bontsha go nyatsa molaetsa wa motheo wa Baebele – go re Modimo O rekegela lefatshe le no le tsamaiso ya lone, mme mo bogautshwaneng O tlile go romela morwa O na Jeso, go tla go tlhoma puso ya Modimo, gona mo no lefatsheng (this planet). Fa motho a ka letlwa go nyeletsa lefatshe (this planet) leno, go raa go re tsholofetso e no ga e kitla e diragala. Dintlha le bopaki bo bo tletseng ka ga puso e no ya Modimo mo no lefatsheng bo ka fitlhelwa mo **Thutong ya 4.7** le **Thuto ya 5**. Ga jaana, ditemana tseo di latelang ke bopaki bo bo lekaneng go bontsha fa lefatshe (this planet) le boalo ba lo ne ba legodimo di se kitla di nyelediwa:-

- “..lefatshe le o le thaetseng bosakhutleng.” (Pesalome 78:69)
- “...ke lefatshe fela le le tlhomameng ka bosakhutleng.” (Moreri 1:4).
- “... letsatsi le ngwedi; ....dinaledi...magodimo...mme o di tlhomamiseditse ruri; o beile molao o di sa ka keng tsa o tlola.” (Pesalome 148:3-6).
- “Gonne lefatshe le tla bo le tletse go itse Morena, jaaka metsi a khurumetsa lewatle.” (Jesaya 11:9;

Numeri 14:21) – ga go kgonagale go re Modimo a letle go nyelediwa ga lefatshe, ka gonne tsholofetso e no e tla bo e ise e diragale.

- “Gonne Morena, motlhodi wa legodimo, yo e leng Modimo o le osi fela, yo o bopileng lefatshe, a le dira, a le thaya – ga a le bopela gore le nne senya, mme o le bopetse gore batho ba nne mo go lone” (Jesaya 45:18). Ge e le go re Modimo o bopile lefatshe gore morago le nyelediwe, go raa go re o ne a le bopela fela go sena maikaelelo ka lone.

Fela, go tloga kwa tshimologong, kwa go Genesi, Modimo o solofeditse tsotlhe tseno go Noa. Jaaka a ne a simolola go phela bophelo bo bosha, morago ga go nyelediwa ga lefatshe ka morwalela, gongwe o ne a tshogile gore go tla nna le morwalela yo mongwe gape go nyeletsa lefatshe fa batho ba tswelela go tlola ditaelo tsa Modimo. Gongwe kakanyo e no e ne ya tswelela go tlhagelela, nako nngwe le nngwe fa pula e ne e simolola go tsorotla. Ke ka moo Modimo O neng wa dira kgolaganyo nae (e leng lenane la ditsholofetso) gore seno ga se kitla se diragala gape:-

“Bonang ke tlhomamisa kgolaganyo ya me le lona .....Ke tlhomamisa kgolaganyo le lona (ela-tlhoko kgatelelo ya “Ke” – kgakgamatso ya Modimo go direla tsolofetso go motho wa nama!); ga go kitla go tlhola go nyelediwa nama epe ka metsi a morwalela; morwalela wa metsi ga o kitla o tlhola o nna teng gape go senya lefatshe.” (Genesi 9:9-12).

Kgolagano e no, e ne ya mametlelelwa ka setshwantso sa motshe wa badimo (rainbow):-

“Motshewabadimo ke o beile mo marung gore e nne sesupo sa kgolagano fa gare ga me le lefatshe.....foo ke tla gopola kgolagano ya me....ga re ga me le lona .....kgolagano e e sa khutleng e e fa gare ga Modimo le mewa yotlhe e e phelang mo nameng yotlhe e e mo lefatsheng.” (Genesi 9:13-17).

Ka gonne e le kgolagano eo e ka se khutleng, gareng ga Modimo le batho le diphologolo tsa lefatshe, go latela go tlhaloganya go re lefatshe, le tshwannwa ke go apesiwa ke batho le diphologolo go phela mo go lone ka bosakhutleng. Seno ka bo sone ke bopaki go re puso ya Modimo e tlile go tlhongwa mo no lefatsheng, go na le kwa legodimong.

Ka jaalo, tsholofetso go Noa ke motheo wa efangele ya puso ya Modimo; e tlhagisa ka fao Modimo O tlhomileng ditiragalo tsa lefatshe leno matlho, le ka fao O nang le maikaelelo a a se kakeng a khutla ka ga lefatshe leno. Le mo go galefeng ga Modimo, o gopola boutlwelo-botlhoko ba gagwe (Habakuke 3:2), ke ka fao lerato la O na le leng ka teng mabapi le lefatshe leno, Modimo o rata le tlholego ya diphologolo tsa O na (1 Bakorinthe 9:9 bapisa le Jona 4:11).

3.4 Tsholofetso go Aborahame

Go ne gole kamano gareng ga ditsholofetso tseo di dirilweng kwa Etene le ditsholofetso tseo di diretsweng Aborahame. Aborahame o ne a solofeditswe tsotlhe tseo di neng tsa latlhega kwa Etene. Lefatshe la mashi le dinotshe (bapisa the tshingwana ya Etene); setshaba se segolo (bapisa le: “atang mme lo ntsifale”) le bogosi (bapisa le “...lole laole, lo buse....”, Genesi 1:28). Re bona tlhale eo e logiwang go bontsha kamano gareng ga maikaelelo a Modimo go tswelala – ao a itlhagisang mo ditsholofetsong tsa gagwe, dine tsa dirwa go thusa batho ba O na, go boelwa ke seo se ba latlhegetseng kwa Etene.

Efangele eo e neng e rutwa ke Jeso le barutwana ba gagwe, e ne e sa farologane go eo e neng e tlhaloganngwa ke Aborahame. Modimo, ka dikwalo tsa O na, “wa bolelela Aborahame Efangele pele” (Bagalata 3:8). Botlhokwa ba ditsholofetso tseno, bo bontshiwa ke thero ya ga Petoro, eo a e simololang le go e feleletsa ka go di nopola (Ditiro 3:13,25). Fa re ka tlhaloganya seo se neng sa rutwa Aborahame, re tla nna le go itse seo motheo wa efangele ya bokeresete e leng o ne. Go

ditshupetso dingwe tseo di bontshang fa “efangele” e se sengwe seo se simologileng ka go tlhagelela ga thero ka Jeso:-

- “Le rona re lo rerela mafoko a boitumelo (efangele) a tsholofetso e e diretsweng (Majuta) borraetsho, ka Modimo o e dirafaditse mo go rona.” (Ditiro 13:32,33).
- “ Efangele ya Modimo e o e solofeditseng ka baporofeti (sekai: Aborahame, Genesi 20:7) ba o na mo Dikwalong tse di boitshepo” (Baroma 1:1,2).
- “Ke ka ntlha ya moo baswi le bone ba reretsweng Efangele” (1 Petoro 4:6) – bokao ke gore:- badumedi bao ba suleng, bao ba neng ba phela pele ga ngwa-kgolo wa ntlha.
- “Gonne le rona Efangele re e reretswe fela jaaka bale;” (Bahebere 4:2) – bokao ke:- Iseraele ya kwa sekakeng.

Ditsholofetso go Aborahame di agilwe mo pilareng tse pedi:

- (1) Dilo ka ga losika (kokomana eo e kgethegileng) la ga Aborahame le
- (2) Dilo ka ga lefatshe leo le solofeditsweng Aborahame.

Ditsholofetso tseno go buiwa ka ga tsone gantsi mo testamenteng e ntsha. Gape jaaka e le maikano a rona go dirisa Baebele go re e itlhalose ka bo yone, re tla e dirisa go re dithuto tsa yone, ga mmogo le e kgologolo, go re neela setshwantsho se se tletseng sa kgolagano eo e diretsweng Aborahame.

Aborahame kwa tshimologong, o ne a agile kwa Ure wa kalatia, eo e neng e le toropo eo e neng e tlabologile, e humile, kwa lefatsheng leo gompiano go tweng ke la “Iraq”. Go ne go le tlabologo, go na le lenane la di banka kwa Ure, badiredi-puso le ditlhokego tsotlhe tsa go tsamaisa ikonomi. Fa a ne a sa itse sepe, e ne e le motho wa lefatshe, a phela fela jaaka mongwe le

mongwe a phela mo toropong eo, fela, ga tlhagelela pitso eo e kgethegileng go tswa kwa Modimong – eo e mo lopang go tlogela toropo eo, e e tlhabologileng, a tsee loeto go ya kwa lefatsheng leo Modimo O mo solofeditseng lone. Dintlha ka ga lefatshe leno di ne di sa tlhalosege sentle ka nako eo, fela seo se neng se boletswe, ke go re lefatshe leo le ne le ka tswe le le di maele di ka tswe di le 1,500 go tswa kwa Ure. Lefatshe leo le bidiwa lefatshe la Kanana – Iseraele ka segompiano.

Ka dinako dingwe mo bophelong ba gagwe, Modimo wa itlthagisa mo go e ne kgapetsa-kgapetsa, wa mo solofetsa le go atolosa ditsholofetso tsa O na, O di mo direla. Ditsholofetso tseo ke motheo wa efangele ya ga Keresete, fela jalo, le mo go bakeresete ba boammaaruri, pitso e e tshwanang ea ba tlela, fela, jaaka e diragaletse Aborahame, go tlogela dilo tse di gogelang tsa lefatshe leno, go tswela go ya kwa pele mo bophelong ka tumelo, re ikaegile ka ditsholofetso tsa Modimo, re phele ka lefoko la O na. Re ka akanya ka fao Aborahame a neng a ipotsa a ba a ikaraba ka ga ditsholofetso tseno mo maetong a gagwe. “Ke ka tumelo Aborahame a neng a utlwa, jalo fa a ne a bidiwa (go tswa kwa Ure) go hudugela kwa lefatsheng (Kanana) leo o tla le ruang go nna boswa, mme a huduga, a sa itse kwa a yang teng.” (Bahebere 11:8).

Jaaka re tlhotlhomisa la ntlha ditsholofetso tsa Modimo, le rona, re ikutlwa re sa itse go re tota-tota lefatshe leno leo le solofeditsweng la puso ya Modimo le jang, kgotsa le tla utlwala jang. Fela tshepo ya rona mo lefokong la Modimo, e tshwanna gonna ya go le obamela ka boitumelo.

Aborahame e ne e se sekopa, a tsamaya fela a sena tiro go ka e dira, mme a bona sebaka sa go ka dumela ditsholofetso tseno. O ne a tswa kwa le moragong leo ka mkgwa mongwe le neng le tshwana le la rona. Dithutego, di tshwetso tseo di dirwang ka lenaneo, go ya ka fao re rutilweng ka teng. Go nyefolwa ka tebo ke ba lekane ba gago mo tirong (... ba re ke modumedi) le boagisanye ba gagwe. Dilo tseno e ne e le tseo Aborahame a neng a itemogela tsone fela jaaka rona. Thotloetso

go dumela, e ne e tshwanetse ya bo e tswa mo mafokong ao a solofeditsweng. Gongwe o ne a ithutile o ne ka pelo, mme a akanya bosigo le motshegare ka ga mafoko a no a tsholofetso, ka jaalo, a nna le maikatlapelo a go tswelela ka loeto, go ya Kanana.

Le rona ka go bontsha tumelo, mme re e diragatsa, le rona re ka tshegofadiwa fela, jaaka Aborahame – re kaiwe jaaka tsala tsa Modimo (Jesaya 41:8), go bona kitso ka ga Modimo (Genesi 18:17) le gona le tsholofelo eo e totobetseng ya bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo. Gape, re gatelela gore efangele ya Keresete e thailwe mo ditsholofetsong tseno, tseo di diretsweng Aborahame. Ka go dumela ka boammaaruri mo molaetseng wa bokeresete, le rona, re tshwannwa ke go itse ditsholofetso tseo di diretsweng Aborahame. Kwa ntle ga go di itse le go di dumela, tumelo ya rona e lolea, ga se yone. Ka matlho ao a gotologileng le go eletsa go itse kitso ka ga Modimo, go botlhokwa go buisa le go buisa gape, puisano gareng ga Modimo le Aborahame.

Lefatshe

1. “Tloga o tswe mo lefatsheng la ga eno.....o ye kwa lefatsheng le ke tla le go bontshang.” (Genesi 12:1).
2. Aborahame “a nna a tsamaya ka go tloga fa le gona fa le.....kwa Bethele (mo gare ga Iseraele) Morena a raya Aborame a re: “ A ko o tsholetse matlho o ntse o e me foo, o lebe kwa bokone le kwa borwa le kwa botlhabatsatsi le kwa bophirimatsatsi. Gonne lefatshe lotlhe le o le bonang, ke tla le go naya le ba losika lwa gago ka bosakhutleng....Nanoga o ralale lefatshe ...gonne ke tla le go naya.” (Genesi 13:3,14-17).
3. “Ka letsatsi leo Morena a dira kgolagano le Aborame a re:”Lefatshe le ke tla le naya losika lwa gago go simolola

kwa nokeng ya Egepeto go fitlha kwa nokeng e kgolo, nokeng ya Ferathe,” (Genesi 15:18).

4. “Lefatshe le o leng moeng mo go lone, e leng lefatshe lotlhe la Kanana, ke tla le go naya le bana ba gago go nna boswa jo bo sa khutleng” (Genesi 17:8).
5. “gonne tsholofetso ya go re, o tla nna morua-boswa wa lefatshe (Aborahame)” (Baroma 4:13).

Re bona fano tshenolo go Aborahame ka mokgwa wa go okediwa:-

1. ‘Go lefatshe leo ke batlang o ye kwa go lone’.
2. ‘Jaanong ka o gorogile mo felong leo. Wena le bana ba gago o tla phela fano ka bo sakhutleng’. Ela-tlhoko gore tsholofetso ya bophelo jo bosakhutleng, e kwadilwe kwa ntle ga bontle bope; motho wa nama a ka bo a tswaisitse ka letswai go dira gore e kgatlise.
3. Tulo ya lefatshe leo le solofeditsweng, e tlhalosiwa ka nepagalo.
4. Aborahame o ne a sa solofela go bona tsholofelo eo mo bophelong ba gagwe – o ne a tlile gonna “moeng” mo lefatsheng, le ge mo isagong a tlile go phela mo go lone ka bosakhutleng, fela, ga jaana o tla nna moeng mo go lone. Seno se tlhalosa gore, o tla go tshwanelwa ke go swa, mme morago a tsosiwe mo baswing go tla go rua lefatshe leno leo a le tshepisitsweng ke Modimo.
5. Poulo ka fa tlase ga tlhotlheetso ya mowa o o boitshepo, o bone tsholofetso e no go Aborahame, bokao ba yone e le gore Aborahame o tlile go rua lefatshe lotlhe jaaka Modimo a mo solofeditse.

Dikwalo tse di boitshepo, di re gopotsa gore Aborahame gaaka a amogela seo a se solofeditsweng, mo bophelong ba gagwe:-

“Ke ka tumelo, fa a ne a ya go jaka (tlhaloso e le bophelo ba nakwana) kwa lefatsheng le a le solofeditsweng, e ise e nne la gagwe, a nna mo ditenteng,” (Bahebere 11:9)

O phetse jaaka mojaki mo lefatsheng, gongwe ka maikutlo ao a sa ritibalang ka a se kwa ga gagwe, fela jaaka motswa-koo a ikutlwa fa a se mo lefatsheng la gagwe. O ne a sa phele le losika la gagwe mo lefatsheng la gagwe. Ga mmogo le bana ba gagwe, Isaka le Jakobo, (bao ditsholofetso di neng tsa boeletswa mo go bone ke Modimo), ba sule “ba le mo tumelong, ba ise ba amogele tse ba di solofeditsweng, mme ba di bonetse kgakala, ba be ba di itumelela; e bile ba ipolela gore ke baeng le baeti mo lefatsheng.” (Bahebere 11:13).ela-tlhoko dikarolo tse nne, tseo di tlhagisiwang:-

- Kitso ya ditsholofetso – jaaka re dira ka go ithuta dithuto tseno.
- Ba ‘di bonela kgakala ’’ – fa go tseile nako go rotloetsa Aborahame go bona, le rona nako eo e tla tseiwa gore re tlhaloganye?
- ‘Mme ba di itumelela’ – ka go kolobediwa mo go Keresete (Bagalatia 3:27-29).
- Go ipolela mo lefatsheng, ka maitsholo a maphelo a rona, re ipolela fa lefatshe leno e se bonno ba leruri ba rona, mme re phelela mo tumelong ya lefatshe leo le tlang, boago ba lone e le ba Jeso.

Aborahame e nna mokaloba le moratiwa wa rona, le sekai sa rona fa re kgatlhwa ke dikgang tseno. Kitso e no ya gore ke moeng, mme tuelo ya gagwe ga a kitla a e bona mo bophelong ba gagwe ka nako eo, e tlile fa mosadi wa gagwe a ne

a swa; ka a ne a patelesega go reka lefatshe, leo e neng e le bontlhanngwe ba lefatshe leo a le solofeditsweng ke Modimo, go re a kgone go boloka mosadi wa gagwe (Ditiro 7:16). Ka boammaaruri Modimo “wa seka wa mo naya boswa bope mo go lone, le fa e le kgato e le nngwe fela; mme wa mo solofetsa gore o tla le mo naya go le rua” (Ditiro 7:5). Dikokomana tsa ga Aborahame ga jaana, nabo ba ka ikutlwa go sa siama go reka kgotsa go beela ntlo – mo lefatsheng leo ba le solofeditsweng go le tshola ka bosakhutleng!

Fela, Modimo O tshegetsa ditsholofetso tsa O na. Go tla tla nako eo Aborahame le botlhe bao ditsholofetso tseno ba di diretsweng go re di atisiwe. Bahebere 11:13,39,40 e gatelela ntlha e no:-

“Botlhe bao ba swetse mo tumelong, ba ise ba amogele tse ba di solofeditsweng; Ka Modimo o ne o re akanyeditse se se molemo bogolo gore ba se ka ba fitlha botlalong kwa ntle ga rona.”

Ka jaalo! Badumedi botlhe go ya ka ditlha tsa bone, ba tlike go atswiwa ka nako e le nngwe, ke gore kwa sedulong sa katlholo ka malatsi a bofelo (2 Thimotheo 4:1,8; Matheo 25:31-34; 1 Petoro 5:4). Seno se raa gore:- botlhe bao ditsholofetso tseno ba di diretsweng, mme ba di amogela ka kolobetso, ba tla tshwannwa ke go tsosiwa mo baswing, fela pele ga katlholo. Fa e le gore ga jaana ga ba ise ba amogele ditsholofetso tseo ba di solofeditsweng, mme go tla dirwa jalo mogang Jeso a tlang, fa pele ga sedulo sa gagwe sa katlholo? Gee, ga gona tsela e nngwe, ba tla tshwannwa ke go tsosiwa mo baswing. Re tshwannwa ke go amogela fa batho ba tshwana le Aborahame, ba robetse mo lebitleng mme ba letile mogang ba tsosiwang go amogela mpho ya gagwe. Le ge re bona matlhaba-phefo a dikereke tse dintsi kwa Yuropa, go tshwantshitswe ditshwantsho tsa ga Aborahame, ba re o kwa legodimong, a itumelela mpho ya ditsholofetso tsa gagwe. Batho ba bantsi, makgolo-kgolo a bone ba bolokile pono ya ditshwantsho tseo, badumedi ba sekeresete ba dumela dikakanyo tsa mofuta oo. A o ka natlafala

wa itumelela seo Baebele e se rutang ka ga loso? Tswaa mo dithutong tseo.

Losika

Jaaka go setse go tlhalositswe mo **Thutong ya 3:2**, tsholofetso ya losika, lereo leno le amanngwa le Jeso, mme gape le ammanngwe le bao ba leng “mo go Keresete”, ka jaalo le bona ba balelwa jaaka losika la ga Aborahame:-

1. “Ke tla go dira setshaba se segolo, ke go tshegofatsa, ...ditshika tsotlhe tsa lefatshe di tla tshegofadiwa ka wena.” (Genesi 12:2,3).
2. “Ke tla atisa losika lwa gago jaaka lorole la lefatshe: ke gore , fa motho a ka kgona go bala lerole la lefatshe, losika lwa gago le lone lo tla nna le go ka balwa.....lefatshe lotlhe le o le bonang, ke tla le go naya le ba losika lwa gago ka bosakhutleng” (Genesi 13:15,16).
3. “A ko o lelale kwa legodimong, o bale dinaledi, fa o ka kgona go di bala..... Losika lwa gago lo tla nna kalo....Lefatshe le ke tla le naya losika lwa gago” (Genesi 15:5,18).
4. “Ke tla le naya..... bana ba gago morago ga gago.....lefatshe lotlhe la Kanana, go nna boswa ka bo sa khutleng; mme ke tla nna Modimo wa bone.”
5. “Losika lwa gago ke tla lo ntsifatsa gagolo jaaka dinaledi tsa legodimo le jaaka motlhaba o o fa losing lwa lewatle; Losika lwa gago lo tla thopa metse ya baba ba lone. Ditšhaba tsotlhe tsa lefatshe di tla tshegofadiwa ka losika lwa gago.” (Genesi 22:17,18).

Gape le fano, go tlhaloganya ga Aborahame ka ga “Losika lo” ke ka mokgwa wa go okediwa (progressively extended):-

1. Sa ntlha o ne a bolelelwa fela gore, ka mokgwa mongwe o tla nna le bana ba bantsi, le gore ka “losika” la gagwe lefatshe lotlhe le tla tshegofadiwa.
2. Morago o ne a bolelelwa gore o tla nna le losika leo le tla akaretsang batho ba bantsi. Batho bano, ba tla rua nae lefatshe la Kanana, leo a senang go goroga mo go lone, ba phela mmogo ka bosakhutleng.
3. ne a bolelelwa gore losika lo, lo tla ntsifala jaaka dinaledi kwa loaping. Gongwe ka seno o ne a akanya gore o tla gonna le bana ka semowa (go lekana le dinaledi tsa lefatshe) gammogo le gonna le bana ba bantsi go tswa lotsong la gagwe (bontsi jaaka “lorole la motlhaba wa lefatshe”).
4. Ditsholofetso tseno tse di senang go feta, mo go tsone, go tlhasiwa fa batho ba bantsi bao ba tla nnang bontlha-nngwe ba losika, ba tla nna le go amana le Modimo.
5. Losika leno, le tla fenya baba ba lone.

Ela-tlhoko gape, gore losika lo, lo ne lo tshwanetse go tlisa “ditshegofatso” go batho botlhe ba lefatshe. Mo Baebeleng kakanyo ya ditshegofatso gantsi e amanngwa le boitshwarelo ba dibe. Ee, go le jaalo, seno ke sone seo morati wa Modimo a ka se solofelang kgotsa go se batla. Ke ka moo re buisang ditemana di tshwana le, “Go sego ena yo o itshwaretsweng ditlolo” (Pesalome 32:1); “Senwelo sa tshegofatso” (1 Bakorinthe 10:16), e tlhalosa senwelo sa matute a morara, ao a emetseng madi a ga Keresete, ao ka o ne boitshwarelo ba dibe bo ka kgonagalang.

Kokomana e le nosi ya ga Aborahame, eo e tlisitseng boitshwarelo ba dibe mo lefatsheng, ke Jeso, le dinopolo go

tswa mo testamenteng e ntsha ka ga ditsholofetso go Aborahame di netefatsa thuto ya mofuta o no:-

“Modimo ga o bue o re: “Ditshika,” jaaka e kete di dintsi, mme e le lo lo longwe fela, e bong: “Losika lwa gago,” lo e leng Keresete.” (Bagalatia 3:16).

“...ba kgolaganyo e Modimo o e dirileng le borraeno, fa o raya Aborahame o re: ‘Ditšhaba tsotlhe tsa lefatshe di tla tshegofadiwa ka losika lwa gago. Ke lona ba Modimo o lo tsoeditseng Motlhanka “losika (Jeso)” wa ona, wa mo romela go tshegofatsa lona pele ka go sokolola mongwe le mongwe wa lona mo bosuleng ba gagwe.” (Ditiro 3:25,26).

Ela-tlhoko fano! Ka fao Petoro a nopolang Genesi 22:18:-

Motlhanka “Losika” = Jeso

Tshegofatso = boitshwarelo ba dibe.

Tsholofetso ya Jeso, losika, go fenywa baba ba gagwe, go lomagana sentle fano, fa go buisiwa go tlhaloganngwa fa phenyo e no e le mabapi le go fenywa sebe ka loso lwa gagwe – sera se segolo sa batho ba Modimo, le sa ga Jeso ka namana.

Gonna Bontlhanngwe ba Losika

Ga jaana, re tshwanetse ra bo re tlhaloganya gore dintlha tseo tumelo ya bokeresete e theilweng mo go tsone, di ne di tlhaloganngwa ke Aborahame. Fela, dintlha tse di botlhokwa tseno ka ga ditsholofetso tseno, di ne di diretswe Aborahame le Losika la gagwe e bong Jeso. Jaanong, go tweng ka batho botlhe? Go botlhokwa go lemoga gore le bana ba ga Aborahame ka fa nameng, ba ne ba sa akarediwe fela ka gore ke bana ba Aborahame, ka go rialo, ba tshwanelwa ke gonna bontlhanngwe ba ditsholofetso, banne tokololo ya losika la Aborahame (Johane 8:39; Baroma 9:7). Ka mokgwa mongwe re tshwannwa ke go

amana ka mokgwa o o kgethegileng, re nne tokololo ya ga Jeso, gore go kgonagale gonna le seabe mo ditsholofetsong tseo di solofeditsweng losika e bong Jeso. Seno se kgonagala fela ka kolobetso mo go Jeso (Baroma 6:3-5); gantsi re buisa ka ga go kolobediwa mo leineng la gagwe (Ditiro 2:38; 8:16; 10:48; 19:5). Bagalatia 3:27-29 e tlhalosa ka botlalo:-

“Gonne lona lotlhe (bao ba ka balwang) ba lo kolobeditsweng mo go Keresete, lo apere Keresete. Ga go Mojuta gongwe Mogerika (Baheitane/Baditshaba), ga go motlhanka gongwe yo o gololesegileng, ga go monna gongwe mosadi; gonne lotlhe lo tshwana fela (ka gonna) mo go Keresete Jeso.(ka kolobetso). Mme fa lo le ba ga Keresete (Ka kolobetso), gona le losika la ga Aborahame le barua-boswa ka fa tsholofetsong.”

Tsholofetso ya bophelo bo bosakhutleng mo no lefatsheng, e ka go amogela “di tshhegofatso” tsa boitshwarelo ba dibe ka Jeso. Go ka kgonagala fela, ka go kolobediwa mo go Keresete, Losika la Aborahame, gore re nne le seabe mo ditsholofetsong tseo a di diretsweng; ke ka moo mo bukeng ya Baroma 8:17 re lalediwang, re biletswa go nna “barua-boswa mmogo le Keresete” (Genesi 22:18). Gopola gore: ditshegofatso di ne di tshwanetse go tlela batho botlhe ba lefatshe, ka losika la Aborahame; mme losika leno, le ne le tshwanetse go anama gonna setlhopha sa batho lefatshe-lotlhe, jaaka lerole le le fa losing la lewatle, le dinaledi kwa loaping. Go latela gore: go kgonagala ga sena, ke fa batho ba ka amogela pele ditshegofatso, gore ba kgone gonna bontlha-nngwe ba losika leno. Ka fao losika (le le esi) “go tla obamelwa lone fela” (ke gore batho ba bantsi; Pesalome 22:30) (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano).

Re ka sobokanya dikarolwana tse pedi ka ga ditsholofetso go Aborahame ka mokgwa o o latelang:-

(1) Lefatshe

Aborahame le losika la gagwe, Jeso, le bao ba leng mo go e ne (Jeso) ba tla rua lefatshe la Kanana, le lefatshe-lotlhe, mme ba phela ka bosakhutleng. Mo bophelong bo ba nama, ga ba kitla ba amogela seo ba di solofeditsweng, mme di tla diragala mo isagong, ka malatsi a bofelo, fa Jeso a boa go tswa legodimong.

(2) Losika

Losika lo ke Jeso. Ka e ne dibe (“baba ba gagwe”) tsa batho di tla fenngwa, go re ditshegofatso tsa boitshwarelo ba dibe, go kgonagale go ka neelwa lefatshe-lotlhe.

Fela, ka go kolobediwa mo leineng la Jeso, re tsalwa sesha, re nna bontlha-nngwe ba losika.

Dikarolwana tseno tse pedi, go buiwa ka tsone mo therong ya testamenteng e ntsha, gape, go sa makatse, go kwadilwe go re fa batho ba ne ba ba utlwa jaaka ba ruta, ba ne ba kolobediwa. Seno ke o ne mokgwa o ditsholofetso tseno re ka di direlwang le rona. Re simolola go tlhaloganya fa monna-mogolo Poulo fa a ne a lebane le go swa, a tlhalosa tumelo ya gagwe ka go re:- “ke tsholofelo ya Iseraele” (Ditiro 28:20): tumelo ya boammaaruri ya bokeresete ke tumelo ya Majuta ya kwa tshimologong. Jeso o dumelana le seno, mme o buile a re: “Pholoso e tswa mo bajuteng” (Johane 4:22) go tlhokagala gape go tlhaloganya gore seo Jeso a neng a se bua ke go rotloetsa batho gonna Majuta a se mowa, go re re kgone go nna le seabe mo ditsholofetsong ka Jeso Keresete, tseo di neng di diretswe bagolo ba Majuta (Aborahame, Isaka le Jakobe).

Re buisa ka seo Bakeresete ba ntlha, ba neng ba se rera:-

1) “Dilo tseo di amanang le Puso ya Modimo”

le

2) Leina la Jeso Keresete (Ditiro 8:12)

Dilo tse pedi tseno, ke tsone fela tseo di ileng tsa tlhalosetswa Aborahame, ka mokgwa wa setlhogo tse pedi tseo di farologaneng go se kae:-

1) Ditsholofetso ka ga Lefatshe.

le

2) Ditsholofetso ka ga Losika

Ela-tlhoko gore “Dilo” (mo bontsing) ka ga Puso le Jeso di sobokantswe jaaka “ go rera Keresete” (Ditiro 8:5 bapisa le temana ya 12). Gantsi le ka makgetlho-kgetlho, go tseiwa fa seno bokao ba sone e le “Jeso wa go rata” bua fela o re ke dumela gore o ntshwetse mme o tla pholosiwa!” fela lefoko “Keresete” le sobokantswe go kaa dithuto tse dintsi, ka ga e ne le ka ga puso ya gagwe e e tlang. Magang a a monate ka ga puso ya gagwe, ao a ileng a rerelwa Aborahame a ne a le botlhokwa mo go rereng efangele ya pele, ka barutwana ba ga Jeso.

Kwa Korinthe, Poulo “ dikgwedi tse tharo, a leka go ba kgona, ka ga puso ya Modimo” (Ditiro 19:8); kwa Efeso o ne a tsamaya a “Rera tsa puso ya Modimo” (Ditiro 20:25), le kopelo ya gagwe kwa Roma e ne e tshwana fela, “.. a ba phuthololela tsa puso ya Modimo, a supa ka ga yona;.....a leka go ba kgona ...ka molao wa ga Moshe le ka baporofeti” (Ditiro 28:23,31). Ka go bontsha gore kgang e ne e le ntsi ka ga motheo wa efangele o e neng e le ka ga Puso ya Modimo le ka ga Jeso, e ne e se fela go bua o re “Ke dumela mo go Keresete”. Tshenolo ya Modimo go Aborahame, e ne e le botlalo go feta fao, mme tsotlhe tseo a di solofeditsweng ke motheo wa efangele eo e agileng bokeresete.

Re bontshitse go re go kolobediwa mo go Kereste, go re dira bontlha-nngwe ba losika, ka moo re nne le go rua ditsholofetso (Bagalatia 3:27-29), fela kolobetso ka bo yone

fela, ga ea lekana go ka re bonela pholoso eo e solofeditsweng. Re tshwannwa ke gonna mo losikeng fa re sena go koloba mo go Keresete, fa e le gore re tla amogela ditsholofetso tseo di diretsweng losika. Kolobetso ke tshimologo fela, re simolotse lobelo, leo re tla tlhokang go le siana. O seka wa lebala gore, fela gonna losika la ga Aborahame ga go ree gore Modimo o tla re amogela. Baiseraele ke losika la ga Aborahame ka mokgwa mongwe, fela seno ga se ree gore ba ka pholosiwa kwa ntle ga go koloba le go fetola mekgwa ya maphelo a bone, gore e tshwane le a ga Keresete, le go sala sekai sa ga Aborahame morago. (Baroma 9:7,8; 4:13,14). Jeso o boleletse Majuta, “ Ke itse gore lo bana ba ga Aborahame, mme lo batla go mpolaya,... fa lo ka bo lo le bana ba ga Aborahame, lo ka bo lo dira ditiro tsa ga Aborahame. (Johane 8:37,39), tseo e neng e le go phela bophelo ba tumelo mo go Modimo le Keresete, losika lo lo solofeditsweng. (John 6:29).

“Losika” lo tshwannwa ke gonna le mekgwa ya badimo ba bone (ancestors). Fa e le go re, re tlile gonna losika la baommaaruri la ga Aborahame, ga rea tshwannwa fela ke go kolobediwa, gape re tshwannwa ke gonna le tumelo e e botebo mo ditsholofetsong tseo Modimo o di dirileng, fela jaaka Aborahame a dirile. Ke ka moo a bidiwang “Rraabone botlhe ba ba dumelang.... le ka go tsaya motlhala wa tumelo ya ga rraetsho Aborahame, a ise a rupe.” (Baroma 4:11,12). “Itseng jalo (ke gore tlhaloganyang, lo e tsenye mo pelong!) gore ba e leng ba tumelo ke bone bana ba ga Aborahame.” (Bagalatia 3:7).

Tumelo ya boammaaruri e latelwa ke ditiro, go seng jalo, mo matlhong a Modimo, ga se tumelo (Jakobo 2:17). Re bontsha tumelo ya rona mo ditsholofetsong tseo re ithutileng tsone ka go simolola ka go kolobediwa, gore le rona ditsholofetso tseno di re aparele (Bagalatia 3:27-19). Go le jaalo potso ke e no: Aa o dumela ditsholofetso tsa Modimo? E no ke potso eo re tla tswelelang go ipotsa yone mo bophelong botlhe ba rona.

Kgolagano e Kgologolo le e Ntsha

Go mo pepeneneng jaanong, ka dintlha tseo di setseng di tlhagisitswe, gore ditsholofetso tsa Modimo go Aborahame, ke tshoboko ya efangele ya Keresete. Ditsholofetso tse dingwe tse di kgolo tsa Modimo, o di diretse Majuta mo molaong wa ga Moshe. Ditsholofetso tseno di ne di solofetsa Majuta gore fa ba ka obamela molao wa Modimo ba tlile go tshegofadiwa mo bophelong (Doiteronomio 28). Go ne go sena tsholofetso ya bophelo bo bosakhutleng, mo metsele-tseleng ya ditsholofetso tseno go Bajuta, gongwe re ka re, “kgolagano”. Ka jaalo rea bona gore go ne go le “dikgolagano” di le pedi tseo di ileng tsa dirwa:-

1. Go Aborahame le Losika la gagwe, tsolofetso ya go itshwarelwa dibe le go neelwa bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo fa Keresete a sena go boa. Tsholofetso e no e ne ya dirwa gape kwa Etene le mo go Dafita.
2. Go Majuta/Bajuta/Iseraele ka nako ya ga Moshe, tsholofetso e le ka ga kagiso le boitumelo mo bophelong bono, fa ba ka dumela le go tshola molao o Modimo o neng wa o neela Moshe.

Modimo o solofeditse Aborahame boitshwarelo ba dibe le bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya O na, fela, seno se ne se ka kgonagala fela ka setlhabelo sa Jeso. Kantlha ya seno re buisa gore loso la ga Keresete mo sefapaanong, e ne e le bopaki ba ditsholofetso go Aborahame (Bagalatia 3:17; Baroma 15:8; Daniele 9:27; 2 Bakorinthe 1:20), ka jaalo, madi a gagwe a bidiwa “madi a kgolagano e ntsha” (kgolagano, Matheo 26:28). Go botlhokwa go gopola seno, ke ka moo Jeso a re laetseng gore kgapetsa-kgapetsa re nwe matute a moweine, ao a tshwantshang madi a gagwe, go ikgopotsa ka ga thuto e no (lebelela 1 Bakorinthe 11:25): “Senwelo se ke kgolagano e ntsha ka madi a me” (Luka 22:20). Ga go thuse sepe go “roba senkgwe” go

gopola loso la Jeso le tiro ya gagwe, fa re sa tlhaloganye dilo tseno.

Setlhabelo sa Jeso se dirile gore boitshwarelo le bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo bo kgonagale; ka jalo, o dirile gore ditsholofetso tseo a di solofeditsweng di netefatswe; e ne e le “moemedi wa kgolagano e e gaisang” (Bahebere 7:22). Mo go Bahebere 10:9 go buiwa ka Jeso a “dirolola tsa pele (kgolagano), gore a tlhomamise sa bobedi”. Seno se bontsha fa Jeso a ne a netefatsa ditsholofetso go Aborahame, o ne a tlosa kgolaganyo e nngwe e leng ya ntlha, e leng eo e neng ya newa ka seatla sa ga Moshe. Temana eo e setseng e nopotswe ka ga Jeso e netefatsa kgolagano e ntsha ka loso la gagwe, e umaka, fa go ne go nale kgolagano e kgologolo eo Jeso a e fedisitseng ka loso la gagwe (Bahebere 8:13).

Seno se raa gore, le ge kgolagano mabapi le Keresete e ne ya dirwa la ntlha, ga yaaka ya tla botlalong sentle, pele ga loso la gagwe, ke ka moo e bidiwang go twe ke kgolagano e “ntsha”. Botlhokwa ba kgolagano e “kgologolo”, eo e neng ya newa mo diatleng tsa ga Moshe, e ne e lebeletse kwa pele, e porofeta ka ga ditiro tsa ga Jeso, go gatelela botlhokwa ba tumelo mo ditsholofetsong tseo di amanang le Keresete (Bagalatia 3:19,21). Fa re fetola mawa! Tumelo mo go Keresete e netefatsa boammaaruri ba molao yo o neng wa newa Moshe (Baroma 3:31). Poulo o re sobokela kgang e no botoka fa a re: “molao e ne ya nna mowatlhai wa rona go re isa kwa go Keresete gore re tle re siamisiwe ka tumelo” (Bagalatia 3:24). Ke lone lebaka leo le tlhalosang goreng molao wa ga Moshe, o santsane re o boloketswe, mme o botlhokwa mo go rona fa re ithuta ka tsa Modimo.

Dilo tseno ga di bonolo go di tlhaloganya fa e le la ntlha re di buisa; re ka di sobokanya ka mokgwa o o latelang:-

- Ditsholofetso mabapi le Keresete di ne tsa direlwa Aborahame – Ya nna kgolagano e ntsha.

- Ditsholofetso go Majuta/Iseraele tseo di amanngwang le molao wa ga Moshe – Ya nna kgolagano e kgologolo.
- Ka loso la Keresete. Kgolagano e kgologolo e ne ya khutla (Bakolose 2:14-17). Kgolagano e ntsha ya tsenngwa tirisong.

Ka ntlha ya seno, dilo di tshwana le moneelo (tithing), go tshegetsa letsatsi la sabata jalo le jalo, tseo e neng e le bontlha-nngwe ba kgolagano e kgologolo, ga go sa tlhokagala gore di ka tshegetswa – lebelela **Thuto ya 9.4**. Kgolagano e ntsha e tla go dirwa le Iseraele wa nama, fa ba sokologa le go amogela Jeso (Jeremia 31:31,32; Baroma 9:26,27; Hezekiele 16:62; 37:26), gontse go le jalo! Mojuta mongwe le mongwe yo ga jaana a dumelang, a kolobediwa mo go Jeso, a ka amogelwa jaanong go nna tokololo ya kgolagano e no e ntsha (eo go senang pharologano gareng ga Mojuta/Moditshaba/Moheitane – Bagalatia 3:27-29).

Ka boammaaruri, go amogela tsotlhe tseno, go re dira go re re lemoge go tsepama ga ditsholofetso tsa Modimo. Banyefodi ba rwesa molato bareri ba ntlha ba lefoko, kwa ntle ga go bapisa mabaka, ka ba re bareri bano ba rera molaetsa o o sa tliseng boitumelo le ponelo-pele. Poulo o ne a ba araba ka go re, ka Modimo o netefaditse ditsholofetso ka loso la ga Keresete, tsholofelo eo ba buang ka yone ga se eo e tla diragalang ka ponyo ya leitlho, fela, e tsepame”. Modimo o boikanyo, o ka supa gore lefoko (la thero) le re le lo boleletseng ga le tlhakanye Ee le Nyaya; gonne Jeso Keresete, Morwa Modimo, yo re mo rerileng ...go ntse go le Ee, gonne le fa go ka nna dipolelelo-pele tsa Modimo di le kae, di Ee mo go e ne; ke ka moo re reng Amen ka e ne go galaletsa Modimo. (2 Bakorinthe 1:17-20).

Ka boammaaruri, seno se nyeletsa mokgwa wa gore: ‘Ee, go katswe go nale boammaaruri mo go seo.....’?

“Ke Tla Nna le Wena”

Go dingwe di le pedi tse di solofeditsweng Aborahame le losika la gagwe: “Ke tla nna Modimo wa bone..... Ke tla nna nao” (Genesi 17:8; 26:3; 28:15 bapisa le Ekesodu 6:7). Morena Jeso ke ‘Modimo o nale rona’ (Imanuele, Jesaya 7:14). Ka gonne botlhe bao ba nang le seabe mo ditsholofetsong tseo di amanang le Jeso Keresete le puso ya Modimo, Modimo o tla nna le rona, a re kaele go ya bokhutlong ba boitumelo. Nako le nako, batho ba Modimo, ka nako tsa pitlagano, tseo di ba tlelang, ba ne ba gopola ditsholofetso tseno tseo di diretsweng Aborahame, mo go lemogeng ga bone fa Modimo a na le bone (Sekai: 2 Ditirafalo 32:7,8). Gonna le kamano le Modimo ka go dumela ditsholofetso go Aborahame go kaa fa Modimo O tlile go re neela go pholoswa mo nakong e e tlang, ka gonna Modimo wa rona jaanong, mme a re etelele-pele go re pholosa ga jaana (Pesalome 111:9). Mme re tla tsibogela seno, ka go dira jalo, re tlise boammaaruri botlalong jaaka bo kaiwa mo go 2 Bakorinthe 1:20, bo bo reng: le fa go ka nna dipolelelo-pele tsa Modimo di le kae, di Ee mo go e ne; ke ka moo re reng Amen ka e ne go galaletsa Modimo.

3.5 Tsholofetso go Dafita

Dafita, fela jaaka Aborahame, le ba bantsi bao ba amogetseng ditsholofetso tsa Modimo, ga baaka ba nna le bophelo bo bo bonolo. O godile jaaka morwa yo monnye, mo ntlong eo e neng e na le bana ba le bantsi mo go yone, eo ka nako tsa Iseraele dingwaga di ka tswe di le 1,000 B.C, tiro eo a neng a ka e dira e ne e le fela go disa dinku tsa ga rraagwe, le go romiwa jaaka mosimanyana yo o kgerisiwang ke bo mogolowe (1 Samuele 15-17). Ka yone nako e no, o ne a ithuta gona le tumelo mo Modimong, eo bonnye ba banna ba naleng yona.

Letsatsi la fitlha leo Iseraele e lebaganeng le mathata go tswa go baagisane ba bone bao ba neng ba ba kgerisa, ba Filisitia; ba ne ba gwetlhiwa gore mongwe wa bone a lwe le mokaloba wa bone Goliathe, segatlamela masisi sa Filisitia e le mmampodi wa bone, go tlhaloganngwa gore yo o tla fenyang ntwaga gareng ga bone, mofenyi o tla busa yo o fentsweng. Ka thuso ya Modimo Dafita a fenywa Goliathe, ka go dirisa seragamaje 'sling', tiragalo e no e ne ya dira gore a ratege mo bathong ba Iseraele go feta kgosi ya bone (Saule). "... lorato lo thata jaaka loso" (Sefela 8:6), ke mafoko ao a ileng a diragatswa ke Saule fa a ne a bogisa Dafita dingwaga di le 20 tseo di latelang, a mo tabogisa jaaka katse e tabogisa legotlo, go potologa sekaka ka fa botlhaba ba Iseraele.

Kwa bofelong Dafita a tlhongwa jaaka kgosi ya Iseraele, ka jaalo, a rata go bontsha boitumelo le go tlotla Modimo, ka O mmontshitse lerato ka malatsi a gagwe a a neng a tletse mathata, le go mo pholosa fa Saule a ne a batla go mo bolaya, kwa sekakeng, ka jaalo Dafita a eletsa go agela Modimo Tempele. Karabo go tswa kwa Modimong ya nna gore: ngwana wa Dafita, e bong Solomone, ke e ne yo Modimo o tla mo letlang go mo agela tempele, mme Modimo O na o tla agela Dafita ntlo (2 Samuele 7:4-13). Morago ga latela tsholofetso eo e leng botlalo, eo e boeletsang seo se neng se boeletswa Aborahame, mme e tlhalose masaitseweng a mangwe mabapi le tsholofetso go Aborahame.

“ E tla re fa malatsi a gago a sena go tlala o sena go robala le borraago, ke tsose mongwe wa losika lwa gago sehularong sa gago yo o tla tswang mo mmeleng wa gago, ke tlhomamisa bogosi ba gagwe. Ke e ne o tla agelang leina la me ntlo, mme ke tla tlhomamisa sedulo sa gagwe sa bogosi ka bosakhutleng. Ke tla nna rraagwe, ene a nne morwaake, mo e tla reng fa a dira molato, ke mo otle ka thupa ya batho le ka dipetso tsa bana ba batho. Mme bopelotlhomogi ba me ga bo kitla bo tloga mo go ene jaaka ke bo tlositse mo go Saule yo ke mo tlositseng fa pele ga gago. Go tla tlhomama ntlo ya gago le bogosi ba gago ka bosakhutleng fa pele ga me; sedulo sa bogosi sa gago se tla tlhomama ka bosakhutleng” (Ditemana 12-16).

Go tswa go seo re ithutileng sone, mo dithutong tseo di fitileng, re tla solofela gore “losika” ke Jeso. Tlhaloso ya gagwe jaaka ngwana wa Modimo (2 Samuele 7:14) e netefatsa kakanyo e no, fela jaaka dinopolo tse dingwe tse dintsi tseo le tsone di netefatsang seno:-

- “Ke nna modi wa ga Dafita le losika lwa gagwe”, Jeso a bua (Tshenolo 22:16).
- “(Jeso). Wa losika lwa ga Dafita ka fa nameng;” (Baroma 1:3)
- “ Ke e ne yo Modimo o ntshitseng Mopholosi wa Iseraele mo losikeng lwa Gagwe (Dafita) ka fa tsholofetsong, e bong Jeso” (Ditiro 13:23).
- Moengele o boleetse lekgarejana Maria mabapi le morwa yo o tla mo tsalang, Jeso: “ E ne yoo o tla nna mogolo, a bidiwa Morwa Mogodimodimo..... Morena Modimo o tla mo naya sedulo sa bogosi sa ga (Rraagwe-mogolo) Dafita Rraagwe.” (Luka 1:32,33). Seno ke go konosediswa ga tsholofetso go Dafita, ya losika, mo go 2 Samuele 7:13, e bong Jeso.

Jaannong ka losika le no le netefaditswe fa e le Keresete, jaanong go a tlhokagala go tlhagisa dintlha dingwe tse di botlhokwa:-

1. Losika

“losika lwa gago.... yo o tla tswang mo mmeleng wa gago ....Ke tla nna rraagwe, ene a nne morwaake.” “Go tla tlhomama ...bogosi ba gago ka bosakhutleng fa pele ga me; sedulo sa bogosi sa gago se tla tlhomama ka bosakhutleng” (2 Samuele 7:12-14).

2. Ntlo

“Go tla tlhomama ntlo ya gago fa pele ga me” (2 Samuele 7:13). E bontsha fa Jeso a tla aga tempele ya Modimo – mo bophelong bono le ka semowa. Hesekiele 40-48 e tlhalosa ka fao mo di ngwageng di le 1,000 (Millenium) (ke dingwaga di le sekete tsa puso ya ga Keresete morago ga go boa kwa legodimong.). Tempele e no e tla agiwa kwa Jerusalema. “Ntlo” ya Modimo ke ntlo eo Modimo O tla phelang mo go yone go ya ka fa thatong ya gagwe, Jesaya 66:1,2 e re bolelela gore o tla tla go phela mo dipelong tsa batho, bao ba ikokobeletsang lefoko la O na. Go le jaalo, Jeso o tswelletse go aga tempele ya semowa gore Modimo O phele mo go yone, eo e dirwang ke badumedi ba boammaaruri. Tlhaloso ya ga Jeso, jaaka lentswe la motheo la tempele ya Modimo (1 Petoro 2:4-8) mme bakeresete ke majwe a tempele (1 Petoro 2:5), tsotlhe tseno di amana sentle.

3. Sedulo sa Bogosi

“...mme ke tla tlhomamisa sedulo sa gagwe sa bogosi (Jeso) ka bosakhutleng. ....sedulo sa bogosi sa gago (Dafita) se tla tlhomama ka bosakhutleng” (2 Samuele 7:13,16 bapisa le Jesaya 9:6,7). Puso ya ga Keresete e tla thaiwa mo sedulong sa bogosi sa Dafita kgosi ya Iseraele; seno se kaa gore, go boa ga Jeso Keresete mo no lefatsheng, e tla bo e le go tsosolosa bogosi ba bogolo-golo ba Iseraele – lebelela **Thuto ya 5.3**, go itse go le

gontsi ka dikgang tseno. Go tliša porofeto e no botlalong, Keresete o tshwanetse go busa mo sedulong sa bogosi sa ga Dafita. Bogosi bono bo ne bo le kwa Jerusalema ka nako ya ga Dafita, mme go tla nna jalo le ka nako ya ga Keresete. Seno ke bopaki bo bongwe ba gore puso ya ga Keresete e tšile go tšhongwa mo no lefatšheng, e le go tla botlalong ba porofeto e no.

4. Puso

“Go tla tšhomama ntlo ya gago le bogosi ba gago ka bosakhutleng fa pele ga me” (2 Samuele 7:16). Tšhaloswa gore fa bogosi bono bo tšhongwa, Dafita o tla bo a tsogile mo baswing go bona dikgakgamatso tseno. Ka jaalo, seno e ne e le tšholofetso go Dafita gore o tla tsosiwa mo baswing fa Jeso a tla.

Dilo tseno tseo di solofeditšweng Dafita go botšhokwa gore re di tšhaloganngwe. Dafita ka boitumelo o buile ka ga tsone jaaka “kgolagano e e sa khutleng...pholoso yotšhe ya me le tsotšhe tse di nkgatlang, ruri o tla di tšhogisa.” (2 Samuele 23:5). Dilo tseno di amana le pholoso ya rona; go di itumelela go tšhwanna gonna keletso ya rona. Jalo gee! Ntlha e dirilwe gore dikgang tseno di botšhokwa. Go utlwisa botšhoko go bona Bokeresete ka kakaretso, bo ruta dithuto tseo di ganetsanang le boammaaruri bo bontle bo bo tšhagisiwang ke dithuto tša Baebele:-.

- Fa Jeso a ne a phela le Modimo pele a tsalwa (Pre-exist), dilo tseo re ithutileng tsone fa godimo e tla bo e le dinolwane fela, mme di nyefola motheo wa molaetsa wa Modimo. Go tla bo go sa dire tšhaloganyo, gore Jeso e ka nna Morwa Dafita jang? Fa a ne a le teng a phela pele a tsalwa?
- Fa puso ya Modimo eo efangele e buang ka ga yone e ka bo e solofeditšwe go tšhongwa kwa legodimong,

ka jaalo go tla bo go sa tlhokagale gore Jeso a tsosolose bogosi ba ga Dafita kwa Iseraele, gongwe go busa mo sedulong sa bogosi sa ga Dafita. Dipuso tseno go buiwang ka tsone mo Baebeleng di ne di bonala ka matlho, le tsosoloso ya tsone e tla gona eo e bonalang ka matlho- ke ka moo Dafita a solofeditsweng go tsosiwa gore nae a iponne ka matlho a gagwe.

Go tla Botlalong ga Tsholofetso ka Solomone?

Ngwana wa ga Dafita wa nama, Solomone, o tlisitse botlalong tsholofetso go Dafita, fela, ke bontlhanngwe ba yone. O ne a aga tempele a e agela Modimo (1 Dikgosi 5-8), gape a nna le bogosi bo bo neng ba tuma lefatshe ka bophara. Ditshaba ka bontsi tsa lefatshe di ne tsa etela bogosi ba gagwe kwa Jerusalema, jaaka sesupo sa go bo-tlotla le go boitumelela. (1 Dikgosi 10), gape, gone ganna le tshegofatso ya semowa ka go dirisiwa ga tempele eo a neng a e aga, bogosi ba ga Solomone bo ne bo supa bogosi bo botlang ba Jeso, fa porofeto e no go Dafita e tla bo e tlile botlalong.

Bangwe ba bua fa go diragadiwa ga tsholofetso e no go Dafita e tlile botlalong ka ngwana wa gagwe Solomone, fela phitlhelelo ya mofuta o no ga e a nepagala, ka ntlha ya mabaka ao a latelang:-

- Bopaki bo bontsi go tswa mo testamenteng e ntsha bo bontsha fa “Losika” e le Keresete go na le Solomone.
- Dafita go bontsha fa a lomagantse ditsholofetso tseo Modimo o di mo diretseng le tsa ga Aborahame (1 Ditirafalo 17:27 = Genesi 22:17,18).
- Bogosi ba “losika” go solofeditswe e le bo bo ka se khutleng – ba ga Solomone bo khutlile.

- Dafita o lemogile gore ditsholofetso di amana le bophelo bo bosakhutleng, tseo di sa suping go ba ntlo ya gagwe ba madi: “A lelapa la me ga le a nna jalo fa pele ga Modimo? Kana o dirile kgolagano e e sa khutleng le nna” (2 Samuele 23:5).
- Losika la ga Dafita ke Mesia, mopholosi mo dibeng (Jesaya 9:6,7; 22:22; Jeremia 33:5,6,15; Johane 7:42). Fela, Solomone morago o ne a fetogela Modimo (1 Dikgosi 11:1-13; Nehemia 13:26) ka ntlha ya go nyalana le basadi ba bantsi, bao ba sa itsing Modimo wa gagwe.

Go Dumela mo Tiriso 9: Kgolagano Le Modimo

Bonnete ba kgolagano le Modimo eo re nang nayo, ke eo e adimilweng go tswa go Dafita mo bukeng ya 1 Ditirafalo 16:15-18: “Gopolang kgolagano ya gagwe ka bosakhutleng le lefoko le o le laetseng ditshika di le sekete; kgolagano e o e dirileng le Aborahame le ikano e o e ikanetseng Isaka. A e beela Jakobe molao le Iseraele kgolagano e e sa khutleng, fa a re: “Ke tla go naya lefatshe la Kanana gonna kabelo ya boswa ba lona;”. Kgolagano, tsholofetso go ya morafeng wa Modimo go rua lefatshe la Kanana, e nna molao, “lefoko leo o le laetseng”, lefoko leo go tshwanetsweng go akanya ka lone ka nako tsotlhe. Tsholofetso e e totobetseng go tsena mo pusong ya Modimo, kitso eo e amogelwang ka boutlwelo-botlhoko, go ya ka kgolagano, “re tla bo re le koo”, go ya ka thato ya ona. Go totobala ga tsholofetso e no ya pholoso, e nna taelo eo e tshwanetsweng go diragadiwa. Jaanong re tla leba dingwe tsa ditiro tseo di tshwannwang ke go dirwa. Re lebelela maatla a tsholofetso eo Rara a re solofeditseng yone, bao e leng bana ba ga Aborahame ka tumelo le kolobetso. Molao wa ga Moshe e ne e le tsholofetso eo e nang le maparego, ka gonne go ne go le ditlhopha di le pedi; fela, tsholofetso e no go rona, ka mokgwa mongwe ga e na maparego, ka gonne Modimo ke o ne fela o le esi, ke setlhopha se le sengwe fela (Bagalatia 3:19,20). E kete

tsholofetso e no ya Modimo e ne e sa lekana, Modimo wa e netefatsa, wa netefatsha ditsholofetso tseo go rona ka madi a ngwana wa gagwe. Re sa gopola seno, gore: Pesalome 111:5 e tlhalosa fa Modimo “a gopola kgolagano ya gagwe ka bosakhutleng”. Seno se kaa fa Modimo a akanya ka nako tsotlhe ka kgolagano eo a e diretseng batho! Go le jaalo, ke ga kae mo letsatsing re akanyang ka ga mabaka a go ikamanya le kgolagano eno, kgotsa bao ba ikamantseng le yone, e laole dikakanyo tsa maphelo a rona, kgotsa ka nnete a re dumela fa re le mo kgolaganong le Modimo-mothata-yotlhe?....ke ga kae foo re akanyang ka ga seabe sa rona mo ditsholofetsong tseo di diretsweng Aborahame.

Boitumelo

Aborahame o ne a itumela go bona letsatsi la ga Keresete (Johane 8:56)- seno ke go goela ka fao Aborahame a neng a tshega [ka ntlha ya boitumelo] fa Isaka a ne a solofediwa. A “di itumelela” (Bahebere 11:17). Ka go lemoga ka kolobetso, le rona ditsholofetso tseno e ka nna tsa rona, re tshwannwa ke gonna le boitumelo bo bogolo mo pelong tsa rona, mme re rotloetsege go ka ikamanya le Modimo. Fela, seno se ka kgonagala fela, fa re ka tlhaloganya gore ditsholofetso tseno di re ama jang gompiano; go tlhaloganya gore: rona rotlhe bao re kolobeditsweng, mongwe le mongwe wa rona ka boammaaruri o mo go Keresete, ga go le jalo, ditsholofetso tseno le nna dia nkama sefatlha-matlho.

Thuto ya 3: Dipotso

1. Ke tsholofetso e feng eo Modimo a e solofeditseng fa go tlile go tswela gona le ntwagaareng ga sebe le tshiamo?
  - ☐ Tsholofetso go Noa
  - ☐ Tsholofetso ya kwa Etene
  - ☐ Tsholofetso go Dafita
  - ☐ Tsholofetso go Aborahame
2. Ke motlhala o feng mo go eo e latelang yo o leng boammaaruri?
  - ☐ Losika la noga ke 'Lucifer'
  - ☐ Keresete le baitshepi ke bone losika la mosadi
  - ☐ Losika la noga le ne la amogela lobadi la nakwana ka Keresete.
  - ☐ Losika la mosadi la amogela lobadi nakwana ka go swa ga Keresete.
3. Losika la ga Aborahame lo tlile go phela ka bosakhutleng kwa kae?
  - ☐ Kwa legodimong
  - ☐ Kwa motseng wa Jerusalema
  - ☐ Mo lefatsheng
  - ☐ Bangwe kwa legodimong bangwe mo lefatsheng.
4. Ke eng sa tseo di latelang seo se solofeditsweng Dafita?
  - ☐ Gore losika la gagwe le legolwane le tla busa ka bosakhutleng.
  - ☐ Gore losika la gagwe lo tla busa kwa legodimong.
  - ☐ Gore losika leo, e tla gona ngwana wa Modimo.
  - ☐ Gore losika lo, Jeso, o tla phela kwa legodimong pele aka tsalwa mo lefatsheng.
5. Re ka nna jang ba losika la ga Aborahame ?
6. A lefatshe le tlile go nyelediwa ka nako nngwe?
  - ☐ Ee
  - ☐ Nyaa
7. Ditsholofetso tsa Modimo di netefatsa jang karabo ya gago mo potsong ya 6?
8. Tlhalosa tsholofetso ya kwa Etene mo go Genesi 3:15.

THUTO YA 4

MODIMO LE LOSO

4.1 Tlholego ya Motho

Bontsi ba batho ga ba nke ba akanya ka ga loso, gongwe popego ya bone, eo e leng lebaka la gonna teng ga loso. Go tlhoka go akanya ka ga seno, le go itshekisa go lebisa kwa go tlhokeng kitso ka ga loso, ka jaalo batho ba thuma fela mo lewatleng la bophelo, ba dira ditshwetso go ya ka fao ba ikutlwang ka teng. Go nale go gana go go fitlhegileng – go amogela fa bophelo bo le bo khutswane, mme mo go sa fediseng pelo loso lo tla bo lo gorogile go re kometsa. “Lona ba lo sa itseng tsa kamoso, bophelo ba lona ke eng? Kana lo mouwane fela o o a tleng o bonale ka sebakanyana fela, o tloge, o nyelele”. “Kana re na le go swa, re tshwana le metsi a a tshologetseng fa fatshe a a sa ka keng a phuthega gape”. “mo mosong (re sale basha) ba nne jaaka bojang jo bo tlhogang, jo bo thunyang mo mosong, bo gole, mme maitseboa bo segwe, bo omelele.” (Jakobo 4:14; 2 Samuele 14:14; Pesalome 90:5,6). Moshe, monna yo o nang le tlhaloganyo, a le botlhale, o lemogile seno, mme a lopa Modimo go re: “Re rute go bala malatsi a rona gore re tle re tlhalefe mo dipelong” (Pesalome 90:12). Ka jalo, jaaka re phela mo no lefatsheng, re tshwannwa ke go ithuta kitso e no e kgolo go kgona go bala malatsi a rona.

Tsibogo ya motho go bokhutlo ka loso e farologane. Ditso tse dingwe di lekile go dira dintsho, diphitlho bontlhanngwe ba maphelo a bone, go leka go fodisa kakanyo ya go swelwa kgotsa go swa jaaka bokhutlo. Bontsi ba bao ba amogetseng leina la “bokeresete” ba swetsa ka go re motho o na le ‘mowa o o sa sweng (immortal soul)’ gongwe letlhasedi la bophelo bongwe mo teng ga motho, bo bo sa nyeleleng fa motho a swa, letlhasedi leo le tla tswelelang go ya go lo gongwe, kwa monateng le baengele gongwe kwa khutsong ya bosakhutleng gantsi ba re: kwa diheleng. Loso ke bothata bo bogolo ba motho, go a tlhaloganyega gore motho a akanye ka mokgwa o no go ikgomotsa, go le jalo, ga tsoga dithuto tseo di fosagetseng mabapi le loso le popego ya motho. Fela jaaka tse dingwe, le loso nalo, dithuto tsa lone di tshwanetse tsa tlhotlhomisiwa mme go dirisiwa Baebele go itse boammaaruri ba ditumelo tseno.

Gopola go re: Maaka a ntlha ao re a kwaletsweng mo Baebeleng ke ao a noga kwa tshingwaneng ya Etene. Go farologana le seo Modimo o se laetseng sa go re: “O tlile go swa” fa o ka leofa (Genesi 2:17), noga ya gatelela, “Nnyaya, ga lo kitla lo swa!” (Genesi 3:4). Maiteko a no go ganetsanya le taelo ya Modimo ka ga loso, e tsweletse go nna setlhogo sa ditumelo tsa bofora ka ga go swa ga motho le gompiano. Go botlhokwa go lemoga modi wa bofora bono bo bo tsweleng go nosa setlhare sa tumelo ya bofora. Fa o kgeloga mo ntlheng e le nngwe ya boammaaruri, o tlile go kgeloga mo go tsotlhe ditaelo tseo di latelang tsa bokeresete, ke gore, jaaka sekai: fa re sa tlhaloganya thuto ya boammaaruri ka ga loso kwa tshimologong, molaetsa o o rutiwang ke Baebele re tlile go o fosa le o na, ka jaalo re dumele tumelo eo e fosagetseng. Ka fa go le lengwe, fa re dumela boammaaruri go tloga kwa tshimologong, ditaelo tsa Modimo di tla tswelela gona mo boammaaruring, jaaka go bontshiwa mo go 1 Bakorinthe 15:13-17. Fano Poulo o tlola go tswa boammaaruring bo bongwe go ya go bo bongwe (ela-tlho “fa...fa...fa”).

Go tlhaloganya popego ya rona, re tshwannwa ke go lebelela le go tlhaloganya go re Baebele e a reng ka ga go bopiwa ga motho. Dikwalo ga di okaoke ka ga seno, mme di kwetswe ka puo eo e tlhamaletseng, eo fa e tsewa sefatlhamatlho (literally), ga e re tlogele ka di pelaelo, seo re leng sone go ya ka popego ya rona. (lebelela **Phapogo ya 18** mabapi le puo-phaa ya Genesi). “Ke fa Morena Modimo o bopa motho ka lerole la mmu, ... o (Atamo) ntshitswe mo go ona (mmu); o lerole, mme o tla boela leroleng.” (Genesi 2:7; 3:19). Ga go na kakanyo fa no ya go re motho o na le bosasweng bongwe ba mowa, ga go bontlha-nngwe gope ba gagwe bo bo tla tsweleng go phela fano morago ga go swa.

Kgatelelo e e bonalang fano, ya lebaka la go re motho mmele otlhe wa gagwe o dirilwe ka mmu kgotsa lerole: “rona re letsopa” (Jesaya 64:8); “motho wa ntlha o tswa mo mmung, ke wa lefatshe” (1 Bakorinthe 15:47); motho “tlholego ya bone e leng mo loroleng” (Jobe 4:19); “motho o tla boela

leroleng”(Jobe 34:14,15). Aborahame o amogetse go re “ke lerole le molora fela” (Genesi 18:27). Ka potlako, morago ga Atamo a sena go tlola molao wa Modimo kwa Etene, Modimo “wa leleka motho..... a a seka a ntsha letsogo, a fula le maungo a setlhare sa bophelo, a a ja, a tloga a phela ka bosakhutleng!”(Genesi 3:24,22). Fa e ne e le gore motho o nale mowa o o sa sweng? Tiragalo e no e ne e sa tlhokagale go re Modimo a e dire? Go bontsha fa Atamo a ne a kobiwa mo tshimong ya Etene, o ne a sena mowa o o sa sweng, oo fela o bonwang ka go ja sethare sa bophelo se se fa gare ga tshimo.

Bosasweng bo bo Paregilweng

Molaetsa o kgapetsa-kgapetsa, o boeletswang wa efangele ke o o reng: motho a ka bona bophelo bo bosakhutleng le bosasweng ka tiro eo Jeso Keresete a e dirileng. Seno ke sone fela, bosasweng bo Baebele e buang ka bone, go latela gore di puo tsa masaitsiweng le kakanyo ya go phelela ruri mo felong ga baswi (e le gore mmele ke o ne fela o nyelelang) ke dithuto tseo di sa rutiweng ke Baebele. Tsela e nosi fela go bona bosasweng, ke ka go obamela ditaelo tsa efangele kgotsa tsa Modimo, mme bao ba tsereng tlhopho e no ba tla amogela bosasweng mo mmeleng o o siamisitsweng – mpho ya teng e le tshiamo.

Ditemana tseo di latelang e tla gonna bopaki bo bo lekaneng go bontsha fa bosasweng bo beetswe maparego go ka bo amogela, mme e se sengwe seo re nang naso, gongwe bo tswelela go phela ka mokgwa mongwe morago ga go swa:-

- “Keresete .... a baya bophelo le bosasweng mo leseding ka Efangele” (2 Thimotheo 1:10; 1 Johane 1:2).
- “Fa lo sa je nama ya Morwa-motho, lwa ba lwa nwa madi a gagwe, ga lo na bophelo mo teng ga lona. Yo o jang nama ya me, a ba a nwa madi a me, o na le bophelo jo bo sa khutleng, mme nna ke tla mo tsosa ka letsatsi

la bofelo”- go mo neela “bophelo jo bo sa khutleng”(Johane 6:53,54). Kgang ya ga Keresete mo bukeng e no ya Johane kgaolo e no ya 6 ke go re: ke “senkgwe sa bophelo”mme fela, ka tlhaloganyo eo e edileng, ka go mo amogela, motho o tla nna le tsholofelo ya bophelo le bosasweng (Johane 6:47,50,51,57,58).

- “Modimo o re (badumedi) neile bophelo bo bo sakhutleng, mme bophelo bo mo go Morwaa-ona. (1 Johane 5:11). Ga go kitla gonna le tsholofelo ya go amogela bosasweng, go bao ba seng “mo go Keresete”. Fela, ka Keresete bosasweng boka bonwa; ke e ne “mosimolodi wa bophelo jo bosakhutleng”(Ditiro 3:15 A.V. mg) – “Mosimolodi wa pholoso e e sa khutleng wa botlhe ba ba mo utlwang”(Bahebere 5:9). Ka jaalo, bosasweng ba batho bo simololwa kgotsa bo bonwa fela ka tiro ya ga Keresete.
- Modumedi wa boammaaruri o batla bosasweng, mme o tla atswiwa ka go dira seno ka bophelo jo bosakhutleng – sengwe seo a senang sone ka tlhago (Baroma 2:7; 6:23; Johane 10:28). Mmele o no wa rona o o swang “o tshwanetse go apara bosafeleng” fa Keresete a boa (1 Bakorinthe 15:53); ka go rialo, bosasweng ke sengwe sa tseo di solofeditsweng, mme ga re na bone ga jaana (1 Johane 2:25).
- Modimo ke e ne fela yo o nang le bosasweng (1 Timotheo 6:16)

4.2 Mowa 'Soul'

Ka lesedi leo re setseng re le bone go tswa mo thutong eo e fitileng, re bone fa motho a sena bosasweng (Immortal Soul) mo go e ne mo popegong e no. Jaanong re tla leka go tlhalosa tlhaka-tlhakano eo e leng teng mabapi le go tlhaloganya lefoko leno "Mowa"(soul).

Lefoko la sehebera leo lefoko leno la "mowa" (soul) le fetolelsweng go tswa go lone mo Baebeleng ke ('Nephesh' le 'Psuche' ka go latelana), gape mafoko a no a fetolelswa go:-

Mmele, Khemo, Sephedi, Pelo, Tlhaloganyo,
Motho, Boene, Bophelo

Ka jalo 'mowa'(soul) e kaya motho, mmele gongwe boene. Molaetsa o o tlwaelegileng wa 'Save Our Souls' (S.O.S) bokao ba o ne ke 'Re pholose mo losong!'. Ka jalo 'mowa (soul)' ke 'wena', gongwe tsotlhe tseo di bopang motho. Goa tlhaloganyega jaanong goreng di Baebela tsa sekgoa bogolo ya 'NIV' e sa dirise lefoko (soul) mme e le fetolela 'person' motho. Diphologolo tseo Modimo o "tlhodile dilo tse di nyeulang ..... tse di phelang tse di itshikinyang" (Genesi 1:20,21). Lefoko la sehebera leo le fetolelsweng "Setshedi/Sephedi" ke 'nephesh', leo le lone le fetolelsweng "soul" mowa: jaaka sekai, leba Genesi 2:7: ".....motho a nna mophedi jaalo". Ka jaalo, motho ke 'soul/mowa', fela jaaka diphologolo le tsone e le 'soul/mowa'. Pharologanyo eo e leng teng fela, gareng ga motho le diphologolo ke go re motho o feta diphologolo ka tlhaloganyo; motho o bopilwe mo setshwanong sa Modimo (Genesi 1:26; lebelela **Thuto ya 1.2**), mme batho bangwe ba bilediwa go itse efangele, eo ka yone tsholofelo ya bosasweng e ba bulegelang (2 Thimotheo 1:10). Fela ga go pharologanyo e pe gareng ga batho le diphologolo mabapi le loso, fela jaaka di swa, le motho nae o swa fela jalo:-

“Gonne tse di dirafalelang bana ba batho di dirafalela le diphologolo. Tatlhego ya bone e tshwana fela le ya tsone:.....Ga go na sepe se motho a gaisang diphologolo ka sona. Dilo tsotlhe (ke gore motho le phologolo) di ya mo felong go le gongwe (lebitleng); tsotlhe di tswa mo leroleng, tsotlhe di boela mo leroleng. (Moreri 3:19,20). Mokwadi yo o tlhotlheleditsweng a kwala buka ya Moreri, o rapetse Modimo go re batho ba tle ba lemoge le go amogela lebaka leno le le thata go le amogela, gore “bone (batho) ba ipone, fa bone e le diphologolo ka fa ba ntseng ka teng.”(Moreri 3:18). Jaanong go solofetswe go re bontsi ba batho, ga ba kitla ba amogela boammaaruri bono, Ee, goa nyenyefatsa go lemoga fa ka boammaaruri ka fao re bopegileng ka teng re tshwana fela le diphologolo, re phela bophelo ba mekgwa go tshwana le tsone, go ipholosa, le go tsala. Baebele ya ‘NIV’ e fetoletse temana ya Moreri 3:18, e bontsha fa Modimo o ‘leka’ batho go re ba ipone fa e ne motho e le phologolo fela; ke gore bao ba tla ikobang ba lemoga boammaaruri ba mafoko a no, ba tla amogela mafoko a efangele, ka jalo ba falole teko, mme bao ba sa amogeleng mafoko a no, ga ba kitla ba bona mosola wa boammaruri ba mafoko a no, mme jalo ba tla palelwa ke go falola teko. Thuto ya setho (ubuntu) ‘humanism’ – e ruta fa batho ba le botlhokwa-bogolo go tsotlhe, mme gape, ba nale tlotlo e kgolo mo bophelong go phala diphedi tse dingwe – thuto e no e tsweletse go aparela lefatshe ka ngwaga-kgolo o no wa masome a le mabedi. Go thata gompiono go tlosa tshusumeso ya thuto e no mo bathong. Mafoko a a tlhamaletseng a Pesalome 39:5 a ka re thusa: “ ke tle ke lemoge ka fa ke felang ka teng”. “Morena, ke itse gore tsela ya motho ga e laolwe ke ene,”(Jeremia 10:23).

Sengwe sa dilo tseo botlhe re se itseng le go se dumela ke gore mebele ya batho botlhe – ka boammaaruri “ditshidi” tsotlhe – kwa bofelong di a swa. Ka jalo, mowa ‘soul’ o a swa. Loso ke go fura lela bophelo, gape ga se go bona bosasweng. Ga go makatse go re bontsi ba tiriso ya lefoko le no ‘soul’ mowa le amanngwa le loso le go nyelediwa ga mmele. Kantlha ya go dirisiwa ga lefoko le no ‘soul’ mowa go bontsha fa e se sengwe seo se phelelang ruri:-

- “mewa yotlhe.... mowa o o leofang ke ona o o tla swang.” (Hesekiele 18:4).
- Modimo o ka nyeletsa mewa yotlhe (Matheo 10:28). Ditemana tse dingwe tseo di bontshang fa mewa e nyeletswa ke: Hesekiele 22:27 (batho = ‘nephesh’); Diane 6:32; Lefitiko 23:30 (motho=’nephesh’).
- Ba bolaya ‘batho/mewa/soul’ botlhe ba ba neng ba le gona ka bogale ba tshaka, (Joshua 11:11; bapisa le Joshua 10:30-39).
- Lefoko la sehebera leo le fetoletsweng “mowa” le fetoletswa gape ‘setopo’ motho yo a suleng mo go Numeri 9:6. “Motho ke mang yo o phelang, a sa bone loso, mme a golola mowa ‘nephesh’ wa gagwe mo thateng ya felo ga baswi?” (Pesalome 89:49).
- Gantsi mo molaong wa ga Moshe, o laela gore “mewa” eo e tlolang melao e e rileng, e tshwannwa ke go bolawa (jaaka seakai: Numeri 15:27-31).
- Ka jalo, dinopolo tseo di bontshang “mewa” e kgangwa kgotsa e thaisiwa ka seru, e ka tlhalogannngwa fela fa re tlhaloganya fa ‘mewa/soul’ e nyelela kgotsa e swa. (Diane 18:7; 22:25; Jobe 7:15).
- “....mme ke e ne yo mowa “nephesh” wa me o mo phelelang.” (Pesalome 22:30).

- Keresete “a ntshetsa ‘soul/bophelo’ ba gagwe setlhabelo” Ka gonne o ne a neela “soul/bophelo” ba gagwe mo losong” (Jesaya 53:10,12).
- Goa bonala ka ntlha ya ditemana tse dintsi tseo di tlhagisitsweng gore: ‘mowa/soul’ ga se tlhasedi gongwe sengwe seo se nang le bosasweng mo teng ga rona. Dikai tse dingwe ke tse:-
- “Madi a bahumanegi (Souls) ‘nephesh’” (Jeremia 2:34).
- “Fa motho (soul) ‘nephesh’ a leofa, ka utlwa go hutsiwa ..... mme a sa o bege ..... fa motho (soul) a ama sengwe se se sa itshekang, ... gongwe fa motho (soul) a ikana ka go bua fela a sa ...” (Lefitiko 5:1-4).
- “Baka Morena, mowa (Soul) wa me ..... tsotlhe tse di mo teng ga me .... Baka Morena, mowa (soul) wa me; ..... O go kgorisa tse di molemo” (Pesalome 103:1,2,5).
- Numeri 21:4 e bontsha fa batho ba ba setlhopha ba ka nna le mowa (soul) o le mongwe. Ka jaalo, mowa (soul) e ka se kae mowa o o mo teng ga batho, mme o sa swe kgotsa go nyelediwa. Ka mantswe a mangwe ke gore fa motho a sule, o ne o tswelele go phela, ‘soul’ bokao ba yone ke bophelo.

“Gonne yo o ratang go boloka bophelo (soul) ba gagwe o tla latlhegelwa ke jona; mme yo o latlhegelwang ke bophelo (soul) ba gagwe ka ntlha ya me .... o tla bo boloka” (Mareko 8:35). Seno ke bopaki bo bo tletseng gore lefoko ‘soul’ ga le kae sengwe seo se mowafaditsweng gongwe letlhasedi lengwe gareng ga motho leo le sa sweng, mme fano lefoko ‘soul’ (ka

segerika ‘psuche’) bokao ba lo ne ke bophelo fela, ke ka mokgwa oo le fetoletsweng ka teng fano. Re tshwannwa ke go neela maphelo ‘souls’ go ya ka sekai seo se beilweng ke Morena Jesu mo sefapaanong, “ ka go neela bophelo jwa gagwe mo losong” (Jesaya 53:12).

Ke sa kae fa se ke tla se buang se ka tlisa pharologanyo epe mo boammaaruring ba Baebele, fela, go botlhokwa gore re tlhagise fa barutwana ba Baebele le baruti ba dumelana le seo re se tlhagisitseng fa godimo – gore: mowa ‘soul’ ga ona bosasweng, mme le o na oa nyelela. Nngwe ya bopaki ba kgang e no, bo bonala mo nopolong eo e latelang: “ go farologana go seo se dumelwang mabapi le go sa sweng ga mowa ‘soul’, go fitlhelwa fa bosasweng ba mowa ‘soul’, thuto e no e sa fitlhelwe mo Testamenteng e kgologolo ga mmogo le mo Testament e ntsha” ‘John Robinson, Bishop of Woolwich, *On Being The Church In The World* (Harmondsworth, UK: Penguin, 1960) p. 18.

4.3 Mowa 'spirit' wa Motho

Ka maswabi go na le tlhakatlhakano mo dikakanyong tsa batho ba bantsi ka ga mowa (soul) le mowa (spirit). Seno se etegeletswa ke gore mo mafokong a dipuo tseo Baebele e feto letsweng mo go tsone, dingwe tsa tsone ga dina mafoko ao a farologanyang 'soul' le 'spirit' jaaka mo senyesemaneng kgotsa sekgoa. Go le jalo, lefoko 'soul' le katswe le akaretsa tsotlhe tseo e leng popego ya motho, mme fela jaalo le lefoko 'spirit'. Fela, go pharologanyo gareng ga 'soul' le 'spirit' jaaka di dirisiwa mo Baebeleng; 'soul' le 'spirit' di ka farologanngwa ka mokgwa o o latelang:- (Bahebere 4:12).

Mafoke a seheberu le segerika ao a fetoletsweng mowa (spirit) mo Baebeleng ya setswana ke ('Ruach' le 'Pneuma' ka go latelana) fela, gape a fetoletswe ka mokgwa o o latelang:-

Bophelo, Mowa, Kakanyo, Phefo, Khemo

Re ithutile ka ga kakanyo ya 'spirit' mowa mo **Thutong ya 2.1**. Modimo o dirisa mowa wa gagwe go disa le go babalela tlholego ya gagwe, go akaretsa le motho. Mowa wa Modimo o o mo teng ga motho, ke o ne o mo kgontshang go phela. "mmele o sule fa o sena mowa." (Jakobo 2:26). "Modimo wa budulela mowa wa bophelo (spirit) mo dinkong tsa gagwe (Atamo); motho a nna mophedi jalo. (Genesi 2:7)". Jobe o bua ka "mowa wa Modimo" jaaka "o le mo teng ga dinko tsa gagwe" (Jobe 27:3 bapisa le Jesaya 2:22). Mowa 'spirit' wa bophelo mo teng ga rona, o neetswe fa re ne re tsalwa, mme o tla tswelela jalo go re phedisa, fela fa mebele ya rona e santsane e phela. Fa mowa 'spirit' wa Modimo o gogwa go tswa go sengwe le sengwe, selo seo ka pele se a nyelela – mowa ke bophelo ba sone. Fa Modimo "o ka busetsa mowa wa ona le pudulo ya ona; foo nama yotlhe e tla swa ka nako e le nngwe fela; motho o tla boela leroleng. Fa o na le tlhaloganyo, nkutlwelele, o sekegele lentswe la mafoko a me tsebe." (Jobe 34:14-16). Mafoke a bofelo a temana eno a

bontsha fa motho a nale bothata go tlhaloganya seemo sa gagwe mabapi le bophelo, gore ke lerole fela?

Fa Modimo o tsaa mowa wa O na, fa motho a swa, ga go swe mebele ya rona fela, mme le dikakanyo kgotsa boleng ba rona bo khutla gotlhelele gonna teng, go lo gongwe. Ka mantswa a mangwe motho fa a sule o tshwana le letlapa leo le senang bophelo, kakanyo, kgotsa go gopolwa, jalo le jalo go khutlile. Go tlhaloganya ga Dafita ka ga maemo a motho le loso, go dirile go re a ikanye Modimo go na le go ikanya motho yo e leng sebopiwa se se bokoa. Pesalome ya 146:3-5 e tlhagisa dikgang kgolo tseo di leng kgatlhanong le bao, ba rotloetsang setho jaaka thuto ya 'humanism' (ubuntu) fa e re:- “ Lo se ka la ikanya barena, le e seng ngwana wa motho yo o se nang thuso epe mo go ena. Fa mowa 'spirit' wa gagwe o tswa, o boela gape kwa mmung wa gagwe (mmu/lerole leo re bopilweng ka lone); maikaelelo a gagwe a fele ka lone letsatsi leo. Go sego e na yo Modimo wa ga Jakobe e leng thuso ya gagwe”.

Fa re swa, “lerole (le tla) boela mo lefatsheng jaaka le ne le ntse; Mme mowa o tla boela kwa Modimong, kwa o ne o tswa teng.” (Moreri 12:7). Re bontshitse kwa tshimologong ya dithuto tseno gore Modimo o gotlhe ka mowa wa O na. Ka jaalo “Modimo ke mowa” (Johane 4:24). Fa re swa re “hema la bofelo, fa mowa wa Modimo mo teng ga rona o re tlogela. Mowa o wa Modimo fa o re tlogela o tlhakatlhakana le maatla/mowa wa Modimo o o re potologileng go tsweletsa go phedisa tlholego ya O na; ke ka moo, fa re swa “mowa wa Modimo o boela kwa go O na”.

Ka gonne mowa wa Modimo o phedisa tlholego yotlhe ya O na, tiragalo e no ya loso, e diragalela gape le diphologolo. Batho le diphologolo di phedisiwa ke mowa o le mongwe, gongwe bophelo bo le bongwe, bo mo go tsone le mo go bone. “Gonne tse di dirafalelang bana ba batho di dirafalela le diphologolo; Tatlhego ya bone e tshwana fela le ya tsone: Ba swa jaaka di swa. Mowa wa bophelo (pudulelo'spirit') o le mongwe o mo go bone le mo go tsone. Ga go na sepe se motho

o gaisang diphologolo ka sona” (Moreri 3:19). Mokwadi wa buka ya Moreri, o tswelela go tlhalosa fa go sena pharologanyo kwa mowa wa diphologolo le wa batho o yang teng fa baswa kgotsa di swa (Moreri 3:21). Tlhaloso e no, eo e bontshang fa batho le diphologolo di na le mowa o le mongwe le wa batho go phela, le gore fa di swa tiragalo eo e tshwanang le ya batho yaa diragala, e re busetsa kwa tlhalosong ya ntlha ka ga go bopiwa ga motho le tsone diphologolo. Tseo bobedi di amogetseng mowa wa bophelo go tswa kwa Modimong (Genesi 2:7; 7:15), mme bobedi tsa bolaiwa ka go tshwana fa morwalela wa ga Noa o ne o gaila lefatshe la nako eo: “Ke fa go swa nama yotlhe e e itshikinyang mo lefatsheng, e bong dinonyane le diruiwa le diphologolo le tsotlhe tse di gagabang fa fatshe le batho botlhe. Tsotlhe tse di neng di na le mowa wa bophelo (spirit) mo dinkong tsa tsona,... tsa swa...Modimo wa nyeletsa jalo diphedi tsotlhe tse di mo lefatsheng, e leng batho le diruiwa le digagabi le dinonyane .....” (Genesi 7:21-23). Ela-tlhoko fa re ntse re tswelletse, ka fao Pesalome ya 90:5 e tshwantshang loso le morwalela wa ga Noa. Mafoko ao re a tsholetsweng mo bukeng ya Genesi kgao lo ya 7 a bontsha kwa ntle ga pelaelo, gore: motho o akarediwa mo setlhopheng sa “nama yotlhe..... tsotlhe tseo di nang le mowa”. Seno ke ka ntlha ya gore tsotlhe tseo di nang le mowa o le mongwe go di phedisa.

Bangwe ba ngangisana ka lebaka la gore ka Modimo O buduletse mowa wa bophelo mo mothong, go raa gore ka tlhago motho o nale bosasweng ‘immortality’ mo teng ga rona. Seno ga se jalo, ga se boammaaruri. Lebaka la gore: Modimo o buduletse mowa wa bophelo mo go Atamo maatla a bophelo a ne a mo phedisa, ya nna mophedi; mme ntlha e no e nopotswe go tswa go 1 Bakorinthe 15:45 jaaka bopaki ba go bontsha fa Atamo a sa amogela bosasweng ‘immortality’; e ne e le fela mophedi, sephedi, e le moswi fa o bapisa le bosasweng ba ga Morena Jeso.

4.4 Loso ke go Nyelelela-Ruri 'Oblivion'

Ka seo re setseng re ithutile sone ga jaana, ka ga mowa (Soul le Spirit) wa Modimo, go latela go re fa motho a sule, go fedile ka ga e ne, go lebetswe ka ga bophelo ba gagwe, jaanong? Fela, re a itse fa maikarabelo a bao ba ikantseng Modimo, a tla gopolwa ke Modimo (Maleagi 3:16; Tshenolo 20:12; Bahebere 6:10), ga go sepe mo Baebeleng seo se bontshang fa ka nako eo re suleng ka yone re na le kakanyo kgotsa tshusumetso nngwe, go tseo di diragalang mo lefatseng kgotsa kwa legodimong ka nako eo motho a suleng ka yone, le fa e le phologolo, fa re e bolaile re a itse gore e khutlile go phela mme go lebetswe ka yone, fela jalo le ka motho fa a swa, kgotsa a sule, jaaka re bone. Ga go bonolo go ka ganetsanya le bopaki bo bogolo bo bo tlhagisiwang ke ditemana tseo di latelang:-

- “(Motho) fa mowa wa gagwe o tswa, o boela gape kwa mmung; maikaelelo a gagwe a fele ka lone letsatsi leo.” (Pesalome 146:4).
- “Ba ba suleng ga ba itse sepe.... Lorato lwa bone le letlhoo la bone le lefufa la bone ga di bolo go nyelela. (Moreri 9:5,6). Ga gona “ kakanyo le kitso le botlhale kwa felong ga baswi” (Moreri 9:10) – ga gona kakanyo, ka jaalo ke tebalo fela.
- Jobe o bua jaana a re: ka nako ya go swa ga gawe go “tla nna e ke te ga ke ise ke ke ke tshele” (Jobe 10:18) (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka fano); Jobe o ne a bona loso e le bokhutlo ba tsotlhe, fao go senang kakanyo, go se bophelo bope, fela jaaka pele re tsalwa.
- Motho o swa fela jaaka diphologolo di swa (Moreri 3:18); ka jaalo go raa gore fa e le gore ka mokgwa mongwe, motho kgotsa sengwe sa motho se tswelela go phela fa a sena go swa? Le diphologogolo go raa go re di

tla tswelele go phela kgotsa sengwe sa tsone se tswelele go phela fa di sena go swa. Fela re a itse gore seno ga se kgonagale, fela jaalo le ka batho go ya ka Baebele.

- Modimo “oa gopola fa re le lerole fela. Motho e na, malatsi a gagwe a tshwana le bojang; o thunya jaaka sethunya sa naga. Fa phefo e se fokile, ga se yo, mme felo ga sona ga go tlhole go se itse”. (Pesalome 103:14-16).

Loso ke bokhutlo ba bophelo go akaretsa le badumedi ka sebele, gantsi badumedi ba ne ba ikopela mo Modimong go oketsa malatsi a bone a bophelo, ka gonne ba ne ba itse fa motho a ka se rorisi Modimo go tswa kwa lebitleng, ka gonne ba ne ba itse fa loso e le bokhutlo ba dilo tsotlhe, mme go lebalwe. Hesechiele (Jesaya 38:17-19) le Dafita (Pesalome 6:4,5; 30:9; 39:13; 115:17) ke dikai tse di siameng ka ga seno. Loso gantsi go twe ke thobalo kgotsa le tshwantshanngwa le go robala, gape le go ikhutsa, botlhe bao ba kaiwang e le basiami kgotsa badumedi le bao e seng basiami kgotsa badumedi, gantsi ga ba sule go twe ba robetse kgotsa ba ikhuditse (Jobe 3:11, 13, 17; Daniele 12:13).

Go fitlha jaanong, bopaki bo bontsi bo bontshitswe, go tlhalosa fa loso e le bokhutlo ba dilo tsotlhe, go le jaalo! Ga jaana re ka bua ka tlhamalalo gore tumelo eo re e rutilweng go tloga bonnyeng ba rona mabapi le loso: - e leng eo go tweng fa motho a swa, ga a swa jaaka phologolo, mme o ile tulong nngwe ya tuelo, bontsi bo akanya ka go ya kwa legodimong kgotsa kwa diheleng, jalo le jalo ga se boammaaruri, thuto e no ga e fitlhelwe mo Baebeleng. Thuto ya boammaaruri ka ga loso le popego ya motho, e re neela tsholofelo le kagiso fa e tlhaloganngwa sentle jaaka Baebele e ruta. Mathata a bophelo ba motho, a isa lebitleng, leo e leng bokhutlo ba tsotlhe, kwa nyeleleng-gotlhelele. Go bao ba sa itseng ditlhokego tsa go dumela Modimo, gonyelela-gono (oblivion) e tla gona nyelelo ya se leruri. Mathata a lefatshe leno, le ditsholofelo tseo di sa ikaegang mo Modimong, di tlhagisiwa ke dikakanyo tsa

tlhaloganyo ya nama, ga di kitla di tlhola di tshwenya motho, morago ga go swa, fa a sule a sa itse Modimo, o tla nnela ruri kwa tebalong e bong lebitleng.

Fa o ithuta Baebele, go mekgwa ya go tlhaloganya boammaaruri eo e senogang e senogela bao Modimo o ba tlhophileng, le gale, go mekgwa eo e tlisiwang ke kakanyo ya sedumedi eo motheo wa yone o leng mo sethong, ka jaalo e tsale tatlhego, ka go ikgatholosa dithuto tsa Baebele. Keletso ya motho go leka go tlhofofatsa khutso ya loso, fela jaaka noga, e dirile go re a dumele fa a sa swe, mme a na le ‘mowa o o sa sweng (immortal soul)’. Fa o sena go dumela gore mowa o no o o sa sweng o teng mo mothong, gonna le go dumela gore o tshwanetse go ya golo gongwe fa motho a swa. Kakanyo ya mofuta o no, ke yone e dirileng gore batho ba gopole fa loso le tla, go re go tswannwa ke gonna le pharologanyo gareng ga badumedi le baheitane. Go amogela seno, go dumelana gore go tshwanetse ga bo go le tulo ya ko ‘mewa e e sa sweng ya basiami’ e yang teng, kwa legodimong jaaka go ne go akanngwa, mme tulo e nngwe ya ‘mewa e sa sweng e bosula’ yo ne e ya kwa diheleng. Re bontshitse mo thutong tseo di fitileng go re ‘mowa o o sa sweng’ ke seo se sa kgonagaleng go ya ka thuto ya Baebele. Dikakanyo dingwe mabapi le seno, tseo di dumelwang ke batho ka ga loso, di tlhotlhomisiwa ka mokgwa o o latelang:-

1. Thuto ya gore: tuelo ya maphelo a rona e tla go neelwa fa re swa, mme re abelwe ‘mowa o o sa sweng’ (immortal soul) o o tla dulang tulong nngwe.
2. Thuto ya go re: Badumedi le Baheitane ba kgaoganngwa ka nako ya Loso kgotsa ga ba swa.
3. Thuto ya gore: Tuelo ya basiami ke go ya legodimong.
4. Thuto ya gore: ka gore mongwe le mongwe a na le ‘mowa o o sa sweng’ (immortal soul), ka jaalo batho

botlhe ba ya legodimong (Modimo wa ba itseela gatwe jalo) bangwe kwa diheleng bangwe kwa legodimong.

5. Thuto ya gore: Mewa e e bosula e tla ya tulong ya khutso le kotlhao e bong diheleng.

Maikaelelo a ditlhotlhomiso tseno tsa rona, ga se fela go nyatsa kgotsa go nyefola dithuto dingwe, mme re dumela ka go dira ditlhotlhomiso tseno, go tlhagisa dintlha tse di botlhokwa tseo e leng boammaaruri jo bo rutwang ke Baebele, mabapi le dikarolwana tse di botlhokwa tseo di neelanang ka ga popego ya boammaaruri ya motho.

Gape, ga se rona fela, re feditseng ka go khutla ka gonna le diphitlhelelo tseno:

“Baebele ga e bue gope ka go ya legodimong fa motho a swa, kgotsa go tlhalosa loso ka go ya legodimong. Mo testamenteng e kgologolo, moswi o ne a ya kwa lebitleng ‘sheol’ fa a swa”. ‘John Robinson, Bishop of Woolwich, *On Being The Church In The World* (Harmondsworth, UK: Penguin, 1960) p. 156.’

4.5 Tsogo ya Baswi

Baebele e gatelela fa go atsuwa ga badumedi go tla diragala ka tsogo ya baswi, fa Keresete a sena go tla (1 Bathessalonika 4:16). Tsoso ya baswi ba ba boikarabelo (lebelela **Thuto ya 4.8**) e tla gonna tiro ya ntlha eo Jeso a tla e dirang fa a sena go goroga go tswa legodimong; mme morago go latele katlholo. Fa e le gore ‘mowa’ wa motho o ile legodimong pele a boa, go tla bo go sa tlhokagale gore go nne le tsogo ya baswi. Poulo o rile: fa go sena tsogo ya baswi, ka jaalo ditapisego tsotlhe tsa rona, go leka go obamela Modimo, e tla bo e le lefala la mafela (1 Bakorinthe 15:32). Poulo a ka bo a sa bua jaana, fa a ne a dumela gore fa a swa ‘mowa’ wa gagwe o tla ya legodimong fa a swa go bona tuelo? Se segolo ke gore Poulo o ne a dumela gore go tsosiwa ga mmele ke yone tuelo ya badumedi. Keresete o rotloeditse badumedi gore ba solofele mpho ya bophelo bo bosakhutleng, ka nako ya go “tsosiwa ga baswi” (Luka 14:14).

Gape ntlha e e tshwanetsweng ya gatelelwa gape ke go re: Baebele ga e rute sepe ka ga bophelo bo bo senang mmele: ke gore bophelo ba moafalo – seno se raa le Modimo tota, Keresete, Baengele le batho. Botlhe ba nale popego ya mofuta mongwe. Kwa go boeng ga gagwe, Keresete “o tla fetolang mebele e e seng ya sepe ya rona gore e tshwane le mmele wa gagwe wa kgalalelo” (Bafilipi 3:20,21). Jaaka a na le mmele o o bonalang, o phedisiwa ke mowa go na le madi, le rona re tla tshwana nae. Ka nako ya katlholo re tla amogela mpho, go ya ka fao re itshotseng ka teng ka nako ya mebele ya rona ya nama, eo e tla bolang go fetoga lerole; fa bao mo nakong ya bone ya bophelo ba nama, ba lekileng go fenya ditakatso tsa nama ka go dirisa maatla a se mowa ‘ba tla roba bophelo jo bo sa khutleng mo moweng’ (Bagalatia 6:8) mo mmeleng o o botlalo o phedisiwa ke mowa.

Go bopaki bo bontsi, go tswelela go bontsha fa tuelo ya badumedi e tlile go diragatswa mo mebeleng ya bone. Fa seno

se sena go amogelwa, botlhokwa ba tsogo ya baswi bo tla simolola go senogela mmadi wa buka e no. Go le jalo, mebele e no ya rona e khutla go phela fa re swa; fa e le gore re na le gona go bona bophelo bo bosakhutleng le bosasweng mo mmeleng wa setho, go a tlhaloganyega go re loso e nne bokhutlo ba bophelo le ba tebalo 'oblivion', go fitlhela mebele ya rona e tsosiwa gape, le go bopiwa sesha, gona mo popegong ya Modimo.

Kgaolo yotlhe ya 1 Bakorinthe 15, e bua ka botlalo ka ga tsogo ya baswi; o tla ungwelwa thata go e buisa ka kelo-tlhoko. 1 Bakorinthe 15:35-44 e tlhalosa ka fao peo e jalwang ka teng, mme e tlhoge go tswa mo mmung, mme Modimo ka boene O e neye mmele, ka jaalo baswi le bone ba tla tsoga fela jalo, go newa mmele. Fela, jaaka Jeso a tsogile mo baswing, mme mmele wa gagwe wa fetolelwa go amogela bosasweng, fela, jaalo badumedi ba boammaaruri ba tla amogela mpho ya go tshwana le ya gagwe, le bone ba amogele bosasweng (Bafilipi 3:21).

Ka kolobetso re ikamanya le loso la ga Keresete le tsogo ya gagwe, re bontsha tumelo ya rona go re le rona, re tla amogela mpho eo a e amogetseng ka go tsosiwa mo baswing (Baroma 6:3-5). Fa re ikamanya le pogisego ya gagwe ga jaana, re tla amana le mpho ya gagwe: "re tsamaya re ntse re apere go swa ga Jeso (jaanong mo bophelong bo) mo mebeleng gore le go phela ga Jeso go bonale mo mebeleng ya rona" (2 Bakorinthe 4:10). "Fa mowa wa ona o o tsositseng Jeso mo baswing o agile mo go lona, foo ona o o tsositseng Keresete Jeso mo baswing o tla phedisa le yona mebele e e swang ya lona ka mowa wa ona o o agileng mo go lona" (Baroma 8:23), ka go fetola mmele o gona mmele o o sa sweng.

Tumelo e no ya tsogo ya mebele ya badumedi sefatlhamatlho (literally), ke tumelo eo e neng e dumelwa ke badumedi le batho ba Modimo go tloga kwa tshimologong ya efangele ya Jeso. Aborahame o ne a solofediwa go re ka boene, o tla amogela mpho ya lefatshe la Kanana ka bosakhutleng, jaaka a

ne a ralala lefatshe, a tsamaya bophara le boleele ba lone (Genesi 13:17; lebelela Thuto ya 3.4). Tumelo ya gagwe mo ditsholofetso tsa Modimo, e tlišitse tumelo ya gore: tsatsi lengwe mmele wa gagwe o tla go tsosiwa, o fetolwe go bona bosasweng, gore tsotlhe tseno tseo di solofeditse, go kgonagale go re di tle botlalong.

Jobe o tlhalositse maitemogelo a gagwe, le kitso ya gagwe ka ga loso, fa a ne a re: le ge mmele wa gagwe o ka bola, o jewa ke diboko mo lebitleng, o tla tsoga mo mmeleng wa gagwe go amogela mpho ya gagwe, ya bophelo jo bosakhutleng: “Mme nna ke a itse gore Mogolodi wa me o a phela, ... o tla ema mo godimo ga lorole. Ke se na letlalo le le sentsweng ke dilo tseo, ke se na nama ya me. Ona ke tla o bona, e seng o sele; ke seo pelo ya me e se tlhologeletse mo go nna.” (Jobe 19:25-27). Jesaya naye tsholofelo ya gagwe e ne e le e e tshwanang: “Ba ba agileng mo leroleng ba tla rula” (Jesaya 26:19).

Mafoko ao a tshwanang a fitlhelwa mo tiragalong ya loso la ga Lasaro, tsala ya go ntsha se innong ya ga Jeso. Go na le go kgothatsa kgaitšadie Lasaro ka go re:- mowa wa gagwe o ile kwa legodimong, Jeso o ne a bua ka nako ya tsogo ya baswi: “Kgaitšadio o tla tsoga”. Go tsibogela karabo e no ga Maretha, go bontsha ka fao thuto e no ya tsogo mo baswing e neng e kgothatsa bakeresete ka teng, ka nako tseo: “Maretha a mo raya a re: “Ke itse gore o tla tsoga ka letsatsi la bofelo motlhang botlhe ba tsogang.” (Johane 11:23,24). Fela jaaka Jobe, Maretha o ne a sa tlhaloganye loso, gona tsela nngwe go ya legodimong go bona tuelo ya gago teng, fela, o ne a dumela le go lebelelela-pele tsogo ya baswi mo tsatsing “la bofelo” (bapisa le Jobe “malatsing a bofelo”). Morena o solofetsa: “Botlhe ba tla bo ba rutilwe ke Modimo. Mongwe le mongwe yo o utlwileng mo go Rara, a ithuta ..... mme ke tla mo tsosa ka tsatsi la bofelo” (Johane 6:44,45). (Baebele ya sekgoa kgotsa senyesemane e fetoletswe botoka le fano)

4.6 Katlholo

Thuto ya Baebele mabapi le katlholo ke nngwe ya motheo wa tumelo e le nngwe, eo e tshwanetsweng ke go tlhaloganngwa pele ga kolobetso (Ditiro 24:25; Bahebere 6:2). Gantsi dikwalo di bua ka “letsatsi la bofelo la katlholo” (jaaka sekai 2 Petoro 2:9; 3:7; 1 Johane 4:17; Juta 6), ke nako eo ba neilweng kitso ya Modimo, ba tlileng go amogela mpho ya bone. Botlhe ba tshwanetse “ go e ma fa pele ga sedulo sa katlholo sa Modimo” (Baroma 14:10); “gonne rona rotlhe re na le go bonala fa pele ga sedulo sa tshekelo sa ga Keresete” (2 Bakorinthe 5:10) go amogela ka fa ditirong tseo motho a di dirileng a sa le mo mmeleng wa nama.

Pono ya ga Daniele mabapi le pelo ya ga Keresete la bobedi mo no lefatsheng, e akaretsa sedulo sa katlholo jaaka e kete ke bogosi (Daniele 7:9-14). Ditshwantsho tseno gantsi di re thusa go bona dintlha tse dingwe ka ga dipono tseno. Jaaka setshwantsho ka ga ditalente, se se tshwantshang go boa ga Morena, yo o neng a bitsa badiredi go bona ka fao ba dirileng ka teng, ka go dirisa madi ao a ba tlogeletseng o ne (Matheo 25:14-29). Setshwantsho sa motshwari wa ditlhapi, bokao ba so ne ke ba pitso ya efangele, e biletsa batho letloeng, leo le kgobokanyang batho botlhe go tswa merafeng ya lefatshe; mme banna ba nna fatshe (bapisa le katlholo) ba tlhaola tlhapi tseo di siameng go tswa go tseo di sa siamang (Matheo 13:47-49). Tlhaloso e tlhapi: kwa bokhutlong ba dipaka tsa tsamaiso ya lefatshe, baengela ba tla tla, ba tlhaole basiami go tswa go baikepi”.

Go tswa go seo re ithutileng sone ga jaana, go siame, go akanya go re: morago ga go tla ga Jeso le tsogo ya baswi, go tla nna le kokoanyo ya batho botlhe bao ba bileditsweng efangele, go lo gongwe le ka nako nngwe, moo botlhe ba tla kopanang le Keresete. Maikarabelo a bone a tla diragatswa, ba arabela dipotso tsa ga Keresete, mme Keresete o tla bua fa ba siametse go amogela mpho ya go tsena mo pusong ya Modimo kgotsa

nyaa. Ke ka yone nako e no fela eo baitshepi ba tla amogelang mpho ya bone. Tsotlhe tseno di tlhalosiwa ke setshwantsho sa dinku le dipodi: “ Morwa motho o tla tla ka kgalalelo, le baengele ba gagwe, mme o tla dula mo sedulong sa bogosi sa ga Dafita (Terone ya Bogosi ya Dafita kwa Jerusalema, Luka 1:32,33): mme o tla tlhaola dinku go tswa dipoding, jaaka modisa a tlhaola letsomane la gagwe. O tla tlhaolela dinku ka fa letsogong la moja, le dipodi ka fa letsogong la molema. Morena o tla re go bao ba leng ka fa mojeng wa seatla sa gagwe, tlayang lona batshegofadiwa ba ga Rre, lo rue boswa ba puso e lo e baakanyeditsweng e sa le ka tlholego ya lefatshe!” (Matheo 25:31-34).

Go ja boswa ba puso ya Modimo, go amogela ditsholofetso go Aborahame ka ga bone, ke mpho ya batshegofadiwa ba Modimo. Fela, seno se tla diragala fela morago ga katlholo, eo e tlang go diragala motlhang Jeso a boelang mo no lefatsheng; jannong re tshwannwa ke go khutla ka gore: jaaka re bone gore tsotlhe di tla diragala fa Jeso a se na go boa? Nako gareng ga loso le go amogela mpho ya batshepiwa, ga go bophelo bope bo motshepiwa a nnang le bone, ka gonne motho a ka se phele e le mowa fela.

Ke ka moo go boeletswang kgapetsa-kgapetsa mo Baebeleng go ruta ka go boa ga Keresete, go boa a tsholetse badumedi mpho eo ba tla e bonang, mme ba e neelwa fa Jeso a boa – e seng pele a boa:

- “mme lo tla bona serwalo sa kgalalelo se se sa swabeng mogang Modisa yo mogolo a bonalang” (1 Petoro 5:4 bapisa le 1:13).
- “....Keresete Jeso yo o tla atlholang baphedi le baswi, le ka ponatshego ya gagwe le ka puso ya gagwe,....ke setse ke beetswe serwalo sa tshiamo se Morena Moatlhodi yo o siameng o tla se nnayang ka letsatsi leo” (2 Timotheo 4:1,8).

- Fa Mesia a boa ka tsatsi la bofelo, “ bontsi ba bao ba robetseng mo leroleng la lefatshe ba tla thanya (bapisa le Genesi 3:19); bangwe ba tla tsogela bophelo bo bosakhutleng, ba bangwe ba tla tsogela ditlhong le kilego tse di sa khutleng” (Daniele 12:2).
- Fa Jeso a tla go athola, bao “ ba leng mo mabitleng .... ba tla tsoga; bao ba dirileng tse di molemo, ba tla tsogela bophelong; mme bao ba dirileng tse di busula ba tla tsogela tatlhegong” (Johane 5:25-29).
- “Nna (Jeso) ke tla akofa ke tla, mme tuelo ya me ke na nayo, gore ke duele mongwe le mongwe ka fa tiro ya gagwe e ntseng ka teng.” (Tshenolo 22:12). Ga re ye kwa legodimomong go amogela tuelo/mpho – Keresete o e tlisa go tswa legodimong, go tla go rona.

Ka go tlisa mpho kgotsa tuelo go tswa legodimong, go raa gore re e baakanyeditswe kwa legodimong, mme e tla go tlisiwa mo no lefatsheng fa Jeso a boela la bobedi mo no lefatsheng; go ja “boswa” ba lefatshe leo le solofeditsweng Aborahame ka mokgwa o no “ boswa bo no bo bolokilwe kwa legodimong, bo bolokelwa wena, boo bo tshegeditsweng ka maatla a Modimo ka tumelo mo pholosong eo e tlang go senolwa ka nako ya bofelo” ka ga go boa ga Keresete (1 Petoro 1:4,5).

Ka go itumelela seno, go dira go re re kgone go tlhalosa temana eo e sa tlhaloganngweng ke bontsi mo go Johane 14:2,3: “Nna (Jeso) ke ya go lo baakanyetsa manno, mme e tla re ke sena go ya le go lo baakanyetsa manno (bapisa le boswa bo bo bolokilweng kwa legodimong), ke boe, ke lo itseele gore kwa ke leng teng, le lona lo nne teng”. Jeso o bua ga pe go lo gongwe go re: o tla boa gape go tla go re neela mpho ya rona (Tshenolo

22:12), re bone gore tseno di tla diragala kwa sedulong sa gagwe sa bogosi. O tla busa mo bogosing ba ga Dafita kwa Jerusalema “ ka bosakhutleng” (Luka 1:32,33). O tla go phelela ruri mo no lefatsheng, kwa a leng teng – mo pusong ya Modimo – le rona re tla nna gona. Tsholofetso ya gagwe go “lo itseela” go ka tlhaloganngwa e le go amogelwa ga rona mo pusong ya gagwe. Lefoko la segerika leo le dirisitsweng “go lo itseela”, gape le dirisitswe mo go Matheo 1:20 mabapi le Josefa “ a itseela mo go ene” Maria jaaka mosadi wa gagwe. Ka jaalo bokao ga bo ree fela go tsaa, ka mmele go ya go Jeso.

Jaanong ka re bone go re mpho e tlile go newa fa go sena go atlhola batho, kwa sedulong sa katlholo, gape, re bone gore seno se tla diragala mogang Jeso a boang go tswa legodimong, go mo pepeneneng gore basiami le baikepi ba ya felong le le lengwe fa ba sena go swa, felo leo ke lebitla. Ga gona pharologanyo eo e dirwang gareng ga badumedi kgotsa basiami le baikepi, botlhe ba wetswe ke khutso ya loso, botlhe ka bobedi ba ya felong ga baswi e bong kwa lebitleng fa ba sule. A re lebeleleng ditemana dingwe go paka dintlha tseno:-

- Jonathane e ne e le mosiami fela Saule e le moikepi, fela, “.. mo losong lwa bone ga ba a ka ba kgaogana. (2 Samuele 1:23).
- Saule, Jonathane le Samuele botlhe ba ne ba ya felong le le lengwe fa ba sena go swa (1 Samuele 28:19).
- Mosiami Aborahame o ne “a bileliwa kwa go borraagwe”, gongwe ba lotso lwa gagwe, fa a ne a swa. (Genesi 25:8; Jošua 24:2).
- Bao ba tlhalefetseng tumelo (basiami), le bao e leng masilo mo tumelong (baikepi) ba itemogela tse di tshwanang fa baswa, ke gore ba ya go go le gongwe lebitleng. (Moreri 2:15,16).

Tsotlhe tseno, ke go re bopaki jo bo tlhagisitsweng, bo ganetsana thata le thero ya ‘Bokeresete’ bo bo tlwaelegileng. Thuto tsa bone tsa go re basiami ka gangwe ba tlhatlogela legodimong fa ba swa, thuto ya mufuta o no e nyatsa thuto ya tsogo ya baswi le katlholo. Fela, re bone ka fao ditiragalo tseno (tsogo ya baswi le Katlholo) di leng botlhokwa ka teng mo leanong la Modimo la pholoso, le molaetsa wa efangele. Thuto e e tlwaelegileng ke gore motho fa a swa e le Mosiami/Modumedi (kgotsa e le mokereki), bodumedi/bokereki ba gagwe bo duelwa ka go ya legodimong, go latele ba bangwe mo letsatsing le le latelang, kgwedi e e latelang, ngwaga o o latelang, fela-fela jalo. Seno ke thuto e e farologaneng thata le thuto ya Baebele, eo e rutang gore basiami botlhe, go tswa kwa ga lowe, ba tla siamisiwa mmogo ka nako e le nngwe:

- Dinku tsa tlhaolwa go tswa mo dipoding ka nako ya katlholo, bongwe ka bongwe. Fa katlholo e sena go fela, Keresete o tla re go dinku tsotlhe tseo di kgobokantsweng ka fa letsogong la moja,
- “Tlaang lona, batshegofadiwa ba ga Rre, lo rue boswa ba puso e lo e baakanyeditsweng e sa le ka tlholego ya lefatshe!” (Matheo 25:34). Ka jaalo dinku tsotlhe di rua puso ka nako e le nngwe (bapisa le 1 Bakorinthe 15:52).
- Ka nako “ya kotulo” ya ga Jeso le ya katlholo, botlhe bao ba itapisitseng ka go direla efangele ya Modimo “ba tla itumela mmogo” (Johane 4:35,36 e bapise le Matheo 13:39).
- Buka ya Tshenolo 11:8 e tlhalosa “nako eo baswi ba tllileng go atlholwa ka yone” jaaka nako eo Modimo o tla “ neelang batlhanka ba O na tuelo ... baitshepi, baporofeti ... botlhe bao ba boifang leina la Modimo” e leng – Basiami/Badumedi botlhe, go tloga tshimologong ya lefatshe – ka nako e le nngwe.

- Buka ya Bahebere kgaolo ya 11, ke kgaolo eo e fang lenane la basiami ba tumelo ba testament e kgologolo, temana ya 13 e bua jaana: “Botlhe bao ba swetse mo tumelong, ba ise ba amogele tse ba di solofeditsweng,” ke gore: ditsholofetso tseo di diretsweng Aborahame ka ga pholoso, ya go tsena mo pusong ya Modimo (Bahebere 11:8-12). Go raa go re, ka nako fa ba ne ba swa, ga baaka ba ya ka bongwe ka bongwe, kwa legodimong go amogela tuelo ya bone, mme ba sule le jaanong ga ba ise ba amogele tuelo ya bone. Lebaka legolo la seno gore gonne jalo, ba se ka ba amogela tuelo ya bone, le neetswe mo temaneng ya 39,40: Ga “ba a ka ba bona tse ba di solofeditsweng, ka Modimo o ne o re akanyeditse se se molemo bogolo gore ba se ka ba fitlha botlalong kwa ntle ga rona”. Tiegiso ya go neelana ka tuelo e no eo e solofeditsweng, ke ka ntlha ya gore go tloga tshimologong, e nnile leano la Modimo, gore batshegofadiwa botlhe ba tla “ba tla fitlha botlalong” ka nako e le nngwe. Seno, se tla diragala ka nako ya katlholo, fa Keresete a sena go boa go tswa legodimong

4.7 Tulo ya Tuelo: Legodimong kgotsa Lefatsheng?

Kwa ntle ga mabaka ao a neilweng fa godimo, mongwe le mongwe yo o santsaneng a ikutlwa e kete legodimo go na le lefatshe ke tulo eo puso ya Modimo e tlileng go tlhongwa teng, o tla tlhoka go tlhalosa dintlha tseo di latelang:-

- ‘Thapelo ya Morena’ e lopa Modimo go tlisa puso ya O na mo no lefatsheng (ke gore ka mantswe a mangwe: Go rapelelwa go boa ga Keresete), ka gonne, ke yone nako eo, thato ya Modimo e tla diragalang mo no lefatsheng, jaaka e diragala kwa legodimong ga jaana. (Matheo 6:10). Re rapelela puso ya Modimo go tla mo no lefatsheng. Go utlwiswa botlhoko go re bontsi-ntsi ba batho bao ba balelwang go makgolo-kgolo, dikete-kete,

le dimilione, ba rapela thapelo e no tsatsi le letsatsi, kwa ntle ga go tlhaloganya boleng ba mafoko ao a buiwang, ka gonne goa makatsa fa ba santsane ba dumela fa puso ya Modimo e setse e tlhomilwe kwa legodimong, le gore lefatshe le tlile go nyelediwa.

- “Go sego ba ba pelonolo; gonne ba tla rua boswa ba lefatshe” (Matheo 5:5) – e seng gore “mewa ya bone (souls) e ya legodimong’. Temana e no e goella Pesalome ya 37, eo yotlhe e tlhalosang fa tuelo ya basiami e tla nna go rua lefatshe. E leng tulo e le nngwe le baikepi (ke raa lefatshe) bao ka nakwana ba neng ba le busa, mme tsholofetso e le gore basiami ba tla fenywa ka go gata mabitla a baikepi (morago ga go amogela tuelo ya bophelo bo bosakhutleng, ka tsatsi la katlholo), ka gonne ba tla be ba phela ka bosakhutleng (Pesalome 37:34,35). “Mme ba ba pelonomi bona ba tla rua lefatshe .... Gonne ba ba tshegofadiwang ka ena ba tla rua lefatshe .... Basiamme ba tla rua lefatshe ba agela ruri mo go lone” (Pesalome 37:11, 22, 29). Go phela ka bosakhutleng mo lefatsheng kgotsa lefatshe la tsholofetso ka bosakhutleng, go raa go re bophelo bo bosakhutleng kwa legodimong ga bo kgonagale.
- “Dafita rraetsho-mogolo ... o sule, a ba a fitlhma, ...Gonne Dafita ga a a ka a tlhatlogela kwa magodimong,” (Ditiro 2:29,34). Petoro o ne a netefatsa fa tumelo e no, e le ka go tsosiwa ga baswi motlhang Keresete a boang kwa legodimong (Ditiro 2:22-36).
- Lefatshe ke serala sa Modimo sa ditiragalo tsa O na ka batho: “Legodimo ke legodimo la Morena, mme lefatshe lone o le neile bana ba batho” (Pesalome 115:16).
- Tshenolo 5:9,10 e bontsha setshwantsho sa seo basiami ba tla se buang fa ba amogelwa kwa sedulong sa katlholo: “(Keresete) a ba dira dikgosi le baperesiti ba Modimo wa rona ba ba tla busang mo lefatsheng”.

Setshwantsho seno sa go busa mo pusong ya Modimo mo lefatsheng, se farologane thata le kakanyo eo e senang motheo, eo e reng re tla itumela (go opelwa dipina le baengele) le Modimo go lo gongwe kwa magodimong.

- Diporofeto tsa ga Daniele kgaolo ya 2 le ya 7, e tlhagisa lenane ka tatelano ya maatla a dipolotiki (kgotsa Magosikgolo), ao kwa bofelong a tlileng go fenngwa ke puso ya Modimo fa Keresete a sena go boa. Puso e no ya Modimo e tla akaretsa “magosi ‘otlhe’ a a fa tlase ga legodimo lotlhe”, mme bogosi bo no bo tla “tlala lefatshe lotlhe” (Daniele 7:27; 2:35 bapisa le temana ya 44). Puso e no e e sakhutleng e “tla neelwa morafe wa baitshepi ba Mogodimodimo.” (Daniele 7:27); mpho ya bone ke bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo, eo e tla bonwang mo no lefatsheng, ka fa tlase ga magodimo.

4.8 Maikarabelo mo Modimong

Fa e le gore motho o na le ‘mowa o o sa sweng (immortal soul)’ ka tlhago, o patelesaga go nna le isago e e sa khutleng go lo gongwe – gongwe kwa tulong ya tefelo kgotsa ya go otlhaiwa. Seno se raa go re mongwe le mongwe o na le maikarabelo mo Modimong. Ka go bapisa, re setse re bone fa Baebele e ruta fa motho mo popego ya gagwe e tshwana le popego ya diphologolo, popego eo e se nang bosasweng, fela jaaka ya diphologolo. Go le jalo, batho bangwe ba solofeditse kgonagalo ya go amogela bophelo jo bosakhutleng, mo pusong ya Modimo. Jaanong, go mo pepeneneng, gore maemo a ntse jaana, ga go kitla go tsosiwa batho botlhe bao ba kileng ba phela mo godimo ga lefatshe leno; fela jaaka diphologolo; motho o a phela, mme morago a swe, a bole a fetoge lerole. Fela, ka gonne go tlile gonna le katlholo, fao bangwe ba tlileng go ganwa bangwe ba amogelwa mme ba neelwe bophelo bo bosakhutleng, re tshwannwa ke go dumela gore go lephata la batho bangwe

bao ba tlileng go tsosiwa gareng ga batho, ba atlholwe mme ba neelwe mpho ya bophelo bo bosakhutleng.

Go tsosiwa le go sa tsosiwe mo baswing, go tla ikaega mo go reng: a naa motho o na le maikarabelo mo katlholong naa? Motheo wa katlholo o tla ikaega mo go tsibogeleng kitso ya lefoko la Modimo. Keresete o tlhalositse fa a ne a re: “Yo o nyatsang a sa amogele mafoko a me, o na le se se tla mo atlholang: Lefoko le ke le buileng ke lone le le tla mo atlholang ka letsatsi la bofelo.” (Johane 12:48). Bao ba sa itseng, le go tlhaloganya mafoko a ga Keresete, ba se na tshono ya go gana kgotsa go dumela molaetsa wa efangele, ga ba kitla ba nna le boikarabelo mo katlholong ya ga Keresete. “Kana botlhe ba ba leofileng ba se na (ba sa itse) molao, ba tla latlhega (ba swa) kwa ntle ga molao; mme botlhe ba ba leofileng ba na le (ba itse) molao, ba tla atlholwa ka molao.” (Baroma 2:12). Ka jaalo, botlhe bao ba phetseng maphelo a bone ba sa itse melao ya Modimo, ba swa fela jaaka diphologolo; go nale bao ba itseng molao mme ba sa o obamele ba tla tlhoka go atlholwa, ka go rialo, ba tshwanetse go tsosiwa go tla go arabela melato ya bone.

Mo matlhong a Modimo “Sebe ga se kaiwe molato, fa molao o se yo”; “boleo (ke go tlola molao wa Modimo) ke jona tshiamololo”; “gonne molao o re naya kitso ya boleo” (Baroma 5:13; 1 Johane 3:4; Baroma 3:20). Go sa itse ka ga melao ya Modimo eo re e tlhagisetwang mo lefokong la O na, “boleo ga bo balelwe” mo go e ne, ka jaalo motho yo o ntseng jalo, a ka se tsosiwe gongwe go atlholwa. Bao ba sa itseng ka ga mafoko a Modimo ba tla nama ba swetse ruri, ga ba kitla ba tsosiwa, gongwe go atlholwa, ba tla tswelela go robala mo roleng la lebitla go ya goile, batshepiwa ba gata mabitla a bone. Fela jaaka diphologolo le ditlhare, di sa tsosiwe, jalo gee le ka bao ba sa itseng dikgang tse di monate tsa efangele ya Modimo, ba mo tekanyetsong eo natso di lekanyeditsweng ka yone. “Motho.... yo a sa tlhaloganyeng (lefoko la Modimo) o tshwana le diphologolo tse di nyelelang.” (Pesalome 49:21). “Ba fologela kwa felong ga baswi ..... ba tlhamalalela kwa lebitleng, ... baswi e tla nna boago ba bona.” (Pesalome 49:15).

Kitso ya rona ka tsa Modimo, e re dira go re re nne le boikarabelo mo Modimong, ditiro tsa rona di dira go re go tlhokagale go re re tsosiwe go tla go ikarabela fa pele ga sedulo sa ga Keresete sa katlholo. Ka jaalo go botlhokwa go tlhaloganya go re ga se fela basiami bao ba tshwanetseng go tlhagelela fa pele ga sedulo sa katlholo sa ga Keresete, mme le ba nang le boikarabelo mabapi le lefoko la Modimo, seno ke thuto eo e boeletswang gape le gape mo Baebeleng.

- Johane 15:22 e bontsha fa kitso ya lefoko la Modimo e tlisa go nna le maikarabelo: “Fa nka bo ke se ka ka tla ka bua nabo, ba ka bo ba se na sebe: mme jaanong ga ba na sepe se ba tla itatolang (Authorised Version ya sekgoa ya re fano: Seaparo go ikhupetsa/ipipa) boleo ba bone ka sona”. Baroma 1:20-21 ka go tshwana, ka go re: Kitso ya Modimo e tlogela batho ba “sena maipato”.
- “ga go ope yo o ka kgonang go tla go nna fa e se yo o gogwang ke Rara yo o nthomileng; mme nna ke tla mo tsosa ka letsatsi la bofelo” (Johane 6:44,45).
- “Fa e le metlha ya botlhoka-kitso, Modimo o e tlhokomologile (o itirile e kete ga O bone)” Modimo o itlhokomolositse go sa itseng ka boammaaruri ba ditsela tsa O na. Bao ba itseng ka ga ditsela tsa O na, o ba lebeletse ka leitlho la O na, mme o solofela tsibogo ya yo a le reetsang.
- “Motlhanka yo o itsileng thato ya Morena wa gagwe, mme a se ka a baakanya sepe le fa e le go dira ka fa thatong ya gagwe, o tla bediwa thata. Mme yo o se kang a itse, mme a dira tse di tshwanetseng kotlo, o tla bediwa go le gonnye (sekai ka go tswela go swa, ba sa tsosiwe).

Mongwe le mongwe yo o neetsweng tse dintsi, go tla batlwa tse dintsi mo go ene; yo o filweng taolo mo go tse dintsi, go tla batlwa tse di fetisang mo go ene.” (Luka 12:47,48) – ke Jeso yoo, ka jalo, Modimo o na o tla batla go le kanakang?

- “Jaanong yo o itseng go dira molemo, mme a sa o dire, o a leofa.” (Jakobo 4:17).
- Maikarabelo ao a kgethegileng a setshaba sa Iseraele mo Modimong, ke ka go tsibogela tshenolo eo a senoletseng bone ka ga O na. (Amose 3:2).
- Ka ntlha ya thuto e no ya gonna le maikarabelo, “Gonne go ka bo ba se ka ba itse tsela ya tshiamo ka gope (bao ba fetogelang Modimo), bogolo go go e itse le go tloga ba hularela taolo e e boitshepo e ba e neetsweng”. (2 Petoro 2:21). Dikgaolo tse dingwe tseo di lebaganeng le setlhogo seno ke: Johane 9:19; 1 Thimotheo 1:3; Hosea 4:14; Doiteronomio 1:39.

Kitso ya Modimo e re dira gore re nne le boikarabelo go Modimo, le mo tsatsing la katlholo, go latela gore botlhe bao ba senang kitso ka ga Modimo, ga ba kitla ba tsosiwa mo baswing, ka re bone fa go sa tlhokagale go re ba atlholwe, le gore go tlhoka kitso ka ga tsa Modimo, go dira go re “ba nyelele fela jaaka diphologolo di nyelela” (Pesalome 49:20). Go bonagala gore batho bao ba tshedileng go tloga tshimologong ya lefatshe, ga se botlhe bao ba tlileng go tsosiwa:-

Batho ba kgale ba Babelone le ditshaba tsa bone “ga ba kitla ba tsosiwa” morago ga loso la bone, ka gonne ba ne ba sa itse ka ga Modimo wa boammaaruri (Jeremia 51:39; Jesaya 43:17).

Ba ne ba sa itse Modimo wa boammaaruri wa Iseraele (Jeremia 51:39; Jesaya 43:17)

Jesaya o ne a ikgothatsa ka go re: “Morena, Modimo wa rona, barena ba bangwe ba ne ba re busa kwa ntle ga gago, (seka ba Filistia le Bababelone) ... Ba ba suleng ga ba nke ba rula. (ba nyeleditswe ruri)....wa fedisa go ba gakologelwa gotlhe” (Jesaya 26:13,14). Ela-tlhoko poeletso ya go se tsosiwe ga merafe e no “ga ba nke ba phela.....ba rula gape....ba gakologelwa gotlhelele”. Fa o ba bapisa le Iseraele, setshaba sa Iseraele se ne se na le go tsosiwa ga pe ka ntlha ya kitso ya bone ya Modimo wa boammaaruri: “Mme baswi ba gago (Iseraele-bagolo) ba tla phela, ditoto tsa me di tla tsoga. Ba ba agileng mo leroleng ba tla rula” (Jesaya 26:19).

Ee, re santsane re bua ka Baiseraele, batho ba Modimo, re bolelelwa gore ka go boa ga Keresete “Ba bantsi ba bone ba ba robetseng mo leroleng la lefatshe ba tla thanya; bangwe ba tla tsogela bophelo bo bosakhutleng, ba bangwe ba tla tsogela ditlhong le kilego tse di sakhutleng” (Daniele 12:2). Gole jalo, “bontsi” bo tla tsosiwa fela, e seng botlhe ba Majuta, ka ntlha ya maikarabelo a bone mo Modimong, jaaka batho ba O ba itlhophetseng go itsise lefatshe ka ga Modimo o o phelang. Bangwe ba bone bao ba tlhokang kitso ka ga Modimo “ba tla latlhega, mme ba se tsoge gape” , ka ba palelwa ke go bona “lefoko la Morena” (Amose 8:12,14).

Re setse re ithutile go re:-

1. Kitso ya lefoko la Modimo e dira go re motho a nne le boikarabelo mo Modimong.
2. Go tla tsosiwa fela bao ba nang le kitso ka ga Modimo, mme ba ikarabela mo go O na, le go tlhagelela fa pele ga sedulo sa Keresete sa katlholo.

3. Bao ba sa itseng ka ga Modimo le leano la gagwe go pholosa lefatshe, ba tla tswelela go aga mo leroleng go ya goile, fela jaaka diphologolo.

Ditlamorago tsa diphitlhelelo tsa dithuto tseno, di bokete go motho, ka ntlha ya boikgantsho le mabela a motho, go ka di amogela. Ka tlhago batho re rata go dumela gore dimilione tsa batho, ka bobedi, jaanong le ka nako tse di fitileng, go ya ka ditiragalo tsa lefatshe, botlhe bao ba neng ba sa itse molaetsa wa efangele ya boammaaruri, e ka tswe e le bao ba golofetseng tlhaloganyo, ba sa kgone go buisa le go tlhaloganya molaetsa wa Baebele; bana ba bannye, bao ba suleng pele ba ka tlhaloganya molaetsa wa Baebele; ditlhopha tsotlhe tseno di wela go botlhe bao ba sa itseng ka ga molaetsa wa efangele ya Modimo, mme ka jalo ba se boikarabelo mo Modimong. Boammaaruri ke gore ga ba kitla ba tsosiwa, go sa kgathalesegele bokeresete ba batsadi ba bone. Maemo a no a kgatlhanong le efangele eo e rerwang ke mekgatlho e tshwana le ya 'humanism' (keletso tsa setho) le tsa maikutlo a rona; go le jalo, boikobo ba boammaaruri ke go ikobela lefoko la Modimo, le go amogela ka go ipobola le go tlhaloganya popego ya rona ya setho, go tla re thusa go amogela maemo a sebopego sa rona jaaka se rutwa ke Baebele. Fa re ipatlisisa ka boammaaruri ka ga dintlha tsa bophelo le maitemogelo a bone, re sa tataisiwe ke lefoko (Baebele), re tla tla go fetsa ka gore: Ga go tsholofelo ya bophelo mo isagong ya ditlhopha tseo di umakilweng fa godimo.

Go botsolotsa Modimo mo ditseleng tsa O na, mo mabakeng a tshwana le a no, ga go mo tlotle, le go na ga go a letlelesega: "Motho ke wena! Kana o mang yo o ka ganetsanyang le Modimo?" (Baroma 9:20). Re ka dumela go sa tlhaloganyeng, fela ga re a letlelesega go latofatsa Modimo mo tshiamong ya O na kgotsa boutlwelo-botlhoko ba O na. Ditlamorago tsa go akanya fa Modimo a sena lorato kgotsa a dira diphoso, go bulela dipelaelo tsa go botsolotsa Modimo o o maatla-otlhe, Rraa-rona le Motlhodi wa tsotlhe, gore o gatelela ka mokgwa o o sa siamang tlhologo ya O na? Mo dikwalong,

kgosi Dafita le go latlhegelwa ke ngwana wa gagwe go ka re thusa go tlhaloganya seo re buang ka sone, puiso ya kgaolo eo e ka thusa e le tota; 2 Samuele 12:15-24, go kwadilwe ka fao Dafita a neng a rapela thata a rapelela ngwana wa gagwe a santsane a phela, kwa bokhutlong o ne a amogela bokhutlo ba loso la gagwe: “E rile ngwana a sa ntse a phela, ka itima dijo, ka lela; gonne ke re: ‘Go itse mang, go gongwe Morena o ka ntlhomogela pelo, ngwana a phela? Mme jaanong ka a sule, nka itimelang dijo? A nka mmusa gape? ..... yo o ka boelang kwa go nna”. Dafita a gomotsa mosadi wa gagwe, mme ba nna le ngwana o mongwe mo segautshwaneng.

Ga re khutla, go matshwanedi go re batho ba bantsi, go tlhaloganya thuto e no ya gonna le boikarabelo mo Modimong, e dira go re bontsi bo ngodiegele go batlisisa ka ga boammaaruri ba efangele ya Modimo, ka gonne ba tshaba gonna le boikarabelo mo go O na le katlholo ya Ona. Ka go bo ba bona gore kitso ya bone ka ga Modimo e ba dirile gonna boikarabelo mo go O na, ba lemoga fa Modimo o dira mo maphelong a bone, O ba laletsa gonna le kamano e e tlhapileng le batho. Re tshwannwa ke go gakologelwa ka nako tsotlhe go re: “Modimo ke lorato” , Ga o “kgatlegele gore ope a latlhege” , mme “wa neela morwa O na yo o tsetsweng a le esi, go re mongwe le mongwe yo o dumelang mo go e ne a seka a nyelela, mme a nne le bophelo bo bosakhutleng” (1 Johane 4:8; 2 Petoro 3:9; Johane 3:16). Modimo o batla re tsena mo pusong ya O na.

Tlotlomatso e kanakana, le tlhompho e kana, kwa ntle ga go okaoka, e na le maikarabelo a magolo ao a amanang le yona. Le gale, tsotlhe tseno ga di a direlwa go re e nne morwalo o o bokete, o re tla palelwang ke go o jara; fa ka boammaaruri re rata Modimo, re tla itumelela gore neelo ya O na ya pholoso, ga e tle mo mothong fela, ka ntlha gongwe ya ditiro tseo motho a di dirileng, fela, e le ka lorato, le keletso go tswa go O na, go ka dira tsotlhe tseo O ka kgonang, O di direla bana ba O na, go ba neela bophelo bo bosakhutleng le boitumelo bo bo senang selekanyo, ka go tlhologelwa semelo se se tletseng seo se kgethegileng sa Modimo.

Fa re ntse re itumelela go utlwa pitso ya Modimo ka lefoko la O na, re tla lemoga fa re tsamaya gareng ga boidiidi, Modimo o re disitse ka mokgwa o o kgethegileng, ka maikutlo le phisego e kgolo, ya go ka bona ditshupo mo go rona, tseo di bontshang keletso ya go ka tsibogela molaetsa wa lefoko la o na, ra itumelela lorato leo le phophomang la O na go tswa mo go lone lefoko leno, go na le go re tlogelela go phelela go palelwa ke go fitlhelela maikarabelo a rona mo Modimong. Le ka nako epe, leitlho leo la lorato la Modimo, ga lo nke lo ponya ka gope, go re tlogela le sa re bone, ga go kitla go diragala go tlogela Modimo, re itebatsa kgotsa re dirolola kitso ya rona ka ga O na, gore re tswelele go rotloetsa tsa nama, re ikgolola mo maikarabelong a rona go Modimo. Go le jalo, re ka itumela, re itumelela gonna gaufi le Morena, ka jaalo re itumelele bogolo ba lorato la gagwe, ka nako tsotlhe, re batla go itse ka ga O na, go na le go itse go le gonnye ka ga O na. Lerato la rona la ditsela tsa Modimo le keletso go di itse, lo re dire gonna seipone sa O na, go re kgontsha go se tshabe bogolo ba O na le go kgethega ga Modimo, mme e le go O rata bogolo.

4.9 Dihele

Thuto eo e tlwaelegileng ka ga dihele ke eo e rutang go re: go tulo nngwe kwao ‘mewa e e sa itshekanang e phelelang ruri’ (immortal souls), e yang teng morago ga loso, gongwe kwa tulong e tshwana le segotlo sa pesetso, kwao batho bao ba gannweng ka tsatsi la katlholo ba tla iphitlhelang teng. Ke tumelo ya rona go re Baebele e ruta fa dihele e le lebitla, kwao batho botlhe ba yang teng fa ba sena go swa.

Jaaka lefoko, phetolelo ya lefoko la shebere ‘sheol’, leo le fetoletsweng ‘hell’ mo Baebeleng ya sekgoa, bokao ba lone ke ‘boapeso’ kgotsa ‘tulo e e apesitsweng’. Ka jalo fa re buisa lefoko ‘hell’ ke lefoko leo le sa fetoletsweng ka botlalo. Sekai, lefoko la sekgoa/seeng ‘Helmet’ ke leo tsimologo ya lone e leng ‘hell-met’, seo rona re itseng e le serwalo sa go sireletsa tlhogo ‘lekarapa/makarapa’, gantsi e dirisiwa ke badiri ba dimaene, go

sireletsa tlhogo tsa bone fa ba dira, ka ba dira mo maemong a a kotsi, ka fa tlase ga lefatshe, ka jalo tshireletso ya tlhogo e le botlhokwa. Go ya ka Baebele, tulo e no e e apesitsweng 'hell' ke lebitla. Go dikai di le dintsi tseo di ka bontshang fa lefoko leno 'hell' le fetoletsweng 'sheol', leo mo Baebeleng ya setswana ya kgale le fetoletsweng 'bobipo/lebitla'. Dikai ke tse:-

- “A baikepi ba tlhajwe ke ditlhong..... kwa felong ga baswi (Sheol[Pesalome 31:18]) – ga go ree go re ba goa ka ntlha ya go utlwa botlhoko.
- “Modimo o tla golola mowa wa me mo thateng ya felo ga baswi (Sheol [Pesalome 49:16]) – sekai: mmele (mowa 'soul') wa ga Dafita o tla tsosiwa mo lebitleng, gongwe 'dihele'

Tumelo ya gore dihele ke tulo ya go otlhaa baikepi, kwao ba ka se kgoneng go boa gona, ga go kgonagale go re go ka bapisiwa le pesalome e no ya Dafita, mosiami a ka ya diheleng (e leng lebitla) mme a tswa gape mo go lone. Hosea 13:14 e dumelana le seno: “Mme ke tla ba golola (Batho ba Modimo) mo felong ga baswi (sheol); ke ba rekolola mo losong”. Temana e no e nopotswe go tswa mo go 1 Bakorinthe 15:55, ya dirisiwa go bontsha tsogo ya baswi, fa Keresete a boa. Fela, jalo le mo ponatshegong ya tsogo ya baswi la bobedi (lebelela **Thuto ya 5.5**), “..le loso le felo ga baswi tsa ntsha baswi ba ba mo go tsona;” (Tshenolo 20:13). Ela-tlhoko papiso gareng ga loso, ke gore lebitla le dihele (lebelela gape Pesalome 6:5).

Mafoko a ga Hana mo go 1 Samuele 2:6 a a reng: “Morena o a bolaya, e bile o a phedisa (ka go tsosa mo baswing): o folosetsa kwa felong ga baswi (sheol), e bile o tihatlosa teng”.

Jaaka re bone gore 'dihele' ke lefoko leo bokao ba lone e leng lebitla, kwao tsholofelo e leng go re basiami ba tla pholosiwa go tswa teng, ka go tsosiwa mo baswing go amogela

bophelo bo bosakhutleng. Sekai se segolo ke sa ga Keresete, yo “mowa (mmele) wa gagwe o sa tlogelwang mo felong ga baswi (hell), le yona nama ya gagwe ga e a senngwa ke go bola” (Ditiro 2:31) ka gonne o ne a tsosiwa mo baswing. Ela-tlhoko papiso gareng ga “mowa” wa Keresete le “nama” gongwe “mmele” wa gagwe. Go re mmele wa gagwe ga “wa tlogelwa kwa felong ga baswi (diheleng)” go raa gore Jeso o ne a le kwa diheleng; malatsi a le mararo, mo mmele wa gagwe o neng o le mo lebitleng. Lebaka la gore Jeso o ne a ile kwa ‘diheleng’ ke bopaki bo bogolo gore kwa diheleng ga se fela baikepi ba yang gone, le badumedi botlhe ba ba robetseng mo go Keresete.

Batho ka bobedi basiami le baikepi, botlhe ba ya diheleng, ke gore lebitleng. Ka jaalo, Jeso “ba mo naya lebitla mo baikeping” (Jesaya 53:9). Go tshwana le sekai seno, go dikai di le dintsi, tsa basiami bao ba ileng ba ya diheleng ke go re lebitleng. Jakobo o ne a re “Ke tla fologela kwa ... felong ga baswi (dihele) ke hutsafetse”, a hutsafaletse morwa wa gagwe” (Genesi 37:35).

Ke mokgwa wa Modimo go otlhaa sebe ka loso (Baroma 6:23; 8:13; Jakobo 1:15). Mo nakong e e fitileng re bontshitse gore loso ke bokhutlo ba bophelo, fela jaaka letlapa le ntse, motho yo o suleng o tshwana le lone. Sebe se ripitla tsotlhe, e seng peso eo e sa feleng, go otlhaa baleofi jaaka go kaiwa ke bontsi mo bokereseteng (Matheo 21:41; 22:7; Mareko 12:9; Jakobo 4:12), jaaka batho ba ne ba nyelediwa ka morwalela (Luka 17:27,29), le Baiseraele ba swa kwa sekakeng (1 Bakorinthe 10:10). Ka bobedi, mo ditiragalong tseno baleofi ba ne ba swa, go na le go otlhaiwa ka go tlhokofadiwa saruri ka go besywa mo molelong. Jaanong, goa bonala go re ga go kgonagale go re baikepi ba ka utlwisiwa botlhoko ka bo sa feleng ba ntse ba phela.

Re bone gape go re Modimo ga o rwese motho molato wa sebe – gongwe o balele dibe tsa rona – fa re sa itse ka ga lefoko la O na (Baroma 5:13). Bao ba leng mo seemong seno ba tla swela ruri. Bao ba itseng, le go itshwenya go itse molao wa O

na le ditlhokego tsa ona, ba tla tsosiwa ba atlholwe fa Keresete a boa. Fa ba ikepile, kotlo eo ba tla e bonang ke loso, ka gone seno ke katlholelo-losa. Ka jaalo, ka go tla fa pele ga sedulo sa katlholo sa Keresete, ba tle go otlhaiwa, mme ba swe gape, go nnela ruri ba sule. Seno e tla gona “leso la bobedi”, leo go buiwang ka ga lone mo bukeng ya Tshenolo 2:11; 20:6. Batho bano, ba kile ba swa loso la ntlha la tebalo. Fela, ba tle go tsosiwa, mme ba atlholwe fa Keresete a boa, ba otlhaiwe ka loso la bobedi fa go tlhokega, leo, go tshwana le la ntlha, ba tla nyeleletswang ruri, go se tsholofelo e pe ya bophelo, ba fetoge go tshwana fela jaaka letlapa. Morago ga tseo, ga go sa tlhole gona le tsogo e pe ya baswi, mme go tla nnela jalo ruri, ka loso le tlabo le nyeleleditswe ruri.

Ka o ne mokgwa o no, fao Baebele e kayang go re dikotlo ‘di tla nnela ruri’, bokao ke gore loso la bone ga le kitla le nna le bokhutlo. Go nnela ruri mo losong ke kotlo eo e sa khutleng. Sekai seo Baebele e dirisang mofuta o no wa puo, o bonwa mo go Doiteronomio 11:4: fao masole a ga Faro a neng a nyeleletswa ruri kwa lewatleng, jaaka petso e e sa khutleng, go nyeletsa masole a no, gore ba se tlhole ba bogisa Iseraele le go fitlha gompiano, “Morena o neng a e nwetsa mo metsing a lewatle la motlhaka, jalo fa ba lo latela, a e latlha jalo go fitlhela letsatsing leno;”.

Go tloga tshimologong ya testamente e kgologolo, badumedi ba nako tseo ba ne ba tlhaloganya fa go tla nna le tsogo ya baswi ka tsatsi la bofelo, mo baikepi ba tla busetswang lebitleng. Jobe 21:30,32 e tlhapile: “Yo o bosula ..... o phologa ka letsatsi la bogale (tsogo).....le gona o isiwa mabitleng”. Sengwe sa ditshwantsho tsa ga Keresete ka go boa ga gagwe le katlholo, se bua ka bao e leng baikepi ba bolawa fa pele ga gagwe (Luka 19:27). Seno ga se rotloetse thuto ya go re baikepi ba phelela ruri, ba utlwisiwa botlhoko go ya goile, ba ntse ba phela. Le ge go ka nna jalo, tiro ya mofuta o no, e tla tsewa e le e setlhogo go fetelela, mme e gotlhane le semelo sa Modimo. – motho a iteelwa go ya goile, go dira dibe tsa dingwaga di le 70? Modimo ga o kgatlhwe ke go otlhaa baikepi; go le jaalo, go

tshwanetse ga tlhologanngwa gore ga O kitla o itaya baikepi ka bosakhutleng (Hesekiele 18:23,32; 33:11 bapisa le 2 Petoro 3:9).

Bokeresete ka kakaresto bo amanya ‘dihele’ le kakanyo ya go shela ruri mo molelong le go sotlega. Thuto e no e kgatthanong le thuto eo e rutiwang ke Baebele ka ga dihele (tseo e leng fela lebitla). “ba fologela kwa felong ga baswi (dihele) jaaka dinku tlabong; loso ke modisa wa bona” (Pesalome 49:15), bokao ba temana e no ke go re lebitla ke tulo ya thobalo le tebalo. Le ge mowa (mmele) wa ga Jeso, o ne wa ya diheleng nakwana, e leng malatsi a le mararo, ga waaka wa bola (Ditiro 2:31). Seno se ka bo se sa kgonagala go diragala, fa e ne e le gore dihele ke tulo ya tshotlo le molelo. Buka ya Hesechiele 32:26-30 e re neela ka setshwantsho sa batlhabani ba diganka go potologa, bao ba robetseng ka kagiso mo mabitleng: “Ga ba namalala le bagale ba ba oleng (kwa ntweng) ....ba ba fologetseng kwa felong ga baswi (dihele), ba ntse ba na le dibolai tsa ntwa, ba sameditse tlhogo ka ditšhaka tsa bone,..... ba namaletse..... ba rwele kgobo ya bone mmogo le ba ba fologetseng kwa felong ga baswi. Seno bokao ba sone ke tlwaelo ya kgale ya go boloka batlhabani le dibolai tsa bone, ba sametsa tlhogo ya setopo godimo ga sabole ya motlhabani yoo. Fela, seno ke tlhaloso ya dihele – e bong lebitla. Batlhabani ba no ba ba maatla, bao ba robetseng mo lebitleng (dihele), ga go ree go re: tulo eo ke eo go bolaelwang batho ka bosakhutleng, e tletse leiso la molelo. Ela-tlhoko, dilo di tshwana le disabole, dia gone le tsona, fela jaaka batho, seo se bontsha fa dihele e se mosako wa tlhokofatso ya leruri ya semowa. Ke ka moo Petoa a neng a bolelela monna o o kgopo a re, “A madi a gago a nyelele nao” (Ditiro 8:20).

Re kwaletswa ka ga Jona, mme maitemogelo a gagwe a kgatlhanong le thuto ya gore dihele ke tulo ya molelo le kgatelelo. Jona “a rapela Modimo a le mo mpeng ya tlhapi, a re: “... ka goa ke le mo felong ga baswi (dihele),”” (Jona 2:1,2). O ne a tshwantsha mpa ya tlhapi le “mpa ya lebitla” (dihele). Mpa ya lebitla e ne e bipegile kgotsa e le tulo e e bipilweng, eo bokao ba yone e leng ba lefoko la sehebera ‘sheol’ leo le fetoletsweng

‘hell’ mo di Baebeleng tsa sekgoa (senyesemane), mme mo setswaneng la fetolelwa ‘lebitla’. Ka jalo, e ne e se tulo ya molelo ‘dihele’ mme Jona o ne a tswa kgotsa go phologa mo ‘mpeng ya dihele (lebitla)’ fa tlhapi e ne e mo tlhatsetsa kwa ntle. Seno se ne se supela pele tsogo ya ga Keresete go tswa ‘diheleng’ (e bong lebitla) – lebelela Matheo 12:40.

Molelo wa Tshwantshiso

Gontse go le jalo, Baebele e dirisa gantsi setswantsho sa molelo o o sa khutleng, o tiriso ya o ne, gantsi e emelang bogale ba Modimo kgatlhanong le sebe, seo se tla nyeleletswang ruri ka go nyeletsa modira-dibe, ka go ya lebitleng, kgotsa go swa. Motse wa Sotoma o ne wa nyelediwa ka “ molelo o o sa nyeleleng” (Juta t. 7), ke go re e ne ya nyeleletswa ruri, ka ntlha ya bokgopo ba batho ba motse oo. Gompieno toropo ya motse oo ke matlotla fela, e khurumeditse ke metsi a lewatle le le suleng; ga go ree gore: le gompieno e santsane e tuka, go tlhaloganya seno go botlhokwa go tlhaloganya gore puo “molelo o o sa feleng” ke tshwantshiso e seng tiragalo eo e diragalang sefatlha-matlho (literal). Fela, jalo, Jerusalema e ne ya tshosediswa ka molelo yo o sa khutleng go e gaila, ka ntlha ya bogale ba Modimo, bo O tla bo bontshang mo Iseraeleng e e leofang: “....foo ke tla tshuba molelo mo dikgorong tsa gagwe o o tla nyeletsang matlo a borena a Jerusalema, o o sa ka keng wa tingwa ka gope” (Jeremia 17:27). Jerusalema, o go porofetilweng e le moshate wa puso e e tlang ya Modimo (Jesaya 2:24; Pesalome 48:2), Modimo o ne o sa re gore re tlhaloganye seno sefatlha-matlho (literal). Dintlo kgolo tsa Jerusalema di ne tsa jewa ka molelo (2 Dikgosi 25:9), fela molelo o ne o sa tswelala go di gaila (jaaka go akanngwa gompieno) ka gonne le gompieno re ka bo re o bona o tswelala go tuka – ka jalo, maikaelelo e ne e se gore molelo o tla tswelala go ya goile – ke puo ya gore o tla tuka go fitlha tsotlhe tseo o di nyeletsang di sena go fela, ka fao nao o fele- ke puo-tshwantshiso fela eo.

Gape sekai se sengwe ke se: Modimo O ne wa otlhaa lefatshe la Etomo ka “molelo yo o sa timeng, bosigo le motshegare; musi wa teng o ntse o tihatloga ka go sa feleng. E tla nna sekaka mo ditshikeng tsotlhe .... sefudi le setlhong di tla le rua. .... Mitlwa e tla tlhoga mo matlong a borena a lone.” (Jesaya 34:9-15). Jaaka re bone go re diphologolo le dijalo di tla phela mo lefatsheng leo le nyeleditsweng la ga Etomo, puo ya molelo o o sa feleng, o sa kakeng wa tingwa, ka jalo o kaa fela bogale ba Modimo, le go nyeletsa tulo eo ka bosakhutleng, e seng sefatlha-matlho (literal).

Lefoko la sehebere le Segerika leo mareo ao a fetoletsweng ‘for ever (go ya go ile)’ bokao ke ‘for the age’ (ka nako ya tlholego eo). Ka nako dingwe bokao ba lefoko le no bo ka tsewa sefatlha-matlho (literal) : jaaka bogosi bo bo sa nyeleleng ba puso (age of the kingdom), fela, ga se ka nako tsotlhe. Hesechiele 32:14,15 ke sekai: “ Gonne matlo a borena a tlogetswe, modumo wa motse o fetogile tidimalo. Thabana le serala sa ditlhodi e tla nna naga fela ka go sa feleng..... go fitlhelela rona re goromelediwa Mowa o o tswang kwa godimo” seno ke tsela nngwe ka fao motho a ka tlhaloganyang bosafeleng ‘eternity’ ba mollo o o sa khutleng ‘eternal fire’.

Gape le gape, bogale ba Modimo ka ga boleo ba Jerusalema le Iseraele bo tshwantshanngwa le mollo: “Kgalefo ya me mo felong fa (Jerusalema); mo bathong .... bo tla tuka, bo sa time.” (Jeremia 7:20; dikai tse dingwe di akaretsa Dilelo 4:11 le 2 Dikgosi 22:17).

Mollo o amanngwa gape, le katlholo ya Modimo, a tlhola boleo, thata go lebisitswe mo go boeng ga Jeso: “Gonne bonang, letsatsi le e tla le le tukang jaaka leiso, mme botlhe ba ba ikgogomosang le ba ba dirang tsa boikepo ba tla nna dirite; letsatsi le le tlang le tla ba fisa, le sa ba tlogelele modi le e seng kala” (Maleagi 4:1). Fa serite, fela jaaka mmele wa motho, fa se fisiwa ka molelo se fetoga lerole. Ga go kgonagale gore sengwe

le sengwe, (bogolo jang ne mmele wa motho), gore se tukele goa goile. Puo ya “molelo yo o sa timeng” ke puo ya tshwantshiso, mme ga bokae go tuka ga motho mo magaleng a a sa timiweng go ya goile, mme e le go fisiwa go fitlha tsotlhe di nyelela. Gape ntlha e botlhokwa ke e, go e ela-tlhoko go re mo bukeng ya tshenolo, dihele (lebitla/loso) di tlhalosiwa fa “loso le felo ga baswi (dihele) tsa latlhelwa mo letsheng la molelo.” (Tshenolo 20:14). Seno se bontsha fa dihele e se selo se le sengwe le “letsha la molelo”; letsha le no bokao ke go nyeleletsa ruri. Jaaka Tshenolo e le buka eo e tshwantshisang, re bolelelwa fa lebitla (dihele) kwa bokhutlong le tla nyeleletswa ruri, ka gonne morago ga ngwaga-kete wa puso ya Keresete, ga go kitla go tlhola go nna le loso.

‘Gehenna’ (Molete wa Molelo)

Mo testamenteng e ntsha, go mafoko a le mabedi a se Gerika ao a fetoletsweng “dihele”. ‘Hades’ ke lefoko leo le amanngwang le la seheberu ‘sheol (lebitla)’ leo re ithutileng lo ne mo nakong e e fitileng. ‘Gehenna’ ke leina la thotobolo ya matlakala kwa ntle ga motse wa Jerusalema, go ne go latlhelwa matlakala a motse oo, kwa ntle ga le bota la o na. Ke foo matlakala a no a neng a tshubelwa go ne. Ke selo modiro, go re mo ditoropong tseo di tswelletseng-pele le gompieno, go le felo leo matlakala a motse kgotsa a toropo eo a latlhelwang teng ‘dumping site’ (sekai sa mefuta ya dithotobolo tseno ‘Smoky Mountain’ kwantle ga toropo ya Manila kwa lefatsheng la Philippines). Jaaka leina la tulo, le ka bo le sa fetolelwa, re ka bo re tlhalogantse bokao ba lone go tloga tshimologong. Jaanong le kaela gongwe la leina le no ‘Gehenna’ ka se arabia puo eo e utlwanang le seheberu ka mokgwa mongwe ke ‘Ge-ben-Hinnon’. Tulo e no e fitlhelwa kwa Jerusalema (Joshua 15:8), ka nako ya thero ya ga Jeso, tulo e no e ne e le fa go latlhelwang matlakala gone, e le thotobolo ya matlakala a motse wa Jerusalema. Ka nako tsa ntwana, ditopo tsa batlhabani le disinyi di ne di latlhelwa go ne, go bola le go jewa ke manong, seo se salang, molelo o ne o tuka ka dinako tsotlhe, o ne o nyeletsa seo se setseng. Ka jaalo! ‘Gehenna’ eo e leng (mogorogoro wa

morwa Hinome), e ne ya nna setshwantsho seo se neng se dirisiwa go bontsha, go nyeletswa ruri le go itatola kamano le motho.

Gape, ntlha eo re batlang go e totobatsa ke ya go re: sengwe le sengwe seo se neng se latlhelwa kwa ‘Gehenna’ mo meelong ya felo leo, se ne se tuka go fitlha se nyelela – mebele ya dinokwane e ne e bola e fetoge lerole. “Gonne Morena wa rona ke molelo o o nyeletsang.” (Bahebere 12:29) ka nako ya katlholo; molelo wa bogale ba O na, go batho ba sebe, o tla nyeletsa badira dibe, go na le go ba fisa mo pesong go ya goile, ba lebeletswa ke basiami ka nako tsotlhe jaaka go rutwa gompieno. Ka nako ya go welwa ke katlholo ya Modimo go setshaba sa Iseraele, ka seatla sa Babel, ‘Gehenna’ e ne e tletse ka ditopo tsa badira dibe gareng ga batho ba Modimo (Jeremia 7:32,33).

Ka bonontlhotlho le matsetseleko a magogolo a kitso ya Morwa Modimo, Jeso o ne a kgona go dirisa dikakanyo tsotlhe tseno, tsa testamente e kgologolo, ka go dirisa lefoko le no ‘Gehenna’ (mogorogoro wa morwa Hinome), go tlhalosa botebo ba dithuto tsa gagwe. Jeso gantsi, o ne a re: bao ba tla ganwang ka tsatsi la katlholo fa a sena go boa, ba tla ya kwa “diheleng” ‘Gehenna’, “kwa moleteng, e bong molelo o o sa ka keng wa tingwa,... kwao seboko sa bone se sa sweng” (Mareko 9:43,44). Go tlhaloganya ‘Gehenna’ go ne go le bonolo ka e ne e le tulo eo e neng e tlwaelegile mo kakanyong ya Mojuta mongwe le mongwe, gape re bone go re molelo o o sa tingweng ke lereo leo le tlhalosang bogale ba Modimo kgatlhanong le boleo, le nyeletso ya leruri ya baleofi ka go sa feleng ka loso.

Fa a ne a kaya fa “seboko sa bone se sa sweng”, ke tlhaloso ya lone lereo le no, go re nyeletso ya go ne kea go nyeleletsa ruri, go sa sale sepe – ga go fe tlhaloganyo go re go ka tswe go na le diboko tseo di tshelatang ruri, tseo di sa sweng. Lebaka la go re ‘Gehenna’ e ne e le tulo ya katlholo mo nakong e e fitileng, ya bao ba kgopo gareng ga batho ba Modimo, go tswelela go bontsha tiriso ya lereo le no ke Jeso, e le

setshwantsho seo mongwe le mongwe a ka setlhaloganyang fa o le Mojuta, ka ba ne ba itse ‘Gehenna’ sentle.

‘Joachim Jeremias’ o tthalosa ka fao sefatlha-matlho mogorogoro wa ‘Gehenna’ Hinome, go tlileng ka gone go re bontsi bo fapoga mo tlhalosong ya lefelo leno, leo e leng setshwantsho sa ‘dihele’ e bong molete wa molelo, fa a re: “ [‘Gehenna’] go tloga kwa ga lowe, ke leina leo le kaang mogorogoro wa morwa Hinome, ntlheng ya borwa ba Jerusalema.....go tswa kwa teng dikgalemelo ka melomo ya baporofeta e ne ya goelela go tswa gona mo mogorogorong o no (Jeremia 7:32 = 19:6; bapisa le Jesaya 31:9; 66:24) ka gonne ditlhabelo go modingwana molege di ne di dirwa go tswa gona mo mogorogorong o no (2 Dikgosi 16:3; 21:6), morago ga ngwaga-kgolo ya bobedi, go ne ga tsoga kakanyo ya go re mogorogoro wa Hinome ke lefelo la melelo eo e sa timeng; e bong dihele..... lefelo leno le farologane le la ‘sheol’ leo bokao e leng lebitla” (*New Testament Theology*, London: SCM, 1972 p. 129).

Go Dumela mo Tirisong 10: Maatla ao a Rotloetsang go Tlhaloganyanya Loso

Gompiano bao ba dumelang mo moweng o o sa sweng (immortal soul), ba tlhola bothata ba go nyenyefatsa maitsholo a bophelo. Ka ntlha ya go akanya jalo, ba re: mmele le mowa ke dilo di le pedi tseo di farologaneng, ka go rialo, ditiro tsa matlhabisa-ditlhong tseo di dirwang ga di kake tsa ama mowa (ka e le motho yo o ka fa teng) ka o sa swe, mme e bile e le o na yo o tla phelelang ruri, fa mmele o na o tla nyelela mo lebitleng. Ka jalo, ditiro tsa matlhabisa-ditlhong tseo di dirwang mo no lefatsheng di tla nyelela le mmele fa o bolokwa. Fela, fa o simolola go lemoga fa lefoko leo le fetoletsweng go tswa mo seheberung e bong ‘nephesh’ le fetoletswe go akaretsa bobedi ba mafoko a rona e bong ‘mowa’ le ‘mmele’. Jaanong goa bonala gore ditiro tsa rona tse dintle kgotsa tse di bosula, ga di kake tsa kgaoganngwa gareng ga ‘mowa’ le mmele wa rona. Baebele e re bontsha dintlha tsa loso. Go lemoga maikarabelo a go swa ga

rona, le gore loso ke bokhutlo ba bophelo gotlhelele. Ditumelo tse dingwe tse dintsi, di latlhegile mo ntlheng tse dingwe tsa tumelo, le tsona di lemogile fa kitso ya loso e le sengwe seo se leng botlhokwa go tlabolola batho. Go tla diragala eng fa re ka swa gompiano.....? Letlapa la lebitla la gago le tla lebega jang.....Tseno ke dingwe tsa dipotso tseo re ka ipotsang tsone, fa re sena go tthaloganya seo Baebele e se rutang ka ga loso le tsholofelo ya tsogo ya baswi.

MAIKARABELO

Jaaka le mo malatsing a rona, dikwalo tsa dibuka le dikakanyo tsa tseo di neng di tletse, ka nako ya go kwalwa ga Baebele, tsotlhe di lekile go nyenyefatsa maatla a loso. Fela, ka bobedi mo testamenteng e kgologolo ga mmogo le e ntsha loso le tlhagisiwa jaaka lentse. Buka ya Jobe 18:14 e bitsa loso e re ke “kgosi ya ditherego”; Poulo o bua ka loso a re: mmaba wa bofelo yo mogolo (1 Bakorinthe 15:26). Batho botlhe ba phela maphelo a bone otlhe ba “tshogile loso” (Bahebere 2:17). Ka go lebana le loso ka kitso ya lone, go neela maatla go batho go lwela go kgona go fenya loso, go lolamisa ditlhaloganyo tsa rona tsa go ikarabela mo Modimong gonna tse di botlhokwa bogolo. Re bona tseno go batho bao ba lebaneng le loso; fela, bao ba amogetseng boammaaruri ka ga loso, bo bo bonwang mo baebeleng, ba tshwannwa ke go phela ka kanyo e no ka nako tsotlhe, gore “tsatsi lengwe ba tlile go swa”, mme ba itumelele go re ba pholositswe mo go lone. Ka gone re sena ‘mowa’ o o phelelang ruri mo teng ga rona, bophelo re bo newa ke Modimo. Mo setshwantshong sa mohumi le mohumanegi, Morena a re ka tsatsi la loso la mohumi o no, “mowa wa gagwe o tla tloswa mo go wena” (Luka 12:20). Lefoko la segerika leo le fetoletsweng ‘go tloswa mo go wena’ bokao ke ‘go tseiwa gape, go kopa go o neelwa gape’. Ka ntlha ya gonna le bophelo [mowa] re nna le maikarabelo mo Modimong; ka jalo, ka tsatsi la katlholo re tlile go lopiwa go busetsa Modimo bophelo bo a re bo neileng, re ikarabela gore re bo phetse jang. Gape, tseno ga di amanngwe le boitsholelo ba motho. Bona, Morena o tswela gore mo go sone setshwantsho seo: re seka ra itshwenya ka gore re tla ja eng

kgotsa go apara eng- ka gonne mowa/bophelo ke mowa/bophelo wa Modimo, mme o tla o tlamela go fitlha a o lopa gape (Luka 12:22). Bophelo/Mowa o botlhokwa go feta dijo le diaparo (Luka 12:23). Dikgagamatso tsa go phela ga rona, gonna ga bophelo ba Modimo mo teng ga rona, go tshwanna gonna go-gogolo go feta dijo le diaparo. Ka gonne ga re kake ra ntsha bophelo mo teng ga rona go fitlha Modimo a dira jalo, kgotsa go kgona go neela motho yo mongwe mowa/bophelo, kgotsa go godisa mebele ya rona go lelefala, ka jalo, a re se tshwenyegeng ka dikhumo tsa lefatshe leno, ka e le dilo fela tseo di leng kwa ntle ga bophelo, e seng mo teng ga rona. Go gatelela ntlha e no, re lebisiwa go lebelela dinonyane le dijalo, tseo di itumelelang le go kgotsofalela bophelo bo Modimo o bo di neileng. Seno e ne e le go dira ga Morena, seo se kileng sa dirwa ke Solomone mo go Moreri 3:17-20- fano a bontsha fa motho le dijalo le diphologolo, tsotlhe di phedisiwa ke mowa wa Modimo. Fela jaaka Genesi 2:7; Moreri 12:7 di tlhalosa, mowa/bophelo o neetswe ke Modimo mo mebeleng ya rona; ga o tswe go lo gongwe fela, o neetswe ke Modimo. Ga gona gore mowa o tswelela go tsena mo mmeleng o mongwe ‘reincarnation’. Fela go phela bophelo bono ga go bonolo go ya ka baebele, re tshwannwa ke go phela ka fao Modimo a re kaelang ka gona, re seka ra phela maphelo a rona e kete ke a rona, re ele-tlhoko fa bophelo bono re bo neetswe ke Modimo, ka jalo re phele ka fa o re laelang go dira ka gone. Lebaka la gore Modimo o tshotse “maphelo/mowa” a rona, ke kgoelo go tiragalo ya Genesi 2:7, bokao ke gore: Dafita o ne a batla “gore lentswe la gagwe la thoriso le utlwale” (Pesalome 66:8-9). Tseno e ne e le bokao ba dintlha tsa motheo tsa tlholego go ya ka Dafita.

GOBOLOKA GA BA BANGWE

Lebaka la Modimo go re neela bophelo le go boloka mowa (ka seheberere nephesh) go kaa le rona re tshwannwa ke go batla go ka boloka maphelo a batho ba bangwe, ka go rera le go tlhokomela ba bangwe mo semoweng: “Pholosa ba ba gogelwang losong! Thibela ba ba theekelelang go ya go bolawa. Fa o ka re” “ke ne ke sa itse,” ona o o bonang dipelo a ga o kitla

o lemoga? Ona o o disang bophelo ba gago o a itse. O direla motho ka fa tirong ya gagwe.” (Diane 24:11,12). Go gatelelwa fa Modimo o tla tshola mewa ya rona fa re tshola mewa ya ba bangwe. Go buiwa ga twe: thuto e no eo e [fosagetseng] ya mowa o o sa nyeleleng ‘immortal soul’ e tlisitse go nyatsega ga bophelo ba motho. Pholoso ya bokeresete ke “pholoso ya mmele”; borona ka nosi, motho yo a leng gona ga jaana o botlhokwa, gore ke mang kgotsa re bo mang, le ka fao re phelang ka teng, re dirisa ditalente tsa rona go ya ka go itekanela ga mebele ya rona, go botlhokwa thata. Bolwetse le loso di fetoga maatla mo go rona, go na le bokoa, mo modumeding wa boammaaruri. Ka gonne tsotlhe di mo matleng a Modimo, yo o di neetseng mo diatleng tsa rona.

THERO

Ka tsatsi lengwe go ne go le motlhabi wa diphologolo ‘butcher’ yo a neng a dira kwa botlhabong bongwe go twe ke ‘Harrod’s’ kwa Lontone. E ne e le mokeresete tota, fela, mo go dimo ga boalo ba tafole ya go rekisetsa go ne go le kitsiso eo e kwadilweng ka seatla, e buisega jaana: “Jaaka dinku ba robatswa mo lebitleng”. Bontsi ba batho ba lemogile mokwalo o no, morago ga dingwaga, bontsi ba batho ba fetoga ba nna badumedi. Go lemoga lefela la kitso ya setho “ka fa tlase ga letsatsi” go tla re rotloetsa go tsibosa bontsi-ntsi ba bao ba swang, bao re kopanang nabo tsatsi le letsatsi. Fa re lemoga masetlapelo a bophelo ka fa tlase ga letsatsi, le go lemoga fa re pholositswe go tswa go o na, re tshwannwa ke go bua sengwe go mongwe! Magareng a me le wena, Dafita o ne a itse gore morago ga loso, ga a kitla a kgona go rorisa Morena yo o kwa legodimong, go mo dirile gore a phele bophelo ba gagwe go rorisa Modimo. Lebaka la gore a rate go phela e ne e le fela go rorisa Modimo (Pesalome 6:5; 115:17,18). Gape, le Hesechiele nae o ne a nna le o na mowa o no wa go rorisa.

A re se boneng go swa ga motho le bokao ba boammaaruri ba lefoko la sehebera ‘nephesh’ jaaka selo seo se nyemisang moko, ka re itse bontsi ba batho ba dumela fa

borraabona-mogolo ba phela kwa legodimong. “Lentswe la re Goa” le bolelela Jesaya go goa. Ka re: “Ke goe eng?” (Jesaya 40:6). Molaetsa e ne e le ofe wa efangele ya Jesaya? Lentswe le bolelela Jesaya la re: “buang le Jerusalema tseo di nametsang pelo”, o mmolelele dikgang tse di monate tseo a tshwanetseng go di rera. Ke dikgang tsa gore: “Batho botlhe ke bojang. Bontle jotlhe ba bone bo tshwana le sethunya sa naga! Bojang bo a omelela, sethunya se swabe, fa mowa wa Morena o di budula. Ka nnete, morafe ke bojang.....Mme Lefoko la Modimo wa rona lone le tlhomame ka bosakhutleng”. Bonnete ba go swa ga motho, ke maikaego ao ka o ne re ka bonang go senang tshimologo ga Modimo, le mpho eo o e re tlhagisetsang ka lefoko la gagwe leo le tlhomameng ka bosakhutleng, leo le re bontshang fa go kgonagala go ka tla maemo a bophelo ba rona a go swa. Thero ya bokeresete ka ga “go swa ga motho” ga ea tshwanna gonna dikgang tse di bosula. Molaetsa o no, o ka fetolelwa gonna dikgang tse di monate! Ka gonne ke ka yone tsela e no ya go swa eo e baakanyeditseng batho go amogela Keresete (Jesaya 40:3-5); thaba ya boikgantsho ya setho, ya isiwa tlase ke molaetsa o no, gore re kgone go amogela pholoso eo e bonwang ka Keresete. 1 Petoro 1:24 e nopola ditemana tseno, e khutle ka gore: re neelwa pholoso ka “Lefoko la Morena le ntse ka bosakhutleng”- efangele e tshimologo ya yone, e ikaegileng mo molaetseng wa go swa ga motho kgotsa batho. Go senang tshimologo ga Modimo, le go nyelela kgotsa go swa ga motho, di bapisiwa mmogo – ka go rialo tsela ya baakanngwa go bontsha dikgakgamatso tsa lebaka la gore: “lefoko” la Jeso, la efangele, go rona bao ba swang, re lalediwa go amogela bosasweng.

Lebaka la gore sebe ka boammaaruri se tlisa go khutla ga bophelo ka bosakhutleng, le gore loso ke tebalo ‘unconsciousness’, ga gona mowa ‘soul’ o o sa sweng, lefoko la seheberere ‘nephesh’ ga le kae gore: re rere tsholofelo ya tsogo ya baswi eo re e amogetseng ga jaana. Go tshwanetse go diragala, go swa, go seng jalo re tla bo re ithata ka borona go feta. Tsholofelo ya tsogo ya baswi ke ya ntlha le gonna motheo o o tlhokegang go banka-rona.

GO TLHOFALELA

Gongwe Morena o ne a bua ka boene fa a ne a re: “Bosigo bo etla jo go seng ope yo o ka kgonang go dira ka jona”, ka go rialo, motho o tshwannwa ke go dira go sa le lesedi (Johane 9:4, eo e nopotsweng go tswa go Moreri 9:10). O ne a bua e seng fela ka ga ‘ditiro’ tsa gagwe tseo a di dirileng mo bophelong ba gagwe, mme a dirisa ditiragalo tseno le go bao ba mo salang morago.

Ke fela fa re lebane le loso, foo re bonang botlhokwa le bontle ba ura nngwe le nngwe, eo re e neetsweng go phela. Fa a ne a lebagane le loso, Jobe o ne a akanya ka ga go nyelela ka pele ga bophelo ba motho, le bokao ba boammaaruri ba lefoko la sheberu ‘nephesh: “Malatsi a me a fetile ka lobelo lwa go sia motabogi; a tshabile a ise a bone tse di molemo. A ile ka bobebe ba mekoro ya lotlhaka....” (Jobe 9:25). Bophelo ke boammaaruri gore bo taboga ka pele; go tlhokomela nako, le go ikgolola mo dilong tse dintsi tseo di jang nako ya rona, gona botlhokwa tota, fa re sena go lemoga seno. Go selo se le sengwe fela kwa bokhutlong, seo se leng botlhokwa go se ithuta le go se tseela matsapa, ke Baebele. Go lebelela televisine, go utlwelela radio, go buisa dibuka ‘novels’ go tlhola o batla mo maranyaneng ‘internet surfing’ go bua thata ka dikganetsano tseo di seng mosola mo go itseng Modimo-wa-boammaaruri tsotlhe tseno ke tseo di tletseng bo lefatsheng leno la rona leo le tsenwang.... tsotlhe tseno di a re eka, le go re tseela tshono ya go bona bophelo bo bosakhutleng.

GO GOLA MO MAITSHOLONG

Kutlo-botlhoko eo e tlisiwang ke botlhale ba go phela, bokao ba yone ke gore: “bongwana, le bokau le bokgarebe ke lefela la mafela”, re tshwannwa ke go tlogela mekgwa ya bosilo eo e re senyetsang nako ya bokau kgotsa bokgarebe, re gole mo go yone, (eo e tletseng mo lefatsheng la segompieno), le go “tlosa tshwenyego mo pelong ya gago, o fapose botlhoko mo

mmeleng wa gago” (Moreri 11:10). Moreri o dirisa bophelo ba motho, e seng fela go rotloetsa go direla Modimo, fela gape gonna le tumelo mo go ona, le gonna teng ga Modimo. Fela Jalo: “mo teng ga rona re setse re ineetse go swa, e le gore re se ka ra ikanya ka rosi, mme re ikanye Modimo o o tsosang baswi” (2 Bakorinthe 1:9). Lebaka la gore re tlile go swa, ka pele, re robale re sa ipone mo lebitleng ..... go rotloetsa motho yo a nang le tumelo ya go tsoga mo baswing go baa tumelo ya gagwe mo Modimong. Go bonala ka nako ya mathata a tlhago a ga Poulo, o ne a lemoswa gore: “katlholelo loso” yeo a e neilweng, ke ka ntlha ya ge a hutsegile ka ntlha ya mmele o o swang. Seno sa dira gore a nne le tsholofelo mo Modimong gore o tla go mo tsosa go tswa “khutsong ya loso” le mo mathateng a gagwe a tlhago. Loso jaaka nku, le sala morago tsatsi la katlholo, ka ele seo se latelang go tsoga ga rona mo baswing. Ka gonne loso le re tshwanetse, katlholo e mo go rona, re tla tshwannwa ke go phela ka kitso eo.

Re itse sentle fa sebe se tlisa loso. Fela, re a leofa. Re ka itse fa sebe se tlisa loso jaaka re rutiwa; gape re ka itse fa tota sebe se tlisa loso. Hesekiele 18:14 go buiwa ka ga morwa yo “o bonang maleo otlhe a rraagwe o a dirileng; jaanong fa a boifa, a sa dire tse di ntseng jalo”. O bona maleo, ka nnete o a bona sentle, mme a se dire tse di ntseng jalo. Seno ke thuto eo re tshwanetseng go ithuta yone, ka gonne sebe ka boammaaruri se tlisa loso.

TLHOKOMELO YA MMELE

‘*Nephesh*’ e fetoletswe gabedi, go fetoletswa ‘mowa’ le ‘mmele’. Bothata bo bo tlisiwang ke badumedi gareng ga mafoko a no a mabedi ke thuto e e fosagetseng ya ‘mowa o o sa sweng’, thuto e no e re gogela go tlhokomologa mmele, kgotsa go tswelela go senya mebele ya rona. Ee, fa e le gore bophelo ga bo botlhokwa, go raa gore mmele ke sekgoropa fela, moo mowa o o sa sweng o boloketsweng teng- fa gole jalo, mmele o tla go tlogelwa le go tlhokofatswa, o sa tlhokomelwe. Fa re lemoga fa

re sena mowa o o sa sweng mo teng ga rona, go tlotlomatsa kgakgamatso ya popego ya mebele ya rona batho.

GONNA LE TUMELO MO MODIMONG

Tumelo ya rona go Modimo, e nyatsiwa ke tumelo eo re e neelang tsa lefatshe leno. Re tlhopa go ikanya ngaka, mothudi wa dilo, kgotsa moagisane, go na le go ineela mo Modimong, go ineela go Modimo gantsi go diragala ga tsotlhe di padile. “se ikanyeng motho yo go leng mowa mo nkong ya gagwe; kana o ka kaiwa eng?” (Jesaya 2:22), fa o bapisa le Modimo yo mogolo wa Iseraele? Jobe 27:9,10 e bonala e re: [le ge tiriso ya lefoko ‘nephesh’ e bong lefoko la sehebere, e bonala e sa tlhapa sentle] gore motho yo mongwe le yo mongwe mo bolaong ba gagwe ba loso o rapela Modimo ka thapelo nngwe, fela, go dumela mo go sweng ga motho, go tla letla modumedi go phela bophelo ba thapelo, a rapela ka gale a lelela kwa go Rara, thapelo eo e tla lebiwang jaaka thapelo ya bofelo ya modumedi pele a neela mowa. Go tlhaloganya fa motho a swa ka boammaaruri, go re lebisa kwa go tlwaeleng go rapela, le tlhokagalo ya go ikamanya le Modimo ka nako tsotlhe mo maphelong a rona. Ka go rialo, go nyeletsa le tsa loso go re tlhalefisetse kwa botlhaleng ba boammaaruri (Jobe 28:22). Mowa kgotsa bophelo bo neelwa kgotsa bo neetswe ke Modimo, mme bo boela kwa go O na Modimo. Ka jalo! Motho o nna setopo morago ga loso, o tshwana le letlapa. Elihu o totobatsa seno ka go re re lemoge fa Modimo yo o mo taolong ya tsotlhe, o siame e bile o le boutlwelobotlhoko, yo o dirang tsotlhe go ungwela batho, mme o sa re otlhaele bosula ba rona (Jobe 34:14,15,17). Diphitlhelelo tseno ke tseo Elihu a di fitlheletseng morago ga go botsolotsa Modimo, mme a tlhaloganya fa e le Modimo yo o neetseng mowa wa bophelo, le gore ke Modimo gape yo o boang a tsaa mowa o wa bophelo gape go ya go e ne.

KGOLOLESEGO MO POIFONG

Baebele e nale go le gontsi go bua ka ga loso, e re tlhalosa re nale “mmele wa loso” (Baroma 7:24). Go le jalo, batho gantsi ga ba batle go batlisisa boammaaruri ka ga loso, le ge loso e le bokhutlo ba tsotlhe, loso le lekanya batho botlhe, le bolaya maemo a lefatshe ao re iphitlhelang re ineile o ne mo maphelong a rona. Fa re buisa ka mokgwa wa lenaneo, tsatsi lengwe le lengwe Baebele, le go amogela molaetsa wa yone, ka ga loso, le tshenolo ya boammaaruri ka ga popego ya batho le tsotlhe tseo di ba amang, loso ke sengwe sa tseo di re tobileng ka nako tsotlhe, sengwe seo re itseng fa se tlile go re etela tsatsi lengwe, e seng fela mo bolwetseng kgotsa mo diphitlhong fela, mme sefatlha-matlho, tsatsi lengwe le tla re etela.

Poifo ya loso e laola maphelo a batho thata moo re ganang go ka amogela. Modiredi loago mongwe wa kwa ‘switzer land’ o ne a ela-tlhoko dipalo-palo tsa batho ba bantsi bao ba lorileng ba tswaletswe, ba re gongwe le gongwe kwao ba yang teng ba kgatlhantswa ke ditshipi le mejako eo e lotletsweng, ba re ba batla go gololwa le go sia, fela go sena tsela epe go ka gologa le go sia. Seno ke maemo a setshaba seno, ke ka mokgwa oo re ntseng ka teng, seno ke batho bao re ba rerelang. Mme re rera kgololo go tswa go maemo ao. Ka gonne Morena Jeso o ne a le mo sebopegong sa rona – gongwe ka seno go nale kwa gongwe re bona botlhokwa ba go tlhaloganya thuto ‘doctrine’ ya baebele- re gololesegile go tswa go bao ka ntlha ya go boifa loso, ba phela maphelo a bone ba le mo kgolegelong (Bahebere 2:15). Ka gonne a re swetse, jaaka yo a re emetseng. Ee, mafoko ao a tlhotlheleditsweng a boammaaruri a re: “a be a golole botlhe ba ba neng ba le mo bokgobeng bophelo jotlhe ka go boifa loso”. Bontsi ba badiredi loago le bao ba tlhatlhobang ditlhaloganyo ‘psychologists’ ba dumalane gore motlholo wa loso o gakgamatsa bontsi; gape, mo dipatlisisong tse di dirilweng la bofelo, matshwenyego a batho a mantsi ke ao a amanang le loso, kgotsa go bua ka loso mo go tseneletseng, gape, ke kgang eo batho ba sa batleng go bua ka yone, ka jalo bontsi bo dire dipuo tsa metlae, go fitlha poifo ya

bone mo losong. Batho botlhe, le di ngaka tota, ga ba itse gore ba ka reng go batho bao ba swang. Poifo e no ya loso, eo dibilione tsa bao ba sa pholoswang ba golegilweng ke yone, e tlhalosa le poifo ya botsofadi, go sa batleng go amogela dingwaga tsa rona ka fao di leng ka go ne, mebele ya rona ka fao e ntseng ka go ne. Ga kere gore maikutlo a go tsofala a tlogile gotlhelele ka ntlha ya tumelo. Sekai: ke fa Jeso a ne a le kwa tshingwaneng ya Getsemane, a nna le maikutlo a go boifa, seno se bontsha fa e ne e le motho, a nale maikutlo a rona, ka go rialo ga se sebe gonna le maikutlo ao.

Phapogo ya 5 : Dipoko le 'Reincarnation'

Tumelo ya go re motho fa a swa, o tswelela go phela mo sebopegong se sengwe, e ka tswe e le motho yo mongwe, kgotsa phologolo nngwe, eo e tseegang mo moweng wa moswi, e ne e le tsela nngwe eo motho a neng a e tlhagisa, go ikgothatsa fa motho a sa swe, mme a tswelela go phela ka mokgwa mongwe, ka mantswa a mangwe a re loso ga se bokhutlo ba bophelo.

Re bontshitse gore mowa wa motho o kaa khemo/bophelo mo teng ga gagwe, boo bo boelang kwa Modimong fa a swa (Moreri 12:7). Seno se raa go re mowa wa gagwe ga o kokobale mo moweng jaaka 'sepoko', gongwe o ka tsena mo mongweng, e ka tswe e le phologolo kgotsa motho, go eteletsapele bophelo boo. Botlhe re tlile go atlholelwa ditiro tsa rona (2 Bakorinthe 5:10). Fa ditiro tsa rona, kgotsa mekgwa ya rona e le mekgwa ya motho yo a suleng, gee go raa gore, thuto e no ya go atlholwa ke Modimo le go neelwa mpho ya go fenya (Tshenolo 22:12) ea nyenyefadiwa e le tota ke kakanyo ya mofuta o no.

Mowa o boela kwa Modimong fa loso le diragala, bophelo botlhe le maikutlo otlhe a khutle. Go le jaalo, maiteko-otlhe go gopola kgotsa go tsosa baswi (badimo) ke go bontsha fa go sa tlhaloganngwe thuto e no ya Baebele (lebelela Jesaya 8:19,20). Baebele e tlhamaletse, go ruta fa batho ba sa boele mo matlong a bone morago ga go swa, ga gona sengwe seo go

tweng ke 'mowa' 'spirit' gongwe sepoko seo se tswelelang go tlhorontsha tulo eo kgotsa batho morago ga loso la motho oo. Jobe 20:7-9 e tlhalosa ka ga seno sentle: "(Motho) o tla nyelelela ruri jaaka mantle a gagwe; ba ba kileng ba mmona ba tla re: 'o fa kae? O .....a sa tlhole a ka bonwa; ..... le tlho le le kileng la mmona ga le tlhole le mmona; le felo ga gagwe (ntlo/tulo/toropo) ga go tlhole go mmona". Jobe 7:9,10 e tshwana nao fa e re: "yo o fologetseng kwa felong ga baswi le e ne o ntse jalo; ga a nke a tlhatloga gape. Ga a tlhole a boela mo lapeng la gagwe; felo ga gagwe ga go tlhole go mo itse". Fa re amogela thuto e no ka boikobo, e tla re golola mo go boifeng tseo di senang maatla, le mathata a go bona 'dipoko' tsa batho bao ba suleng, tseo di boelang mo matlong a tsone. Kitso ya ditiragalo tsa mofuta o no e a bo e le fela dikakanyo tsa ditlhaloganyo tsa rona, go sena boamaaruri go seo se diragalang.

Phapogo ya 6: Go Phamolelwa kwa Legodimong 'Rapture'

Go tumelo eo e tletse-tletseng gareng ga mekgatlho ya dikereke tsa efangele 'evangelical churches', tumelo ya go re basiami ba tlile go tseelwa kwa magodimong fa Keresete a boa. Tumelo e no gantsi e amanngwa le go nyelediwa ga lefatshe leo batho ba leng mo go lone ga jaana. Re bone mo **Phapogong ya 9**, go re seno ga se kitla se kgonagala. Gape, re bone mo **Thutong ya 4.7** go re tulo eo mpho e tlileng go neelwa mo go yone ke lefatshe, e seng kwa legodimong. Tumelo e no eo e fosagetseng, e theilwe mo go sa tlhaloganyeng tlhaloso ya temana ya 1 Bathesalonika 4:16,17: "Gonne Morena ka esi o tla fologa kwa legodimong ..... mme baswi ba ba swetseng mo go Keresete ba tla tsoga pele: morago ga moo rona ba re setseng re sa ntse re phela re tla tsholelediwa kwa loaping ka maru mmogo le bone go ya go kgaatlantsha Morena. Mme jalo re tla nna le Morena ka gale".

Bothata ba go dumela jaana bo kotsi ka ntlha ya go sa tlhaloganyeng ditemana tse di mokwana mo Baebeleng. Go

botlhokwa go lebelela ditemana tse dingwe tseo di goelang selo se le sengwe, go netefatsa fa seo o se akanyang e ka tswe e le sone.

Ela-tlhoko go re fa ditemaneng tseno ga go na go pe fao go buiwang fa basiami ba tla tsholelediwa kwa legodimong. Keresete o tlile go fologela lefatsheng go tswa legodimong, pele basiami ba kgatlhana nae. Keresete o tlile go busa ka bosakhutleng mo sedulong sa ga Dafita kwa Jerusalema, mme re tla nna nae koo, mo no lefatsheng. Ka jalo ga go kgonagale gore re phele nae kwa marung maphelo a rona otlhe. ‘Marung/loaping’ ao a leng sekgala fela go tswa mo lefatsheng, go raa go re ga se legodimo, koo Modimo a nnang teng.

Lereo la segerika leo le fetoletsweng “tsholelediwa kwa marung ‘caught up’” bokao ba lone ke go phamolwa, fela ga le na bokao ba kwa re phamolelwang teng. Le tlhagelela mo bukeng ya Lefitiko 6:4 le Doiteronomio 28:31 mo testamenteng e kgologolo ya segerika. – go tlhalosa go ‘phamolwa’ ga dilo tse di utswitsweng, jaaka legodu le dira. Gape re le bona mo bukeng ya Ditiro 8:39: “mowa wa Morena wa tlosa ‘caught away’ Filipino, mme modiredi a se ka a tlhola a mmona;.....Filipo a fitlhelwa kwa Ashetote”. Fano go bontshiwa ka fao Filipino a neng a phamolwa ke maatla a Modimo ka teng, a sa bonwe, go fitlhela a fitlhelwa kwa Ashetote, e la-tlhoko, go re tiragalo e no e diragaletse mo no lefatsheng, o ntshiwa tulong e nngwe go ya go e nngwe mo no lefatsheng.

Fa Jeso a boa, bao ba nang le boikarabelo ba tlile go kgobokanngwa go ya tulong ya katlholelo, ga ba kitla ba tlogelwa go ikisa felong la katlholelo. Go na le kgonagalo e kgolo go re, mofuta wa go ya teng kwa sedulong sa katlholelo e tlile gonna wa go fofa mo marung, re fofela go ne, ka maatla a Modimo.

Jeso o rile “mo letsatsing la gagwe la go boa “ fa morwa motlho a tla senolwa....ba le babedi ba tla re ba le mo bolaong bo le bongwe fela, mongwe a tsewe, yo mongwe a tlogelwe.

Basadi ba le babedi ba tla re ba sila mo felong go le gongwe, mongwe a tsewe, yo mongwe a tlogelwe.” (Luka 17:30-36). Tiragalo e no e neela ka setshwantsho seo se tshwanang, sa go phamolwa ka pele. Barutwana ba ne ba botsa ka tsietsego, “Kae, Morena?” a ba raa a re: “Kwa setoto se leng teng, manong a tla phuthegela teng” (Luka 17:37). Fela, jaaka lenong lefofa ka matsetseleko mo loaping, mme le kotame fa setoto se leng teng, bao ba leng boikarabelo, ba tlile go phamolwa, ba phamolelwa kwa sedulong sa katlholelo go kgatlhantsha moatlhodi wa bone Jeso Keresete.

Gare re gatelela botlhokwa ba go tlhaloganya thuto e no ya sedulo sa katlholelo sa ga Keresete, le go re bao ba leng boikarabelo, ba tshwannwa ke go tlhagelela fa pele ga sefatlhego sa moatlhodi pele, basiami ba neelwa mpho ya bone ya bophelo bo bosakhutleng. Fa o buisa fela, 1 Bathesalonika 4:16,17, re ka khutla ka go re: botlhe bao ba nang le boikarabelo mo go Keresete, ba tlile go phamolwa, ba phamolelwa kwa loaping, ka jalo ba nnela ruri le Morena wa bone. Fela, re a itse go re ba ba boikarabelo mo go Keresete, ba tlile go kgobokanngwa, go ya tulong ya katlholelo, ka gongwe ka go tsamaisiwa ka maatla a Modimo ka go fofa mo marung, ka jaalo ba amogele tuelo ya bone.

Thuto ya 4: Dipotso

1. Go diragala eng morago ga loso?
  - ☐ Mowa o ya Legodimong
  - ☐ Re sule loso la tebalo 'unconscious'
  - ☐ Mowa o beilwe go lo gongwe go fitlha katlholo e tla.
  - ☐ Mewa e e bosula e ya diheleng eo e siameng e ya legodimong.
2. Mowa 'soul' ke eng?
  - ☐ Ke bontlhanngwe ba bophelo bo bosakhutleng mo teng ga rona
  - ☐ Ke lefoko leo bokao ba lone e leng 'Mmele, Motho, Sebopiwa'
  - ☐ E tshwana fela le mowa o o boitshepo 'Spirit'
  - ☐ Sengwe seo se yang kwa legodimong gongwe diheleng morago ga loso.
3. Mowa 'spirit' wa motho ke eng?
4. Ka bokhutswane tlhalosa popego ya motho.
5. Nopola ditemana tse pedi go tswa mo Baebeleng, tseo di bontshang fa loso e le bokhutlo ba bophelo, le go bontsha fa e le tulo ya tebalo 'unconsciousness'.
6. O itse eng ka ga sedulo sa katlholo sa ga Keresete?
7. Ke mang yo o tllileng go tsosiwa mo baswing le go atholwa?
8. Dihele ke eng?
9. Mogorogoro wa Morwa Hinome 'Gehenna' ke eng?

THUTO YA 5

PUSO YA MODIMO

5.1 Tlhaloso ya Puso ya Modimo

Dithuto tsa rona tseo di fitileng, di bontshitse ka fao e leng maikaelelo a Modimo, go neela batshepiwa ba gagwe mpho ya bophelo bo bosakhutleng fa Keresete a sena go boa go tswa legodimong. Bophelo bo no bo bosakhutleng bo tlile go phelwa mo no lefatsheng; ditsholofetso tsa Modimo, tseo a di boeletsang gantsi-ntsi mabapi le sena, ga di supe fa batshepiwa ba tla ya legodimong. “Efangele (dikgang tse di molemo) ya puso ya Modimo” (Matheo 4:23) e ne ya rerelwa Aborahame, ka mokgwa wa tsholofetso, eo e neng e le mabapi le bophelo bo bosakhutleng mo lefatsheng (Bagalatia 3:8). “Puso ya Modimo” ke nako eo Keresete a sena go boela mo no lefatsheng, fao di tsholofetso tseno di tla tlang botlalong. Le ge Modimo a santsane e le kgosi ya tlholego ya O na ga jaana, O neetse motho go itlhophela le go busa lefatshe le bophelo ba gagwe jaaka motho a rata. Go le jaalo, ka nako tsa segompiano, lefatshe la rona le dirwa ke “dipuso ‘magosi a’ tsa batho” Daniele 4:17.

Fa Jeso a sena go boa, “Puso ‘bogosi’ ya lefatshe e diregile ya Morena wa rona, le ya Motlodiwa wa gagwe; o tla busa ka bosakhutleng.” (Tshenolo 11:15). Ka ntlha ya sena, thato ya Modimo e tla diragala la ntlha morago ga Atamo a sena go leofa, e diragala mo no lefatsheng. Ke ka moo Jeso a re rutileng go rapela a re: “Puso ya gago a e tle; (Go re) thato ya gago e dirafale mo lefatsheng jaaka (e diragala ga jaana) kwa legodimong” (Matheo 6:10). Ka ntlha ya sena, “puso ya Modimo” ke lereo le lengwe la “puso ya magodimo” (Matheo 13:11 bapisa le Mareko 4:11). Ela-tlhoko: ga go fao re buisang ka “puso kwa legodimong”, mme ke ka “puso ya legodimo”, eo e tlileng go tlhongwa ke Keresete mo no lefatsheng fa a boa kwa legodimong. Jaaka thato ya Modimo e obamelwa ke baengele ba O na, le go diragala ga thato ya Modimo ka dinako tsotlhe kwa legodimong (Pesalome 103:19-21), fela jaalo, le mo no lefatsheng go tla nna jalo, ke seo se rapelelwang jaaka Jeso a re rutile. Ka nako eo go tla bo go le fela batho ba ba boitshepo ba

phela mo no lefatsheng, bao ba tla bong ba tshwana le go “lekana le baengele” (Luka 20:36).

Go tsena mo pusong ya Modimo fa Keresete a sena go boa, e tla bo e le go khutlha ga maitapiso-otlhe a bophelo go batlisisa le go dira tseo di tlhokegang, gonna bontlhanngwe ba puso eo e tlang (Matheo 25:34; Ditiro 14:22); gole jalo, go botlhokwa thata go batlisisa ka boammaaruri ba tsela e no, le go tlhaloganya di tlhokego tseo di tla go lebisang kwa go tseneng mo pusong e no e e tlang. Filipino fa a ne a rera ka ga “Keresete” o ne a tlhalosa a ruta ka ga “Efangele ya puso ya Modimo le leina la ga Jeso Keresete” (Ditiro 8:5,12). Temana go tswa go temana e re gopotsa ka fao “puso ya Modimo” e ne e le morwalo wa ga Poulo fa a ne a rera (Ditiro 19:8; 20:25; 28:23,31). Ka jaalo, go bo tlhokwa bo bo feteletseng, go tlhaloganya sentle thuto ka ga Puso ya Modimo, ka re bone gore ke motheo wa molaetsa wa efangele. “Re tshwanetse go tsena mo pusong ya Modimo ka ditlalelo di le dintsi” (Ditiro 14:22); re simolola go bona lesedi la bophelo le re phatsimela go tswa mo lefifing, mme gape, ditlalelo tseno di re rotloetsa mo ditapisegong tseo mokeresete mongwe le mongwe wa boammaaruri a tshwanetseng ke go feta mo go tsone go bona tuelo.

Nebukatenesara, kgosi ya Babelone, o ne a batla go itse isago ya lefatshe (lebelela Daniele 2). O ne a bontshiwa setshwantsho se segolo sa monna, seo se neng se dirilwe ka mefuta e e farologaneng ya tshipi. Daniele a ranolola setshwantsho seno, a re: tlhogo ya gouta e emetse kgosi ‘bogosi’ ya Babelone (Daniele 2:38). Morago ga gagwe go tlile go tla magosi a mangwe a latelana, mme a buse Iseraele, mme kwa bokhutlong “jaaka menwana ya dinao e le tshipi fa gongwe, le mmopa fa gongwe, ke go re: Bogosi bo bo tla nna thata mo gongwe, bo tla foforega mo gongwe” (Daniele 2:42). Lefatshe gompiano ga le utlwane, magosi a farologane gareng ga ditshaba, go tseo di itsholetseng go feta tse dingwe, ka jaalo di maatla, go tseo di senang sepe, ka jaalo di bokoa. Daniele a bona letlapa le lennye, leo le neng la itaya setshwantsho seno se segolo sa monna fa dinaong, la nyeletsa setshwantsho se no,

letlapana le no la gola go fitlha e nna thaba e kgolo ya tlala lefatshe lotlhe (Daniele 2:34,35). Letlapana le no le emetse Jeso (Matheo 21:42; Ditiro 4:11; Baefeso 2:20; 1 Petoro 2:4-8). “Thaba” eo a tla e dirang go potologa lefatshe, e emetse puso e e sa khutleng ya Modimo, eo e tla tlhongwang fa a boela la bobedi mo no lefatsheng. Porofeto e no ka bo yone ke bopaki ba go re puso ya Modimo e tlile go tlhongwa mo no lefatsheng e seng kwa legodimong.

Go re puso e tla go tlhongwa fela mo go boeng ga Keresete, ke motheo wa ditemana tse dingwe tsa Baebele. Poulo o bua ka ga Jeso a atlhola baphedi le baswi “ka ponatshego ya gagwe le ka puso ya gagwe.” (2 Thimotheo 4:1). Miga 4:1 e tswelela ka ga kakanyo ya ga Daniela, ya go tshwantsha puso ya Modimo jaaka thaba e kgolo: “E tla re mo malatsing a bofelo, thaba ya ntlo ya Morena e bo e tlhomame, e okame dithaba”; go latele tlhaloso eo e bontshang gore puso e no ya Modimo e tla go tlhongwa jang mo no lefatsheng (Miga 1-4). Modimo o tlile go neela Jeso puso ya ga Dafita kwa Jerusalema: “O tla busa .... ka bosakhutleng, bogosi ba gagwe ga bo nke bonna le bokhutlo” (Luka 1:32,33). Seno se dira go re go tlhokege tshimologo ya go busa ga Keresete mo sedulong sa ga Rraagwe Dafita, le puso ya gagwe go simologa. Tseno di tla diragala fa Keresete a boela mo no lefatsheng. “Bogosi ba gagwe ga bo nke bo nna le bokhutlo” e lomagana sentle le kgang ya Daniele 2:44: “Mme e tla re ka malatsi a dikgosi tseo, Modimo wa legodimo o tlhome bogosi bo bo sa nyeleleng ka bosakhutleng. Bogosi boo ga bo nke bo amogwa ke morafe o mongwe”. Tshenolo 11:15 e dirisa puo eo e tshwanang, go tlhalosa ka fao pelo la bobedi ya ga Jeso e tla go nna jang, fa e re: “Puso ya lefatshe e diregile ya Morena wa rona le ya Motlodiwa wa gagwe; o tla busa ka bosakhutleng”. Gape, go bontsha fa go tshwanetse ga nna le nako, eo puso e no e tlang go simologa ka yone mo no lefatsheng; mme e tla gonna fa a sena go boela la bobedi mo no lefatsheng.

5:2 Puso ya Modimo ga e ise e Tlhongwe

Go kakanyo eo e tletse-tletseng, eo e reng puso ya Modimo ga jaana e tlhomilwe mo no lefatsheng, e tlhamiwa ke badumedi ba ga jaana – e bong ‘Kereke’. Ka tsholofelo, ke boammaaruri, gore badumedi ba boammaaruri ba ‘pholositswe’, mme ba neetswe manno ao a ka kgonagalang gonna a bone mo pusong ya Modimo, ga go ka ke ga belaelwa fa re re ise re tsene ka botlalo mo pusong ya Modimo, lebaka legolo e le go re Jeso kgosi ya puso eo, ga a ise a tle, go e tlhoma puso eo.

Go tshwanetse ga bo go le mo pepeneneng jaanong, go tswa go tsotlhe tseo re ithutileng tsone go fitlha jaanong “Nama le madi ga di ka ke tsa rua puso ya Modimo” (1 Bakorinthe 15:50). Re “le barua-boswa ba puso e o e solofeditsweng ba ba o ratang” (Jakobo 2:5), ka re bone fa kolobetso e re dira gonna baja-boswa ba ditsholofetso tseo di diretsweng Aborahame – ditsholofetso tseo di buang ka efangele ya puso ya Modimo (Matheo 4:23; Bagalatia 3:8,27-29). Ka jaalo go tlwaelegile go kgatlhana le ditsholofetso tsa go amogelwa mo pusong ya Modimo fa Keresete a boa, ke yone nako eo ditsholofetso tsa ga Aborahame di tlileng go tla botlaong ka yone (Matheo 25:34; 1 Bakorinthe 6:9,10; 15:50; Bagalata 5:21; Baefeso 5:5). Ka mokgwa o puo e no e dirisitsweng ka teng, e bua ka ga go rua-boswa mo isagong, e bontsha gore puso ga e ka ke ya ruiwa ke badumedi jaanong.

Jeso o ne a bua ka setshwantsho, go kgalemela bao ba akantseng fa puso ya Modimo e tlile go tlhongwa ka pele. Jaanong a re: “Motho mongwe yo o tlotlegang o kile a etela kwa lefatsheng le le kgakala, a ya go ikamogelega bogosi, a itse go boa”. Ka nako eo, o ne a tlogela batlhanka ba gagwe le ditalente. “Ya re a boa, a sena go amogela bogosi, a laola gore batlhanka bao ba bidiwe”, a ba atlhola (Luka 19:11-27). Monna yo o tlotlegang yo, o emetse Keresete, yo o neng a tsaa loeto “a etela kwa lefatsheng le le kgakala” go ya legodimong, go amogela bogosi, a boa ka bone, a boa ka nako ya go atlhola,

ke gore fa a boela lefatsheng la bobedi. Ke ka moo go sa kgonagaleng gore “batlhanka” ba nne mo bogosing ga jaana, ka nako ya kgosi ya bone e santsane e le mo loetong.

Tseo di latelang di tlhagisa bopaki go tswelera go tlhalosa seno:

- “Puso ya me ga se ya lefatshe leno (nako e no), Jeso a tlhalosa (Johane 18:36). Mme go le jalo, ka yone nako eo o ne a kgona go bua a re: “ke kgosi” (Johane 18:37), a bontsha gore bogosi ba Keresete ga jaana, ga bo ree go re bo tla tlhongwa ka yone nako eo. Le batshepegi ba ngwaga-kgolo ya ntlha ba kaiwa ba sa LETILE” ba letetse puso ya Modimo” (Mareko 15:43).
- Keresete o boleletse barutwana ba gagwe go re:- ga a kitla a tlhola a nwa ga leungo la moweine le bona “go fitlhela mogang ke tla le nwang le lona le le lešwa mo pusong ya ga Rre” (Matheo 26:29). Seno se tlhalosa sentle, go re puso e ne e lebeleletswe-kwa-pele, ke ka moo batho ba neng ba tlhaloganya Keresete fa a ne a rera ka “magang a a monate a puso ya Modimo” (Luka 8:1). “Go sego yo o tla (isagong) jang senkgwe mo pusong ya Modimo”, e ne ya nna tshwaelo ya bone (Luka 14:15).
- Luka 22:29,30 e tswelera ka puo e le nngwe fa e re: “mme ke lo abela puso fela jaaka Rre a e nkabetse, gore lo je lo nwe fa tafoleng ya me mo pusong ya me”.
- Jeso a tlhalosa ditshupo tseo di tla bonalang pele a boa, mme a feleletsa ka go re: “e re lo bona dilo tseo di dirafala, lo itse gore puso ya Modimo e gaufi” (Luka 21:31). Puo ya mofuta o no, ga ena boammaruri fa e le gore puso eno e setse e tlhomilwe pele Jesu a boa la bobedi mo no lefatsheng.
- “Re tshwanetse go tsena mo pusong ya Modimo ka ditlalelo di le dintsi” (Ditiro 14:22). Ga go makatse fa

mathata mangwe le mangwe ao a tlelang modumedi, a ikgothatsa ka go rapelela ka tlhoafalo go tla ga puso e no ya Modimo. (Matheo 6:10).

- Modimo o “ o lo bileditseng pusong le kgalalelong ya ona” (1 Bathesalonika 2:12); fa re tsiboga, re tshwannwa ke go batla go tsena mo pusong eno, ka go phela bophelo ba se mowa jaanong (Matheo 6:33).

5.3 Puso ya Modimo mo Nakong eo e Fitileng

Puso ya Modimo ke mpho go badumedi mo isagong. Ka Jaalo, ke thotloetso ya bone go phela maphelo ao sekai sa o ne, e leng ka fao Keresete a phetseng ka teng – Go phela ka o ne mokgwa wa Keresete go tla tlisa go sotlega le go sa nnisegeng gongwe mo go bone. Ka jaala, go tshwanetswe go solofelwa go re malatsi a bone otlhe, a tla tlala keletso ya go tlhaloganya le go lebelela dikgagamatso tsa masaitseweng ao a tlelang badumedi. Nako eo, e tlile gonna tshoboko ya mathata a bone otlhe a sedumedi, le ponatshego ya Modimo o ba o ratileng jaaka Rara wa bone.

Dikwalo tse di boitshepo, di tletse ka ga dintlha tseo di tlhalosang go re puso e no e tla bo e le ya mofuta mang, mme bophelo ba rona botlhe, re tla tswelela ka kgakgamalo go tlhaloganya fela, bontlha-nngwe ka masaitseweng a yone. Mokgwa mongwe, yo ka o ne, o ka re kgontshang go tlhaloganya tsa puso e no, eo e tlang, ke go itumelela go re: puso e no ya Modimo, e kile ya bo e tlhomilwe mo no lefatsheng mo nakong eo e fitileng, mo setshabeng sa Iseraele. Puso e no e tlile go tsosolosiwa gape, fa Jeso a boa. Bontsi ba thuto ya Baebele, bo re neela tshedimosetso ka ga setshaba se no sa Iseraele, gore re kgone go tlhaloganya, go aname, gore puso e no ya Modimo eo e tlang, e tlile go tsamaisiwa jang.

Modimo gantsi o tlhalosiwa e le “Kgosi ya Iseraele” (Jesaya 44:6 bapisa le Jesaya 41:27; 43:15; Pesalome 48:2; 89:18; 149:2); go latela gore setshaba sa Iseraele ka kakaretso e ne e le

yone puso ya Modimo. Ba simolotse gonna puso e no ya Modimo, ka go tsena mo kgolaganong nae kwa thabeng ya Sinai, morago fela ba se na go tshaba kwa Egepeto ka go tlola lewatle le le khibidu. Ka go bontsha keletso ya bone go tshegetsa kgolagano ya Modimo le bona, ba tlile “morafe wa me (Modimo) wa baperesiti le setshaba se se boitshepo” (Ekesodu 19:5,6). Ka jalo, “E rile Iseraele a huduga kwa Egepeto, ...le Iseraele ga puso ya gagwe.” (Pesalome 114:1,2). Fa ba sena go tsena mo kgolaganong e no, Iseraele ba tsamaya mo sekakeng sa Sinai go fitlha ba thibelela mo lefatsheng la Kanana. Ka Modimo e ne e le kgosi ya bone, ba ne ba busiwa ke “Baatlhodi” (jaaka sekai o tla gopola Giteone le Samesone) go nale go nna ka fa tlase ga puso ya dikgosi. Baatlhodi ba no e ne e se dikgosi, fela ba ne ba tlhotlhelediwa ke mowa wa Modimo go busa, bontlha-nngwe ba dikgaolo tsa bogosi ba Iseraele, go na le go busa kgaolo yotlhe ya Iseraele ka nako e le nngwe. Gantsi Modimo ke O na o neng o itlhophela Baatlhodi bano, fa go tlhokega, sekai : ba ne ba etelela Iseraele pele, ba sokolola setshaba le go se pholosa mo babeng ba sone. Fa Iseraele e ne e kopa Giteone go nna kgosi ya bone, o ne a araba jaana: “Ga nkitla ke lo busa, ...Lo tla busiwa ke Morena” (Baatlhodi 8:23).

Moatlhodi wa bofelo e ne e le Samuele. Mo nakong ya gagwe setshaba sa Iseraele se ne sa lopa kgosi ya setho, go re le bona (Ba-Iseraele) ba tshwane le merafe e mengwe, eo e neng e ba potologile (1 Samuele 8:5,6). Histori yotlhe ya batho ba Modimo ba boammaaruri, ba ne ba raelesega gantsi ba lebelela kwa tlase kamano ya bone le Modimo wa bone, mme ba e tire setlhabelo ka go nyatsa kamano ya bone le Modimo, ka go re jalo, ba kgatliwe ke ditiro le mekgwa ya setho, le tseo di senang bomodimo tseo di dirwang ke batho ba lefatshe leno, re leka gore: gantsi dilo tsa setho di re gogela go feta tsa Modimo? Dikeletso tseno di tlhaga mo teng ga rona. Samuele o ne a lelela kwa Modimong: “..gonne ga ba latlhe wena, mme ba latlha nna gore ke se ka ka nna kgosi ya bone.” (1 Samuele 8:7). Go le jalo, Modimo wa ba neela dikgosi, go simologa ka kgosi ya moikepi Saulwe. Morago ga gagwe ga tla mosiami kgosi Dafita, go tswa go e ne ga latela dikgosi go busa Iseraele. Dikgosi tseo di neng

di-siame, di obamela melao ya Modimo, ba lemogile fa bogosi ba Iseraele e se bogosi ba bone, mme e le bogosi ba Modimo, le ge ba ne ba tlhanogetse go nna ka fa tlase ga puso ya Modimo, ba ne ba itse fa Modimo e ne e le kgosi ya Iseraele, go ne go le mo ditlhaloganyong tsa bone ka nako tsotlhe. Seno, se raa gore: ba ne ba itse fa ba busetsa Morena, ka go busa setshaba sa Iseraele, go nale go busetsa Morena Modimo ba ipusetsa ka bo bone.

Ka go tlhaloganya tsotlhe tseno, go re thusa go tlhaloganya tlhaloso ya ga Salomo, yo e neng e le ngwana wa ga Dafita, yo o busitseng mo “sedulong sa Morena sa bogosi, a busa Iseraele” (2 Ditirafalo 9:8; 1 Dirirafalo 28:5; 29:23). Puso ya ga kgosi Salomo eo, e tlisitseng kagiso, maikatlapelo le khumo go bogosi ba Iseraele, e ne e supela-pele: bogosi ba isago ba Modimo. Ke ka moo, go gatelelwang go re Dafita, e ne e le Kgosi ya Iseraele mo boemong ba Modimo, fela jaaka Jeso nae, a tla dula mo teroneng ya bogosi ba Modimo jaaka kgosi ya Iseraele a busetsa Morena. (Matheo 27:37,42; Johane 1:49;12:13).

Bontsi ba dikgosi tseo di neng di siame, tseo go kwadilweng ka ga tsone mo testamenteng e kgologolo, di ne di supela-pele bogosi ba Keresete mo pusong ya Modimo mo isagong. Ke ka moo, fela, jaaka Salomo a ne a agela Modimo tempele kwa Jerusalema, fela jaalo, le Keresete mo isagong, o tlile go agelela leina la Modimo tempele kwa Jerusalema (lebelela Hesechiele 40-48). Fela, jaaka Hesechiele le Salomo ba ne ba amogela dimpho, go tswa merafeng kgotsa ditshabeng tseo di neng di potologile Iseraele, (1 Dikgosi 10:1-4; 2 Dikgosi 20:12), ka ba bone go tshegofadiwa ga lefatshe la Iseraele ka go nona ga lefatshe la Kanana, le khumo eo le itumelelang (1 Dikgosi 10:5-15; Jesaya 37:30), fela jaalo, mo pusong ya ga Keresete, eo e tlileng go tlala lefatshe lotlhe, masego otlhe a no, a tlile go diragala mo go oketsegileng fa Jeso a busa go tswa Jerusalema.

Lenyalo

Kgosi Salomo, le fa a dirile sentle, jaaka kgosi kwa tshimologong ya bogosi ba gagwe kwa Iseraele, o ne a dira diphoso di le dintsi mo bonnyeng ba gagwe. Manyalo a gagwe le dikamano tsa gagwe le basadi ba merafe e sele, di ne tsa dira go re a kgopege mo go direleng Modimo wa gagwe. “Kgosi Salomo o ne a rata basadi ba bantsi ba ditšhaba ..... basadi ba moabe, Baamone, le Baetomo le Basitone .....kwa ditshabeng tse Morena o laetseng Baiseraele ka ga tsona a re: “Lo se ka lwa tsena mo go bone, le bone ba se ka ba tsena mo go lona: e se re gongwe ba faposetsa dipelo tsa lona kwa medimong ya bone.... Salomo a ba ngaparela ka lorato.....basadi ba gagwe ba faposa pelo ya gagwe gore a latele medimo e sele, mme pelo ya gagwe ya se ka ya nna le Morena, Modimo wa gagwe,..... Salomo a dira tse di bosula mo matlhong a Morena, a se ka a latela Morena ka botlalo .... mme Morena a galefela Salomo, ka pelo ya gagwe e fapogile mo Moreneng, Modimo wa Iseraele....ke tla gagola bogosi mo go wena” (1 Dikgosi 11:1-11).

Go kgeloga ga Salomo go direla medimo e sele, e ne e le tiragalo eo e diragetseng mo nakong ya bophelo ba gagwe, ga se selo seo se simologileng ka pele, mme fa gontse go ile a simolola go kgeloga mo tseleng ya Modimo. Kamano ya gagwe le basadi ba sele, e mo gogetse go utlwelela medingwana ya bone botlhoko. Lorato la gagwe go basadi ba no ba sele, go raa go re: o ne a sa tlhole a bona pharologanyo gareng ga medingwana e no ya boikepo, le Modimo wa boammaaruri wa Iseraele. Ga nako e ntse e tsamaya, thoriso ya gagwe go Modimo wa boammaaruri ya nyopa. “Pelo ya gagwe ya fapoga mo Modimong”, ke go re: segakolodi sa gagwe, se ne sa swa, a sa tlhole a rerega fa go direlwa medimo ya diseto. Seemo seno sa di tiragalo “ya nna moila mo matlhong a Modimo”, di tla morago ya tsotlhe tseno ya nna go re Modimo wa kgaola kgolagano le Salomo. Iseraele ka nako tsotlhe e ne e bolelelwa le go rutwa kgatlhanong le go nyala basadi ba ditshaba tseo di neng di ba potologile. (Ekesodu 34:12-16; Jošua 23:12,13; Doiteronomio 7:3).

Ka go kolobediwa mo go Keresete, re fetoga gonna Iseraele wa semowa. Fa re sa nyala, re tla tshwannwa ke go nyala fela bao e leng ba tumelo ya rona, e bong ba e leng Baiseraele ba semowa- ba kolobile mo go Keresete le bona, (1 Bakorinthe 7:39) . Fa e le go re: re setse re nyetse ka nako eo re kolobediwang ka yone, ga re a tshwannwa go kgaogana le basadi kgotsa banna ba rona; kamano ya rona e tshegofaditswe ka ntlha ya tumelo ya rona (1 Bakorinthe 7:12-14). Fa re le badumedi ba boammaaruri, mme re nyalana le bao ba sa dumeleng, re itirela mathata a go iphitlhela le rona re kgelogile mo di tseleng tsa Modimo, fa nako e ntse e tsamaya, fela jaaka Salomo a ne a diragalelwa, lenyalo la gagwe go basadi ba sele la mo kgaoganya le Modimo. Salomo o ne a ikgatholosa kgalemelo ya Modimo, go se nyale basadi ba sele: “Ba tla faposa pelo ya gago go direla medimo ya bone” (1 Dikgosi 11:2; Ekesodu 34:16). Go itlhokomela, le go ithuta go laola maitsholo a rona, ka bopelotlhomogi ba Modimo, bo ka re dira batho bao Modimo a ka re thusang go efoga mathata a no, re kgone go obamela molao o no wa O na, go nyala fela badumedi-ka-rona.

Katlhola ya Modimo

Ka ntlha ya go kgeloga ga Salomo, puso ya Iseraele e ne ya kgaogana maphata a le mabedi; ngwana wa ga Salomo, Rehabeame, o ne a busa merafe ya ga Juta, Benjamin le bontlhanngwe ba morafe wa ga Manase, mme Jerobeame a busa merafe e e setseng ya Iseraele e le lesome. Merafe e no e le lesome, e ne ya tshegetsatsa leina la Iseraele gongwe Eferaima go e tlhaola jaaka puso, fa merafe e mengwe e mebedi (Juta le Benjamin) ba ne ba tshegetsatsa leina la Juta go itlhaola jaaka puso. Batho botlhe ba dipuso tse pedi tseno, Iseraele le Juta, tsa tswelela mo motlhaleng wa ga Salomo kgosi ya bone ya kgale – le ge ba ipolela fa bone ba direla Modimo wa boammaaruri wa Iseraele, bane ba tswelela le go direla medimo ya diseto ya ditshaba tseo di ba potologileng. Kgapetsa-kgapetsa Modimo wa ba kgalemela, wa romela baporofeta ba O na, go ba rotloetsa gore ba sokologe, fela go se na thuso epe, ba tatalala, ba gana go

fetoga. Ka ntlha ya bokgopo ba bone, Modimo wa ba otlhaa, ka go ba ntsha mo lefatsheng la bone, ba thopiwa ke merafe e sele, ba ya botshwarong, kwa ditshabeng tseo e neng e le mmaba wa Iseraele. Dingwe tsa ditshaba tseo e ne e le Asiria le Babel, ba tlhasela Iseraele, ba thopa Iseraele ba e isa botswaro: “Mme o ne o sa ba felele pelo (Modimo) dinyaga di le dintsi, wa nna wa ba tlhagisa ka Mowa (Lefoko) wa gago ka baporofeti ba gago, mme ba se ke ba sekega tsebe. Keka moo o neng wa ba neela mo diatleng tsa merafe (eo e ba potologileng) ya mafatshe” (Nehemia 9:30).

Merafe e e lesome ya puso ya Iseraele, ba ne ba sena kgosi e pe, eo e neng e siame. Jerobeame, Ahabe, Joahase jalo le jalo. Botlhe go kwadilwe ka ga bone mo bukeng ya Dikgosi jaaka barorisi ba medimo ya diseto. Kgosi ya bone ya bofelo e ne e le Hosia, ka nako ya go busa ga gagwe, Iseraele e ne ya thopiwa ke morafe wa Asiria, ba isiwa botshwarong go ne kwa Asiria, ba nyelelela go ne kwa morafeng o wa Asiria (2 Dikgosi 17).

Merafe e mebedi ya puso ya Juta, yone e ne e na le sengwe se se botoka go ka bua ka so ne (sekai Hesekiele le Josia), le ge bontsi ba dikgosi tsa bone di ne di leofa di le bosula. Ka ntlha ya boikepo ba dipuso tsoo-pedi, ka go boeletsa dibe tsa bone, gape le gape, Modimo o ne wa menola bogosi ba Juta, jaaka bogosi ba O na. Tiragalo e no e diragetse fa kgosi Zedekia a santse a busa Juta. Ba tlhaselwa ke Bababelone, bao ba ileng ba ba isa botshwarong kwa Babelone dingwaga di le 70, morago ba bangwe ba boela kwa Iseraele ka fa tlase ga boeteledi-pele ba ga Esera le Nehemia. Go tloga ka nako eo, ba se ka ba nna le kgosi ya setho go ba busa, ka ba ne ba santsane ba busiwa ke Babelone, Magerika, le Maroma. Jeso o ne a tsalwa ka nako eo Iseraele e neng e busiwa ke puso ya Roma. Ka go itatola Jeso le go mo bapola mo mokgorong, puso ya Roma e ne ya tlhasela Iseraele ka ‘AD 70’, ya phatlalatsa Majuta le lefatshe-lotlhe. Majuta ba simolotse go boela kwa Iseraele mo di ngwageng di le 100 tseo di fitileng, seno ke go bontsha kgotsa go tlisa botlalong go boa ga Keresete go le gaufi.

Hesekiele 21:25-27 e porofetile go fedisiwa ga Puso ya Modimo jaaka e bonwa mo setshabeng sa Iseraele: “Wena kgosi ya Iseraele, (ke Zedekia),.... letsatsi la gago la petso ya bofelo le tlele....Morena Modimo o bua jaana o a re: Tlosa tlhoro ya borena, rola serwalo sa bogosi (ke go re Zedekia o tla khutla go busa). ... Motse (Jerusalema) ke tla o fetola dithotobolo fela. ....go fitlhelela go tle e ne yo o nang le tshwanelo, yo ke tla o mo neelang” (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka fano, e dirise o bone kgatelelo ya Modimo mo go fetoleng; o fetola ga 3). Temana morago ga temana, fa no moporofeta o lelela go nyelediwa ga puso ya Modimo (Hosia 10:3; Dilelo 5:16; Jeremia 14:21; Daniele 8:12-14).

Go “fetola” ga raro ga Hesekiele 21:25-27 go tlhalosa go tlhaselwa ga raro ke Nebukatenesare kgosi ya Babelone. Moithuti wa Baebele o o kelo-tlhoko, o tla bona mo ditemaneng tseno sekai sa ka fao puso ya Modimo le kgosi ya O na, e ka bapisiwang le porofeto e no. Go thopiwa ka nako ya kgosi Zedekia e ne e le go thopiwa ga puso ya Modimo (lebelela kgaolo 5:2). Ke ka moo, puso ya Modimo ya Iseraele e neng ya khutlisiwa ka go ne: “.....ke fedise bogosi ba Baiseraele” (Hosea 1:4). “Ga e kitla e nna go ne, go fitlhela ....” e fa tlhaloso ya go re puso e tla tsosolosa ga pe “yo e mo tshwanetseng; mme ke (Modimo) tla e mo naya”. Modimo o “tla neela (Jeso) sedulo sa bogosi sa ga Dafita Rraagwe.... bogosi ba gagwe ga bo nke bo nna le bokhutlo” (Luka 1:32,33) – fa Keresete a sena go boa kwa legodimong. Seno gee, e tla bo e le go tla botlalong ba thapelo ya Morena, porofeto ya thapelo ya Morena go tsosolosa puso ya Modimo e tla bo e diragetse. “Puso ya gago, a e tle” (Matheo 6:10).

Go Agiwa Sesha ga Iseraele

Go thuto eo e kgatlisang go tswa mo testamenteng e kgologolo, eo baporofeta ba buang ka ga go aga sesha ga puso ya Modimo fa Mesia a boa. Barutwana ba ga Jeso ba ne ba rutilwe go ka tlala seatla ka ga seno: “Jaanong ba ba neng ba phuthegile ba mmotsa ba re: “Morena, o tla boa o tsosetsa Iseraele bogosi ka sebaka seno?” Ke go re: ‘A naa porofeto ya Hesekiele 21:27 e tla tla botlalong jaanong?’ Jeso a ba araba ka go re, nako le letsatsi la go boa ga gagwe ga ba kitla ba le itse, le ga le, baengele ka bonako ba ba kgothatsa ka gore Jeso o tlile go boa, ka nako nngwe (Ditiro 1:6-11).

Go agwa sesha ga puso ya Modimo, e bong ya Iseraele, go tlile go diragala fa Jeso a sena go boela mo no lefatsheng la bobedi. Ke ka moo Peto a rerang go re: “... e bong Jeso, yo legodimo le tshwanetseng go motshola go fitlha metlheng ya go siamisa dilo tsotlhe, e Modimo o e buileng ka ga yona ka melomo ya baporofeti ba ona ba ba boitshepo go tloga bogologolo” (Ditiro 3:20,21). Go boa ga Jeso la bobedi mo no lefatsheng go tlile go tlisa go agiwa sesha ga puso ya Modimo, e le go tsosolosa puso ya bogologolo ya Iseraele.

Go tsosolosa puso ya Modimo ke molaetsa wa boammaaruri yo o rerwang ke “baporofeta ba ba boitshepo ba Modimo” :-

- “foo go tla bewa sedulo sa bogosi (fa a boa lwa bobedi – Luka 1:32,33) ka bopelonomi, mme moatlhodi (Jeso) o tla nna mo go sona mo ntlong ya ga Dafita ka boikanyo, yo o tlhokomelang molao, yo o tlhoafalelang tshiamo. (Jesaya 16:5).
- “Ka sebaka seo ke tla tsosa ntlo ya ga Dafita (ke go re: Sedulo sa bogosi sa ga Dafita jaaka go kaiwa mo go Luka 1:32,33) e e weleng, ke thiba diphatlha tsa yona; ke tsosa marope a yona, ke e aga gape jaaka

metlheng ya pele” (Amose 9:11). Lereo la bofelo kwa ntle ga pelaelo, ke lereo leo le kaang kago seša.

- “Bomorwawe (Iseraele) ba tla nna jaaka pele. Phutego ya gagwe e tla tlhomamisiwa fa pele ga me” (Jeremia 30:20).
- “Morena ... a itlhaolela Jerusalema gape” (Sagaria 2:12), o e dire Mošhate wa Puso ya O na, eo e tla busang lefatshe-lotlhe (bapisa Pesalome 48:2; Jesaya 2:2-4).
- “puso e le ya pele e tla fitlha mo go wena, e leng bogosi jwa morwadia Jerusalema” (Miga 4:8).
- Jaaka Modimo a ne a le mo lefatsheng la Iseraele mo nakong tse di fitileng, fa puso e sena go tlhongwa gape, e tla tswelera go itsewe jaaka “Morena-o-teng” (Hesekiele 35:9 bapisa le Hesekiele 48:35).
- “Ke tla busa batshwarwi ba Juta le batshwarwi ba Iseraele, ke ba aga jaaka mo metlheng ya pele....Go tla utlwala gape mo felong fano ....go be go utlwala gape modumo wa tuduetso wa boitumelo ....gonne ke tla fetola tatlhago ya lefatshe gore le nne gape jaaka mo metlheng ya pele.....Mo felong fano (Jerusalema) ..... difutshane di tla feta gape” (Jeremia 33:7-13).
- Go boa ga Keresete go tla go tlhoma puso e no ya Modimo “Ke tsholofelo ya Iseraele”, eo re tshwannwang ke go ikamanya nayo, ka go kolobetswa mo leineng la Jeso.

5.4 Puso ya Modimo mo Isagong

Kgaolo ya 1 le ya 3 ya dithuto tseno, di tlhagisitse mabaka a le mantsi ka ga popego ya puso e no ya Modimo, le go re e tla gonna puso ya mofuta mang. Re bone go re Aborahame o ne a solofeditswe go re: ka mongwe wa losika la gagwe, ditshika tsotlhe tsa lefatshe di tlile go tshegofadiwa; Baroma 4:13 e otlolola tsholofetso e no go akaretsa lefatshe lotlhe, go re: batho bao ba leng ‘mo go’ losika la ga Aborahame, e bong bao ba leng mo go Keresete, ba tlile go rua lefatshe. Setshwantso sa monna seo se bonweng ke kgosi Nebukatenesara mo go Daniele kgaolo ya 2, se tlhalosa ka fao Keresete a tlileng go boa ka go ne, e le letlapa le lennye, leo le emetseng bogosi ba Keresete, mme morago bogosi bono ba gola go tlatsa lefatshe lotlhe (bapisa le Pesalome 72:8). Seno, se kaa go re: puso ya Modimo ga e kitla e aparela fela fatshe la Kanana le Jerusalema le Iseraele fela, jaaka bangwe ba dumela, puso e no e tla go aparela lefatshe-lotlhe mme Iseraele e tla nna kwao bogosi bono bo theilweng go tswa teng.

Bao ba salang-morago Keresete jaanong, mo bophelong bono, ba tlile “gonna baperesite le di kgosi” ba ba tla busang mo lefatsheng” (Tshenolo 5:10). Re tla busa dikgaolo tsa bogolo bo bo farologaneng; mongwe o tla busa metse e feta e e lesome, mongwe e le metlhano (Luka 19:17). Keresete o tla kgaoganya go busa ga gagwe le rona go potologa lefatshe-lotlhe (Tshenolo 2:27; 2 Thimotheo 2:12). “Bonang, Kgosi (Jeso) e tla busa ka molao; dikgosana (badumedi) di tla laola ka tshiamo” (Jesaya 32:1; Pesalome 45:16).

Keresete o tlile go busa go ya ka bosakhutleng mo sedulong sa bogosi sa ga Dafita, seo se tla bong se tsosolositswe-gape (Luka 1:32,33), ke gore: o tlile go tsaa manno a ga Dafita le puso ya gagwe, eo e neng e le kwa Jerusalema. Jaaka Keresete a tla bo a busa go tswa Jerusalema, e tla bo e le motse moshate wa puso ya Modimo mo isagong. Ke lefelo leo tempele ya Modimo e tlileng go agiwa go ne (Hesekiele 40-48). Fa batho ba ntse ba rorisa Modimo lefatshe

ka bophara ba lone (Maleagi 1:11), tempele e no e tlile gonna motheo wa thoriso ya lefatshe-lotlhe. Ditshaba tsotlhe “ di tla tla ngwaga le ngwaga go obamela kgosi, Morena wa masomosomo, le go dira moletlo wa metlaagana” go potologa tempele e e kwa Jerusalema (Sagaria 14:16).

Loeto leno ngwaga le ngwaga, go ya Jerusalema gape le porofesitswe mo go Jesaya 2:2,3: “E tla re mo malatsing a bofelo thaba (Puso – Daniele 2:35,44) ya Ntlo (tempele) ya Morena e bo e tlhomame, e okame dithaba, e godisitswe kwa godimo ga dithabana; (ke go re: Puso ya Modimo le tempele ya yone, e tlabo e godisitswe go feta dipuso tsa setho) ....Merafe e mentsi e tla nanoga e re: “Tlayang a re tlhatlogeleng kwa thabeng ya Morena, kwa Ntlong ya Modimo wa Jakobe; gore o re rute ditsela tsa ona, ...gonne molao o tla tswa kwa Sione, Lefoko la Morena le tswa kwa Jerusalema”. Seno se tlhagelela jaaka setshwantsho sa ngwaga tsa ntlha tsa bogosi ba Iseraele, fa batho ba ne ba gasa jaaka peo, lefoko ka kitso ya ga Keresete ka a tlile go busa batho, ba ye kwa “thabeng” ya puso ya Modimo, eo ka bonya e tlileng go aparela lefatshe-lotlhe.

Bothata bo bogolo gompieno, ke go re: batho ba bantsi ba “rorisa” Modimo go iponela maemo a se polotiki, a setho (sekai: mo dikerekeng), setso, maemo ka ntlha ya maikutlo, go na le go “rorisa” Modimo ka ntlha ya go mo tlhaloganya e le Rraarona le Mmopi wa rona. Mo pusong ya Modimo, go tlile go nna le kgatlego ya go ithuta ditsela tsa Modimo; batho ba tla bo ba tletse maatlametlo a maikutlo a no, go re ba etele kwa Jerusalema le mafelo a le mantsi mo lefatsheng, go kgona go nna le kitso e no ka ga Modimo.

Go na le tlhakatlhakano le kgobeletlo e kgolo, eo e tlisiwang ke tsamaiso e e sokameng le go tlhoka bosiamisi bo bo tsepameng, go tlile gonna le tsamaiso e le nosi ya bosiamisi – “Molao, le mafoko a Modimo”, ao a tla buiwang ke Keresete go tswa Jerusalema. “Ditšhaba tsotlhe ba tla thologela go ne” go rutiwa ga mofuta o no, gongwe go tla khutlisa mathata ao a gatelelang ditshaba mmogo le tse dingwe, jaaka go diragala

gareng ga batho bao ba ipatlelang kitso ka bo bone ga jaana mo lefatsheng leno.

Tlhaloso e no ya ditshaba di thologela kwa Jerusalema e tshwana le setshwantsho seo se tlhagisiwang mo go Jesaya 60:5, foo Majuta “fa bontsi jo bo fa lewatlang bo sokologela kwa go wena, fa khumo ya baheitane e tla kwa go wena” Seno se gokagana sentle le porofeto ka ga puso ya Sagaria 8:20-23:-
 “Go santse go tla tla merafe le baagi ba metse e mentsi; baagi ba motse mongwe ba tla ya kwa go o mongwe ba re: tlayang a re yeng go kopa bopelotlhomogi mo Moreneng le go batla Morena wa masomosomo! Le rona re a ya. Go tla tla merafe e mentsi le ditšhaba tse dikgolo go batla Morena wa masomosomo mo Jerusalema .....banna ba le lesome ba dipuo tsotlhe tsa ditšhaba ba tla tshwara Mojuta, ba itshwarelela ka moja wa kobo ya gagwe ba re: re rata go ya le lona, gonne re utlwile gore Modimo o na le lona”.

Thuto e no e neelana ka setshwantsho sa morafe wa Majuta o dirilwe “Tlhogo, e seng mogatla” ya ditshaba tse dingwe, ka ntlha ya go ikwatlhaa le go sokologa ga bone (Doiteronomio 28:13); leano la Modimo la go pholosa lefatše ka morafe wa Majuta le tla bo le tlhologanngwa ke mongwe le mongwe. Go tlhoka kitso ya seno mo dikerekeng tse dingwe tsa bokeresete go tla nyeletswa ka gangwe. Batho ka go rata ba tla nna le kgololesego ya go bua ka ga dilo tseno, go re ba kgone go bolelela Majuta, “Re utlwile go re Modimo o na le lona”. Dikgang ka nako eo e tla gona tseo di buang ka ga tsa puso ya Modimo, go nale magang ao a senang ntlha le dikakanyo tsa go sa laolege tseo di tsaang maatla le nako ya motho, a sa boelwe ke sepe.

Jaaka re neilwe maikarabelo a kalo, gona le bo Modimo, ga go makatse fa Keresete “ O tla seka gare ga ditšhaba.... ba tla thula ditšhaka tsa bona megoma, ba fetola marumo a bona disekele. Setšhaba ga se nke se somole tšhaka go tllhabana le se sengwe. Ga ba kitla ba tlhola ba ithuta tllhabano” (Jesaya 2:4). Gona le maatla ga Keresete, le go

siana ga gagwe mo go agisanyeng merafe, go tla dira ditšhaba go latlha dibetsa tsa bone, ba di fetolele di diriswa tsa temo, ba tlogele go katisa masole. “mo malatsing a gagwe tshiamo e tla tlhoga” (Pesalome 72:7) – dilo tsa semowa di tla tlotlomadiwa di tsholelediwe kwa godimo, tlotlo e newe bao ba bontshang boutlwelo-botlhoko le go phatsima semelo sa Modimo, e bong lorato, boutlwelo-botlhoko jalo le jalo. Bapisa maemo a no le seo re se bonang mo lefatsheng leno, go tlotlomadiwa baikgantshi, barukhutli, ba ba megagaru.

Boithaopo ba go thula “disabole gonna megoma” e tla gonna bontlha-nngwe ba letsholo le legolo la temo-thuo, diphetogo tseo di tla tlelang lefatshe leno fa go busa Jeso Keresete. Ka ntlha ya sebe sa ga Atamo, lefatshe le ne la hutsiwa (Genesi 3:17-19), ga tlisa mathata a go bona dijo ka bothata. Mo pusong ya Modimo “go tla nna letlotlo la mabele mo lefatsheng, a go sume kwa ditlhoeng tsa dithaba (tseo di neng go le komelelo); a leungo la lone le tshwane le Lebanone” (Pesalome 72:16). “Molemi o tla kgatlhanang le yo o kotulang; le yo o gatang maungo a moweine a fitlhelang yo o gasang peo” (Amose 9:13), lefatshe le tla bo le nonne ka dikotla go ka re fa dijo, go fedisa khutso ya kwa Etene.

Tiro e kanakana e bontsha fa ka nako ya puso ya ga Keresete, temothuo e tla gola. Diporofeto di re naa kakanyo ya go re batho ba tla boela ba kgona go itlamela ka dijo le tsotlhe, bogolo ka go phela bophelo ba go lema:-

- “Mongwe le mongwe o tla nna ka fa tlase ga setlhare sa moweine sa gagwe, le fa tlase ga setlhare sa feie sa gagwe,
- go se yo o tshosang; gonne molomo wa Morena wa masomosomo o buile jalo” (Miga 4:4).
- Go ikgona ga go itlamela, go tla fedisa kgatelelo eo e agileng mo melawaneng ya tsamaiso ya khiro le go dirisa

madi. Motho a dira bophelo ba gagwe botlhe, go re fela bonnye bo humisiwe ke maatla a o mongwe.

- “Mme ba tla aga matlo, ba nna mo go ona; ba tla tlhoma masimo a moweine, ba ja maungo a ona. Ga ba kitla ba aga fa yo mongwe a tla nnang teng; ga ba kitla ba tlhoma gore go je yo mongwe. ....Gonne bone ke losika lwa ba ba tshegofaditsweng ke Morena...” (Jesaya 65:21-23).

Jesaya 35:1-7 e na le mafoko a porofeto eo e bontshang ka fao lefatshe leo le senyegileng le tlileng go ntshwafadiwa, le boela le nona gape, le tlisa dijo le boitumelo le pholo mo lefatsheng, ka ntlha ya go rata ditsela tsa Modimo, le go rata dilo tsa Modimo. Bao ba tla dirang mo go lo ne, ba tla itemogela go huma ga lone:- “A sekaka se itumele le naga e e omeletseng! A leboa le duduetse, le thunye jaaka sešese! Ee le tla thunya, le duduetse. Le gona le tla ipela ....Metsi a tla phunyega mo sekakeng, dinoka di ela mo nageng e e omeletseng. Motlhaba o o fisang o tla fetoga letsha” le ntwaga gareng ga diphologolo e tlile go tloswa: “Phiri le kwana di tla fula mmogo”, le bana ba tla tshameka ka lebolobolo (Jesaya 65:25; 11:6-8).

Fela jaaka khutso ya diphologolo e ne ya tla go tsone ka ntlha ya sebe sa ga Atamo, re bone gore khutso eo e tla fedisiwa mo diphologolong, ga mmogo le mo bathong. Go le jalo buka ya Tshenolo e dirisa tshwantshiso, e bua ka ga diabolo (e leng sebe le ditiro tsa sone) jaana: diabolo a ‘golegwa’, kgotsa go thibelwa, mo nakong ya ngwaga-kete wa puso ya Jeso. Batho ba tla bo ba phela nako e telele e le ruri, fa motho a ka swa a le dingwaga di le 100, go tla bo go tsewa a sule a sale lesea (Jesaya 65:20). Basadi ba tla pholosiwa mo go boneng bana (Jesaya 65:23). “Foo matlho a difofu a tla foufologa, ditsebe tsa disusu di tla kabologa. Foo ditlhotsi di tla tlola jaaka tshephe. Loleme la semumu lo tla duduetse” (Jesaya 35:5,6). Seno se tla diragala ka ntlha ya maatla a mowa wa Modimo, o o tlileng go neelwa gape go diragatsa dikgagamatso tseno. (bapisa le Bahebere 6:5).

Go botlhokwa go tlhaloganya, fa mo pusong ya Modimo, e ka se tshwantshiswe le setlhaketlhake gongwe kwao badumedi ba tlileng go kgobokanngwa gone, ba itumelela tsotlhe tseno jaaka e ke te ba arametse letsatsi, jaaka go diriwa gompiano, fa batho ba etetse setlhaketlhake sengwe. Mme go bo tlhokwa thata go tlhaloganya gore botlhokwa ba puso ya Modimo, ga se fela go itumedisa badumedi, ka go ba neela tsotlhe tseo di neng di ba tshwenya mo bophelong bono, mme botlhokwa ba puso e no, e tla bo e le ba go rorisa Modimo, go fitlhela lefatshe-lotlhe le tletse ka kgalalelo ya O na, ke o na maikaelelo ao:- “Gonne lefatshe le tla tlala kitso ya kgalalelo ya Morena jaaka metsi a khurumetsa lewatle (Habakuke 2:14). Ke o ne maikaelelo a Modimo: “Fela ruri, ka botšhelo ba me le ka lefatshe lotlhe le tla tlala kgalalelo ya Morena” (Numeri 14:21). Go rorisa kgotsa go galaletsa Modimo ke go re batho ba lefatshe ba tla leboga, ba rorise, mme ba rate semelo sa Modimo, ba fetoge go tshwana le O na; ka gonne lefatshe le tla bo le le ka mokgwa o no, Modimo o tla letla lefatshe go re le phatsime kgalalelo e no na lo: ke ka moo “ba ba pelonomi bona ba tla rua lefatshe, ba natefelwa ke letlotlo la kagiso.” (Pesalome 37:11), go na le go itumelela bophelo bo bo monate. Bao “ba nang le tlala ya tshiamo, ba e nyorelwa.... ba tla kgorisiwa” ka yone mo pusong ya Modimo (Matheo 5:6).

Fela kakanyo ya go rua bophelo bo bosakhutleng, gantsi e dirisiwa jaaka kgogedi, go gogela batho go re ba nne le kgatlhego mo bokereseteng. Fela, gonna na bo, e tla gonna lebaka la go nna mo pusong ya Modimo – e leng go rorisa Modimo. Ka nako e feng, go mo matleng a Modimo, morago re sena go koloba, go itumelela seno le go rata go tshwannwa ke go godisiwa mo go rona ka nako tsotlhe.

Go mokwadi wa mafoko a mo bukeng e no, dingwaga di le lesome fela, tsa go phela mo boitumelong le tolamo ya segakolodi sa me le Modimo, go go golo go feta mathata ao ke akanyang ke na le o na mo bophelong bona. Fa ke akanya go re tuelo ya bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo, go

gakgamatsa e le tota, mme go intumedisa mo go feteletseng, e bile ke tlhoka mafoko go ka tlhalosa.

Le fa re leba ka leitlho le lengwe la setho, gonna mo pusong ya Modimo, go tshwanna gonna seo se re rotloetsang tsatsi le letsatsi, go tlogela dimpho tsa lefatshe leno, go galala maemo, le go batla tsa bokgabo. Mme re lebelele tsa isago, tsa bophelo, Jeso o ne a re tlhaga botlhale fa a ne a re:- “Jalo he, batlang pele puso ya Modimo le tshiamo ya ona, mme tsotlhe tseo lo tla di okelediwa” (Matheo 6:30-34). Dilo tsotlhe tseo re ka akanyang ka tsone ga jaana mo bophelong bono, ga di ka ke tsa lekanngwa le gonna mo pusong ya Modimo.

Re tlhoka go batla “tshiamo ya Modimo” ke go re: re leke go aga le go rata semelo sa Modimo, bokao e leng: go batla gonna mo pusong ya Modimo, ka gonne tse di boitshepo di tla dirwa gona, gape re batle gonna botlalo, go na le fela go batla go efoga loso le go phela bophelo bo bonolo go ya goile.

Gantsi, tsholofelo ya efangele e tlhagisiwa ka mekgwa eo e gogelang batho. Seno se raa gore thotloetso ya rona gonna mo pusong ya Modimo, e farologane mo go gakgamatsang, tsatsi le letsatsi. Jaanong seo re se tshitshinyang fa no, ke go leka go thusa; maikaelelo a rona a ntlha ke go re o ithute efangele, mme re bontshe go e obamela ka go kolobediwa, re rotloetswa ke maikaelelo a go rata go obamela Modimo, e seng motho. Kolobetso e le go bontsha ditebogo tsa rona go Modimo, re lebogela tsholofelo eo Modimo o re neelang yone, le mabaka ao ka o ne re batlang gonna mo pusong ya Modimo, le go gola go tia mo tumelong morago ga go koloba.

5.5 Ngwaga-Kete ‘Millennium’

Go fitlha mo nakong e no, thuto ya rona ka bophelo mo pusong ya Modimo, e dira gore: moithuti yo o kelo-tlhoko a ipotse a re: ‘A setshwantso se no sa puso ya Modimo, se bonala fela e le ditiro tsa motho?’ Batho bao ba tla bong ba phela mo

pusong ya Modimo ba tla bo ba santsane ba na le go belega bana (Jesaya 65:23) gape ba swa (Jesaya 65:20). Batho bano ba tla bo ba na le go sa utlwaneng, bo Keresete o tla lolamisang tsotlhe (Jesaya 2:4), ba tla bo ba tlhoka go lema go bona dijo, le ge go tla bo go le botoka ka nako tseo mo pusong ya Modimo. Seno se bonala se farologane le tseo di neng di solofeditswe badumedi, go re ba tla amogela bosasweng, banna mo popegong ya Modimo, ba lekanngwe le baengele, bao ba sa nyaleng kgotsa go nyalwa, kgotsa gonna le thari (Luka 20:35,36). Karabo ya tsotlhe tseno e ikaegile mo go reng: bontlha-nngwe ba puso ya Modimo bo tlike gonna le selekanyo sa dingwaga di le sekete (1,000) – ‘ngwaga-kete’ (lebelela Tshenolo 20:2-7). Ka nako ya Ngwaga-kete e no, go tla nna ditlhopha di le pedi tsa batho mo lefatsheng:-

1. Basiami - bangwe ba rona, bao ba ileng ba sala Keresete morago ka botshepegi mo bophelong bono pele a boa kwa legodimong, bao ba tla bong ba neilwe mmele wa ga Keresete, ba amogetse bosasweng ka ba atlhotswe. Ela-tlhoko ‘mosiami’ bokao ke ‘yo o laleditsweng’, mme go kaa modumedi mongwe le mongwe wa boamaaruri.
2. Batho bao ba tlwaelegileng, bao ba senang bosasweng, bao ba neng ba sena tshono ya go ka itse efangele ka nako ya go boa ga ga Keresete – ke go re: ba ne ba se boikarabelo mo go atlholweng.

Fa Keresete a sena go tla, banna ba le babedi ba tlabo ba le mo tshimong, yo mongwe a tsewe (go atlholwa), yo mongwe a tlogelwe (Luka 17:36); bao ba tla bong ba ‘tlogetswe’ ba tla nna bontlha-nngwe ba setlhopha seno sa bobedi.

Fa basiami ba sena go apara mmele wa ga Keresete ka ba atlhotswe, ga ba kitla ba tlhola ba swa kgotsa gonna le thari. Tlhaloso ya tseo di itemogetsweng ke bao jaanong ba leng mo pusong ya Modimo, di tshwanetse tsa itemogelwa ke bao ba saletseng morago, ba setlhopha sa bobedi – bao ba tla bong ba phela fa Jeso a boa, mme ba sa itse ka ga ditlhokego tsa

efangele. Mpho ya basiami ke gonna “baperesiti le dikgosi: ba ba tla busang mo lefatsheng” (Tshenolo 5:10). Dikgosi di tshwanetse go busa mongwe; batho bao ba neng ba sa itse ka ga ditlhokego tsa efangele, ka nako ya go boa ga Keresete ba tla letlwa go phela, le go busiwa. Ka “gonna mo go Keresete” re tla ungwelwa mo mphong ya gagwe – eo e leng gonna kgosi ya lefatshe: “yo o fenyang, ... ke tla mo naya thata mo baheitaneng. O tla ba busa ka lore lwa tshipi, ...jaaka le nna ke amogetse mo go Rre” (Tshenolo 2:26,27).

Sethwantsho sa ga Keresete ka ga ditalente se nna le mosola jaanong go tlhalosa – ba ba tshepagalang ba ne ba newa metse e le lesome go e busa (Luka 19:12-19). Kitso ka ga ditsela tsa Modimo, ga e kitla e tlala lefatshe ka bonako fa Keresete a sena go tlhongwa jaaka kgosi kwa Jerusalema; batho ba tla etela Jerusalema go ithuta ka ga ditlhokego tsa Modimo go o rorisa (Jesaya 2:2,3). Gopola, gape, go re thaba ya Daniele 2:35,44 (eo e emetseng puso ya Modimo) ka bonya e tswelela go tlala lefatshe. Tiro ya batshepiwa e tlile gonna go phatlalatsa kitso ya Modimo le puso ya O na lefatshe-lotlhe.

Fa Iseraele e ne e le bogiso ba Modimo bogologolo, tiro ya baperesiti e ne e le go ruta setshaba ka kitso ya Modimo (Maleagi 2:5-7). Go ba kgontsha go dira seno, ba ne ba beilwe mo metseng le metsaneng ya Iseraele. Mo go tlhongweng ga puso eo e galalelang ya Modimo, basiami ba tla tsaa marapo a baperesiti mo pusong ya Modimo (Tshenolo 5:10).

Fa Keresete a ka boa gompieno:

1. Bao ba leng boikarabelo ba sule, ba tlile go tsosiwa, bone ga mmogo le bao ba phelang ba le boikarabelo go atlholwa, ba tla bilelwa sedulong sa katlholo.
2. Bao ba leng boikarabelo ba fitlhelwa ba le kgopo ba tla otlhaiwa ka loso, basiami ba newe bophelo bo bo sa khutleng. Ditshaba tseo di ganang Keresete le tsone di tla atlholwa.

3. Basiami ba tla busa batho bao ba tla bong ba le teng, mme ba se boikarabelo mo katlholong ya Modimo; basiami ba tla ruta batho ba no molaetsa wa efangele ka basiami e tla bo e le “dikgosi le baperesiti” (Tshenolo 5:10).
4. Puso e no e tla nna gona go fitlha dingwaga di le 1,000 di fete. Ka nako ya puso e no, batho botlhe bao ba iseng ba apare bosasweng ba tla utlwa lefoko la efangele, ka jalo ba nne boikarabelo mo katlholong. Batho ba nako e no ba tla phela maphelo a maleele a boitumelo.
5. Morago ga ngwaga-kete (1,000), go tla tsoga ntwaga go lwantshwa Keresete le batshepiwa ba gagwe, ntwaga eo Modimo o tla e fedisa. (Tshenolo 20:8,9).
6. Morago ga ngwaga-kete (1,000) botlhe bao ba suleng mo nakong ya puso e no, ba tlele go tsosiwa ba atholwa (Tshenolo 20:5, 11-15).
7. Ba ba bosula gareng ga bone ba tlele go nyeleletswa ruri, basiami ba setlhophaga sa bobedi ba tla tlhakanngwa le ba ntlha, ka botlhe ba tlabo ba amogetse bosasweng, sebe se fedile mo lefatsheng.

Ka go rialo, maikaelelo a Modimo ka ga lefatshe a tla bo a tlele botlalong. Lefatshe le tla bo le tletse ka batho bao ba apereng bosasweng, e le basiami. Leina la Modimo ‘Yahweh Elohim’ (bokao e leng ‘Yo o tla itlhagisang ka setlhophaga sa ba ba maatla’) le tlabo le tlele botlalong. Sebe le loso ga di kitla di tlhola di tlhorontsha lefatshe; tsholofetso ya go re losika la noga lo tla pšwetlwa tlhogo, e tla bo e tlele botlalong (Genesi 3:15). Ka nako ya puso ya ngwaga-kete ‘millennium’, Keresete o tla be a busitse “go ya o be o digele dira tsotlhe fa tlase ga dinao tsa gagwe. Mmaba wa bofelo yo o tla nyelediwang ke loso..... mme e tla re dilo tsotlhe di sena go digelwa fa tlase ga gagwe, le e ne Morwa a ikobele O na o o digetseng tsotlhe fa tlase ga gagwe,

gore Modimo e nne wa tsotlhe mo go botlhe” (1 Bakorinthe 15:25-28).

Seno ke “ bokhutlo, motlhang a tla neelang Modimo Rara bogosi” (1 Bakorinthe 15:24). Seo se tla latelang morago ga paka eo Modimo e leng “wa tsotlhe mo go botlhe” ga re a se bolelelwa, ga re itse? Seo re se itseng fela, ke gore re tla bo re apere bosasweng, popego ya Modimo, re phelela go rorisa Modimo le go O kgatla. Go tla bo go sena bopaki fa re batla go ka akanya go re go tla diragala eng ka kwa ga ngwaga-kete o sena go feta.

Go tlhaloganya sentle “efangele ya puso ya Modimo” go botlhokwa thata go ka bona pholoso, go mongwe le mongwe yo a buisang mafoko a no. Re go kopa ka tswee-tswee go re o ithute dithuto tseno gape, o boeletse go buisa le go tlhola ditemana tseo di nopotsweng o ithute tsone go tswa mo Baebeleng, mme o di dumele.

Modimo o ba tla go re re tsene mo pusong ya O na. Maikaelelo a Modimo ke go letla mongwe le mongwe go itlhophela go re o tla direla mang, sebe, seo se tlisang loso kgotsa bophelo. Modimo o re letile, O batla re nna bontlhannngwe ba bogosi ba gagwe, go na le fela go bontsha maatla a gagwe a go tlhola bophelo. Kolobetso e re amanya le ditsholofetso tsa O na mabapi le puso ya O na. Go thata go dumela go re kolobetso, eo e latelwang ke dingwaga di se kae tsa go obamela lefoko la Modimo, e ka re bonela tsela ya go tsena mo kgalalelong e e sa feleng ya paka eo. Fela, tumelo ya rona mo loratong le legolo la Modimo, e tshwannwa ke go tia. Go sa kgathalesegele mathata ao re a utlwang tsatsi letsatsi, ka boammaaruri, ga rena lebaka leo le bonalang go ka gana pitso e kana eo e dirwang ke efangele ya Modimo go mongwe le mongwe yo nang le ditsebe go e utlwa?

“Fa Modimo o le ntlheng ya rona, ke mang yo o ka emelanang le rona?” (Baroma 8:31).

“Gonne ke kaya gore dipogo tsa sebaka seno ga se tsa sepe, fa di bapisiwa le kgalalelo e re tla e senolelwang” (Baroma 8:18).

“Gonne tlalelo ya rona e e botlhofo ya nako e khutswane e re direla letlotlo le le sa khutleng le le gaisang tsotlhe la kgalalelo” (2 Bakorinthe 4:17).

Go Dumela mo Tirisong 11: Bokao ba Puso ya Modimo mo go Rona Gompieno

Go tlhagisitswe pele gore: “A puso ya gago e tle” e ne e le puo eo e neng e le kgalalelo le puso ya Baroma, ka ba ne ba dumela fa batho botlhe bao ba phelang ba le ka fa tlase ga puso ya Roma, e le batlhanka ba ga Kaisare. “A puso ya gago e tle” ke kopu eo e neng e tsewa e le go nyefola kgotsa go nyatsa puso ya Roma. Maemo a no, ke ka moo baeteledi-pele ba Roma baneng ba tlhaloganya boruti ba ga Jeso: ke thuto eo e thubang, ka moo e ne e sa amogelesege. Fela, jalo le rona gompieno, patlo ya rona ya puso eo e tlang, e ga nwa ka mafega ke batho ba nako tsa rona, bao ba e batlang go tlhongwa jaanong; ba bile ba batla go ikgaoganya le lefatshe leno go re ba e bone. Tlhaloso eo e itsegeng ka ga bogosi bono, e fitlhelwa mo go Jesaya 2:1-4, ke kopu go ya go Iseraele go fetola mekgwa e e bosula eo ba neng ba e dira. Ka gonne fa ba sena go fetoga, ba tlile go tsamaya mo ditseleng tsa Modimo, ka jalo: “Ba ntlo ya ga Jakobe, tlayang [jaanong] a re tsamaeng mo leseding la Morena!” (2:5). Tsholofelo ya Iseraele e tshwanetse go ba rotloetsa go phela bophelo ba bogosi bono jaanong, ba le mo lefatsheng. Fa e le gore re tlile go tsamaya mo di tseleng tsa Modimo go ya go ile? Re tshwannwa ke go dira jaanong le rona: “go nne re itapisetsa sona seo le go se tlabanela, ka re solofela mo Modimong o o phelang, o e leng Mopholosi wa batho botlhe, bogolo wa bone ba ba dumelang.” (1 Timotheo 4:10).

Ka tsholofetso ya bophelo bo bosakhutleng e le kgakalanyana go tsotlhe tseo, tsholofelo ya puso e tlile, fela go gontle go lemoga fa re solofeditswe bophelo bo bosakhutleng,

ka mantswe a mangwe bophelo bo bo senang loso. Lefatshe leo re phelang mo go lone ga lena tsholofetso eo, kgotsa kakanyo ya motho yo o phelang ga jaana, a phela letsatsi a itumeletse bophelo bo bosakhutleng mo mmeleng wa nama. Jaanong batho ba lefatshe ba tlotlomatsa basha go feta dilo tsotlhe. Go ikatisa le go tshameka metshameko ke tseo di ratwang bosetshaba. Dibuka 'magazines' di tlhagisa difatlhego tseo di senang matsutsube le mebele e mentle. Botsofe bo lebelelwa kwa tlase; batsofe ba isiwa le go tsholwa kwa dintlong tsa bagodi, kwa ntle ga go tsholwa ka maitseo, ba kgaogantswe le ditiragalo tsa lefatshe. Ditlolo tsa matlalo, dikaro tsa go ntlafatsa mebele le difatlhego, go jalelwa ga moriri mo ditlhogong jalo le jalo, ke tsamaiso ya maphelo a rona tsatsi le letsatsi. Go fokotsa bokete ba mmele, le go tsholetsa ditshipi e nna dilo tsa boikepo tseo di tlotlomadiwang. Go gatelelwa tota go bonala ka fa ntle ga motho, go nale ponalo ya ka fa teng (semelo sa motho). Boutlwelo-botlhoko, go intsha setlhabelo, le go ikokobetsa jalo le jalo, ke dilo tseo di sa tlotlomadiwang, ga di tsewe tsia. Go Mokeresete, go itlhopholola mo ditirong tsa lefatshe go botlhokwa tota, ke molao wa Keresete. Ka gonne go se kitso ya katlholo eo e tlang, go se kitso ya bokhutlo, re ka iphitlhela re setse kwa morago, ga go kgalemelo ya go diragatsa mekgwa e e siameng, go itumela ga rona go tsa jaanong gantsi e nna tumelo eo e obamelwang. Ka go rialo, go utlwisa-botlhoko go bona kgaitshedie-moreneng a tshwenyegile bogolo ka ntlha ya bokete ba mmele wa gagwe, bakaulengwe ba tswelletse go ikatisa mebele gonna maatla, ba senya nako e ntsi ba kuka ditshipi.... re tshwerwe ke kakanyo ya bophelo ba segompieno... go leka go tshwana le setshwano sa lefatshe leno leo le tlleng go nyelediwa. Tsholofetso ya bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo, bokao ba yone ke gore: mekgwa ya lefatshe leno, ga ea tshwanna gonna mekgwa ya bao ba tla ruang puso ya Modimo. A re sweng ka kagiso, re le mmele yo boketenyana, bo koko ka boitumelo ba lebeletse bosakhutleng bo bo tlang!

GO TLHALOGANYA LEFATSHE LA GOMPIENO

Go kakanyo mo go rona rotlhe gore lefatshe leo re phelang mo go lone, ka mokgwa mongwe le phatsima sengwe sa bosakhutleng ‘eternal’, sengwe sa Modimo; fela go le jalo, tlhago ga e re etelele pele go itse Modimo le efangele ya gagwe. Ke ka moo re neetsweng Baebele. Ka go tlhaloganya fela ka ga puso ya Modimo eo e tlang mo no lefatsheng, re kgona go lepa dilo, go tsaa dintlha tseo di tlhagisitsweng, go itirela buka eo e nang le dintlha ‘framework’, go tswa go tebo ya rona ya ditiragalo tsa lefatshe tseo di dirang gore re tsee tshwetso ya go ikgaoganya le ditiro tsa lone. Re a bona fa tlholego-yotlhe e ngongorega, e sa ngongoregele le fela, mme e ngongoregela go tla ga letsatsi la puso ya Modimo.

Jeremia o ne a phela bophelo ba bogosi bono ba Modimo jaanong, a ikgaogantse le lefatshe, fa ka tsatsi pele ga go thubiwa ga motse wa Juta, Jeremia a reka lefatshe, a le kwadisa mo leineng la gagwe – ka gonne Jeremia o ne a itse gore: “Ke tla tlisetsa morafe o tse di molemo tsotlhe tse ke di o solofeditseng, fela jaaka ke o tliseditse tatlhego yotlhe e. Masimo a tla rekwa gape mo lefatsheng le, le lo buang ka ga lone lo re: ‘Ke sekaka fela fa go se nang batho le dikgomo; le neetswe mo diatleng tsa Bakalatea. Ba tla reka masimo ka selefera, ba kwala dikwalo tsa teng, ba di kana, ba bitsa basupi, mo lefatsheng la Benyamene” (Jeremia 32:42-44). Jaanong ka a ne a bona lefatshe la gagwe le nyelela, o ne a tlhaloganya fa di diragala, ka gonne o ne a batlisisa go phela ka nako ya gagwe, a itse gore tsatsi lengwe, mo pusong ya Modimo eo e tlhomilweng, o tla phela teng.

GONNA RE LETILE GO BOA GA JESO

Fa re dumela fa re tlile gonna teng koo, re tla lebelela ka tlhoaafalo, re lebeletse letsatsi leo le tlang. Ga re kitla re itumelela go boa ga Keresete fa re sena bonnete ba go amogela go tswa seatleng sa Morena bogosi. Ka gonne re sena bonnete

“E tlare Keresete yo e leng bophelo ba rona a bonala, foo le lona lo bonale nae mo kgalalelong. Jaanong he bolayang ditokololo tsa lona tsa lefatshe, e bong boaka.....” jalo le jalo (Bakolose 3:4,5). Ga re itaole ka ntlha ya gore re batla go lebega re le ba ba botoka go ka amogelwa, mme e le ka ntlha ya gore re a dumela gore re setse re amogetswe ke Morena. Ka boutlwelo botlhoko fela.

Gore pholoso ke ka boutlwelobotlhoko, go re kgontsha go lebelela kwa pele, ka maikatlapelo, go nale, go belaela go boa la bobedi ga Keresete, ka go rialo maphelo a rona a fetolwa ke seo. “Gonne bopelotlhomogi ba Modimo bo bonetse..... bo re ruta gore re itatole boikepo le dikeletso tsa lefatshe, ... re ntse re lebeletse lesego la tsholofelo le ponatshego ya kgalalelo ya Modimo o mogolo le ya ga Keresete Jeso Morepholosi” (Tito 2:11-13). Ka mantswe a mangwe- Re ikgaoganye le ditiro tsa lefatshe leno.

BOIKOBO

Kwa bokhutlong, kitso ya puso ya Modimo, ke dikgang tseo di tshwanetseng go re dira batho bao ba ikobileng. Dikgang tse dintle tse di monate tsa puso eo e tlang ya Modimo, di ne tsa tlhalosediswa Belešatsare, fa a ne a bolelelwa gore: “ .....ga o a ka wa kokobetsa pelo ya gago, le fa o ne o itse dilo tsotlhe tseo” (Daniele 5:22). Ka re itse dilo tseno.... re bo mang rona gonna teng, gonna le manno le seabe mo go yone? Bogolo le go bolelelwa ka ga yone.....? Tsotlhe tseno di tshwanna go re dira ba ba boikobo.

Gape e re dira boikobo ka mokgwa mongwe. Botlhe ka mokgwa mongwe re palelwa ke go sala Modimo morago, ka jalo re lwa nao. Go gontsi goo re sa go tlhaloganyeng le jaanong. Fela, fa re dumela go tla ga puso ya Modimo, re nale tsholofelo ya phodiso ya malwetse otlhe, e bong loso, manyalo ao a thubegileng, le dikamano tseo di sa lolamang.....dilelo tsotlhe tsa lefatshe leo le aparetsweng ke boleo, di tla go thopiwa ke puso

eo e tlang ya Modimo. Kwa ntle ga tebo e no, tseo di diragalang mono lefatsheng, go sokamisiwa ga bosiamisi le melao mengwe, go gatelelelwa jalo le jalo, di tla re tlogela re latlhegile, re reregile, re galefile, go se motheo o o tsepameng go tswelela gonna le dikamano tseo di edileng le Rara.

Phapogo ya 8: Puso ya Modimo Gompieno

Graham Bacon

Gonna teng le bokao ba puso ya Modimo gompieno bo gareng ga badumedi ba boammaaruri bao ba salang Jeso morago, bao ba dirang Modimo kgosi ya bone. Poulo o kwadile a kwalela Baefeso a tlhalosa ka ga bophelo ba bone ba pele ba boikepo a re: “lo ne lo le kwa ntle ga morafe wa Modimo wa Iseraele” (Baefeso 2:12). Mo letlhakoreng le lengwe, mo go Keresete, re nna ba “morafe” (commonwealth) wa Iseraele. ‘commonwealth’ ke mokgatlo o o dirwang ke setlhopho sa batho bao ba dumelanang le mokgatlo wa bogareng, mo kgetlhong leno e le Modimo. Go ralala dingwaga tse dintsi, ditlhopho tseno tsa batho ba ne ba simolola puso ya semowa, Jeso e le kgosi, mme Modimo ya nna Morena Mothata-yotlhe. Badumedi ba boammaruri ba gompieno, ke setlhopho sa tseo di agang mokgatlo o no (commonwealth). Bogosi ga se bogosi ba sepolotiki, fela e kopantshwa ke tumelo ya badumedi ba boammaaruri le borena ba Morena Jeso, le go amogela go busa ga Modimo gareng ga bone.

Fa Jeso a ne a fodisa bao ba fofetseng, disusu, le ditsenwa (Matheo 12) Jeso o rile: “Jaanong fa ke kgarametsa medemone kwa ntle ka Mowa wa Modimo, foo puso ya Modimo e tla bo e tlile go lona”. Tiro ya phodiso ya ga Keresete, e ne e le fela lemme, sekai sa tseo di tla diragalang mo pusong e e tlileng, sebakanyana fela. Kakanyo eo e tshwanang e diragala gape mo go Luka 10:9-11, gape ka ga dikgakgamatso tseo di neng di diragatswa ka ba le 70: “lo be lo fodise balwetse, ...lo re: ‘Puso ya Modimo e lo atametse’”. Fa molaetsa o no o ne o ganwa, “le lone lorole lwa motse wa lona lo lo kgomaretseng dinao tsa rona, re a lo lo phimolela. Fela, itseng gore puso ya Modimo e atametse”. Barutwana bao ba ileng ba tshepega le badumedi ba boammaruri, ba dira setlhopho seo se tla nnang bontlhanngwe ba puso ya Modimo, eo e tlang go itsisewe ke bone mo lefatsheng. Gape, seno ga se lekanngwe le tseo di tla bonwang kgotsa go itumelelwa fa puso ya Modimo e le mo no

lefatsheng, fela ke bopaki ba gotla ga yone mo isagong. Re
tshwannwa ke go phela bophelo ba puso eo jaanong mo no
lefatsheng!

Thuto ya 5: Dipotso

1. Mo go tseo di latelang, ke nako e feng eo puso ya Modimo e tlleng go tlhongwa ka yone?
  - ☐ Puso ya Modimo e ntse e le teng e tlhomilwe kgale
  - ☐ Fa Keresete a boa go tswa legodimong
  - ☐ Ka letsatsi la Pentekosete mo ngwageng-kgolong wa ntlha
  - ☐ E tlhomilwe mo pelong tsa badumedi fa ba tlhomamisiwa.
2. A naa puso ya Modimo e kile ya bo e le teng mo nakong eo e fitileng? Fa go le jalo e ne e le ya mofuta mang?
3. E fedisitswe leng?
4. Ngwaga-Kete ke eng 'Millennium'?
  - ☐ Puso ya boutlwelo-botlhoko mo pelong tsa rona
  - ☐ Puso ya ngwaga di le 1,000 ya badumedi kwa legodimong
  - ☐ Puso ya ngwaga di le 1,000 ya Satane mo lefatsheng
  - ☐ Ngwaga di le 1,000 tsa ntlha tsa puso ya Modimo mo no lefatsheng.
5. Puso e no ya Modimo e tla bo e le jang?
6. Badumedi ba baomaaruri ba tla bo ba dira eng mo ngwageng-kete 'Millennium'?
  - ☐ Ba tla bo ba amogetse bosasweng mme ba busa batho bao ba senang bosasweng mo no lefatsheng.
  - ☐ Ba tla busa kwa legodimong
  - ☐ Ga re itse
  - ☐ Ba tla phela kwa mafatsheng a mangwe
7. A naa molaetsa ka ga puso ya Modimo o ne o rerwa:
  - ☐ Mo testamenteng e ntsha fela
  - ☐ Ke Jeso le Barutwana ba gagwe fela
  - ☐ Mo ditestamenteng tsoo pedi, e bong Testamenteng e kglogolo le e ntsha
  - ☐ Mo Testamenteng e kglogolo fela.

THUTO YA 6

MODIMO LE BOSULA

6.1 Modimo le Bosula

Bontsi ba maloko a dikereke tsa bokeresete, le ditumelo tse dingwe tse dintsi, ba dumela fa go le mokaloba mongwe a bidiwa Diabolo kgotsa Satane, yo e leng tshimologo ya mathata ao a aparetseng lefatshe mo maphelong a rona, le go re mokaloba yo no o boikarabelo mo dibeng tseo re di dirang mo lefatsheng. Baebele e ruta e tlhamaletse go re Modimo o maatla-otlhe. Re bo ne mo **Thutong ya 1.4**, go re baengele ga ba kgone go leofa. Fa re dumela dilo tseno, ga go kgonagale go re re dumele fa go le mongwe yo o maatla a selegodimo, yo o leng kgatlhanong le Modimo mothata-yotlhe. Fa re dumela go re setshedi sa mofuta o no se teng, go raa go re ga re dumele fa Modimo a le maatla-otlhe, e le motlhodi wa dilo-tsothle. Kgang e no e botlhokwa thata mo go makatsang, ka go e tlhaloganya sentle, re tla bona fa go tlhaloganya sentle ga diabolo le satane e le thuto ya motheo ya Baebele. Mo lekwalong go ya go Bahebere 2:14, re bolelelwa go re: Jeso o bolaile diabolo ka loso la gagwe; go le jalo, kwantle ga go tlhaloganya sentle ka ga diabolo, re ka se kgone go tlhaloganya tiro eo Jeso a e dirileng, kgotsa popego ya ga Jeso.

Mo lefatsheng ka kakaretso, bogolo thata jang, mo mafatsheng ao go tweng ke a 'Bokeresete', go na le kakanyo ya go re dilo tsothle tse di siameng di tswa kwa Modimong, fa tse di sa siamang, ke go re tse di bosula di tswa kwa go Satane kgotsa Diabolo. Kakanyo e no ga se tlhola-ntsha; le gone ga se kakanyo eo e leng mo bao ba kgelogileng mo tumelong. Ba Babelone jaaka sekai, ba ne ba dumela fa go ne go le medimo e mebedi, modimo wa tshiamo le lesedi, le modimo wa bosula le lefifi, le go re bobedi ba badimo ba no, ba mo ntweng ka ga le, ba lwela batho ba lefatshe. Korese, kgosi e kgolo ya ba Peresia, o ne a dumela seno. Ke ka moo Modimo O neng wa mmolelela go re:- “Kenna Morena, ga go na ope o sele; le gona ga go na Modimo ope kwa ntle ga me.....Kenna yo ke bopang lesedi, le gona ke tlhola lefifi; ke dira pholoso, le gona ke tlhola tatlhago (bosula 'evil/Calamity'). Kenna Morena yo o dirang dilo tsothle

tse” (Jesaya 45:5-7,22 Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano). Modimo o tlhola kagiso ga pe o tlhola bosula “tatlhego” gongwe dipharagobe. Modimo ke mokwadi, le motlhodi wa “bosula”. Go bo tlhokwa go lemoga fa go le pharologanyo gareng ga “sebe” le “dipharagobe/bosula/tatlhego”, sebe ke molato wa motho, se tsene lefatshe leno ka ntlha ya motho, e seng Modimo (Baroma 5:12).

Modimo o bolelela Korese le batho ba Babelone go re “ga go Modimo ope kwa ntle ga gagwe”. Lefoko la seheberu ‘el’ leo le fetoletsweng “Modimo”, bokao ba lone ke ‘Maatla’, gongwe ‘sediba sa Maatla’. Modimo o tlhalosa fa go se maatla a pe ao a leng teng, kgotsa a tswelelang gona teng kwa ntle ga gagwe. Seno ke lebaka leo le tletseng, leo le bontshang modumedi wa boammaaruri wa Modimo, yo a ka se keng a dumela kakanyo ya diabololo yo e leng moengele o fetogetseng Modimo, kgotsa metemone e e maatla.

Modimo: Motlhodi wa Dipharagobe

Baebele e tletse ka dikai tseo di bontshang fa Modimo e le o na o tlišang “bosula” mo bathong le mo lefatsheng. Amose 3:6 ya re: “fa go le kotsi ‘evil’ mo motseng, Modimo ke O na o e dirileng”, sekai: fa gona le thoromo ya lefatshe mo toropong nngwe, gantsi batho ba amanya tiragalo tsa mofuta o no le bosula ka mokgwa mongwe. Fela, modumedi wa boammaaruri, o tlhaloganya fa e le ditiro tsa Modimo. Ke ka moo moporofeta Miga a reng: “gonne tatlhego (bosula) ‘evil’ e fologile mo Moreneng, ya fitlha kwa dikgorong tsa Jerusalema”. Mo bukeng ya ga Jobe, re buisa ka fao Jobe, modumedi wa makgonthe, a neng a latlhegelwa ke tsotlhe, tseo a di bapetseng mo bophelong ba gagwe. Buka e no ya Jobe e ruta go re: maitemogelo a ‘bosula’ mo bophelong ba motho ga bo bapisiwe le ka fao motho a obamelang kgotsa go sa obameleng Modimo ka teng, fa o direla Modimo, Modimo o tla go atswa ka tse di siameng, fa o sa obamele Modimo, o tla diragalelwa ke tse di bosula ka nako tsotlhe, seno ke seo lefatshe le se rutang, mme ga goa nna jalo

ka Modimo wa Baebele, ke seo buka e no ya ga Jobe e se tlhagisang. Ke ka moo Jobe a neng a Re: “Morena o ne a neile, Morena o bile o tserere” (Jobe 1:21). Jobe gape a re: ‘Morena o neile mme Satane o tseile’. O ne a kgalemela mosadi wa gagwe a re: “A re ka amogela tse di molemo mo Moreneng, mme tse di botlhoko (bosula ‘evil’) tsona re a di gana?” (Jobe 2:10). Kwa bokhutlong ba buka ya ga Jobe, ditsala tsa gagwe di ne tsa mogomotsa ka ga “tatlhego (bosula ‘evil’) yotlhe e Morena a e mo tlišeditseng” (Jobe 42:11 bapisa le 19:21; 8:4). Ka go rialo, Modimo ke motswedi wa “bosula ‘evil’ le molemo” ba mathata ao re itemogelang o ne mo maphelong a rona, e seng seganana sa moengele o o tlhanogetseng Modimo go tweng ke diabololo.

Modimo o laola tsotlhe, o dirisa batho ba ba kgopo go tlisa bosula, go suga le go otlhaya ka lorato batho ba Ona. “gonne Morena o watlhaya yo a mo ratang, o itaya ngwana mongwe le mongwe yo a mo amogelang.... fa lo itshokela go watlhaiwa ..... mme morago gona e ungwele ba ba lailweng ka yona leungo le le agisang la tshiamo” (Bahebere 12:6-11), seno se bontsha fa dipogisego tseo Modimo o re neelang tsone, di re gogela kwa Modimong. Ke go thulanya lefoko la Modimo fa re re: diabololo ke e ne a dirang go re re leofe, re se ka ra nna le bo Modimo, fa e le gore ka nako e le nngwe o re tlišetsa mathata go re ka o ne re gogelwe kwa go Ona. Thuto e no ya kgale, eo e tlwaelegileng mo bathong ba le bantsi ka ga diabololo, e nna le mathata. Seo e nnang mathata ke fa go bapisiwa thuto e no ya kgale le ditemana tseo di buang ka ga motho a neelwa Satane gore “mowa ona o tle o phologe”, gongwe “ba rutiwe go lesa go kgala Modimo” (1 Bakorinthe 5:5; 1 Timotheo 1:20). Fa e le gore Satane ke selo seo se dirang batho ba Modimo go leofa, gonna kgatlhanong le tse di siameng, goreng ditemana tseno di bua ka ‘Satane’ ka mokgwa wa go mo tlotlomatsa? Karabo e mo lefokong le no “moganetsi ‘Adversary’, “Satane” gongwe mathata a bophelo, gantsi a ka thusa motho go re a sokologele Modimong, a dire tse di siameng mo bophelong ba Modumedi.

Fa re amogela fa bosula bo tswa kwa go Modimo, re na le gona go O rapela, go re o re thuse go dira sengwe ka mathata

ao re nang nao, gore a a tlose. Fa a sa dire jalo, re tla bo re itse fa a tswa kwa Modimong go re godisa mo tumelong. Jaanong, fa re dumela fa go le sengwe seo se bidiwang diabolo kgotsa satane golo gongwe, seo se re tlhagisetsang mathata a no, fa re dumela jalo, re latlhegelwa ke tsela eo re ka a amogelang ka yone mathata ano. E katswe e le bogole, bolwetse, le loso la tshoganyetso gongwe dipharagobe tsa bophelo, di tla tsewa jaaka go tlhoka lesego, kgotsa motho go twe o na le sefifi. Fa diabolo e le sengwe seo se maatla, moengele yo o leofileng a le bosula, ka jaalo diabolo o no o tla bo a le maatla go re feta, ka go rialo, ga re kitla re nna le go ka iphemela kgatthanong nae, re tla tshwanna ke go ineela mo go e ne. Fa re bapisa dikakanyo tseno, re gomodiwa ke mafoko ao a reng: ka fa tlase ga tsamaiso ya Modimo, “dilo tsotlhe (le mo bophelong) di dira mmogo go ba tsalela molemo” ke go re badumedi (Baroma 8:28). Ka jalo ga gona selo se tshwana le lesego kgotsa sefifi mo bophelong ba Modumedi.

Tshimologo ya Sebe

Fa re simolola, go botlhokwa go gatelela gore, sebe se tswa mo teng ga motho mongwe le mongwe. Ke molato wa rona fa re leofa. Ee, go ka tlakisa ditsebe go dumela go re ga se molato wa rona fa re leofa. Re tla tswela go leofa, re iphitlhe ka gore, ke ne ke sa batle go leofa, fela diabolo o dirile go re ke leofe, ka jalo diabolo o molato, ka jalo maikarabelo otlhe ka ga dibe tsa rona a beiwe mo magetleng a gagwe (diabolo). Ga go makatse go re mo ditlolong tseo di sisimosang mmele, ka ntlha ya mekgwa eo e bodileng, molatofadiwa a ikopele go itshwarelwa, ka gonne a re o ne a tsenwe ke mowa wa bo satane kgotsa wa diabolo, fa a ne a dira tiro e no, ka jalo a se boikarabelo mo go seo se diragetseng. Fela, re a itse, bontsi ba ditiragalo tsa mofuta o no, di khutla molatofadiwa a atlhotswe.

Re tshwannwa ke go gopola go re “tefo ya boleo ke loso” (Baroma 6:23); sebe se lebisa losong. Fa e ka bo e se molato wa rona fa re leofa, e le wa diabolo kgotsa satane, Modimo o o tshiamo o tshwanetse wa otlhaa diabolo kgotsa

satane, e seng rona. Lebaka la go re re atlholelwa dibe tsa rona, ke bosupi ba go re re boikarabelo mo dibeng tsa rona. Kakanyo ya diabolo e le motho mongwe kwa ntle ga rona, go na le go dumela fa e le sebe mo teng ga rona, ke maiteko a go tlosa boikarabelo ba dibe tsa rona mo go rona. Seno ke sekai se sengwe sa batho bao ba ganang go amogela seo Baebele e se rutang ka ga popego ya motho: go amogela go re ka tlhago popego ya motho e senyegile, mme ya leofa.

“Ga go na sepe se se tswang kwa ntle ga motho, se se ka mo itshekololang, ka go tsena mo go ene....tse di tswang mo mothong ke tsona tse di mo itshekololang. Gonne mo teng, mo dipelong tsa batho, go tswa dikakanyo tse di bosula, e bong dikgokafalo le tsa bogodu le dipolao, le tsa boikanyologo ba banyalani le megagaru le tsa bokgopo le bolotsana..... Tsotlhe tse di bosula tseo di tswa mo teng, di itshekolola motho” (Mareko 7:15-23).

Kakanyo ya go re go na le sengwe kwa ntle ga rona, seo se re leofisang, mme se dire go re re leofe, e kgalhanong le thuto e e tlhamaletseng ya ga Jeso jaaka a e tlhagisitse fa no mo go Mareko 7. Mo teng ga rona, go tswa mo pelong tsa rona, go tlhagelela le naane lotlhe leo la bolelo. Ke ka ntlha ya seno, go re Modimo fa a ne a fedisa lefatshe ka morwalela, o ne a lebelela a re “ka gonne dikakanyo tsa pelo ya motho di bosula go tswa bonyaneng ba gagwe” (Genesi 8:21). Jakobo 1:14 e re bolelela ka fao re raelesegang ka teng: “Mme mongwe le mongwe (batho botlhe) o a raelwa, fa a gogwa gongwe a okwa ke keletso ya gagwe”. Re gogelwa ke keletso tsa rona, mekgwa ya rona e e bosula; e seng sengwe kwa ntle ga rona. “Dintwa di tswa kae, le dikganetsanyo di tswa kae mo go lona?”, Jakobo o a botsa; “A ga di tswe gona mo dikeletsong tsa lona tse di bosula?” (Jakobo 4:1). Mongwe le mongwe wa rona re le batho, o na le dikeletso tsa gagwe a le esi. Ka jalo di tlhagisiwa ke maikutlo a rona a a bosula, ka gonne ke tsa rona, ka bo rona. Ke puo eo e leng boammaaruri gore lenaba la motho, ke motho ka esi.

Buka ya Baroma, gantsi e kwadilwe go tlhalosa ka ga tshimologo ya sebe le ditiro tsa sone, le go re re tshwannwa ke go dira eng go ikatega kgatlhanong le sone. Goa makatsa! Go re mo go lone lekwalo le no, ga go sepe seo se kwadilweng ka ga diabolo, satane go kwadilwe gangwe fela ka ga ene, go tlhalosa tshimologo ya sebe mo bukeng e no. Go le jalo, “diabolo” ke kakanyo ya testamente e ntsha. Fa e le gore go ne go le mongwe yo a re dirang go re re leofe, Poulo a ka bo a tlhagisitse dintlha tsotlhe mo lekwalong leno, go re ruta gore re ka iphemela jang kgatlhanong le diabolo, mme ga a re sepe ka ga diabolo mo lekwalong leno. Mo bukeng ya Baatlhodi mo testamenteng e kgologolo, go kwadilwe thata ka ga ditlolo tseo bana ba Iseraele ba neng ba di dira, fela Modimo ga wa lemosa batho ba no ka ga mokaloba yo no o o dirang batho go leofa, ka gonne o ne a seyo! Go le jalo o ba rotloetsa go re ba lebisise lefoko la gagwe, go re ba tle ba kgone go efoga go kgeloga, ba fetogela tseleng tsa bona tsa nama (Sekai Doiteronomio 27:9,10; Joshua 22:5).

Poulo oa lela, mme oa ipetsa fa a re: “ke itse gore mo teng ga me, e bong mo nameng ya me, ga go na molemo ope; ....molemo o ke o ratang ga ke o dire, ... mme e tla bo e le bolebo bo bo agileng mo teng ga me” (Baroma 7:18-21). Poulo ga a tshwae mongwe phoso, mo go leofeng ga gagwe, gongwe sengwe kwa ntle ga gagwe seo se bidiwang diabolo se dirang go re a leofe. O bone botho ba gagwe e le bona bo bo leofang, e le bone bo bo dirang go re a leofe: “e tla bo e sa tlhole e le nna yo o se dirang, mme e tla bo e le bolebo jo bo agileng mo teng ga me”. Seo Poulo a se gatelelang fano ke go re: go leofa ga gagwe ga go tlhotlhelediwe ke sengwe kwa ntle ga gagwe, mme ke popego ya gagwe eo e eletsang go re e leofe, popego eno ya gagwe e tlwaetse go leofa, ke ka moo sebe se e leng popego ya gagwe se tsaa taolo ya seo a se dirang, ‘ga e sa tlhole e le nna, yo o dirang, mme sebe se se mo gonna ke sone se dirang, go nale seo ke se eletsang’ e bong go dira molemo. Modumedi mongwe le mongwe wa boammaaruri o tla tlhaloganya seo Poulo a se buang, fa a tlhaloganya sebe sentle. Mokeresete yo mogolo jaaka Poulo, ga a ka a utlwa go fetoga ga popego, morago ga go dumela mo efangeleng, e ne e santsane e le motho

yole wa nama le madi, fela kakanyo ya gagwe ka tsa tumelo e fetogile. Bareri ba gompiano ba ‘evangelical movements’ ba paka fa bone ba fetoga morago ga go amogela efangele (sokologa), mme ba fetogile gonna batho ba sele ka motsotswana fela, bao ba sa leofeng, mme ka go rialo ba baa mokeresete tota Poulo kwa ntle ga pholoso, ka gonne Poulo fa a bua mafoko ao re a buisitseng, o ne a tlhotlhelediwa ke mowa o o boitshepo, se lebane seo, mme o santsane a fitlhela sebe mo ditokolong tsa gagwe. Ka jalo, a ba ka re Poulo ga a pholoswa ka ntlha ya dikgang tsa gagwe tsa ditemana tseo di mo go Baroma 7:15-21. Ditemana tseno di tlhagisitse bothata ka seo di se buang. Dafita mongwe wa badumedi tota, nae o ne a bua a re ka ga tefo: “Bona ke tsaletswe mo tshiamololong, mmê o nkamogetse mo boleong” (Pesalome 51:7).

Baebele e tlhamaletse ka ga popego ya motho e boikepo. Fa seno se ka lemogiwa, go ka se tlhokagale go tlhola motho yo o sa bonaleng kwa ntle ga botho ba rona, yo o tlhotlheletsang motho go leofa. Jeremia 17:9 e bua go re: pelo ya motho e boferefere bogolo go dilo tsotlhe, ga re kitla re kgona go ka tlhaloganya bolotsana ba yone. Jeso le e ne o latotse popego ya motho, fa e le bofitlha, e tletse sebe, e le bosula mo go Matheo 7:11. Moreri 9:3 “pelo tsa batho di tletse bosula ‘evil’”. Baefeso 4:18 e neelana goreng motho a kgaogane le Modimo, ke ka ntlha ya go “fifadiwa tlhaloganyo, ... ka ntlha ya go sa itseng ga bone, ka ntlha ya logwadi lwa dipelo tsa bone”. Ke ka ntlha ya bofofu le dipelo tse di sa rutegeng tsa rona, ka tsa semowa. Ka go dumelana le seno lekwalo go Bagalatia 5:19 le bua ka ga dibe tsa rona e le “ditiro tsa nama”; ke nama ya rona, botho ba rona le popego ya bone, tseo di dirang go re re leofe. Tsotlhe ditemana tseo di neetsweng, ga go e pe ya tsone eo e tshitshinyang fa tshimologo ya sebe mo teng ga rona, e le ka ntlha ya gore diabololo o tsentswe keletso e no mo teng ga rona; tefo le go eletsa go leofa re tsetswe ka gone, ke bontlha-nngwe ba botho.

Gape, ka re bone fa pelo e le motswedi wa bosula, tefo le boikepo, re tshwannwa ke go ithuta go e laola. Ga re kake ra

tswelela go latofatsa maitsholo a rona a bosula ao popego ya rona e theilweng mo go ona. “pelo e e logang maano a bolotsana” ke sengwe seo Modimo a se tlhoileng go se bona mo bathong (Diane 6:18). Setshaba sa Iseraele seo se neng se tlhoka tsebe se ne sa ipata ka gore: “Ga re ka ke! Nnyaya! Re tla latela megopolo ya rona. Mongwe le mongwe o tla dira ka fa logwading lwa pelo e e bosula ya gagwe.” (Jeremia 18:12). Pelo e bosula, e loegile, re a gopotswa mo go (Jeremia 17:9). Fela, sebe ke fa re ikakanyetsa ka borona, fa go sa tlhokagale go lwantsha maikutlo a rona go ka kgona, mme re letle bokoa ba pelo go tsaa taolo, mme re ipate ka ditsela tsa yone, jaaka lebaka la rona go leofa. Re tshwannwa ke go batlisisa makoa a popego ya rona [fela jaaka kgaolo e no e leka go dira] mme ka maikatlapelo a kitso eo re ithutileng yone ka ga popego ya rona, re e dirisi go leka go lwantsha le go fenywa maikutlo a bosula a mo teng ga rona. “Disa pelo ya gago bogolo go tsotlhe tse di ka disiwang; gonne bophelo bo tswa mo go yona” (Diane 4:23). Anania, o ne a tshwanna go laola kgotsa go sa laole, fela ‘satane’ o ne a tlatsa pelo ya gagwe, ka jalo, a atlholelwa go sa laole pelo ya gagwe (Ditiro 5:3). Fa re dumela fa sengwe sa leina la ‘satane’ seo re ka se kgoneng go ganetsana naso, se rotloetsa maphelo a rona gore re leofe, se tlatsa pelo tsa rona gonna le keletso ya go leofa le ge re sa batle, re tla bo re dira molato o mogolo, fela jaaka morafe wa Modimo wa Iseraele o ne wa dira, gammogo le Ananiase.

1.2 Diabolo le Satane

Ka nako tse dingwe, mafoko a mangwe a Baebele a tlogetswe fela a sa fetolelwa (“Mamone” , mo go Matheo 6:24, ke sekai sa lefoko la se-Arabo). Fela jaaka lefoko, ‘satane’ ke lefoko leo le sa fetolelwang, mme le tserwe fela jalo go tloga mo di ‘manuscripting’ tsa ntlha tsa Sehebere, leo bokao ba lone e leng ‘Moganetsi’, fa lefoko, ‘Diabolo’ lo ne, e le la Segerika – bokao e le ‘moaki’, ‘mmaba’ kgotsa ‘yo akafatsang ntle le lebaka’ (false accuser). Fa e le gore re ka dumela fa Satane le Diabolo e le maatla mangwe, kgotsa sengwe seo se leng kwa

ntle ga rona, se re dira go re re leofe, go le jaalo, re tla tshwannwa ke go dumelana go re fa re bona mafoko a no mo Baebeleng a tla tshwanna go kaa e ne motho yo bosula o no. Tiriso ya mafoko a no mo Baebeleng, e bonala a ka dirisiwa jaaka matlhalosi, a tlhalosa batho ba ka gale. Ka ntlha ya tiriso ya mafoko a no diabololo le satane ka mokgwa o no mo Baebeleng, go dira go re gonne popota go ka dumela fa a kaya sengwe sa go tshwana le mokaloba yo o bosula kwa ntle ga rona.

LEFOKO 'SATANE' MO BAEBELENG

Mo bukeng ya 1 Dikgosi 11:14 go kwadilwe go re: “Mme Morena a tsosetsa Salomo mmaba (lefoko la sehebero leo le fetoletswe “satane” mo mafelong a mangwe a baebele) e bong Hatate wa Moetomo”. “Modimo o bile wa tsosetsa Salomo mmaba yo mongwe (satane yo mongwe) ....Resone ... e ne e le mmaba (satane) wa Iseraele” (1 Dikgosi 11:23,25). Seno ga se kae go re Modimo o tsositse motho wa maatla a semowa kgotsa moengele gonna mmaba/satane go Salomo; o tsositse batho bao ba tlhalelegile. Matheo 16:22,23 ke sekai se sengwe. Peto o ne a leka go ganela Jeso go re a ye kwa Jerusalema go swa mo mokgorong teng. Jeso o ne a fetoga a raa Peto a re: “Ntlogole o mpote morago, satane/mmaba ‘adversary’.....gonne ga o gopole tsa Modimo, o gopola tsa batho”. Peto o ne a kaiwa e le satane. Mafoko a tlhamaletse, go re Jeso o ne a sa bue ka moengele kgotsa mokaloba mongwe, fa a ne a bua mafoko a no; o ne a bua le Peto. Ka gonne lefoko ‘satane’ mo beileng ya rona ya setswana gantsi le fetoletswe jaaka ‘mmaba’ go na le ‘moganetsi’ (adversary). Bokao ba lefoko leno satane ke ‘moganetsi’ (adversary), e ka tswe e le motho yo o siameng, tota le Modimo nae, a ka bidiwa ga tse ke ‘satane’. Fa re bua nnete, ga go sepe se se bosula ka lefoko leno tota. Bontlhanngwe ba bosula ba lefoko leno, bo ka tlhaga fa le dirisitswe go tlhalosa bosula ba motho, ka mantswe a mangwe, ka lefoko e le moganetsi, fa o ganetsanya le se sentle, o rata go tlisa se se bosula, jaanong boganetsi ba gago e nna bo bosula, ka jaalo o satane yo bosula. Boganetsi ba gago, gape bo ka tlisa seo se

siameng, sekai: motho o batla go bolaya yo mongwe, mme wena wa mo kganela ka jalo boganetsi ba gago bo tlisitse seo se siameng go ya ka molao wa Modimo, ka jalo o Satane, fela wa ditiro tseo di siameng.

Ka jalo re a bona gore lefoko satane ka bo lone ga lena bosula kgotsa tshiamo e pe, ke fela jaaka re buile le tlhalosa fela tiro eo e dirwang? Satane ke “go ganetsa” ‘adversary’.

Bosula bo bo ka amanngwang le lefoko leno, ke fa re tlhaloganya fa bosula ba rona batho e le satane mo go rona ka ntlha ya popego ya rona ya go leofa, ka mantswe a mangwe sebe ke sone se re kgoreletsang (gopola ‘adversary’ moganetsi?) gonna le kamano le Modimo, ka jalo re satane mo Modimong. Modimo O na o ka nna satane mo go rona ka go re tlisetsa diteko mo maphelong a rona, kgotsa go re thibela go dira sengwe, seo rona ka nako eo re bonang se tshwanetse, fela ka kitso ya Modimo go le botlhokwa go re a re thibele ka O re rata o sa ba tle gore re utlwe botlhoko, ka jalo A nne Satane mo go rona go re bontle bo tle bo tlhage. Lebaka la go re Modimo ka dinako dingwe go ka twe ke satane, ga go ree go re Modimo ke modira dibe.

Dibuka tsa Samuele le Ditirafalo di bapile ka dikwalo tsa ditiragalo tseo di tshwanang, go tshwana fela le ditiragalo tseo di fitlhelwang mo bukeng tse nne tsa di efangele, ditirago tseo di kwetsweng mo dibukeng tseno di a tshwana, pharologanyo ke gore puo eo e dirisitsweng e farologane go sekae. 2 Samuele re kwaletswe go re:- “Morena ..... a tlhotlheletsa Dafita go ba senyetsa a re” a ye go bala Iseraele. Re kwaletswe se se tshwanang go tswa mo bukeng ya 1 Ditirafalo 21:1 ya re:- “Satane o kile a tsogela Baiseraele, a tlhotlheletsa Dafita” go ya go bala Iseraele. Mo temaneng e nngwe re bolelelwa gore Modimo ke o ne o tlhotlheletsang Dafita, mo go e nngwe re bolelelwa go re Satane ke e ne a tlhotlheletsang Dafita. Boammaruri ke go re: Modimo o nnile ‘satane’ gongwe ‘mkgoreletsi’ ‘adversary’ go Dafita. Jaaka O ne wa dira go Jobe, wa tlisetsa Jobe diteko mo bophelong ba gagwe, ke ka

moo Jobe a neng a re ka ga Modimo: “O mphetogetse yo o setlhogo, o lwa le nna ka thata ya diatla tsa gago” (Jobe 30:21); ‘o dira jaaka moganetsi (satane) wa me’, ke seo Jobe a neng a se bua. Kgotsa gape, a bua ka Modimo : “Ke na le go kopa bopelotlhomogi mo go Moatlhodi ‘satan (accuser)’” (Jobe 9:15).

LEFOKO ‘DIABOLO’ MO BAEBELENG

Le ka lefoko le no ‘diabolo’ go tshwana fela. Jeso o ne a Re: “A ga ke a lo itlhophela lo le 12 (Barutwana), mme mongwe wa lona ke diabolo? O ne a bua ka ga Jutase Isekariote, motho wa nama, jaaka rona. O ne a sa bue ka ga mokaloba wa motho yo o dinaka, gongwe moengele o o bosula, kgosa mowa mo teng ga motho. Lefoko le no ‘Diabolo’ mo no le kaa motho yo o bosula, a kgokafetse. 1 Thimotheo 3:11 e re neela ka sekai se sengwe. Basadi ba baeteledi-pele ba dikereke ga ba tshwanna go nna ‘molatofatsi’ (slanderers); lefoko la segerika leo leno le fetoletsweng go tswa go lo ne ke ‘diabolo’. Ke ka moo Poulo a neng a kgalemelang Tito, a re basadi ba ba bagolwane mo kerekeng e se ka ya nna ‘balatofatsi ba ba maaka’ gongwe ‘diabolo’ (Tito 2:3). Le Thimotheo nae, o ne a mmolelela (2 Thimotheo 3:1,3) gore: “mme itse gore mo malatsing a bofelo go tla tla dipaka tse di bokete ....batho e tla nna.....ba ba latofatsang (diabolo)”. Seno ga se re go re batho ba tla fetoga gonna ba semowa ba nne go lo gongwe go raela batho ba bangwe, mme e le go re: Batho ka kakaretso ba tla fetoga gonna boikepo thata. Se se botlhokwa re batla go re se tlhaloganngwe ke go re mafoko ‘diabolo’ le ‘satane’ ga a kae moengele yo o oleng, a latlhelwa lefatsheng, mme a tswelletse go lwa le Modimo, a lwela batho go ba laola, a dira batho go re ba leofe; mowa wa gagwe o tsena mo bathong, go ba dira go re ba dire tse di bosula.

SEBE, SATANE LE DIABOLO

Mafoko ‘satane’ le ‘diabolo’ a dirisiwa fela jaaka setshwantsho go tlhalosa popego ya motho, le ditakatso tsa

yone, mo teng ga rona, eo re buileng ka ga yone mo **Thutong ya 6.1** ke tsone (ditakatso tseno) ‘satane’ le ‘diabolo’ wa rona. Ga pe, mafoko a no a mothofaditswe, ka jalo go ka buiwa ka ga o ne jaaka ‘diabolo’ – mmaba wa rona, molatofatsi wa maaka ka ga boammaaruri. Ke o na mokgwa o motho wa nama a leng ka teng – diabolo ka sebele. Kgokaganyo gareng ga diabolo le ditakatso tsa rona tse di bosula – sebe se se mo teng ga rona – se tlhalosiwa ka tlhamalalo mo ditemaneng tse dintsi: “Jaanong e re ka bana (rona batho) ba na le madi le nama, le ene (Jeso) a nna natso fela jalo, gore a nyeletse ka loso (la gagwe) ene yo o nang le thata ya loso, e bong Diabolo” (Bahebere 2:14). Diabolo fa no o tlhalosiwa a le boikarabelo mo losong. Fela re a itse go re “tuelo ya bolelele ke loso” (Baroma 6:23). Ka go rialo ‘Loso’ le ‘Diabolo’ tshwanetse tsa bo di amana. Ka o na mokgwa o o tshwanang Jakobe 1:14, o re bolelela go re: keletso tsa rona tse di bosula, di a re raela, mme di re gogele kwa go direng sebe, seo se tsalang loso; fela, Bahebere 2:14 e bolela fa Diabolo a tsala loso. Yone temana e no e tlhalosa fa Jeso a nale madi le nama, e bong popego ya motho, go re a tle a kgone go nyeletsa diabolo. Bapisa seno le temana mo bukeng ya Baroma 8:3: “...Modimo o se dirile, wa athola bolelele mo nameng ka go roma Morwaa-ona mo tshwanong ya nama (ke go re: fela jaaka mo sebopegong sa batho) ya bolelele le ka ntlha ya bolelele”. Seno se bontsha fa diabolo a tshwana le ditakatso le dikeletso tsa rona, tseo e leng popego ya rona ka tlhago. – Go botlhokwa go tlhaloganya go re Jeso, o ne a raelesaga fela jaaka rona. Fa o ka se tlhaloganye thuto ya diabolo, go raa go re: ga o kitla o kgona go bona le go lebogela popego le tiro eo Jeso a e dirileng. Ke ka ntlha e no fela, ya go re: Jeso o ne a le mo popegong ya rona – ‘diabolo’ a le mo teng ga gagwe – o dirile go re re bone gona le tsholofelo ya pholoso (Bahebere 2:14-18; 4:15). Ka go fenya ditakatso tsa kelotso ya gagwe, diabolo wa Baebele, Jeso o ne a kgona go fenya kgotsa go nyeletsa diabolo mo sefapanong (Bahebere 2:14). Fa e le go re ‘diabolo’ ke motho kgotsa moengele yo o maatla, ka nako e no o tshwanetse a bo a sa tlhole a phela, o bolailwe ke Jeso mo sefapaanong. Bahebere 9:26 e tlhalosa fa Keresete a bonetse gangwe “..... gore a tlhose bolelele ka go itira setlhabelo”. Bahebere 2:14 e bapisa seno ka go

re: ka loso lwa gagwe, o bolaile diabololo mo teng ga gagwe, ke go re o bolaile “mmele wa bolelo” (Baroma 6:6), sekai ke gore: popego ya rona ya nama, bolelo boo bo bontshiwang ke mebele ya rona.

“Yo o dirang bolelo ke wa ga Diabololo” (1 Johane 3:8), ka gonne bolelo bo tsalwa ke go ineela go ditakatso tsa botho ba rona, ka tlhago tse dibosula (Jakobo 1:14,15), tseo Baebele e di bitsang ‘Diabololo’. “...se Morwa Modimo o se bonatsegetseng ke go senya ditiro tsa ga Diabololo” (1 Johane 3:8). Fa re nepile, fa re re Diabololo ke bolelo, e leng dikeletso tse di bosula tsa nama ya rona, tseo di tlhagisang ditiro tse di bosula, ke go re: kwa bokhutlong re dira sebe ka ntlha ya tsone. Seno se pakiwa ke 1 Johane 3:5: fa a re: “ene (Jeso) o bonetse gore a tlose bolelo”. Seno se netefatsa fa ‘bolelo/dibe tsa rona’ le ‘ditiro tsa ga diabololo’ e le selo se le sengwe. Mo go Ditiro 5:3 go tlhagisiwa sekai se sengwe, sa kgolagano e no gareng ga diabololo le bolelo. Petoro o ne a re go Ananiase: “Ke eng fa Satane a tladitse pelo ya gago?” mme mo temaneng ya 4 a re ga pe “... O tsenyeditseng tiro e mo pelong ya gago?” Fa re tshola sengwe kgotsa re fitlha sengwe se se bosula mo pelong tsa rona go tshwana le fa Satane a tladitse pelo ya gago. Fa rona re fitlha sengwe jaaka sekai, e ka tswe e le leano le le bosula mo teng ga pelo tsa rona, tshimologo ya lone e tswa mo teng ga rona, e seng kwa ntle ga rona. Fa mosadi a nna moimana a tshola ngwana, ngwana ga a gole kwa ntle ga mmaagwe, o simolola go gola mo popelong ya mmaagwe. Jakobe 1:14,15, e dirisa setshwantsho seo se tshwanang, se tlhalosa ka fao thaelo ya rona, e belegwang le go tsala sebe, seo se tlisang loso. Pesalome 109:6 fa o e bapisa le e no, le yona e tshwantsha moikepi le ‘satane’: “Mo tsoetse moikepi go mo laola; a yo o mo sekisang a eme fa letsogong le le jang la gagwe” (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka) yo o tla molaolang (bapisa le Pesalome 110:1)

Gotlhe mo testamenteng e kgologolo go molaetsa o o tshwanang – gore pelo ya motho ke motswedi wa go tlhoka-tsebe mo go utlweng le go obamela ditaelo tsa Modimo. Buka ya Diane, e gatelela thata go tsaa tsia boferefere ba pelo.

Kakanyo ya motho ke serala seo go lowang ntwala ya semowa. Dafita o bua ka fao “go senya” go leng kwa botennye ba pelo ya moikepi, go ba tlhotlheletsa go leofa (Pesalome 36:2). Testamente e ntsha e tswelletska ka kakanyo e no, e go bitsa go tlhokagala ga bo Modimo “mo pelong tsa batho” ke o na mmaba wa rona, kgotsa moganetsi wa rona, kgotsa molwa-kgatlhanong le rona. Moopedi yo o neng a tumile ka mmimo wa ‘pop’ e bong ‘Cliff Richard’ o ne a tlhalosa kamano e no gareng ga diabololo le kakanyo ya motho, mo go nngwe ya dipina tsa gagwe tseo a tlwaelegile ka tsone: “She’s a devil woman, with evil on her mind” (Ke mosadi wa molotsana a tletse bolotsana mo kakanyong ya gagwe). Nka tlhalosa diabololo e le ‘go bua le bowena (kgotsa fa o goa mafoko a boele mo ditsebeng tsa gago) (echo)’ eo e diragalang ka nako tsotlhe mo dikakanyong tsa rona, le mo go wena. “Ke dumela mo Modimong”, ke a akanya, gotle ‘karabo ‘echo’ Ee, fela .... a O teng tota....? Gongwe, “ke tshwannwa ke go thusa tiro eno. ‘Ok’, ke tla neelana ka madi”. Mafoko a boela ditsebeng tsa gago ‘echo’: Ee, fela, fa ba sa tshepagale ke tla dirang? A o ka itlamba ka seo? O tlhokomele ka madi a gago.....” ke gone go bua le esi, kgotsa ‘echo’ eo e leng ‘diabololo’ o o rutwang ke Baebele.

MOTHO FATSO

Fela o ka tswe o re: ‘fela, Baebele e bua ka ga diabololo e ke te ke motho!’ Seo ke boammaaruri; Bahebere 2:14 e bua ka “yo o nang le thata ya loso, e bong Diabololo”. Le ge motho a buisa Baebele ka lo bakanyana fela le le khutswane, a ka lemoga fa gantsi go dirisiwa puo ya mothofatso mo Baebeleng – e bua ka ga dilo e kete ke motho. Ka jalo, buka ya Diane 9:1 e bua ka mosadi yo o bidiwang ‘Botlhale’ a aga ntlo, buka ya Baroma 6:23 e tshwantsha bolelo go Moduedi wa badiri a duela ka loso. Kgang e no, e tlhalositswe ga pe mo **Phapogong ya 4**. Diabololo wa rona, ke dikeletso tsa rona tse di bosula ka tlhago. Tiragalo yotlhe e no e diragala ka fa teng ga motho, dikakanyo, dikeletso, jalo le jalo. Ka go rialo diabololo/sebe se diragala go tswa mo teng ga motho (kgotsa dikakanyong tsa gagwe), ke ka moo, diabololo gantsi a mothofadiwa, ka gonne ko pheletsong bosula boo bo

diriwa ke motho. Sebe se mothofaditswe jaaka Moduedi wa badiredi (sekai Baroma 5:21; 6:6,17; 7:3). Jaanong goa tlhaloganyega goreng diabolo a mothofaditswe, ka gone diabolo ke go re sebe. Ka tlhaloso eo, Poulo ke ka moo a buang ka ga batho ba na le maphelo a le mabedi, jaaka tiragalo e no e diragala ka fa teng ga rona (Baroma 7:15-21): motho wa nama, ‘diabolo’ (sebe), o lwa le motho wa mowa. Ka ga seo Poulo a itemogelang sone, rea bona go re go batho ba le babedi teng ga mongwe le mongwe, ba lwang teng ga rona. Bontlhanngwe ba rona, bo Poulo a reng ke ‘motho wa nama’ ke yone ‘diabolo’ kgotsa ‘boleo’, bo mothofaditswe e be go twe ke “yo o bosula” (Matheo 6:13) –e leng diabolo ka fao Baebele e mo tlhalosang ka teng. Lefoko la Segerika le fetoletsweng “yo o bosula’ fano le fetoletswa jaaka “motho yo o kgopo” mo go 1 Bakorinthe 5:13, go bontsha go re fa motho a ineela mo ditseleng tsa sebe, e nna “yo bosula” – ka boene – e nna “yo bosula”, gongwe ‘Diabolo’.

‘DIABOLO’ LE ‘SATANE’ MO POLOTIKING

Mafoko a no ‘Diabolo’ le ‘Satane’ a dirisitswe ga pe go tlhalosa ba ba boikepo, tsamaiso e e bosula (kgotsa ya boleo) eo re phelang mo go yona. Boagisanyi boo bo patelediwang ke mekgwa ‘social society’, kamano ya sepolotiki, maemo mo ditumelong ‘pseudo-religious hierarchies’ tsotlhe di tsamaiso tseno tsa lefatshe, di kgobokantswe go buiwa ka tsone mo Baebeleng ka go re ke di tsamaiso tsa ‘diabolo’. ‘Diabolo’ le ‘Satane’ mo Testamenteng e ntsha gantsi e bua ka ga tsamaiso ya polotiki ya Sejuta le ya Seroma. Ke ka moo re buisang ka ga badumedi ba latlhelwa kwa kgolegolong (Tshenolo 2:10), go tewa matona a kwa Roma a tshwara badumedi. Gontse go le jalo, mo bukeng e no ya Tshenolo, re buisa ka ga Phuthego ya kwa Peregamo e agile kwa sedulo sa Satane se leng go ne, gongwe kwa teroneng, e neng e le teng – ke go re: tulo ya puso ya Roma eo e neng e laola karolo ya lefatshe leo Peregamo e leng mo go lone, foo go neng go le setlhopha sa badumedi teng. Re ka se ka ra re: Satane fa a ne a le teng, o ka bo a na le terone kwa Peregamo. Tlolo molao ya motho a le e si, ke tlolo molao

kgatlhanong le molao wa Modimo (1 Johane 3:4). Fela sebe seo se dirwang mmogo, ka setlhophah, jaaka maatla a sepolotiki le dikamano tsa sone, ke maatla ao a leng magolo go feta a motho a le e si, ke o ne maatla a no a mogoso ka puso, ao gantsi a mothofatswang jaaka diabolo o o maatla. Ka yone go akanya jaana, mafatshe a tshwana le a 'Iran' le maatla a mangwe a mafatshe a se-iselamo, a ne a bitsa 'United States of America', "Satane yo mogolo" – ke go re: moganetsi yo mogolo, go maikaelelo a bone a sepolotiki le tumelo ya bone ya Se-iselamo. Ke o ne mokgwa oo, mafoko a no 'diabolo' le 'satane' gantsi a dirisiwang ka go ne mo Baebeleng.

Jaaka re tla kwa bokhutlong, go bo tlhokwa go gatisa go tlhaloganya ga rona mo Baebeleng yotlhe, go na le go nopola temana e le nngwe kgotsa tse pedi, mme go tswa go tsone re age thuto, eo e tlakisang ditsebe ka ga diabolo, re sa bapise le seo Baebele e se tlhagisang. **Thuto ya 6.1** le kgalo e no, di tla tlhoka thapelo pele re di buisa, go letla Modimo go re bula matlho go bona masaitsewang a gagwe ao a iphitlhleng mo efangeleng. Dingwe tsa ditemana tseo gantsi di dirisiwang go ruta thuto eo e tlwaelegileng ka ga 'diabolo' le 'satane' di ka fitlhelwa mo bukeng ya me eo setlhogo e leng "The Real Devil".

Bao ba na leng bothata go amogela tlhagiso ya rona ka ga setlhogo seno 'diabolo' le 'satane' ba ka ipotsa dipotso tseo di latelang: (1) A naa Sebe se mothofaditswe? E go jalo. (2) A ke boammaruri go re lefoko le no 'satane' le ka dirisiwa jaaka letlhalosi? Ee, ke letlhalosi. Bothata ke eng, fa re sa amogele go re bolele kgotsa sebe se mothofaditswe jaaka mmaba/satane wa rona? Lefatshe gantsi le mothofaditswe mo makwalong a ga Johane, le a efangele; ke setlhogo se fe se se botoka go feta mothofatso ya 'satane' le 'diabolo'?

6.3 Medemone

Dikgalo tse pedi tseo di fitileng, di re tlhaloseditse goreng re sa dumele fa diabolo le satane gona motho kgotsa moengele wa mokaloba yo o dirang batho go leofa. Fa re dumela go re ga go sebopiwa sa mofuta o no, le mademone ao a

tsewang e le badiredi ba ga diabololo, go raa go re ga a yo. Batho ba bantsi ba akanya fa Modimo a re neela tse dintle tsa bophelo, fa diabololo le matemone a gagwe a re tlišetsa di lo tse di bosula mo maphelong a rona, a tsee tsotlhe tseo di siameng, tseo Modimo o re neetseng tsone.

Baebele e ruta e tlhamaletse, fa Modimo e le motswedi wa maatla otlhe (lebelela **Thuto 6.1**), le go re O na (Modimo) o boikarabelo go tsotlhe tse di siameng le tse di bosula mo maphelong a rona:-

“Kenna yo ke bopang lesedi, le gona ke tlhola lefifi; ke dira pholoso, le gona ke tlhola tatlhago (bosula ‘evil/Calamity’)” (Jesaya 45:7 Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano).

“tatlhago e fologile mo Moreneng, ya fitlha kwa dikgorong tsa Jerusalema” (Miga 1:12);

“A kotsi e ka dirafalela motse e Morena a sa e dirafatsang?” (Amose 3:6).

Ka jaalo, fa re nna le mathata mo maphelong a rona, re tshwannwa ke go amogela go re a tswa kwa Modimong, e seng go pega molato diabololo gongwe matemone. Jobe e ne e le monna yo o neng a latlhegelwa ke dilo tsotlhe tseo di leng dintle, tseo Modimo a tshegofaditseng Jobe ka tsone, fela ga a ise a ke a re: “Matemone a no a tseile tsotlhe tseo Modimo o di nneetseng”. Nyaya, utlwa go re o rileng:-

“Morena o ne a nneile, Morena o bile o tsere. A leina la Morena le bakwe!” (Jobe 1:21);

“A re ka amogela tse di molemo mo Moreneng, mme tse di botlhoko tsona re a di gana?” (Jobe 2:10).

Fa re tlhaloganya fa dilo tsotlhe di tswa kwa Modimong, fa mathata a re tlhasela mo bophelong ba rona, re ka rapela Modimo, re mo kope go re a re imolole, mme fa a sa di re jalo,

re tla nonofa, ka re itse go re o a re neetse, go re thusa go aga semelo sa O ne mo go rona:-

“Morwaaka, se kaye kwatlhao ya Morena se sennye, le gona o se ka wa kgobega marapo, fa a go kgalemela; gonne Morena (e seng Metemona) o watlhaya yo a mo ratang, o itaya ngwana mongwe le mongwe yo a mo amogelang. Fa lo itshokela go watlhaiwa, Modimo o lo tshola jaaka bana; gonne ke ngwana ofe yo rraagwe o sa mo watlhaeng? Mme fa lo sa bone kwatlhao e botlhe ba e bonang, lo tla bo lo le bana ba dikgora, e seng ba nnete” (Bahebere 12:5-8).

MODIMO: MOTSWEDI WA THATA-YOTLHE

Modimo ke motswedi wa maatla otlhe:-

“Ke nna Morena, ga go na ope o sele; le gona ga go na Modimo (lefoko la Sehebere la ‘Modimo’ bokao ba lone ke ‘maatla’) ope kwa ntle ga me” (Jesaya 45:5);

“A go na le Modimo kwa ntle ga me? Nnyaya, ga go na lefika le sele. Ga ke itse lepe”, Modimo a rialo (Jesaya 44:8);

“gore lo itse fa Morena e le ene Modimo, mme go se na ope o sele kwa ntle ga ona” (Doiteronomio 4:35).

Ditemana tsa mofuta o no di tswelela go tlhagelela poeletsa mo Baebeleng. Ka gonne Modimo e le motswedi wa maatla otlhe, e bile e le Modimo a le esi, ke ka moo a leng Modimo a re ke Modimo o o lefufa, o re gopotsa gangwe le gape fa o sa batle go lekanngwa le ope. (Sekai Ekesodu 20:5; Doiteronomio 4:24).

Modimo o nna le lefufa, fa batho ba simolola go dumela mo medimong e mengwe, fa ba re mo go O na: ‘O modimo yo mogolo, yo o maatla, fela re santsane re dumela ka fa thoko, gore go bangwe, medingwana fa thoko ga O na, le fa ba se maatla jaaka wena Modimo, fela ba teng. Seno ke lebaka la go sa dumeleng fa go le medemone kgotsa diabolo, gammogo le

Modimo wa boammaaruri. Seno ke moila o mogolo, oo bana ba Iseraele ba neng ba o dira. Bontsi ba Testamente e Kgologolo, e tletse ka ga dikai tseo di bontshang ka fao bana ba Iseraele ba neng ba tlontlolola Modimo ka go dumela mo medimong e mengwe le mo go O na. Re tlile go bontsha go tswa mo Baebeleng go re “Metemone” eo batho ba dumelang mo go yone gompiano, e tshwana fela le medimo ya diseto eo bana ba Iseraele nabo, ba neng ba dumela mo go yone, ka jalo Modimo wa ba otlhaa.

MEDEMONE KE MEDIMO YA DISETO

Mo go 1 Bakorinthe, Poulo o tlhalosa goreng Badumedi ba seka ba nna le kamano le medimo ya diseto, go e dumela le e seng go e rorisa. Ka nako tsa Baebele, batho ba ne ba dumela fa medemone e le medingwana eo e ka rorisiwang, go re mathata a se ka a aparela maphelo a bone. Ka jalo ba itirela mefuta ya medemone, eo e neng go tshwana le fa o direla medingwana ya diseto, ba rorisa medemone e no. Seno ke yo ne tlhaloso goreng Poulo a dirisa mafoko “medemone” le “medimo ya seseto” ka go a fapanya mo dikwalong tsa gagwe:-

“Ka re, tse baheitane ba di tlhabelang ba di tlhabela medemone, e seng Modimo. Mme nna ga ke rate gore lo ikopanye le medemone....Mme fa mongwe a ka lo raya a re, se ke nama ya setlhabelo sa medimo, foo lo se ka lwa ja ka ntlha ya segakolodi....” (1 Bakorinthe 10:20,28). Ka go rialo, medemone le medimo ya seseto ke selo se le sengwe. Ela-tlhoko ka fao Poulo a reng ba tlhabela “medemone (medimo ya seseto) e seng Modimo” – medemone e ne e se Modimo, ka gonne go le Modimo a le esi fela, go latela go re medemone ga e na maatla ape, ka gonne e se Modimo. Seno se gateletswe go feta ke temana e e latelang ya 1 Bakorinthe 8:4:-

“Jaanong fa e le go ja nama ya ditlhabelo tsa medimo ya diseto, re itse gore modimo wa seseto (medemone) ga o sepe mo lefatsheng le gore ga go Modimo ope o sele, fa e se ona o le mongwe fela”. Medimo ya seseto, gongwe medemone, ga e

phele ka gope, ga eyo. Go Modimo a le esi fela, wa boammaaruri, gongwe maatla a le mangwe fela mo lefatsheng. Poulo o a tswelala mo ditemaneng (5,6):-

“Gonne le fa go ka ne go le teng tse go tweng ke medimo, ...jaaka go na le medimo e le mentsi le barena ba le bantsi (fela jaaka batho ba dumela mo mefuteng e mentsi ya medemone gompiano – medemone yo mongwe yo o dirang go re o latlhegelwe ke tiro, yo mongwe o dirang gore le tlhalane le mosadi wa gago, jalo le jalo) fela go rona (Badumedi ba boammaaruri) go Modimo o le mongwe fela, Rara, yo o dilo tsotlhe di tswang mo go ene; (tse di molemo le tse di bosula, jaaka re bone go tswa ditemaneng tse dingwe)”.

Bopaki bo bongwe go bontsha fa batho ba testamente e ntsha ba ne ba dumela fa medemone e le medimo ya diseto, o ka e fitlhela mo go Ditiro 17:16-18; seno se tlhalosa mokgwa o Poulo a neng a rera ka teng kwa Athene, toropo eo e neng e ineetse mo go direleng medimo ya diseto, ka jalo, ba rorisa medemone e e farologaneng. Fa ba sena go utlwa Poulo a rera Efangele, batho ba re, “E kete ke moreri wa medimo (medemone) e sele (e mesha): Ke ka gonne o ne a rera Efangele ya ga Jeso le tsogo ya baswi”. Ka jaalo, batho ba ne ba akanya go re “Jeso” le “tsogo ya baswi” e ne e le medemone e mesha gongwe medimo ya diseto e mesha, eo ba neng ba e tlhalosediwa. Fa o ka buisa kgaolo yotlhe, o tla bona ka fao Poulo a tsayang matsapa go ruta batho ba no boammaruri ka ga Jeso, mo temaneng ya 22 a re: “lo tlotla medimo thata” (ba ne ba rorisa medemone) mme o ne a ba ruta fa Modimo a se yo mo medemoneng gongwe medimo ya diseto ya bone. Gopola go re Modimo ke O ne fela motswedi wa maatla. Fa Modimo o seyo mo medemoneng, go raa go re medemone ga e na maatla, ka gonne go sena motswedi o mongwe wa maatla ntle le Modimo wa boammaaruri – ka mantswe a mangwe, medemone ga e yo.

‘MEDEMONE’ MO TESTAMENTENG E KGOLOGOLO KE MEDIMO YA DISETO

Fa re boela kwa Testamenteng e kgologolo, go bopaki bo bontsi, go bontsha fa “medemone” e le selo se le sengwe le medimo ya diseto. Doiteronomio 28:22-28, 59-61 e bonetse-pele fa malwetse a tlhaloganyo, e tla gonna kotlhao nngwe eo e tlang go dirisiwa go otlhaa thoriso ya medimo ya diseto kgotsa medemone. Seno ke tlhaloso ya go amanngwa ga medemone le malwetse a tlhaloganyo mo tesetamenteng e ntsha. Fela, a re lemogeng go tloga fano go re, puo eo e dirisiwang mo Baebeleng ka ga medemone e ammanngwa le malwetse, bogolo jang ne, malwetse a tlhaloganyo, e seng bolele kgotsa sebe. Ga re utlwe ka go pe Jeso a ntshetsa ntle medemone ya polao, kgotsa medemone ya lefufa jalo le jalo. Gape kelotlhoko e tshwanetswe ya bewa mo go reng Baebele e bua ka batho bao ba nang le medemone kgotsa bolwetse, go na le go re medemone ke yo ne e lwatsang batho. Go ka thusa go itse go re phetolelo ya segerika ya testamente e kgologolo e fetoletse lefoko ‘daimonion’ go “modimo wa seseto” mo go Doiteronomio 32:17 le mo Pesalomeng 106:37; lone lefoko leno, ke leo le fetoletsweng ‘medemone’ mo testamenteng e ntsha. Pesalome 106:36-39 e tlhalosa ka ga diphoso tseo di dirilweng ke bana ba Iseraele, mme e tshwantshanya medimo ya diseto ya kanana le medemone:-

“Ba (Baiseraele) direla medimo ya bona ya diseto e e tlogileng ya nna serai mo go bona. Ba tlhabela mewa e e bosula (medemone) bomorwaa-bone le bomorwadia-bone. Ba tsholola madi a a senang molato, - madi a bomorwaa-bone, ba ba tlhabela medimo ya diseto ya Bakanana; .... Ba ikgotlela ka ditiro tsa bona, ba akafala ka go dira ga bona”.

Go tlhamaletse, medemone ke fela, leina le lengwe la medimo ya diseto. Thoriso ya medemone Modimo o e tlhalosa e le go rorisa “tiro tsa diatla tsa bone .... dilo tse ba itlhametseng tsone” ka gonne go direla medemone, ke ka ntlha ya dikakanyo

tša ditlhogo tša bone, medimo ya diseto, e ne e le “tiro tša diatla tša bone”. Ka jalo, ba ba dumelang mo medemoneng gompieno, ba dumela mo dilong tseo motho a itlhametseng tsone, go na le seo Modimo o re rutang sone.

Doiteronomio 32:15-24 e tlhalosa ka fao Modimo a galefang ka go ne, fa batho ba dumela mo medemoneng: Iseraele a “tlhokomologa Modimo o o mo dirileng, a nyatsa lefika la pholoso ya gagwe. Ba tsosa lefufa la ona ka go direla medimo e sele, ba o gakatsa ka makgapha. Ba tlhabela medemone e seng Modimo le medimo e ba neng ba sa e itse e mešwa e e leng gona e tlang e borraabo ba neng ba sa e itse....Ya re Morena a bona jalo, a ba latlha, a gakaletse bomorwawe le bomorwadie... ke tla ba subela sefatlhego sa me....gonne bone ke losika lo lo sokameng gotlhe, ke bana ba ba sa ikanyegeng E re ka ba tsositse lefufa la me ka tse e seng Modimo, ba nkgakatsa ka medimo ya bone ya boithamako..... Ke tla ba kgobokanyetsa masula”

Ka jalo, Modimo o tlhalosa medemone ka mokgwa o o tshwanang le medimo ya diseto, matlhabisa-ditlhong, le lefela la mafela. – dilo tseo e leng moila go di dumela, tseo di senang bophelo. Go dumela medemone go bontsha go tlhoka tumelo mo Modimong. Ga go botlhofo go dumela fa Modimo e le O na o re tlamelang ka dilo tsotlhe, dilo ka bobedi, e bong tseo di siameng le tseo di leng bosula mo maphelong a rona. Go botlhofo go akanya fa dilo tse di bosula di tswa kwa mongweng o sele, ka gonne fa re ka re di tswa kwa Modimong, re tla tlhoka gonna le tumelo mo Modimong, re solofela fa O tla di tlosa kgotsa di tla re thusa, di re ungwela ka go re ruta thato ya Modimo kwa bokhutlong.

MEDEMONE YA TESTAMENTENG E NTSHA

Fela mongwe a ka re: “go tweng ka ditemana tsotlhe mo Testamenteng e ntsha tseo di buang ka medemone?”

Sengwe seo re tshwanetseng ke go setlhaloganya ke go re: Baebele ga e ka ke ya ikganetsa, ke lefoko la Modimo-mothata-yotlhe. Fa re bolelelwa ka mokgwa o o tlhamaletseng go re: Modimo o tlhola kgotsa o tliša Matlhoko le mathata, le go re ke motswedi wa maatla-otlhe, ka jalo, Baebele e ka se fetoge e re bolelela fa medemone – e leng medingwana eo e leng kgatlhanong le Modimo – e le yone e re tlišetsang mathata a no mo go rona. Go botlhokwa go lemoga fa lefoko leno “medemone” le tlhagelela gane (4x) mo testamenteng e kgologolo, mme ka nako tsotlhe, le tlhalosa thoriso ya medingwana kgotsa medimo ya diseto, fela, lefoko leno le tlhagelela ka mmetela mo dibekeng tsa di efangele mo testamenteng e ntsha. Re tshitshinya go re: seno ke ka ntlha ya fa buka tsa di efangele di ne di kwalwa, go ne go tlwaelegile go akanya fa bolwetse bo bo neng bo sa tlhaloganngwe ka nako eo, bo ne bo tlhaloganngwa bo tlišiwa ke medemone. Fa e le go re ka boammaaruri medemone e gone, le go re e boikarabelo mo malwetseng le mathata a bophelo, re ka bo re buisitse ka ga o ne mo testamenteng e kgologolo. Fela ga re buise sepe ka ga o ne mo testamenteng e kgologolo, mabapi le go tlišiwa ga mathata le malwetse.

MEDEMONE MO TESTAMENTENG E NTSHA

Fa go ne go twe medemone e ntshetswa-ntle, go ne go kaiwa go fodisiwa mo bolwetseng ba tlhogo, gongwe malwetse ao ka nako eo a neng a sa tlhaloganngwe ke batho, ka jaalo ba re ke bolwetse kgotsa malwetse ao a tlišiwang ke medemone. Batho bao ba neng ba phela ka ngwaga-kgolo wa ntlha, ba ne ba latofatsa kgotsa ba rwesa molato, go medingwana eo e seyong eo ba neng ba tlhaloganya e le ‘medemone’. Ka ga malwetse ao a amanngwang le a tlhogo, ka nako tseo, e ne e le bolwetse bo bo neng bo sa tlhaloganngwe, ka ntlha ya kitso ya bone e nnye mabapi le tsa bongaka, batho ba simolola go bua ka bao ba lwalang ba re ba tsenwe ke medemone. Mo testamenteng e kgologolo, mowa o o bosula, go ne go kaiwa motho yo a tsenwang, kgotsa a lwala malwetse a tlhogo (Baatlhodi 9:23; 1 Samuele 16:14; 18:10). Mo nakong ya Testamenteng e Ntsha,

puo ya mewa e e bosula gongwe go tsenwa ke medemone e ne e kaa bao ba lwalang bolwetse ba tlhaloganyo. Kamano gareng ga medemone le malwetse e bontshiwa ke se se latelang: “Ba tsisa go ene ba le bantsi ba ba tsenweng ke medemone; a kgarametsa mewa kwa ntle ka lefoko, a fodisa botlhe ba ba lwalang, gore go dirafale se se builweng ke Jesaya moporofeti a re: “Ene o ithwesitse makoa a rona, a rwala malwetse a rona”. Jaanong, makoa a batho le malwetse a bone, go tshwana le ge mongwe a tsenwe ke “medemone” le “mewa e e bosula”.

Batho ba ne ba gopola fa Jeso a ne a tsenwa, ba akanya fa a ne a tsenwe ke medemone – “O na le medemone, o tlhakanye tlhogo” (Johane 10:20; 7:19,20; 8:52). Seno ke bopaki ba go bontsha fa ba ne ba dumela fa medemone e tlisa bolwetse.

PHODISO YA BAO BA LWALANG

Fa ba ne ba fodile, batho bao “ba tsenweng ke medemone” go buiwa ba boela “mo tlhaloganyong ya bone” – Mareko 5:15; Luka 8:35. Seno se kaa go re: bao “ba tsenweng ke medemone” e ne e le mokgwa mongwe wa go re mongwe o ne a lwala bolwetse ba tlhogo (a tsenwa) – a se mo tlhaloganyong ya gagwe.

Bao ba “tsenweng ke medemone” go buiwa fa ba “fodile” – Matheo 4:24; 12:22; 17:18 – e le tlhaloso ya go re: go tsenwa ke medemone, ke tsela nngwe ya go tlhalosa fa motho a tsenwe ke bolwetse.

Mo go Luka 10:9 Jeso o boleletse baapostolo ba gagwe ba le 70, go tswela-ntle ba “fodise balwetse”, selo seo ba ileng ba se dira. Ba boa mme ba re mo go e ne, temana ya 17, “medemone le yone e re ikobela ka leina la gago” – gape, medemone le bolwetse ke selo se le sengwe. Ka nako dingwe baapostolo bafodisitse batho ka leina la Jeso, re bona sekai ka seo se diregileng (lebelela gape Ditiro 3:6; 9:34).

PUO YA NAKO TSEO

Jaanong, re bone fa mo Testamenteng e ntsha, e ne e le ka fao batho ba neng ba bua ka go ne, go tlhalosa fa mongwe a ne a tsenwe ke medemone fa ba ne ba lwala bolwetse ba tlhogo, ka gonne ka nako tseo, bolwetse bono bo ne bo sa tlhaloganngwe. Tumelo ya Maroma le Magerika, ka setso sa bone, ba ne ba dumela fa medemone e ne e tsena batho, ka jaalo e tlhole malwetse a tshwana le malwetse a tlhogo. ‘Bakeresete’ bao ba neng ba dumela fa medemone e ne e le go na, ba ne ba paka fa ditumelo tsa seheitane tsa batho bao ba neng ba ba potologile, e ne e le boammaaruri. Baebele e kwetswe ka puo eo e leng botlhofo, go re batho ba e tlhaloganye. Ka gonne e ne e dirisa puo eo batho ba neng ba tlwaetse go e bua, ga go ree gore Jeso o ne a dumela fa medemone e le go ne. Fela jaaka go dirisiwa mo puong ya seeng (english), go lefoko leo go tweng ‘lunatic’ go tlhalosa mongwe yo o tsenwang. Sefatlha-matlho lefoko le no bokao ba lone kgotsa tshimologo ya lone, le kaa mongwe yo o iteilweng ke ngwedi ‘moon struck’. Bogologolo-tala batho ba ne ba dumela fa o ka tswela kwa ntle, ngwedi e tlhapile e le mo loaping, ka seeng ba ne ba dumela fa e ka itaya motho, mme ka ntlha ya seno ba tsenwe kgotsa ba nna le bolwetse ba tlhogo. Gompieno lefoko le no ‘lunatic’ le dirisiwa ka kgololesego, mme go tlhaloganngwa sentle fa le tlhalosa motho yo o tsenwang kgotsa a tshwerwe ke bolwetse ba tlhogo, mme ga re dumele fa botsenwa bo tlisiwa ke go itewa ke ngwedi, jaaka go ne go dumelwa pele.

Fa mafoko a no a ne a ka kwalwa, mme a buisiwa dingwaga di le 2,000 tseo di latelang - fa e le gore Jeso a i se a boe – batho bao ba a buisang le bona, ba ne ba ka akanya fa ngwedi e tlisa botsenwa, fela, e tla bo e le phoso mo tlhakoreng la bone, ka gonne re tla bo re dirisa puo ya tsatsi leo, fela, jaaka Jeso a ne a dira dingwaga dile 2,000 tseo di fitileng. Sekai se sengwe mo ngwaong ya seeng: ba tlhalosa fa ba na le mokgwa mongwe o ba o rutilweng go tswa bagolong ba bo ne, ba re ke “St. Vitus’s Dance”, sengwe seo se sa tlholwang ke “St. Vistus”

kgotsa motantsho ka bo o ne, fela e ne e le puo ya nako eo fela, ka gore ba dirisa puo ya nako eo, le gompieno motantsho o o santsane o bidiwa ka “St. Vitus’s Dance”. Go mo pepeneneng, go re Jeso Keresete ga a tsalwa ka Keresemose (25 Sedimonthole); fela, le nna mokwadi wa mafoko a no le gompieno, ke sa dirisa lefoko le no tsatsi la ‘Keresemose’, le fa e le gore ga ke dumele go re letsatsi leo (25 Sedimonthole) le tshegediwe jaaka tsatsi la go keteka matsalo a ga Keresete. Maina a malatsi a beke ke maina ao a teilweng ke baheitane kgotsa baikepi, ba a taa, go rorisa medimo ya bone ya diseto.- Jaaka Sekai: ‘Sontaga’ bokao e leng “letsatsi leo le beetsweng thoko go rorisa modimo letsatsi ‘sun’, ‘Saturday’ (Lamatlhatso) e ne e le letsatsi leo planete ya ‘Saturn’ e ne e tshwanetsweng go rorisiwa ka lone, ‘Monday’ (Mantaga) e ne e le letsatsi la go rorisa ngwedi jalo le jalo. Fa re dirisa maina a no, ga go ree go re re dumela mo medimong e no ya diseto, re gola re nna kana re fitlhela a dirisiwa. Lefoko le lengwe leo gompieno le dirisiwang mme le na le bokao bongwe ke le go tweng ‘influenza’ (mofikela). ‘Influenza’ ke lefoko la bogologolo leo bokao ba lone e leng ‘influenced by demons’ (o tlhotlheleditswe ke medemone). Fa Daniele a ne a newa leina la “Beletšhatsare”, leina leo le neng le tlotlomatsa modimo wa seseto, lefoko la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ka mowa o o boitshepo, Daniele 4:19 le mmita Beletšhatsare, e sa tlhalose fa leina leno e le leina leo le rorisang Modimo wa seseto. Ke bua ka Mopapa, ka gonna le leina leo le tlhalosang mongwe, le ge ke sa dumele gore ke mopapa gongwe Rre. (Matheo 23:9).

Go ne go le tumelo ya go re lefatshe la Iseraele ka nako ya moporofeta Hesechiele, go re lefatshe le no la Iseraele le ne le tlisa madimabe go bao ba neng ba nna mo go lone. Fela, e ne e se boammaaruri, Modimo wa bua le Iseraele, o dirisa yone kakanyo eo e neng e tletse, ya gore le tlisa madimabe, “Morena Modimo o bua jaana a re: Wena lefatshe, o ja batho, o thukutha setshaba sa gago bana. Ka moo ga o kitla o tlhola o ja batho, le e seng go thukutha setshaba sa gago bana gape, go bua Morena Modimo”. (Hesechiele 36:13,14). Go ne go dumelwa ke baheitane, fa lewatle e le kgodumodumo e tona, eo e neng e

batla go metša lefatshe. Le ge seno e ne e se boammaaruri, Baebele e dirisa gantsi setshwantsho seno, go thusa ba buisi ba yone, go tlhaloganya thuto eo e tlhagisiwang: lebelela: Jobe 7:12 (phetolelo ya ga 'Moffat'); Amose 9:3 (Moffat); Jeremia 5:22; Pesalome 89:9; Habakuke 3:10; Matheo 14:24 (Greek text); Mareko 4:30.

Ka re bone fa Baebele e le lefoko la Modimo leo le tlhotlheleditsweng ke Modimo ka bo O na, ga go kgonagale go re e kanna le thotloetso ya dithuto tsa boheitane, tseo di neng di tletse le go dumelwa, ka nako eo e neng e kwalwa ka yone. Go raa, go re Modimo O no O dirisa mareo le maina a neng a tlwaelegile le go boifiwa, go bontsha fa O na Modimo ka nosi e le motswedi wa maatla otlhe go feta medingwana eo e neng e boifiwa. Ke O na o laolang kgodumodumo ya lewatle, ga go maatla ao O a gaisanelang le mongwe, maatla otlhe a ikobela Modimo. Modimo o no wa ruta batho bano bao ba ineetseng mo ditumelong tsa se heitane, a ba bontsha fa O busa le o ne maatla ao le fa a seyo, mme batho bone ba dumela a le teng. Baebele ga e itshwenye ka go tlhalosa fa maatla a no a medimo ya diseto a le teng kgotsa a seyo, mme e gatelela go ruta fa maatla a Modimo a okame maatla otlhe a ka bong a dumelwa a le teng? Sekai se sengwe ke ka go tlhalosa ka ga legadima le maru a pula ya matlakadibe jaaka “noga e e lobelo” (Jobe 26:3; Jesaya 17:1, Baebele ya seeng e fetoletswe bokoka). Puo e no, e tlhagisa le go kgalemela tumelo ya seheitane eo e neng e dumelwa ka nako eo, gore legadima le maru ao a bilogang, a pula ya matlakadibe a ne a tlholwa ke noga e kgolo, eo e neng e tlhola mathatha a no. Le gompieno batho ba santsane ba dumela fa sefefe se tlišiwa ke noga ya metsi fa e fudugela kwa nokeng kgotsa metsing a mangwe. Ditemana tsa mofuta o no, ga di tlhalose kgotsa go kgalema tumelo ya mofuta o no, gongwe di leka go tlhagisa bopaki ka mokgwa wa boitseanape bongwe ‘Science’, tumelo ya mofuta o no e le boammaruri kgotsa nyaa. Fela di tlhagisa bopaki ba go re: Modimo o laola tsotlhe tseo. Tsibogo ya ga Keresete go tumelo e no ya medemone, e tshwana le eo Modimo a neng a tsibogela ditumelo tseno tsa boithamako, jaaka ditemana tseno tseo re di boneng di kaa, dikgakgamatso tseo

Jeso a neng a di dira di ne di bontsha fa maatla a Modimo a le magolo go feta otlhe-ao a ka akanngwang, le go feta a ditumelo tsa boitimokanyi tsa medemone. Bao ba dumelang fa dikwalo tsa testamente e ntsha ka 'medemone' e le bopaki ba go re ditshidi tseno di teng, ba tla tshwannwa ke go dumela go re le lewatle ke kgodumodumo, le gore legadima le maru a matlakadibe ke noga e kgolo. Seno ke ntlha e e botlhokwa, go tshwannwa ke go tlhaloganya fa tiriso ya ka fao batho ba neng ba bua le go dumela ka teng ka nako tseo tsa Jeso, Baebele ya dirisa puo eo go bolelela batho ka maatla a Modimo, e tswe e sa ree go re tumelo eo ke boammaaruri. Re bontshitse fa tiriso ya puo ya rona kgale le ya gompiano, e santsane e dirisiwa ka o ne mokgwa o no. Baebele e dirisa puo tsa mothale o no go paka boammaaruri ba motheo bo re bo bontshitseng mo dithutong tsa 6.1 le 6.2 – tsa go re Modimo o maatla-otlhe; o na le boikarabelo go dipogisegong tsa maphelo rona; boleo bo tswa mo teng ga rona – dilo tsotlhe tseno di ka tlhaloganngwa ka go itumelela bogolo maatla a Modimo go pholosa. Bao ba bidiwang 'baganetsi ba ba golo 'higher critics' tsatsi le letsatsi ba ribolola kamano gareng ga puo ya Baebele le ditumelo le dikakanyo tsa ditso tseo di neng di potologile mafatshe ao Baebele e neng ya tlhotlhelediwa le go kwalwa go ne. Seno se a tlhaloganyega fa go sena go lemogiwa fa Baebele e dirisa puo ya nako eo, gongwe gape e le go tlhagisa ditso tseo di neng di dumelwa tsa paka-tseo, mme e dira jaana e le go tlhagisa ntlha ya go re Yahweh, Modimo a le esi yo boammaaruri, O okame ditumelo tsa boitimokanyo tsa batho, tseo di ka bong di ne di tlhaloganngwa sentle, ke bao ba buisitseng la ntlha mafoko a no a a tlhotlheleditsweng a Baebele, go tswa melomong ya baporofeta. Goa makatsa, ka bontsi ba dikai tseo di tletseng mo testamenteng e ntsha ka tiriso ya puo eo e neng e dirisiwa ka nako eo, mme e dirisitswe mo Baebeleng kwa ntle ga go siamisiwa kgotsa go tlhalosiwa. Dikai tse dingwe ke tseno:-

- Bafarisai ba ne ba latofatsa Jeso ka go dira metlholo kgotsa dikgakgamatso ka maatla a modimo wa seseto a bidiwa Beelsebule. Jeso a re: "Fa ke kgarametsa medemone kwa ntle ka Beelsebule, bomorwaa-lona bone

ba e kgarametsa ntle ka mang?” (Matheo 12:27). 2 Dikgosi 1:2 e tlhalosa ka mokgwa o o tlhapileng go re: Beelsebule e ne e le modimo wa seseto wa Bafelisetia (Philistines). Jeso gaaka a re: “Jaanong bonang, 2 Dikgosi 1;2 ya re: ‘Beelzebule e ne e le modimo wa seseto, ka jaalo tatofatso ya lona ga se boammaaruri’. Nyaa, o buile e ke te Beelsebule o teng, ka gone maitlhommo a gagwe e ne e le go fitlhisa molaetsa mo bathong bao a neng a ba rerela. Fela ka yone tsela eo, Jeso o ne a bua ka go ntshetsa medemone ntle – ga a tswelela ka go re: ‘sentle-ntle, medemone ga e yo’, o ne a rera efangele fela, a dirisa mareo a puo ya malatsi ao.

- Ditiro 16:16-18 ke mafoko a ga Luke, ka fa tlase ga tlhotlheetso ya mowa o o boitshepo: “morweetsana mongwe yo o neng a na le mowa wa boitseanape a re kgatlhantsha”. (Baebele tsa sekgoa di fetoletswe botoka le fano), fela lefoko leo le fetoletsweng ‘boitseanape’ le tswa mo ‘Python’. Jaaka go tlhalositswe mo bukeng ya ‘Diaglott version, ‘Python’ e ne e le leina la modimo wa seseto, mme a se yo, ke go re e se sephedi, fela jaaka modingwana Apollo, mme go dumelwa mo go e ne ka ngwaga-kgolo ya ntlha. Fela, Luke ga a re morweetsana ‘o ne a tsenwe ke mowa wa ‘Python’ (boitseanape), yo e leng, modimo wa seseto mme a sa phele...”. Ka o ne mokgwa oo, buka tsa efangele ga di re Jeso ‘o ntsheditse-ntle, medemone, eo e sa pheleng, mme e ne e le fela puo ya malatsi ao go tlhalosa bolwetse bo bo neng bo sa tlhaloganngwe’.
- Luka 5:32 re kwaletswe Jeso a re: go Majuta ao a neng a tletse boikepo: “Ga ke a tla go biletsa basiami....”. O ne a dirisa lereo leno, mme re tlhaloganya fa le re: ‘Ga ke a tlela go bitsa bao ba dumelang fa e le basiami’. Ka jalo Jeso o ne a bua nabo ka mafoko a bone, le ge a ne a dirisa mafoko ao gompiano re itseng e ne e se a a leng boammaruri, mme bone ka boikepo ba bone ba ne ba a dumela. Luka 19:20-23 e bontsha Jeso a dirisa mafoko

ao e seng nnete: ka ga monna wa talente e le nngwe, a e dirisa jaaka setshwantsho, monna yo a ngangisana nae, mme Jeso ga a mo kgalemele go fetola, go re a dirise mafoko ao a siameng, mme o mo araba ka o ne mafoko ao manna yo no mo setshwantshong a a dirisang.

- Baebele gantsi e bua ka letsatsi le ‘tlhatloga’ e bile le ‘dikela’; seno ke puo ya setho, ya go bua, fela ke seane “ga go ree gore letsatsi ke motho le a tsamaya” mme ke puo ‘tiro’. Fela jaalo, malwetse go buiwa ka o ne ka mokgwa o no ka ga medemone. Buka ya Ditiro 5:3 e bua ka fao Ananiase a akafalela mowa wa Modimo. Puo yeno, ga e kgonagale, fela Ananiase o ne a e bua jaaka lebaka, le ge go ne go sa kgonagale. (ka gonne Modimo a bona gotlhe.)
- Dikai di dintsi fao puo eo e neng e dirisiwa ka malatsi ao, e dirisitsweng, mme e ne e tlhaloganngwa sentle ka nako eo e neng e kwalwa, mme gompiano e sa tlhole e tlwaelegile mo go rona, sekai se sengwe ke se: “letlalo le a tle le ntshediwe letlalo” (Jobe 2:4) ke puo ya bogologolo eo e neng e tlwaelegile go dirisiwa, mme e tlhalosa tlwaelo eo ka nako tseo e neng e diragatswa ka nako ya go rekisa, ‘go ntshediwa letlalo ka le lengwe’ e ne e le thefosanyo eo e lekanang ka boleng; seaka sa monna se bidiwa “ntšwa’ mo go Doiteronomio 23:18. Puo ya medemone ke sekai se sengwe.
- Majuta ka nako ya go rera ga Jeso, ba ne ba akanya fa bone ba siame ka gonne e ne e le bana ba ga Aborahame go ya ka fa nameng. Ke ka moo Jeso fa a ne a bua nabo, a ba kaa jaaka bao “basiameng” (Matheo 9:12,13), a ba raya a re: “Ke itse gore lo bana ba ga Aborahame” (Johane 8:37). Fela, seno ga se ree go re o ne a dumela fa e le ‘basiameng’, gonne ka makgetlo a le mantsi o ne a ba kgalema, fa a ganetsana le bone, mo go Johane 8:39-44 o bontsha fa a sa dumele e le bana kgotsa losika la ga

Aborahame. Ka jaalo Jeso o ne a tsaa ditumelo tsa batho, jaaka ba ne ba di dumela, a sa di nyefole go ne ka nako eo, mme go na le go ganetsana nabo, a itlhophela go bontsha boammaaruri, go nale go senya nako go leka go ruta ka ga dinolwane. Re bontshitse fa seno, e le mokgwa o o Modimo a samaganang le ditumelo tsa seheitane tsa nako ya testamenteng e kgologolo. Tsibogo ya ga Keresete mabapi le medemone, mo testamenteng e ntsha e tshwana fela le ya Rraagwe; Modimo wa gagwe o dirile metlholo kgotsa dikgakgamatso, ka tsone wa tlhalosa fa malwetse otlhe a tlholwa ke O na, e seng maatla mangwe golo gongwe, ka re bone fa Modimo o le maatla go feta, ka moo malwetse a no o kgonne go a fodisa. (Fa le dumela medemone itseng gore go na le yo mogolo go feta?).

- Poulo o nopotse mmoki wa Mogerika, ka ‘Poulo’ a ne a tumile ka go nyefola dithuto tseo di neng di sa theiwa mo Baebeleng, ka go dira jalo, a leka go tlhalefisa bao ba neng ba dumela seo baboki bano ba neng ba se ruta (Tito 1:12; Ditiro 17:28). Seo re se tshitshinyang se gatelelwa ke tiragalo ya fa a ne a fitlhela aletara eo e neng e kgethegile go rorisa “Modimo yo o sa itseweng” ke gore: medingwana ya seheitane e ka tsweng e le teng, eo batho ba kwa Athene ka go sa itse, ba ka bo ba ikgatholositse yone. Go na le go ba kgalema, a ba kgalemelela bosilo ba bone ka go dumela matlhabisa-ditlhong a kalo, Poulo a ba tsaa mo ba leng go ne, a ba isa mo go tlhaloganyeng Modimo a le esi wa boammaaruri, o ba neng ba sa mo itse (Ditiro 17:22,23).
- Lekwalo la Baefeso 2:2 le bua ka: “mowa o le jaanong o dirang”. Seno se goelela go dinolwane tsa ga ‘Zoroaster’ – dilo tseo ba buisi ba makwalo a ga Poulo, ba neng ba se dumela pele ba amogela boammaaruri. Poulo a re ka nako nngwe, ba ne ba dumela “mowa o le jaanong o dirang mo bathong”. Mme o tswela go tlhalosa bokao ba kang ya gagwe, mme a re “mowa (kakanyo) o le

.....dirang” mo mothong wa nama. Ba kile ba dumela mo kakanyong ya seheitane, ba ne ba dumela kgosigadi ya semowa ya selegodimo; jaanong Poulo o ba bontsha fa tumelo eo ba neng ba e dumela pele, e ne e le ya dikakanyo tsa bone tse di bosula. Jaanong, go raa gore, puo ya seheitane le dikakanyo tseo di neng di tlhaloganngwa e le boammaaruri, go akaretsa le medemone, di dirisitswe mo Baebeleng go na le go di kgalemela, mme ka go dira jalo, ya nna mokgwa o o tiileng go bontsha boammaaruri ka ga bolelo.

- Mo go Ditiro 28:3-6 go tlhalosiwa ka fao noga e e botlhole e neng ya tlasela Poulo, ya ithatelela mo lebogong la gagwe. Batho bao ba neng ba mo potologile, ba khutla ka go re Poulo ke mmolai, o o “pusoloso ga e mo leseletse go phela”. Tlhaloso ya bone ya maemo ao, e ne e fosagetse. Fela, Poulo gaaka a leka go tlhalosa tiragalo e no go bone ka botlalo; mme a dira motlholo – a tlhotlhorela noga mo molelong kwa ntle ga go longwa ke yone.
- Dikgagamatso tsa ga Jeso di tlhagisitse phorego ya ka fao batho ba neng ba dumela ka teng, sekai: ka ga medemone, a se ka a ba kgalema ka mafoko a le mantsi, mme ditiro tsa bua. Ke ka moo mo go Luka 5:21 Majuta a bua maaka ka ga Jeso ga bedi, fa ba ne ba re: Jeso ke Mokgadi, le go re ke Modimo fela yo o ka itshwarelang dibe. Jeso gaaka a ba kgalema; go le jalo a dira kgagamatso eo e neng e le bopaki joo bo ganetsanyang le kgalo ya Majuta.
- E ne e le tumelo ya ga Jeso, fa ditiro di bua go phala mafoko. Ga se gantsi a ganetsana ka ga dikakanyo tseo di fosagetseng sefatlha-matlho, ka jalo, a se bue fa molao wa ga Moshe o sena maatla a go pholosa, mme a bontsha

thuto eo ka go dira dikgagamatso, sekai se sengwe: go fodisa ka sabata, seo boammaaruri e leng sone. Fa a ne a latofatswa fa e le mosamaria, Jeso gaaka a ganela (Johane 8:48,49 bapisa le 4:7-9) le ge bojuta ba gagwe, jaaka wa losika la ga Aborahame, bo ne bo le botlhokwa mo leanong la Modimo la pholoso (Johane 4:22).

- Le ge Majuta ba ne ba swetsa ka ga e ne, ka mokgwa o o fosagetseng (ka bommo) ba re Jeso “o itira yo o lekanang le Modimo” (Johane 5:18), Jeso gaaka a ganetsana le bona; go na le go dira jalo, a gatelela fa ditiro tseo a di dirang di bontsha fa e le motho yo o dirang ditiro mo boemong ba Modimo, ka jalo, a sa lekane le Modimo. Dikgagamatso tsa ga Jeso, gape di ne di bontsha phorego ya go dumela mo medemoneng. Phodiso ya ga Jeso ya monna yo o neng a le mo losing la mogobe, mme a golofetse, e ne e le mokgwa mongwe, wa go tlosa phorego ya gore go moengele mongwe ka nako ya moletlo wa tlolaganyo, yo o fuduang mogobe wa Betheseda, mme ka go dira jalo mogobe yo no, o nne le maatla a go fodisa. Go forega ga tumelo e no, re bo kwaletswa kwa ntle ga go botsolotsa kgonagalo ya boammaaruri ba se no; go kwalwa ka ga kgagamatso ya ga Keresete, go tlhagisitse phorego ya go dumela tumelo e no, kwa ntle ga go kgala fa e se boammaaruri (Johane 5:4).
- 2 Petoro 2:4 e bua ka batho ba ba bosula ba isiwa kwa diheleng ‘Tartarus’ (eo e fetoletsweng dihele mo diphetolelong tse dintsi). ‘Tartarus’ e ne e le tulo ya phorego e o batho ba neng ba dumela e le ka fa tlase ga lefatshe; fela, Petoro nae, ga a kgalemele tumelo eo, mme o e dirisa jaaka setshwantsho sa go nyeleletsaruri le go otlhela bole. Tiriso ya ga Keresete ya lefoko ‘Gehenna’ go kaa dihele, nayo e ne e tshwana le fano. (lebelela Thuto ya 4.9).

A NAA MEDEMONE E TLHOLA MALWETSE?

Mongwe le mongwe yo a dumelang fa medemone e le teng, a ipotse potso e e reng: “fa ke lwala, a naa bolwetse ba me bo tlhodilwe ke medemone?” Fa o akanya go re dinopolo mo testamenteng e ntsha ka ga medemone, ke ka ga medingwana e mennenye, eo e tsamayang e dira bosula, fa go le jalo e re “Ee”. Gape, o ka tlhalosa jang lebaka la go re malwetse a le mantsi ao medemone e a latofalediwa, gompiano a ka fodisiwa ka go nwa ditlhare kgotsa diritibatsi ‘dipilisi’? Malaria ke se kai se se siameng. Batho ba bantsi mo Aferika ba ne ba dumela, go fitlhela metlheng ya gompiano go re malaria a tlisiwa ke medemone, fela, re a itse gore bolwetse ba malaria bo ka fodisiwa ka diribatsi ‘dipilisi’ le ‘quinine’. Jaanong, a naa o raa gore, fa medemone e no, e bona dipilisi tse di serolwana di fologa ka kgokgotso ya gago, medemone e no e a tshoga mme e fofele kwa ntle? Mangwe a malwetse ao Jeso a a fodisitseng, ao a neng a tlhalosiwa a tlisitswe ke go tsenwa ga medemone, e tlhalosiwa e le bolwetse ba go wa ‘epilepsy’ – ka bobedi malwetse a no a ka fodisiwa ka go nwa dipilisi.

Tsala nngwe ya me, e tswa mo motseng mongwe, fela kwa ntle ga Kampala kwa Uganda. O re boleletse go re batho ba ne ba dumela fa bolwetse ba malaria bo ne bo tlholwa ke go tsenwa ke mowa wa medemone, mme morago ga go bona ka fao dipilisi di laolang bolwetse bono ka katlego ka teng, ba emisa go latofatsa medemone. Fela fa mongwe a na le se go tweng ‘cerebral’ malaria (eo e tlhaselang le go tlhola bolwetse ba tlhogo) ba tswelela go latofatsa medemone. Ngaka ya ba etela go tswa toropong e e gaufi, mme a ba neela dipilisi tse di maatla go twe ‘anti-mal’ jaaka phodiso, ba gana ka gonne ba ne ba batla sengwe go lwantsha medemone e no, e seng malaria. Ngaka ya boa gape, mme ya ba raa ya re: “ke na le diritibatsi tseo di ka kobang medemone”; molwetse a ikopela go nwa dipilisi tseno,

mme a tokafala. Dipilisi tsa ntlha di ne di tshwana fela le tsa bobedi. Ngaka e ne e sa dumele mo medemoneng, mme a dirisa puo (le mareo ao) eo e neng e dumelwa ka nako eo, go re a bone phitlhelelo mo molwetseng o no— fela jaaka “Ngaka e Kgolo”, e bong Jeso, ngwaga di le 2,000 tseo di fitileng, a ne a dira.

Go Dumela mo Tirisong 12:

Ntwa ya Tlhaloganyo

Re bone fa diabolo e le sesupo seo se emetseng boleo bo bo agileng mo go rona; sebe le dithaelo di tswa mo teng ga motho. Mosako wa ntwaga ya semowa ke pelo ya motho; ga gona diabolo (kgotsa satane) yo o kwa ntle yo a gogelang batho go leofa jaaka go amogelwa ka kakaretso. Lebaka le le totobetse gore: Jeso o fentse diabolo, le kaa fa ntwaga ya rona kgatlhanong le diabolo, phenyio e totobetse, Jeso o re bontshitse tsela, ka a fentse.

NTWAGA YA TLHALOGANYO, E SENG GO LATOFATSA BA BANGWE

Fa re tlhaloganya seno, re tla lwa tsatsi le letsatsi go laola dikakanyo tsa rona, re tla lwa ntwaga ya go leka ka nako tsotlhe go tlatsa tlhaloganyo tsa rona ka lefoko la Modimo, re tla buisa dipuiso tsa rona tsa tsatsi lengwe le lengwe, re tla elatlhoko mekgwa ya rona ya go kgothatsa batho, re tla itlhatlhoba ka nosi mo go tsotlhe, re tla itemoga fa sebe se agile mo go rona ka tlhago, le sekoloto sa rona go amogela tsela ya Modimo go fenywa. Ga re kitla re letla bokoa kgotsa mathata ao a tlisiwang ke batho ka rona, ka mafatlha, re tla a bona fa e le ‘diabolo’ wa bone. Tumelo mo sebopiweng kgotsa motho yo go tweng ke diabolo e tletse-tletse, lebaka ke gore e tlosa tebo mo bokoeng ba boamaruri ba motho, boteng ba dikakanyo tsa gagwe le go itebatsa semelo sa motho. Jaanong fa re sa dumele mo diabolong yo e leng motho kgotsa sebopiwa, kgonagalo e ntsi go itlhamela seo se tshwanang le diabolo, yono o tla bo a se mo teng mme a

le kwa ntle. Jaaka sekai re ka itlhamela diabolo yo o kwa ntle bonala? O reng ka 'TV' gongwe bokatoliki ba rona, re be re ikutlwa fa maiteko a rona gonna badumedi e le go lwantsha dilo tseno, go nale go tlhomamisa matlho le dikakanyo tsa rona mo makoeng a rona. Tlhokego ya go tsepamisa dikakanyo tsa rona mo dibeng tsa rona, le go tsibogela go itlhapisisa le go gola mo tumelong, le go ikobo go go tla tlang ka go dira seno, go ka fetola tebo ya rona go maatla a a kwa ntle, go nale se leng kwa ntle ga rona jaaka sera. Ka go lemoga gore 'diabolo' ke mang, go re rotloetsa e le tota go mo lwantsha ka maatla. 'Albert Camus' mo bukeng ya gagwe eo e nang le setlhogo 'The Rebel' o tlhagisa tema 'theme' eo e reng "motho o nna mogolo go feta, fa a le mo ntweng, a ikanne ka bojotlhe go lwantsha maatla a kgatelelo, a bile a sa rekegele bophelo go golola bao ba gateletsweng". Fa re sena go bona le go lepa gore sera ke mang, re ka bolotsa ntwana ya go tshwana le e no go nyeletsa mathata ao a re tshwenyang. Ke boammaaruri, motho o mogolo fa a le mo go e ne, a lwa ntwana ya boammaaruri eo e leng botlhokwa go e lwa, le go neela bophelo ba gagwe go seo a se dumelang.

Ga re a tshwanna go latofatsa popego ya rona, mo masuleng ao re a dirang, ka tsela eo bakesetse ba e seng ba boammaaruri ka bontsi ba dira, ka ba latofatsa diabolo yo o kwa ntle (external devil) go bosula bongwe le bongwe bo ba bo dirang.

Re tshwannwa ke go inamisa ditlhogo tsa rona, ka go ikwatlhaya, re ikwatlhela sebe sengwe le sengwe seo re se dirileng, le go tlhajwa ke ditlhong go se dire tse di siameng (kgotsa ditiro tsa tshiamo) tseo gantsi re latlhegelwang ke tshono ya go di dira. Ka go akanya jalo, re tla simolola go bona motheo wa go lebogela boutlwelebotlhoko ba Modimo, thotloetso ya boammaaruri ya go tsibogela ka boikobo ditiro tsa tumelo, pelo ya go fisegela go rorisa mo teng ga rona, tsela eo e amogelesegang go bona boikobo ba boammaaruri. 'Dorothy Sayers' mo bukeng ya gagwe 'Begin' o lemogile sentle seno: "gore ke boammaaruri gore motho, o kgarakgatshiwa ke seo a se dumelang 'psychological make-up', fela jaaka moopedi a kgarakgatshiwa ke dipina tseo a di tlhagisang". Re ka fitlhelela

selekanyo sa go itshola sentle; ga go kake ga twe Modimo o galefetse lefatshe, fela ka ntlha ya re le batho. Ga go ka ke ga nna gore popego ya rona e re pateletsa go leofa ka tsela eo re ka se kgoneng go lwa le gona. Fa seno e ne e le boammaaruri, go raa gore bogale ba Modimo bo ka bo bo le kgatlhanong le morwa wa gagwe yo a senang selabe sepe, yo re neng ra kgaogana nae popego ya setho. Morena o ne a tshwana le rona mo dilong tsotlhe, fela a se ka a leofa, ka go dira jalo, ya nna sekai sa rona goya-goile, le seo se re tlhotlheletsang go dira molemo. Potso ya gore: “Jeso o ne a tla dira eng.....?” mo maemong a no, kgotsa a le, karabo ya potso e no, e nna le gore tlhotlheletsa le go re naa maatla, fa re sena go amogela fa Jeso, nae a ne a raelwa fela jaaka rona, a kgona go nyeletsa diabololo mo go e ne ka loso, a mo fenya mo mokgorong, a le mo setshwanong sa rona, sa nama. Batho ba bua poeletsa mafoko a tshwana le a no ‘ke modira-dibe’, ‘re ya legodimong’, ‘satane’, ba sena kitso ya seo ba buang ka sone. Le rona re ka dira seo se tshwanang le sa bone – re ka bua ka ‘Sebe’ re sa itse gore re tshwannwa ke go ikutlwa jang le go tlhaloganya eng fa re bua ka sone. Motlhatlhoobi wa tsa tlhaloganyo ‘Paul Tournier’ o ne a kwala thuto eo e neng e le ntle, ‘Violence et puissance – fa o e fetolela mo seeng: ‘The Violence Within’. Mo tirong ya gagwe ya go tlhatlhoba le go fodisa malwetse a tlhaloganyo ‘Tournier’ o ne a lemoga gore mo teng ga tlhaloganyo ya motho mongwe le mongwe, go ntwana e kgolo gareng ga seo se siameng le seo se sa siamang, bosula le tshiamo, thaelo le ntwana kgatlhanong le go raelwa. Ntwana e no e tswela mo teng ga di kakanyo tsa rona ka nako tsotlhe, le mo dilong tse dinnye- jaaka sekai:- go tlhopha go tlhoa motho yo mongwe, go galefa le go tlala ntwana, ka re gopola motho mongwe mo ntlolong ya dijo, a ka tswe a ne a re tshega, jalo le jalo. Batho ba bantsi mo lefatsheng ga ba kake ba dumelana le tlhaloso ya bodumedi kgotsa baruti, eo ba sweditseng ka yone – gore diabololo ga se ‘moengele yo a fetogetseng Modimo’ kgotsa Mokaloba wa selo seo se raelang batho, fela thaelo e le thaelo eo e tswang mo teng ga rona, eo re e lwantshang tsatsi le letsatsi, fela jaaka Petoro a e kaya, e le fela jaaka tau eo e rorang. Mo bophelong, dipatlisiso tsa ditlhaloganyo tsa setho, di tlhagisa gore: ke boammaaruri, re rata

kgotsa re sa rate, 'ntwa mo teng ga rona' ga se fela gore e teng, mme ke bontlhanngwe jo botlhokwa, ba maitemogelo ao ka iketlo a re godisang mo tumelong. Ke raa gore: maitemogelo a rona a Baebele kgotsa dithuto tsa boruti, tseo ba sweditseng ka tsone ka ga diabolo, a netefaditswe ke diphitlhelelo tsa go tlhatlhoba malwetse a ditlhaloganyo 'physcotherapy and psychiatric analysis' mo bathong. Diphitlhelelo tsa rona di boammaaruri go ya ka setho, le ge batho ba sa batle go amogela ka fao re di tlhagisang ka teng ka go dirisa Baebele, ka gonne ba tswelela go dumela di ngwao tsa borra-bone tsa segologolo gore:- mathata le bosula botlhe ke bo botswang kwa ntle, bosula bo re bo dirisiwang ke mokaloba wa sebopiwa go twe ke 'diabolo'. Jaanong, fano, thuto 'doctrine' e nna le malomo ao a tshwanetseng – ka gonne fa re dumela ka boammaaruri gore 'diabolo' maatla a gagwe a ne a fenngwa ke Jeso, fa re leba sefapaano sa matlhomola, re bona mo go sone maatla a diabolo a nyeleditswe mo kakanyong ya Morena Jeso, eo e senang selabe, kwa bokhutlong phenyo eo ya kgaoganwa le rona bao re leng mo go ene ..... e leng motswedi, le thito ya tshimologo, ya go nyeletsa maatla a no mo ditlhaloganyong tsa setho, ka jaalo diabolo a nna yo bokoa mo go rona. Ka gonne rona bao re ineetseng, re ntse re tswelela go ineela mo thaelong, bao ba ineelang 'mo ntweng ka fa teng ga rona' gantsi re nna bao ka nako dingwe re fenngwang mo ntweng e no, fela, itseng gore ntwaga re e fenyeditswe, ka go rialo, re pholositswe go tswa mo maatleng a go fenngwa goo, ka boutlwelo-botlhoko le ka boitshwarelo ba Modimo, mme re balelwa, ka boutlwelobotlhoko ba Modimo, le bao ba leng 'mo go Keresete'. Tsotlhe tseno dinne jaaka 'Frederick Buechner' a ne a re ke: 'The Magnificent Defeat'. Morena Jeso ke e ne yo o fentseng 'ntwa teng ga rona' motsotso le motsotso, a e gatelela le go e tlhagisa 'ntwa e no ga reng ga rona' fa a ne a raelwa ke diabolo kwa sekakeng le ka fao a mo fentseng mo sefapaanong. Ka boutlwelobotlhoko, le rona re balelwa mo go Ene. Ga go makatse, goreng a ne a tshwanetse go tshwana (ntwa teng ga rona) le rona, gona le nama le madi, gore a tle a kgone go mo fenyga mo setshwanong sa motho. Go ya ka kakanyo ya me, bonnete ba go tlhalosa ditemana tsa Baebele, botlhalosiwa ke tse

dingwe, e nne motheo wa go fetola maphelo a batho. Mo go seno re bona bontle ba ditiro tsa Modimo mo bathong go ba pholosa.

GO BUA LE NOSI

Go tla bo go letlelesegile gore: diabololo wa Baebele ke go bua le nosi- yo a farologaneng le diabololo yo a raelang go tswa kwa ntle ga motho. Jeso o ne a gatelela botlhokwa ba go bua le nosi mo setshwantshong sa mohumi wa lesilo, yo a neng a ipolelela fa a humile a na le tsotlhe, mme a bua ka nosi mo “moweng” ka go tlhokega ga go godisa difalana tsa gagwe jalo le jalo (Luka 12:17-19). Fa re ka lemoga fa go bua le nosi, e le gone mokgoreletsi [satane] wa rona, ka go dumela seno, re tla nna le maatla go fetogela kwa go nneng le kakanyo eo e neng e le mo go keresete, re golege kakanyo nngwe le nngwe eo e leng bosula, go obamela Keresete. Mafoko a ga Poulo fano a tlhalosa gore popego ya rona “kakanyo nngwe le nngwe” ga e ikobele Modimo, mme ka go rialo, ke tsela ya gagwe ya go bua ka ga ‘diabololo’.

Doiterenomio 15:9, Moshe o kgalemela bana ba Iseraele: “Itse, e se re gongwe ga nna mogopolo o o bosula mo pelong ya gago wa gore:”. Lefoko la sehebera la ‘mogopolo’ bokao ba lone ke ‘lefoko’- maikaelelo go laa bana ba Iseraele, ke gore go senne le ope yo a buang le nosi a re.....ka gonne ngwaga wa bosupa wa go phimola melato o gaufi, ka go rialo o tla adima morwarraago sengwe le sengwe, ka o itse fa o tshwanetse go mo itshwarela, le go phimola sekoloto sa gagwe ka ngwaga wa go phimola melato. Fano re bona tlhaloso ya testamente e kgologolo ya ‘diabololo’. Re ka laola go bua le nosi, fela re tshwannwa ke go itse fa e le teng, kgotsa e le gone mo teng ga rona, le gore e tsweletse. Seo Moshe a se buang ke gore: ‘tlhokomelang go bua le nosi ga lona, elang-tlhoko gore le bue le mafatlha a lona mo go atlholeng dikattholo di tshwana le “ngwaga wa go phimola melato ka o le gaufi.....”, gore go se nne le yo a direlang morwarraagwe bosula.

Fa re lemoga gonna teng le maatla a go bua le nosi ga rona, re tla bo re kgathile tema mo go tlhaloganyeng go re

diabolo ke mang. Pesalome 36:1 e re kgalemela gore: “Maikaelelo a ka ke go senya”. Ditsela tsa ga Kaine di ne di akaretsa go kgala seo a neng a sa setlhaloganye (Juta 10,11). O ne a sa tlhaloganye, kgotsa gaaka a itetla go tlhaloganya, ditsela tsa go tlhabela, ka ntlha ya seo a kgala morwarraagwe le ditaelo tsa Modimo, a fetoga ngwana wa boammaaruri wa diabolo wa Baebele, ka gonne a ne a sa tlhaloganye.

Go bua le nosi go tlhalosa maikaelelo le ponelo-pele ya kwao re yang teng mo kamanong eno. Fa re nale ‘go bua le nosi’ go go tsepameng, seo yo mongwe a se akanyang ka ga wena ga se sale botlhokwa, fela o tshwannwa ke go bua sentle le go ba direla tse di molemo ka nako tsotlhe, go ise goe kae re tla bo re lebetse ka tiragalo eo. Ke gopola ke sega mola ka fa tlase ga lereo leo le builweng ke ‘Soren Kierkegaard’, ka makatswa ke ntlha ya boammaaruri ba lereo leo, le ka fao a kgonneng go kokoanaya dikakanyo tse dikgolo jaana mo mafokong a le mmalwa: “An unconscious relationship is more powerful than a conscious one” gongwe re ka fetolela jaana: “kamano eo e sa bonagaleng e maatla go feta kamano eo e bonalang”. Mafoko ano a akareditse tsotlhe. Seo o se buang le nosi ka ga mosadi wa gago, mekgwa eo o batlisisang metsamao le mekgwa ya ngwana wa gago...tsotlhe tseno di maatla, maatla ao a fetang tiriso ya mafoko le di-tsibogo tseo re ka di bontshang ka go dira. Fela, lefatshe leno le akanya ka fao o buang dilo ka gone go le botlhokwa; le go ikgatholosa botlhokwa le boleng ba go bua le nosi, mo teng ga rona. Seno gape ke lebaka go reng go bua le nosi go le botlhokwa go bophelo ba boammaaruri le go godisa tumelo ya motho. Gape ke go tlhaloganya le go amogela lebaka la gore satane wa boammaaruri ke moganetsi o a leng mo teng ga rona, ke moganetsi wa dikakanyo tsa rona, e seng diabolo yo o kwa ntle, kgotsa motho mongwe yo o weleng go tloga motlha-tlhaganong wa boalo ba 99, a wela golo gongwe mo teng ga tshimo ya Etene.

Phapogo ya 9: Boloi

Phapogo e no e kwadilwe, bogolo go tlamela ditlhokego tsa Ma-Aferika le bo ntlhanngwe ba mafatshe ao boloi bo tlwaelegileng e le tiragalo ya tsatsi le tsatsi. Go tlhaloganngwa ke moithuti mongwe le mongwe wa Baebele go re thuto ya boloi, ngaka tsa Aferika, le tse dingwe ga di utlwane le go tshegetsa boammaaruri. Fela, ke lebogela selo se le sengwe, ngaka tsa Aferika ga dituru, mme le go di etela go le bonolo, go na le dingaka tsa sekgoa, go tlhakanngwa le bokgoni ba bone, bo ba dira bao ba gogelang batho ba le bantsi gompieno. Re tshwannwa ke go lebelela kgang ya mofuta o no ka tlhaloganyo, re dirisa Baebele. Tsela e no, ke yone fela eo o tla bonang maatla go tla keletso ya go dirisa batho bano.

BOPAKI BA BOLOI

Fa re simolola, bopaki ba ngaka tseno tsa setso, le bo kgoni ba di phitlhelelo tsa bone, go tlhokagala go re di tlhotlhomisiwe go se nene. Re a itse go re bontsi ba diphitlhelelo tseo ba reng baa dikgona, ke phorego fela gantsi. Diphodiso tsa bo ne ga dinke di direlwa mo pepeneneng, go re mongwe le mongwe a bone. Fa e le go re ke boammaaruri, baa fodisa, ba ka bo ba dira mo dipetleleng, mme ba fitlhelwa lefatshe lotlhe. Maemo a bao ba reng baa fodisiwa kgotsa ba fodisitswe ga a itsewe – Ba tswelela jang gonna botoka le go ne ga go itsewe.

Bao ba lona bao ba akanyang ka ga keletso ya go dirisa mokgwa o no, ba ipotse go re a naa ba nale bopaki ka ga maatla a bone – sekai: A o bone (e seng fela ke utlwile) monna yo letsogo la gagwe le neng la kgaoga le kgaolwa ke saga ya go sila mmidi, a ya kwa ngakeng ya setso, mme a boa a na le letsogo le lesa le itekanetse, leo le dirang sentle le tshwana le le lengwe? Ke mofuta wa bopaki bo re bo tlhokang go bo itse, pele re ka ba tshepa. Buka ya Doiteronomio 13:1-3, e bua ka maatla fa e re: Setshaba sa Iseraele se ne sa rutwa ke Modimo go re, le fa go ka tsoga moloi ‘molori’ mme a dira ditshupo tseo di gakgamatsang,

tseo ka tebego ya tsone di bonalang e le dikgakgamatso, ga ba tshwanna go dumela moloi kgotsa 'molori' le moprofeti oo, go fitlhela ba bua boammaaruri jaaka bo kwadilwe mo Baebeleng – ka jaalo, a re se ka ra raelesega go ba tlotlomatsa, ka go ba raa re re ba nale maatla, ka re bone fa maatla otlhe a tswa kwa Modimong (Baroma 13:1; 1 Bakorinthe 8:4-6).

Sa bobedi, ke go re: mefuta ya di ngongorego tseo ba le baganang le tsone ke dife. Go tlhaloganngwa gompieno gore motho o dirisa fela 1% ya maatla a boboko ba gagwe. Diperesente tseo di setseng go twe ga re na maatla a go ka bo dirisa (mme goa bonala gore re tla bo dirisa mo pusong ya Modimo). Re sa itemoge, kakanyo tsa rona di kanna le go diragatsa dikgolo mo mebeleng ya rona. Ke ka moo bagamarisegi 'psychologists' (ke bao ba ithutang boboko) go tweng ba fodisa batho bao ba lwalang bolwetse ba madi, ka go ba rotloetsa go akanya ka go kgona 'positively' fa madi a bone a siame mme a dira sentle, ka jalo ba fole. Dingaka tsa sekgoa, di dumelana fa ka nako dingwe, mefuta ya diphodiso tsa mofuta o no di diragala, mme di sa ikaega mo go diriseng diritibatsi 'dipilisi'. Fela, jaalo ka gonna le kgatelelo ya maikutlo e ntsi mo go rona, e ka re tlholela diso 'ulcers' mo dimpeng tsa rona le go opelwa. Go ikhutsisa tlhaloganyo tsa rona, gongwe go katisa kakanyo tsa rona ka mokgwa mongwe go ka thusa dikopelo tseno go nyelela. Fela, fa e le go re: letsogo la mongwe le kgaogile, go dirisa tlhaloganyo ya gago ga go kitla, go kgona go re busetsa letsogo leo. Ke fela dikarolo tseo di laolwang ke boboko ba rona tseo ngaka tsa setso di ka kgonang go rotloetsa phodiso. Ka gonne re sa tlhaloganye ka fao boko ba rona bo dirang ka teng, seno se lebega e ke te ke maatla mangwe ao baloi (ngaka tsa setso) ba bonalang e ke te ba na le o ne.fela, ga goa nna jalo, ke fela ka ntlha ya tlhotlheletso ya bone, mme e le tlhaloganyo ya motho eo e tlang phodiso ya mofuta o no.

MOTSWEDI WA MAATLA

Fela, maatla otlhe a tswa kwa Modimong. Ka bobedi, tseo di sa siamang le tseo di siameng jaaka bolwetse bo tlisiwa

ke Modimo – e seng baloi. Ke thuto eo e rutwang mo Baebeleng: Jesaya 45:5-7; Miga 1:12; Amose 3:6; Ekesodu 4:11; Doiteronomio 32:9; Jobe 5:18. Tsotlhe ditemana tseno di tla go ungwela go di buisa ka kelotlhoko. Go latela go re: ke kwa go O na re tshwannwang ke go retologela teng ka thapelo fa re lwala, re dire tsotlhe tseo motho a ka di dirang, ka go dirisa kitso ya segompiano ya ditlhare go lolamisa maemo. Fa re retologela kwa ngakeng tsa setso ‘baloing’, re fetogela go batho bao ba reng ba na le taolo ya “maatla a masaitseweng” e bong ‘kitso ya maatla a lefifi’ ao a dirang go re ba re fodise. Fela, re a itse go re maatla ao ba a kaang fa ba na o ne, ga ba na o ne. Modimo ke motswedi wa maatla-otlhe. Go fetogela kwa ngakeng tsa setso ‘baloi’ ke go dumela fa Modimo o se maatla, le go re ga se Modimo o o tlišang malwetse a rona, mme re dumela fa a tlišiwa ke maatla a mangwe ao ngaka tsa setso ‘baloi’ ba reng ba kgona go laola maatla a no a sa itseweng.

Go akanya ka mkgwa o no, go utlwiswa Modimo botlhoko thata, ka gonne O itse fa e le O na o tlišitseng malwetse kgotsa bolwetse, mme a le maatla-otlhe. Baiseraele ba ne ba tlhophi go dumela Modimo, ka nako e le nngwe ba dumela, fa go le maatla a mangwe ao a dirang mo maphelong a bone, ao ba neng ba tshwannwa ke go amana nao ka go obamela le go rorisa medimo ya diseto, eo e neng e diretswe maatla a no. Seno sa galefisa Modimo mo go makatsang, foo Modimo O neng wa ba itatola jaaka batho ba O na (Doiteronomio 32:16-24). Mo Modimong, fa re sena tumelo e e tletseng mo go O na, go tshwana le fa re sa dumele mo go O na. Go paka fa mongwe a dumela mo Modimong wa boammaaruri wa Iseraele, fela, gape go amogela gona teng ga maatla mangwe ao a farologaneng le a Modimo, le go letla ngaka ya setso ‘moloji’ go rotloetsa maatla ao go re tlogela, ke go dira fela jaaka Iseraele e ne ya dira ka nako eo e fitileng. Loeto le leleele, le le botlhoko la histori ya Iseraele ya boikepo re le “kwaletswe go ithuta ka ga lone”. Ga re a tshwanna go nna le kamano le bao ba dumelang mo maatleng a no.

“Lo seka lwa goga ka joko e le nngwe le ba ba sa dumeleng; gonne tshiamo e ka utlwana jang le tshiamololo? ....Gongwe Tempele ya Modimo e ka agisanya jang le medimo e sele? Kana ke rona Tempele ya Modimo .... Ka moo: “Tswayang mo gare ga bone, lo lomologane nabo, go bua Morena; lo se ka lwa ama se se itshekologileng, mme ke tla lo tshola.....ke tla nna Rraeno, mme lo nne bomorwaake le bomorwadiake” (2 Bakorinthe 6:14-17).

Fa re ka dira maiteko, ra itira setlhabelo, ra ikgaoganya le dilo tseno, gona, re tla nna le tshepo eo e galalelang ya go re ka boammaaruri re bana ba Modimo ka nosi. Motsadi wa tlhago wa bana, ka botsadi ba gagwe, o tsibogela bolweste ba bana ba gagwe. A go ketefetse go le ka na kang, go pakela tumelo ya rona re dumele fa Modimo Rara wa rona yo kwa magodimong, o tla dira go feta tsotlhe tseno?

Ke le baka, go re ngaka tsa setso ‘moloji’ di na le tlhotlheletso fela go bao ba dumelang mo go tsone. Ka tsela eo e tshwanang, motho yo o latlhegeletsweng ko yoo a mo ratang, a ka tswe a ka ya kwa ngakeng ya setso kgotsa moloji, a mo kopa go bona moswi. Ngaka ya setso e ka kopa gore moswelwa a tswale matlho, mme a gopole sefatlhego sa moswi sentle. Moswelwa a ka lebelela setshwantsho sa moswi, yoo a mo gopolang sentle, mme ka go phopholetsa go se nene, a bue ka ga moswi ka mokgwa o o kgotsofatsang, go fitlhela moswelwa a dumela fa ngaka e no ya setso ‘moloji’ a bona moswi a phela. Ela-tlhoko gore, ga go bopaki bope boo bo tlhamaletseng, go bontsha fa moswi a phela. Fela, fa moswela a gana go dumela gongwe go obamela ngaka ya setso, ga go kitla gonna le tema ka gope ka ga seno.

‘Baloi’ (ngaka tsa setso) bao ba boleletseng Faro le Nebukatenesare ditoro tsa bone, ba ka bo ba sena maemo a bone fa ba ne ba sa ungwele dikgosi tseno ka matlhale a bone, ka mokgwa mongwe ba ne ba kgona tiro e no, ke ka moo e neng e le bagakolodi ba dikgosi tseno. Go sa belaetseng ba ne ba dirisa mpho e no ya go bala dikakanyo tsa batho sentle. Fela, fa

Modimo a ne a amega, ka bophelo ba motho yoo ba neng ba mokopanetse, jaaka a ne a tsereganya mo maphelong a ga Faro le Nebukatenesare, ba latlhegelwa ke maatla a bone. Fela jalo, le Balake, yo o neng a tshepa maatla a ga Bileame a go hutsa batho – a mo tshepisa madi a mantsi go re a mo thuse, a re o a itse go tswa mo nakong tse di fitileng “yo o mo tshegofatsang o tshegofaditswe” (Numeri 22:6). Fela, Bileame yo a neng a tshwana le Moloi, a lemoga fa maatla a gagwe a mo tlogetse, fa a ne a dira ka batho ba Modimo e bong Iseraele. Go mo pepeneneng, batho ba mofuta o no ga ba na maatla gotlhelele fa ba amana le batho ba Modimo wa boammaaruri, go sa kgathalesege go re ba itsege go le kana kang, kgotsa ba kgonne go le ka na kang mo nakong tseo di fitileng ka batho ba bangwe.

BOLOI MO BAEBELENG

Bokao bo bo bonalang ba seno, ke go re: fa re raelesega go ya kwa ngakeng ya setso ‘moloji’ re tla tshwannwa ke go dumela gotlhelele mo go e ne. Ga go thuso epe, fa re dirisa ngaka tsa setso ‘moloji’ ka tsholofelo ya gore tsotlhe di tla siama; le bona ba tla akanya fela jaaka rona. Go baa tshepo yotlhe mo bathong ba mofuta o no, le mo go nneng teng ga maatla a no, a ba reng ba kgona go a laola, kgotsa go a rotloetsa, go kaa fa re latlhegetswe ke tumelo mo go mothata-yotlhe e bong Modimo wa boammaaruri. Fa re dumela seo re se kwaletsweng ka ga Farao, Balake, le Nebukatenesare bao go builweng ka bone fa godimo, foo, ga re kitla re kgona go ya kwa ngakeng ya setswana ‘moloji’ ka tumelo eo e tla bong e tlhokega, ka jaalo go senne le tema epe mo go rona. Dikai tseo re di lebeletseng di bontshitse fa baloi kgotsa ngaka tsa setso ba sena maatla go batho ba Modimo – seno, re a se itse, ka ntlha ya pitso eo re e obametseng ka go kolobediwa.

Boloi bo kaiwa ke Poulo e le “ditiro tsa nama”, fela jaaka go hutsa Modimo ‘heresy’ (tumelo e e fosagetseng), boaka le mapona-pona ‘pornography’ (Bagalata 5:19-21). O bua jaana a re: “tse ke di lo bolelelang jaaka nkile ka bua pele (go raa gore

seno se ne se gatelelwa jaaka thuto e e botlhokwa ke Poulo) fa a re: Ba ba dirang dilo tse di ntseng jalo ga ba nke ba rua boswa ba puso ya Modimo”. Se se tshwanang le seno se mo molaong wa ga Moshe, e ne e le taolo ya gore ngaka tsotlhe tsa setso ‘baloi’, bao ba dirisang tsa botlhodi ‘divination’ (leina le lengwe la boloi) le bao ba latlhelang bana ba bone go tlola molelo, ba ne ba tshwanetswe ke go bolawa ka ponyo ya leitlho. (Doiteronomio 18:10,11; Ekesodu 22:18). Bao ba neng ba tlodisa bana molelo e ne e se baloi kgotsa ngaka tsa setso, - baloi le baeteledi-pele ba badirela medimo ya diseto ba ne ba ruta fa tshireletso eo e tiileng kgatlhanong le maatla a mewa e e bosula, a ka bonwa fa bana ba bao ba batlang tshireletso ya mofuta o no ba ka latlhela bana ba bone, go ba tlodisa molelo. Ka jalo, re a bona go re bobedi ba bone: baloi le bao ba dirisang tsa boloi ba ne ba tshwannwa ke go bolawa; mme ka fa tlase ga testamente e ntsha bao ba dirisang dilo tsa mofuta o no ba tla tlogelwa ntle, ba sa tsene mo pusong ya Modimo.

Go rona boloi jaaka tiro ya go iphidisa ke sengwe sa tseo re sa letlelelwang go se dira. Tshwetso nngwe le nngwe eo re e dirang, kgotsa re lebagane le yone mo maphelong a rona mo go Keresete, re tshwannwa ke go ipotsa kgapetsa-kgapetsa ‘a naa Modimo o batla ke dira seno? A nka dira seno Jeso a le fa pele ga me?’ Jaaka re bone fa Modimo o iletsa go dira tsa boloi kgotsa go itlhola, karabo ke e le nngwe fela e bong – Nyaa, Modimo ga O batle fa re ka dirisa tsa boloi. Boloi bo tlhaloswa ke Samuele e le ‘botlhoko-tsebe’ (lefoko la sehebere le kaa ‘go tsosa lefufa’) kgatlhanong le lefoko la Modimo (1 Samuele 15:23). Go tsosa lefufa la Modimo, jaaka Iseraele e dirile ka go dumela medimo ya diseto le tsa boloi (Doiteronomio 2:16-19), go kotsi thata. Modimo o tlhalositse gantsi fa a ntshitse Bakanana mo lefatsheng la bone, ka ntlha ya go dira tsa boloi, tseo e neng e le moila mo go O na; fela, jaanong bana ba Iseraele nabo ba ikamantse le ditiro tseo (Doiteronomio 18:9-14). Jaanong, go Iseraele e ntsha ya badumedi bao ba kolobeditsweng, ga re a tshwanna go dira dilo tsa merafe eo e re potologileng, go seng jalo, le rona ga re kitla re kgona go rua tsholofetso ya rona ya puso ya Modimo. Go bua go re ke baloi

fela, e seng bao ba dirisang boloi, ga go kgathalesege. Fa re dumela fa ditiro tsa boloi di ka nna le tema mo go rona, go tshwana le fa re dumela mo go bone.

A Modimo a re tshegofatse botlhe go re re tsamaye mo tseleng e e siameng, jaaka re bona malatsi a lefifi a tla bokhutlong, fatshe la seheitane leo le thekeeselang go ya pusong ya O na, ya lesedi le kgalalelo le baommaaruri.

“ka ba se ka ba amogela lorato lwa go rata boammaaruri gore ba pholosiwe. Ke ka ntlha ya moo Modimo o ba romelang timetso e e thata gore ba tle ba dumele maaka, ... Mme rona re tshwanetse go leboga Modimo ka gale ka ntlha ya lona, bakaulengwe ba lo ratwang ke Morena, ka gonne Modimo o sa le o lo itlhaolela go tswa tshimologong gore lo pholosiwe ka go itshepisiwa ke Mowa le ka go dumela boammaaruri.....Ka moo he , ba gaetsho, emang ka tlhomamo, lo dirise dithuto tse lo di rutilweng, e ka nna ka molomo gongwe ka lokwalo lo lo tswang go rona. Mme Morena wa rona Jeso Keresete ka esi le Modimo Rraetsho yo o re ratileng, a ba a re naya kgomotso e e sa khutleng le tsholofelo e e molemo ka bopelotlhomogi, a a gomotse dipelo tsa lona, a lo tiise mo tirong nngwe le nngwe e e siameng le lefokong lengwe le lengwe le le siameng” (2 Bathesalonika 2:10-17).

Phapogo ya 10: Go Diragetse eng kwa Etene?

Buka ya Genesi ditemana 4-5: “Mme noga ya raya mosadi ya re: “Nyaya, ga lo kitla lo swa! Kana Modimo o itse gore motlhang lo a jang, matlho a lona a tla buduloga, lo tshwana le Modimo, lo itse molemo le bosula”.

TLHALOSO EO E TLWAELEGILENG:

Go tshitshinngwa ka mokgwa o o fosagetseng fa noga fano, e le moengele yo o neng a leofa kgatlhanong le Modimo, yoo a bidiwang “Satane”, mme ka e le moleofi moengele o no

wa ntshiwa kwa legodimong, wa latlhelwa lefatsheng ka ntlha ya bolelo ba moengele yono, mme ke e ne a raelang Efa go re a leofe.

DITSHWAELO:

1. Temana e no e bua ka “noga”. Mafoko a no “Satane” le “diabolo” ga go gope fao a kaiwang gone, mo bukeng yotlhe ya Genesi. Gonna teng ga dinoga gareng ga rona mo bophelong bono, ke bopaki boo bo bontshang fa noga ya kwa Etene e ne e le noga jaaka re e itse gompieno. Bao ba dumelang seo se farologaneng le seno, gongwe ba akanya fa ba bona noga gompieno, ba bona ‘satane’ ka boene a gopa ka mpa?
2. Noga ga e nke e tlhalosiwa e le moengele mo temaneng e no.
3. Ka jalo, ga go makatse mo go Genesi, go bona go se ope yo o kaiwang a kobilwe kgotsa a latlhetswe ntle go tswa legodimong.
4. Bolelo bo tlisa loso (Baroma 6:23). Baengela ga baswe (Luka 20, 5-36), ka go rialo baengele ga ba leofe. Tuelo ya basiami ke go dirwa gore ba lekane le baengele ba se tlhole ba swa (Luka 20 ditemana. 5-6). Fa baengele ba ka bo ba leofa, le basiami nabo ba tla kgona go leofa, ka jalo, gonne le kgonagalo ya go ka swa, seo se tla bo se raa gore ba tlabo ba sena bophelo jo bosakhutleng.
5. Batho bao go buiwa ka bone ka nako ya go wa ga motho jaaka re kwaletse mo go Genesi ke: Modimo, Atamo, Efa le noga fela. Ga go ope yo mongwe gape yo o tlhagisiwang ntle le bao ba boletsweng. Ga go bopaki bope boo bo bontshang fa sengwe se tsene fa teng ga noga, go dira gore e dire seo e se dirileng. Poulo a re noga “ya tsietsa Efa ka boferere ba yona” (2 Bakorinthe 11:3). Modimo o boletse noga a re: “E re ka o dirile jalo...” (Genesi 3:14).

Fa e le go re “satane” o ne a dirisa noga, goreng go sa buiwe ka ga gagwe fano, le gone go reng a sa otlhaiwe?

6. Atamo o ne a latofatsa Efa ka ntlha ya sebe sa gagwe: “Mosadi yo o mo nneileng... o mphile leungo la setlhare” (Genesi 3:12). Efa e ne a latofatsa noga: “Noga e ntsieditse, mo ke bileng ka ja” (Genesi 3:13). Noga yone ga e a latofatsa o pe, le e seng diabolo – ga yaaka ya ipobola.
7. Fa e le gore go ka tsoga kgang ka ga go bua ga noga, ka re itse dinoga gompieno di sa bue jaaka ya kwa Etene? Se lebale go re:-
  - a. Tonki e kile ya dirwa go re e bue le go ngangisana le motho (Bileame): “esele e e semumu ya bua ka lentswe la motho, ya thibela bosilo ba moporofeti (2 Petoro 2:16) le
  - b. “Noga e ne e feta diphologolo tsotlhe tsa naga ka boferefere” (Genesi 3:1). Gongwe khutso eo e neng ya e newa e ne ya tlosa kgono ya yone go ka bua le Atamo le Efa.
8. Modimo o tlhodile noga (Genesi 3:1); sebopiwa se sengwe seo se bidiwang “satane” ga se a fetoga gonna noga; fa re dumela seno, go raa go re ra re, motho yo mongwe a ka kgona mo bophelong ba yo mongwe mme a bo laole. Seno, ke tumelo ya seheitane, ga se thuto ya Baebele. Fa e le gore kgang e ka tsoga e e reng: Modimo o ka tswe o sa tlhola noga eo morago e tla tsietsang Atamo le Efa go leofa, gopola, gore sebe se tsene mo lefatsheng ka motho (Baroma 5:12); ka jalo, noga e ne e sa beelwa molao, ka go bua fela ka go tlhaloganya ga yone ga tlhago, gape e sena boikarabelo mo Modimong, ke gore ga ya dira sebe sepe.

Bangwe ba tshitshinya fa noga ya Genesi 3; e amana le serafime: fela, lefoko leo le tlwaelegileng la sehebera la “noga”, leo le dirisitsweng mo go Genesi 3, ga le amane

ka gope le lefoko “serafime”. Lefoko la seheberere leo le fetoletsweng “serafime” bokao ba lo ne ke “yo o molelo” mme le fetoletsweng “noga ya molelo” mo go Numeri 21:8, fela, lefoko leno ga se leo le fetoletsweng “noga” mo go Genesi 3. Lefoko la seheberere leo le kayang kgotlho le tswa mo moding wa lefoko leo le fetoletsweng “noga” mo go Genesi 3. Kgotlho e emetse sebe (Baatlhodi 16:21; 2 Samuele 3:34; 2 Dikgosi 25:7; 2 Ditirafalo 33:11 ; 6:6), go le jalo, noga e ka amanngwa le kakanyo ya sebe, fela, e seng moengele wa sebe.

DITLHALOSO TSEO DI TSHITSHINYWANG go tlhalosa bokao ba temana e no:

1. Go bonala go se lebaka la go dumela sefatlha-matlho seo re se bolelelwang ka ga tlholego, le go wa ga motho mo dikgaolong tsa ntlha tsa Genesi. “Noga” e ne e le noga e re e itseng gompieno. Go bona dinoga di gopa ka dimpa gompieno ka ntlha ya khutso ya Genesi ke bopaki ba gore ke boammaaruri. Ka yone tsela eo, re bona banna le basadi ba sotliwa ke khutso yone eo ba e boneng ka nako e le nngwe kwa Etene. Fela, re ka amogela fa Atamo le Efa e ne e le batho jaaka re ba itse gompieno, fela ba itumelela bophelo bo bo botoka, ka jalo, noga ya ntlha le yone ke nngwe ya dinoga tseo re di itseng gompieno, fela ya ntlha e ne e le botlhale go feta tsa gompieno.
2. Dintlha tseo di latelang ke sesupo sa gore dikgaolo tsa ntlha tsa buka ya Genesi, di tshwanetswe go tlhaloganngwa jaaka dintse ‘literally’ :-
  - a) Jeso o ne a nopola ka ga Atamo le Efa le ka ga tlholego, jaaka motheo wa thuto tsa gagwe ka ga lenyalo le go tlhala (Matheo 19:5-6); ga go bontshe fa a ne a dumela fa e le setshwantsho fela, mme a e dumela jaaka e ntse.
  - b) “Gonne Atame o bopilwe pele, Efa a bopiwa morago. Le gona Atame ga a ka a tsiediwa, mme

mosadi e ne o tsiediwa, a wela mo molatong” (1 Timotheo 2:13-14) – ka jalo, Poulo nae o ne a buisa le go tlhaloganya Genesi sefatlha-matlho ‘literally’. Se se botlhokwa se sengwe ke go re o kwetse pele nyana ka ga “noga e kile ya tsietsa Efa ka boferefere ba yona” (2 Bakorinthe 11:3) – ela-tlhoko go re Poulo ga a umake “diabolo” a raela Efa, fa a bua ka ga seno.

3. Ka gonne noga e ne ya hutsiwa, ya gagaba ka mpa (Genesi 3:14), gongwe seno se ka raa gore e kile ya bo e na le dinao pele; go tlhakanngwa le maatla a yone a go bua, gongwe e ne e le tshwana le diphologolo tse di nang le maoto gaufi le a motho, le ge e ne e le phologolo “nngwe ya diphologolo tseo Modimo o dibopileng” (Genesi 3:1 & 14).

Phapogo ya 11: ‘Lucifer’

Jesaya 14:12-14: “Kana o wele jang mo legodimong, wena naledi ya masa, morwa mahube! Kana o digetswe jang ne fa fatshe, wena mofenyi wa ditšhaba! Ee, wena o ne o itheile pelong ya gago wa re: ‘Ke tla tlhatlogela kwa legodimong, ke baya sedulo sa me godimo ga dinaledi tsa Modimo, ke nna mo thabeng ya kgobokano ya medimo kwa kgakala ntlheng ya bokone. Ke tla tlhatlogela kwa godimo ga maru, ke itekanya le Mogodimodimo”.

TLHALOSO EO E TLWAELEGILENG:

Go tshitshinngwa fa ‘Lucifer’ e ne e le moengele o o maatla, yo o ileng a leofa, a leofela Modimo ka nako ya Atamo, mme a ntshiwa kwa legodimong a latlhelwa mo no lefatsheng, mme o tswelletse go kgelosa batho ba Modimo.

DITSHWAELO:-

1. Mafoko a “diabolo”, “satane” le “moengele” ga a tlhagelele mo temaneng e no. Fano, ke gone fela mo Baebeleng yotlhe foo lefoko “Lucifer” le tlhagelelang.
2. Ga go bopaki bope, go bontsha fa Jesaya 14 e tlhalosa ditiragalo tsa kwa tshingwaneng ya Etene; fa e le go re, go jalo, goreng re tlogetswe dingwaga di ka tswe di le 3,000 go tloga ka nako ya Genesi, pele re ka bolelelwa seo se diragetseng?
3. ‘Lucifer’ o tlhalosiwa a aparetswe ke diboko (t.11) a sotliwa ke batho (t.16) ka gonne a se tlhole a nale maatla, morago ga go ntshetswa ntle kwa legodimong (dt 5-8); ka jalo, ga go bopaki jo bo ka dirang gore re akanye fa ‘Lucifer’ jaanong a le mo no lefatsheng, mme a kgelosa badumedi.
4. Goreng ‘Lucifer’ a ne a otlhaelwa go bua, fa a “tla tlhatlogela kwa legodimong” (t.13), fa e le gore o ne a setse a le kwa legodimong?
5. ‘Lucifer’ o tlele go bolela mo lebitleng: “Boikgantsho ba gago bo digetswe mo felong ga baswi,..... diboko di a go khurumetsa” (t.11). Ka re itse baengele ba sa swe (Luka 20:35-36), ‘Lucifer’ ka jalo e ka senne moengele; puo eo e lebisitswe mo mothong, ka e le motho yo a ka swang.
6. Ditemana 13 le 14 di amana le tsa lekwalo ya go Bathesalonika, 2 Bathesalonika 2:3-4, eo e buang ka ga “motho wa tshenyego” – ka jaalo, ‘Lucifer’ o supela-pele go motho yo mongwe – e seng moengele.

TLHALOSO TSEO DI TSHITSHIN-NGWANG:-

1. Phetolelo ya sekgoa N.I.V le diphetolelo tse dingwe tse di ntsha di tlhagisa mokwalo wa Jesaya kgaolo 13-2 jaaka motseletsele wa “mathata” ao a lebaneng ditshaba dingwe, jaaka sekai: Babele, ‘Tyre’, Egepeto. Jesaya 14:4 e thaa puo ya ditemana tseo re tla di lebelelang: “o tlhabe sefela sa tshotlo (setshwantsho/seane) ka ga kgosi ya Babele o re:...” Porofeto e no e ka ga kgosi, e bong motho, kgosi ya Babele, yo o tlhalosiwang e le ‘Lucifer’. Ka go wa ga gagwe: “Ba ba go bonang ba tla go leba thata, ba go akanya ba re : A ke ene monna yo o neng a roromisa lefatshe ....?” (t.16). Ka go rialo, ‘Lucifer’ o tlhalositswe, jaaka monna.
2. Ka gonne ‘Lucifer’ e ne e le kgosi ya setho, “Tsa bua tsotlhe (Dikgosi tsa lefatse) tsa go raya tsa re: ‘Le wena o koafetse jaaka rona, jaanong o tshwana le rona?’” (dt.9-10). ‘Lucifer’ o ne a tshwana fela jaaka dikgosi tse dingwe tsa lefatshe, tseo re di tlwaetseng.
3. Temana ya 20 e re: losika la ga ‘Lucife’ le tlile go nyelediwa. Temana ya 22 ya re: losika lwa Babele le tlile go nyelediwa, e gatelela temana ya 20.
4. Gopola gore seno ke “setshwantsho/seane” (kopelo) ka ga kgosi ya Babele” (t.4). ‘Lucifer’ bokao ke “naledi ya meso”, eo e kganyang go feta dinaledi tse dingwe. Ka seane kgotsa tshwantshiso, e no ke go bontsha go tlhatloga, e tlhatlogela legodimong.... go godisa bogosi (naledi) ba yone go feta magosi (dinaledi) a mangwe a Modimo” (t.13). Ka ntlha ya boikgantsho bono, naledi ya latlhelwa fatshe mo lefatsheng. Naledi e no, e emetse kgosi ya Babelone, eo bogosi ba yone boneng bo le mabela, ka kgosi e no e bona bogolo ba bogosi ba yone, ba ikgodisa fa pele ga Modimo, ka a ne a gopola fa a dirisitse maatla a gagwe go thopa ditshaba di le dintsi go tlhoma bogosi bono. Daniele kgaolo ya 4 e tlhalosa ka

fao Nebukatenesare kgosi ya Babelone, a neng a ikgodisa ka gone, go na le go fa Modimo tlotlo, a bua fa e le ka maatla a gagwe a kgonneng tsotlhe tseno, a lebala fa e le Modimo a mo neileng phenyo. “bogolo ba gago (boikgantsho/mabela) bo goletse kwa godimo, bo ama legodimo” (t.22). Ka ntlha ya seno o ne a “A lelekwa mo bathong, a fula bojang jaaka dikgomo; mmele wa gagwe wa kolobediwa ke monyo wa legodimo, go tsamaya moriri wa gagwe wa leelefala jaaka diphuka tsa manong” (t.33), go nyenyefadiwa ka pele, ga mokaloba, yo o neng a roromisa lefatshe lotlhe, e ne ya nna kang eo e neng ya opelwa, ya nna seane ka ga tiragalo e kanakana, ka go wa ga naledi ya meso go tswa godimo go ya lefatsheng. Dinaledi ke ditshwantsho tseo di bontshang batho ba ba maatla mo Baebeleng. Sekai Genesi 37:9; Jesaya 13:10 (eo e leng mabapi le baeteledi ba Babele); Hesechiele 32:7 (mabapi le moeteledipele wa Egepeto); Daniele 8:10 bapisa le t.24. Go tlhatlogela kwa legodimong le go wa kgotsa go latlhelwa kwa fatshe ke diane tsa Baebele gantsi di dirisetwang go bontsha gona mabela kgotsa go ikgantsha le go nyenyefadiwa ka go latelana – lebelela Jobe 20:6; Jeremia 51:53 (ka ga Babele); Dilelo 2:1; Matheo 11:23 (ka ga Kaperenaume): “Le wena Kaperenaume yo o godiseditsweng kwa legodimong, o tla digelwa kwa folong ga baswi” (lebitleng).

5. Temana ya 17 e kgala ‘Lucifer’ go “fetola lefatshe sekaka, (a nyeletsa ditoropo tsa magosi ao a di thopileng) a ribegetsa metse ya lone, a sa golole batshwarwa ba gagwe gore ba boele kwa gae .... ba le tlatsa metse ....” (dt. 17,21). Tsotlhe tseno di tlhalosa mafaratlhatlha a sesole sa Babele – boo bo nyeletsang metse e mentsi, go akaretse le Jerusalema, a thopa batshwarwa go ya Babele, a sa ba letle go boela gae (jaaka ba dirile ka Majuta), ba aga ditoropo kwa Babele, ditshaba tse dintsi di duela ka gauta go ya kwa Babele. Kgatelelo fano ke go bontsha fa ‘Lucifer’ a tlile go bona kotlo, a nyenyefadiwa, ga a kitla a bona le poloko ya Bogosi

jaaka dikgosi tse dingwe, ya gagwe e tla gona e e nyatsegileng (dt.18-19), seno ke go bontsha kgosi e no gore ke motho fela jaaka ba bangwe.

6. Temana ya 12 e bontsha fa 'Lucifer' a tlile "o digetswe jang ne fa fatshe" – a tlhaloswa e le setlhare. Seno se lomagana le porofeto ya ga Daniele 4:8-16, foo Nebukatenesare le Babele ba tshwantshiwang le setlhare seo se kgaolwang, se digelwa fa fatshe.
7. Babele le Asiria ke mareo ao kgapetsa-kgapetsa a fetolelwang mo Boporofetong; jaanong, re sena go bua ka go menolwa ga kgosi ya Babele, t. 25 ya re:, "Ke tla phatlakanya Moasiria....". Diporofeto ka ga Babele mo go Jesaya 47 di a boeletswe mabapi le Asiria mo go Nahume 3:5,4,18 le Sefanya 2:13,15; le 2 Ditirafalo 33:11 ya re kgosi ya Asiria a tsaa Manase botshwarwa kwa Babele – e bontsha go fetolelwa ga mafoko a no. Amose 5:27 ya re Iseraele o ne a tshwanetse go ya botshwarong "ka kwa ga Tamaseko" ke go re kwa Asiria, mme Stefano o nopola seno jaaka "kwa pele ga Babilone" (Ditiro 7:43). Esera 6:1 e tlhalosa kgosi Dario, kgosi ya Babele a dira tumelano mabapi le go agwa ga tempele. Majuta a rorisa Modimo go sokolola "pelo ya kgosi ya Asiria" (Esera 6:22), gape, le fano o bona gofetola ga mareo a no: Asiria le Babele. Porofeto ya ga Jesaya kgaolo ya 14, gammogo le tse dingwe tse dintsi mo go Jesaya, di kopana sentle le kgang ya go tlasela ga Asiria ke Senakaribe ka nako ya ga Hesechiele, ke ka moo t. 25 e tlhalosa go thubiwa ga Asiria. Temana ya 13 e botlhofo go e tlhaloganya, fa e bua ka ga bonyefodi ba Asiria ka go tlasela Jerusalema, ba batla go tsena mo Jerusalema le go thopa tempele, go e dirisetsa medingwana ya bone. Ka nako eo e fitileng, kgosi ya Asiria kgosi Thigelathe-Philesere, nae o ne a batla go dira seo (2 Ditirafalo 28:20,21); Jesaya 14:13: "Ke tla tlhatlogela kwa legodimong... (setshwantsho sa Tempele le Areka – 1 Dikgosi 8:30; 2 Ditirafalo 30:27; Pesalome

20:2,6; 11:4; Bahebere 7:26) ke nna mo thabeng ya kgobokano (Thaba ya Sione kwao Tempele e leng teng) kgakala ntlheng ya bokone” (Jerusalema – Pesalome 48:1,2).

8. Go bo tlhokwa jaanong, go tlhaloganya “Ke tla tlhatlogela kwa legodimong” jaaka seane, seo se kaang go gola-tota go tshwana le puo eo e tlhagisiwang mo ditemaneng tseo di latelang: 1 Samuele 5:12; 2 Ditirafalo 28:9; Esera 9:6; Pesalome 107:26.

THUTO YA 6: Dipotso

1. Ke mang yo o boikarabelo mo mathateng le diteko tsa rona?
  - ☐ Modimo
  - ☐ Lesego
  - ☐ Sephedi seo se bidiwang Satane
2. Ke eng seo se leng boikarabelo mo dikeletsong tsa rona go leofa?
  - ☐ Popego ya rona ya setho
  - ☐ Modimo
  - ☐ Mewa e e bosula
  - ☐ Moleofi mongwe a bidiwa Satane
3. Bokao ba lefoko 'diabolo' ke bofe?
  - ☐ Sebe kgotsa bolelo
  - ☐ Molatofatsi kgotsa Monyefodi
  - ☐ 'Lucifer'
4. Bokao ba lefoko 'satane' ke bofe?
  - ☐ Moleofi
  - ☐ Moganetsi kgotsa Mokgoreletsi
  - ☐ Kgosi ya Medemone
5. A naa le foko 'satane' le ka dirisetswa batho bao ba siameng?
  - ☐ Ee
  - ☐ Nyaa
6. 'Satane' le 'diabolo' ba kaa eng ka tshwantshiso?
7. Lefoko 'medemone' mo testamenteng e ntsha bokao ba lone ke bofe?
  - ☐ Baengele ba ba bosula?
  - ☐ Malwetse?
  - ☐ Puo ya nako tseo, eo bokao e neng e le malwetse, ka batho ba ne ba akanya fa malwetse a no a ne a tlisiwa ke 'medemone'
  - ☐ Ditshedi tsa semowa

THUTO YA 7

TSHIMOLOGO YA GA JESO

7.1 Di-Porofeto ka ga Jeso mo Testamenteng e Kgologolo

Thuto ya 3 e tlhalositse ka fao maikaelelo a Modimo a go pholosa batho a theilweng teng mo go Jeso Keresete. Ditsholofetso tseo Modimo o di diretseng Efa, Aborahame le Dafita, tsotlhe di ne di bua ka ga Jeso e le losika la bone sefatlha-matlho. Ke boammaaruri, testamente yotlhe e supela-pele mmogo le diporofeto tsa yone ka ga Keresete. Molao wa ga Moshe, o Iseraele e neng e tshwanetse go o obamela, pele ga go tla ga Keresete, ka nako tsotlhe o ne supela-pele ka ga Jeso: “molao o ne wa nna mowatlhai wa rona go re isa kwa go Keresete” (Bagalatia 3:24). Ke ka moo, ka nako ya moletlo wa tlolaganyo, kwana eo e neng e itekanetse sentle, e ne e tshwanetswe go bolawa (Ekesodu 12:3-6); seno se ne se emetse setlhabelo sa ga Jeso, “Kwana ya Modimo e e tlosang boleo ba lefatshe” (Johane 1:29; 1 Bakorinthe 5:7). Ditlhokego tsa gona kwana eo e itekanetseng e sa golofalang gope, e sena selabe sepe, go ne go supela-pele go semelo seo se itekanetseng sa ga Jeso (Ekesodu 12:5 bapisa le 1 Petoro 1:19).

Mo bukeng tsotlhe tsa Dipesalome le Baporofeti ba testamente e kgologolo, ba tlhagisa diporofeto di le dintsi ka fao Mesia a tla lebegang ka teng. Gantsi ba lebisa bontsi ba diporofeto tsa bone go tlhalosa loso leo o tla le swang. Go gana ga tumelo ya Sejuta ‘Judaism’ go amogela kakanyo ya Mesia yo o swang, ke fela go itlhokomolosa diporofeto tseno, tseo ga jaana le wena o di tlhagisetswang:-

Porofeto: Testamente e Kgologolo	Go tla botlalong mo go Keresete
"Modimo wa me, Modimo wa me, o ntlogeletseng?" (Pesalome. 22:2).	A no ke mafoko ao Jeso a a buileng fa a ne a le mo sefapaanong (Matheo 27:46).
"Mme nna ke seboko fela, ga ke motho; ke lesotlwa la batho le monyatsegi wa morafe. Botlhe ba ba mponang ba sotla ka nna, ba petla melomo, ba thukutha ditlhogo ba re: O pitiketse matshwenyego kwa Moreneng! A ene a mo golole, a mo pholose fa a kgatlhwa	Iseraele e nyefola le go sotla Jeso (Luka 23:35; 8:53); ba tshikinya ditlhogo tsa bone. (Matheo. 27:39), ba bua tseno fa a akgega mo sefapaanong: (Matheo 27:43).

Porofeto: Testamente e Kgologolo	Go tla botlalong mo go Keresete
ke ene." (Pesalome. 22:7-9).	
"Iolene lwa me lo kgomaretse magalapa a me;...ba phuntse diatla tsa me le dinao tsa me" (Pesalome. 22:16,17).	Seno se tlile botlalong ka lenyora leo le ileng la wela Keresete a le mo sefapaanong (John 19:28). Go phunngwa ga diatla le maoto go raa go kokotelwa sefatlha-matlho 'literally' mo sefapaanong.
"Ba kgaogana diaparo tsa me, mme kobana ya me ba e tlamela tengwa." (Pesalome. 22:19).	Go tla botlalong ga seno go fitlhelwa mo go Matheo. 27:35.
Ela-tlhoko go re Pesalomes. 22:22 e nopotswe e kaa Jeso mo go Bahebere 2:12.	
"Bomorwa-rre ke ba fetogetse moeng, ke yo o sa itsiweng mo baneng ba ga mme. Gonne go tlhoafalela Ntlo ya gago go njele," (Pesalome. 69:9,10).	Seno se tlhalosa maikutlo a ga Keresete Majuta ba itatotse e ne, le ba ntlo ya gagwe. (Johane 7:3-5, Matheo.12:47-49). Seno se nopotswe mo go Johane 2:17.
"Ba nneile santlhokwe go nna sejo sa me, mme e rile ke nyorilwe, ba nnosa motatsa." (Pesalome. 69:22).	Seno se diragetse Jeso a akgega mo sefapaanong. (Matheo. 27:34).
Kgaolo yotlhe ya ga Jesaya 53 ke porofeto e e makatsang ka ga loso la ga Keresete le tsogo ya gagwe, temana nngwe le nngwe tseo di tlileng botlalong ka mokgwa o o sa belatseng. Fela, re tla neela dikai di le pedi:	
"E rile a bogisiwa a ikokobetsa, a sa bule molomo wa gagwe jaaka kwanyana e e isiwang kwa tlabong le jaaka nku e e leng semumu fa pele ga babeodi ba yona. Ee ga a ka a bula molomo" (Jesaya. 53:7)	Keresete Kwana ya Modimo, e ne e didimetse fa a ne a atholwa. (Matheo. 27: 12,14).
"Ba ne ba mo naya lebitla mo baikeping, le fa a sa dira tshiamololo epe; le fa go se tsietso mo molomong wa gagwe; mme ya re a swa, a nna le mohumi" (Jesaya. 53:9).	Jeso o ne a bapolwa mmogo le baikepi ba babolai. (Matheo. 27:38), mme a bolokelwa mo lebitleng la mohumi (Matheo. 27:57-60).

Gago makatse fa gantsi mo testamenteng e ntsha re gakololwa go re “molao le baporofeti” ba testamente e kgologolo ke motheo wa go re re tlhaloganye Keresete (Ditiro 26:22; 28:23; Baroma 1:2,3; 16:25.26). Jeso ka boene o kgalemile a re: fa re sa tlhaloganye sentle “Moshe le Baporofeti”, ga re kitla re kgona go mo tlhaloganya (Luka 16:31; Johane 5:46,47).

Molao wa ga Moshe o ne o supa ka ga Keresete, le baporofeti ba porofetile ka e ne, seno ke bopaki bo bo tletseng, go re: Jeso o ne a seyo pele a tsalwa. Thuto eo e fosagetseng go

tweng ke 'physical Pre-existence' (ke gore Jeso o ne a le teng fa Modimo a tlhola lefatshe jalo le Jalo) ya ga Keresete, e nyefola ditsholofetso tseo di boeleditsweng kgapetsa-kgapetsa ke Modimo, go re o tla gonna losika (kokomana) la ga Efa, Aborahame le Dafita. Fa e le gore o ne a le teng kwa legodimong, ka nako ya ditsholofetso tseno fa di direlwa batho bano? Gona, Modimo o tla bo a se boammaaruri (kgotsa a se nnete) go solofetsa batho bano kokomana eo e tla nnang Mesia wa bone. Lenane la lotso la ga Jeso, leo re le kwaletsweng mo go Matheo 1 le Luka 3, le bontsha lotso la gagwe leo le tswelelang go ya morago go fitlha go batho bao Modimo O ba diretseng ditsholofetso tseno.

Tsholofetso go ya go Dafita, e nyeletsa gonna teng ga Jeso pele tsholofetso e no e dirwa: "...ke tsose mongwe wa losika lwa gago sehularong sa gago, yo o tla tswang mo mmeleng wa gago,..... Ke tla nna rraagwe, e ne a nne morwaake" (2 Samuele 7:12,14). Ela-tlhoko polelo-pele eo e dirisitsweng fano. Ka re bona Modimo o tlile gonna Rraagwe Keresete, ga go kgonagale go re morwa Modimo, o ne a le teng fa tsholofetso e no e dirwa. Ka go re: losika lono "le tla tswa mo mmeleng wa gago" go bontsha fa e tla nna ngwana yo a bonalang, wa ga Dafita. "Morena o ikanetse Dafita ka boammaaruri .... a re: Yo e leng wa leungo la mmele wa gago ke tla mmaya mo sedulong sa bogosi sa gago" (Pesalome 132:11).

Solomone e ne e le bontlha-nngwe ba go tlisa tsholofetso e no botlalong, mme ka gore o ne a setse a le gone ka mmele, fa tsholofetso e ne e dirwa (2 Samuele 5:14), go raa go re mojaboswa tota yo porofeto e no e mo lebileng, oo Modimo ka nosi e tlileng gonna Rraagwe ka sebele, ke Keresete, e seng ope gape (Luka 1:31-33). "...ke tla tsoetsa Dafita letlhogela le le siameng" (Jeremia 23:5) – ke gore Mesia.

Dipolelelo-pele tsa mofuta o no di dirisitswe mo diporofetong tse dingwe mabapi le Keresete. "Ke tla ba tsoetsa moporofeti mo go ba ga bone (Iseraele) yo o tshwanang nao

(Moshe)” (Doiteronomio 18:18) e nopotswe gape mo go Ditiro 3:22,23, eo e tlhalosang ‘moporofeta’ yo no e le Jeso. “Lekgarebe (Maria) le tla nna moimana, le belege ngwana wa mosimane, le mo taya leina la Imanuele” (Jesaya 7:14). Ruri, go tlhapile fa tsotlhe tseno di tlile botlalong ka botsalo ba ga Keresete (Matheo 1:23).

1.2 Go Tsala ga Lekgarebe

Mokwalo ka ga go ithwala le go tsalwa ga Keresete, ga go letle kakanyo ya gonna teng ga gagwe pele a tsalwa ‘physically existed beforehand’. Bao ba tshegeditseng thuto eno eo e fosagetseng ya “boraro jo boitshepo ‘Trinity’” ba gogelwa kwa go fetseng ka go re ka nako nngwe go ne go le batho ba le bararo kwa legodimong, mme fa nako e ntse e tsamaya, mongwe wa bone a nyelela, ka mokgwa mongwe ya nna peo ‘foetus’ mo popelong ya ga Maria, go tlogelwa fela bobedi kwa legodimong. Re bone go tswa mo dikwalong go re: tlholego-yotlhe – go akaretse le O na Modimo – gonna teng ga yone, ke eo e bonalang ‘physical existence’, ka mmele o o bonwang ke batho. Re fetsa ka go re, go tswa mo kakanyong ya ‘pre-existence’ go dumela fa Jeso ka mokgwa mongwe o tlile ka mmele wa gagwe go tswa legodimong, mme a tsena mo popelong ya ga Maria. Tsotlhe tseno ke mathata a boruti bo bo rutang seo se leng kwa ntle ga dikwalo. Tseo re di kwaletsweng ka ga tshimologo ya ga Keresete ga di letle gore re akanye fa Jeso a fologile kwa legodimong ka mmele wa gagwe mme a tsena mo popelong ya ga Maria, ke tlhaka-tlhakano fela go akanya ka mokgwa o no. Go tlhoka bopaki go tshegetsatsa kakanyo e no, ke kgolagano eo e seong, ka jalo e sa ikanyege, mo bao ba dumelang thuto e no ya ‘Trinity’.

Moengele Gabariele o tlhageletse kwa go Maria ka molaetsa o o reng: “ O tla ithwala o belega ngwana wa mosimane, leina la gagwe o le bitse Jeso. Ene yoo o tla nna mogolo, a bidiwa Morwa Mogodimodimo....Maria a raya moengele a re: “Seo se tla dirafala jang, ka ke sa itse monna?

(ke gore: e santsane e le lekgarejana)”. Moengele a mo araba a re: “Mowa o o Boitshepo o tla tla mo go wena, le thata ya Mogodimodimo e tla go ritifalela; mme ka ntlha ya moo ngwana yo o boitshepo yo o tla belegwang ke wena o tla bidiwa Morwa Modimo (Luka 1:31-35).

Gabedi go gatelelwa gore Jeso o tla bidiwa ngwana wa Modimo ka go tsalwa ga gagwe; seno ke bopaki go bontsha fa ngwana wa Modimo a ne a se teng pele a tsalwa. Gape puo ya polelelo-pele, e botlhokwa go lemogwa le fano: sekai “o tla nna mogolo”. Fa e le gore Jeso o ne a setse a le teng ka mmele wa gagwe pele a tsalwa, o tla bo a setse a le “mogolo”. Jeso e ne e le “letlhogela” la ga Dafita (Tshenolo 22:16), lefoko la segerika ‘genos’ bokao ke go tlhagisiwa ‘generated from’ ka Dafita.

GO TSALWA GA KERESETE

Ka mowa o o boitshepo (mowa wa kgemo/maatla) wa dira mo go e ne, Maria a kgona go ithwala, a ima Jeso, a sa kopana le monna ope. Seno se raa go re Josefa ga se Rraagwe Jeso wa boammaaruri. Go tshwanetse ga bo go tlhaloganyega jaanong go re: mowa o o boitshepo ga se motho (lebelela **Thuto ya 2**); Jeso e ne e le Morwa Modimo, e seng Mowa o o Boitshepo. Ka tiriso ya mowa o o boitshepo mo go Maria, “Ngwana yo o Boitshepo” o o tla belegwang ke ene o tla bidiwa “Morwa Modimo” (Luka 1:35). Tiriso ya lefoko “ka ntlha ya moo” ke go bontsha tiro ya mowa o o boitshepo, kwantle ga ona, go raa gore: popelo ya ga Maria e ka bo e sa kgona go ‘ima’, Jeso, ka jalo, ngwana wa Modimo a ka bo a se yo.

Ka gore Maria o ne a ‘ima’ Jeso mo popelong ya ga gagwe (Luka 1:31) ke bopaki gape bo bongwe ba go re: ga go kgonagale gore o ne a le teng (ka mmele) pele a tsalwa. Fa re “ima” ‘conceive’ mo kakanyong, e simolola mo kakanyong ya rona, mo teng ga rona. Fela jalo, Jeso o ne a ‘imiwa’ mo teng ga popelo ya ga Maria – o simolotse foo e le popego ya motho ‘foetus’, fela jaaka motho mongwe le mongwe. Johane 3:16, temana eo e tlwaelegileng tota, e kaa Jeso e le “ngwana yo o

tsetsweng a le esi” wa Modimo. Dimilione tsa batho, tseo di boeletsang go nopola temana eno kgapetsa-kgapetsa, ba palelwa ke go akanya ka bokao ba yone ka boammaaruri. Ka Jeso a ne a “tsetswe”, o ‘simolotse’ (lefoko leo le nyalanang le go tsala “tshimologo”) fa a ne a ‘imega’ mo popelong ya ga Maria. Fa Jeso a ne a tsalwa ‘tshimologo’ ke Modimo Rraagwe, seno ke bopaki go bontsha fa Rraagwe a le mogolo mo go e ne – Modimo ga o na tshimologo (Pesalome 90:2) ka jalo Jeso e ka se nne Modimo ka esi (**Thuto ya 8** e tlhalosa ntlha e no).

Go mo pepeneneng gore Jeso o ne a “tsalwa” ke Modimo, go na le go bopiwa ke Modimo, jaaka Atame kwa tshimologong. Seno se tlhagisa kamano eo e tseneletseng gareng ga O na le Jeso – “Modimo o ithuantse le lefatshe ka Keresete” (2 Bakorinthe 5:19) (Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano). Jeso a tsetswe ke Modimo, go na le go bopiwa go tswa mo leroleng la lefatshe, gape ke tlhaloso ya ka fao Jeso a neng a goditse Rraagwe go rata ditsela tsa O na.

Buka ya Jesaya 49:5,6 e tlhagisa porofeto mabapi le Keresete, e mo kaa jaaka lesedi la lefatshe, leo le bonagetseng lefatshe (Johane 8:12). O tlhalosiwa a akanya ka ga “Morena yo o ntirileng motlhanka wa gagwe go tloga botsalong”. Keresete, ka jaalo o ne a “imiwa” ke Maria, a imisiwa ke Modimo, ka maatla a mowa o o boitshepo wa O na. Ka jaalo, popelo ya ga Maria e ne e le tulo eo Jeso a simologileng kwa go yone.

Re bone mo **Thutong ya 7.1** go re Pesalome 22 e porofeta ka ga dikakanyo tsa ga Keresete mo sefapaanong. O ne a gopola fa Modimo e le O na “o mo ntshitseng mo mmeleng wa ga mme.....o Modimo wa me go tswa botsalong ba me” (Pesalome 22:10,11). Ka nako ya gagwe ya go swa, Keresete o ne a lebelela morago kwa a simologileng teng – kwa popelong ya ga mmaagwe Maria, a bopiwa ka maatla a mowa wa Modimo. Maria ka go itlhalosa mo bukeng tsa efangele, e le mmaagwe Jeso, e nyeletsa kakanyo ya go re Jeso o ne a le teng pele a motsala.

Maria e ne e le motho fela jaaka rona, a tsalwa ke batsadi ba setho. Seno se pakwa ke go re o ne a nale ntsalaagwe, yo nae o neng a tsala Johane Mokolobetsi, motho fela jaaka rona (Luka 1:36). Kakanyo ya Katoliki ya Roma, go re Maria e ne e se motho fela jaaka rona, bokao ba kakanyo e no, ke gore: Jeso Keresete go ne go sa kgonagale go re e nne “Morwa motho” le “Morwa Modimo”. Tseno ke maina a gagwe ao gangwe le gape a bidiwang ka o ne mo testamenteng e ntsha. E ne e le “Morwa motho” ka gonne o ne a nale mmaagwe yo e neng e le motho, le “Morwa Modimo” ka ntlha ya maatla a Modimo ao a ileng a dira mo go Maria (Luka 1:35), mme a ima Jeso, ka jaalo, Modimo ka nosi ya nna Rraagwe Jeso. Tiragalo e ntle e no, ga e na boleng, fa e le go re Maria e ne e se motho jaaka rona.

“Ao! Go ka bo go tswa yo o phepa mo go ba ba sa itshekang! A ngwana wa Mosadi e ka nna yo o siameng?.... Yo o tsetsweng ke mosadi o ka nna phepa jang?” (Jobe 14:4; 15:14; 25:4). Seno se bontsha fa tshiamo ka tsalo e seyo mo go Maria kgotsa Jeso, boleo bo bo matameng motho, le bona ba tsetswe ka bone.

Ka Maria “a tsetswe ke mosadi”, ka batsadi bao ba tlwaelegileng, o ne a arogana botho boo bo leofang, bo leswafetse le batsadi ba gagwe, ka jalo nae a bo fitisetsa kwa go morwawe Jeso, yo o neng a “belegwa ke mosadi” Bagalatia 4:4). Puo e no ya go “belegwa” ka thuso ya Maria, ke bopaki ba go re Jeso o ne a sa phele kgotsa a seyo pele a tsalwa ke Maria. ‘Diaglott ya sekgoa’ e tlhagisa Bagalatia 4:4: “A tlhagisitswe go tswa mosading”.

Buka tsa efangele gantsi di tlhagisa botho ba ga Maria. Keresete o ne a mo kgalemela makhetlho a ka feta a le mararo ka go tlhoka go bona tumelo (Luka 2:49; Johane 2:4); mme o ne a palelwa ke go tlhaloganya tsotlhe tseo Jeso a neng a di bua (Luka 2:50). Seno ke seo re se solofelang mo mosading ka gale, yo e leng motho, yo ngwana wa gagwe e leng Morwa Modimo, ka jalo a na le bomodimo go feta mmaagwe, le ge e ne ka boene “Jeso”, a ne a na le tshwaetso ya botho mo go ene. Josefa o ne a

robala le Maria, morago ga go tsalwa ga Keresete (Matheo 1:25), ga go sepe seo se thibelang gore re akanye fa go ne go se bophelo ba setho bo bo tlwaelegileng morago ga botsalo ba ga Keresete gareng ga monna le mosadi wa gagwe “Maria”.

Go tlhagisiwa ga “mmaagwe le bomonnawe” Keresete mo go Matheo 12:46,47 go raa go re: Maria o ne a nna le bana ba bangwe morago ga go tsalwa ga Keresete. Jeso e ne e le “leitibolo” la gagwe. Thuto ya Katoliki ya go re Maria o ne a tswelela gonna legammana, mme a tlhatlogela kwa legodimong, ga e na bopaki bope, go tswa mo Baebeleng. Jaaka motho wa nama, Maria o ne a tsofala jaaka motho mongwe le mongwe, kwa bofelong a swa; kwa ntle ga seno re buisa mo go Johane 3:13, “Ga go ope yo o kileng a tlhatlogela kwa legodimong”. Ntlha ya go re Jeso e ne e le motho (lebelela Bahebere 2:14-18; Baroma 8:3) e kaa fa le mmagwe nae e ne e le motho, ka re bo ne, kgotsa re itse fa Modimo O na, o sena popego eno e e senyegileng. Maria o ne a ipona jaaka “mothusi wa Morena” (Luka 1:38 bapisa le Pesalome 86:16) – e seng jaaka ‘mmaagwe Modimo’.

Go tsala ga lekgarejana go nyefola thuto e no ya gore Jeso o ne a le teng pele a tsalwa. Baruti ba simolola go lemoga seno: Botsalo ba ga Jeso, bo kgatthanong le thuto eo e fosagetseng ya bokeresete ba kako ya ‘incarnation of the pre-existent Son of God’ (W. Pannenberg, *Jesos- God And Man*, Philadelphia: Westminster, 1968 p. 143). Le ‘James Dunn’ le e ne o ganetsana le gonna teng ga Jeso pele a tsalwa: “Ga go bopaki go bontsha fa bakwadi ba Testamente e ntsha ba ne ba akanya fa Jeso a ne a le gone pele a tsalwa, le pele histori ya Iseraele e tswelletse, gore: e ka tswe e ne e le moengele yo a neng a ba eteletse pele, kgotsa jaaka “Morena ka nosi” (J.D.G. Dunn, *Christology In The Making* (London: SCM, 1980) p. 158). Thuto ya Jeso yo a neng a le teng pele a tsalwa, ke tswelletso ya thuto ya bokgopo ya ditshaba tse di boikepo tsa kgale, tseo di neng di dumela fa badimo ba fologa kwa magodimong, mme ba nyalane le basadi ba makgarejana mo no lefatsheng (bapisa le. Ditiro 14:11).

7.3 Maemo a ga Keresete mo Leanong la Modimo

Modimo ga o swetse ka ga maano a Ona, ka ponyo ya leitlho, O tlhagisa manathwana go a oketsa, go ya ka thato ya Ona, jaaka histori ya setho e ntse e tswela. Modimo o na le leano le le tlhamaletseng, go tloga kwa tshimologong ya tlholego (Johane 1:1). Keletso ya O na gonna le morwa, ke bontlhanngwe ba leano la O na go tloga kwa tshimologong. Testamente e kgologolo yotlhe e tlhalosa ka mekgwa e e farologaneng ka ga leano leno la Modimo la pholoso ka Keresete.

Re bontshitse kgapetsa-kgapetsa go re: ka ditsholofetso tsa O na, le diporofeto tsa baporofeta, le seriti seo se tswang molaong wa ga Moshe, testamente e kgologolo e tswela go tlhagisa maikaelelo a Modimo ka ga Keresete. Ke ka ponelopele ya Modimo, fa a tlile gonna le Morwa, ka jalo a tlhola tlholego (Bahebere 1:1,2, mokwalo wa segerika 'by' mo go AV. ba re e fetoletswe botoka go kaa "ka ntlha ya"). Ke ka ntlha ya ga Keresete gore dipaka tsa histori ya motho di letlwe gonna teng ke Modimo (Bahebere 1:2). Seno se raa go re: tshenolo ya Modimo go motho mo pakeng tseo di fitileng, jaaka mekwalo ya testamente e kgologolo e e tlhagisa, e ne e kaela ka ga Keresete.

Botlhokwa le bogolo ba ga Keresete mo go Modimo, ga go botlhofo go bo tlhaloganya. Ke boammaruri go re Jeso o ne a le mo kakanyong ya Modimo, le maikaelelo a O na, go tloga kwa tshimologong, le ge fela, a nnile motho ka go tsalwa ga gagwe la ntlha ke Maria. Bahebere 1:4-7, 13,14 e gatelela go re Keresete e ne e se moengele; ka gonne ka nako ya gagwe e sale motho, o ne a le kwa tlase ga baengele (Bahebere 2:7), mme a tlhatlhosediswa kwa madulong a magolo go feta le a baengele, a amogelwa le go bonwa ke bone jaaka "morwa yo o tsetsweng a le esi" wa Modimo (Johane 3:16). Re bontshitse pelenyana go re: ponatshego ya bophelo mo Baebeleng ke ponatshego ya

mmele fela, ka jaalo, Keresete gaaka a nna teng jaaka mowa 'spirit' pele a tsalwa. 1 Petoro 1:20 e tlhagisa seno ka go se sobokanya ka mokgwa o no: Keresete "yo o sa leng a itsiwe pele, lefatshe le ise le tlholwe, mme a bonadiwa mo metlheng ya bofelo ka ntlha ya lona".

Jeso e ne e le motheo wa efangele, eo Modimo " o e solofeditseng ka baporofeti ba ona mo Dikwalong tse di boitshepo, ka ga Morwaaona yo o tsetsweng e le wa losika la ga Dafita ka fa nameng; yo o beilweng gona Morwa Modimo yo o tletseng thata ka fa Moweng o o Boitshepo ka tsogo mo baswing, e bong Jeso Keresete, Morena wa rona. (Baroma 1:1-4).

Seno ke tshobokanyo ya histori ya ga Keresete:-

1. Tsholofetso mo Testamenteng e kgologolo – ke go re: ke tsholofetso e mo leanong la Modimo
2. A bopiwa jaaka motho ka botsalo ba gagwe ke lekgarebe, wa losika la ga Dafita ka fa nameng;
3. Ka ntlha ya semelo sa gagwe se se itakenetseng ("mowa o o boitshepo") o bonagetse mo bophelong ba gagwe ba setho.
4. O ne tsosiwa mo baswing, gape mo phatlalatseng a bolelwa e le Morwa Modimo ke baapostolo ba rera ka dimpho tsa mowa o o boitshepo.

PONELO-PELE LE KITSO YA MODIMO

Re tla thusega-thata le go itumelela ka fao Keresete a neng a le mo kakanyong ya Modimo go tloga kwa tshimologong, le ge a ne a seyo ka nama kwa tshimologong, fa re tlhaloganya go re Modimo o itse tsotlhe go tloga kwa tshimologong, o itse tseo di tla diragalang mo isagong; o nale kitso yotlhe 'go bonela pele'. Ka jaalo, Modimo o kgona go bua le go akanya ka dilo tseo di iseng di diragale, jaaka e ke te di diragetse. Seno, ke botlalo ba kitso ya Modimo ka isago. Modimo "o bitsa dilo tse di se yong jaaka e kete di teng" (Baroma 4:17). Ke ka moo Modimo e le "yo o itseng bokhutlo e sa le mo tshimologong, le tse di iseng di dirafale mo metlheng ya kgale. Kenna yo ke rileng: 'Maikaelelo a me a tla dirafala; tsotlhe tse di nkgatlang ke tla di dira'" (Jesaya 46:10). Ka ntlha ya seno, Modimo a ka bua ka baswi jaaka e kete baa phela, le go bua ka batho e kete ba ne ba phela pele ba tsalwa.

Lefoko la Modimo, le porofetile, le porofeta Keresete go tloga kwa tshimologong; o ne a le mo kakanyong ya Modimo e sale, e le maikaelelo le "boipelo" ba gagwe. Ke ka moo go neng go tshwanetse, gore ka tsatsi lengwe Jeso o tlile go tsalwa sefatlha-matlho, Modimo o kgone go konosetsa maikaelelo a gagwe mo go Keresete. Go tshepega ga ponelo-pele le kitso ya Modimo, e bonagala mo lefokong la O na, leo le ikanyegang. Seheberu sa Baebele, se na le seane sa porofeto, seo se buang ka puo e e totobetseng, ka go dirisa mafoko phetiso go tlhalosa dilo tseo Modimo o di solofeditseng mo isagong. Ke ka moo Dafita a reng: "Felo fa e tla nna ga Ntlo ya Morena" (1 Ditirafalo 22:1), fa ka nako eo tempele e ne e seyo, e solofeditswe gonna teng ke Modimo.

Ke tumelo e kgolo eo Dafita a neng a na le yone mo lefokong la Modimo, foo a dirisitseng puo ya paka jaanong go tlhalosa di lo tsa isago. Dikwalo di tletse ka dikai tsa ponelo-pele le kitso ya Modimo ka isago. Modimo o ne O tiisitse fa o tlile go tlisa botlalong ditsholofetso tseo O di solofeditseng Aborahame, wa mmolelela go re: "Lefatshe le ke tla le naya

losika lwa gago....” (Genesi 15:18) ka nako eo Aborahame o ne a sena le fa e le losika. Ka yone nako e no, pele ga losika la gagwe (Isaka/Keresete) lo tsalwa, Modimo wa tsweletsa tsholofetso: “ke tla go dira rra-bontsi ba ditšhaba” (Genesi 17:5). Ee, ke boammaaruri e le tota, Modimo “o bitsa dilo tse di se yong jaaka e kete di teng”

Ke ka moo Jeso a neng a bua ka nako ya go rera ga gagwe, ka fao Modimo “O tsentse tsotlhe mo diatleng tsa gagwe (Keresete)” (Johane 3:35), le fa seno se ne se ise se diragale. “dilo tsotlhe wa di baya fa tlase ga dinao tsa gagwe (Keresete)....Mme kajeno ga re ise re bone, fa dilo tsotlhe di beilwe mo taolong ya gagwe” (Bahebere 2:8).

Modimo o ne wa bua ka ga leano la O na la go pholosa ka Jeso “jaaka o buile ka melomo ya baporofeti ba ona ba ba boitshepo go tswa metlheng ya bogologolo” (Luka 1:70). Ka gonne ba ne ba amana thata le leano leno la Modimo, batho ba no go buiwa ka bone e ka re ba ne ba le gona sefatlha-matlho go tloga kwa tshimologong, le fa go ne go se jalo. Gape, re ka re: baporofeta ba ne ba le mo leanong la Modimo go tloga tshimologong. Jeremia ke sekai se se tlhagelelang. Modimo O ne wa mmolelela go re: “E rile ke ise ke go bope mo sehopelong, ka go itse; ya re o ise o tsalwe ke mmaago, ka go itshepisa, ka go dira moporofeti wa ditšhaba” (Jeremia 1:5). Ka jalo, Modimo O ne o itse tsotlhe ka ga Jeremia, le pele ga tlholego ya dilo tsotlhe. Fela ka o ne mkgwa oo, Modimo o bua ka ga kgosi ya kwa Peresia, kgosi Korese, pele ga botsalo ba gagwe, a dirisa puo eo e kete e tlhalosa fa a ne a le gone go tloga tshimologong (Jesaya 45:1-5). Bahebere 7:9,10 ke sekai se sengwe sa tiriso ya puo ya mofuta o no, fao go buiwang ka selo seo se iseng se nne teng, e ke te se teng.

Fela ka o ne mkgwa o no, go buiwa ka ga Jeremia le baporofeti ba bangwe jaaka e kete ba ne ba le go ne pele ga tlholego, ka ntlha ya gonna bontlha-nngwe ba leano la Modimo, ka jaalo, badumedi go buiwa ka bone fela jalo, e kete ba ne ba le teng pele ga tlholego. Fela, go mo pepeneneng go re ka nako eo

re ne re se go ne, mme re le mo kakanyong ya Modimo. Modimo “o o re pholositseng, wa re bitsa ka pitso e e boitshepo, e seng ka fa ditirong tsa rona, mme e le ka fa boikaelelong ba ona le ka fa bopelotlhomoging bo re sa leng re bo newa mo go Keresete Jeso pele ga metlha e e se nang tshimologo” (2 Timotheo 1:9). Modimo “o sa le o re itlhophela ka ene (Keresete) pele, lefatshe le ise le tlohlwe..... ka o sa le o re tlhomamisa pele ka lorato .... ka fa natefelong ya thato ya ona” (Baefeso 1:4,5). Kakanyo ya batho ba itsiwe go tloga tshimologong ke Modimo, le go ‘tshwaiwa’ (tlhomamisiwa) go pholosiwa, e bontsha fa ba nnile ba kgethwa ka ponelo-pele ya Modimo go tloga tshimologong (Baroma 8:27; 9:23).

Ka go itse tsotlhe tseno, ga go makatse go re Keresete, jaaka bogotlhe ba maikaelelo a Modimo, go ka buiwa ka ga e ne jaaka e kete o ne a le teng go tloga tshimolong ya kakanyo ya Modimo le leano la gagwe, le ge ka namana go sa kgonagale. E ne e le “kwana e e tlhabilweng, ... go tloga tshimologong ya lefatshe”. (Tshenolo 13:8). Jeso gaaka a swa sefatlha-matlho kwa tshimologong ya lefatshe; mme e ne ya nna “kwana ya Modimo” eo e tlhabilweng ngwaga di ka tswe di le 4,000 morago mo mokgorong (Johane 1:29; 1 Bakorinthe 5:7). Fela jaalo, jaaka Jeso a ne a tlhophiwa go tswa tshimologong (1 Petoro 1:20), le badumedi fela jaalo (Baefeso 1:4). Mathata a rona go tlhaloganya tsotlhe tseno, ke gore ga re kgone go tlhaloganya fa Modimo O sa laolwe ke nako. ‘Tumelo’ ke go kgona go leba dilo ka leitlho la Modimo, yo sa laolweng ke nako.

7.4 “Kwa Tshimologong Lefoko la nna Teng”, Johane 1:1-3

“E rile mo tshimologong Lefoko la bo le ntse le le teng; Lefoko le ne le na le Modimo, mme Lefoko e ne e le Modimo. Lene le na le Modimo mo tshimologong. Dilo tsotlhe di dirilwe ka lone, mme kwa ntle ga lone ga go a dirwa sepe sa tse di dirilweng” (Johane 1:1-3).

Ditemana tseno, fa di tlhaloganngwa sentle, di paka le go atolosa di phitlhello tseo re khutlileng ka tsone mo kgaolong e e fitileng. Le gale, temana e no, ke yo ne eo e sokamisitsweng ke bontsi, ka go gopola e ruta fa Jeso a ne a le teng kwa legodimong pele a tsalwa. Go tlhaloganngwa sentle ga ditemana tseno go ikaegile mo go tlhaloganyeng bokao ba ‘lefoko’ fano, go re ke eng? Ga go kgonagale gore le ka kaa motho, ka gonne motho a ka se nne le Modimo ka nako e le nngwe. Lefoko la segerika ‘logos’ leo le fetoletsweng “Lefoko” fano, ka bo lone ga le kae ‘Jeso’. Gantsi le fetoletswa ‘lefoko’, gape le fetoletswa jaaka:

Thuto ‘Doctrine’, Ka ga ‘account’, sebakwa ‘cause’, go bua
‘Communication’, maikaelelo ‘intent’, Go rera “thero”
‘Preaching’, Go ganetsana ‘Reason’, Magang ‘Tidings’

“Lefoko” go buiwa ka lo ne jaaka ‘he’ (mo Baebeleng ya sekgoa) ka gonne ‘logos’ ke lefoko leo le kaang botonanyana ka segerika. Fela seno ga se ree gore: go tewa monna, e bong Jeso. Ka sejeremane (Luther version) e bua ka “das Wort” (neuter); ka sefora (Segond version) e bua ka “la parole” jaaka mosadi ‘feminine’, go bontshwa fa ‘Lefoko’ le sa kae motho wa monna.

"Kwa Tshimologong"

‘Logos’ bokao ba lefoko leno ke: Dikakanyo tseo di itlhagisang jaaka mafoko, le ka puo nngwe. Kwa tshimologong

Modimo o ne wa nna le “Lefoko ‘Logos’”. Bongwe ba maikaelelo a no a Modimo, bo ne bo lebisitswe go Keresete. Re bone ka fao mowa wa Modimo o diragatsang maikutlo a O na ka teng, ke ka moo re bonang maikutlo a Modimo a amanngwa le ‘Lefoko’ la O na (lebelela **Kgaolo ya 2.2**). Jaaka mowa wa Modimo o diragatsa leano le thato ya O na, batho le bona, ka go tlhotlhelediwa ga lefoko go tloga kwa tshimologong, leo ga jaana le buang ka ga tiro ya ga Keresete ka mafoko. Keresete ke e ne ‘logos’ ke go re: ke e ne “leano” la Modimo, ka jaalo, mowa wa Modimo wa diragatsa maikaelelo a ‘leano’ la O na ka Keresete, le ditiragalo tsotlhe tseo di amanang le gonna teng ga gagwe. Ke ka moo ditiragalo tse dintsi tsa Testamente e kgologolo di supa ka ga Keresete. Go le jaalo, Keresete jaaka motho e ne e se “Lefoko” jaaka go dumelwa mme o ne a le mo kakanyong le maikaelelo a Modimo ‘Logos “Leano”’ la Modimo la pholoso go tloga kwa tshimologong, e seng Keresete jaaka go dumelwa gompiano. Gantsi lereo la leano leno ka ga (“Lefoko”) gantsi le dirisiwa go kaa efangele ka ga Keresete – jaaka sekai “Lefoko la ga Keresete” (Bakolose 3:16; bapisa le Matheo 13:19; Johane 5:24; Ditiro 19:10; 1 Bathesalonika 1:8 jalo-le jalo). Ela-tlhoko gore “Lefoko” leo re rileng ke ‘Leano’, le ka ga Keresete, e seng Keresete ka se bele jaaka go dumelwa, mme “lefoko” le no e le ka ga go pholosa lefatshe, ke leano leo Modimo a neng a na le lone go tloga tlholegong ya lefatshe. Ka jaalo, “lefoko” leno le ka ga Keresete, go nale go re ke Keresete? Fa Keresete a ne a tsalwa, “Lefoko” kgotsa ‘Leano’ leno ka ga Keresete, le ne la fetoga nama le madi – “Lefoko ‘logos’ leo la nna nama” (Johane 1:14). Jeso o tlhagelela fela fa a nna “lefoko leo le nnileng nama” pele ga fao e ne e le kakanyo ‘Leano’ la Modimo fela, le ise le diragale, mme ka go tsalwa ga Keresete, “lefoko” leo la fetoga boammaruri kgotsa la diragala ka boammaaruri, ka e le le lefetogile nama, la nna motho. Jeso ka boene o ne a nna “lefoko la fetoga nama” ka go tsalwa ga gagwe ke Maria, go na le gore o ne a nale Modimo ka nako tsotlhe go tloga kwa tshimologong ya lefatshe.

Leano, gongwe molaetsa ka ga Keresete o ne o nale Modimo go tloga kwa tshimologong mo kakanyong ya O na,

fela o ne wa tlhagisiwa jaaka motho, ka go tsalwa ga Keresete, le thero ya efangele ka ga O na mo ngwageng-kgolong ya ntlha. Ka moo he! Modimo wa bua Lefoko la O na, go tla go rona, ka Keresete (Bahebere 1:1,2). Kgapetsa-kgapetsa go gatelelwa fa Jeso a ne a bua mafoko a Modimo, a dira dikgagamatso ka lefoko la O na la taelo, go re a tlhagise Modimo mo go rona (Johane 2:22; 3:34; 7:16; 10:32,38; 14:10,24).

Poulo o obametse taelo ya ga Keresete go rera Efangele ka ga e ne “ditšhabeng tsotlhe”: “therong ka ga Jeso Keresete, ka fa ponatshegong ya bosaitsiweng jo bo neng bo subilwe go tswa bosasimologeng, jo jaanong bo senotsweng ka dikwalo tsa baporofeti, ba itsisiwa merafe yotlhe...” (Baroma 16:25,26 Bapisa le 1 Bakorinthe 2:7). Bophelo bo bosakhutleng bo kgonagaletse motho fela, ka tiro eo Kereste a e dirileng (Johane 3:16; 6:53); fela, go tloga kwa tshimologong, Modimo o ne a na le leano “Lefoko ‘logos’” leno, la go pholosa motho, ka go mo neela bophelo bo bosakhutleng, ka go dira Jeso setlhabelo. Go senolwa ga “lefoko leo le neng le nale Modimo kwa tshimologong” go diragetse fela ka go tsalwa le go swa ga Jeso: “ka tsholofelo ya bophelo bo bosakhutleng, bo Modimo o o sa ka keng wa aka o sa leng o bo solofetsa pele mo metlheng e e se nang tshimologo, mme wa senola Lefoko la ona mo metlheng ya teng ka thero e ke e neetsweng ka fa taolong ya Modimo Morepholosi” (Tito 1:2,3). Re bone ka fao baporofeta ba Modimo go buiwang ka bone, baitumetse ka metlha (Luka 1:70) ka gonne “Lefoko” leo ba neng ba le rera, ke lefoko leo le nnileng le Modimo go tloga kwa tshimologong.

Ditshwantso tsa ga Jeso di tlhagisitse bontsi ba dilo tseno; ka go dira jalo; a tlisa tsotlhe tseo diporofeto ka ga e ne, di neng di di bua, “Ke tla tumolola molomo wa me ka ditshwantsho; ke tla bolela dilo tse di sa leng di fitlha go tswa tlholegong ya lefatshe.” (Matheo 13:35). Ke ka go tlhaloganya jaana, ka ga “Lefoko la bo le ntse le Modimo.... kwa tshimologong”, go re le tle le “dirwe nama” ka go tsalwa ga Keresete.

"Lefoko e ne e le Modimo"

Jaanong re fitlhile fao re ka batlisisang go re: ke ka mokgwa o feng fa "Lefoko e ne e le Modimo". Maano le dikakanyo tsa rona, ke selo se le sengwe le rona, ga goanna jalo? 'ke ya kwa Lontone' ke 'Lefoko' gongwe ke puo eo e tlhalosang maikaelelo a me, ka e le maikaelelo a me, ke NNA! Leano la Modimo ka ga Keresete le ka tlhaloganngwa ka o ne mokgwa o re sa tswang go o tlhagisa. "Gonne o ntse jaaka a akanya mo pelong" (Diane 23:7), le Modimo nae, jaaka a akanya, o ntse jalo. Ka jaalo, kakanyo kgotsa lefoko la Modimo ke Modimo: "Lefoko e ne e le Modimo". Ka ntlha ya seno, go kamano eo e feteletseng gareng ga lefoko la Modimo le O na: makaela-gongwe go tshwana le Pesalome 29:8 a tlwaelegile: "Lentswe la Morena le roromisa sekaka; Morena o roromisa sekaka sa Kateše". Metlhala-puo eo e reng "Mme ga lo a ka lwa nkutlwa, mme lo ..... Morena a re jalo" (Jeremia 25:7) a tlwaelegile mo diporofetong. Dafita o ne a tshola "Lefoko la Modimo" jaaka lobone le lesedi (Pesalome 119:105), gape a re: "Gonne wena o lobone lwa me, Morena; mme Morena o sedimosa lefifi la me" (2 Samuele 22:29), a bontsha kamano gareng ga Modimo le lefoko la O na. Go le jalo, go a tlhaloganyega, gore lefoko la Modimo le mothofaditswe jaaka O na, ke gore, go buiwa ka "Lefoko" e ke te go buiwa ka Modimo ka bo O na, gonne ke lefoko la O na, etswe lone "lefoko" e se Modimo kgotsa sebopiwa, e le fela dikakanyo tsa Modimo. (lebelela **Phapogo ya 4** 'Mokgwa wa Mothofatso')

Modimo ke boammaaruri ka bo o ne (Johane 3:33; 8:26; 1 Johane 5:10), ka jalo lefoko la Modimo ke boammaaruri (Johane 17:17). Ka mokgwa o o tshwanang, Jeso nae, o ikamanya thata le mafoko a O na, moo a mothofatsang mafoko a gagwe fa a re: "Yo o nnyatsang, a sa amogele mafoko a me, o na le se se tla mo atlholang: Lefoko le ke le buileng ke lone le le tla mo atlholang ka letsatsi la bofelo" (Johane 12:48). Jeso o bua ka ga Lefoko la gagwe e kete ke motho ke gore: E ne ka boene. Mafoko a gagwe a motho-faditswe, ka gonne a amana nae thata.

Ka mokgwa o o tshwanang mafoko a Modimo a mothofaditswe jaaka e ke te ke motho, ke go re: e ke te ke Modimo ka bo O na, mo go Johane 1:1-3. Ke ka moo re bolelelwang ka ga lefoko go twe: “Dilo tsotlhe di dirilwe ka lone, mme kwa ntle ga lone ga go a dirwa sepe sa tse di dirilweng” (Johane 1:3). Go le jalo, ke boammaaruri: Modimo o “tlhodile” tsotlhe ka lefoko la O na la taelo (Genesi 1:1). Ka ntlha ya seno, lefoko la Modimo go buiwa ka lone e kete ke Modimo ka nosi. Ntlha ya kgothatso eo re ka ithutang yone go tswa go seno ke go re: fa lefoko la Modimo le le mo teng ga rona, mo pelong tsa rona, Modimo o ka re atamela ka mokgwa o o makatsang.

Go tlhpile go tswa mo go Genesi kgaolo ya 1, go re Modimo ke O na motlhodi wa dilo tsotlhe, ka lefoko la O na, go na le Keresete jaaka motho. Ke lefoko leo le tlhaloswang le dira dilo tsotlhe, go na le Jeso e le motho (Johane 1:1-3). “Magodimo a dirilwe ka lefoko la Morena, le lesomo lotlhe la ona (ke gore: dinaledi) ka mowa wa molomo wa gagwe..... Gonne o buile, mme ga direga, a laola, ga ba ga nna teng” (Pesalome 33:6,9). Le jaanong, ke ka lefoko la O na, leo tlhago-yotlhe e tlamelwang ka go ne: “O romela taolo ya ona kwa lefatsheng; Lefoko la ona le siana thata. O tlhotlhora semathana jaaka boboa, o gasa serame jaaka molora.... O roma Lefoko la ona, ...metsi a ele” (Pesalome 147:15-18).

Lefoko la Modimo, ka e le lefoko la maatla a go tlhola, O a dirisitse go tsala Jeso ka go imisa Maria. Lefoko, leo e leng Leano la Modimo, leo le tsenngwang tirisong ka mowa wa O na yo o boitshepo (Luka 1:35), wa tlisa go ima ga Maria le go tsalwa ga Keresete: “a go ntirafalele ka fa lefokong la gago” (Luka 1:38).

Re bone fa lefoko la Modimo gongwe mowa wa gagwe o phatsima maikaelelo a O na, ao a tlhagisitsweng mo mafokong a testamente e kgologolo. Boammaaruri ba seno, bo tlhagisiwa mo bukeng ya Ditiro 13:27, foo Jeso a kaiwang kgotsa a bapisiwa le mafoko a testamente e kgologolo a baporofeta: “(Majuta) a se ka a mo itse, le go se utlwelele mafoko a baporofeta”. Fa

Keresete a ne a tsalwa, mafoko otlhe a Modimo a ne a sedimoga ka Jeso Keresete. Ka tlhotlheletso ya mowa, moapostolo Johane a tlhasa ka fao leano la Modimo la bophelo bo bosakhutleng bo tlhageletseng ka Keresete, yo barutwana ba neng ba kgona go mo ama le go mmona ka matlho. Ka jalo, Johane a lemoga fa ba tshwara lefoko la Modimo, Leano lotlhe la go tlisa pholoso, leo le leng teng ka Keresete (1 Johane 1:1-3). Le ge re sa bone Keresete ka namana ga jaana, le rona, re ka itumelela gore ka go tlhaloganya leano la Modimo ka Jeso, re ka amana nae, le maikaelelo a O na ka rona, ka jaalo re kgothale ka re solofela go bona bophelo bo bosakhutleng (1 Petoro 1:8,9). Re ka ipotsa potso e e latelang: ‘A naa keitse Keresete?’ Ga go a lekana fela go bua kgotsa go amogela, fa go kile ganna motho yo a siameng go twe ke Jeso, morwa Modimo, mme ke dumela mo go e ne, e be ke nna fa fatshe, ke solofela fa tsotlhe di tla ntshiamela. Fela, re tshwannwa ke go kopa Modimo ka thapelo, re ithute lefoko la O na, re O rapele go re o re bule matlho, go bona le go tlhaloganya seo re tshwanetseng go se dira go bona pholoso. Ka jalo, ka boutlwelo-botlhoko ba Modimo, re tlhaloganye ka bonako Jeso, le go mo amogela jaaka mopholosi wa me, le go ikamanya nae ka go kolobediwa.

Phapogo ya 12: Jeso Morwa Modimo (Bahebere 1:8)

Michael Gates

“Mme o raa Morwa o a re: ‘Modimo, sedulo sa bogosi sa gago ke sa bosakhutleng’” (Bahebere 1:8). Fano Jeso o kaiwa e kete ke ‘Modimo’. “Yo o mponyeng o bonye Rara....A ga o dumele gore nna ke mo go Rara, le Rara o mo gonna? Mafoko a ke ao a buang le lona ga ke a bue ka bogame; mme Rara yo o nnang mo gonna ke ene yo o dirang ditiro tsa gagwe. Ntumeleng gore ke mo go Rara, le Rara o mo go nna; mme fa go sa nne jalo, ntumeleng ka ntlha ya tsona ditiro.” (Johane 14:9-11). Rara o mo go Jeso mme le Jeso o mo go Rara.

Fa ‘Yahshua’ (Jeso) a ne a akgega mo mokgorong kgotsa mo koteng, o ne a goa a nopola Pesalome 22 “Modimo wa me,

Modimo wa me, o ntlogeletseng?”. Go mo pepeneng fa Morwa le Rara e le di bopiwa tse pedi tseo di farologaneng. Fa ‘Yahshua’ a ne a bodiwa, “Moruti nka dirang se se molemo gore ke bone bophelo jo bo sa khutleng?” Matheo 19:16,17; o ne a araba ka gore: “O mpoletsang ka ga se se molemo? Yo o molemo ke a le mongwe fela; [e bong Rara]” (tlhotlhomisa mo Baebeleng ya seeng e fetoletswe botoka le fano). Re lemoga go tswa fano gore go pharologanyo gareng ga Morwa le Rraagwe.

Goa makatsa? Fela fano ke fao kitso ya seheberu le segerika tseo Baebele e fetoletsweng go tswa lelemeng la puo tseo, se nnang le thuso, eo kitso eno gantsi e ka fitlhelwang go tswa mo bukeng ya phetolelo ya mafoko ‘concordance’ ya ‘strong’s’ bogolo.

A re sekasekeng maemo. Mo nopolong ya ntlha re tlhagisitse mo bukeng ya Baheberu 1, mokwadi a nopola Pesalome ya 45:7 “Sedulo sa bogosi sa gago, Modimo.....”. Fa re lebelela ‘concordance’ re fitlhela fa lefoko leo le fetoletsweng gotswa go la seheberu ke ‘Elohim’. Jaanong, ‘Elohim’ ke lefoko leo le akaretsang bontsi, ka jalo le ka kaa batho ba le bantsi, jaaka sekai mo go Ekesodu 22:8,9 lefoko ‘Elohim’ le fetoletswe ‘baatlhodi’. Ka go itse seno, go re thusa go tlhaloganya buka ya Johane 10:33-35 fa a re: ‘Bajuta ba mo araba ba re: “Ga re go kgobotleletse tiro e e molemo; mme ke ka ntlha ya kgalo, ka e re o le motho, o itshema Modimo”. Jeso a ba araba a re: “A ga go a kwalwa mo molaong wa lona ga twe: ‘Ke rile, lo medimo?’ Fa molao o biditse bone medimo ba Lefoko la Modimo le tlileng kwa go bone.....a lo bolela ka ga gagwe yo Rara a mo itshepisitseng, a mo romela mo lefatsheng, lo re: ‘O a kgala,’ ka ke buile ka re: ‘Ke Morwa Modimo?’”. Dibaebele tse dingwe di re lebisa kwa morago, mme di nopole pesalome 82:6, fela dipesalome ga se molao o Jeso a neng a o kaa. Jeso o ne a kaa ‘molao’ jaaka o dirisitswe mo ditemaneng tsa Ekesodu 21 le 22 fao ‘Elohim’ e fetoletsweng ‘baatlhodi’.

Mo nopolong ya bobedi “Ke mo go Rara e bile Rara o mo gonna”, kgotsa ka mafoko a mangwe ‘ke bongwefela le

Rara', seno se kaa kopano ya bone kgotsa go kopana ga bone ka maitlhommo le phisegelo, eo Johane a buang ka yone mo ditemaneng 20-23 tsa kgaolo ya 17: "ga ke rapelele bone fela, mme ke rapelele le ba ba tla dumelang mo gonna ka lefoko la bone, gore ba nne bongwefela botlhe [badumedi] jaaka wena Rara o le mo go nna....ba nne bongwefela mo go rona". Mo go 1 Johane 5 ditemana 7-8, thata fa o ka nopola go tswa mo phetolelong ya 'New King James footnotes' e re tlhalosetsa gore 'go tswa' legodimong', t. 7 go 'ya lefatsheng', t. 8, ke fela di 'manuscripts' di le nne kgotsa di le tlhano tseo di nang le mafoko ano, tseo di tlileng morago. Mafoko a mofuta ono ga a fitlhelwa kwa di 'manuscripts' tsa ntlha. Mafoko ao Keresete a a buileng fa a ne a le mo sefapaanong, 'Modimo wa me, Modimo wa me o ntlogeletseng?;' Modimo o ne o sa mo tlogela. 'Yahshua' o dirisitse lefoko la seheberu 'El', e leng lefoko leo le kaang bongwe, go na le 'Elohim' eo e kaang bontsi. 'El' fa o e lebelela go tswa mo 'concordance' ya 'strong's le kaa 'Maatla'. Maatla a gagwe a ne a tloswa ka sebakanyana fela. Fa re garela. Tumelo mo thutong ya boraro jo boitshepo 'trinity' e ne e se thuto ya kereke ya ntlha, go fitlha e amogelwa ka ngwaga-kgolo wa bone. Mafoko a tshwana le 'trinity' gongwe 'Modimo mo borarong' ga a fitlhelwe mo di 'manuscripts' tsa ntlha. Dikwalo di ruta gore: e seng 'bongwe mo borarong' kgotsa 'boraro mo bongweng', mme e ruta: bontsintsi, dikete le dikete mo bongweng, le bongwe mo bontsi-ntsing, dikete le dikete tsa badumedi, go tloga ka mosiami Abele, wa Genesi 4 go fitlha go botlhe bao ba kaiwang mo go Johane 20:29, fa Jeso a ne a re go (Thomase): "o dumetse, ka o mponye. Go sego ba ba dumetseng, le fa ba sa bona."

**Go Dumela mo Tirisong 13:
Jeso o ne a seyo Pele a Tsalwa: Jaanong ga Tweng?**

2 Johane 11 e bua ka go ruta thuto eo e rotloetsang fa Jeso a ne a sa tsalwa e le motho, e amanngwang le “ditiro tsa yo o bosula”. Boammaaruri ke gore ditiro tseo di siameng di tlhotlhelediwa ke go tlhaloganya thuto eo e tlhamaletseng ya botho ba ga Jeso Morena wa rona, fa ditiro tsa yo o bosula ke yo o ganang go amogela thuto eno. Teko ya boammaaruri eo e laelwang ke Johane e ikaegile mo go tlhaloganyeng dilo di le pedi tse di bonolo: A naa bao ba tlang kwa go wena ba rera, a naa ba tlhaloganya popego ya Morena Jeso, yo ba go rerelang e ne? ya bobedi ke gore a ba nale lerato. Dilo tseno tse pedi di tsamaya mmogo. E bile ke teko eo e santsaneng e letlelesegile le gompieno. Ka gonne fa go se nang lerato, e bong thuto (doctrine) ya boammaaruri ya Jeso, ga se tumelo ya boammaaruri ya go ka dumelwa, go sa kgathalesege gore e monate kgotsa e rerwa ka mafoko a a gogelang, ka mafoko kgotsa le ka mokwalo.

THAPELO YA BOPELOKGALE LE GO SUPA

Ka go rialo, fa malatsi a ntse a tsamaya, O tla re sedimogela, fela jaaka Dafita, le rona re tla bona Morena Jeso fa pele ga sefatlhego sa rona tsatsi lotlhe. Re tla dumela ka boammaaruri gore boitshwarelo bo a kgonagala ka ditiro tsa moemedi wa mofuta ono; sekai sa gagwe se tla tswela go phela mo go rona, jaaka tlhotlheletso eo e phelang, go re ntsha mo mmeleng o no wa khutso go re isa kwa mmeleng wa gagwe wa kgalalelo. Re itumelela thuto ya go ruanya eo e re kgontshang go rapela thapelo eo e amogelesegang go Modimo: “yo re nang le bopelokgale le kgololesego ka ena ya go fitlha kwa Modimong ka go dumela mo go ena”- e seng fela ka go dumela; mme ka seo tumelo e se tlhagisang mo go rona (Baefeso 3:12). Buka ya Bahebere e tlhagisa lereo le le reng “ka gonne”; ka ntlha ya setlhabelo, re ka atamela sedulo sa Modimo sa boutlwelo-botlhoko re sa ikobonye ka thapelo, ka dipelo tse

di edileng, le letswalo le le phepa (Baheberu 4:16). “bopelokgale” bono, le setlhabelo seo se bo kgontshitseng, bo tla phatsima mo go rona ka go supa ga rona ka ga bone (2 Bakorinthe 3:12;7:4); kitso ya rona ya tshiamo eo re e bontshitsweng, e tla re gogela gonna le maikatlapelo a go bontsha tshiamo eo le rona. Seno ke ka moo ‘bopelokgale’ e le mokgwa le moano wa kereke ya ntlha (Ditiro 4:13, 29,31; Baefeso 3:12; Bafilipi 1:20; 1 Thimotheo 3:13; Bahebere 10:19; 1 Johane 4:17). Setefane o ne a dumela ka boammaaruri fa Morena Jeso e ne e le mmueledi le moemedi wa gagwe fa pele ga terone ya boitshwarelo ya Modimo. Le ge a ne a atlhola ke kgotlatshekelo ya lefatshe, o tsholeletsa boipobolo ba gagwe kwa kgotlatshekelong ya legodimo (Ditiro 7:56). Ga go makatse, o ne a tlhotlheleditswe ke motheo wa dithuto tsa boammaaruri, tsa gore: mongwe le mongwe yo o supang ka ga Morena Jeso fa pele ga batho, le e ne Jeso o tla mo supa fa pele ga baengele kwa kgotla-tshekelong eo e leng kwa legodimong.

Kamano gareng ga setlhabelo le tumelo mo thapelong, e tlhagisiwa gape mo go 2 Bakorinthe 1:20: “le fa go ka nna dipolelelopele tsa Modimo di le kae, di Ee mo go ene; ke ka moo re reng Amen ka ene”. Ditsholofetso tsa Modimo di netefaditswe ka loso la Morena Jeso, gape, ntlha ya gore o sule e le losika la ga Aborahame, a jere mo go ene lotso la gagwe jaaka moemedi wa lone (Baroma 15:8,9). Ka ntlha ya seno, “ra re Amen ka [gonna mo go ene]”. Re ka re ka pelo ‘Amen’, a go nne jalo, go dithapelo tsa rona ka ntlha ya tumelo ya rona mo go tlhaloganyeng tiro ya gagwe ya setlhabelo.

LERATO

Lebaka la gore: Morena Jeso o ne a seyo - pele a tsalwa jaaka motho, go tlhokega go akanya ka ga seno tota. Go akanya goo go diragalang fa re ntse re le nosi mo bosigong re lebeletse dinaledi kwa marung. Goa bonala fa go kile gabo go ne go nale bopaki ba bophelo pele ga go tlholwa ga Etene, sekai, go tlholega ga Baengele. Modimo ga ona tshimologo, fela dingwaga di ka tswe dile 2,000 tseo di fitileng, o ne a nna le morwa wa gagwe yo a tsetsweng a le esi. Morwa o, a nna motho

go kgona go ba pholosa – dimilione fela, di se kae tsa rona batho bao ba phetseng mo dingwageng di ka nna 6,000. Fa o bapisa le bogolo ba Modimo, mafatshe a mangwe ao e leng ditiro tsa gagwe go ya ka tsa maranyane ‘Science’, e tota go makatsa gore Morwa wa gagwe a ka swela fela bonnye ba bathonyana fela ba se kae fa o bapisa le tlholego ya mafatshe ao re ithutang ka ga o ne, a swela rona fela bao re sa tlatseng le seatla sa ona fa o bapisa le bogolo ba ditiro tsa o na. Morwa yo no wa Modimo o sule gore Modimo a tle a kgone go tsweletsa ditiro tsa gagwe tsa pholoso; gape, lerato la Modimo go rona le tshwantshanngwa le lekau le nyalana le lekgarebe (Jesaya 62:5). Modimo mothata-yotlhe, yo o senang tshimologo kgotsa bokhutlo, o tshwantshanngwa le motho yo o simololang, ka maikutlo otlhe a boitumelo, le maatla a go fenya, a sa belaele sepe. Go feta tsotlhe tseno. Jeso yo a neng a seyo pele ga go tsalwa ga gagwe, a tshwana le nna, a swa a swela nna, ka tsela e e hutsegileng jaaka a ne a bolawa. Lerato la gagwe mo go rona, le tshwanna go re dira gore le rona re ntshetse seatla ntle, go tsholetsa banka-rona bao ba weleng go re ba emelele gape, le go ama maphelo a batho ka rona, re se ka ra gopola fa ba le kwa tlase ga rona, kgotsa sekgala go tswa go rona. Ga go makatse fa Johane 4:15,16 e tlhalosa fa go dumela fa Jeso e le morwa Modimo go tshwana le go dumela mo leratong, leo Modimo a nang nalo mo go rona.

Bokeresete ba boammaruri bo tsholeditse dikamano tsa bakaulengwe le bo kgaitsadie Moreneng kwa maamong a kwa godimo go gaisa sengwe le sengwe mo lefatsheng, bophelo ba ngwana wa Modimo bo tshwanna gonna ba lerato, ka nako tsotlhe kwa ntle ga go ikobonya, re ineela go Modimo le mo bathong ba bangwe. Seno se tswa mo lebakeng la gore: re batla bogolo go tsotlhe go sala morago sekai sa Jeso. Sekai seno se nna le bophelo fela ka ntlha boineelo ba Jeso. Jaaka a ne a ruta dilo tseno, a phela bophelo fela ba gonna jaaka a ne a ruta. Lefoko la lerato ya nna nama mo go e ne. Jaaka motho, e bile a le mo setshwanong sa batho, e ne a nna motho yo tshiamo yotlhe e leng mo go e ne, eo le iseng le e bone. Gape, ka ntlha ya botho ba gagwe, ka gonne e ne e se “Modimo” fela e le “motho yo a

bidiwang Keresete Jeso”, ka gonne o ne a seyo pele a tsalwa ‘pre-exist’, re nale sekai mo go e ne go baakanya maphelo a rona, go tshwana le ba gagwe. Fa re re Jeso ke “Modimo” ke go nyeletsa botho ba gagwe; ka go dira jalo, re nyeletse motlholo kgotsa kgakgamatso ya semelo sa gagwe, le tsotlhe tseo o nnileng tsone, le tseo a tlang gonna tsone.

GONNA TENG GA KATLHOLO

Botlhe re tlile go atlholwa ke Keresete Jeso (Ditiro 17:31). Bokao ba seno ke gore: ntlha ya gore Jeso o ne a seyo pele a tsalwa, le gore e ne e le motho, e mo dira moatlhodi wa batho botlhe le maitsholo a bone. Ke ka moo Poulo a buang le gore re kgalemela gore re sokologe jaanong, ka gonne ke moatlhodi, e bile nae e ne e le Morwa motho.

BOKHUTLO

Johane o gatelela gore batho ba dumele fa Jeso a tlile ka mmele wa nama ka gonne a ne a batla gore bakaulengwe ba gagwe le bona, ba amogele mowa o o neng o le mo go Jeso mo go bone, mo nameng ya bone (1 Johane 4:2,4). Jeso o batla gore ba bone fa gonna motho, kgotsa gonna mo nameng, ga se sekgoreletsi gore Modimo a ka aga mo bathong. Fela jaaka Jeso a ne a le mo lefatsheng, le rona re mo lefatsheng (1 Johane 4:17). Ke ka moo go leng botlhokwa gore go tlhaloganngwe fa Jeso e ne e le motho ka nnete.

Thuto ya 7: Dipotso

1. Kwala diporofeto di le pedi go tswa mo Testamenteng e Kgologolo tseo di buang ka ga Jeso.
2. A naa Jeso o ne a le teng pele a tsalwa?
  - ☐ Ee
  - ☐ Nyaa
3. Ke ka mokgwa o feng o go ka tweng Jeso o ne a le teng pele a tsalwa?
  - ☐ Jaaka Moengele
  - ☐ Jaaka bontlha-nngwe ba boraro bo boitshepo?
  - ☐ Jaaka mowa wa Modimo
  - ☐ Fela mo kakanyong ya Modimo le mo maikaelelo a gagwe.
4. Ke dintlha di feng tseo di leng boammaaruri ka ga Maria?
  - ☐ E ne e le motho yo o botlalo, a sena boleo
  - ☐ E ne e le motho yo a tlwaelegileng fela
  - ☐ O ne a ima Jeso ka maatla a mowa o o boitshepo
  - ☐ O begela Jeso dithapelo tsa rona jaanong.
5. A naa Jeso o tlhodile lefatshe?
  - ☐ Ee
  - ☐ Nyaa
6. O tlhaloganya eng ka ga Johane 1:1-3 “E rile mo tshimologong Lefoko la bo le ntse le le teng?”

Ke eng seo e sa se kaeng?
7. Go reng o akanya fa go le botlhokwa go netefatsa ka ga gonna teng ka sebele kgotsa go sa nne teng ka sebele ga Jesu pele a tsalwa?

THUTO YA 8

TLHOLEGO YA GA JESO

8.1 Tlholego ya ga Jeso: Ketapele

Ke matlhabisa ditlhong go re: mo dikakanyong tsa bokeresete ka kakaretso, Morena Jeso ga a ise a ke a amogele tlotlomatso, le tlotlego eo e mo tshwanetseng ka tiro eo a e dirileng ya go fenya bolelo, ka go godisa gonna le semelo 'character' seo se leng botlalo 'perfect'. Tumelo eo e tletse-tletseng, mme e dumelwa ke bontsi, e leng thuto ya 'boraro bo boitshepo' 'trinity' eo e dirang kgotsa e tlhagisang fa Jeso ka boene e le Modimo. Ka re bone fa Modimo a ka se ka a raelwe ke bosula (Jakobo 1:13) ga pe go sa kgonagale go re a ka leofa, ka jalo, fa e le go re ra re Jeso ke Modimo, go tshwana fela fa re ka re: o ne a sa kgone go leofa, ka jalo, go ne go se ntwaga reng ga gagwe kgaatlhanong le bolelo. Fa go le jalo, go raa go re bophelo ba ga Jeso mo no lefatsheng e ne e le ba lefela la mafela, ka go phela fela bophelo ba setho, a sena go ka utlwela batho manokonoko a go bogisiwa ke bolelo, ka gonne seno se ne se ka ke sa mo ama ka e le Modimo.

Ka fa letlhakoreng le lengwe, mekgatlho kgotsa dikopano di tshwana le tsa di 'Mormons' le 'Basupi ba ga Jehova' ba palelwa ke go tlhaloganya le go itumelela dikgakgamatso tsa botsalo ba ga Keresete jaaka morwa Modimo yo o tsetsweng a le esi. Ka go rialo, Jeso ka boena, e ka se nne moengele kgotsa morwa Josefa wa tlhago. Go tshitshintswe ke bangwe go re: ka nako ya bophelo ba gagwe, Keresete o ne a le mo popegong ya ga Atame pele ga go wa ga gagwe. Fela, kwa ntle ga go tlhoka bopaki ba Baebele go ka dumela kakanyo e no, gape, ba palelwa ke go lemoga fa Atame a bopilwe ke Modimo go tswa roleng la lefatshe, mme Jeso e ne a 'bopilwe' ka go tsalwa ke Modimo Rraagwe go tswa popelong ya ga Maria e leng mmaagwe. Jaanong, ka Jeso a ne a sena rraagwe wa nama, o ne a 'imiwa' mme a tsalwa fela jaaka mongwe le mongwe. Batho ba le bantsi ga ba amogele go re: motho wa lotso la rona a ka nna le semelo 'character' se se itekanetseng 'perfect'. Ke yone ntlha e no, eo e paregang gonna le tumelo eo e tletseng mo go Keresete.

'Go dumela fa Jeso a ne a bopegile jaaka rona, fela e se moleofi ka ntlha ya semelo sa gagwe seo se sa leofang ka gope,

ka nako tsotlhe a fenyha dikeletso tsa gagwe, le fa go ne go se bonolo. Go tsaa go leba ka mokgwa o o tseneletseng mo dikwalong tsa efangele tseo di phatsimang bophelo ba gagwe bo bo botlalo, gape le go lebelela ditemana tse dintsi go tswa mo Baebeleng, tseo di ganetsang fa Jeso e le Modimo, go mo tlhaloganya ka botlalo, le gona le tumelo eo e tibileng mo go Keresete wa boammaaruri. Go botlhofo thata, go amogela fela go re ke Modimo ka nosi, ka jalo a le botlalo. Fela, tumelo ya mofuta o no, e nyefola botlhokwa le bogolo ba phenyo ya ga Jeso kgatlhanong le sebe le popego ya motho 'human nature'.

O ne a le mo popegong ya setho; a kgaogana nabo (batho) keletso tsotlhe tsa go leofa (Bahebere 4:15), fela, a di fenyha tsotlhe, ka go tshepa ditsela tsa Modimo, a lopa thuso go O na go fenyha sebe. Modimo yo no, ka go rata, wa neela Jeso yo o neng a le ka fa teng ga gagwe, go fitlha "Modimo o ithuantse le lefatshe ka Keresete" morwa O na (2 Bakorinthe 5:19).

8.2 Pharologanyo Gareng ga Modimo le Jeso

Go mola o mosesane gareng ga ditemana tseo di gatelelang selekanyo seo "Modimo a neng a le mo go Keresete" ka so ne, le tseo di tlhagisang botho ba gagwe. Ditemana tseo re sa tswang go di lebelela, di ketefatsa tiriso ya Baebele go ganetsanya le kakanyo ya gore Jeso ke Modimo ka boene, "Modimo-mothata-yotlhe", jaaka thuto ya 'boraro bo boitshepo' 'trinity' eo e rutang thuto eo e fosagetseng. (Lereo leno "Modimo-mothata-yotlhe (Very God of very God)" le ne la dirisiwa la ntlha kwa kgotha-kgotheng 'council' ya kwa 'Nicea' ka 325 A.D., koo thuto e no ya 'boraro bo boitshepo' 'trinity' e neng ya tlangwa go ne la ntlha; thuto e no e ne e sa itsagale go bakesete ba ntlha.) Lefoko 'trinity' (boraro bo boitshepo) ga le tlhagelele mo Baebeleng. **Thuto ya 9** e tla samagana go ya pele go bontsha ka go fenyha ga Keresete sebe, le ka fao Modimo a thusitseng ka teng. Jaaka re tswela le dithuto tseno, a re gopoleng go re pholoso e ikaegile mo go tlhaloganyeng sentle Jeso wa boammaaruri (Johane 3:36; 6:53; 17:3). Fa re sena go goroga mo go tlhaloganyeng phenyo ya gagwe go nyeletsa bolelo

le loso, re ka kolobediwa mo go e ne, go ikamanya nae, go re re bone pholoso.

Nngwe ya tshoboko eo e tlhapileng go bontsha kamano gareng ga Jeso le Modimo e fitlhelwa mo lekwalong la 1 Thimotheo 2:5: “Gonne go Modimo o le **mongwe** fela le **motsereganyi** a le mongwe fela fa gare go Modimo le batho, e bong Keresete Jeso, a le **motho**”. Ka go leba mafoko ao a fa godimo a no, re fetsa ka go re:

- Ka gonne go le Modimo a le esi, ga go kgonagale go re Jeso e ka nna Modimo; fa e le gore Rara ke Modimo le Jeso ke Modimo, go raa go re: go medimo e le mebedi. “re na le Modimo o le mongwe fela” (1 Bakorinthe 8:6). ‘Modimo Rara’ ke e ne Modimo a le esi. Ka jalo, ga go kgonagale go re go ka nna le sebopiwa sengwe se bidiwa ‘Modimo Morwa’, jaaka thuto e e fosagetseng ya ‘boraro bo boitshepo ‘trinity’ e ruta. Testamente e kgologolo le yone e tlhagisa ‘Yahweh’, Modimo a le esi, jaaka Rara. (sekai 63:16; 64:8).
- Go tlhakana le Modimo yo no yo o esi, go motsereganyi, yo e leng motho Keresete Jeso – “motsereganyi a le mongwe....”. Lefoko “le” le tlhalosa pharologanyo ga reng ga Modimo le Jeso.
- Ka gonne Keresete e le “motsereganyi”, go raa go re Keresete ke yo a agisanyang. Motsereganyi gareng ga motho yo o boleo le Modimo yo o siameng, e ka senne Modimo yo o senang boleo; e tshwanetse ya nna le motho yo a senang boleo, wa popego ya nama ‘human nature’. “ Keresete Jeso, a le motho” ga go re tlogele le pelaelo gore tlhaloso ya rona fano e nepagetse. Le fa a kwadile makwalo a no, morago ga tlhatlogo ya Jeso, Poulo ga a bue ka “Modimo Jeso Keresete” ka a seyo motho wa gonna jalo.

Ka nako tse dintsi re gopodiwa go re: fa “Modimo e se motho” (Numeri 23:19; Hosea 11:9); fela Keresete e ne, go mo pepeneng fa e le “morwa motho”, jaaka a bidiwa gantsi mo testamenteng e ntsha “morwa Mogodimo-dimo”, go bontsha fa e ne ka boene e ka senne Modimo. Puo eo e dirisiwang ya Rara le Morwa, eo e dirisiwang go kaa Modimo le Jeso, e bontsha fa go buiwa ka bobedi, ka jalo ba farologane. Le fa morwa a ka nna le ditshobotsi tsa ga Rraagwe, e ka senne motho a le e si, gongwe a lekane le Rraagwe ka dingwaga.

Re santsane re hupile tseno mo pelong (kakanyong) tsa rona, a re tlhagiseng di pharologano di se kae gareng ga Modimo le Jeso, tseo di bontsha sentle fa Jeso e se Modimo ka bo e ne:-

MODIMO	JESO
"Modimo ga o ka ke wa raelwa ke bosula" (Jakobo 1:13).	Keresete "a raelwa mo dilong tsotlhe fela jaaka rona" (Bahebere. 4:15).
Modimo ga o swe – O na le bosasweng ka tlhago (Pesalome. 90:2; 1 Timotheo. 6:16).	Keresete o sule malatsi a le mararo (Matheo.12: 40; 16:21).
Modimo ga o bonwe ke batho (1 Timotheo. 6:16; Ekesodu. 33:20).	Batho ba bone Jeso ba mo fophola (1 John 1:1 e gatelela seno).

Fa re raelwa, re gatelelwa ke maikutlo a go tlhopha, gareng ga sebe le go obamela Modimo. Ka nako tse dintsi re tlhopha go se obamele Modimo; Keresete nae o ne a na le o ne maikutlo a no a go tlhopha, fela, pharologano le rona ke go re: Jeso ka nako tsotlhe o tlhopile go obamela Modimo. Ka go rialo, Jeso nae, o ne a ka leofa, le ge a sa dira jalo le ka motlha o pe.

Ga go kgonege go akanya fa Modimo a ka leofa. Re bontshitse go re kokomana ya ga Dafita, eo e solofeditsweng mo go 2 Samuele 7:12-16, kwa ntle ga pelaelo e pe, e ne e le Jeso. Temana ya 14 e bua ka kgonagalo ya ga Jeso go ka leofa: “fa a dira molato, ke mo otle ka thupa”.

Molaodi-wa-lekgolo o akantshana le Jeso, o bontsha fe le e na a le ka fa tlase ga taolo, ka a laola ba bangwe; mme a dirisa yo na kakanyo ya mofuta o no ka go kgona ga Morena Jeso. Ka a lemogile fa Jeso a le ka fa tlase ga taolo ya Modimo, ka go rialo a na le maatla go re tse dingwe di laolwe ke e ne Jeso. Morena Jeso a akgola go tlhaloganya ga molaodi-wa-lekgolo yo no. Tiragalo e no e bontsha ka fao Jeso a batlang go tlhaloganngwa ka gone, a le ka fa tlase ga taolo ya Rraagwe; gape, ke ka ntlha ya go ikokobetsa gono ga ga gwe, fao a iphitlhelang a neilwe taolo ya dilo tsotlhe.

8.3 Tlholego Ya ga Jeso

Lefoko ‘tlholego’ re kaa seo re iphitlhelang re le sone fa re tsalwa. Re bontshitse mo **Thutong ya 1** go re Baebele e bua ka popego tse pedi fela – ya Modimo, le ya setho. Ka tlholego Modimo ga O swe, ga O raelwe jalo le jalo. Go mo pepeneneng go re Keresete o ne a sa tlholega jaaka Modimo fa a ne a le mo lefatsheng. Ka jalo o ne a tlholegile e le motho gotlhelele. Go tswa mo tlhalosong ya rona ya lefoko ‘tlholego’ go tshwanetse ga bo go tlhpile jaanong, go re go ne go sa kgonagale go re Jeso a nne le tlholego tse pedi ka nako e le nngwe. Go ne go le botlhokwa thata-thata ‘go go feteletseng’ go re a raelwe fela jaaka rona (Baheberu 4:15), go re ka go fenya dithaelo tsa gagwe ka botlalo, a re fenyetse sebe le go bula tsela ya boitshwarelo, gonna le tsholofelo ya bophelo. Dikeletso tse di bosula, tseo di sa siamang fa pele ga matlho a Modimo, di tswa mo teng ga rona (Mareko 7:15-23), mo teng ga tlholego ya rona (Jakobo 1:13-15). Go ne go le botlhokwa, go re Jeso a nne wa lotso la nama le madi, go re a tle a kgone go ikutlwela tlholego ya senama, le go fenya dithaelo tsa yone.

Bahebere 2:14-18 e tlhalosa tsotlhe tseno, ka mafoko a le mantsi:

“Jaanong e re ka bana ba na le madi le nama (tlholego ya setho), le ene (Jeso) a nna natso fela jalo (tlholego), gore a nyeletse ka loso ene yo o nang le thata ya loso, e bong Diabolo... ga se baengele... ba losika (tlholego) lwa ga Aborahame. Ke ka moo o neng a tshwanetse go nna fela jaaka bomorwa-rraagwe mo dilong tsotlhe....a nne moperesiti yo mogolo yo o ikanyegang ....batlele batho boitshwarelo ba dibe. Gonne e re ka a bogile ka esi ka go raelwa, o nonofile go thusa ba ba raelwang.”

Temana tseno di gatelela go bontsha fa Jeso a ne a nale tlholego ya nama kgotsa ya setho: “le e ne a nna natso fela jalo”. Lereo le no le dirisa mafoko a le mararo, otlhe a kaa selo se le sengwe fela, go gatelela ntlha ya go re Jeso o ne a le mo nameng ya setho. Bahebere 2:16 ka go tshwana e gatelela ntlha e no, go re Keresete o ne a sa tshwane le baengele, a sa apara tlholego ya bone, mme a apere tlholego ya nama, ka e le wa lotso la ga Aborahame, a tlile go tlisa pholoso go bontsintsi ba badumedi, bao ba tla nnang losika la ga Aborahame. Ka ntlha ya seno, go ne go le botlhokwa go re: Jeso a apeswe tlholego ya nama. Ka tsela tsotlhe o ne a tshwanetse go dirwa “jaaka bomorwa-rraagwe” (Bahebere 2:17) go tle go kgonagale go neelwa boitshwarelo ka setlhabelo sa ga Keresete. Fa re bua kgotsa re dumela fa Jeso a ne a se mo tlholegong ya setho gotlhelele: re tla bo re latlhegetswe ke motheo wa dikgang tse di molemo tsa ga Keresete.

Nako le nako, fa badumedi bao ba kolobeditsweng ba leofa, ba ka tla go Modimo, ba ipobola dibe tsa bone ka Keresete (1 Johane 1:9); Modimo O a itse fa Jeso nae a ne a raelesega fela jaaka rona, fela ka Jeso a ne a le botlalo, ka go fenya yone thaelo tseo batho di ba paletseng. Ka ntlha ya seo, Modimo le rona o “tla re itshwarela ka Keresete” (Baefeso 4:32). Ga ke itse go re ke gatelele seno jang, go re: go botlhokwa bo bo feteletseng go tlhaloganya fa Jeso a ne a

raelesega fela jaaka rona, mme o tlhokile go tlholega jaaka rona, go kgona go fenya sebe a le mo nameng. Bahebere 2:14 e tlhalosa sentle go re: Keresete o ne a na le “madi le nama” go re a kgone go diragatsa go fenya. “Modimo ke mowa” (Johane 4:14) ka tlhago, le ge a nale popego ya motho, jaaka “mowa” ga a na madi le nama. Ka Keresete a ne a na le “nama” e leng tlholego ya setho, ga go kgonagale go re a ka bo a nale tlholego ya Modimo fa a ne a phela mo no lefatsheng. Ka bokhutswane Jeso ga se Modimo.

Maiteko a batho ba bantsi mo nakong tse di fitileng, go leka go tshola lefoko la Modimo, ke go re: go leka go phela bophelo bo bo phepa ka botlalo, ba sa leofe, ba paletswe. Go le jaalo, ke ka moo a neng : “ a roma Morwaa-ona mo tshwanong ya nama ya bolelele ka ntlha ya bolelele” (Baroma 8:3).

“Tuelo ya bolelele ke loso”. Go tswa mo bothateng bono, motho o tlhoka thuso go eo e tswang kwa ntle ga tsamaiso ya setho. Motho ka boene ga a kgone go siama; nama e bokoa moo e ka se kgoneng go ipholosa. Ke ka moo, Modimo O neng wa tlhaga motho thuso, ka go romela ngwana wa O na, yo o dirilweng mo “nameng ya sebe”, ka bokoa botlhe ba yone, fela jaaka bana. Go farologana le motho mongwe le mongwe, Keresete o ne a kgona go fenya dikeletso tsa go leofa, le ge a ne a raelesega fela jaaka rona. Lekwalo go ya go Baroma 8:3 e tlhalosa ka ga botho ba ga Keresete e le ba “tshwano ya nama ya bolelele”. Ditemana di se kae pele ga foo, Poulo o buile ka fao mo nameng “go se molemo ope”, ka ntlha ya seo, o itemogela ntwamo teng ga gagwe gareng ga go tlola molao le go obamela molao wa Modimo (Baroma 7:18-23). Re santsane re bua jaana? go a itumedisa go buisa le go utlwa fa Jeso nae a ne a le mo “setshwanong sa nama ya bolelele” Baroma 8:3. Ke ka ntlha ya seno, le go fenya ga gagwe nama, gore le rona re bone tsela ya go tla kgotsa go tshabela dikeletso tsa nama ya rona; Jeso o ne a itse ka ga bolelele boo e leng bontlha-nngwe ba tlholego ya gagwe. Ka nako nngwe o ne a kaiwa e le “Moruti yo o molemo”, ke batho bao ba neng ba akanya a “siame” a le botlalo ka tlhago. A tsiboga ka go re: “O mpiletsang yo o molemo? Ga go ope yo o

molemo, fa e se a le mongwe fela, e bong Modimo. (Mareko 10:17,18). Ka nako nngwe, banna ba simolola go paka ka ga bogolo ba ga Keresete, ka ntlha ya dikgakgamatso tseo a neng a di dira. Jeso gaaka a itumelela di puo tseno “ka a ne a itse se se mo mothong, a sa tlhoke go bolelelwa sepe ka ga motho” (Johane 2:23-25). Ka ntlha ya kitso ya gagwe ka ga motho, le tlholego ya gagwe, Keresete o ne a sa tlhoke go bolelelwa ka motho, ke ka moo a neng a sa rate go tlotlomadiwa ke motho, ka a ne a itse ka fao popego ya nama e leng ka go ne, ka a ne a le mo go yone.

Tsotlhe tseno go ka bonagala go sa kgonagale go ka di dumela; gore monna yo o nang le makoa a rona, a ka kgona gonna le semelo se se sa leofeng. Ga go tlhokagale tumelo e kalo go dumela fa ‘Jeso e ne e le Modimo’, ka go rialo a le botlalo. Ke ka moo thuto e no, eo e fosagetseng, ya go akanya fa ‘Jeso e le Modimo’ e nnang kgogedi mo bontsing-ntsing ba ditumelo. Bao ba itsitseng bo kgaitradie le bo morwaara Jeso ka ngwaga-kgolo wa ntlha kwa Palesitina ba ne ba ikutlwa ka go tshwana: “.....a ga ba nne le rona botlhe? Jaanong tsotlhe tse o di tsaya kae? Mme ba kgopisega ka ga gagwe” (Matheo 13:56,57). Gape, bontsi-ntsi ba batho ba bangwe le bona ba ne ba kgopiwa ka o ne mokgwa o no.

8.4 Botho ba ga Jeso

Dibuka tsa efangele di re neela ka dikai di le dintsi, tseo di bontshang ka fao Jeso a neng a na le tlhago ya motho ka teng. Go kwadilwe ka go lapa ga gagwe, a tshwannwa ke gonna fa fatshe go ikhutsa go nwa go tswa mogobeng (Johane 4:6). “Jeso a tsholola dikeledi” ka go swa ga ga Lasaro (Johane 11:35). Go feta tsotlhe, go kwalwa ka ga dipogisego tsa gagwe tsa bofelo, ke lebaka le legolo go tlhasa kgotsa go paka ka ga botho ba gagwe: “Jaanong mowa wa me o huduegile”, a amogela, jaaka a ne a rapela Modimo go mo pholosa, go swa loso la mokgoro (Johane 12:27). O ne a rapela “Rra, fa go ka kgonega, a senwelo se, se mphete; fela e se nne ka fa nna ke ratang ka teng, mme go

dirafale ka fa wena o ratang ka teng!” (Matheo 26:39). Seno se bontsha ka mokgwa mongwe gore “keletso” ya ga Keresete, e ne e farologane le ya Modimo.

Keresete bophelo ba gagwe botlhe, o ne a ineetse go thato ya Modimo, a ipaakanyetsa teko ya gagwe ya bofelo mo mokgorong: “Ga nka ke ka dira sepe ka bogame. Ke atlhola ka fa ke utlwang ka teng, mme katlholo ya me ke ya tshiamo; gonne ga ke batle thato ya me, ke batla thato ya yo o nthomileng” (Johane 5:30). Pharologanyo tseno gareng ga thato ya Modimo le thato ya Keresete ke popaki bo bo totobetseng ba go bontsha fa Jeso e ne e se Modimo.

Maphelo a rona otlhe, go solofelwa go re re gole mo kitsong ya Modimo, ka go ithuta go tswa mo ditekong tseo re kgatlhanang le tsona mo maphelong a rona. Mo go direng sena, Jeso ke sekai se segolo sa rona. O ne a sena kitso eo e tletseng ka ga Modimo, eo e ileng ya pompelwa mo go e ne go itse ka Modimo, mme o ithutile kitso ya Modimo ka go ithuta lefoko la Modimo fela jaaka rona. Go tloga bonnyeng ba gagwe “Jeso a tota mo go tlhalefeng le mo bogolong (ke gore: a gola semowa, bapisa le Baefeso 4:13), le mo go ratweng ke Modimo le batho” (Luka 2:52). “Ngwana e ne a gola, a tia, a tlala botlhale, mme tshegofatso ya Modimo e ne e le mo go ene” (Luka 2:40). Ditemana tse pedi tseno di tlhagisa go gola ga Keresete go tsa maelana le go gola ga gagwe mo moweng; kgolo ya gagwe e diragetse gabedi e leng: go gola ga tlhago jaaka mongwe le mongwe a gola, le go gola ka fa semoweng, a ithuta lefoko la ga rraagwe mme a le itse tota. Fa e le gore: “Morwa ke Modimo”, jaaka ‘Athanasian Creed’ e bua mabapi le tumelo ya “boraro jo boitshepo ‘trinity’”, tiragalo e no e ka bo e sa kgonagala. Le kwa bokhutlong ba bophelo ba gagwe, Keresete o dumetse go re ga a itse nako ya go boa ga gagwe gape la bobedi mo no lefatsheng, le ge Rraagwe a itse (Mareko 13:32).

Kobamelo go thato ya Modimo, ke sengwe seo botlhe re tshwannwang ke go se ithuta go ya le nako. Keresete nae o tsamaile yone tsela e no, a ithuta go obamela Rraagwe, jaaka

ngwana mongwe le mongwe a ka dira. “Le fa a ne a le Morwa Modimo, a ithuta kutlo (go utlwa Modimo Rraagwe) ka tse o di bogileng. Mme e rile a sena go fitlha maamong a a tletseng (go gola mo moweng), a nna mosimolodi wa pholoso e e sa khutleng” ka ntlha ya go gola mo moweng ke ka moo a kgonneng go nna mopholosi (Bahebere 5:8,9). Lekwalo go ya go Bafilipi 2:7,8 re kwaletswe tsela e e tshwanang ya go bona kgolo ya semowa ya Jeso, le ka fao a ileng a nna le maatla a go lebagana le loso la sefapaano. Jeso “a ikamoga ka go tshola tshwano ya motlhanka, ... a ikokobetsa ka go nna yo o utlwang go ya losong, e bong loso la sefapaano.” Puo eo e buiwang fano e bontsha ka fao Jeso a neng a gola ka fa moweng, a ithuta go ikokobetsa go fitlha kwa bofelong a “ikokobeletsa” thato ya Modimo, ya go re a swe loso la sefapaano. Ke ka moo a ileng “a dirwa yo o botlalo” ka go tsibogela ditshotlego tsa gagwe ka mokgwa o o siameng, e leng wa go tshepa Rraagwe kgotsa THATO ya Rraagwe e bong Modimo.

Go mo pepeneneng go seo re sa tswang go se ithuta, sa go re: Jeso o ne a tshwanelwa ke go tsaa tshwetso, ka boene, go re a nne mosiami; o ne a sa gatelelwa ke ope go tlhopha tsela, ke e ne ka boene a itlhopetseng tsela ya go kgatlha Modimo, Jeso, ka ntlha ya lerato la gagwe mo go rona, le le kalo, a neela bophelo ba gagwe, ka go rata ga gagwe, mo sefapaanong ka ntlha ya maitlhommo a no. Kgapetsa-kgapetsa re bolelelwa ka ga lerato la Jeso go rona, lerato leno e ka bo e se lone, fa e le go re Modimo o ka bo o gateletse Jeso go re a swe mo sefapaanong, a re lebogeng Modimo, ka Jeso a itlhophetse go re swela, re gololege mo matshwarong a sebe. (Baefeso 5:2,25; Tshenolo 1:5; Bagalatia 2:20). Fa Jeso e ne e le Modimo, ka go rialo a ka bo a se na go ka tlhopha, ka gonne o ka bo a tletse, mme ka jalo a ka se swe mo sefapaanong. Gonna le go itlhophela ga Jeso, go re dira go re: ‘re lemoge lerato la gagwe go rona, ka jalo re nne le kamano nae e e kgethegileng, jaaka mopholosi le morekolodi wa rona’.

Ke ka ntlha ya go rata ga Keresete, go neela bophelo ba gagwe, kwa ntle ga go patelediwa, Modimo wa mo itumelela:

“E re ka nna ke neela botšhelo ba me..... ke ka moo Rara a nthatang.... Ga go ope yo o ka bo amogang, ke nna ke bo neelang ka bogame” (Johane 10:17,18). Modimo ka o kgatlhilwe ke boineelo ba morwa O na Keresete, go thata go tlhaloganya go re Keresete e ka nna Modimo jang? A phela jaaka motho (Matheo 3:17; 12:18; 17:5). Dikwalo tseno ka ga Rara yo a itumeletseng go ineela ga morwa O na mo losong, ke bopaki bo bo tletseng go bontsha fa Jeso a ne a na le gona go ka leofa, fela ka botlhale a tlhopa go obamela Modimo.

TLHOKEGO YA KERESETE GO PHOLOSIBA

Ka ntlha ya botho ba ga Keresete, ka e ne e le motho wa nama le madi, Jeso o ne a tlhaselwa ke malwetse a mannye ka nako dingwe, mmele o ne o lapa, jalo le jalo, fela jaaka go diragala le mo go rona. Go latela gore: fa Jeso a ne a sa swa ka loso la sefapaano, fa nako e ntse e ya, o ne a tlile go swa ka ntlha ya botsofe. Ka go bona seno, Jeso o ne a tlhoka go pholosiwa mo losong ke Modimo. Ka go lemoga seno, Jeso “mo malatsing a nama ya gagwe o isitseng merapelo le mekokotlelo ka selelo se se thata le ka dikeledi kwa go ona o o nonofileng go mo golola mo losong, mme a utlwiwa, a gololwa mo poifong” (Bahebere 5:7). Ntlha ya go re Jeso o ne a rapela Modimo go re o mo golole mo losong, e nyeletsa kakanyo gotlhelele ya kgonagalo ya go re Jeso ke Modimo ka namana. Morago ga go tsoga mo baswing ga Jeso, “losoga lo tlhole lo na le thata mo go ene” (Baroma 6:9), go raa gore pele ga go tsoga ga gagwe, losoga lo ne le na le maatla mo go ene.

Bontsi ba Dipesalome di porofeta ka ga Jeso; fa gongwe, ditemana tseno di nopolwa mo testamenteng e ntsha ka ga Keresete, go tla bo go le botlhale go akanya fa ditemana tse dingwe tse dintsi mo dipesalomeng di le ka ga e ne le tsona. Go ditiragalo di le mmalwa fao Keresete a neng a tlhoka go pholoswa ke Modimo, jaaka go gatelelwa mo ditemaneng tse di latelang:-

- Pesalome 91:11,12 e nopolwa ka ga Jeso mo go Matheo 4:6. Pesalome 91:16 e porofeta ka fao Modimo o tlileng go neela Jeso pholoso: “bophelo jo boleele (ke go re Bophelo jo bo sa khutleng) ke mmontsha pholoso ya me”. – Pesalome 69:22 e supela loso la Keresete ka go bapolwa (Matheo 27:34); Pesalome yotlhe e porofetile e tlhalosa ka maikutlo ao Jeso a tla nnang nao fa a bapolwa: “Modimo nthuse.....Atamela mowa wa me, o o golole; ....A pholoso ya gago, Modimo e nkgodise” (dt. 2,19,30).
- Pesalome 89 ke puo-khutswe ka ga ditsholofetso go Dafita mabapi le Keresete. Mabapi le Jeso, Pesalome 89:27 e a porofeta: “wena o rre, o Modimo wa me, o lefika la thuso (pholoso) ya me.”
- Thapelo ya ga Jeso kwa Modimong e ne ya utlwagala; e ne ya utlwala ka ntlha ya go gola mo moweng ga gagwe, e seng ka ntlha ya maemo a gagwe mo ‘borarong jo boitshepo’ (Bahebere 5:7). Puo ya go re Modimo o tsositse Jeso mo baswing a mo galaletsa ka bosasweng, ke thuto ya testamente e ntsha:-
- Modimo “o tsositse Jeso.....e ne yoo, Modimo o mo godisitse ka letsogo la ona le le jang, gona Moeteledipele le Mopholosi” (Ditiro 5:30,31).
- Modimo “o galaleditse Jeso motlhanka wa O na, yo lona lo mo neetseng katlholong.... ke e ne yo Modimo o mo tsositseng mo baswing” (Ditiro 3:13,15).
- Ke e ne Modimo “o mo tsositseng” (Ditiro 2:24,32,33).
- Jeso ka boena o etse-tlhoko tsotlhe tseno fa a ne a kopa Modimo go mo galaletsa (Johane 17:5 bapisa le 13:32; 8:54).

Fa e ne e le go re Jeso ke Modimo ka boene, gee, kgatelelo e e kana e ka bo e se botlhokwa, ka re bone fa Modimo go sa kgonagale go re a ka swa. Jeso a ka bo a sa tlhoke go pholosiwa fa e ka bo e le Modimo. Ka gonne e le Modimo yo o galaleditseng Jeso, ke sesupo sa go re Modimo o mogolo mo go Jeso, le go re ke di bopiwa tseo di farologaneng. Ga go kgonagale go re Keresete e ka nna “Modimo-mothatayotlhe, ka

maphelo a le mabedi... Modimo le Motho ka nako e le nngwe”, jaaka dikwalo tsa ntlha tseo di leng 39, tsa Kereke ya Engelane ‘Church of Englang’ di bua. Fela ka bokao ba lefoko, setshedi se na le fela tlholego e le nngwe. Re dumela go re bopaki boo bo neilweng bo bontsi go tlhalosa fa Jeso e ne e le wa lotso la rona batho, mme e ka senne Modimo.

8.5 Kamano Gareng ga Modimo le Jeso

Fa re akanya ka matsapa ao Modimo a a tsereng go tsosa Jeso, go re gogela kwa go akanyeng ka ga kamano gareng ga Modimo le Jeso. Fa e le go re “baa lekana... ba phelela ruri”, jaaka tumelo ya ‘boraro jo boitshepo ‘trinity’” e ruta, ka jalo re tla solofela kamano ya bone e le ya balekane. Re bone gore seno ga se boammaaruri. Kamano gareng ga Modimo le Keresete ke eo e tshwanang le ya monna le mosadi: “Keresete ke tlhogo ya monna mongwe le mongwe, monna e ne ke tlhogo ya mosadi, Modimo ona ke tlhogo ya ga Keresete, le ge ba kgaogana maikemisetso, maitlhommo, kgotsa maikaelelo, fela jaaka e tshwanetse ya nna go ne gareng ga monna le mosadi. Ka jaalo, “Keresete ke wa Modimo” (1 Bakorinthe 3:23), fela jaaka mosadi e le wa monna.

Modimo Rara gantsi o tlhagisiwa e le Modimo wa ga Keresete. Ntlha ya go re: Modimo o tlhalosiwa e le “Rra Jeso Keresete” (1 Petoro 1:3; Baefeso 1:17) le morago ga Jeso a sena go tlhatlogela kwa legodimong, go bontsha e le kamano ya bo ne le ga jaana, fela jaaka e ne e ntse fa Jeso a ne a le mo mmeleng wa nama le madi. Gantsi bao ba dumelang tumelo e no ya ‘boraro jo boitshepo’ ba bua fa Keresete go buiwa ka ga e ne a le kwa tlase ga Modimo fa a ne a le mo tlholegong ya rona, ke go re mo nameng, a ise a swe, a santsane a phela mo no lefatsheng. Dikwalo tsa testamente e ntsha di kwadilwe dingwaga Jeso a setse a tlhatlogetse kwa legodimong, mme gontse go le jalo, Modimo go buiwa ka e ne e le Modimo wa ga Keresete le Rraagwe. Jeso o santsane a kaa Modimo jaaka Rraagwe le Modimo wa gagwe.

Tshenolo buka ya bofelo ya testamente e ntsha, e kwadilwe dingwaga di le dintsi morago ga go galalediwa le go tsosiwa ga Keresete, fela, e bua ka Jeso a direla “Modimo (wa Jeso) le Rraagwe” (Tshenolo 1:6). Mo go yone buka e no, Jeso yo o tsositsweng a ba a galalediwa, o neetse molaetsa go ya go badumedi. O bua ka ga “tempele ya Modimo wa ka.... leina la Modimo wa me....leina la motse wa Modimo wa me” (Tshenolo 3:12). Seno ke sesupo sa go re le gompiano Jeso o itse le go dumela fa Modimo e santsane e le Rraagwe le Modimo wa gagwe – ka go rialo e ne (Jeso) ga se Modimo.

Ka nako ya gagwe ya setho (nama), kamano ya Jeso le Rraagwe e ne e sa fetoga, go farologana le ga jaana. O buile ka go tlhatlogela “kwa go Rre yo e leng Rraeno” (Johane 20:17). Fa a ne a le mo sefapaanong, Jeso o ne a tlhagisa botho ba gagwe gotlhelele: “Modimo wa me, Modimo wa me, o ntlogeletseng?” Matheo 27:46). Mafoko a mofuta o no a thata go a tlhaloganya fa e le go re a buiwa ke Modimo-mothata-yotlhe ka boene. Lebaka la go re Jeso o leletse kwa Modimong ka thapelo “o isitseng merapelo le mekokotlelo ka selelo se se thata le ka dikeledi”, ka yona tiragalo e no, e bontsha boammaaruri ba kamano ya bone (Bahebere 5:7; Luka 6:12). Modimo o ka se ithapele. Le jaanong, Keresete o santsane a rapela Modimo boemong ba rona (Baroma 8:26,27 bapisa le 2 Bakorinthe 3:18).

Go Dumela mo Tirisong 14: Keresete wa Boammaaruri

Bao ba sa dumeleng mo borarong jo boitshepo, ba tlhaloganya sentle gore Jeso o pholositse lefatshe ka ntlha ya go bo a le motho – ka ntlha ya go bo Borena ba Gagwe botlhe bo kopane le ba ga Rraagwe ka semowa. Fa a ka bo a le wa tlhago eo e farologanyeng le eo a neng a le yone, pholoso e ka bo e sa kgonagala go diragala ka e ne. Ene mo go tsotlhe ka nako tsotlhe ke moriti ‘pattern’ wa go re kaela. Ke botho ba rona bo bo re letlang go tsamaya le lefatshe lotlhe re tsamaisa molaetsa o o tiileng, o o kgotsofatsang le yo o pholosang. Ga re lope ba reetsi ba rona gonna manyeloi ‘super-human’. Mokgwa o baruti le

bagolo ba dikereke ba tlhokang gonna le bonnete, batho ba bantsi ba tlhobogile, ka ba lemoga fa seelo sa gonna mokeresete wa boammaaruri se sa kgonagale. Molaetsa wa rona ke wa setho, fela jaaka molaetsa wa Jeso e ne e le wa gagwe kgotsa e le e ne, Jeso ka sebele. Lefoko la fetoga gonna nama mo go e ne, fela jaaka le rona le tshwanetse go aga mo go rona, le fetoga gonna nama. Seno ke lebaka goreng mo dikwalong tsa efangele Jeso a sa tlhagisiwe le lenane la ditiro tsa gagwe – kamano ya gagwe go batho ke seo se tlhagisiwang mo dikwalong tsa di efangele, mme ke go tswa mo go tseo tse rona re utlwang le go bona tshiamo ya gagwe. Dithuto tsa ‘Marxism’, jaaka sekai: di ka farologanngwa go tswa go ‘Marx’ jaaka motho. O ka amogela ‘Marxism’ le fa o sa buisa dikwalo tsa ga ‘Karl Marx’. Fela, bokeresete ba boammaaruri bo agile mo mothong e bong Keresete wa boammaaruri kgotsa wa nnete. Dikwalo ka ga Jeso, tseo di ribololang Testamente e ntsha ke fela lemme nyana fela ka ga Efangele ya Jeso. Bophelo ba gagwe ke Molaetsa wa gagwe. Ka jalo re tshwannwa ke go mosala morago, seno e tswelletse gonna seo a neng a se ruta ka gale. Mo ‘Marxist’ o latela dithuto tsa ‘Marx’, fela e seng botho ba gagwe. Fela Mokeresete o latela keresete le botho ba gagwe, e seng fela dithuto tsa gagwe.

Fa molaetsa wa ga Jeso e le fela dithuto le mekgwa mo go rona, re tla fitlhela e le gore dithuto tseo le mekgwa eo e tlhoka go thusa mathata a bophelo- ka mantswe a mangwe ga se tsa bophelo bono. Dithata tsa lefoko la boammaaruri e bong Baebele, di tla fitlhelwa di sena mmala, fa di sa ikamanye le tsa bophelo bono – go fitlhela di golegelwa mo go Keresete, pilara ya boammaaruri. A e senne fela gore tumelo ya rona e re neetse fela lenane la dithuto fela. Dithata tsa boammaaruri, thuto nngwe le nngwe ya boammaaruri, e phedilwe ke Keresete – e bile ke ka ntlha ya lebaka leno, re bonang setshwano sa gagwe, seo se re gogelang jaaka batshidi bao ba nang le phisegelo ya go tshwana le e na. Motho yo e leng Jeso, jaaka motho wa mongwe le mongwe wa rona mo go Ene, o dira dithuto, dikakanyo, le dithata gore di bonale; o difetola gonna motho. Ke motho fela yo a bonalang, yo o ka utlwiwang a bitsa le go lopa batho go

fetoga. Seo ke lekang go se bua ke gore: fa re ka tlhagisa dithata tsa boammaaruri jaaka di le mo go Jeso, molaetsa o tla nna le maatla go lopa batho, go na le fa re di tlhagisa fela jaaka dikakanyo tseo di senang boleng. “Boammaaruri jaaka bo le mo go Jeso” ke lereo la Baebele – leo le kayang fa thuto ya Baebele ya tumelo e le nosi e phedilwe ke monna yono. Ka ntlha ya seno, motho yo a utlwang efangele o tla utlwa a lalediwa, a lopiwa, a bidiwa, ke motho – Jeso yo o tsogileng mo baswing. Nako e ntse e ile mo bophelong ba modumedi, pitso e no e tla sedimoga go e ne gore: Jeso yono, ka ntlha ya botho ba gagwe, o lopa sengwe, oa gwetlha, e bile o laletsa balatedi ba gagwe go maikarabelo a magolwane. Ke fela motho yo a phelang yo a ka rotloediwang mo bophelong. Dithata tsa molao ka bo tsone ga di kake tsa rotloetsa go phela bophelo ka bo tsone fela.

Jeso ke moemedi wa rona – seno ke thuto eo e tlhapileng ya Baebele. Re balelwa re le mo go Ene. Seno se kaa fa bophelo ba gagwe bo balelwa e le bophelo ba rona – fela, ka ntlha ya gore e ne e le motho, gole jalo, le jaanong re batho, a seno se ka nna boammaaruri. Kgakgamatso ya seno ke gore: batho ba bantsi ba amogetse masego a a rileng mo go ikamanyeng le Jeso yo o tsogileng mo baswing – ka ntlha ya go palelwa ga bone, go lebelelwa kwa tlase le go nyadiwa, tsotlhe tseo di dirang motho gore a boele morago go nale go ya pele. Ga go sa tlhole go le botlhokwa mo go bone go ka botsa ‘kenna mang? Ke kgonne eng mo bophelong bono? Fela, ba lemogile fa seo se leng botlhokwa ke gona mo go Keresete, le kabelano mo bophelong ba gagwe le botho ba gagwe. Bophelo gompiano bo tletse ka go kgona dilo tsa lefatshe, moo bontsi bo iponang e le bao ba paletsweng ka ba sa kgona sepe mo bophelong bono. Go bonala e kete go tsewa-tsia mo bophelong bono, o tshwanetse wa bo o kgonne sengwe, go amogelwa ke batho. Re tlhakatlhakantswe ke tebalo, eo e re lebatsang fa re le batho. Kgololesego ya rona, go ikemela ga rona, ditshitshinyo tsa rona, gotlhe go re latlhegetse jaaka batho. Fela, fa re le mo go Keresete, re bolokesegile mo go e ne, re bontlha-nngwe ba botho ba gagwe bo bogolo, maphelo a rona a fetogile gotlhelele mo go Ene. Ga re sa tlhole re tlhabiwa ke ditlhong ka ntlha ya botho ba rona.

Go netefaditswe gore re bo mang ke Modimo ka boene, ra siamiswa ke Ona- ka gonne re le mo go Keresete. Seno ke bone bokao ba boammaaruri, sesupo se sentle, gona ka boammaaruri 'bakaulengwe-mo-Moreneng'.

Ka go latlhegelwa ke bophelo ba rona, rea ungwelwa. Fela, bophelo bo re bo ungwelwang, ke bophelo ba Jeso. Ka go rialo , bophelo bo na le boleng le maikaelelo, e seng fela a go kgona fela le a go palelwa. Maphelo a rona goa tlhaloganyesega goreng a le teng, ka gonne re tshwanetse go phela bophelo ba boammaaruri le ge re nyelediwa ke mmaba wa rona, le go kgaogana le ditsala tsa rona; fa re tshegeditse letlhakore leo le leng kgaatlhanong le la rona, mme ra tlelwa ke bohutsana, kgotsa fa go kgona ga rona go nyenyefala le go fetiwa ke banka-rona; fa re sa tlhole re le mosola go mongwe le mongwe. Mogwebi yo o senyegetsweng ke kgwebo, kgotsa yo o tlhadilweng sesheng jaana, kgotsa mopolotiki yo a menotsweng le go lebalwa, monna yo a latlhegetsweng ke tiro a sa kgone go phedisa lelapa la gagwe, kgotsa sefebe sa monna kgotsa mosadi, kgotsa sesenyi seo se tla swelang kwa kgolegolong ..... botlhe bano, le ge ba sa tlhole ba tlotlomadiwa ba lebetse mo bophelong bono, ba itumelelwa, baa tlotlomadiwa, le go tsibogelwa ke E ne yo mo go E ne go senang tlhompho 'respect' ya batho; ka gonne ba le mo Morweng wa gagwe yo o rategang.

BOTHO BA BOAMMAARURI

Ke gopola ka tsatsi lengwe ka nako ya mariga kwa 'Russia' fa go sedimoga mo gona gore: ka boammaaruri Jeso e ne e le motho ka sebopego. Ka gonne e ne e le motho, ka simolola go akanya ka dilo tsotlhe tseo di ka bong di le boammaaruri ka ga gagwe, tseo ke neng ke sa gopole fa nka digopola ka tsatsi lengwe. Ka go diragala ga seno, ke dumela ke tlhatlogile motlhatlogo o o kwa godingwana mo go tlhaloganyeng ka ga gagwe. E ne e le ditla-morago ka boammaaruri tsa go ima ga le kgarebe. O ne a gotsa mmaagwe Maria ka di 'genes'(lotso) tsa gagwe. O ne a nale popego ya setho 'genetic structure'. O ne a nale 'a unique fingerprint' fela

jaaka le nna ke na le yone, mme go kgonwa go tlanyiwa ga menwana ya me. Gongwe o ne a dirisa seatla sa molema kgotsa sa moja (kgotsa a dirisa ka bobedi!). O ne a le wa leloko la madi a a rileng 'blood group'. A amanngwa le batho bao ba akanyang go farologana le bontsi. Ka nako dingwe o ne a lebala dilo, a sa tlhaloganye dilo dingwe (sekai: letlha la go boa ga gagwe, kgotsa go gakgamalela go gola ga gagwe ga semowa Mareko 4:27), o ne a dira diphoso fa a ne a dira jaaka mmetli, a gobala menwana kgapetsa. Fela, gaaka a itenegela; o ne a itumela ka gonne e le motho, a amogetse botho ba gagwe. Fa ke ntse ke tsamaya kwa 'subway' ya kwa 'Moscow' go tswa 'Rizhskaya Metro' go ya 'Rizhsky Vokzal', dikakanyo tsa tla ka bontsi ka nako e le nngwe. Go reng a ne a lebelela fa fatshe fa mosadi yo a neng a tshwerwe a dira tsa boaka [gongwe o ne a sa apara] a ne a tlisiwa fa pele ga gagwe? A gongwe e ne e se gore o ne a tlhabiwa ke ditlhong le gore e ne ke monna? Goreng dipotso tseno di ka se bodiwe? Fa e le gore e ne e le motho ka boammaaruri, bong bo le kwa motheong wa setho. Jeso o ne a itse ka bong, a nna le go akanya ka tlhokego ya mosadi, fela jaaka monna mongwe le mongwe a dira, "fela, a seka a leofa". E ne e se Jeso wa pampiri kgotsa bokose, Keresete yo a neng a sena keletso go mosadi. E ne e le motho, a nale di keletso tsa go robala le mosadi, fela jaaka rona, le bosilo, ketsaetsego le poifo ya loso (Bahebere 5:7) e kgolo fela jaaka le rona re le boifa. E ne e le motho wa nnete, e se motho yo o neng a gololesegile mo ntweng e e ka fa gare ya pelo, mo go tseeng matsapa go dira sengwe, o ne a raelwa, a belaela fela jaaka rona, ka e ne e le motho nae. Ga gona gore nka dumela seo bao ba obamelang boraro jo boitshepo ba se tlhagisang ka gore: "go ne go se ntwaeo a neng a e lwa [le ge e le e nnye]" fa Morena Jeso a ne a lebane le thaelo. O ne a raelwa fela jaaka rona – thaelo ke go gogelwa ga tlhaloganyo ntlheng ya bosula, o nale ntlha nngwe ya gago eo e utlwang go dira ka fa o raelwang ka teng fa go tla nna monate.

Ke akanya ke simolola go bona sekgala se segolo gareng ga mmadi le mokwadi, ke bona go sa iketlang ga gago le go makala go go kana, gape le kgalefo eo e leng mo go wena, gore

nka bua ka Morena Jeso ka mokgwa o ntseng jaana wa setho. Ke akanya ka ga dikgalo le go sa tlhaloganyesegeng ga dintlha tseno. Ga ke leke ka gope go nyenyefatsa ka tsela nngwe bogolo le tshiamo ya Morena Jeso. Fela ke batla go tlhagisa bogolo ba gagwe go fitisa; gore mo mothong o no ka boammaaruri, go ne go le ponatshego ya Modimo mo nameng. Go tenega go go ka tsweng go tlisiwa ke tlhaloso ya me, mo gonna ke fela tlhaloso ya mathata ao re lebaneng le o na go tlhagisa boammaaruri, boo bo lebaneng lefatshe, go amogela fa Jeso e le moemedi wa bone kwa Modimong, e seng go feta fao. Ke dumela gore: mo teng ga rona rotlhe go nale keletso ya go farologanya botho ba rona, le ba ga Jeso. Fela fa Jeso a ne a se mo sebopegong sa rona, a tshwana le rona re ka lebala ka ga dikgang tsa ga Jeso, ka gonne go tla bo go se mosola o pe mo lefatsheng leo re bonang fa le tlhoka go pholosiwa. Motho, yo e leng Morwa Modimo Jeso yo re mo rerang ke kgogedi mo bathong. Go sengwe seo se leng botlhokwa ka mofenyi yo o siameng, yo o nang le bokoa ba setho. O tlhola o bona seno se tlhagisiwa mo dibukeng tsa go itisa jaaka di 'novels' le mo ditshwantshong tsa botaki gantsi. 'Nikolay Gorodesky' o kwetse buka eo setlhogo sa yone e leng: 'The Humiliated Christ In Mordern Russia Thought' mo a tlhagisang seno sentle. Fa e ne e le gore o ne a tshwana le rona, gona go tla tlhokega go le gontsi go tswa mo go rona. Ee, go tla re thibela gonna le mabaka go sa amogeleng pholoso. Mme seno, ke se bua ke totobetse gore: e ka tswe e le lengwe la lebaka la gonna le kakanyo ya go mo godisa go re Jeso=Modimo, le thuto ya boraro jo boitshepo 'trinity'. Thuto ya Jeso yo o neng a le teng pele a tsalwa, nayo e tswa mo dikakanyong tsa mofuta o no. Majuta ba ne ba batla Mesia yo losika la gagwe le sa itseweng (Johane 7:27), mongwe wa go tswa legodimong, yoo dikwalo tsa bone gantsi di buang ka ga e ne – jaanong fa ba lebane le Jeso yo e leng motho, yo mmaagwe le bo morwarragwe ba itsegeng, ba gamarega ba se kgone go amogela. Ke tshitshinya fa Majuta ao a ne a akanya fela jaaka Bakeresete bao ba akanyang fa Jeso a ne a le teng fa Modimo a tlhola tlholego gompieno. Thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' le thuto ya gonna teng ga Jeso pele a tsalwa 'pre-existence of Christ', di tlhola maparego gareng ga rona le Morwa Modimo.

Fela jaaka ‘John Knox’ a kile a fetsa ka gore: “re ka nna le botho [ba Jeso], kwa ntle ga gonna-teng pele, gape re ka nna le gonna-teng pele kwa ntle ga botho. Fela ga go kgonagale go re re ka nna natso ka bobedi”. Botho ba gagwe le sekai sa gagwe ga jaana ga bo tlhokagale mo go rona jaanong, ka e le Modimo e se motho. Fela, fa monna yo o siameng yono, e ne e le mongwe wa rona, monna gareng ga banna, mo setshwanong sa rona, nama, madi, le peo ya bonna.....re simolola go se nnege sentle. Gongwe ke ka moo bontsi ba rona, re akanya go le go leele ka ga papolo ya gagwe – O ne a le kae fa a ne a sa apara le ge e ne e le motho – ke dingwe tsa tseo di dirang gore re se nnisege fa re di utlwa la ntlha, gape go le thata go di tshola lobaka. Fela go ka kgonagala fa re lekanya ka selekanyo se le sengwe, re lekanya boammaaruri ba botho ba ga Keresete, re ka kgona go bona le go tlhaloganya gore go diragetse jang gore ka leso la monna a le mongwe di ngwaga di ka nna di le 2,000 tseo di fitileng, a ka ama le go fetola maphelo a batho ba le bantsi jaana gompieno. Re dira maipato a le mantsi go ka amogela monna yono, ka gore gantsi ga ke ise ke siame go ka tsaa tshwetso eo, dingwe ke gore batsadi ba rona ba ne ba sa siama, gongwe re ipate ka gore batho ka bontsi ba bosula, ba dira tse di bosula, ka jaalo ke tla farologana le bona jang. Fela, Morena Jeso o ne a siame – Maria mmaagwe o dirile tsotlhe tseo a neng a ka di kgona go leka go mo siamisa, mme a palelwa, e ne e se mme yo a neng a le botlalo ‘perfect’; gape o ne a phela mo bathong bao ba neng ba se botlalo ‘perfect’, fela Jeso o ne a siame ‘perfect’. Mme oa re bitsa, o re laletsa go tlogela maipato a rona le go mo sala morago. Go ya ka buka ya molao ya Majuta ‘Talmud’, Maria e ne e le mologi wa moriri ‘hairdresser’ [shabbath 104b], yo monna wa gagwe a neng a mo tlogela le bana, ka a ne a gopola fa a ratana le monna wa lesole la Roma. E le boammaaruri kgotsa go se jalo, Maria o ne a tshwana fela le mosadi mongwe le mongwe, a phela bophelo ba tshotlego bo bo thata mo lefatsheng leo le neng le sena ditlhabologo. Go le jalo, ngwana yo o boitshepo, yo bokgwabo, a sa kgotlelega Morwa Modimo le morwa motho..... e ne, a re re, morwa wa mosadi yo a tlhadilweng, motlhokomedi wa meriri ‘hairdresser’ go tswa kwa go leng leswe go tletse tlhopego, motsenyana fela yo o

nyatsegang, Jeso a bona tiro a dira mo kontrakeng nngwe fa a e le losogana. Go sengwe seo se makatsang mo go seno. Ke kgwetlho eo e neng e sa fele, e lebagane ngwana wa Modimo. Ka go rialo, ga go ope wa rona yo a ka ipatang ka tlhophogo (kgotsa sengwe le sengwe sa bophelo) go gana go amogela Jeso, Morwa Modimo, ga go ope wa rona yo a ka nnang le maipato a go sa itse ka ga Jeso kgotsa Modimo ka ntlha ya go sa godisiwe sentle, lelapa leo le sa tsepamang (rre le mme ba kgaogane) gongwe ba sa utlwane, kgotsa maemo ao a sa letlelesegeng mo bophelong, go gatelelwa kgotsa go gobeletsa jalo le jalo. Re ka fenywa maemo otlhe ao ka ntlha ya gagwe, gonne ka ntlha ya gagwe re di bopiwa tse di sha, tsa kgale di fitile, gonne mo go e ne tsotlhe di a ntshwafadiwa (2 Bakorinthe 5:17).

E ne e se Modimo yo o tllileng kwano tlase go rona, mme a fetoga gonna motho; re kampa ra re: e ne e le motho fela, monna yo o godileng go apara sefatlhogo sa Modimo, a tlhatlogela bodibeng ba magodimo, a amogedisiwa popego ya Modimo. Boammaaruri ke gore, thuto ya Jeso, e fapogile go eo boruti ba batho ba e akantseng; ka ba ne ba boifa ba ipotsa fa moriti 'pattern' wa monna yono bokao baone ke bofe mo go bone. Gonna teng ga Jeso pele a tsalwa 'pre-existence' go dira Jeso gonna naledi e boitshepo eo go tweng ke 'comet' eo e tllileng lefatsheng lobakanyana, mme morago ya boela kwa e tswang teng, go leta go boa gape mono lefatsheng la bobedi. Kgatlhanong le seno, re bona monna gareng ga banna, a tlhomoga a golela gonneng le bomodimo, ka go dira jalo a bula tsela gore rona bakaulengwe ba gagwe, gonna le seabe mo phenyong ya gagwe; morago o tlile go boela mono lefatsheng go tla go tlhoma puso ya gagwe e e sakhutleng le rona mo no lefatsheng, lefatshe la Gagwe, moo a tswang gona, maropeng goa boelwa, go sa boelweng ke teng??, moo botho ba gagwe bonang le medi gone. A re lebelele temana eo gantsi e ratiwang go dirisiwa ke bao ba dumelang mo borarong bo boitshepo 'trinity', e mo go Bafilipi 2. Re buisa gore : Jeso, a tshola tshwano ya batho, a ikokobetsa, ke ka moo Modimo o mo godisitseng mo go fetang. Fela mo kgaolong eo e latelang, Poulo o bua ka ga gagwe fela jalo. O bua ka fao nae a tllileng go dirwa

yo o tshwanang le lotso la ga Keresete, mme mmele wa gagwe wa khutso o fetolwe go tshwana le wa Jeso, “mmele wa kgalalelo ya gagwe”. Ga re laelwe go sala moriti ‘pattern’ wa go boela kgotsa go tsenngwa mowa wa bophelo wa mongwe mo sekgoropeng ‘incarnation’, gore Modimo a nne motho. Re lopiwa go sala ditsela tsa Morena Jeso morago, morwa motho, mo tseleng ya gagwe go ya kgalalelong. Kgapetsa-kgapetsa re solofetswa fa kwa bokhutlong, re tla nna le seabe mo kgalalelong ya gagwe, ka go ikoba le gonna le seabe go rwala nae sefapaano sa gagwe (Baroma 8:17; 2 Cor. 3:18; Johane 17:22,24).

KWGETLHO YA BOTHO BA GA KERESETE

Tlhokego ya go bontsha boammaaruri ka ga popego ya ga Jeso, go ka re bipa matlho go iphitlhela re setse re lebetse go obamela dithuto tsa gagwe tseo di re lebaganeng. Jaaka ‘Adolf Harnack’ a bua: “ Tumelo ya boammaaruri mo go Jeso ga se fela go amogela ditumelo tsa kgale, fela ke go dira jaaka a ne a dira”. Ka mantswe a mangwe re tlhoka “go golola Jeso go tswa mo Bokereseteng”. Re tlhoka go aga mo dikakanyong tsa rona botho ba ga Jeso le ditiro tsa gagwe, tseo di phatsimang bophelo ba gagwe, bo bo gololesegileng mo boruting le maipolelo ao gantsi a dirisiwang mo leineng la gagwe. Ka ntlha ya seno, thero tsa rona ka ga Keresete gantsi di felelela re gatelela dintlha tseo yo a sa dumeleng gongwe yo o dumetseng tumelo eo e fosagetseng, go nna thata go ka di amogela, go na le go tlhoma matlho a rona mo bothong le dithuto tsa gagwe, tseo di ka amogelwang bonolo, ka gonne batho ba ka kgona go dibapisa le maphelo a bone. Morena Jeso e ne e se fela motho, go totobatsa puo ya boruti jaaka eo e nepagetseng, mme Jeso o tsene mo bophelong ba motho gotlhelele. Ke ka moo ‘B.B Warfield’ a nopotsweng a re: “ [Jeso] o ne a sa itse fela boitumelo nyana mme o itse go godisiwa go feta, e seng fela boutlwelobotlhoko-nyana mme o itse boutlwelo-botlhoko-tota le lorato, e seng fela pogo ya mabadi mo letlalong, mme a itse pogo e e tseneletseng go isa losong”.

Go kgwetlho e e tsitsibanyang mmele, go itse fa Jeso a ne a le mo setshwanong sa batho, fela a seka a leofa. O kgonne go fenya sebe ka mefuta yotlhe eo se neng se e tlhagisa mo go e ne ka teng, e ntse e le motho. Ke maikutlo a me gore Bakeresete ka bontsi ba akanya fa pitso ya bone e le ya go fenya sebe ka mefuta yotlhe eo se itlhagisang ka yone mo go bona, le go fetola botho ba bone. Ka go dira jalo, ba fitlhelwa ba ganetsana le botho ba bone. Mo go feteletseng re fitlhela morweetsana yo ikgethileng 'white faced nun' yo a akanyang fa go dumela go lekannngwa le go itshola o sena selabe, go se monate mo bophelong ba gago, go se maikutlo, ka mantswe a mangwe go akanngwa fa motho a dumela Modimo o tshwanna gonna motho wa lefatshe le lengwe.

Ka ntlha ya lebaka leno, ke bona gantsi tseo di tshwanang gareng ga 'maphelo a basiami' jaaka mo dikwalong tsa Katoliki le tsa bogologolo (ditshwantsho tsa difatlhego tse disweu, ka matlho ao a rotogileng, diatla di phutilwe sentle fa pele ga sefatlhego sa motho go bontsha fa a rapela, go se phoso epe eo e dirwang) – le mekwalo ya gauta eo e gateletsweng e phatsima ya baeteledi-pele ba dikereke tsa Pentekosete (Bazalwane), tseo di rekisiwang mo dirakeng tsa mabentlele a dikereke tseno. Le bone ke raa mapentekosete ga ba nke ba dira phoso e pe, mme ba tswela go tswa kerekeng go ya go e nngwe. Tsotlhe tseno di tswa mo go gateleleng bomodimo go na le go gatelela botho ba ga Morena wa rona Jeso. Semelo sa ga Keresete se re bontsha gore go jang gonna ka bobedi motho le go se leofe. Go nopotswe gantsi gore: "fa re dumela mo bothong ba gagwe, re tshwannwa ke go ipolela ba rona". Mokwadi wa mafoko a no a tswela gore: "Jaaka re ipatletse Jeso go tswa mo dinolwaneng tsa kitso ya setho, ra aga boene mo dinolwaneng tsa mofuta oo, ra tswela go ipatlela Bokeresete go tswa mo go tsone dinolwane tseo, ya nna bophelo ba rona".

Ka gonne re eletsa go feta botho ba rona, re ipeetse sekgala seo se seyong. Morena Jeso ga se motho yo o maatla-otlhe 'super-human'; e ne e le, e santsane e le setshwano sa Modimo seo se gatisitsweng mo bathong, ka yone tsela eno,

Testamente e ntsha e santsane a mmita “motho” le gompiano. Ga re a tshwanna go amogela go ikwatlhela gona motho, ka gone ke maikwatlhao ao a seng boammaaruri. Re tshwannwa ke go itumela, re itumelela seo re leng sone, re dirilwe mo setshwanong sa Modimo.

Phapogo 13: Keresete wa Boammaaruri o Timetse Jang?

E kare ke pateletsega gape go tlhagisa ntlha ya gore: Morwa Modimo yo e leng motho, re mo agileng sesha go tswa mo dikwalong tse di boitshepo o kgatlhanong le bao ba dumelang tumelo ya boraro bo boitshepo. Thuto ya 'trinity' e godile go tswa go mo thutong ya 'Gnosticism', eo e neng e ruta fa bophelo bo tla ka go tlogela lefatshe leno, le mmele kgotsa nama. Fela mo efangeleng ya Johane bophelo ba boammaaruri bo bonala fela ka mmele, kgotsa mo nameng, bone boo re bo itseng, bophelo ba mo no lefatsheng, boo Jeso a bo phedileng. Bokeresete ba boammaaruri bo dirile sentle ka go gana thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' ba aga pono eo e leng boammaaruri e pakelwa ke Baebele ka ga setlhabelo. Fela re tlhoka go tlhagisa sengwe sa tseno sefatlha-matlho; re se dirise jaaka motheo wa go kopana le Jeso Keresete wa boammaaruri, Keresete a le motho. Mo ngwageng-kgolo wa bobedi, go fetogela ka bontsi ga badumedi mo Bokereseteng, bo ne ba hupetsa Jeso wa nnete, ka a ne a bolokwa ke go tsenngwa tirisong ga boruti 'theology', Jeso wa boammaaruri a dirwa fela ngwana wa Modimo yo a senang motheo ope, ka go dira jalo ga tsoga dikganetsano mo lefatsheng la Bokeresete, le rona re ka dira fela jalo fa re sa itlhokomele. Gape nka oketsa: e ne e le yone go fetolwa ga Jeso gonna 'Modimo' wa boruti, eo e neng ya nyarosa Majuta dipelo, ke ka moo a neng a sa amogelesege mo go bone.

Thero ya Jeso wa boammaaruri, a le motho, go bone e ne e tshwanna go nna motheo wa thero tsa rona. Gopola, ka nako tseo go ne go le kgatelelelo go dira Jeso 'Modimo', kgatelelo eo e neng e tlhotlhelediwa ke letlhoo go Majuta mo Kerekeng. Bangwe ba bao ba neng ba eteletse pele dikgang tseno tsa letlhoo go Majuta, mme ba gatelela thuto ya boraro bo boitshepo 'trinity' ba akaretsa 'Chrysostom', 'Jerome' le 'Luther'. E ne e le batho ba etsa bo 'Adolf Hitler' bao ba neng ba rotloetsa kakanyo ya gore Jeso e ne e se Mojuta, ba tshitshinya gore botho ba ga Jeso bo se tsewe-tsia, go gatelelwe bomodimo 'divinity', gore maikwatlhao a Majuta a bonagale. Ntlha ke gore: re

tshegoditswe tota, go bo go kgonagetse go ithuta dithuto theo tsa ntlha ka ga Jeso go tswa mo Baebeleng jaaka e mo kaa, thuto eo dipolotiki le boruti ba lefatshe leno, di mo fitlhlileng dingwaga di le dimilione tseo di fitileng. Fela re tshwannwa ke go dirisa maemo a no go aga bophelo bo bo tsamaisiwang ke dithuto tsa ga Keresete.

Botho ba ga Jeso bone bo sa amogelesege sentle mo kerekeng ya ntlha, ka selekanyo seo re sa se lemogeng. Fa re dirisa kitso le lemorago ka dingwaga tseo tsa ngwaga-kgolo ya bobedi, go ne go sa dumelwe fa go kgonagala gore Modimo kgotsa moemedi wa gagwe, a ka nna le go tshoga kgotsa go boifa, go makala, go tlhoka diaparo, le go nyadiwa. Jeso o ne a le tsotlhe tseno, ke ka moo di buka tsa efangele di mo kaang ka teng. Go dumela gore motho wa mofuta o no a ka bidiwa ngwana wa Modimo, le go rorisiwa jaaka Modimo, e ne e se selo se se botlhofo go ka se amogela ka dinako tseo; fela jaaka go le makete go amogela Jeso le gompiano. Ga go makatse fa go ne ga tsoga dithuto tsa ka pele go potologa bothata bono, botho ba ga Morena Jeso.

Re tshwannwa ke go ipotsa kgapetsa-kgapetsa potso e no: ‘A naa ka boammaaruri ke itse Morena Jeso Keresete?’. Gongwe dikarabo tseo ditlang mo dikgopolong tsa rona di nale tseo Bokeresete ba kgale bo neng bo di tshotse le go di dumela [‘kea itse e ne e se Modimo, o nale botho mo go ene....’]. Fela a naa dikarabo tseo di boammaaruri, di tlhagisa bophelo ba rona, dilo tseo di tshwanetsweng ke go tlhagisiwa ke dikarabo tsa mofuta ono? Go gatelelwa thata, go ya ka nna, bokao ba lefoko tlhago ‘nature’. Re nale kgatlego go itse botlhokwa ba ga Jeso jaaka motho, go re e ne e le mang fa a ne a gola, le bonna ba gagwe. E seng go mo itse go ganetsana le dithuto tsa boruti ba lefatshe leno, ka dingwao jalo le jalo. ‘Athanasius’ Rraago boipobolo ba bokeresete e bong ‘the Athanasian Creed’ boipobolo bo bo gakaditseng le go tlatsa-tlatsa thuto ya boraro-bo boitshepo ‘trinity’, ke gopola ke e rutiwa kwa sekolong ke sale yo monnye, mo go yone go twe: “Keresete.... o ne a sa farologanye bobedi ba dilo, a tlhophisa se sengwe bogolo go se

sengwe”. Thuto ya mofuta o no, e farologane le eo re e fitlhelang mo dikwalong tsa Tesamente e ntsha – fa re fitlhela Jeso yo a neng a tllhaselwa ke dithaelo tsa nama, a fufula dikgotho tsa mofufutso a lwa le maikutlo a gagwe, a tswelela go fenya maikutlo a gagwe. Bao ba dumelang mo thutong ya boraro bo boitshepo ‘trinity’ ba feleditse ba itlhamela ditlhaloso tsa fa a ne a nale tlhago tse pedi, e bong Jeso. “O ne a letlelela nama ya gagwe go ka lela, e tswe nama ya gagwe e sa itse go utlwisiwa botlhoko”. (*‘Cyril of Alexandria, a tlhalosa Johane, 7)*. “ O ne a re utlwela botlhoko ba matlhaba, fela e seng ka maikutlo a rona; o fitlhetswe a tshwana le motho, ka mmele o o utlwang botlhoko, fela tlhago ya gagwe ga e utlwe botlhoko” ke (Hilary). “ mo go siameng ga tlholego ya motho mongwe le mongwe, go ne ga tsalwa Modimo” (Leo, Tome 5). Tsotlhe tseno ke di tsia badimo – ka gonne baruti bano ba bua ka ga tlhago e kete e farologane le bophelo ba ga Keresete jaaka motho. Gape, rona bao ba sa dumeleng mo borarong bo boitshepo ‘trinity’, re tshwannwa ke go ela-tlhoko go se dire phoso eo ba e dirileng. Lebala ka ga mareo ao baruti bano ba a dirisang ‘go apara tlhago’; fela tsepamisa matlho le tlhaloganyo ya gago mo go Jeso. Mareo ao a dirisiwang ke boruti bono, bo faposa pono ya gago, go lebelela Jeso jaaka motho; mme ke yone pono eo e leng botlhokwa go bona boammaaruri, bo Jeso e leng pilara ya bone. Bokao le phenyo ya Morena Jeso, e ikaegile mo se segolo go feta fela ‘tlhago ya gagwe’. Dingangisano tseo di tlhagisiwang ke bao ba dumelang mo thutong ya boraro bo boitshepo ‘trinity’ ba fositse seno gotlhelele. E ne e le botho ba gagwe, E ne ka boene, e seng mafoko ao re a dirisang go tlhalosa tlholego, seno se maatla go le kanakang.

Fa ke ntse ke tsamaya le go tlhotlhomisa gareng ga dithuto tse di lolea, tsa boruti ka ga Jeso, ke bona gore phoso ya ntlha e nnile go baa pharologanyo gareng ga Jeso go ya ka histori, ke gore: Jeso ka namana, e ne yo o tsamaileng mo mebileng ya Galalea, le seo se itsegeng jaaka ‘the post-Easter Jesus’, “Jeso wa tumelo”, le “kerygmatic [ke gore ‘proclaimed’] Christ”, tsotlhe tseno ke gore: setshwano sa ga Keresete seo se ileng sa goelelwa jaaka molao ke kereke, mme rona kgotsa

batho ba tshwannwa ke go dumela molao yono. Fano re tshwannwa ke go gatelela taelo ya Baebele eo e reng Jeso ke yo o tshwanang maabane, gompieno le ka bosakhutleng. Yo e neng e le e ne ka nako e le, e tshwanna gonna e ne le gompieno, mme o tla tswelela gonna e ne le ka bosakhutleng. Go leba dilo ka mokgwa o no go fedisa mathata ao a tlisitsweng ke thuto ya 'trinity', dikopano tseo di sa feleng le bokereki. Go re Jeso e ne e le mang, ka ntlha ya dithuto tsa gagwe le botho ba gagwe, ke seo a leng sone ga jaana. Re baa tumelo ya rona go motho a le mongwe, fela jaaka banna le basadi ba go gatlhamela masisi, bao lantlha ba neng ba mosala morago, go ralala le ditselana tsa Galalea le dithabana tsa yone, le ditsela tseo di nang le mangope tsa Jerusalema, keperenaume le Bithinia. Ee, tlhago ya gagwe e fetogile ga jaana; O apesitswe bosasweng. Fela e ne motho yoo e santsane e le e ne wa nako tsele. Setshwano sa gagwe seo re nang naso ga jaana, ke seo se neng se bontshiwa ke barutwana ba gagwe ba ntlha; e seng bao ba tlhodilweng ke go wa ga dingwaga-kgolo tseo di fitileng, le go batlisisiwa sesha ga maemo a gagwe ke baruti ba bodumedi. Re baa tsholofelo ya rona go monna tota yo e saleng e ne le gompieno, e seng mo go Jeso yo o tlhamilweng ke batho, yo a senang tlholego, mme fela e le mo dikakanyong tsa bone le tsa baruti ba bone. Seno, gongwe go feta tsotlhe, ke lebaka goreng ke sa dumele tumelo ya boraro bo boitshepo 'trinity'; le gore ke akanya go le botlhokwa go se dumele thuto e no ya 'trinity'.

Phapogo ya 14: Bo-Modimo ba ga Jeso

Mo di puisanong tsa me le bao ba dumelang mo borarong bo boitshepo 'trinity', ke lemogile gore gantsi, ditemana tseo ke di nopolang go bontsha fa di bua ka botho ba ga Jeso, o tla di fitlhela mo go tsone gole tlhaloso eo e bontshang bo Modimo ba gagwe. Jaaka sekai, mekwalo yotlhe eo e tshegetsang 'Jeso=Modimo' le eo e tshegetsang 'botho ba Jeso' ka bo bedi di fitlhelwa mo efangeleng ya ga Johane. Go nale fela go refosanya mekwalo, sekai: 'Nna le Rara re selo se le sengwe fela' le temana ya 'Rre o mogolo mo go nna', re tshwannwa ke go di tlhaloganya di bua ka Jeso a le nosi.

Jaaanong dingangisano tse dintsi ka ga popego ya ga Jeso di latlhegelwa ke ntlha e no, kgagamatso e kanakang ka ga monna yono, yo mogolo go feta banna, e ne e le motho fela jaaka batho, etswe a nale ponatshego eo e tletseng, ya bo-Modimo mo go e ne. Seno ke go gakgamatsa ga monna yono. Matlhakore ano a mabedi a Morena, go godisiwa ga gagwe le botho ba gagwe, ka bobedi go buiwa ka ga bone mo testamenteng e kgologolo le teng. Sekai se ka bonwa mo Pesalomeng ya 45:7,8: “Sedulo sa bogosi sa gago, Modimo, ke sa ka gale le sa bosakhutleng. [seno se nopotswe mo testamenteng e ntsha ka ga Jeso] .....Modimo, Modimo wa gago o go tloeditseng lookwane [ke gore o go dirile Keresete]”.

Go bapisa ga botho ba Morena le go godisiwa ga gagwe, ke seo se tsitsibanyang mmele ka ga thuto ya Baebele ka ga gagwe. Gape, ke seo batho ba se fitlhelang sele bokete go se amogela, ka gonne se batla tumelo ya boammaaruri mo mothong go ka se dumela, ka ba ka ipotsa fa a ka nna le bo Modimo bo kana mo mothong? Kakanyo ya go bapisiwa ga ditemana go tlhalosa thuto, go dirisiwa ka bontsi mo lokwalong go ya go Bahebere. Fano mo testamenteng e ntsha, o tlhagisiwa fela e le motho yo o bonolo, leina la gagwe “Jeso” le dirisiwa e se ka fa tshwanelong – ba sa le dirisi ka tshwanelo ‘Jeso Keresete’, ‘Morena Jeso’ ba le dirisa fela pholilele ‘Jeso’ (Bahebere 2:9; 3:1; 4:14; 6:20; 7:22; 10:19; 12:2,24; 13:12). Ke mo lokwalong la Bahebere leo le re kayelang ka fao Jeso a ka bidiwang ‘Modimo’ ka teng, ka gonne e le setshwano se se tletseng sa Modimo ka boene. Ke etse-tlhoko gore: mo ditemaneng di le lesome tseo lokwalo la Bahebere le dirisang leina la ‘Jeso’, le dirisiwa jaaka thoriso le tlhompho go Modimo. Sekai: “.....kwa Jeso, moeteledipele, a tsenyeng teng ka ntlha ya rona” (Bahebere 6:20). “Mme lona lo tsile fa...le...le....le....le.....go Jeso, motsereganyi” (Bahebere 12:22-24). Maemo a leina ‘Jeso’, leo e neng e le leina fela leo le neng le dirisiwa reta bana ka ngwaga-kgolo wa ntlha kwa palesitina, fela jaaka maina a ‘Dave’ kgotsa ‘Steve’ gongwe ‘John’ a dirisiwa kwa Brithani gompieno, fano le dirisiwa jaaka go mo rorisa le go motlotlomatsa. Tlotlomatsa eo e mo tshwanetseng, e mo

tshwanetse ka ntlha ya botho ba gagwe. Efangele ya ga Johane e dirisa puo eo e tlotlomatsang go tlhalosa botho ba ga Jeso – fela, fa o lebelela sentle, o tla fitlhela gore Johane o dirisa puo e no ka ga botho-botlhe. Dikai ke tse:

KA GA JESU

ka ga botho ka kakaretso le batho ba bangwe

“Ke tšile...mo lefatšheng” (9:39; 12:46; 16:28; 18:37)

1:9 [le le bonegelang “mongwe le mongwe”]; 6:14. ‘yo o tlang mo lefatšheng’ bokao ke ‘go tsalwa’ mo 16:21; 18:37

A romilwe ke Modimo (1:6; 3:28)

3:2,28; 8:29; 15:10

Monna wa Modimo (9:16,33)

9:17,31

‘tse ke di bonyeng mo go Rre’ (8:38)

Tiro ya monna ‘yo a boleletseng boammaaruri jo a bo utlwileng mo Modimong’ (8:40)

Modimo e ne e le Rraagwe

8:41

Yo o tswang kwa Modimong (8:42)

8:47

Rara o ne a le mo go e ne, mme e ne a le mo go Rara (10:37)

15:5-10; 17:21-23,26

Morwa Modimo (1:13)

Badumedi botlhe ke ‘Bana ba Modimo ka sebele’ (1:13; 1 Jn. 2:29-3:2,9; 4:7; 5:1-3,8)

Baitshepisitswe le go romelwa mo lefatšheng (17:17-19)

20:21

Jeso o ne a utlwelela Rraagwe le go rutiwa Bana botlhe ba Modimo ba tshwana (6:45)
ke Modimo (7:16; 8:26,28,40; 12:49;
14:10; 15:15; 17:8)

O bone Rara (6:46)

Majuta gongwe ba ne ba kgona go dira
seno (5:37)

Yo o sa tsalwang ka thato ya nama, fela,
ngwana wa modimo ka sebele.

Ke boammaaruri le ka badumedi botlhe
(1:13)

GO BAPISA DILO TSEO DI SA TSHWANENG

Papiso ya dilo tseo di sa tshwaneng ka ga botho ba Morena le go godisiwa ga gagwe, ke thuto eo e fitlhelwang mo Baebeleng yotlhe ka ga loso la gagwe. Go lemogilwe gore: “Ke nna” e leng seo se builweng ke Jeso, e ne e le mafoko ao a neng a goella kwa leineng la Modimo, mafoko a no a fitlhelwa a buiwa ka modi-theo o o buang ka ga go ikoba ga Jeso go Modimo Rraagwe. O ne a tsholelediwa ka go bapolwa, a hutsega, fela ‘a tsholelediwa kwa godimo’ ka ‘kgalalelo’ mo matlhong a Modimo ka go dira jalo. Re buisa mo go Jesaya 52:14 gore sefatlhego sa gagwe se ne se senyegile, se tshwanologa mo go sa motho, ka popego ya gagwe e sa tshwane le ya batho. Fela, fa re lebelela lokwalo go ya go Bakorinthe 2 Bakorinthe 4:4,6, re fitlhela gore sefatlhego sa gagwe e ne e le sa Modimo; kgalalelo ya gagwe e le kgalalelo ya ga Rraagwe: “Keresete, yo e leng setshwano sa Modimo,...kgalalelo ya Modimo mo sefatlhegong sa ga Jeso Keresete”. Yo e leng e ne yo o pholosang batho ba gagwe? Jesaya o mmita “letsogo la Modimo”: “Letsogo la Morena le ne le senoletswe mang?” (53:1; bapisa 52:10). O tswela ka gore: “o ne a tlhoga fa pele ga gagwe jaaka letlhogela le jaaka modi mo lefatsheng le le omeletseng” (t.2). Ka jalo, letsogo la Morena ke motho – motho yo o nang le bo Modimo! Ke “seatla se sejang” sa Modimo, “Mothusi wa gagwe”! e le motho: o tlhoga mo lefatsheng jaaka letlhogela go tswa mo lefatsheng le le omeletseng. Papiso ya dilo tseo di sa tshwaneng e fitlhelwa gape, ka fao Jeso a fodisang morwa wa

motlholagadi. A tshwara lekesi – seno se ne sa mo leswefatsa, ka jalo batho ba gakgamala, ka go itira leswe jaana ga gagwe, fela, o ne a ikamanya le bao ba leng leswe, go tle a lebege a le leswe. O ne a makaditse batho, foo baboloki ba neng ba emisa mo tirong ya bone. Fela, Morena a tsosa monna yo a suleng – batho ba bona bogolo ba gagwe, ba dumela gore: mo mothong a bidiwa Jeso “Modimo o etetse batho ba Ona” (Luke 7:14-16). Botho ba gagwe ga mmogo le go godisiwa ga gagwe, bo Modimo ba gagwe fa o rata, bone ba bapisiwa kwa ntle ga go ka takiwa mmogo. Ke ka moo diporofeto tseo di neng di bonwa, di bonwa e le Jeso yo a godisitsweng mo go Daniele, a mmita “Morwa Motho”.

Le morago ga tsogo ya gagwe, mo nakong ya gagwe ya kgalalelo le pheny, Morena o ne a tlhagelela a apere diaparo tseo di tlwaelegileng, a tlhagelela jaaka modiri wa tshingwana. Barutwana bao a neng a kopana le bona mo tseleng e e yang kwa Imausu, ba ne ba botsa gore a naa ‘o phela a le esi’ ke ka goreng a sa itse dikgang tsa motse oo, ka ga loso la Jeso (Luke 24:18). Batho bao ba neng banna ba le nosi ba ne ba kaiwa e le baitlhaodi (majela-thoko). Gone go nyatsega go botsa moitlhaodi ka ga sengwe. Lebaka ke gore: Morena o ne a tlhagelela fa pele ga batho fela jaaka mang le mang, jaaka motho yo dikobo dikhutswane. Fela, e ne e le ngwana wa Modimo yo o godisitsweng. Re tlhaloganya boikobo ba gagwe, le ka nako ya maikutlo a gagwe a le mo kgathelelong, o ne a gopotsa balatedi ba gagwe go gopola kgolagano eo e kgethegileng eo mmogo ba naleng yone, le fa a ne a godisiwa o ne a ba gopotsa gape kgolaganyo ya gagwe le bone.

Morena Jeso gantsi o ne a gatelela gore: ke e ne tsela e lenngwe fela go ya kwa go Rara; a re fela, ka kitso le go mmona kgotsa go moitse, ke gone fela, batho ba ka bonang go itse Modimo. Fela, mo go Johane 6:45 O bua seno ka mokgwa o mongwe: “Mongwe le mongwe yo o utlwileng mo go Rara, a ithuta, o tla gonna”. Gape a re: Ke Modimo fela yo o tlisang batho go Morwa (Johane 6:44). Gape re a itse gore ke boammaaruri ke Morwa fela yo a ka etelelang batho pele go ba

isa kwa go Modimo Rara. Fano re bona sengwe seo seleng sentle ka ga batho bano ba ba bedi, fa nka dirisa lefoko leo ka ga Rara le Morwa. Fa re ntse re tsweletse go itse Morwa, re tswelela go itse Modimo bogolo; fa re tsweletse go itse Rara, re tswelela go itse Morwa bogolo. Seno se supa ka fao Morwa a gotsitseng Rraagwe ka teng, ba bongwe-fela. Fela ke batho bao ba farologaneng ka sebopego, ke batho ba babedi. Jaaka Rre le morwa mongwe le mongwe, yo o tlhagisang go le gontsi ka ga yo mongwe mo go rona, kitso e no e re gogele mo kitsong ka ga gagwe bogolo ka yo mongwe..... go tswelele fela jalo, mo kitsong ya ga Rara le Morwa. Fa e ne e le gore Rara le Morwa ke motho a le esi, bontle bo bo rarolotsweng fa godimo bo tla bo bo nyeletse, bo sa kgonagale. Kitso ya mokeresete wa boammaaruri, yo o tlileng go 'bona' le go itse Rara le Morwa, o tla paka boammaaruri bono. Ke ka moo go tlhokagalang gona le kitso eo e tletseng ya boammaaruri ka ga tlholego, popego le kamano ya bone, go e itse go botlhokwa e le tota. Bontle ba tsotlhe tseno ke gore Morwa ga waaka wa phatsimisetsa Rara kwa go rona ka go diragatsa fela, jaaka e kete e ne e le fela 'mochini' wa bodumedi; o ne a dira ka maatla a magolo go kgona seno, a feleletsa a ungwelwa ke loso la sefapaano. O tlhalositse fa a sa dire thato ya gagwe, mme a dira ya Rraagwe; o ne a sa dire ditiro tseo a neng a batla go di dira, mme fela tseo Rraagwe a neng a batla gore a di dire. O ne a nale dilo tse dintsi tseo a di buileng le go atholwa ke lefatshe la Majuta, o ne a nale gone go ba bolelela 'seo a se akanyang', fela, go le jalo a laela gore: "mme.....dilo tse ke di utlwileng mo go e ne [Rre] ke tsona tse ke di bolelelang lefatshe" (Johane 8:26). Kea ineela, gore: mofuta wa puo ya mothale o no, ga e kake ya kgonagala go tlhaloganngwa fa re dirisa thuto ya boraro bo boitshepo (trinity). Bontle ba tsotlhe tseno boa tswelela. Rara go buiwa ka ga e ne 'a ikemisetsa go itse' Morwa, jaaka Morwa a ikemisetsa go itse Rara; lereo leo le tshwanang le dirisitswe ka ga Modisa yo o molemo 'yo a ikemiseditseng go itse' rona letsomane la gagwe. Kitso le kamano e no eo e leng ntle, eo e gakgamatsang, ke seo "kabelano ya mowa o o boitshepo", e leng sone, tsamao ya boammaaruri mo tseleng tsa Modimo le go phela nabo mmogo, Rara le Morwa, ke seo e leng ka ga sone. Ke yone

kamano ya mofuta o no, e ntle eo, bao ba dumelang mo thutong ya boraro bo boitshepo ba palelwa ke go tsena mo go yone.

TSELA GO YA K GALALELONG

Tsela ya Morena go ya kgalalelong e tlile ka Modimo a ‘mo itsisi ditsela tsa bophelo’ (Ditiro 2:28). Kgang e no, e nyeletsa gotlhelele modi wa thuto ya boraro bo boitshepo ‘trinity’. Fela, le mo go rona thata, ka ga seno Morena e ne e le setshwantsho go rona, yo nae go tshwana le rona a tsamaileng tsela e no ya go ya bophelong (Matheo 7:14), ba batla go ‘itse’ bophelo bo bosakhutleng (Johane 17:3). Jaaka sekai sa rona seo se bonalang ka ga tsela e no, re ka utlwana le Johane fa a re: “Morwa Modimo o tsile, a re naya tlhaloganyo ya gore re itse .... bophelo jo bo sa khutleng” (1 Johane 5:20).

Testamente e ntsha e raa gore: fa re amogela Jeso jaaka Morena le Mopholosi wa rona, ke motheo wa molaetsa wa efangele. Ka go rialo, mongwe le mongwe yo o tla bitsang leina la Morena o tla pholosiwa (Baroma 10:9,13) – fela go bua ka molomo fa Jeso e le Morena, go neela bophelo ba rona botlhe mo go e ne, tokololo nngwe le nngwe ya bona bophelo ba rona. Ga se gore fela ke go bua ka molomo mafoko a no “Jeso ke Morena”. Poulo o fitlhetse gore ura nngwe le nngwe ya bophelo ba gagwe, o ne a rotloediwa ke tsogo ya Morena Jeso mo baswing (1 Bakorinthe 15:30); ke ka moo botennye ba kitso ya gagwe ya lebaka leno ka ga tsogo ya gagwe, go thusitseng go kgotlelela go dumela.

TSHOLOFELO

Tsogo ya Morena mo baswing ke motheo wa ya rona. Go sa kgathalesege mathata le setlhogo sa leso ka bo lone, tumelo ya rona mo tsogong ya baswi, e ikaegile mo tumelong eo re e dumelang e bong ya gore: Morena o sule a be a tsoga gape. Fa re gomotsa bao ba latlhegetsweng ke bao ba ba ratang mo Moreneng, Poulo ga a ba gopotse fela ka ga thuto ya tsogo ya

baswi ka nako ya go boa ga Morena Jeso. Tebo ya gagwe o e tsepamisitse mo go reng: “fa re dumela gore Jeso o ne a swa, a ba a tsoga, le bone ba ba swetseng mo go Jeso, Modimo o tla ba isa nae” (1 Bathesalonika 4:14). Go tsoga ga Jeso go tshwanna go kaa sengwe mo go rona ka nako tsa loso, leo le lebaneng le rona mo bophelong bono. Jeso le bakwadi ba testamente e ntsha, go bonala fa ba ne ba sena poifo ya loso. Poulo o kwadile a re: “Jeso o nyeleditse loso” (2 Thimotheo 1:10), ka loso le lebane mongwe le mongwe mo lefatsheng, leo le fedisang gotlhelele, ga le nyeletse bao ba leng mo go Keresete. Ke ka moo bao ba salang Morena ka boamaaruri ba se kitla ba bona loso (Johane 8:51,52); mongwe le mongwe yo o phelang a bile a dumela mo go e ne ga a kitla a bona loso (Johane 11:26). Ke fela go robala thobalo ya lobakanyana. Fela ke a itse gore go latlhegelwa ke mongwe go santsane go utlwise botlhoko, santsane re gopola. Fela, kwa bokhutlong, ka gonne Jeso a nyeleditse loso ka boene, o diretse botlhe bao ba leng mo go e ne.

GO PHELELA BA BANGWE

Lebaka la gore Jeso ke Morena, le botlhokwa thata mo bathong. Mo go Baroma 14:7-9, Poulo o bua ka tlhokego ya gore re se iphelele, mme re phele bophelo bo bo rekegelang ditlhokego tsa batho ba bangwe. Goreng? “Gonne se Keresete a se swetseng, a bo a tsoga, a phela gape, ke gore [Jeso] a tle a nne Morena wa baswi le baphedi” Ka gonne ke Morena wa rona, ga rea tshwanela go iphelela, re tshwanna go phelela Keresete Morena wa rona, le botlhe bao ba leng mo go e ne. Jeso o nna mmusi wa rona, ka gonne ke Morena le Keresete wa boammaaruri. Seno se ka lebega se tlwaelegile, fela, ditshegofatso le ditla-morago tsa tsona, di bonagala thata fa re phatsima pono ya go bontsha ka fao maphelo a bao ba senang puso e no go ba laola, a tlhakatlhakaneng ka teng. Ga ba na maikaelelo, ba fapoga mo tseleng bonolo, ba ikgantsha ka gonne ba sena maikarabelo ape go batho ba bangwe, go ya ka fao Morena a re laelang ka teng. Maikutlo fela a go rata kgotsa go sa rate ke o ne fela a laolang maphelo a bone, menate ya lefatshe

leno e tlhakatlhakanya dikakanyo tsa bone. Fela, bao ba amogetseng le go latela Jeso jaaka mopholosi le Morena wa maphelo a bone, go molao le maikaelelo le tsamaiso e e phepa mo go bone mo lefatsheng, mekgwa eo e tla tsewetwang mogang dipaka tsa puso e e sa khutleng e tlhongwang mo no lefatsheng.

GO TLOGELA BOPHELO BA NAMA

Fa Poulo a ne a rorisa a re: Keresete ke kgosi ya dikgosi le Morena wa Marena, yo o phelang mo gare ga lesedi leo le se kitlang le atamelwa, seno ga se fela sedi leo re le itseng le phatsima motshegareng. Thuto e no e itshetlegile mo goreng badumedi ba tlogele go rata dikhumo, ba tshabe botagwa ba go batlana le dikhumo. 1 Timotheo 6:6-14 e ka ga seno; gape gonne le temana ka ga go godisiwa ga Keresete (:15,16), morago go tsewetswe kopo ya go kgaogana dikhumo go nale go di kgobokanya (:17-19). Ka gonne Jeso ke Morena wa tsotlhe, re tshwannwa ke go latlha go rata dikhumo le kakanyo ya gore re ikarabela mo go rona ka nosi. Ka gonne re le ba gagwe, tsotlhe tseo re nang natso ke tsa go mo rorisa. Gape kakanyo ya gore ke Morena e ama maikaelelo otlhe a bosemowa a rona. ‘Dennis Gillet’ o ne a lemoga seno: “Borena bo bonwa ka go rweswa tlhoru ya borena, go dirwa Morena le kgosi (Mastery is gained by crowning the Master as Lord and King)”. Petoro nae o bua seo se tshwanang fa a re: bao ba ganetsanang le Borena ba ga Jeso (2 Petoro 2:10) ba tselela mo go direng tsa boaka. Setlhoa sa Borena ba gagwe bo tshwanetse go kaa mo go rona: gonna le maitshwaro a mantle; ka gonne re mo go Ene, go nale dikeletso tsa rona, ke Morena le Molaodi wa maphelo a rona. Go godisiwa go go makatsang ga Josefa kwa Egepeto e ne e le setswantsho sa Morena Jeso le tsogo ya gagwe. Ka ntlha ya go godisiwa ga Josefa kwa Egepeto, go ne go se ope yo a neng a ka mo emisetsa seatla, a sa tshabe go otlhaiwa ke kgosi. Le go godisiwa ga Morena Jeso go tshwana fela le go godisiwa ga Josefa, mme go re ama thata go ikokobeletsa kgodiso e no, ka go obamela Morena Jeso. Lekwalo la Jutta 4 le bapisa go gana Jeso jaaka

Morena le Molaodi wa rona, go tshwana le go gana maitsholo ao a re kaelang go itshola ka o ne. Fa e le gore ka boammaaruri ke Morena le Molaodi wa rona, ga re kitla re phela maphelo a matlhabisa ditlhong ao Juta a a nyefolang.

BOIKOBO LE GONNA BONOLO

Ka gonne Jeso e le Morena le Molaodi wa lefatshe, ka gonne e le moemedi wa rona mo dilong tsotlhe, ka go rialo tsotlhe tseo a di dirileng le seo a leng sone, e nna tseo di leng botlhokwa mo go rona go di sala morago. Ke ka moo fa: “nna yo ke leng Morena, le Moruti ke lo tlhapisana dinao, le lona lo tshwanetse lwa ne lo tlhapisanya dinao” (Johane 13:13,14). Ba ne ba mmitsa “Morena le molaodi wa bone”, mme ba palelwa ke go tlhapisana dinao. Fela jaaka rona gantsi, ba ne ba ungwetswe ke kitso ya thuto eo e tlhamaletseng ke gore e boammaaruri, mme ba sa e diragatse mo go bone. Go mo itse jaaka Morena ke go itse go tlhapisana dinao le bakaulengwe ba gago, o sa tswala, fa e se fela moitlamo wa letheke, le ketsaetsego tsa go lebagana le sefapaano tseo di fitlhegileng mo puong e no. “Jaanong baratiwa [ka ntlha ya go godisiwa ga Jeso] .....ipatleng phologo [obamelang] ya lona ka poifo le thoromo [ke gore: ka boikokobetso]” (Bafilipi 2:12). Ke ka go lebogela bogolo ba Modimo; moo re tla lemogang botebo ba lorato lwa Ona mo go rona, ka jalo re tsibogele molaetsa wa gagwe ka phisegelo e kgolo.

Jakobo 2:1 e neela Morena Jeso maemo a “kgalalelo” (le gape mo go Luka 2:32; Baefeso 1:17). Gape, Jakobo o tlhagisa ntlha ya gore: ga re kake ra dumela fa Jeso e le Morena, le mo go Morena Jeso e le Morena wa kgalalelo, mme re kgetholola batho. Kakanyo e no e ka lebega e sa tlwaelega kwa tshimologong. Fela, gongwe kakanyo ke gore: fa re bona bogolo ba gagwe le bogolo boo bo fetang ba kgalalelo ya gagwe, tsotlhe tse dingwe e tla gonna maithamako fela, ka go rialo ga re kitla re rata sengwe kgotsa mongwe bogolo go yo mongwe, kgotsa sengwe bogolo go se sengwe, ka gonne tsotlhe di ka se bapisiwe

le lesedi le legolo-bogolo la kgalalelo ya Morena Jeso, leo re le salang morago. Ntlha e tlhpile: “A naa, ka go amogela batho ka maemo a bona, a le tshegetsa tumelo ya Morena wa Kgalalelo?”. Seno se tthalosa goreng Poulo a ne a nna fa fatshe a kwalela dikereke tseo di neng di tletse bo lefatshe, boaka le dithuto tseo di fosagetseng, jaaka tshimologo ya makwalo a gagwe o tlhagisa go godisiwa ga Morena Jeso. Go sengwe seo se kgethegileng seo re tshwanetseng ke go se ela-tlhoko, ke selo seo bogolo ba kgodiso ya Morena e re lebisang gone. “Ke ka moo Modimo o mo godisitseng mo go fetang .....gore mangole otlhe a khubamele leina la ga Jeso.....le loleme longwe le longwe lo ipolele gore Morena ke Jeso Keresete....Jaanonong, baratiwa.... ipatleng phologo ya lona ka poifo le thoromo” (Bafilipi 2:9-12). Mafoko a no a goelela mafoko a ga Jesaya 45:23,24: “....Mangole otlhe a tla nkhubamela, diteme tsotlhe di tla ineela mo go nna ka maikano. Go tla twe: Ke na le pholoso e e tletseng le thata mo Moreneng fela”. Botlhe re fitlhela go ikokobetsa go le thata. Fela, pele ga go godisiwa ga gawe, kgodiso eo e tlleng ka ntlha ya go ikokobeletsa sefapaano, re tshwannwa ke go khubama ka mangole a rona re bontshe boikokobetso ba boammaaruri, ka ntlha ya go lemoga dibe tsa rona, re lebogele kitso ya lebaka la gore: ka E ne, re balelwa re le basiami. Re tla ipobola fa pele ga gagwe ka tsatsi la katlholo, mme re tla emisiwa ke E ne. Ka go rialo, ga rea tshwanna go athola bakaulengwe ba rona, bao nabo ba tla emisiwang mo tsatsing leo – o wela le go tsosiwa ke Morena wa gagwe, e seng rona.

GO IKGAOGANYA LE TSA LEFATSHE

Fela jaaka go lebelelwa thuto ya baebele ka mekgwa eo e farologaneng, gantsi ga go botlhofo go lemoga ka fao diphetogo di neng di diragala ka lobelo le legolo ka teng mo ngwagengkgolo wa ntlha; le rona re tshwana le ka paka tseo. ‘David Bosch’ o lemogile gore: “Bakeresete ba ne ba ipolela fa Jeso e le Morena wa Marena – go ne ga tsoga ditshupetso tse dikgolo, di lopa go fetolwa ka gangwe ga puso ya Roma”. ‘Philip Yancey’ le e na o bua ka go tshwana fa a re: “Jaaka Kereke e ne e gola le

go anama mo pusong ya Roma, balatedi ba Kereke ba ne ba dirisa puo ya go bapatsa 'slogan' seo se reng: "Keresete ke Morena", ba bua puo e no mo mpaananeng le go gwetlha badiredi ba puso ya Roma, bao ba neng ba batla gore go dirisiwe puo ya papatso 'slogan' ya bone, eo e reng "Kaisare [Puso] ke Morena,". Go utlwisa botlhoko, e bile go a lapisa, go mo tlotla jaaka Morena. Le rona go tshwanna gonna fela jalo. Banna le Basadi ba nab a swela seno; le rona fela jaaka bone re neela maphelo a rona go tsibogela yone kitso eo. Go mokgwa o o tlwaelegileng mo go rona, mokgwa o Morena Jeso a re o lemositseng, wa gore: batho ba mmita Morena wa bone fela ba sa dire seo a ba laelang sone. Go mo itse jaaka Morena ka boammaaruri, ke go dira jaaka a laela (Luka 6:46). Bonnete ba Borena ba ga Jeso bo tlhagelela mo bukeng ya Tshenolo (19:12,16) go rotloetsa bakaulengwe go tswela kwa ntle ga poifo go paka ka ga molaetsa wa gagwe gareng ga dipogisego tseo di ka tlhagang. Jeso ke Morena wa dikgosi tsa lefatshe; O laola lefatshe; ka go rialo, ga go maatla a setho ao a ka re utlwisang botlhoko, kwa ntle ga taelo ya gagwe. Mafoko a kgothatso mo Pesalomeng ya 110 a maatla: Ka gonne Jeso a dutse ka fa letsogong le le jang la Modimo, batho ba gagwe ba ineela jaaka ditlhabelo tsa boikgethelo mo tsatsing la maatla a gagwe.

Bakaolose 2:8,9 e tlhalosa fa mo go Keresete go tletse botlalo botlhe ba Modimo, a tlhatlosiwa a godisiwa gore re se sale batho morago mme re sale e ne morago. Monna kgotsa Mosadi yo o gakgamatswang ke bogolo ba kgodiso ya Modimo, ga a kitla a letla go tsenela mekgatlhonyana eo e tlhamilweng mo maikutlong a setho, le ge mekgatlho eo e le gareng ga bokaulengwe.

TUMELO

Tumelo le yone e baakanngwa kgotsa e tiisiwa ke go itumelela bogolo ba kgodiso ya Morena Jeso. Jaanong a maatla-otlhe kwa magodimong le mo lefatsheng, a nonotshe kitso e no

go re rotloetsa go nna le tumelo mo thapelong le tsholofelo go pholoso ya gagwe eo e tlang. Re ikaegile mo ditemaneng di e tsa: Ekesodu 4:7; Numeri 12:10-15; 2 Dikgosi 5:7,8, “bolwetse ba lepera bo ne bo tsewa bo tshwana le seterouku ‘stroke’” boo fela bo ka fodisiwang ka semowa ke seatla seo se bo tlisitseng”. Molepera wa Mareko 1:40 o ne a phela ka go tlhaloganya fa seno e le boammaaruri, fela a bona mo go Jeso ponatshego ya Modimo fela. A rotloetswa ke maemo ao a a neileng Jeso mo pelong ya gagwe, o ne a mo kopa ka tumelo go bona pholo: “Fa o rata, [ka gonne o ne a itse fa fela Modimo a ka kgona] o ka mphepafatsa”.

GO RATA JESO

Re dumela fa Jeso a tsogile le go tlhatlogela kwa legodimong. Re dumela fa Jeso e le Morena. Lefa re ise re mmone, re a mo rata. Ka gonne a se fano ka mmele ga jaana le rona, kopano ya rona nae ga se ya sefatlha-matlho. Ka go rialo, ke ka ntlha ya go ithuta Baebale go tshola molaetsa wa yone mo dikakanyong tsa rona le mo pelong tsa rona. Re buisa dikwalo tsa di efangele, re ithuta molao, re leka go ikaga sesha, mme re itebebele gore re bo mang, le gore e ne ke mang, ka keletso eo e tlhagisiwang ke lebaka le le botlhofo la gore: gaana le rona ga jaana. Jaaka re dira seno go tloga dingwageng tseo di fitileng le gompiano, re tla lebana le kakanyo eo e agiawang, e rutiwang, e bolokang, e tiisiwa ke Jeso wa dibuka tsa efangele. Fela, jaaka ‘C.S. Lewis’ a kile a lemoga: “Ke kakanyo eo e leng efangele Rona re kopane le botho ... bo monko ba botho ba bone bo leng maatla, foo fa a re: tseo mo dipounameng tsa batho ba bangwe, e tla bo e le dithogako, fela re mo amogele ka selekanyetso sa gagwe fa a re: Ke bonolo le pelo eo e edileng” (“It is the sense that in the Gospels [we] have met a personality...so strong is the flavour of that personality that, even when he says that which [on the lips of any other man] would be appallingly arrogant, yet we accept him at his own valuation when he says 'I am meek and lowly of heart'".)

GO RERA JESO

Ka gonne Keresete e le Morena wa botlhe, re tshwannwa ke go mo rerela batho botlhe, le ge go ka nna jaaka Petoro a ne a dira a sa rate go ba rerela. Go rera Jeso go ne go rotloetswa ke go thlaloganya maatla a boammaaruri ba Borena ba ga Jeso Keresete lefatshe-lotlhe, Petoro nae o ne a ithuta seno (Ditiro 10:36). Tlhale eo e lomaganyang molaetsa o no wa Borena ba ga Keresete le go paka ka ga gagwe e fitlhelwa mo lekwalong la Bafilipi 2:10 le 1 Petoro 3:15 (tseo di goelelang kwa porofetong ya ga Jesaya 8:13 – ‘Yahweh’ wa masomo-somo, o bonatshega jaanong mo go Morena Jeso). Keresete yo tlhatlogetseng kwa legodimong o godisitswe mme a neelwa leina leo le fetang a mangwe, gore bao ba dumelang seno, ba ikobe ba direle leina la Jeso. Petoro o rerile ka leina la Jeso – seno se gatelelwa mo ditemaneng tseno (Ditiro 2:31,38; 3:6,16; 4:10,12,17,18,30; 5:28,40,41; 10:43). Kgakgamatso ya go mo itse le go itse semelo le dikgakgamatso tsa leina la gagwe le le godisitsweng, mme a le neetswe ka nako ya tlhatlogo ya gagwe (Bafilipi 2:9; Tshenolo 3:12) di rotloeditse Petoro go paka ka Jeso. Ka ntlha ya go godisiwa ga gagwe, re paka Jeso e le Morena wa batho, fela jaaka re tla dira mo go Modimo ka tsatsi la katlholo (Bafilipi 2:9). Fa re mo paka fa pele ga batho, katlholo ya rona e tla bontsha seno. Go godisa Jeso jaaka Morena, ke motheo wa go paka ka Jeso go motho mongwe le mongwe, ka ga tsholofelo eo e leng mo teng ga rona (1 Petoro 3:15). Kitso le maitemogelo a go godisiwa ga Jeso ke go paka ka ga e ne, ga go kgonagale gore o ka didimala ka ga kitso eo. 3 Johane 7 e ka ga thero ya lefoko e neng ya tsweletswa ka teng: “Gonne ba bolotse ka ntlha ya leina la ga Keresete ba sa tsee sepe (dithuso tsa bophelo) mo baheitaneng” (Badumedi ba baheitane). Ka go itse ka ga bontle ba leina la gagwe ba tsamaya ba nna basupi ba leina leo, bogolo ba natefelwa ke gona pelo ntle le go abelana le bao ba tlhokang, ba sa amogele dithuso dipe go dira tiro e no. Go itse leina la gagwe fela, go tshwanna go re rotloetsa gona matlhaga-tlhaga mo tirong ya thero: ka ntlha ya Leina la Morena Baefeso ba tsena tirong (Tshenolo 2:3).

Ka ntlha ya go: “newa thata yotlhe kwa legodimong le mo lefatsheng.....yaang lo dire merafe yotlhe barutwa” (Matheo 28:18,19). Thero ya simololwa go rerwa go tlogeng tsatsi leo, e se fela go obamela taelo ya go dira jalo bogolo, mme ka go ne go sa kgonagale go ka nna ka mafoko a a molemo, ao a fisang-pelo re sa a kgaogane le batho, ka gonne re bone maatla a go busa ga gagwe, le go godisiwa ga gagwe, mme ka go itumelela go akarediwa mo go itseng ka ga kgodiso ya gagwe go re rotloetsa go kgaogana magang a a monate a no le lefatshe lotlhe.

Bogolo ba ga Keresete, lebaka la gore Jeso ke Morena, go rotloeditse Mareko go tlhasa; a simolola thero ya efangele (eo efangele ya gagwe e leng fela lemme la yone-yotlhe) ka go nopola porofeto ya Jesaya, mafoko ka ga tsela-kgolo eo e tla dirwang “e direlwa Modimo” a kaa mafoko a no fa a lebisitswe go Morena Jeso, yo a mmoneng e le ponatshego ya Modimo mo nameng. Ka go itumelela bogolo ba ga Jeso, ke seo se neng sa mo rotloetsa go rera ka e ne. Le rona e tshwanna gona thotloetso ya rona. Ke ka moo Poulo le fa a ne a lebane le diteko tse dikgolo, a neng a rera fa go nale “kgosi e nngwe, e bidiwa Jeso” (Ditiro 17:7). Seno e ne e le motheo wa thero ya gagwe; e seng fela gore go tlile go tla kgosi e nngwe kwa Jerusalema, mme go le botlhokwa go itse kgosi eo e ntseng mo letsogong leo le jang la Modimo, yo o re laelang go amana nae mo bogosing bono ba lefatshe ga jaana. Buka ya Ditiro e amanya bogolo ba Jeso le pitso ya go sokologa. Ke o ne molaetsa wa porofeto ya Jesaya 55:6-9 ka gonne dikakanyo tsa Modimo di okame dikakanyo tsa batho, jaaka legodimo le okame lefatshe, ka go rialo: a re tsibogeleng Modimo a santsane a ka bonwa, a moikepi a tlogele ditsela tsa gagwe tsa boikepo. Ka gonne Rara le Morwa bao ba re okameng ka maitsholo le dikakanyo, le ka maatla, ba ikaeletse go re thusa, go buisana le rona ka molaetsa wa efangele, ka jalo a re nneng boikobo le go amogela taletso e no ya boutlwelo-botlhoko mme re sokologe re amogele taletso ya Modimo.

GO OBAMELA

Fa re itse Jeso ka boammaaruri gore ke Morena, kitso e no e le mo maphelong a rona ga jaana, e seng fela go mo itse ka mafoko, re tla bonagala ka go dira thato ya ga Rraagwe (Matheo 7:21,22). Go bitsa Jeso 'Morena' mme o sa dire sepe seo se bontshang tumelo ya gago, go raa gore mafoko a gago a lolea. Go fela jalo.

GO SA RATENG DITHOTO TSA LEFATSHE

Fa Jeso e le Morena, O laola tsotlhe. Tsotlhe tseo re nang natso ke tsa gagwe. Testamente e kgologolo e gatelela fa Modimo e le molaodi wa tsotlhe, e thibela batho go ikhumisa, botsenwa ba rona gonna le taolo. Aborahame o ne a gana go tsa tseo di neng di mo tshwanetse, ka gone 'Yahweh' "Mothata-yotlhe [ke] mong wa legodimo le lefatshe" (Genesi 14:22,23). Jaanong, maatla otlhe a neetswe ke Rara go Morwa. Ineelo ya rona go Morwa Morena Jeso, e re lopa go itokolola mo go kgobokanyeng dikhumo tsa lefatshe, fela jaaka Aborahame a ne a bontsha.

GO LAOLA MAFOKO A RONA

Bao ba sa amogeleng Borena ba Modimo [kgotsa ba Jeso] ga ba kitla ba tlhoka go laola mafoko a bone: "Re thata ka diteme tsa rona, re na le melomo ya rona; mmusi yo o re laolang ke mang?" (Pesalome 12:5). Fela, fa o fetolela puo e no, e fetoga boammaaruri, go lemoga pitlagano ya go amana le Borena ba ga Keresete go re laola, go tlhagisa botlhokwa ba go tlhokomela le go laola mafoko a rona, ka re itse gore leleme le dipounama tsa melomo ya rona, ga se tsa rona mme ke tsa ga Jeso.

THUTO YA 8: Dipotso

1. A naa Baebele e ruta fa Modimo e le 'boraro bo boitshepo' 'trinity'?
2. Re neele lenane la dintlha tse tharo tseo di farologanyang Modimo le Jeso?
3. Jeso o ne a farologane le rona jang? Tlhopha mo tseo di latelang:
  - ☐ Gaaka a leofa le ka motlha ope
  - ☐ E ne e le Morwa Modimo yo a tsetsweng a le Esi.
  - ☐ Go ne go sa kgonagale go re a ka leofa
  - ☐ Jeso o ne a siamisiwa ke Modimo ka gangwe fela.
4. Jeso o ne a tshwana le Modimo ka mabaka a feng? Tlhopha go ao a latelang:
  - ☐ Jeso o ne a na le Bomodimo fa a ne a phela mo no lefatsheng
  - ☐ Jeso o ne a nale Semelo seo se tletseng jaaka Modimo
  - ☐ Jeso o ne a itse tsotlhe fela jaaka Modimo
  - ☐ Jeso o ne a lekana le Modimo
5. Jeso o ne a tshwana le rona ka mo futa mang? Tlhopha go tseo di neetsweng?
  - ☐ Jeso o ne a raelwa le go amega mo makoweng a mmele fela jaaka rona
  - ☐ Jeso o ne a leofa le fa e ne e le Ngwana.
  - ☐ Jeso o ne a tlhoka go pholosiwa
  - ☐ Jeso o ne a tlholegile mo popegong ya nama ya boleo.
6. Dintlha tseo di latelang, ke e feng eo e leng boammaaruri?
  - ☐ Jeso sebopego le semelo sa gagwe e ne e le tseo di siameng.
  - ☐ Jeso o ne a bopegile mo sebopegong sa sebe, mme a nale semelo se se siameng.
  - ☐ Jeso e ne e le Modimo, e bile e le Motho
  - ☐ Jeso o ne a nale sebopego sa Atamo pele a leofa.
7. A naa go ne go kgonagala go re Jesu o ne a ka leofa?

THUTO YA 9

DITIRO TSA GA JESO

9.1 Go Fenya ga Jeso

Thuto eo e fitileng e bontshitse ka fao Jeso a neng a na le sebopego sa rona sa nama sa bolelele ka teng, ka a ne a raelwa fela jaaka le rona re raelwa. Pharologanyo gareng ga gagwe le rona ke go re: E ne Jeso o fentse sebe; a le mo mmeleng wa sebe, ka nako tsotlhe a bontsha semelo 'character' se se itekanetseng. Bontle ba dikgang tseno, bo tshwannwa ke go re rotloetsa go lemoga ka gale tiragalo e ntle ga kalo. Testament e ntsha gantsi e gatelela poelela ka ga semelo 'character' seo se tletseng sa ga Keresete:-

- O ne “a raelwa mo dilong tsotlhe fela jaaka rona, mme a se ka a leofa” (Bahebere 4:15).
- O “na a sa itse bolelele”; “mo go ene ga go na bolelele” (2 Bakorinthe 5:21; 1 Johane 3:5).
- “Yo o neng a sa dira bolelele bope, le tsietso ga e a ka ya fitlhelwa mo molomong wa gagwe” (1 Petoro 2:22).
- “yo o boitshepo, a se na bosula, a se na sebala, a kgaogantswe le baleofi” (Bahebere 7:26).

Dikwalo tsa efangele di tlhalosa ka matsetseleko, phatsimo eo e neng e galalela go tswa mo semelong 'character' sa gagwe se se botlalo, ka lefoko le ka ditiro. Mosadi wa ga Pilato, o lemogile fa e ne e le monna “yo o siameng” (Matheo 27:19), yo dikotlo di neng di sa mo tshwanela; lesole la Moroma, leo le neng le mo lebeletse fa a neela mowa mo sefapaanong o ne a tshwaela a re: “Ruri, motho yo e ne e le mosiami” (Luka 23:47). Mo tshimologong ya bophelo ba gagwe, Jeso o ne a gwetlha Majuta ka go ba botsa potso: “Ke ofe wa lona yo o ka supang bolelele mo go nna?” (Johane 8:46). Ga go ope yo o neng a neela karabo go potso e no.

Ka ntlha ya semelo 'character' sa gagwe seo se leng botlalo, Jeso e ne e le ponatshego 'manifestation' ya Modimo mo nameng (1 Thimotheo 3:16); O ne a bua le go dira ditiro tsa Modimo jaaka O na o ka dira, fa o ka bo e le motho. Ka jaalo Jeso e ne e le seipone se se feletseng sa Modimo – “ke ene setshwano sa Modimo o o sa bonweng” (Bakolose 1:15). Ka ntlha ya seno, ga go tlhokagale go re batho ba bone Modimo ka

sebele. Jaaka Jeso a ne a tlhalosa, “Yo o mponyeng o bonye Rara. O bua jang fa o re: ‘Re supetse Rara?’” (Johane 14:9).

Go phela mo lefatsheng leo le tletseng boleo, leo bolwetse ba lone e leng sebe seo se agileng mo nameng tsa rona, go thata go amogela bogolo ba go phela bophelo ba semowa ka selekanyo sa ga Keresete; go tlhaloganya go re motho wa nama le madi fela jaaka rona, o kgonne go tlhagisa tshiamo ya Modimo e kana-kana mo semelong ‘character’ sa gagwe. Go tlhokagala tumelo tota, go na le fela go dumela dikakanyo tsa sedumedi tseo di rutang fa Keresete e ne e le Modimo ka boene; goa tlhaloganyega goreng thuto e no, eo e fosagetseng, ya ‘boraro bo boitshepo’ ‘trinity’ e tletse-tletseng ka gone, lebaka ke go re e botlhofo go e amogela, ga e letle motho go akanya ka ga Modimo.

Keresete ka go rata ga gagwe a neela bophelo ba gagwe bo botlalo jaaka mpho go rona, o bontshitse lorato la gagwe go rona ka go swela “dibe tsa rona” (1 Bakorinthe 15:3), a itse go re ka go swa, o tla re ungwela tsela ya pholoso mo dibeng le mo losong (Baefeso 5:2,25; Tshenolo 1:5; Bagalatia 2:20). Ka gonne Jeso semelo ‘character’ sa gagwe se ne se le botlalo (se siame) o ne a kgona go fenyana ditla-morago tsa sebe, ka gona motho wa ntlha go tsoga mo baswing mme a neelwa bosasweng. Botlhe bao ba ikamanyang le Keresete ka go kolobediwa, mme ba phele bophelo boo bo tshwanang le ba ga Keresete, ba tla solofela go tsosiwa le go atswiwa jaaka Keresete a ne a tsosiwa mme a neelwa bophelo bo bosakhutleng.

Teng ga dikgang tseno go letse kgalalelo le botlhokwa ba tsogo ya ga Keresete. Ke “go bula tsela” ya gore le rona re tlile go tsosiwa le go atlholwa (Ditiro 17:31), fa e le go re: re tla bo re tshwana nae ka boammaaruri, re tla ungwelwa ke bophelo bo bosakhutleng, “ka re itse gore ona o o tsositseng Morena Jeso, le rona o tla re tsosa le Jeso” (2 Bakorinthe 4:14; 1 Bakorinthe 6:14; Baroma 6:3-5). Jaaka baleofi, re tshwannwa ke go swela ruri (Baroma 6:23). Fela, ka ntlha ya bophelo bo bo phepa ba ga Keresete, yo o ikokobeleditseng loso le go tsosiwa mo baswing,

Modimo o kgona go re neela mpho ya bophelo bo bosakhutleng, go ya ka ditlhokego tsa gagwe tsotlhe go a ba mpho e no.

Go beela-thoko ditla-morago tsa dibe tsa rona, Modimo “o ne wa kaya motho mosiami kwa ntle ga ditiro” (Baroma 4:6) a direla rona, ka tumelo ya rona go ditsholofetso tsa O na tsa pholoso. Re a itse go re sebe se tlisa loso, fa re dumela ka boammaaruri, go re Modimo o tla re pholosa mo go lone (Loso), re tshwannwa ke go dumela go re Modimo o tla re kaa basiami kwa ntle ga ditiro, le ge re itse re se basiami. Keresete o ne a le botlalo ‘perfect’, ka gonna mo go e ne (Keresete) ka boammaaruri, Modimo o re balela e kete re basiami, le ge mo bothong re se jalo. Modimo o “dirile Keresete yo o neng a sa itse bolelo, Modimo o mo dirile bolelo ka ntlha ya rona gore re nne basiami fa pele ga O na ka ene” (2 Bakorinthe 5:21), ke gore: fa o le mo go Keresete ka kolobetso, o leka go phela sekai sa bophelo ba ga Keresete. Ka jalo, botlhe bao ba “leng mo go Keresete Jeso”, o “diretswa rona.... tshiamo le botlhale le boitshepiso le kgololo” (1 Bakorinthe 1:30,31); temana eo e latelang e re rotloetsa go rorisa Keresete, re mo rorisetsa tiro e kgolo eo a e dirileng: Mo efangeleng “ tshiamo ya Modimo e senolwa mo go yona ka tumelo go isa tumelong” (Baroma 1:17). Go tlhaloganya dilo tseno go botlhokwa e le ruri, jaaka bontlhannngwe ba go tlhaloganya efangele ya boammaaruri.

Tsotlhe tseno di kgonagetse ka tsogo ya ga Keresete. Ke e ne “lebutsa-pele” mo kotulong ya batho-botlhe jaaka ditshidi tseo di tla neewang bosasweng ka ga seo Jeso a se fitlheletseng ka loso la gagwe (1 Bakorinthe 15:20), “motsalwa-pele” wa botlhe bao ba simololang lotso le lesa, e bong ba lotso la semowa bao ba tla neelwang bosasweng, mme ba nne mo setshwanong sa Modimo (Bakolose 1:18 bapisa Baefeso 3:15). Tsogo ya ga Keresete, e dirile go re go kgonagale, go re Modimo o balele badumedi ba ba leng mo go Keresete, jaaka e ke te ke basiami, ka ba apere (ka kolobetso) kgalalelo ya ga Keresete. Keresete “o ne a neelwa losong ka ntlha ya ditlolo tsa rona, a ba a tsosediwa go siamisiwa ga rona.” (Baroma 4:25).

Go tsaa tumelo e e akantsweng sentle, mo go tseo di solofetswang, go tlhaloganya fa le rona re ka balelwa ke Modimo, jaaka e ke te re basiami. Keresete a ka re emela “fa pele ga kgalalelo ya ona, lo se na molato ope”, “lo le boitshepo, lo se na molato, lo sa nyatsege” (Juta t.24; Bakolose 1:22 bapisa le Baefeso 5:27). Ka re itse ka makoa a mebele ya rona, le go kgotšwa gangwe le gape, go tsaa tumelo ya makgonthe, e e tibileng go dumela seno. Go emisa diatla tsa rona mo kopanong ‘crusade’ nngwe, kgotsa go dirisa dithuto tsa rona mo lefokong ga go amane le tumelo e no re buang ka yone. Eo re buang ka yo ne, ke a go tlhaloganya tsogo ya ga Keresete sentle, eo tsogo e no, e tla re rotloetsang, e rotloetsa tumelo ya rona fa: “Modimo o o mo tsositseng mo baswing.....gore tumelo ya lona le tsholofelo (ya go tsoga mo baswing) di nne mo Modimong.” (1 Petoro 1:21).

Ke fela, ka go koloba ka kolobetso ya boammaaruri, mo go Keresete, eo e ka dirang go re: “re nne mo go Keresete” ka jaalo re apeswe ke tshiamo ya gagwe. Ka kolobetso re ikamanya le loso la ga Jeso le tsogo ya gagwe (Baroma 6:3-5), tseo e leng ditlhokego go bona pholoso mo dibeng tsa rona, ka go ‘pholosiwa’, kgotsa go balelwa le basiami (Baroma 4:25).

Dilo tsotlhe tseo re di lebeletseng mo kgaolong e no, ke dilo tse dintle, fela, di kgakala le go tlhaloganngwa ke dikakanyo tsa rona ka botlalo, go fitlhela mongwe a kolobediwa. Ka go koloba re ikamanya le madi a ga Keresete, ao a neng a tshologa kwa sefapaanong; badumedi ba tlhatswa “diaparo tsa bone, ba di sweufaditse mo mading a Kwana” (Tshenolo 7:14). Ka setshwantsho, ba apere diaparo tse di sweufaditsweng, mmala o o emetseng ‘tshiamo’ ya Keresete eo e balelsweng go bone (Tshenolo 19:8). Goa kgonagala go ka kgotlela diaparo tseno tse di tshweu ka ntlha ya bokoa ba nama ya rona (Juta t.23); fa re dira seno morago ga kolobetso, re tshwannwa ke go dirisa madi a ga Keresete go di tlhwatswa gape, ka go kopa boitshwarelo mo Modimong ka Keresete.

Go latela go re: morago ga go kolobediwa, re tla tlhoka go lwa ntwaga ya go leka ka bojotlhe gona mo maemong ao a tshegofaditsweng, e leng le Jeso ka metlha, ao re tseneng mo go o ne ka kolobetso. Go tlhokega go itlholala nako le nako, tsatsi lengwe le lengwe, metsotswana e se kae, go rapela go se nene, go kopa boitshwarelo. Ka go dira seno, ka boikokobetso re rotloetsege, go re seaparo sa rona mo go Keresete, se tla nna se sweufetse, mme kwa bokhutlong re bone boutlwelo-botlhoko ba Modimo, re amogelesege mo Pusong eo e galalelang ya Modimo. Go botlhokwa thata gore re iphitlhele ka nako tsotlhe re itisitse mo go Keresete go fitlha ka tsatsi la rona la go swa, kgotsa go fitlha Keresete a boa go tswa kwa legodimong go tla go tlhoma puso ya Modimo mo no lefatsheng. Mme re eletlhoko go se itshimololele tshiamo go ya ka ditakatso tsa mebele ya rona, “ke be ke fitlhelwe mo go ene, ke se na tshiamo ya me e e tswang mo molaong,.....e bong tshiamo e e tswang mo Modimong ka tumelo” (Bafilipi 3:9).

Poeletso ya “tumelo” go bontsha botlhokwa ba go sa itshimololele tshiamo ya rona. Seno ke bopaki bo bo bontshang fa re ka se bone kgotsa go phologa ka ditiro tsa rona; pholoso ke ka boutlwelo-botlhoko ba Modimo: “gonne lo pholositswe ka boitshwarelo ka tumelo; mme ga go tswe mo go lona, ke neo ya Modimo. Ga se ka ditiro, gore go se nne ope yo o ipokang” (Baefeso 2:8,9). Ka go siamisiwa le tshiamo e le dimpho (Baroma 5:17), pholoso le yone ke mpho. Thotloetso ya go dira tiro tsa sekeresete, e ka tswe e le go rera, go kwala dibuka, go thusa kwa kerekeng, di tshwannwa ke go bona e le go leboga Modimo go tlhagisa tsela ya pholoso, go na le go akanngwa e le tuelo go bona pholoso. Ga re kitla re kgona go duela tuelo ya pholoso, fa re akanya ka mokgwa o no ga re kitla re bona pholoso; gonne pholoso ke mpho eo re ka se kgoneng go e direla, fela ka lorato, le ka go tsibogela tseo Modimo o re tlhagiseditseng tsone ka lorato, le rona re tshwannwa ke go dira tiro tsotlhe tsa bodumedi ka lorato, re sa lebelele tuelo e pe, ka ntlha ya go lemoga le go etsa tsela ya Modimo, ka ntlha ya lorato la gagwe ka go romela Morwa O na. Tumelo ya boammaaruri e na le ditiro, tsa lorato. (Jakobo 2:17).

9.2 Madi a ga Jeso

Gantsi mo testamenteng e ntsha go kwadilwe fa tshiamiso ya rona le pholoso ya rona e le ka madi a Jeso (Sekai 1 Johane 1:7; Tshenolo 5:9; 12:11; Baroma 5:9). Go itumelela botlhokwa ba madi a ga Keresete, re tshwannwa ke go tlhaloganya go re ke thuto ya Baebele gore “Gonne botšhelo ba mmele mongwe le mongwe ke madi a ona” (Lefitiko 17:14). Kwa ntle ga madi mmele o ka se phele; ka jalo madi ke setshwantsho sa bophelo. Seno se tlhalosa mafoko a ga Keresete “Fa lo sa je nama ya Morwa-Motho, lwa ba lwa nwa madi a gagwe, ga lo na bophelo mo teng ga lona” (Johane 6:53).

Ditla-morago tsa sebe ke loso (Baroma 6:23), ke go re: go tshololwa ga madi, ao a tshotseng bophelo. Ka ntlha ya seno, Baiseraele go ne go solofelwa go tsholola madi, nako le nako fa ba leofile, go ba gopotsa fa sebe se tlisa loso. Dilo tsotlhe mo “molaong wa ga Moše di phepafadiwa ka madi; kwa ntle ga tshololo ya madi ga go na boitshwarelo” (ba dibe – Bahebere 9:22). Ka ntlha ya seno, Atame le Efa ka ba ne ba ipipile ka matlhare a mofeie, e ne ya nna seaparo seo se sa amogeleseng; ke ka moo, Modimo O ileng wa bolaya kwana go re ba neelwe diaparo go ipipa ka tsone, go fitlha sebe sa bone (Genesi 3:7,21). Fela jalo, setlhabelo sa ga Abele sa dipologolo se ne ya nna seo se amogelelang, go na le sa ga Kaine sa maungo a tshingwana ‘vegetables’, ka gonne Abele a ne a itumelela tsela ya Modimo, ya go re: ga gona boitshwarelo, le go tla kwa Modimong ntle le tshololo ya madi (Genesi 4:3-5).

Ditiragalo tsotlhe tseno, di supa botlhokwa bo bo feteletseng ba madi a ga Keresete. Tiragalo ya moletlo wa tlolaganyo mo testamenteng e kgologolo, e ne e le moriti wa go bontsha botlhokwa ba madi a ga Keresete, fa bana ba Iseraele ba ne ba tshasa mepakwana ya mejako ya dintlo tsa bone ka madi a kwana, go bona pholoso mo losong. Madi a no (a kwana) a ne a supa madi a ga Keresete, ao re tshwannwang ke go ikapesa ka o ne. Pele ga go tla ga nako ya Jeso, Majuta ba ne ba tlhaba dipologolo jaaka setlhabelo sa dibe tsa bone, go ya ka molao

wa Modimo yo o neng wa newa ka seatla sa ga Moshe. Fela, tiriso ya madi a diphologolo e ne e le fela go ruta botlhokwa ba madi ao a diphologolo e leng moriti wa ona. Sebe tuelo ya sone ke loso (Baroma 6:23); go ne go sa kgonagale go re motho a ka bolaya phologolo mo boemong ba gagwe, gongwe go mo emela mo losong leo le mo lebaneng, phologolo ga e itse sepe, ka jalo ga se moemedi wa tota. Phologolo ga e itse bosula kgotsa tshiamo, ke ka moo e sa nneng moemedi yo o botlalo, go ka emela motho: “Gonne go a pala gore madi a dipoo le a diphoko a tlose maleo” (Bahebere 10:4).

Go le jaalo, potso yone e santsane e le go ne, ya go re: goreng Majuta a ne a tshwanetse go dira phologolo setlhabelo, fa ba sena go leofa? Poulo o sobokanya dikarabo tseo di farologaneng mo lekwalong la Bagalatia 3:24: “Ka moo he, molao o ne wa nna mowatlhai wa rona go re isa kwa go Keresete gore re tle re siamisiwe ka tumelo”. Diphologolo tseo ba neng ba di tlhaba jaaka setlhabelo sa dibe, dine di tshwanetse tsa bo di sena selabe sepe- di itekanetse (sebala) (Ekesodu 12:5; Lefitiko 1:3,10 jalo le jalo). Tsotlhe tseno di ne di supela-pele go Keresete, “e le kwana e e se nang nyatsego le fa e le sebala” (1 Petoro 1:19). Madi a diphologolo tseo a ne a emetse madi a ga Keresete. Di ne di amogelwa jaaka setlhabelo sa dibe, jaaka di ne di supela pele go sa ga Keresete se se botlalo, seo Modimo a neng a itse fa O tla se dira. Ka ntlha ya seno, Modimo o ne a kgona go itshwarela batho ba kgale bao ba neng ba dira ditlhabelo pele ga go tsalwa ga Keresete. Loso la gagwe “le moruanyi wa kgolagano e ntšhwa gore bone ba ba biditsweng ba amogele boswa jo bo sa feleng, jo bo boleletsweng pele, loso lwa gagwe lo sena go dirafala go nna kgololo ya ditlolo tsa sebaka sa kgolagano ya ntlha” (Bahebere 9:15), ke go re: Molao wa ga Moshe (Bahebere 8:5-9). Ditlhabelotsotlhe tseo di neng di dirwa ka fa tlase ga molao wa ga Moshe di ne di supa ka ga Keresete, setlhabelo se se botlalo sa sebe, yoo a neng “a tlose boleo ka go itira setlhabelo” (Bahebere 9:26; 13:11,12; Baroma 8:3 bapisa le 2 Bakorinthe 5:21).

Re tlhalositse mo kgaolong ya 7.3 ka mokgwa oo testamente e kgologolo, bogolo jang ne, mo molaong wa ga Moshe, ka fao o neng o supela go Keresete. Ka fa tlase ga Molao, mokgwa wa go atamela Modimo e ne e le ka moperesiti yo mogolo; e ne e le e ne motsereganyi gareng ga batho le Modimo, go ya ka kgolagano e kgologolo, fela jaaka Keresete a le ka fa tlase ga kgolaganyo e ntsha (Bahebere 9:15). “Gonne molao (o tlhoma) batho ba ba nang le makoa go nna baperesiti ba bagolo; mme lefoko la ikano ..... lone le tlhoma Morwa Modimo yo o leng botlalo ka bosakhutleng” Bahebere 7:28). Ka gonne ka bone e le badira dibe, banna ba no ba ne ba se mo maemong a go ka bonela batho boitshwarelo ba nnete. Diphologolo tseo ba neng ba di tlhaba go dira ditlhabelo ka tsone tsa sebe, di ne di sa nonofa go ka emela batho bao e leng badira dibe. Seo se neng se tlhokega, e ne e le motho yo o botlalo, yo ka mekgwa yotlhe a tla emelang batho bao e leng baleofi, mme e ne e nne setlhabelo seo se tla amogelwang sa sebe, seo batho ba tla ungwelwang go tswa go sona, ka go ikamanya le sona. Ka yone tsela e e tshwanang, moperesiti yo mogolo yo o botlalo, o ne a tlhokagala yo o ka utlwelang botlhoko batho ba sebe, bao a ba emetseng, le ge a ne a raelwa fela jaaka bone (Bahebere 2:14-18).

Jeso o tshwanna maemo a no sentle – “Gonne moperesiti yo mogolo yo o ntseng jalo o ne a batlega mo go rona, yo o boitshepo, a se na bosula, a se na sebala” (Bahebere 7:26). Ga go tlhokagale go tswelela go itira setlhabelo, a tlhabela dibe tsa gagwe, le loso ga le tlhole le mo lebagane (Bahebere 7:23,27), ka ntlha ya seno, Dikwalo di umaka ka ga Keresete a le moperesiti wa rona: “Ke gona ka moo o nonofileng go pholosa ka botlalo ba ba atamelang Modimo ka ene, ka a phela ka gale go ba rapelela” (Bahebere 7:25 Baebele ya sekgoa e botoka le fano). Ka gonne a ne a le mo sebopegong sa nama le madi, Keresete, jaaka moperesiti yo mogolo, “yo o ka utlwelang ba ba sa itseng le ba ba timetseng botlhoko, ka gonne le ene ka esi o (ne a) kgomaretswe ke bokoa” (Bahebere 5:2). Seno se re gopotsa ntlha mabapi le Keresete, “le ene a nna natso fela jalo” ke go re madi le nama (Bahebere 2:14).

Fela jaaka moperesite yo mogolo wa Mojuta a ne a emela batho ba Iseraele, Keresete nae ke moperesiti yo mogolo wa Iseraele ya semowa – bao ba kolobeditsweng mo go Keresete, morago ga go tlhaloganya efangele ya boammaaruri. Ke “moperesiti yo mogolo yo o okameng Ntlo ya Modimo” (Bahebere 10:21), eo e leng legae la bao ba tsetsweng sesha ka kolobetso (1 Petoro 2:2-5), ka gonne ba na le tsholofelo ya boammaaruri ya efangele (Bahebere 3:6). Ba itumelela go ungwelwa ke boperesiti ba ga Keresete, ka jaalo, a re rotlotsegeng go koloba mo leineng la gagwe, gonne kwa ntle ga seno, ga a kitla a kgona gona motsereganyi wa rona.

Ka re kolobile mo leineng la ga Keresete, re tshwannwa ke go dirisa boperesiti ba ga Keresete ka botlalo; ka re rwele maikarabelo mo go seno, a o re tshwannwang ke go a tshegetsatshe. “Jalo he, a re isetseng Modimo ka gale tshupelo ya pako ka ene” (Bahebere 13:15). Leano la Modimo go neela Keresete jaaka moperesiti, e ne e le gore re tle re O rorise; ka jalo, a re diriseng ka gale, tsela e no ya go ya Modimong ka Keresete go re re O rorise. Bahebere 10:21-25 e neela lenane la maikarabelo ao re nang nao, ka gonne Keresete e le moperesiti wa rona yo mogolo: “e re ka re na le moperesiti yo mogolo yo o okameng Ntlo ya Modimo:

1. A re atameleng he (go Modimo) ka dipelo tsa boammaaruri, re na le tumelo e e tlletseng, re kgatshitswe dipelo, go tlositswe matswalo, re bile re tlhapisitswe mebele ka metsi a a phepa”. Go tlhaloganya boperesiti ba ga Keresete go kaa gore re tshwannwa ke go kolobediwa, re kolobeletswa mo leineng la gagwe (“re tlhapisitswe mebele ka metsi”), ga pe re se letle maikutlo a a bosula go aga mo dikakanyong tsa rona. Fa re dumela mo setlhabelong sa ga Kereste, re nna bongwe-fela le Modimo ka setlhabelo sa Keresete.
2. “A re kgomareleng boipolelo ba tsholofelo, re se tshikinyege”. Re seka ra fapoga mo dithutong tsa

boammaaruri tseo di tlisitsweng ke go itse ka ga boperesiti ba ga Keresete.

3. “A re elaneng tlhoko gore re tlhotlheletsanye mo loratong le ditirong tse di molemo.... re se tlogele go phuthega ga rona”.Re tshwannwa ka lorato, go kopana le ba bangwe bao ba tlhaloganyang le go ungwelwa go tswa mo boperesiting ba ga Keresete; seno se dirwa ka go phuthega go ja selalelo, seo ka sone re gopolang setlhabelo sa ga Keresete. (lebelela kgalo ya 11.3.5).

Goitumelela dilo tseno go tshwanetse go re tlatsa ka boikobo le tsholofelo ya go fitlhelela pholoso,fa re kolobeditswe mme ra aga mo go Keresete: “Ka moo he, a re atameleng sedulo sa bogosi sa bopelotlhomogi ka dipelo tse di phuthologileng gore re tle re amogele kutlwelo-botlhoko, re bone boitshwarelo, re tle re thusiwe ka nako ya teng” (Bahebere 4:1).

Go Dumela mo Tirisong 15: Jeso o Sule ka ntlha ya Me: Jaanong ke Dire Eng?

KGOLOLESEGO MO SEBENG

Go le jalo, le nna ke tshwannwa ke go neela tsotlhe, ka go rata ga me, ke tla lwela go dira seno, ka ntlha ya go itse kgalalelo eo e gakgamatsang ya Monna yono, yo o swetseng nna, go kgontsa phologo e kgolo go fetisa. O sule a be a tsoga, go re go tle go kgonagale go ka dirwa Morena wa batho ba gagwe (Baroma 14:9); fa re dumela mo tsogong ya Gagwe le Borena ba gagwe, e tla nna Morena wa maphelo a rona, Morena wa metsamao mengwe le mengwe ya pelo tsa rona. Re santsane re le mo dibeng tsa rona, fa Keresete a sa tsosiwa (1 Bakorinthe 15:17). Fela, o tsogile, ka go dira jalo, ga re sa tlhole re okangwe ke bokoa ba go repisa maitsholo a a leswafetseng a rona fa pele ga Modimo. Ka ntlha ya gore kolobetso e re kopanya le tsogo ya Gagwe, ga re sa tlhole re le mo dibeng tsa rona (Bakolose 2:13).

Jaanong, modumedi yo a kolobeditsweng ga a tshwanna “go tswelela mo sebeng” fa a dumela le go tlhaloganya seno (Baroma 6:1 ela-tlhoko motheo wa puo ‘context’). Bophelo ba rona ke ba kgololesego mo go Ene, ka gonne ke moemendi wa rona go tloga tshimologong [ela-tlhoko gore le jaanong e santsane e le moemedi wa rona, mo kgololesegong ya gagwe le mo bophelong ba gagwe bo bosakhutleng, fela jaaka a ne a dira le mo losong la gagwe].

Re sule ra ba ra tsoga le Keresete, fa re dumela ka boammaaruri, re dumela boemedi ba gagwe le kgolagano ya gagwe le rona, fa go le jalo, kgololesego ya gagwe mo sebeng le phenyo ya gagwe e tla re okama le rona; fela jaaka monna yo molato wa go bolaya a ne a bona mo losong la Moperesita yo mogolo, a bona moemedi wa loso la gagwe, mme morago a gololesega go tswa mo makoeng a motse wa botshabelo (Numeri 35:32,33). Ka gonne Keresete a tsogile gape, e bile re na le seabe mo tsogong eo, re tla tshwannwa ke go tlogela go dira dibe, re ikamologanye le bosula le digongwana tsa bone, re direle Morena yo o tsogileng mo baswing mme a tswetse go dira (1 Bakorinthe 15:34,58). Boemedi ba loso la Morena bo kaa gore re tlamegile go phedisa papolo ya gagwe ka go e phela mo go a rona maphelo, go ya ka fao re ka kgonang ka teng; go letla papolo ya gagwe go phela sesha mo dikakanyong tsa rona, go fitlha mo ntlheng ya go tlhaloganya fa rona re ka bo re sa kgona go fitlha koo (papolong) le go ngangatlela ka go makala le ditebogo pholoso ya sefapaano “ka re kaya gore fa mongwe a swetse botlhe, ba a bo ba sule botlhe. Mme ene o swetse botlhe gore ba ba phelang ba se tlhole ba iphelela, mme ba phelele ene yo o ba swetseng, a ba a tsoga ka ntlha ya bone” (2 Bakorinthe 5:14,15). Go builwe ka maatla gore: “go itse fa mongwe a nnile le seabe mo losong la setlhabelo la ga Keresete, ka go emela batho, ke go ipona o ineetse go phela jaaka setlhabelo, mo setshwanong sa papolo mo sefapaanong” (" To know oneself to have been involved in the sacrificial death of Christ, on account of its representational character, is to see oneself committed to a sacrificial life, to a re-enactment in oneself of the cross").

Antse fela jalo, maatla ao a phelwang ke kolobetso le tumelo ya gore re bone phologo mo sebeng. Fa re sule ka boammaaruri, e bile re tsogile le Morena, re tla gona ba ba suleng mo dilong tsa lefatshe leno (Bakolose 2:20;3:1). Ke ka moo Poulo a neng a ka bua a re: selo se segolo seo se ka pakang fa Jeso a tsogile mo baswing, ke go fetoga ga semelo 'character' sa gagwe mo teng ga gagwe (Ditiro 26:8). Seno e ne e le "maatla a go tsosiwa ga gagwe"; le mo go rona maatla a no a dira. Loso le tsogo ya Jeso wa Nasaretha ga se fela mabaka ao re a itseng; fa a dumelwa, mo go o ne go maatla a go fetola batho.

TUMELO YA BOAMMAARI

Mongwe le mongwe mo ngwageng-kgolo wa ntlha o ne a dumela mo Modimong wa mofuta mongwe. Go ne go le fela batho ba le bannye bao ba neng ba sa dumele mo Modimong mongwe. Ke ka moo go neng ganna le diphetogo ka bonako tsa dipuo di tshwana le tsa 1 Petoro 1:21 ba "lo dumetseng ka ene [Jeso] mo Modimong", ka gonne Modimo o tsositse Jeso mo baswing. Tsogo ya Morena Jeso e tlhotlheletse go dumela mo Modimong, go fitlha fa go tweng mongwe le mongwe yo tumelo ya gagwe mo Modimong e sa ikaegang mo tsogong ya Jeso, ga a balelwe jaaka modumedi mo Modimong.

GO RERA

Poulo mo go 1 Bakorinthe 15 o fa lenane la ditlamorago tsa go sa dumeleng mo go tsogeng ga Keresete. Nngwe ya tsone ke gore: go ne go sa tlhokagale gore a tswelopele ka go baa bophelo ba gagwe mo kotsing ka go rera efangele, fa e le gore Keresete ga a tsosiwa. Seno ke tlhaloso eo e bontshang lebaka la gore ka gonne Jeso a tsogile mo baswing, re tshwannwa ke go baa maphelo a rona mo kotsing, re neele nako ya rona le maatla a rona go phatlalatsa magang a a monate a go gololwa mo sebeng ga batho ba bangwe.

BOINEELO MO TIRONG

Seo se makatsang ka thuto ya tsogo ya baswi ke go fetoga ga mekgwa ya rona ya go kopa dilo, Morena o ne a ruta mo go Johane 16:23,26. “Motsing oo [wa go makalela tsogo ya Morena], ga lo nke lo mpotsa sepe.....Fa lo kopa Rara sengwe mo leineng la me, o tla se lo naya...ka motlha oo lo tla kopa mo leineng la me....” Re tshwannwa ke go dira eng ka puo eno ya go kopa le go sa kope, mo ‘letsatsing’ la tsogo ya Morena Jeso? Tlhaloso ya me ke gore: ka ntlha ya kgagamatsa ya tsogo mo baswing ya Morena, ga re kitla re bona mosola wa go ka ikopela sengwe go ikgotsofatsa. Mpho ya kgololesego mo sebeng e re lekane. Ka gonne, fa Modimo o re neetse Morwa O na, mme wa mo tsosa mo baswing, re tla direla ntle le tuelo, ntle le ‘dimphe’ mo bophelong bo no; fela, dikgagamatsa tse kgolo ke gore: fa re kopa mo Leineng la Gagwe, re tla se neiwa. Fela, re tla tshwannwa ke go ipotsa fa bokao le lebaka leo le gagamatsang la tsogo ya Morena mo baswing le re amile ka mokgwa mongwe naa ....?

BOPELO-NTLE

Fa re bua boammaaruri, ka maitemogelo a rona ka ga Loso la gagwe, leo a re swetseng ka lone, le tshwannwa ke go re fetola gonna batho ba dipelo dintle mo tseleng tsotlhe. Go neelana ka madi go bakaulengwe bao ba dikobo dikhutswane, Poulo o ne a rotloetsa batho ba kwa Korinthe ka go bontsha setshwantsho sa Keresete yo o bapotsweng: “gonne lo itse bopelotlhomogi [mpho/go neela] ba Morena wa rona Jeso le fa a ne a humile, o ne a humanega [motlhoki] ka ntlha ya lona gore lo hume ka khumanego ya gagwe” (2 Bakorinthe 8:9). Ka go dira jalo, ga se fela gonna le bopelotlhomogi go tswa mo dikhumong tsa rona; re tshwannwa ke gonna batlhoki mo go neeleng ga rona. Ka go riana, ga ke kae fa re ka se nne le bao ba humileng teng ga rona – seno ga se pono ya Kereke eo e tlhaloswang ke ditemana di etsa 1 Thimotheo 6. Fela setshwantsho sa motlhoki ke sone seo re se bontshiwang go tshwana naso. Neelo ya Morena e ne e se ya madi; e ne e le ya maikutlo le ya semowa. Jalo gee, Poulo a re: ka bobedi le ka ditsela tseno, le rona re tsibogele bakaulengwe ba rona, bao ba

leng dikobo-dikhutswane ka ditlhokego tsa bophelo kgotsa le tsa semowa, go nale rona. “Gonne lorato lwa ga Keresete lo a re tlhotlheletsa” (2 Bakorinthe 5:14).

GOPHELA JAAKA JESO

Ka boutlwelobotlhoko ba Modimo, Morena o ne a re utlwela loso, jaaka moemedi wa rona: “ka go re swela, o ne a emela botlhe”. Mo losong la gagwe o nnile le maitemogelo a botlhokwa go lwa ntwaga ya bophelo, le go swela mongwe le mongwe. Ka ntlha ya go re direla seno, le rona re tshwannwa ke go mo tsibogela. “Gonne lona lo abetswe go bogisiwa ka ntlha ya ga Keresete, e seng go dumela fela mo go ene [ka puo fela] mme go boga nae” (Bafilipi 1:29). O bogile ka ntlha ya rona jaaka moemedi wa rona, le rona re boga ntlheng eo, e le go bontsa go mo tsibogela. Seno e ne e le tsela, le gompiano e santsane e le tsela e ntlha-pedi – eo e bontshang lebaka la gore Morena e ne e le moemedi wa rona. O sule a re swela rotlhe, gore re le rona re swele borona, mme re mo phelele (2 Bakorinthe 5:14,15). “O ne a belega maleo a rona ka boene [jaaka moemedi wa rona] ka mmele wa gagwe [bona kgokagano ‘maleo a rona’ le ‘mmele wa gagwe’] kwa sefapaanong, gore rona re nne ba ba suleng ntlheng ya boleo, mme re phelele tshiamo” (1 Petoro 2:24,25). Re sule nae, kwa sefapaanong; jaanong tsogo ya Gagwe ke tsogo ya rona. Mo go rona oa phela le go dira jaanong; bophelo ba gagwe ke ba rona; jaaka re bophela; re tshwannwa ke go bo phela (100%) gotlhelele, re bo phelela ene. O neetse bophelo ba gagwe go rona, le rona re tshwannwa ke go neela maphelo a rona go E ne (1 Johane 3:16). Go dinopolo di ka fetang 130 ka ga go nna “mo go Keresete” mo testamenteng e ntsha. Fela, fa motho ka boammaaruri a le mo go Keresete, ke sebopiwa se sesha, dilo tsa bogologolo di fitile; go tshwana le fa re re “Keresete o mo go wena”. Fa re le mo go Ena, O tshwannwa ke gona mo go rona, ka go rialo re phela maphelo ka mokgwa wa go ipotsa dipotso di tshwana le “Jeso e ne o ne a tla dira eng?” fa a iphitlhela mo maemong ano? Mowa wa gagwe e nna wa rona. Ka ntlha ya tshotlego eo a e sotlegileng le maitemogelo a gagwe, Morena o kgona go re

thusa, ka a sotlegile, mo maitemogelong otlhe a batho, mme ka jalo a ba thuse. Gantsi re ikutlwa re sena thuso, jaaka re bona tshotlego ya batho bangwe – fa re bona ditshobotsi tsa bone, re utlwa mathata a bone. Fela ga re kgone go tsenelela mo pelong tsa bone go bona tshotlego tsa bone – kgotsa re akanya jalo. Fela Morena Jeso, ka ntlha ya botennye ba lerato la gagwe le maitemogelo a gagwe, o kgona go tsenelela mo dipelong tsa batho. Gape le rona re ka dira go phala jaaka re dira ga jaana, go thusa batho ba bangwe ka mathata a bone a bophelo.

GO RERA

2 Bakorinthe 5:14-21 e re rotloetsa go rera pholoso mo go Keresete go batho botlhe, ka gonne a re swetse, jaaka moemedi wa rona. O swetse botlhe (5:14,15), O dirilwe boleo ka ntlha ya rona (5:21); ka go rialo re barongwi mo boemong ba gagwe (5:20). Ka gonne e ne e le moemedi wa rona, le rona re nna moemedi wa gagwe ka go pakela lefatshe ka ga gagwe. Ke ka moo thero ya Ditiro tsa baapostolo e ne e rotloetswa ke loso le tsogo ya Morena go bareri. Bafilipi 2 e tlhagisa papiso gareng ga Leina la Jeso, leo ba leng mo go e ne ba nnang bontlhanngwe ba lona, le tlhokego ya go ipobola gore Jeso ke Morena, go rorisa Modimo Rara. Go leina le le nnileng teng, ga jaana ga go leina leo le neetsweng ka fa tlase ga legodimo, leo batho ba ka pholosiwang ka lone; “maina otlhe” ka fa tlase ga legodimo lotlhe a tshwannwa ke go tsaa leina la Jeso ka kolobetso go bona pholoso. Ke ka moo buka ya Ditiro tsa Baapostolo e amanyang go godisiwa ga Gagwe (Ditiro 2:33;5:31) le kopo go banna le basadi go kolobediwa mo Leineng leno. Ka go lemoga bokao ba Leina la Jeso le bogolo ba go godisiwa ga Gagwe, bokao ke gore ba lemogile fa “batho botlhe” ba ka nna le seabe mo setlhabelong seo se emetseng “batho botlhe”. Tiro ya ga Poulo ya thero ya gagwe e ne e lebisitswe kwa baheitaneng gore nabo ba apare Leina la Jeso ka kolobetso (Ditiro 9:15).

9.3 Jeso jaaka Moemedi wa Rona

Re bone fa ditlhabelo ka go dirisa diphologolo di sa emele ka botlalo boleo ba batho. Jeso e ne e le moemedi wa rona, “Ke ka moo o neng a tshwanetse go nna fela jaaka bomorwa-rraagwe mo dilong tsotlhe” (Bahebere 2:17). A “utlwele mongwe le mongwe loso ka bopelotlhomogi” (Bahebere 2:9). Fa re dira sebe – sekai: re hupile-tedu – Modimo o ka re itshwarela “ka Keresete” (Baefeso 4:32). Seno ke ka ntlha ya go re: Modimo o ka re bapisa le Keresete, monna yo o neng a tshwana le rona, a raelwa fela jaaka rona go dira sebe – Sekai go hupa-tedu (kwata) – fela, a fenya thaelo nngwe le nngwe. Ka jaalo, Modimo O ka re itshwarela dibe tsa rona – tsa go kwata (kgotsa go galefa) – fa re le mo go Keresete, re apesitswe ka tshiamo. Keresete gonna moemedi wa rona, ke tsela eo Modimo o ka re bontshang boutlwelo-botlhoko ba gagwe ka yone, O sa repise tshiamo ya O na.

Fa Jeso e ka bo e le Modimo, go na le gonna wa sebopego sa nama le madi, o ka be e se moemedi wa rona. Seno ke sekai se sengwe seo se bontshang, fa kakanyo eo e fosagetseng, e tswelela go tsala tse dingwe tseo di fosagetseng go feta. Ka ntlha ya seno, Baruti ba tlhamile dithuto tse dintsi tseo di tlhaka-tlhakaneng go tlhalosa loso la ga Keresete. Nngwe ya kakanyo e no ya bokeresete bo botlwaelegileng ke go re: dibe tsa motho, di beile motho mo maemong ao ka o ne a kolotang Modimo, mme a sa kgone go ka duela sekoloto seo. Keresete gee, ka loso la gagwe o tlositse sekoloto sa modumedi mongwe le mongwe, ka madi ao a tshologileng mo sefapaanong. Bareri ba bantsi ba efangele, bao ba rerang mo dintlong-lehalahaleng o ne a re: “go ne go tshwana le fa re beilwe mo moleng, re tshegeditswe ke lobota, re emetse go thuntswa ke diabolo. Jeso a tla a siane a ema fa pele ga rona, ka jalo, diabolo a thuntsa e ne go na le rona, ke ka moo re gololegileng.”

Naane tsa mofuta o no, ga di a tsepama ka gope, ka gonne di sena go pakelwa ke Baebele. Go tlhakatlhakano ya gore: fa Jeso a sule mo boemong ba rona, ka jalo, rona ga ra

tshwanna ke go swa. Fela, ka gonne re bopegile senama, re tshwannwa ke go swa; pholoso mo sebeng le loso go tlile go tlhagisiwa kwa bokhutlong ka tsatsi la katlholo (foo re tla neelwang bosasweng). Ga rea amogela seno, tsatsing leo Keresete a neng a swa ka lo ne. Loso la ga Keresete lo nyeleditse diabololo (Bahebere 2:14) go na le diabololo a nyeletsa Keresete.

Baebele e ruta fa pholoso e kgonagala ka ga loso la ga Keresete LE go tsoga ga gagwe mo baswing, e seng fela ka loso la gagwe. Keresete “o re swetse” gangwe. Thuto ya “go swa bakeng sa rona” ‘substitution’ e fosagetse, ka e kaa fa Keresete a ne a tshwanetse go swela mongwe le mongwe wa rona, mme bebele yone ya re o sule gangwe fela. Lefoko la seeng ‘for’ le na le bokao bo bophara go nale la segerika leo e le fetolelang. Fa Keresete a sule bakeng sa rona, lefoko la segerika ‘anti’ le ka bo le dirisitswe. Fela ga gona kwa le dirisitsweng teng mo baebeleng mo ditimaneng tseo di re bolelelang fa Jeso a re swetse.

Fa e le gore Kereste o duetse ka madi a gagwe sekoloto sa dibe tsa rona, pholoso ya rona e nna sengwe seo re ka se lopang jaaka tshwanelo. Lebaka la go re pholoso ke mpho, eo e tlisiwang ke boutlwelobotlhoko le boitshwarelo, lea latlhega, fa re dumela setlhabelo sa ga Keresete e le tuelo ya sekoloto. E tlhagisa gape kakanyo ya go re: Modimo yo o galefileng o ne wa nlofatswa ke go bona madi a Jeso. Fela, seo Modimo o se bonang fa re sokologa ke Morwa wa gagwe jaaka moemedi wa rona, oo ka nako tsotlhe re lekanang go tshwana le e ne, go na le go ikgokaganya ka madi a gagwe jaaka segokelwa sa go tliša lesego. Difela le dipina tse dintsi tsa ‘Bokeresete’ di tletse thuto tseo di fosagetseng mabapi le kgang e no. Thuto tseo di fosagetseng re di rutiwa go tloga bonnyeng ba rona, ka dikopelo, go na le ka go ithuta thuto ya Baebele. Re tshwannwa ka nako tsotlhe re nne re tlhokometse thuto e no eo e fosagetseng, eo e rutwang ka dikopelo tseo.

Go utlwisea botlhoko, fa mafoko a a botlhofo go tshwana le “Keresete a re swetse” (Baroma 5:8) a seka a tlhaloganngwa sentle, mme a tlhaloganngwa a re: Keresete o sule boemong ba rona. Go na le kamano gareng ga Baroma 5 le 1 Bakorinthe 15 (sekai t 12 = 1 Bakorinthe 15:21; t. 17 = 1 Bakorinthe 15:22). “Keresete a re swetse” (Baroma 5:8) e tshwana le “Keresete o ne a swela dibe tsa rona” (1 Bakorinthe 15:3). Loso la gagwe le ne le tlhokagala, go bula tsela eo ka yone re ka itshwarelwang dibe tsa rona ka yona; ke ka moo “Keresete a re swetse”. Ka ntlha ya seno, Keresete “o rapelela ‘make intercession’” (Bahebere 7:25) – e seng ‘boemong’ ba rona. Le lefoko “for” ga le reye ‘instead of’ mo go Bahebere 10:12 le Bagalatia 1:4. (fa o dirisa baebele ya seeng). Fa e le gore Keresete o sule mo sefapaanong ‘boemong ba rona’ go tla bo go sa tlhokagale go rwala sefapaano sa gagwe, jaaka a re laela. Gape, go tla bo go sena tlhaloganyo go kolobela loso le tsogo ya gagwe, ka boithaopo re ikamanya Nae jaaka mofenyi le moemedi wa rona. Kakanyo ya ‘thefosanyo’ ‘substitution’ e tlhagisa tsela e khutswane go galalediwa Nae, tsela eo e sa kaelwang. Go mo tlhaloganyo jaaka moemedi wa rona, go re bofa go kolobeletswa loso le tsogo ya Gagwe, bophelo ba go rwala sefapaano Nae, ka go dira jalo, re nne le seabe mo tsogong ya gagwe. Tsogo ya gagwe, ke tsogo ya rona, re neetswe tsholofelo ya go rula mo baswing ka gonne re le mo go Keresete ka kolobetso, Keresete yo o neng a tsosiwa go tswa mo baswing (1 Petoro 1:3). Morena Jeso o phedile a ba a swa a le mo mmeleng wa rona o o koafetseng, gore a re atamele go re kgontsha go ipona mo go E ne. Ka go itumelela thuto eno, re mo letla go bona maungo a go sotlega ga mmele wa gagwe, ka jalo a kgotsofale fa a sa direla tiro e no lefela. Go tshupo nngwe eo e tla bonalang, fa Morena a ne a thusa monna yo leleme la gagwe le neng le sa dire sentle. Ka gonne leleme le laola go metsa, go raa gore monna yono o ne a kgamiwa ke mathe a gagwe fa a ja. Fela Morena a kgwela mathe go a monna yono, a bontsha go kgona ga gagwe go ikamanya le mathata a setho, kgotsa le a batho.

Goa kgatlisa go lemoga fa go nale bangwe bao ba boneng fa thuto e no ya ‘boemong ba’ ‘substitution’ e fosagetse,

go etsa: ‘John A.T. Robinson, yo e kileng ya nna Bishopo wa ‘Woolwich’, o kwadile gore: “bakwadi ba testament e ntsha, ga gona gope fao ba reng Modimo o otlhaile Keresete. Keresete o tlhagelela jaaka Moemedi wa rona, e seng mo boemong ba rona; tiro ya gagwe yotlhe ke ka ‘ntlha ya rona’(hyper) e seng ‘boemong ba rona’ ‘instead’ (anti); o swetse dibe, e seng gore rona re seka ra di swela tsa rona (boemong ba rona), gore le rona re kgone go di swela (e na e le moemedi wa rona)” (*Wrestling With Romans* (London: SCM, 1979), p. 48). See too Dorothee Soelle, *Christ The Representative* (London: SCM, 1967).

9.4 Jeso le Molao wa ga Moshe

Jeso jaaka e le setlhabelo se se itekanetseng sa sebe, le moperesiti yo mogolo yo o ka re bonelang ka boammaaruri boitshwarelo, tsamaiso ya bogologolo ya tiriso ya diphologolo go dira ditlhabelo, le baperesiti ba batho, e ne ya khutlisiwa morago ga loso la Jeso (Bahebere 10:5-14). “Gonne fa boperesiti bo fetolwa, molao le ona o tshwanetse go fetolwa” (Bahebere 7:12). Keresete “yo o sa bewang ka fa molaong wa taolo ya nama, mme a beilwe ka fa nonofong ya bophelo bo bo sa nyeleleng” (Bahebere 7:16). Go le jaalo, “go dirololwa taolo ya pele (ke gore: Molao wa ga Moshe) ka ntlha ya bokoa ba molao o le go sa thuseng sepe ga bona. Gonne molao ga o a ka wa isa sepe kwa botlalong. – mme go tlisiwa tsholofelo e e gaisang (ka Keresete), e re atamelang Modimo ka yona” (Bahebere 7:18,19).

Go mo pepeneneng go tswa go ditemana tseno, go re molao wa ga Moshe o khutlile go dira ka setlhabelo sa ga Keresete. Go dumela le go solofela mo baruting gongwe go dumela mo ditlhabelong tsa diphologolo, go raa go re: ga re amogele ka botlalo ba phenyo ya ga Keresete. Tumelo ya mofuta o no, e raa go re: ga re amogele setlhabelo sa Keresete se le botlalo, mme re ikutlwa e ke te ditiro di a tlhokagala go re siamisa, go na le go dumela mo go Keresete a le esi. “ ga go ope yo o ka siamisiwang ka molao fa pele ga Modimo...gonne, go a twe: “Mosiami o tla phela ka tumelo” (Bagalatia 3:11 bapisa le

Habakuke 2:4). Go ithuta mafoko le go le ka ka bojotlhe go o sala morago ga go kitla go re tlišetsa tshiamo; ke boammaaruri gore mongwe le mongwe yo a buisang mafoko a no ga jaana oa tlotse gantsi ka mokgwa mongwe.

Fa e le gore re tlile go obamela molao wa ga Moshe, re tla tshwannwa ke go leka go o obamela otlhe. Go fapoga mo ntlheng e le nosi ya ona, go raa go re bao ba o obamelang ba tla bo ba hutsitswe: “mme botlhe ba e leng ba ditiro tsa molao ba mo khutsong; gonne go kwadilwe ga twe: “Go hutsitswe mongwe le mongwe yo o sa direng tsotlhe tse di kwadilweng mo lokwalong lwa molao” (Bagalatia 3:10). Bokao Moshe, fela, ka ntlha ya go re: Jeso o kgonne go o obamela-otlhe, re golotswe mo go o tsholeng. Pholoso ya rona, ke mpho go tswa kwa Modimong ka Keresete, go nale ka ditiro tsa rona tsa kobamelo. “Gonne se se reteletseng molao, ka o se na thata ka ntlha ya nama, Modimo o se dirile, wa athola bolelo mo nameng ka go roma Morwa-ona mo tshwanong ya nama ya bolelo le ka ntlha ya bolelo” (Baroma 8:3 Baebele ya sekgoa e fetoletswe botoka le fano). Ka jalo, “Keresete o re rekotse mo khutsong ya molao, ka a diregile khutso mo boemong ba rona” (Bagalatia 3:13)

Ka ntlha ya seno, ga go sa tlhokagala go re badumedi ba tshegetse molao wa ga Moshe. Re bone mo **Thutong ya 3.4** go re kgolaganyo e ntsha mo go Keresete e phimotse kgolagano e kgologolo ya molao wa ga Moshe (Bahebere 8:13). Ka loso la gagwe, Keresete o tlošitse “wa phimola lokwalo lo lo re bayang molato lo lo neng lo emelane le rona ka melao, wa le tloša fa gare ka go le kokotela mo sefapaanong.... Mme jaanong a go se nne ope yo o lo sekisang ka ntlha ya dijo gongwe dino, le e seng ka ntlha ya sengwe sa moletlo gongwe sa ngwedi o o rogilweng gongwe sa boSabata, tse e leng moriti wa dilo tse di tlang, mme tsone tota ke tsa ga Keresete” (Bakolose 2:14-17). Ka ga seno go tlhapiile – ka ntlha ya loso la ga Keresete mo sefapaanong (mokgorong), molao o ne wa tlošwa “wa phimolwa” go re re gane tlhotlheletso nngwe le nngwe go leka go re busetsa mo go o tshegetseng, gongwe bontlhanngwe ba o na, sekai: meletlo le sabata. Fela jalo le ka molao otlhe, lebaka la molao e ne e le go

supa ka ga Keresete. Morago ga loso la gagwe, setshwantsho sa fetoga nnete, ka jalo, ga go tlhokagale go ka tswelela go tshola molao wa ga Moshe.

Kereke tsa ntlha, ka ngwaga-kgolo wa ntlha, di ne di le ka fa tlase ga kgatelelo go tswa go Majuta a kgale 'orthodox Jews' go tshola bontlhanngwe ba molao. Kgapetsa-kgapetsa mo testamenteng e ntsha re kwaletswe re gakololwa go ikgatholosa ditshitshinyo tsa go tshola molao wa ga Moshe. Gontse go le jalo, goa makatsa le gompiano, fa go le dingwe tsa dikereke tseo di tsholang le go rotloetsa badumedi go tshola bontlha-nngwe ba molao wa ga Moshe. Re bontshitse mo nakong eo e fitileng go re: sengwe le sengwe seo se dirwang go bona pholoso ka go leka go obamela molao, motho o tla tshwannwa ke go obamela molao-otlhe, e seng fela bontlhanngwe ba ona, go seng jalo re hutsitswe ka ntlha ya go o tlola. (Bagalatia 3:10).

Mo bathong botlhe, go maikutlo mangwe a setho, ao a kgotsofatswang ke go dira ditiro e le mokgwa wa go itshiamisa, e katswe e le kamano gareng ga baratani, batho ka kakaretso ba phela jalo. Ka go dira seno, gantsi batho ba ikutlwa ba diretse Modimo, re godisiwa jalo, motho ke motho ka motho yo mongwe. Re ikutlwa re dira sengwe go ka bona pholoso ka go dira dilo tse re reng di dintle, di amogelwa ke setshaba. Ka ntlha ya lebaka leno, batho ba duedisiwa moneelo ka pateletso, ba rwala difapaano mo melaleng, ba boeletsa dithapelo tseo di baakantsweng, fa ba rapela ba diraka metlholo, ba bua ka mesumo eo e makatsang jalo le jalo. Tseno ke mekgwa eo e farologaneng, eo e dirwang ke dikereke tsa bodumedi ka bontsi. Pholoso ka tumelo mo go Keresete a le esi ke thuto eo e lebaganeng fela le bao ba dirisang thuto ya Baebele mo Bokereseteng ba bone.

Kgalemelo kgatlhanong le bao ba tsholang bontlhanngwe ba moalo wa ga Moshe go bona pholoso, go tlhagisiwa mo testamenteng e ntsha. Bangwe ba ne ba ruta fa bakeresete ba tshwanetse go ya bogwera, go ya ka molao wa ga Moshe, "le go tshola molao". Jakobo o ne a kgalemela

badumedi ba nnete a re: “ga re a neela taelo e ntseng jalo” (Ditiro 15:24). Peto o tlhalositse ka bao ba rutang tlhokego ya go obamela molao jaaka bao ba bayang “jokwe mo melaleng ya barutwa, e le e borraetsho le rona re neng re sa nonofa go e rwala? Mme re dumela gore re pholosiwa ka bopelotlhomogi ba Morena Jeso fela (go na le go obamela ga bone ga molao) jaaka bone” (Ditiro 15:10,11). Poulo ka tlhotlheletso ya mowa o o boitshepo, o bua ka go tshwana fa a gatelela ntlha e no a re: “motho ga a siamisiwe ka ditiro tsa molao, mme e le ka go dumela mo go Keresete.....gore re siamisiwe ka go dumela mo go Keresete, mme e seng ka ditiro tsa molao; gonne ga go kitla go siamisiwa motho ope ka ditiro tsa molao..... Mongwe le mongwe yo o dumelang o siamisiwa ke ene mo dilong tsotlhe tse lo ne lo sa ke ke lwa di itshwarelwa ka molao wa ga Moše” (Bagalatia 2:16; 3:11; Ditiro 13:39).

Ke sesupo sa go tlhoka boikanyego ba Bokeresete bo bo tlwaelegileng, bontsi ba tseo ba di dirang le go di dumela, di theegile mo go direng bontlha-nngwe ba moalo wa ga Moshe – go itlhomolosiwa ditaelo tseo re di boneng fa godimo go re Bokeresete ba seka ba diragatsa molao wa ga Moshe ka gonne o phimotswe ka loso la ga Keresete. Re tla lebelela mabaka ao a tlwaelegileng gompieno a dumelwa ke Bokeresete ba se gompieno, le ditiro tsa bone:-

Baruti

Kereke ya Katoliki ya bogologolo le ya ‘Anglican’ di dirisa mo phatlalatseng tsamaiso ya baruti ba batho. Katoliki ya Roma ba bona Mopapa e le molekane wa bone go Moperesiti yo mogolo wa Majuta. Go “motsereganyi a le mongwe fela fa gare ga Modimo le batho, e bong Keresete Jeso, a le motho” (1 Thimotheo 2:5). Ga go kgonagale, ka go rialo, fa go twe Mopapa kgotsa Baruti e ka nna batsereganyi ba rona jaaka Baruti ba ne ba dira mo testamenteng e kgologolo. Keresete jaanong ke e ne Moperesiti wa rona yo mogolo kwa legodimong, a neela dithapelo tsa rona go Modimo.

Ga go bopaki gotlhelele, go bontsha fa maatla ao a neng a le mo ba golwaneng ba baapostolo ka ngwaga-kgolo wa ntlha – batho ba etsa Petoro – maatla ao a ne a fitisetswa go badumedi ba bangwe morago ga go swa ga bone, kgotsa go Mopapa ka boene. Le fa go ne go ka kgonagala, ga go ka mokgwa oo go ka bontshiwang ka go ne fa Mopapa kgotsa Baruti, e le baja-boswa ba maatla ao a neng a dirisiwa ke barutwana ba ga Jeso, ka mowa o o boitshepo.

Ka dimpho tsa mowa o o boitshepo di ne tsa gogelwa morago, badumedi botlhe ba na le tsela e le nosi go itlhagisa fa pele ga Modimo, ka lefoko la ona leo le fitlhelwang mo Baebeleng (lebelela **Thuto 2.2 le 2.4**). Botlhe Badumedi baa lekana, botlhe ke ba kaulengwe mo go Keresete, ga go ope gareng ga bone yo o nang le maemo a a rileng go bona tsibogelo go feta yo mongwe, botlhe ba tsibogelwa ke Modimo ka tsela e le nosi, eo O e tlhagisitseng mo lefokong la gagwe e bong Baebele – re a e itse rotlhe le ka ga Jeso Keresete. Ee ke boammaaruri, badumedi botlhe ba boammaaruri ke ditokololo tsa boperesiti (boruti) ka ntlha ya go kolobeletswa mo leineng la ga Keresete, ka mokgwa wa go bontsha lesedi la Modimo go lefatshe leo le leng mo lefifing (1 Petoro 2:9). Ba tlele gona boperesiti ba bogosi le morafe o o boitshepo wa puso ya Modimo, fa e tlhongwa mo no lefatsheng fa Jeso a sena go boela mo no lefatsheng (Tshenolo 5:10).

Tlwaelo ya Katoliki ya go bitsa Baruti ba bone bo ‘Father’ (Rraetsho) (le Mopapa bokao ke ‘Father’) ke go ganetsana le mafoko a ga Keresete ao a tlhamaletseng, “Le gona lo se ka lwa bitsa ope Rraeno mo lefatsheng; gonne Rraeno o mongwe fela yo o kwa legodimong” (Matheo 23:9). Ruri, Jeso o kgalemile kgatlhanong le go neela motho ka wena tlotlo ya semowa, eo e lopiwang ke baruti ba gompieno: “ Lo seka lwa bidiwa baruti; gonne moruti wa lona o mongwe fela, e bong Keresete, mme lona lotlhe lo bana ba ga Rraeno” (Matheo 23:8).

Diaparo tseo di aparwang ke baruti gompieno, bo bishopo le baruti ba bangwe, motheo wa tsone, o simologa kwa

diaparong tseo di neng di aparwa ke baruti ba molao wa ga Moshe. Moaparo o no o ne o lebisitse semelong ‘character’ se se itekanetseng sa ga Keresete, fela jaaka molao otlhe, tlhokego ya o na e khutlile ka ga Jeso. Go utlwiswa botlhoko, go re diaparo tseo di neng di rorisa kgalalelo ya Keresete, di dirisetswa go rorisa kgalalelo ya batho kgotsa ya setho, ya bao ba di aparang – batho bao ka nako dingwe ba buang fa ba sa dumele mo go tsogeng ga Keresete, kgotsa le gonna teng ga Modimo.

Thuto ya Katoliki ya go re Maria ke moruti e fosagetse mo go leng ditlhong go ka bua ka yone. Ditlhokego tsa rona di mo leineng la ga KERESETE, e seng la ga Maria (Johane 14:13,14; 15:16; 16:23-26). Keresete moruti wa rona yo mogolo, e seng Maria. Jeso o ne a kgalema Maria fa a ne a leka go dira dilo a di direla batho bangwe (Johane 2:2-4). Modimo, e seng Maria, O tlisa batho go Keresete (Johane 6:44).

Dikabelo (Moneelo)

Le seno gape, e ne e le bontlha-nngwe ba molao wa ga Moshe (Numeri 18:21), foo Bajuta ba neng ba ntsha dikabelo tsa bole-some tsa dithuo tsa bone go baruti ba lotso la ga Lefi. Ka re bone go re ga go tlhole go na le baruti ba batho, ga go sa tlhole go tlhokega kgotsa go patelesega go duela Dikabelo go kereke kgotsa bagolwane ba Kereke. Gape, thuto e nngwe eo e fosagetseng (mabapi le baruti) e tsweletse go tsala e nngwe (ya dikabelo). Modimo ka boene, ga o tlhoke dikabelo tsa rona, ka re itse tsotlhe e le tsa gagwe (Pesalome 50:8-13). Re busetsa fela kwa Modimong seo O re fileng sone (1 Ditirafalo 29:14). Ga go kgonagale go bona pholoso ka go neela tseo re di ungwetsweng mo bophelong bono go Modimo, sekai e ka nna dikabelo tsa go neelana ka madi mo kopanong nngwe le nngwe ya kereke, fela go tlhokega bophelo ba rona botlhe jaaka moneelo kgotsa kabelo go Modimo. Poulo o ne a re beela motlhala ka ga seno, a diragatsa ka boammaaruri seo a neng a se rera: “gore lo neele Modimo mebele ya lona go nna setlhabelo se se phelang, se se boitshepo, se se o kगतलhang; ke yona tirelo-Modimo ya lona e e lebanyeng” (Baroma 12:1).

Dijo

Molao wa Sejuta o ne o kgaoganya mefuta ya dijo go ya ka lenaneo, dingwe e le tse di sa itshekang – dikereke tse dingwe di tsere thuto e no gonna tumelo ya bone, kgatlhanong le go ja nama ya kolobe. Ka ntlha ya go phimolwa ga molao ke Keresete ka sefapaano, “a go senne ope yo o lo sekisang ka ntlha ya dijo, gongwe dino” (Bakolose 2:14-16). Ka go rialo, ditaelo tsa ga Moshe mabapi le dilo tseno, di tlositswe, ka Keresete a gorogile. Dijo tsotlhe tse di itshekileng di ne di lebisitse go e ne Jeso.

Jeso o tlhalositse sentle fa go se sepe seo se ka itshekololang motho semowa; ke seo setswang mo pelong tsa batho seo se ka itshekololang motho (Mareko 7:15-23). Ka go rialo, “A raya gore dijo tsotlhe di itshekile” (Mareko 7:19). Peto o ne a rutiwa thuto eo e tshwanang (Ditiro 10:14,15), ga mmogo le Poulo: “Ke a itse, e bile ke itse ka tlhomamo ka Morena Jeso gore ga go sepe se se itshekologileng ka bosona” (Baroma 14:14). Pele-nyana ga moo, Poulo o ne a tlhalosa fa go gana dijo dingwe e le bokao ba tumelo e e sa tiang (Baroma 14:2). Tsibogo ya rona mo go jeng kgotsa go sa jeng dijo “Mme dijo ga di re atametse Modimo” (1 Bakorinthe 8:8). Seo se utlwisang botlhoko go feta, ke go re: Bokeresete bo ruta batho, go re go “ilwe dijo tse Modimo o di diretseng go amogelwa ka tebogo ke badumedi ba ba itseng boammaaruri” (1 Timotheo 4:3).

**Go Dumela mo Tirisong 16:
Sefapaano sa Boammaaruri**

Kakanyo ya gore Morena Jeso o fedisitse molao wa ga Moshe mo sefapaanong e tlhoka go re e lebedisiswe gape sentle. Puo ya mothale o no, e busetsa gape potso e no mo se raleng – O dirile jang gore a ‘fedise’ molao teng? Go kgonagala jang gore monna yo o swetseng mo sefapaanong (mokgorong) a fedise molao? Morena Jeso, bogolo mo losong la Gagwe, o ne a “khutlisa molao” (Baroma 10:4). Fela lefoko la segerika ‘telos’[“bokhutlo”] fa gongwe le fetoletswe “maikaelelo ‘goal’” (1 Thimotheo 1:5). Semelo ‘character’ le botho ‘person’ ba Morena Jeso e ne e le maikaelelo a molao wa ga Moshe; melao eo e leng 613, fa e ka bo e obametswe sentle, maikaelelo a yone e ne e le gore a godise botho bo bo tshwanang le ba ga Morena Jeso. Fa a ne a fitlhelela setlhoeng sa go gola ga botho le bo semowa ba gagwe, ka nako ya loso la Gagwe, molao o ne “wa tla botlalong”. O ratile gore “o tlile” gore a swe; gape “o tlile” gore a tlise molao “botlalong” (Matheo 5:17).

Jeso yo o tsogileng ke boammaaruri ba bophelo. ‘Suetonius’ o kwadile gore: ‘Claudius’ o ne a koba bakeresete ba Majuta go tswa kwa Roma ka gonne ba ne ba kwatisitswe ke mongwe ‘Chrestus’; ke gore: Jeso Keresete. Fela mokwadi yono wa histori o kwala e kete Jeso o teng oa phela mo nakong eo ya go kwala ga gagwe. Ee, o ne a phela. Dikwalo tse dintsi tseo di tlhakatlhakaneng tsa boruti, dikakanyo tseo di senang tlhaloganyo jaaka tsa go dumela mo borarong bo boitshepo ‘trinity’, di ka bo di efogilwe, fela fa batho ba ka bo ba dumetse fa monna yo go tweng Jeso, yo o suleng a be a tsoga, a seka a leofa, gape e ne e le ngwana wa Modimo ka boammaaruri. Le gore diphitlhelelo tsa gagwe tsa go siamisa nama ya setho e ne e le boammaaruri go diragetse jalo. Ee, go tlhokagala tumelo – dithuto tsotlhe tseno tsa boruti tseo di fosagetseng, ke maipato fela a go tlhoka tumelo ya mofuta oo.

Ke ka go akanya ka ga sefapaano foo re tla bonang tlhago ya boammaaruri ya kamano ya rona le Morena Jeso. Fa re lebelela ‘survey’ sefapaano (mokgoro) sa matlhotlha-pelo... go tshwanetse ga nna le kakanyo eo ya go gakgamala, ya lorato go ene, ya go ipona molato wa dibe tsa setho tsa rona, le katlholo

ya boitshwarelo ba gagwe. Jaaka re lebeletse sefapaano sa matlhomola, dipuo tsotlhe dia khutla. Go botlhofo go tsibogela sefapaano ka go batla go tlhalosa ka mafoko a setlhabelo. Mekwalo yotlhe eo e kwadilweng fano e bontsha seno, e ka re go kgang eo e nang le kgatelego e e tseneletseng ka ga thuto ya setlhabelo. Fela tsibogo mo sefapaanong e ka senne ka mekwalo; ka gonne jaaka ke buile, go e tlhaloganya jaaka e ntse e re latofatsa ka go e nyenyefatsa. Ga go mafoko, kgotsa dikakanyo, mme fela e le maikutlo a semelo le phetogo, re fetolwa ke maatla a pono ya monna a akgega mo koteng.

9.5 Sabata

Tswelero-pele eo e tlwaelegileng gareng ga ‘Bakeresete’ ba segompieno, ka ditiro tsa bone le molao wa ga Moshe di bonala mo kakanyong eo e reng letsatsi la Sabata le tshwannwa ke go tsholwa. Di tlhopha dingwe di bua fa Sabata jaaka Majuta a ne a obamela letsatsi le no, Bakeresete nabo ba tshwanelwa ke go le tshegetsa; Bakeresete ba bangwe ba batla go tshola letsatsi le lengwe mo bekeng go rorisa ka lone, mme ba le bitsa letsatsi la Sontaga ‘la tshipi’. Selo sa ntlha go tlhalosa ke go re: Sabata e ne e le letsatsi la bofelo la beke, letsatsi leo Modimo o ikhuditseng ka lone morago ga go dira malatsi a le maratara a go tlhola lefatshe (Ekesodu 20:10,11). Sontaga e le letsatsi la ntlha la beke, go tla bo go sa lolama go tshola letsatsi leno jaaka la sabata. Sabata e ne e le “sesupo fa gare ga me (Modimo) le bone (Iseraele), gore ba itse fa e le nna Morena yo ke ba itshepisang” (Hesekiele 20:12). Ka go rialo, letsatsi le no le ne le sa ikaelelwa go bofa ba ditshaba (bao e seng Majuta).

Re bone go re: ka loso la ga Keresete mo sefapaanong, molao wa ga Moshe o ne wa phimolwa, ka jalo, ga go sa tlhole go tlhokagala go tshegetsa letsatsi la sabata, kgotsa, dingwe tsa meletlo mengwe ya molao, e tshwana le letsatsi la go swa ga Keresete (Bakolose 2:14-17). Bakeresete ba ntlha bao ba ileng ba boela go tshegetsa bontlhanngwe ba molao wa ga Moshe jaaka Sabata, ba kaiwa ke Poulo e le bao ba “boelelang gape kwa dithateng tsa tlhago tse di bokoa tse di se nang molemo, tse

lo ratang go di direla sešwa gape? Lo ilela gape malatsi (Sekai: Sabata), le dikgwedi le dipaka le dinyaga (meletlo ya Sejuta). Ke lo boifela e se re gongwe ka bo ke lo itapiseditse lefela” (Bagalatia 4:9-11). Seno ke kotsi ya go leka go tshola Sabata jaaka tlhokego ya go bona pholoso. Go tlhalosega sentle go re: go tshegetsa letsatsi la Sabata, ga go kopane ka go pe le go bona pholoso: “Yo mongwe o kaya gore letsatsi lengwe le feta le lengwe (ke gore ka semowa); mme yo mongwe ene o kaya gore malatsi a tshwana. A mongwe le mongwe a tlhomame mo boitlhomong ba gagwe. Yo o tlotlang letsatsi o le tlotlela Morena; go tshwana le yo o sa tlotleng letsatsi, kwa Moreneng ga a le tlotle” (Baroma 14:5,6 Baebele ya sekgoa e botoka le fano).

Ka ntlha ya tsotlhe tseno, ke ka moo re sa buising ka ga Badumedi ba ntlha ba tshola letsatsi la Sabata. Ee, ke nnete, go kwadilwe go re: ba ne ba kopana ka “letsatsi la ntlha” mo bekeng, ke gore: ka Sontaga: “E rile ka letsatsi la ntlha la beke, fa re phuthegetse go nathoganya senkgwe....” (Ditiro 20:7). Tiragalo ya mofuta o no, go phuthega ka letsatsi la ntlha la beke, e bonagala go ne go tlwaelegile go dira jalo, ka re bona Poulo a akantshana le badumedi kwa Korinthe go beela sengwe thoko “ka letsatsi la ntlha la tshipi” (1 Bakorinthe 16:2), ke gore ka letsatsi la tlwaelo la dikopano tsa bone. Badumedi botlhe ba tlhaloswa e le baperesiti (1 Petoro 2:9) – bao ba neng ba sa letlwa go tshegetsa Sabata (Matheo 12:5).

Fa re tshegetsa Sabata, re tshwannwa ke go dira jalo sentle; re bontshitse pelenyana go re go botlhokwa thata go re fa o tshegetsa molao wa ga Moshe o o tshegetse otlhe, gonne fa o sa dire jalo o tlile go hutsiwa (Bagalata 3:10; Jakobo 2:10). Pholoso e tla ka go tshegetsa molao wa ga Keresete, go na le go tshegetsa molao wa ga Moshe. Iseraele e ne e sa letlelesega go dira tiro e pe ka tsatsi la Sabata: “Mongwe le mongwe yo o dirang tiro ka lone a a bolawe”. Gape ba ne ba laetswe go re: “Lo seka la tlhosetsa molelo ka sabata foo le nnang gone” (Baebeleng ya sekgoa Ekesodu 35:2,3; 16:23). Monna yo o neng a rwalela ka Sabata, go ya go tlhotlhetsa molelo gongwe, go re a

kgone go ja, o ne a otlhaiwa ka polao go dira jalo (Numeri 15:32-36).

Diphuthego tseo di rutang go re go tshola tsatsi la Sabata go botlhokwa mo malokong a bone, ba tla tshwannwa ke go otlhaa maloko a bone ka loso fa ba tlola molao wa Sabata. Ga goa tshwanna go apaya dijo, kgotsa tiriso ya molelelo, ka mefuta yotlhe ka Sabata – go tereba dikoloi, go dirisa di thutafatsi jalo le jalo. Majuta a setso, gompiano ba beile sekai ka mokgwa o ba solofelwang go itshola ka o ne mo tsatsing la Sabata, ga ba tswewe kwa ntle, tsatsi-lotlhe, mme ba ka dira jalo fela fa e le tiro ya semowa, ga pe ga ba apeye ka tsatsi la Sabata, maeto jalo le jalo. Bakeresete ka bontsi bao ba reng ba tshegetsa molao wa Sabata, ga ba dire jaaka go bolelwa fa godimo.

Gantsi re utlwa dikganetsano tsa gore go tshola letsatsi la Sabata, ke nngwe ya ditaelo tsa ga Moshe tsa melao e le lesome, le gore, fa molao o ne o fedisiwa, ditaelo tse lesome tsone re tshwannwa ke go di tshegetsa, tseo di akaretsang tsatsi la Sabata. Kereke ya Sabata ‘Seventh Day Adventist’ e farologanya gareng ga seo go tweng ke ‘moral law’ wa melao e le lesome le seo go tweng ke ‘ceremonial law’, eo ba dumelang e nyeleditswe ke Keresete. Pharologanyo e no, ga e rutiwe ke Baebele. Re bontshitse pele-nyana go re: kgolaganyo ya bogologolo ke eo e kaang molao wa ga Moshe, o o phimotsweng mo sefapaanong (mokgorong) ka kgolagano e ntsha. Go ka bontshiwa fa melao e le lesome, ga mmogo le o o akaretsang wa Sabata, e ne e le bontlhanngwe ba testamente e kgologolo eo e fedisitsweng ke Keresete:-

- Modimo “A lo itsise kgolagano ya gagwe e a lo laotseng go e dirisa, e bong mafoko a some, a a kwala mo matlapeng a maboti a mabedi” (Doiteronomio 4:13). Gape, go botlhokwa go ela tlhoko go re kgolagano e no ya melao e le lesome; e ne e le gareng ga Modimo le Iseraele, e seng Baditshaba ba malatsi a no.

- Moshe o nametse thaba ya Horebe go amogela matlapa ao go neng go kwadilwe melao e le lesome mo go o ne. Moshe a bua gore mabapi le seno: “Morena Modimo wa rona, o dirile kgolagano le rona kwa Horebe” (Doiteronomio 5:2), ka melao e lesome e le.
- Ka nako yotlhe e no, Modimo “a kwala mafoko a kgolagano a le some mo matlapeng a le” (Ekesodu 34:28). Mokwalo o no wa kgolagano o ne o nale dintlha ka ga molao o go tweng ke ‘ceremonial law’ (Ekesodu 34:27). Fa re bua go re go botlhokwa go tshola kgolagano eo e dirilweng ka melao e le lesome, re tla tshwannwa ke go tshola dintlha tsotlhe tsa molao otlhe, ka re bone fa seno e ne e le bontlhanngwe ba molao. Rea itse gore go dira seno ga go kitla go kgonagala.
- Lekwalo go ya go Bahebere 9:4 le bua ka “matlapa a kgolagano”. Melao e lesome e ne e kwadilwe mo matlapeng a le mabedi, melao eo e ne e bidiwa go twe ke “kgolagano e kgologolo”.
- Poulo o kaa kgolagano e no, jaaka eo “e kwadilweng ka ditlhaka mo matlapeng”, sekai: mo matlapeng. O e bitsa gore ke “tirelo ya loso ... gonne fa tirelo ya katlholo e na le kgalalelo...gonne fa sona se se nyelelang” (2 Bakorinthe 3:7-11). Kgolaganyo eo e amanang le melao e le lesome ga e kitla e neela tsholofelo ya phologo.
- Keresete o phimotse “lokwalo lo lo re bayang molato lo lo neng lo emelanye le rona ka melao” (Bakolose 2:14) ka go le kokotela mo sefapaanong. Kgang e no ke go gopola mekwalo ya Modimo eo O e kwadileng e le melao e le lesome mo matlapeng. Gape Poulo o bua ka “re golotswe mo molaong..... re sule .....e seng ka fa mokgweng wa bogologolo wa ditlhaka tsa molao” (Baroma 7:6), fa no o ne a kaa mekwalo ya melao e le lesome eo e neng e kwadilwe mo matlapeng.

- Molao o le mongwe fela wa e e le some o buiwa ka o ne go twe “molao” mo go Baroma 7:8: “fa molao....o se ka wa elets’a”. Ditemana tseo di leng fa godingwana e leng Baroma 7:1-7 di gatelela ka fao “molao” o fedisitsweng ka teng ka loso la ga Keresete. Ka go rialo “molao” o tsenyelets’a le melao e le lesome.

Tsotle dintlha tseo di lebeletsweng, di bontsha fa kgolagano e kgologolo le “Molao” o o tsenyeletsang melao e le lesome, e fedisitswe ka loso la ga Keresete, mme mo boemong ba kgolaganyo eo, Modimo wa tlhagisa Kgolaganyo e ntsha, melao e le lesome ya khutla. Fela, e robongwe ya melao eo, e tlhagisitswe gape, ka semowa re ka rialo, mo testamenteng e ntsha. Numeri 3,5,6,7,8 le 9 di ka fitlhelwa mo go 1 Thimotheo 1 fela, le Numeri 1,2 le 10 mo go 1 Bakorinthe 5. Fela, ga go fitlhelwe sepe ka molao wa bone, e bong o o buang ka go tshola tsatsi la Sabata, mo testamenteng e ntsha, jaaka go patelesega go le tshegets’a.

Seo se latelang ke lenane la ditemana tseo di tlhagisang ka fao melawana e robongwe e tlhagisitsweng ka teng gape mo testamenteng e ntsha ka go re:-

Molao wa 1 - Baefeso 4:6; 1 Johane 5:21; Matheo 4:10

Molao wa 2 - 1 Bakorinthe 10:14; Baroma 1:25

Molao wa 3 – Jakobo 5:12; Matheo 5:34,35

Molao wa 5 – Baefeso 6:1,2; Bakolose 3:20

Molao wa 6 – 1 Johane 3:15; Matheo 5:21

Molao wa 7 – Bahebere 13:4; Matheo 5:27,28

Molao wa 8 – Baroma 2:21; Baefeso 4:28

Molao 9 - Bakolose 3:9; Baefeso 4:25; 2 Thimotheo 3:3

Molao wa 10 – Baefeso 5:3; Bakolose 3:5.

Morena Jeso o laletsa bao ba mo salang morago go amogela “boikhutso” bo a bo neelang (Matheo 11:28). O dirisa lefoko la segerika leo le dirisitsweng mo ‘Septuagint’, e leng buka ya phetolelo ya segerika ya testament e kgologolo, e feto lela letsatsi leno jaaka Sabata wa boikhutso. Jeso o neelana ka bophelo ba Sabata, le tsatsi la go ikhutsa mo ditirong tsa go solofela mo ditirong tsa rona tsa sebe (bapisa le Bahebere 4:3,10). Ka go rialo, a re se tshegetseng Sabata fela gangwe ka beke, mme re phele maphelo a rona otlhe mo moweng wa Sabata.

**Go Dumela mo Tirisong 17:
Tlhotlheletso ya Sefapaano mo Maphelong a Rona
Tsatsi le Letsatsi**

Lerato la ga Keresete mo sefapaanong le tshwannwa ke gonna le tlhotlheletso e e sa feleng mo go rona – lerato le le sa feleng, nako e e sa feleng ya go tlhotlhelediwa gape, tsatsi le letsatsi ke sefapano seno sa ga Keresete. Ke ka fao se leng botlhokwa mo go rona tsatsi le letsatsi. Re tshwannwa ke go ratana ka tsela eo e tsweleng, fela jaaka Keresete a ne a re rata, fa a ne a diragatsa tiro e le ya go re swela mo sefapanong (mokgorong), eo e diragetseng gangwe (Johane 15:12,17). Go obamela ga rona Keresete ka go rata ba bangwe go bontshitswe ka go obamela ga Keresete (Johane 15:10). Ka bo khutswane, sengwe seo se diragetseng dingwaga di katswe di le 2,000 tseo di fitileng le rona di a re ama le jaanong. Go nale tlhale e e thata eo e gokaganyang ngwaga-kgolo tseo di fitileng, go tswa fifing la sefapaano go fitlha go malatsi a o re a phelang mo go o ne mo ngwageng-kgolo wa 21. “Ka kitso ya gagwe”, ka go itse Keresete ka a ne A le teng, re dirwa boitshepo (Jesaya 53:11). Jaaka Iseraele e ne ya ema fa pele ga Moshe, ba solofetsa: “mafoko otlhe ao a builweng ke Morena re tla a tshegetsatsa”. Fa Moshe a ne a kgatsha madi a kgolagano mo go bone – tiragalo e

no e nopotswe mo bukeng ya Bahebere e le porofeto ya madi a Morena – ba ne ba bua ka go tshwana fela ba gatelela: “Tsotlhe tse Morena o di buileng, re tla di dira le go di utlwa” (Ekesodu 24:3,7). Go bontsha e kare: kopano ya bona le madi e ba rotloeditse go obamela. Ka ona mokgwa o o tshwanang, puisano le Modimo, ya di tlhokego tsa gagwe e ne e dirwa fa godimo ga sekhurumelo sa thuanyo ka go gasiwa ka madi (Ekesodu 25:22) – go utlwisiwa-pele ga maatla a madi a ga Keresete. Ka bokhutswane, re ka se lebane le sefapaano sa ga Keresete re sa ikutlwe re rotloetsega go obamela go seo Modimo o re kopanyang go se dira.

Setshwantsho sa masole mo nakong tsa go swa ga bone, gantsi se dirisetswa morago ga ntwaga go tlhotlheletsa morafe go tswela ntweng: “Lwela Seno ‘Earn this’” ke molaetsa yo o bontshiwang mo difatlhegong tsa bone. Ga go farologane le mo lesong la Morena. “Lerato la Keresete”, kakanyo eo e dirisitsweng gongwe ka ga leso la Gagwe (Johane 13:1; 2 Bakorinthe 5:14,15; Baroma 8:32,34,35; Baefeso 5:2,25; Bagalata 2:20; Tshenolo 1:5 e bapisiwa le 1 Johane 4:10). Le a re laola, fela ga le re pateletse, mme nkare: re le tswalela mo tseleng e le nosi, eo e patisanyeng, eo e nang le maparego ka fa thoko ga yone. Re ka se nne fela fa pele ga sefapaano sa ga Keresete, mme o sa dire sepe. Lerato leo, “Lerato la ga keresete” le feta ka fao dikakanyo tsa rona di ka akanyang ka teng, le go feta kitso ya rona, fela pelo tsa rona di ka bulega, jaaka Poulo a ne a rapela, gore re itse boatlhamo, le boleele le bogodimo le boteng ba lone. Ngwana wa Modimo yo o neng a bapolwa, e ne e le moemedi ka botlalo wa Modimo. Lorato la Keresete le ne la bonala mo Sefapaanong sa Gagwe; ka go sedimosetswa ke Modimo, le rona re ka itse boatlhamo, le boleele le bogodimo le boteng ba lone lerato leo (Baefeso 3:18,19).

Ga go sepe, mo bophelong, le e seng tota dibe tsa rona kgotsa mathata a bophelo, tseo di ka re kgaoganyang le lorato la ga Keresete (Baroma 8:35). Sefapaano sa gagwe se supa tumelo ya rona, mo maemong otlhe a bophelo. Maatla le maikatlapelo ao re a tlhokang mo tseleng ya rona ya bodumedi, a nna teng

fela fa o akanya ka ga sefapaano. A naa re tlhoka maatla go emelana le go bogisega, le boutlwelo-botlhoko go ineela ka boitumelo tatlhegelo ya tseo re akanyang di re tshwanetse? E ka tswe e le kgatelelo kwa ditirong tsa rona, kgatelelo go tswa mo pusong, go tlhokofatswa ke ba losika ....? a sefapaano e nne thotloetso ya bosakhutleng: “Gonne fa Modimo o rata gore lo boge [pogo ya Keresete kwa Getsemane le rona ke pogo ya rona], gona go boga ka ntlha ya go dira sentle go gaisa go boga ka ntlha ya go dira bosula..... Gonne Keresete le ene o kile a bogela maleo a rona gangwe fela, ene mosiami mo boemong ba basiamolodi” (1 Petoro 3:17,18). Gopolang ka fao ka fa tlase ga dipogisego, batshepegi ga baaka ba rata maphelo a bone go ya losong, ka ntlha ya maitemogelo a bone ka madi a kwana eo ba e tlhabetsweng (Tshenolo 12:11).

Kgotsa re phela re le nosi ka ntlha ya go tsofala, kgotsa bolwetse bo bo golofatsang, re tshogile loso le go sa tsepamang ga isago eo e re tobileng? Gape, le fano, sefapaano sa ga Jeso ke thebe ya rona. “Gonne Modimo ga o a re beela bogale, mme o re beetse go bona phologo ka Morena wa rona Jeso Keresete yo o re swetseng gore le fa re tsogile gongwe re robetse, re phele mmogo nae” (1 Bathessalonika 5:8-10). Ka gonne re le mo go Keresete, loso la Gagwe e ne e se fela tiragalo ya histori eo e ikemetseng e le nosi. Le rona re bokoa mo go ene (2 Bakorinthe 13:4), seno ke ka fao re tshwantsha-nngwang nae. Fa Poulo a ne a lebelela tsa bolwetse ba gagwe [bo diphetolelo tse dingwe di bo kaang jaaka sefapaano mo nameng], ke ka moo a ka reng gore o itumetse mo bokoeng ba gagwe, ka gonne bokoa ba gagwe bo tshwana le bokoa ba ga Keresete a bapotswe, boo gape bo tshwantsha-nngwang le maatla a Morena yo o tsositsweng (2 Bakorinthe 12:9).

A re bona bophelo bo sena kwa bo yang teng, go sa feleng ga gonna le bana le go ba otlala, re dira tsatsi le letsatsi tiro e le nngwe dingwaga di le 30, re tswelela le bophelo go fitlhela re swa? Re pholositswe ka madi a a boitshepo a Keresete go tswa “mo tsamaong ya boithamako ya lona e lo e bonyeng mo go borraeno” (1 Petoro 1:18), go tswa mo lefifing la bophelo ba

lefatshe. Lefoko leo le fetoletsweng boithamako 'vain' ke leo le dirisitsweng mo testamenteng e kgologolo 'lefela- la- mafela' 'vanity' ba bophelo jaaka bo tlhaloswa mo go Moreri, le go direla medimo ya diseto mo go Lefitiko 17:7 le Jeremia 8:19. Re pholositswe go tswa go tsone tsotlhe! Ga se ba rona bophelo bo bo phelwang go sa bonwe kwa bo yang teng, re le makgoba a go rorisa medimo ya diseto e bong dintlo tse dikgolwane, tegerologgi e mabono mantle ....re pholositswe go tswa mo boithamakong ba bophelo bono "ka fa tlase ga letsatsi" ka madi a a itshekileng a ga Keresete. Re golotswe go tswa bokgobeng, le fa mo nameng re tswetse go tsamaisiwa ke maikutlo a yone. Re itse gore, rona bapholosiwa, bao re lefeletsweng go tswa bokgobeng, ra gololwa mo boithamakong, ga rea tshwanela gona di ura le di ura fa pele ga 'televisione', kgotsa re tshameka ka go sa feleng morabaraba, kgotsa re tsamaisa nako ya bophelo ba rona fela jaaka go dirwa mo lefatsheng. Jakobo o ne a bona fa motho a ka lebega e le modumedi, mme a dumetse tumelo ya boithamako 'vain' (Jakobo 1:26) - ka gonne a sa lebogetse go gololwa ga gagwe ka tuelo go tswa mo tsa boithamako. Loso la Gagwe e ne e le gore re pholosiwe go tswa mo lefatsheng leno la sebe (Bagalata 1:4). Morena Jeso o ne a lebelela go tswa fatsheng leo le sa ruiwang ke ope, gareng ga setlhopho sa batho le sefapaano; a lebelela lefatshe leo le mmapotseng. Ga go kgonagale gore re ka nna bontlhanngwe ba bone. Fa re sa ikgaoganye nabo, ke go dira sefapaano sa ga Keresete boithamako fela mo go rona; ka gonne a re swetse go re golola go tswa mo lefatsheng leno. Kgogedi ya lefatshe e kgolo e bile e bolotsana; tebo ya rona e e edileng mo sefapaano e ka re pholosa go tswa mo go lone. Ke kakanyo e e tshosang, go nyenyefatsa maatla a sefapaano. Ee go jalo, ka gonne Poulo o ne a kgalema a re: go rera efangele ka botlhale ba puo go tla dira "sefapaano sa ga Keresete lefela" (1 Bakorinthe 1:17). Go fetolwa ke sefapaano, maatla a sone go pholosa, a nyenyefadiwa ke ka mokgwa o re rerang sefapaano seno ka teng. Ka jalo, re ka dira "Keresete" ke gore: sefapaano sa Gagwe, "lefela" ka go tshepa ditiro tsa diatla tsa rona, go na le go amogela pholoso eo a e tlhagisitseng ka boutlwelo-botlhoko (Bagalatia 5:4).

A re ikutlwa re se bao ba lebogiwang? Jaaka mme yo o isiwang kwa le kwa, a itlhaganedisiwa, kgotsa rre yo o dirang ka natla, go tlamela lelapa la gagwe leo a se nang nako ya go le bona, kgotsa motho yo a ikutlwang ka nako tsotlhe, fa ditshitshinyo, kgotsa dikakanyo tsa gagwe di sa tsewe tsia.....? Matlhotlha-pelo a loso la Morena ke gore fa a sena go swa, go ne go se ope go bua tsa 'bophelo ba moswi' jaaka go dirwa kwa diphitlhong (Jesaya 53). Bophelo bo bogolo le bontle, bo bo kileng ba phelwa, ga boaka ba tlhaloganngwa le go lebogelwa, ka letlhoo ba bolokwa ka bonako, ga seka ganna ope go mo naa phitlho e e maleba, le go ka bua ka tsa bophelo ba gagwe fa a bolokwa. Mo ntweng ya rona go ikutlwa re tlotlometse, re kgaogana nae kutlobotlhoko le tshotlego eo Rraagwe le Ene ba neng ba nna mo go yone ka loso la gagwe. Sefapaano e ne ya nna sekai sa boammaaruri, fao, monna yo o atlhotsweng ka setlhogo, mme a seka a tlhaloganngwa, e bile a ba a bonwa molato o o senang bopaki. Fa re ikutlwa jalo, le mekgwa ya go itlhaganela ga rona, re athola ba bangwe kwa ntle ga molato, go bontshagala re le batho bao ba atholang mo pakeng eno go feta tseo di nnile teng..... mme re itse fa re kgaogana le Morena ditshotlego tsa gagwe.

A naa re iphitlhela re sena le nako ya rona, tiro tsa rona di re potile le go tsaa nako yotlhe go di dira, re le makgoba a bathapi ba rona? 1 Bakorinthe 7:23 e re kopa go se nne malata go batho, ka gonne Keresete a re rekotse ka madi a gagwe. Makgarebe le Makau thata, go tlhokagala go re ba rotloetswe ke seno, fa ba tlhopha dithutego le ditiro tseo ba tla dithapelwang. Ka sefapaano sa ga Keresete, lefatshe le dirilwe setlhabelo mo go rona (Bagalatia 6:14).

A re palelwa ke go phela bophelo ba lerato la boammaaruri, go itshokela batho ba bangwe, kgotsa le bakaulengwe ba rona; a re lapisitswe ke batho, re phela bophelo ba lorato nabo? A naa tseo di fitileng santsane di re tlhorontsha teng ga rona, di re tlišetsa matlhoko le go ikwatlhā? “A bogalaka botlhe le kgakalo le bogale le komano le kgalo di tlošwe mo go lona mmogo le bosula botlhe. Mme tšholang ka

bopelontle, lo utlwelane botlhoko, lo itshwarelane jaaka Modimo le ona o lo itshwaretse ka Keresete.... lo tsamae mo loratong jaaka Keresete le ene a lo ratile, a ineela ka ntlha ya rona go dirwa tshupelo le setlhabelo” (Baefeso 4:31-5:2). Sefapaano sa gagwe se ama maphelo a rona otlhe, dikakanyo tsa rona tse di kwa teng le ditiro tsa rona, go fitlha foo re ka utlwanang le Poulo, mo tidimalong ya botennye ba dikakanyo tsa rona: “Kea phela, mme ga e tlhole e le nna, ke Keresete yo o phelang mo go nna, mme se ke se tshelelang jaanong mo nameng ke se phela ka go dumela mo go Morwa Modimo yo o nthatileng, a ba a ineela losong ka ntlha ya me” (Bagalata 2:20).

A re fitlhela gonna le kopano ya boammaaruri le bakaulengwe le rona gole thata go e tshegetsatshe? Jeso o swetse...gona e le gore a phuthe bana ba Modimo ba ba faladitsweng, a ba kopanye” (Johane 11:52). Pele ga se fapaano sa gagwe, pele ga dikakanyo tseo di tseneletseng ka ga sone, dipharologanyo tsotlhe tsa rona di tla nyelela. Kereke ‘ecclesia’ eo e kgaoganeng ga e a tsepamisiwa mo thutong ya sefapaano. Maparego ao a tlhagelela mo go tseneng kereke kgotsa nyaa, a tla nyelediwa ke boikokobetso ba kitso le go tlhaloganya thuto ya sefapaano, le ka fao thuto e no e re gatelelang go tlhaloganya fa loso la Morena le ne le sa akaretse rona fela. Kakaretso ya loso la sefapaano le akaretsa lefatshe lotlhe.

A boikokobetso ke sengwe seo se sa kgonagaleng mo go rona, boikgogomoso ba rona ka ntlha ya maruo a rona a kganela go ikokobetsa? A tirelo ya boammaaruri, mme re direla bakaulengwe ba rona, ke selo se se thata go se tlhaloganya? Lebelela Matheo 20:26-28: “yo o ratang gonna mogolo mo go lona a nne modiredi wa lona.....motlhanka wa lona: fela jaaka Morwa-motho a sa tla go direlwa, mme e le go direla le go neela bophelo ba gagwe losong go nna kgololo ya ba bantsi”. Ke sone setshwano ‘pattern’ sa rona seo – go neela, re sa solofele go lebogwa kgotsa go tsibogelwa. Ke fela sefapaano sa ga Keresete fela, seo se ka re rotloetsang go dira jalo.

A re lwantshana le mokgwa mongwe wa sephiri, wa sebe mo teng ga rona? Sefapaano se athola sebe, ka gone re patelediwa ke sone go sala Keresete go tswelela pele “kwa ntle ga bothibelelo” (Baheberere 13:13), re sala morago tsela ya molepera, yo o neng a tshwanelwa ke go tswela ntle ga bothibelelo (Lefitiko 13:46). O “ne a belegela maleo a rona ka boene ka mmele wa gagwe kwa sefapaanong, gore rona re nne ba ba suleng ntlheng ya bolelo, mme re tshalele tshiamo” (1 Petoro 2:24). O swetse dibe tsa rona, gona koo, makoa a rona otlhe a ne a kopana le loso, mo losong la Gagwe – tshwantshanyo gareng ga Gagwe le dibe tsa rona e bapisitswe tota. Tsibogo ya rona go seno, ke go nyeletsa dibe tseo mo mebeleng ya rona, jaaka A ne a di nyeletsa ka loso la Gagwe mo sefapaanong. Re ntse re bua ka sefapaano, Morena o rile: o itshepisiswe ka ntlha ya rona [jaaka moruti a ne a dira setlhabelo] gore rona re itshepisiwe ka boammaaruri ‘lefoko’ (Johane 17:19). Ka bokhutswane, fa re lebelela le go dumela sefapaano, re tla se tsibogela. O akantse ka gore: fa a ka se itlogelele go wela fa fatshe a swe, ga go leungo leo le tla kgetlwang (Johane 12:24). Lebaka la gore o kgonne, go kaa le rona re ka kgona go tlhagisa maungo. Gongwe nopollo go tswa go Johane 7, ka ga mowa o boitshepo o neelwa Jeso ka nako ya loso la gagwe (Go ‘galediwa’), go emetswe ke metsi ao a ileng a tshologa mo tlhakoreng la gagwe, bokao e leng bongola go tswa sefapaanong, re amogela tlhotlheletso go phela maphelo a a kgethegileng a semowa. Ga se gore loso la gagwe e ne e le mowa wa dikgagamato oo o tla fetolang banna le basadi ba rata kgotsa ba sa rate; fela ke gore sekai sa loso la gagwe se rotloetsa bao ba le amogetseng le go le dumela. Re ruantswe le Modimo ka sefapaano sa Jeso, ka jalo a renneng re ruane le Modimo, re tseele molaetsa wa thuanyo go ya go ba bangwe. Seo se kgonnweng kwa Golgota re tshwannwa ke go se dira boammaaruri mo go rona, ka go se diragatsa mo go rona ka go sokologa, go kolobediwa le bophelo ba tshokologo eo e tswelelang (2 Bakorinthe 5:18-20 bapisa le Baroma 5:10; 2 Bakorinthe 5:14,15).

Gongwe re ikutlwa fa thero tsa rona di tlhoka maatla le maikutlo a ba bangwe. Leka go ba bolelela sentle ka ga sefapaano. Baapostolo ba boletse gantsi ka ga lebaka leno la sefapaano, mme ka go dira seno ba kgona gore batho ba kolobediwe mo losong la gagwe le tsogo ya gagwe. Go maatla ao a gogelang, le kgagamatso mo khutsong ya tsotlhe tseno. Josefa o ne a bona setopo sa Morena, mme a pateletsega go neela ka lebitla, go boloka mmele wa Morena mo lebitleng leo le ka bong le fitlhile mmele wa gagwe. Ka mantswe a mangwe, o phetse bophelo ba molaetsa wa kolobetso mo bophelong ba gagwe. O ne a batla go ikamanya le mmele wa Morena. O lemogile gore motho Jeso Keresete e ne e le moemedi wa gagwe wa boammaaruri. Ke ka moo a neng a rotloetsega go ikamanya nae. Fa thuto eno e ka rutwa sentle, e tlhagisa maatla a thero ya sefapaano gompiano. “Ka moo he, tshiamiso [sefapaano] ya bophelo e tsile mo bathong botlhe ka tiro e le nngwe ya tshiamo” (Baroma 5:18) – fela “batho botlhe” ba ka amogela tshiamiso e no fela fa ba utlwa magang a no a monate le go a dumela. Ke ka moo re tshwannwang ke go rera efangele “go batho botlhe” – gore ka go dira jalo, sefapaano sa matlhoko se re tswele mosola. Ka thero ya rona, batho ba bantsi go feta “batho botlhe” banne le bokgoni ba go ka phelela ruri. Ke ka moo buka ya Ditiro tsa Baapostolo re kwaletse gantsi kopano gareng ga thero ya sefapaano le tumelo ya motho. Ka fa tlhakoreng le lengwe, batho ga se badumedi fa ba sa dumele mo “molaetseng” wa papolo (Johane 12:38,39).

A re lwa ntwala ya gonna le pelo e e fang mo tirong ya Morena, le go fetola mafoko a rona gonna a sa lolamang go itluma go dira tiro ya Morena? Bakorinthe nabo e ne e le bao e leng dibui fela, ba ikgogomosa ka ga maikaelelo a bone go neela tsa diatla tsa bone go bakaulengwe bao ba dikobo-dikhutswane kwa Jerusalena, fela ba sa dire sepe go bontsha maikaelelo a bone. Poulo a ba tshikinya gore ba dire maikaelelo a bone, ka ditiro tseo di bonagalang, a ba gopotsa “gonne lo itse bopelotlhomogi ba Morena wa rona Jeso gore le fa a ne a humile, o ne a humanega ka ntlha ya lona gore lo hume ka khumanego ya gagwe” mo sefapaanong (2 Bakorinthe 8:9).

Korinthe e ne e nale badumedi ba le mmalwa bao ba neng ba itsholetse, Poulo o ne a itse fa sefapaano sa ga Keresete se tllile go rotloetsa mo go bone mowa wa go neela go bao ba humanegileng bogolo. Bao ba humileng ba tshwanetswe ke go dirwa ba dikobo dikhutswane, ka seo Merena a se dirileng, Poulo a re – e seng go neelana go go senang boikarabelo ba madi a bone. Ka gonne a neetse ka tsela tseo di mo utlwisitseng botlhoko, tsela tsa boammaaruri, ka boikarabelo le go diragala ka maatla.

A re na le mathata go tlhaloganya tshiamo ya Modimo? Ka ntlha ya tsotlhe tseo re di kwadileng ka ga tshotlego, go bonala go sa lekana bogolo jang fa mongwe a tlhasetswe ke botlhoko kgotsa mathata. Go romelwa ga Jeso go tla go swa jaaka a ne a swa, ke tsibogo ya Modimo go mathata kgotsa matlhoko a rona. Mo losong la sefapaano, Modimo o bontshitse go tsena ga O na mo mathateng a rona, le go latlhegelwa ga rona, kgotsa mo kutlong-botlhoko ya rona.

A naa re a boifa fa re sena kamano ka go ikgethela le Morena Jeso? A re buisa ka ga Gagwe, etswe re sa mo utlwe? Ka go leba sefapaanong, go tshwanetse ga tsosolosa mo teng ga rona maikutlo a tebogo go ene, go sa nnisegeng ka re lemoga fa monna yono o re ratile go feta ka fao re mo ratileng ka teng.... mme teng ga rona re utlwa maikutlo a go mo kolota, sekoloto seo se kakeng sa duelwa, sekoloto seo se sa khutleng, seo se sa kakeng sa lebalwa, ka jalo re tla nna le maikutlo a setho go ene, go mo itse le go mo rata, le go mo direla e le tsibogo go tseo a di dirileng. Fa re utlwa le go itse seno, ga re kake ra didimala, fela re tla rera sefapaano sa ga Keresete.

A naa re tlhabiwa ke ditlhong fa re sa pake ka ga Jeso ka fao go tshwanetseng ka teng? Ga go pelaelo epe gore sefapaano le go kolobetswa mo losong e ne e le motheo wa molaetsa wa thero ya bakaulengwe ba ntlha. Go o itse, le go o dumela, go kaa gore go ne go tshwanetse gore o rerwe. Go tlisa botlalong ga thuananyo ya Modimo le batho go gatelelwa mo lokwalong go ya go Bahebere ka mokgwa wa go feleletsisa kgotsa bokhutlo, ga rea

tshwanna go tlodisa matlho ntlha eno, fa re rera efangele. Mo sefapaanong, tshiamo le boutlwelebotlhoko ba Modimo di kopanngwa sentle kwa bokhutlong, ka tsela e e gakgamatsang. Mo sefapaanong goa kopiwa. Poulo o buile ka go “rera sefapaano”, lefoko / molaetsa o e leng ka ga sefapaano (1 Bakorinthe 1:18). Bareri ba ntlha ba tlhalositse fa bontsi ba bone ba ne ba sa bone batho ba dumela ka bontsi thero tsa bone go fitlhela ba tlhalosa ka ga sefapaano; jaanong, ka go tlhaloganya ga rona ga boammaaruri ka ga sefapaano, ke tumelo ya me gore sefapaano ke sone se na leng maatla a go fetola motho. Motho a ka se selebe fela a seka a nna le maikutlo a go dumela le go sa dumeleng, go kgetha go amogela kgotsa go se amogele tiro ya ntwana, a fufulelwa, le go hegela ga mowa wa monna yo o akgegang mo sefapaanong. Ke nnete ke fela potso ya go dumela kgotsa go nyelela. Kolobetso mo losong le tsogong ya Morena e botlhokwa go bona phologo. Ee, ke boammaaruri ga rea tshwanna go gapeletsa batho go dumela, fela, ka fa letlhakoreng le lengwe, thero ya sefapaano e tshwanna gonna le go fetola maikutlo a motho, go dira tshwetso. Ka re kopa batho mo boemong ba Modimo, go amogela tiro ya sefapaano e kgona go tlisa pholoso. Thero ya rona ga e kitla e nyopa ka botlhokwa le go rotloetsa batho. E tla amana le monna yo o neng a tshwana le rona ka sebopego, a akgega mo sefapaanong, a le botlalo, a tletse lorato, lesedi la lefatshe leno....gape ka fao re tlhaloganyang ka teng, fa seno se tlhagelela mo go rona, go fitlha jaanong re tla se tshegeletsa mo lefatshe leno. Morena o ne a sa rere dikakanyo tseo di siameng; o ne a rera magang a a monate. Sefapaano se kaa fa re nale tumelo go e kgaogana, e leng tumelo eo re phelang ka yone tsatsi le letsatsi; malatsi otlhe, e seng fela tumelo ya go swa ka yone, kgothatso mo nakong ya loso, jaaka re bona bokhutlo ba bophelo.

Maatla a sefapaano a ka tshikinya batho, go tswa go dipharologanyo tsa bone, mme a ba gapeletse go tlhopha gareng ga tsa lefatshe, go nale fela go ya pele ntle le go tlhopha tsela e e siameng, jaaka e ke te motho a le mo torong. Bophelo bo tshwana le go tsamaisa kgwebo, fa tsamaiso ya kgwebo ya rona e sa tsamaisiwe sentle; e katswe e le ka go phela kwa ntle ga

maikarabelo tsatsi le letsatsi, kgotsa re letla go gogelwa thaelong ke mekgwa ya rona, mekgwa eo e rotloetswang ke televisione... Go sengwe seo se lapisang mo go tlhageleleng ga dilo tseo di seng botlhokwa. Ke fela ka ntlha ya kgwetlho eo Morena le sefapaano sa Gagwe, tseo di re dirang go lebelela dilo go ya ka botlhokwa ba tsone, re sa itapisi ka dilo tsa bophelo thata, re kgone go bona botlhokwa ba go tlholwa ga rona. Ke fela ka go lemoga maatla a sefapaano ao a lolamisang tsepamiso ya kakanyo tsa rona go dilo tsa legodimo. Bao ba ikgatholosang kgwetlho eo sefapaano se e tlhagisang go modumedi mongwe le mongwe, ba feleletsa ba fetogela mo “ditseleng tsa bone” (Jesaya 53:6) – bokao ba seno ka seheberu ke gore: setso, mekgwa ya setso ya bophelo. Seno ke sone se re thibelang go tsibogela kgwetlho ya sefapaano ya phetogo – go rata bomorafe ba rona, lerato la rona go dilo tseo re di itseng re di tlwaetseng. Fela, sefapaano se ka re tshikinya go tswa go dikakanyo tsa mofuta ono.

A re iphitlhela fa matswalo a rona a sa dire, le pelo tsa rona di thatafetse mo nakong dingwe go sena sepe seo se ka dirwang go tsosolosa le go re rotloetsa go dira sengwe jaaka pele? Sefapaano se ka fetola maemo a gonna jalo, se ka go ama foo pelo tseo di utlwileng botlhoko di ka fodisiwang. Kwa ntle ga go lebelela dikai tsa bophelo go re potologa, a re lebelele tiragalo nngwe go tswa mo Baebeleng, ya ga Pilato. Ba kwadi ba histori ya Majuta le Maroma ba tlhagisa setshwantsho seo se farologaneng ka ga Pilato, go nale yoo re mmonang go tswa mo Baebeleng. ‘Philo’ o mo tlhalosa e le motho “yo bogagapa, a le pelo e thata a rata go bogisa”, a tlwaelegile go “bolaya batho ntle le go atlholwa”. ‘Josephus’ o bua ka ga Pilato a nyatsa Majuta, a amega mo go itseeleng madi a tempele, le go gatelela ditshupetso tseo di dirwang ke digongwana tsa batho. Goreng jaanong go kwadilwe ka ga gagwe mo bukeng tsa efangele, jaaka monna yo segakolodi sa gagwe se neng se sa tsepama, a be a letlelela, ka ntlha ya go rotloediwa ke setlhopha sa Majuta, mme a feleletsa a bolaile monna yo go neng go dumelwa a sena molato? Ke ka ntlha ya gore: Morena Jeso le bosula ba go bolaya ngwana wa Modimo, bo ne ba ama segakolodi seo se se

lebegang se ne se seyo mo go motho e bong Pilato. Fa tiragalo e no ya loso la ga Jeso, e ka ama segakolodi sa motho a tshwana le Pilato, leso la Jeso le ka ama mongwe le mongwe wa rona. Bapisa mafoko a ga 'Philo' le 'Josephus' le ka fao Mareko a kwetseng ka ga Pilato gore o ne a "maketse" a makaletse go itaola ga Jeso a le ka fa tlase ga go atlholwa (Mareko 15:5); mokgwa yo a lekileng go ikuela kwa go Bajuta ka teng go re go diragatswe molao: "Naare o dirile bosula bofe?" (Mareko 15:14). Bapisa le ka fao 'Philo' a kaileng gore Pilato e ne e le motho yo ntseng jang "yo o sa oka-okeng, a le pelo e thata, a le bosula", a tlwaelegile "ka puo ya go nyatsa le go nyefola...le bopelotshetlha bo bo feteletseng". Matheo 27:25 e tlhalosa ka fao Pilato a neng a tlhapa diatla tsa gagwe ka teng, e le kgoelelo go diporofeto tsa setso sa Majuta, seo se kwadilweng mo go Doiteronomio, a bontsha fa a le phepa, a se molato mo mading a mosiami yono. Fela 'Josephus' o kwala ka ga ene Pilato, jaaka motho yo o neng a sa rate Majuta, a nyatsa tsa tumelo ya bone. Mo go Luka re kwaletse fa Pilato a ne a atlhola Jeso mme a fitlhela a sena molato makgetlho a le mararo.

A re iphitlhela re utlwisitswe botlhoko ke batho ba bangwe, foo re fitlhelang go le thata go itshwarela batho? Tsotlhe tseo di tlisang botlhoko fatsheng leno, go bonala fela go le maikutlo a go ipusolosetsa ao a rotloetswang. Botlhoko bo bo utlwiwang ke mongwe, bo duelwa ka go bo diriwa ko mothong yo mongwe, seno se feletsa motho yo mongwe a dirilwe botshabelo, motho yo a palelwang ke go iphemela a tseela botlhe mathata a bone e tswe a ka se duelwe. Batho kwa ntle ga go lemoga, ba direla molao mongwe – molao wa go ipusolesetsa. Go duelwa ka mafoko a botlhoko, go motho yo mongwe ka a dirisitse mafoko a a botlhoko go tsibogela yo mongwe, morago gonne le maipato [e re] ngwana kwa kerekeng a kgoreletse tsamaiso ya kereke..... fela, ntlha ke gore: Jeso Keresete ke ene fela maipato a sebe sa batho. Mo sefapaanong ene e le e ne fela, yo a tsereng mathata otlhe ntle le go duelwa. Ka gonne botlhe bao ba dumelang seno mo teng ga bone, ba golotswe mo molaong wa go ipusolesetsa – ba golelesegile go phela bophelo bo bo gololesegileng, boitumelo ba tlhago, ba sa

tlhajwe ke ditlhong go diragatsa ditlhokego tsa tlhago ka mokgwa o o siameng. Mokgwa wa go ipusolesetsa le go duela, o tshwanelwa ke go kgonwa ka go itira setlhabelo – mekgatlho e mentsi e bontshitse seo. Ke ne ka etela kwa ‘Russia’ ka nako nngwe, go ne go gakgamatsa go utlwa ka ga setso sa batho ba ‘Chukchi’. Nako tse fitileng, ba re: fa molato o mogolo o ne o dirilwe, mme motlola-molao a otlhailwe, motho yo a senang molato o ne a tshwanetse go dirwa setlhabelo. Go ithuta ka ditso tseo di fitileng tsa batho, natso di bontsha fa tlhokego ya seipato e le tlhokego ya setho. Go ne go le boleng bongwe mo setsong sa Majuta ka ga maipato ‘scapegoat’ (Lefitiko 16:10). Dibe tsotlhe, dintwa tsotlhe tseo di rotloediwang jaaka go ipusoletsa, di ne di tshwanetswe go rawesiwa podi eno, e gololelwe kwa sekakeng. Ba ne ba e lebelela e taboga kwa sekakeng. Seno ke sesupo sa gore re tshwanetse go tlhaloganya jang go baya sebe sa motho – Ee, dibe tseo mongwe a go diretseng tsone gompieno – mo go Jeso jaaka a akgega mo sefapaanong. Gape re se lebale gore: “pusoloso ke ya me [e seng ya rona, kgotsa puso], le tefetso” (Doiteronomio 32:35). Go busolosa, le tefetso, di diragaditswe ke Modimo mo sefapaanong. Foo Morena Jeso o ne a apesiwa ka ‘diaparo tsa pusoloso’ (Jesaya 59:17); letsatsi la papolo e ne e le “letsatsi la pusoloso” (Jesaya 63:4). Seno ke lebaka lengwe goreng Modimo a sa dire ka mokgwa go duedisa dibe tsa rona mo tlhogong tsa rona – ka gonne a feditse ka sebe, le pusoloso go sone tsotlhe di diragetse mo sefapaanong, e seng ka tsela nngwe. Ke ka moo Dafita a bitsang Modimo “Modimo wa pusoloso”, a le mongwe fela, yo pusoloso e leng ya gagwe (Pesalome 94:1,3). Tsibogo ya rona go seno ke go dumela ka boammaaruri fa pusoloso e le ya Modimo, ka go rialo, ga re kitla re ipusolesetsa go batho ba bangwe bosula bo ba re bo direlang (Baroma 12:19). Ke tsaa seno se raa le tsa bophelo ba rona le kwa tlase kwa ‘go iposolesetsa’ go re go dirang re sa itemoge, ka mafoko a rona, ka tshobotsi tsa rona, mekgwa ya rona jalo le jalo, re tsibogela kutlobotlhoko eo re e diretsweng ke motho ka rona. Ke fela sefapaano seo se kgonang go fedisa mathata ao.

Kwa bokhutlong, ke gopola fa di re ama sefatlhamatlho. A naa rona jaaka banna le basadi, a maphelo a rona a hupeditse ke go godisa bana, go kgobokanya dikhumo.... a re timeletse mo ditirong tsa rona tsa bophelo, jaaka 'computer programmers', bakgweetsi, bao ba dirang kwa difeketering, bao ba dirang mo matlong, badiri ba dikgwebo..... a mo dipelong tsa rona re ikutlwa re sena tumelo ya gore ka boammaaruri re itshwaretswe dibe tsa rona, le gore re tla pholosiwa? Ke a itse ke bua le pelo ya mmadi mongwe le mongwe fano. A naa re ntse jalo? Nna ke ntse jalo, le gape ke akanya bontsi ba rona re le jalo. Ke sa ree gore seno se dira gore ke ikutlwe ke le botoka ka bokoa ba tumelo ya me. Gape, a re letleng sefapaano sa ga Keresete gonna thotloetso ya rona. Ka gone: "fa re ne re le bokoa, ka nako e e siameng, Keresete a swela ditlolo tsa rona". O neetse bophelo ba gagwe koo, ka tsela eo a bo neetseng ka yone, go sa lebelelwa maemo a rona a setho. "Mme Modimo o supile lorato lo o re ratang ka lone, ka Keresete a re swetse, re ntse re le baleofi". Morena o neetse gotlhe go rona. Poulo o tswelela gore: "Jaanong e re ka re siamisitswe ka madi [ke gore: ga re sa tlhole re kaiwa re le baheitane, mme ka madi a gagwe re kaiwa re le ba ba amogetsweng ke Modimo] a gagwe, bogolo jang ne re tla pholosiwa ke ene mo bogaleng!". Ka kitso eno ka boammaaruri re ka rwala futshe ya tshipi ya namolelo. Ka Modimo a neetse Morwa Ona, go tla itumedisa go le kanakang mmogo ba tla re neelang tsotlhe ka ene.

Kitso le maitemogelo a lorato la ga Keresete ke bokhutlo ba dithuto tsa Baebele le go batlisisa ka ga yone. Go tlhamane nngwe eo e itsegeng ka ga moruti 'Karl Barth', yo o kwetseng bontsi ba mafoko ka tsa bodumedi go feta botlhe mo ngwageng-kgolo ya 20. Kwa bokhutlong ba bophelo ba gagwe o ne a neela ka thuto ya gagwe, mme kwa bokhutlong a lopa go bodiwa dipotso. O ne a bodiwa sengwe sa go tshwana le seno: "morago ga go ithuta dithuto tsa gago tsa boruti bophelo ba gago botlhe, ke eng se le sengwe se se botlhokwa go di feta tsotlhe se o se ithutileng?". Morago ga go didimala sebaka nyana, a araba a re: "Jeso oa nthata, seo kea se itse, ka gone Baebele e nthuta jalo (Jesus loves me, this I know, for the Bible tells me so). Go itse

rato la Jeso, ka tumelo e e tletseng ya go bona pholoso, ke bofelo ba di potso tsotlhe, go fela ga dithuto tsotlhe, le go tlhotlhomisiwa ga Baebele, go fela ga go batlisisa mo diphetolelong tsa maleme a mangwe, go fela ga go reetsa dithero ka Baebele, le bokhutlo ba go buisa Baebele.

Phapogo ya 15: Segokedi (Mokgorong)

Go tlwaelegile go dumela mo Bokereseteng ka kakaretso fa Jeso Keresete a swetse mo sefapaanong (Mokgorong). Fela lefoko la segerika 'stauros', leo gantsi le fetoletsweng 'sefapaano 'cross'' mo Baebeleng tsa sekgoa, ka boammaaruri ke 'pale 'pole''. Ka gongwe setshwantsho sa sefapaano se ka tswe se tswa mo tshimologong ya baditshaba. Go lekane go itse fa Keresete a sule diatla tsa gagwe di gokeletswe kwa godimo ga tlhogo ya gagwe, go na le go phatlaladiwa jaaka re tlwaetse go bona ditshwantsho tsa loso la ga Jeso di tlhagisiwa, ka re ithutile fa diatla tseo di tsholeditsweng di kaa, go netefatswa ga ditsholofetso tsa Modimo (Hesekiele 20:5,6,15; 36:7; 47:14), gape di kaa thapelo eo e tseneletseng (Dilelo 2:19; 1 Timotheo 2:8; 2 Ditirafalo 6:12,13; Pesalome 28:2), eo Jeso a neng a e rapela a le mo sefapaanong (Bahebere 5:7). O buile a re: jaaka noga ya kgotlho e ne ya pegwa mo koteng fa Iseraele e ne e le kwa sekakeng, nae o tlile go pegwa phatlalatsa mo koteng ka nako ya go swa ga gagwe; ka go dira jalo a amanya 'sefapaano (mokgoro)' le kota (Johane 3:14).

Kereke ya Roma ya Katoliki e amantse sefapaano le botlhokwa bo bo sa tlhokagaleng, e kete sefapaano se emetse tsiamo nngwe. Seno ga go na bopaki bope mo Baebeleng go gatelela botlhokwa ba sone, ka jaalo sepaano ya nna letshwao leo batho ba itlhametseng lone, go bontsha fa e le badumedi, bangwe ba se bofelela mo matsogong, mo dithamong, le ditshwantsho tseo di beilweng mo dijanageng tsa bone, mo matlong jalo le jalo. Batho ba ikutlwa e kete Modimo o nale bone fa ba rwele dilo tsa mofuta o no. Bangwe ba dira sesupo sa sefapaano go khutswafatsa seo ba reng ke thapelo, ka go dira sesupo sa sefapaano fa ba sena go rapela. Fela, se se leng

botlhokwa, ga se go dira dilo tsotlhe tseo, se se botlhokwa, ke ka moo maatla a sefapaano a bonalang ka gone, ke fa mongwe a ikamanya le LOSO la ga Keresete ka go dumela efangele le Kolobetso, go na le go rwala, kgotsa go dira sesupo sa sefapaano, go leka go bontsha fa o le modumedi. Taelo eo Jeso a e beileng ke go ithuta ka ga efangele le go e dumela. Ee, go botlhofo tota, e bile ga go golege ope, go dira sefapano jaaka letswao la tumelo, go na le go dumela le go bontsha tumelo ya gago ka go kolobediwa.

Bopaki bo bontsi go bontsha fa sefapaano e ne e le mokgwa wa baditshaba o o neng o dirisiwa pele Keresete a nna gone. Sefapaano ke nngwe ya dikai tsa mekgwa ya boitimokanyi, fela jaaka letsatsi la kerešemose le setlhare sa go keteka letsatsi leo, dilo tseno ke dingwe tsa tseo di tsentsweng mo bokereseteng, di ne di sa obamelwe ke bakeresete ba ntlha ba boammaaruri.

Thuto ya 9: Dipotso

1. Goreng loso la Jeso, go na le loso la mongwe le mongwe, le ne le tlhokagala go re re bone pholoso?
2. Goreng ditlhabelo tsa diphologolo ka nako ya molao wa ga Moshe, di ne di sa kgone go tlosa bolelo?
3. A Jeso e ne e le moemedi wa rona kgotsa o sule boemong ba rona fa a ne a swa?
4. Ke motlhala o feng yo o boammaaruri mo go eo e latelang?
  - ☐ Keresete o sule boemong ba rona
  - ☐ Keresete o re emetse, go re Modimo o kgone go re itshwarela, ka ntlha ya gagwe.
  - ☐ Keresete o ne a tshwana le rona, mme a sa re emela.
  - ☐ Keresete ka go swa, go raa go re Modimo ga o kitla o tlhola o re bona molato ka ntlha ya sebe.
5. Re ka ungwelwa jang go tswa mo losong la ga Jeso?
6. Fa Jeso a ne a swa mo sefapaanong, a naa o ne a:
  - ☐ Fedisa melawana ya Molao wa ga Moshe, fela e seng melawana e le 10.
  - ☐ Fedisa melawana yotlhe ya Molao wa ga Moshe gammogo le melawana e le lesome.
  - ☐ Fedisa melawana yotlhe ya ga Moshe kwa ntle ga meletlo ya Majuta ya meletlo ya bone.
  - ☐ Ga wa tlisa phetogo epe, mo maemong a molaong wa ga Moshe?
7. A naa re tshwannwa ke go tshegetsa letsatsi la Sabata gompiano go bona pholoso?
8. Neela dintlha mabapi le karabo ya gago e fa godimo?

THUTO YA 10**KOLOBETSO MO GO JESO****10.1 Botlhokwa ba Kolobetso**

Ke ka makgetlho a le mantsi mo Dithutong tseo di fitileng, mo go tsone re tthalositseng fa go le botlhokwa thata go

kolobediwa; ke kgato ya ntlha ya go obamela molaetsa wa efangele. Lekwalo go ya go Bahebere 6:2, le buwa ka kolobetso e le nngwe ya motheo wa thuto ya efangele. Re letleletse go leta go se nene go bua ka ga yone, ka gonne kolobetso e tshwanetse go diragala, morago ga mongwe a sena go utlwa le go tlhaloganya molaetsa wa efangele. Jaanong, re feditse ka ga go ithuta dithuto tsa ntlha tsa motheo tsa Baebele; gongwe re ka re: ka re tla bokhutlong ba dithuto tseno, nngwe ya tsone eo e leng botlhokwa thata ke yone e no ya kolobetso. Fa e le gore o na le keletso ya go ikamanya le tsholofelo e kgolo eo Baebele e e neelang ka Jeso Keresete, gee, kolobetso ke tlhokego e kgolo tota, go simolola tsela ya gago ya bodumedi.

“Pholoso e tswa mo Bajuteng” (Johane 4:22) ka gonne: ditsholofetso tseo di amanang le pholoso di ne tsa direlwa fela Aborahame le losika la gagwe. Re ka nna le gona go fetolela ditsholofetso tseo, go re di nne tsa rona, fa re ka tsaa tshwetso ya gonna ba losika la ga Aborahame, ka go kolobediwa mo go Keresete (Bagalatia 3:22-29).

Jeso ka go rialo, o laetse balatedi ba gagwe a re: “Yaang le lefatshe lotlhe, lo rerele lobopo lotlhe Efangele (eo e leng motheo wa ditsholofetso tseo di diretsweng Aborahame – Bagalatia 3:8). Yo o dumelang, a ba a kolobediwa, o tla pholosiwa” (Mareko 16:16). Fa re akanya ka ga lefoko leno “le ‘and’” le tlhagisa go re: go dumela efangele fela ga go a lekana go re pholosa, kolobetso ga se selo seo re ka itlhophelang go se dira kgotsa go sa se dire mo bophelong ba mokeresete, ke tlhokego “a prerequisite” go bona pholoso. Seno ga se go re: tiro fela ya go koloba e tla re bonela phologo; e tshwanetse go latelwa bophelo botlhe ba modumedi, yo o tswelelang go leka go phela ka melao ya Modimo (ka go ithuta lefoko la O na-Baebele) go fitlha losong fa Jeso a sa boe re santsane re phela. Jeso o gateletse seno fa a ne a re: “Ammaaruri, ammaaruri ke go raya ke re: Fa motho a sa tsalwe ka metsi le Mowa, ga a ka ke a tsena mo pusong ya Modimo” (Johane 3:5).

Tsalo e no “ya go tswa (segerika ‘out of’) metsing” bokao ba yone: ke fa motho a tswa mo metsing a kolobetso; morago ga seno; o tshwanetse a tsalwa ga pe ka mowa. Seno ‘go tsalwa ga mowa’ ke tiragalo eo e tswelelang “ba ba tsetsweng gape.....ka lefoko la Modimo” (1 Petoro 1:23). Go bontsha fa e le ka ga tswelelo ya rona go tsibogela lefoko la mowa, go re re tsalege sesha, re tsalwa ke mowa e bong lefoko la Modimo. (lebelela **Thuto ya 2:2**).

Re “kolobediwa mo go Keresete” (Bagalatia 3:27), mo leineng la gagwe (Ditiro 19:5; 8:16; Matheo 28:19). Ela-tlhoko go re: re kolobediwa mo go “into” Keresete – e seng mo kerekeng-nngwe kgotsa mokgatlho mongwe le mongwe wa setho. Kwa ntle ga Kolobetso ga re “mo go Keresete”, ka go rialo ga re a apeswa ke tiro eo Jeso a e dirileng ya go pholosa motho (Ditiro 4:12). Petoro o loga seane se se maatla ka ga ntlha e no: o e tshwantsha le areka ka nako ya ga Noa go Keresete, a bontsha go re fela jaaka Areka e ne e pholosa Noa le ba losika la gagwe, mo katlholong eo e neng ya tlela baleofi, ka jalo, kolobetso mo go Keresete, le yone e tla go pholosa badumedi mo losong le le sa khutleng (1 Petoro 3:21). Noa fa a ne a tsena mo teng ga Areka, go tshwantshanngwa le rona re tsena mo teng ga Keresete ka kolobetso. Botlhe bao ba leng kwa ntle ga Areka, ba nyeleditswe ke morwalela; go ema le go leta fa thoko ga Areka, kgotsa gonna tsala ya ga Noa, go ne go se botlhokwa ka nako eo. Tsela e le nosi ya go phologa ke, kgotsa e ne e le, go tsena mo Arakeng e bong Keresete. Go bontsha fa go boa ga Keresete la bobedi, goo go porofetiwang ke morwalela (Luka 17:26,27), go gaufi. Go tsena mo Arekeng e bong Jeso, ka kolobetso go botlhokwa bo bo feteletseng. Ga go mafoko ao re a ka dirisang go leka go bontsha ka fao nako e sa tlhole e leng teng ka gone, le go bontsha botlhokwa ba tiro e no ya go koloba, seo fela re ka se kopang ke go re nako e ile, go botlhokwa thata go akanya ka ga seno pele Keresete a boa, keyo no, ke raa Jeso, o mo mojako. Tsela ya Baebele eo e etsang go tsena mo Arekeng ya ga Noa, ka nako tsa gagwe, ke yone e e maatla go feta tsotlhe.

Bakeresete ba ntlha ba obametse molao wa ga Keresete wa go etela lefatshe lotlhe ba rera efangele le go kolobetsa; buka ya Ditiro tsa Baapostolo mo go yone re kwaletswe ka ga maeto a no a baapostolo. Bopaki ba botlhokwa ba go koloba, bo fitlhelwa mo go yone buka e no, ka tsela eo e gatelelang botlhokwa ba go kolobediwa ga bao ba dumetseng efangele (Sekai: Ditiro 8:12, 36-39; 9:18; 10:47; 16:15). Kgatelelo ya mofuta o no ea tlhalogannngwa, ka gonne o tla itumelela go re go ithuta ga rona ka ga efangele, mme re sa kolobe ke tshenyo fela ya nako; kolobetso ke tshimologo ya tsela e e botlhokwa go ya pholosong. Mo ntlheng tse dingwe, lefoko la Modimo e bong Baebele, re le kwaletswe le tlhagisa mathata, ao batho ba neng ba nna nao, go diegisa kolobetso, le mathata ao a neng a ba tlhagela go palelwa ke go koloba, fela, go botlhokwa gore batho ba tsee matsapa otlhe, go leka go fenya mathata a no ka thuso ya Modimo, ba tle ba bone go apara thebe ya pholoso e bong Jeso ka Kolobetso.

Motlhokomedi wa kgolegelo o ne a tsena mo mathateng, ka go tla ga thoromo ya lefatshe, eo e neng ya thuba kgolegelo ya gagwe eo e neng e sireletsegile e le tota. Batshwarwa ba ne ba nna le tshono ya go ngweega – sengwe seo, fa se ne se ka diragala, se ka bo se tseile bophelo ba gagwe, ka a ne a tlile go bolawa, fa a sa ipolaye ka boene. Tumelo ya gagwe mo efangeleng ya natlafala, foo, go ileng ga mo dira go re: mo go lone letsatsi leo “a akofa a kolobediwa” (Ditiro 16:33). Fa e le go re: mongwe o na le lebaka go diegisa kolobetso, ke e ne motho yo, o neng a ka dira jalo, fela a bona botlhokwa ba go kolobediwa ka bonako. Thoromo e no, ya lefatshe e ne e le thoromo eo e neng e le kgolo go feta, morago ga dingwaga di le 3,000, ka fa tlhakoreng le lengwe, go tletse batshwarwa bao ba kabong ba tshabile mo kgolegelong, mme motlhokomedi wa kgolegelo a ka bo a bolaetswe go sa tlhokomele kgolegelo sentle, ka go bolawa, fela, gareng ga tsotlhe tseno, botlhokwa ba go koloba, ba seka ba suta mo kakanyong ya gagwe, a bo bona e le yone tsela fela go pholosa bophelo ba gagwe go ya goile. Mathata a gagwe a nna mannye, mme kolobetso ya nna tiro e e botlhokwa go feta otlhe, ka jalo, a simolola tsela ya pholoso ka

go tsena mo Arekeng ya bophelo ka Jeso – a koloba. Ba bantsi bao ba beetseng kolobetso thoko ga jaana, ba ka tsaa sekai go tswa go motlhokomedi wa kgolegelo yono. Ka go dira tiro ya tsholofelo e kalo, go bontsha fa a ne a na le kitso ya efangele mme a e dumela, ka gonne tumelo e kana, e tswa fela mo go utlweng lefoko la Modimo (Baroma 10:17 bapisa le Ditiro 17:11). Bangwe ga ba le utlwe?

Ditiro 8:26-40 re kwaletswe ka fao Moethiopia, modiredi le tona ya ga Kantase, a neng a ithuta Baebele ya gagwe fa a ne a nametse koloi ya gagwe mo sekakeng. A tlhakana le Filipo, yo a mo tlhaloseditseng efangele, le seo se tlhokagalang ka ga kolobetso. Fa re bua jaaka batho, fa o akanya, go ne go le thata go ka kgona go diragatsa ditlhokego tsa efangele ka ba ne ba tsamaya mo sekakeng, re itse fa metsi a seyo mo sekakeng. Fela Modimo O ka se neele taelo eo e tla nnang makete go re batho ba kgone go e obamela. “Ya re ba ntse ba tswela pele mo tseleng, ba fitlha fa metsing mangwe” ke go re letsha lengwe, leo kolobetso e ka kgonagalang go dirwa go ne (Ditiro 8:36). Tiragalo e no ke karabo mo mabakeng ao a senang motheo, ao a reng kolobetso ka metsi e tshwanetse go diriwa fela fao go leng metsi ao a bonalang ga bonolo. Modimo ka nako tsotlhe O tla tlhagisa ditsela tseo di kgonagalang go kgona go obamela ditaello tsa O na.

Moapostolo Poulo o ne a bona pono eo e makatsang go tswa go Keresete, eo e ileng ya fetola segakolodi sa gagwe, foo ka bonako bo bo kgonagalang “a nanoga a kolobediwa” (Ditiro 9:18). Gape, go ne go raela go ka leka go diegisa kolobetso ya gagwe, a akanya ka ga maemo a gagwe, le bokamoso bo bo neng bo mo lebane go bona maemo ao a kgotsofatsang le go mo dira motho yo o tlotlegang mo tsamaisong ya Sejuta mo tempeleng. Fela naledi e no ya lefatshe la Sejuta, a dira tshwetso eo e siameng, ka bonako a kolobediwa, a ipolela fa a kgaogana le mekgwa ya pele ya bophelo. Morago o ne a lebelela tseo a di fetogetseng, a di bapisa le go koloba ga gagwe: a bona go re: “mme tse e neng e le khumo mo go nna ke di kaile tshenyego ka ntlha ya ga Keresete.....ke kaya dilo tsotlhe tshenyegelo (ke

gore dilo tseo pele a neng a di bona e le poelo mo go ene), ke di kaya matlakala gore ke hume Keresete.....Ke lebala dilo tse di kwa morago (dilo tsa bophelo ba gagwe ba pele tsa Sejuta), ke gagamalela tse di kwa pele, Ke sianela bokhutlong ba tshiano, ke tabogela sekgele sa pitso ya legodimo ya Modimo mo go Keresete Jeso” (Bafilipi 3:7,8,13,14).

E no ke puo ya motabogi, a ikatisetsa go sekegela seo se solofeditsweng tsebe. Maikatlapele, maikaelele le go itshokela matlhoko a katiso e no, e tshwanetse gona sekai mo go rona fa re sena go kolobediwa. Re tshwanetse go tlhaloganya fa kolobetso e le tshimologo ya lobelo, go tabogela kwa bogosing ba Modimo; ga se fela sesupo sa go fetola dikereke kgotsa ditumelo, kgotsa ke tsela nngwe e e botlhofo go tsena mo bophelong bo bo leng monate, go se mathata, kolobetso ke tshimologo ya mathata a tsela ya go ya bophelong, e seng losong eo mongwe le mongwe a e setseng morago. Kolobetso gape, ga se fela go bua ka molomo melawana ya kereke, le go e sala morago. Fela, Kolobetso e re amanya ka bosakhutleng, kgato ka kgato, tsatsi le letsatsi, thuto ya lefoko la Modimo, go fitlhela re tlhaloganya papolo le tsogo ya Jeso (Baroma 6:3-5).

Fa a sena go tsofala, a tletse mowa o boitshepo wa phenyo, Poulo a bua a re: “ke ka ntlha ya moo ke sa ganang go utlwa pono eo ya legodimo” (Ditiro 26:19). Ka e ne e le boammaruri go Poulo, fela jalo, ke boammaaruri go botlhe bao ba kolobeditsweng ka mokgwa oo o laelwang ke Baebele: Kolobetso ke tshwetso eo motho o ka se tsogeng a ikwatlhaela yone. Bophelo ba rona rotlhe, re tla tswela go amogela fa re tsere tšhwetso eo e siameng ka go kolobediwa. Ke ditšhwetso di feng tseo re di dirileng mo go rona tseo gompiano re ka nnang motlotlo ka tsona, go di tsaa? Potso eo e leng botlhokwa eo e tla tlhokang go arabiwa ke a go re: ‘Goreng ke sa Kolobediwe?’

10.2 Re tshwannwa ke go Kolobediwa Jang?

Go tlwaelegile lefatshe lotlhe fa kolobetso e ka dirwa le mo maseeng, ka go fafatsa metsi mo diphatleng tsa bone, ga twe

ke 'christening' ka seeng. Tiro e no e kगतlanong le tlhokego eo e rutiwang ke dikwalo, go diragatsa tiro e no ya kolobetso.

Lefoko la segerika 'baptizo', leo le fetoletsweng kolobetso 'baptize' mo baebeleng tsa rona, ga le ree: go fafatsa ka metsi; le kaa: go nwetsa ka fa tlase ga metsi, jaaka motho a tlhatswa diaparo. Gape lefoko leno le dirisitswe ka mofuta wa go fetola mmala wa lesela, go dira jalo o tla tlhoka go inela lesela leno mo metsing ao a nang le mmala o o batlegang, ka jalo o le fetole mmala ka go le tsenya ka fa tlase ga metsi, modi wa lefoko leno 'baptizo' le tswa mo tirong ya mofuta o no ka segerika ba tla re 'baptizo' fa o le tsenya ka fa tlase ga metsi. Ga o kake wa gasa-gasa mmala fa godimo ga lesela go le fetola mmala, o tshela mmala mo metsing, mme o inele 'baptizo' "kolobetso" lesela ka fa tlase ga metsi go le fetola mmala, e seng go le fafatsa ka mmala. Go bontsha fa go tsenya ka fa tlase ga metsi e le mokgwa o o letlelesegileng go dira kolobetso eo e pakelwang ke ditemana tseo di latelang:

- "Johane le ene o ne a kolobetsa kwa Enone, gaufi le Salime; gonne metsi a ne a le mantsi teng, mme batho ba ya teng, ba kolobediwa" (Johane 3:23). Temana e no e bontsha, fa go tlhokega metsi a le mantsi go kolobetsa; fa e le go re e ne e dirwa fela ka go fafadiwa ka metsi, ka jalo re ka bo re tlhoka fela kgamelo nyana ya go kolobetsa batho ba le bantsi. Batho ba ne ba thologela felong leno, mo nokeng ya Joretane go kolobediwa, go na le Johane a ya kwa go bone ka botlolo-nyana ya metsi.
- Jeso le e ne, o ne a kolobediwa ke Johane mo nokeng yone e no ya Joretane: "Ya re Jeso a sena go kolobediwa, a tswa mo metsing ka bonako" (Matheo 3:13-16). Kolobetso ya Jeso go mopepeneneng go re ke ka go inelwa ka fa tlase ga metsi – "a tswa mo metsing" fa a sena go koloba. Lebaka le lengwe la go koloba ga Keresete, ke go tlhoma sekai, go re go senne ope yo a

reng o sala morago Jeso a sa kope sekai sa gagwe sa go kolobediwa ka go nwetswa ka fa tlase ga metsi.

- Ka mokgwa o o tshwanang, Filipo le modiredi wa Moithiopia “ba fologela kwa metsing.... a mo kolobetsa. Ya re ba tswa mo metsing....” (Ditiro 8:38,39). Gopola go re modiredi yo no wa Moithiopia o kopile go kolobediwa fa a bona mogobe wa metsi: “Bona metsi ke a le; ke kgorelediwa ke eng go ka kolobediwa?” (Ditiro 8:36). Go a itsege fa motho a ka se tseye loeto lo loleele jana go se metsi a go nwa mo go ene, gongwe botlolo eo e nang le metsi, go a dirisa mo loetong, fa e le gore go ne go tlhokega go fafatsa phatla, ba ka bo ba dirile jalo, go sa tlhokagale mogobe go ka kolobediwa. Mme modiredi yo no wa Moithiopia o tlhalogantse fa go tlhokega metsi ao a ka kgonang go tsena ka fa tlase ga o ne go ka kolobediwa, ke ka moo fa a bona mogobe a neng a kopa go kolobediwa.
- Kolobetso ke go bipiwa ‘lebitla’ (Bakolose 2:12), eo e kaang go khurumediwa gotlhelele.
- Kolobetso e kaiwa e le go “tlhapisiwa dibe” (Ditiro 22:16). Nako ya boipobolo e tshwantshanngwa le go ‘tlhapa’ mo go Tshenolo 1:5; Tito 3:5; 2 Petoro 2:22; Bahebere 10:22 jalo le jalo. Puo e no ya “tlhapo” e bapisiwa le kolobetso ka go tsena ka fa tlase ga metsi, e seng ka go fafadiwa ka metsi.

Go ditemana di le dintsi go tswa mo kgolaganong e kgologolo tseo di bontshang fa go amogela go direla Modimo go ne go ikaegile mo go tlhapeng pele ga motho a ka atamela Modimo.

Baruti ba ga Moshe ba ne ba tshwanetse go tlhapa gotlhelele mo bateng eo e neng e bidiwa ‘laver’ pele ba atamela tirelo Modimo (Lefitiko 8:6; Ekesodu 40:32). Baiseraele ba ne ba tshwanetse go tlhapa go kgona go itsheka gape morago ga go

itshekolola (Doiteronomio 23:11), leswe kgotsa go itshekolola goo go ne go emetse sebe.

Monna mongwe a itsege ka leina la Naamane wa moditshaba, yo a neng a tshwerwe ke bolwetse ba lepera, mme a lopa thuso ya Modimo wa Iseraele. Ka e ne e le setshwantsho sa motho yo o aparetsweng ke sebe, ka e bi le e le moditshaba. Go fodisiwa ga gagwe, go ne ga tlhokega go re a ye go kolobediwa kgotsa go nwela mo metsing a noka ya Joretane. Kwa tshimologong o bone seno se le botlhofo, a palelwa ke go amogela, ka a ne a gopotse fa Modimo o tla batla go re a dire sengwe sa dikgakgamatso, gongwe go romiwa go ya kwa nokeng tse di tlotlegang go na le ya Joretane. Ka mokgwa o o tshwanang, le rona, re ka nyatsa go diragatsa tiro e e botlhofo jaana, eo e batlang fela go tsena ka fa tlase ga metsi, e le yone e ka re bonelang pholoso. Goa gogela go akanya ka ditiro tsa rona di ka re tlišetsa pholoso, kgotsa kamano ya rona le kereke tse dikgolo ka maloko a le mantsi, mme re akanye fa bontsi bo ka se nne phoso, fela, fa e le tiro e nnye e, ai, ga e nkgotsofatse. Tseo ke dikakanyo tsa setho, tseo di tletseng boikgogomoso, ke seo kgosi Naamane a neng a se ithuta, ke seo le rona re lekang go re o se lemoge. Boikgantsho ba matlho a rona, bo ka dira go re re efoga mpho eo e beilweng fa pele ga matlho a rona, ka re sa dumele fa go le sengwe seo se ka tswang kwa Nasareta, toropo eo e nyatsegileng, eo mogolodi a tla tsalwang go tswa go yone, e bong Jeso. Kgang ke eo bagaetsho, Modimo o re lopa go ikamanya le tsholofelo ya boammaaruri ya Iseraele. Naamane fa a sena go koloba “go nwela” mo metsing a noka ya Joretane nama ya gagwe “ya boa, ya tshwana le nama ya mosimanyana, a itsheka” (2 Dikgosi 5:9-14).

Jaanong re solofela fa go sa belaetse fa kolobetso e kaa go nwela ka fa tlase ga metsi go khurumetsa yo a kolobediwang, mme e tla morago ga go tlhaloganya molaetsa wa efangele. Thuto e no ya Baebele ka ga Kolobetso, ga e tlhagise maemo a motho yo a kolobetswang. Kolobetso, e leng go khurumetswa ke metsi morago ga go tlhaloganya molaetsa wa efangele. Ka kolobetso e ikaegile mo kitsong ya efangele pele motho a

koloba, re rotloetsa go kolobediwa ke modumedi yo mongwe, yo o dumelang go tshwana le mokolobediwa, yo o ka tlhotlhomisang fa kitso eo o kolobediwang mo go yone e nepagetse go ya ka efangele ya Keresete. Ka jalo, fela fa o dumela o ka kolobediwa.

10.3 Bokao ba Kolobetso

Lebaka lengwe la kolobetso ka go nwetswa ka fa tlase ga mesti, go bontsha go tsena ga rona mo lebitleng – re ikamanya le loso la ga Keresete, gape, re bontsha ‘loso la rona’ re swela bophelo ba rona ba kgale, bo bo fetileng go tloga ka kolobetso, bophelo bo, e neng e le bophelo ba sebe le tatlhego. Fa re tswa ka fa tlase ga metsi a kolobetso, go re amanya le tsogo ya ga Keresete, go re neela tsholofelo ya go tsogela bophelong bo bo sakhutleng, fa Jeso a tla, gape, re solofela go phela bophelo bo bosha, re fenywa ka se mowa sebe ka ntlha ya phenyo ya ga Keresete, e bong phenyo ya go fenywa loso, ka go dira jalo a tsoga mo baswing.

“Kampo a ga lo itse gore rona rotlhe ba re kolobeleditsweng Keresete Jeso, re kolobeleditswe loso lwa gagwe? Ke go re, re fitlhilwe nae ka kolobetso gore re swe, re tle re tsamae mo bophelong bo bosha, jaaka Keresete le ene a tsositswe mo baswing ka kgalalelo ya ga Rara; gonne fa re kopantswe nae go tshwana le loso la gagwe (ka Kolobetso), le tsogo ya gagwe re tla tshwana nayo” (Baroma 6:3-5).

Ka gonne pholoso e kgonagala fela ka loso la ga Keresete le tsogo ya gagwe, go botlhokwa thata go ikamanya nae ka go dira tseno fa re solofela go pholosiwa. Go swa ga tshwantshiso le go tsoga le Keresete, tseo re di newang ka go kolobediwa, ke tsela fela eo e le nosi eo e neilweng go ka phologa. Go botlhokwa go ela-tlhoko go re go fafadiwa ka metsi ga go re neye seo go koloba ka go nwela ka fa tlase ga metsi go re se naang. Ka nako ya kolobetso, “motho wa kgale (ditiro tsa rona tsa bophelo ba kgale) di a bapolwa” mmogo le Keresete mo sefapaanong (mokgorong) (Baroma 6:6); Modimo “o re

phedisitse le Keresete” fa re koloba (Baefeso 2:5). Le gale, re santsane re na le nama ya botho ka nako ya kolobetso, ka jalo, ditakatso tsa nama, di tla tswelela go tlhagelela ka nako dingwe. ‘Papolo’ ya nama ya rona ka jalo, go raa go re ke selo modiro, eo e simologang fela ka nako ya kolobetso, ke ka moo Jeso a neng a bolelela badumedi go re: Fa mongwe a rata go ntshala morago, a a itlogele, a sikare sefapaano sa gagwe ka letsatsi le letsatsi, a ntshale morago” jaaka go ne gontse fa mokoloko wa batho ba ne ba mo setse morago a ya kwa ‘Calvary’ (Luka 9:23; 14:27). Ka bophelo ba papolo ya boammaruri ya ga Keresete e se bonolo go ka e obamela, re ka gomodiwa ke boitumelo ba go amanngwa le tsogo ya ga Keresete ka kolobetso.

Keresete o tlisitse “kagiso ka madi a sefapaano sa gagwe” (Bakolose 1:20) – “Mme kagiso ya Modimo e e fetang tlhaloganyo yotlhe” (Bafilipi 4:7). Mabapi le seno, Jeso o solofeditse, a re: “Ke lo tlogelela kagiso, ke lo naya kagiso ya me. Ga ke lo nee jaaka lefatshe le naya (kagiso)” (Johane 14:27). Kagiso e no eo e neelwang ke Keresete, e re fenyetsa mathata ao a re aparetseng ka go ikamanya nae phatlalatsa, e bong Keresete yo o bapotsweng: “gonne kgomotso e re ntsifaletse ka Keresete, jaaka dipogiso tsa ga Keresete le tsona de re ntsifaletse” (2 Bakorinthe 1:5).

Gape go kgololesego ya go itse fa tlhago ya rona ya nama e sule, ka go rialo, Jeso a phela le rona, mme a na le rona mo mathateng otlhe ao a re tlhagelang. Moapostolo Poulo, o ne a bua ka ga maitemogelo a gagwe ka ga seno, mo bophelong ba gagwe bo bo neng bo tletse ditiragalo, a re: “ke bapotswe mmogo le Keresete. Ke a phela, mme ga e tlhole e le nna, ke Keresete yo o phelang mo gonna, mme a se ke se phelang jaanong mo nameng ke se phela ka go dumela mo go Morwa Modimo yo o nthatileng, a ba a ineela losong ka ntlha ya me” (Bagalatia 2:20).

“Ke ona (metsi) a le lona a lo pholosang ka jeno kolobetsong.....ka tsogo ya ga Jeso Keresete” (1 Petoro 3:21), ka gonne kamano ya rona le tsogo ya ga Keresete, go tsogela

bophelong bo bosakhutleng, e tla tshwana le ya ga Jeso mo tlang a tlang, go le jaalo re na le go amogelwa ke e ne. Ke ka go amana nae mo tsogong e no, mme morago re tla bona pholoso. Jeso o ne a tlhalosa seno ka mafoko ao a leng botlhofo go a tlhaloganya: “e re ka ke phela, le lona lo tla phela” (Johane 14:19). Poulo nae a re: “Gonne fa re ne ra ruanngwa le Modimo ka loso lwa Morwaa-ona.... re tla pholosiwa bogolo jang ne ka bophelo ba gagwe” (tsogo; Baroma 5:10).

Kgapetsa –kgapetsa go gatelelwa go re: ka go ikamanya le loso la ga Keresete le dipogo tsa gagwe ka kolobetso, le bophelo ba rona morago ga go koloba, kwa bokhutlong re tla nna le seabe mo tsogong ya gagwe eo e galalelang:

“Fa re sule nae (Keresete), re tla phela nae; fa re itshoka (mo ditshotlegong), re tla busa nae” (2 Thimotheo 2:11,12).

“re tsamaya re ntse re apere go swa ga Jeso, mo mebeleng gore le go phela ga Jeso go bonale mo mebeleng ya rona....ka re itse gore ona o o tsositseng Morena Jeso, le rona o tla re tsosa le Jeso” (2 Bakorinthe 4:10,11,14).

Poulo o ne a na “le go kopana nae (Keresete) mo dipogong tsa gagwe (tsa bophelo ba gagwe) ka go dirwa yo o tshwanang le loso la gagwe; e tle e re gongwe ke fitlhe mo tsogong ya baswi” (Bafilipi 3:10,11 bapisa le Bagalata 6:14).

10.4 Kolobetso le Pholoso

Kolobetso eo e re amanyang le loso la ga Keresete, bokao ke go re: ke ka kolobetso fela, re ka bonang go itshwarelwa ditlolo tsa rona. Re “..... fitlhlilwe nae (Keresete) ka Kolobetso. Lo bile lo tsositswe nae ka go dumela mo thateng ya Modimo o o mo tsositseng mo baswing..... le lona ba lo neng lo sule ka ditlolo ..... o lo phedisitse nae, wa re itshwarela ditlolo tsotlhe” (Bakolose 2:12,13). Jaanong “lo tlhapisitswe..... ka leina la Morena Jeso Keresete” (1 Bakorinthe 6:11) – ke go re: go kolobetswa mo leineng la Jeso, ke tsela eo dibe tsa rona di

tlhapiwang ka teng. Seno se ne se tshwantshisiwa mo molaong wa ga Moshe, mo bukeng ya Numeri 19:13, foo, mongwe le mongwe ba sa tlhapeng bolelo ba bone, ba ne ba tshwanelwa ke go swa. Re bontshitse mo **Thutong ya 10.2** ka mokgwa oo, kolobetso e tlhatswang dibe ka teng (bapisa le Ditiro 22:16). Tlhaloso ya badumedi ba tlhapa dibe tsa bone mo mading a ga Keresete, ke go re ba dira jalo ka go kolobediwa (Tshenolo 1:5; 7:14; Tito 3:5 e bua ka ga seno jaaka “ba tlhatswitse diaparo tsa bone”, ke go re: “go tsalwa ka metsi” ka nako ya kolobetso [Johane 3:5]).

Ka go ela-tlhoko dintlha tseno, re tla tlhaloganya tsibogo ya ga Petoro mo potsong eo a ileng a e bodiwa, “Re ka dirang? (go bona pholoso) karabo ya nna go re: “Tlhabologang, mme a mongwe le mongwe wa lona a kolobediwe ka leina la ga Jeso Keresete go bona boitshwarelo ba dibe tsa lona” (Ditiro 2:37,38). Go Kolobetswa mo leineng la Keresete, ke go bona boitshwarelo ba dibe; kwantle ga kolobetso ga gona boitshwarelo ba dibe, ka go rialo, bao ba sa kolobediwang ba tla bona tuelo ya sebe – e bong loso (Baroma 6:23). Ga go pholoso epe, kwa ntle ga leina la Jeso (Ditiro 4:12), mme re ka nna le seabe mo leineng leo, fela, ka go kolobediwa mo go lone. Lebaka leno, le raa go re: bao e seng ba tumelo ya bokeresete, ba ka se kgone go gogela mongwe kwa pholosong. Ga go moithuti o pe wa Baebele yo o ka dumelang seo; ntlha ya go re: katoliki le bangwe ba ditumelo tsa mofuta oo, ba dumela fa go kgonagala, ke pono eo e utlwisang botlhoko, ka ba ikgatholosa thuto ya dikwalo tse di boitshepo.

Tsogo ya ga Keresete, a tsogela bophelo bo bo sakhutleng, ke sesupo sa phenyo ya gagwe ya sebe. Ka kolobetso re ikamanya le seno, ka jalo, go buiwe ka ga rona, jaaka bao ba tsositsweng mmogo le Keresete, sebe se sa tlhole se na le maatla mo go rona, jaaka se sa tlhole se na le maatla mo go e ne. Ka kolobetso re: “golotswe mo boleong ....gonne bolelo ga bonke bo lo laola” morago ga kolobetso (Baroma 6:18,14). Le gale, morago ga kolobetso, re tswelela go leofa (1 Johane 1:8,9); sebe santsane se kgona go re dira makgoba a sone gape

fa re fura lela Jeso. Ka jaalo, ga jaana re amana le loso la ga Keresete le dipogisego tsa gagwe, fela, kolobetso gape e re amanya le tsogo ya ga Keresete, eo re solofelang re tla e bona motlhang a tlang.

Fela ka setshwantsho, re gololegile mo sebeng. “Yo o dumelang, a ba a kolobediwa, o tla pholosiwa” (Mareko 16:16) motlhang Jeso a boelang la bobedi mo no lefatsheng. Pholoso ga e diragale ka pele morago ga kolobetso, mme ka nako ya katlholo, kwa sedulong sa katlholo (1 Bakorinthe 3:15). Botlhokwa ba katlholo bo tla bo bo sa tlhokagale, fa e le go re: go amogelwa pholoso morago ga kolobetso, kgotsa morago ga go swa. “yo o itshokelang bokhutlong, ene o tla pholosiwa” (Matheo 10:22).

Le morago ga kolobetso ya gagwe, Poulo (le Bakeresete botlhe) ba ne ba lebagana le ntwaga ya go lwela pholoso, kgaatlhanong le boleo bo bo mo go bone (Bafilipi 3:10-13; 1 Bakorinthe 9:27); Poulo o ne a bua ka tsholofelo ya bophelo bo bosakhutleng (Tito 1:2; 3:7; 1 Bathesalonika 5:8; Baroma 8:24) mme rona re nne bao ba “ruang pholoso boswa?” (Bahebere 1:14). Kwa sedulong sa katlholo, basiami ba tla newa bosasweng (Matheo 25:46). Botlhale ba ga Poulo, bo Modimo o bo mo neetseng, bo phatsima gotlhe mo lekwalong la gagwe go ya go Baroma 13:11 – o tlhalosa go re: morago ga go kolobediwa re ka solofela go itse fa tsatsi lengwe le lengwe, leo re itshokelang matlhoko a lone le feta, ke letsatsi gaufi le go boa la bobedi mo no lefatsheng ga ga Keresete, ka go rialo, a re itumeleng gonne re itse go re: “pholoso e re atametse jaanong bogolo go jale fa re simolola go dumela”. Ka go rialo, a tlhalosa fa pholoso ya rona re ise re ifitlhelele jaanong, mme e tla bonwa mogang Jeso a tlang. Pholoso e na le maparego; re tla pholosiwa fa re tshegetsa tumelo ya boammaaruri ka nako tsotlhe (Bahebere 3:12-14), fa re gopola dithuto tsa ntlha tseo e leng motheo wa efangele (1 Thimotheo 4:16; 1 Bakorinthe 15:1,2), le fa re dira kgotsa re diragatsa dilo tseo, tseo di tsamaisanang le tsa tsholofelo e kgolo e no (2 Petoro 1:10).

Lereo la segerika leo le fetoletsweng “go pholosiwa” ke leo le dirisitsweng mo puong ‘pheteletsa’, leo le bontshang fa pholoso e le tiro modiro (on-going process), eo e diragalang mo go rona ka go tswela ga rona go obamela efangele. Ke ka moo badumedi go buiwang ka ga bone go twe: rona “ba re pholosiwang” ka ntlha ya go tsibogela ga rona go mafoko a efangele (1 Bakorinthe 1:18; dikai tse dingwe tsa thuto e no ya tswelelo di mo go Ditiro 2:47 le 2 Bakorinthe 2:15). Lereo le no la segerika “lo pholositswe” le dirisitswe mo puo eo e fitileng, le tsibogela fela tsogo eo e fitileng ya ga Keresete, e le gore ka go swa ga gagwe mo sefapaanong (mokgorong) o butse tsela, a diragatsa go re go kgonagale go bona pholoso, ka go ikamanya nae ka kolobetso (2 Timotheo 1:9; Tito 3:5).

Tsotlhe tseno, di tlhagisiwa jaaka sekai, ke ditiro tsa Modimo ka setshaba sa Iseraele wa tlhago, seo e leng motheo wa Modimo le Iseraele wa se mowa, ke go re Badumedi. Setshaba sa Iseraele se ne sa tswa kwa Egepeto, eo e leng sekai sa lefatsheng la nama le ditumelo tseo di latlhegileng, maemo ao re amanngwang nao, le pele ga go kolobediwa ga rona. Baiseraele ba tswela go tshela lewatle le lekhbidu, ba tsamaya le sekaka sa Sinai go tsena kwa lefatsheng la tsholofetso, foo ba ileng ba tlhlongwa jaaka puso ya Modimo. Go tlola ga bone ga lewatle le lekhbidu go tshwantsha kolobetso ya rona (1 Bakorinthe 10:1,2); eo e leng loeto mo sekakeng sa maphelo a rona, le Kanana eo e leng bogosi ba Modimo. Juta t. 5 e tlhalosa ka bontsi-ntsi ba bone bao ba ileng ba nyelediwa ke Modimo ka nako ya loeto kwa sekakeng: “Morena a sena go golola morafe kwa lefatsheng la Egepeto, a boa a nyeletsa bone ba ba se kang ba dumela”. Ka go rialo, Iseraele e ne ya “pholosiwa” go tswa kwa Egepeto, fela jaaka botlhe bao ba kolobeditweng ba “pholosiwa” mo sebeng. Fa mongwe wa Baiseraele bao a ka bodiwa potso go twe: a “o pholositswe?” tsibogo ya bone e ka bo e le “Ee”, fela seno, se ka bo se sa kae go re ba pholositswe gotlhe-lele.

Fela ka o ne mokgwa oo Iseraele eo e neng ya fetolela dipelo tsa bone gape kwa Egepeto (Ditiro 7:39) ba boela gape

kwa bophelong ba go kgatla nama le ditumelo tsa boheitane, le bao ba “pholositsweng” mo sebeng ka go kolobediwa, le bona ba ka kgeloga ba fetogele maemo ao a galalelang ao pele ba neng ba le mo go ona. Kgonagalo ya go dira tseo di tshwanang le Iseraele wa tlhago kwa sekakeng di tlhalosiwa mo go 1 Bakorinthe 10:1-2, Bahebere 4:1,2 le Baroma 11:17-21. Go dikai di le dintsi mo dikwalong tsa bao ba neng pele ba “pholositswe” mo sebeng ka go kolobediwa, mme morago ba kgeloga, ba wela mo maemong ao a tlhalosang fa ba tla go nyelediwa ka nako ya go boa ga Keresete (sekai: Bahebere 3:12-14; 6:4-6; 10:20-29). Thuto ya go re: “fa mongwe a pholositswe, o nnela ruri a pholositswe” ke thuto fela ya maikutlo ya ba reri ba ‘evangelical’ eo e senolwang ke ditemana tsa mofuta o no-thuto fela ya go kgotsofatsa maikutlo a nama.

Fela jaaka dilo tsotlhe, selekanyo seo se itekanetseng se a tlhokagala go batlisisa tekanyetso ya go “pholosiwa” ga rona ka kolobetso. Go diragatsa fela tiro ya kolobetso, ga goa tshwanna go bonwa fela e le tshono ya go ka pholosiwa – mme e le kgonagalo e e botoka go bona “pholoso”, fa o e bapisa le go sa kolobediwe, ka gonne fa o sa kolobediwa tshono eo ya go phologa e nyeletse kgotsa ea nyelela. Ka “gonna mo go Keresete” ka kolobetso, re pholositswe ka tsholofelo ya go pholosiwa; re na le tsholofelo eo e tletseng ya go amogelwa mo pusong ya Modimo, fa re tswela go aga mo go Keresete, fela jaaka re ntse fa re tswa mo metsing a kolobetso. Ka nako nngwe le nngwe morago ga kolobetso, re tshwannwa ke gonna le tsholofelo eo e ikobileng, go re re amogelwe mo pusong ya Modimo, mogang Jeso a tlang. Ga re ka ke ra ipetsa dihuba, “re tlile gonna teng?”, ka gonne ditiro tsa bophelo di itsiwe ke mmopi, re ka kgeloga tsatsi leo le latelang; ka jalo thapelo go mothata-yotlhe e ka re tiisa go kgotlelela tsela eno e tletseng mekonyana.

Re tshwanetse go iteka ka bojotlhe ba go kgona ga rona, go tlhokotsa segakolodi sa rona, sa kamano ya rona le Modimo ka nako ya go kolobediwa ga rona. Kolobetso ke “go kopa segakolodi se se siameng” (1 Petoro 3:21); mokolobediwa o

kopa (ka go solofetsa) go tshegetsa segakolodi se se siameng le Modimo. Ka kolobetso e le botlhokwa go re neela tshono ya go bona pholoso e kgolo eo e bonwang ka Keresete, re tshwannwa ke go tlhokomela go se neele kakanyo ya go re ka tiro e le nngwe e no ya kolobetso, re tla bo re pholositswe. Re bontshitse mo nakong eo e fitileng go re: go tswelala gona le kabelano le go bapolwa ga Keresete go le botlhokwa: “Fa motho a sa tsalwe ka metsi le Mowa, ga a ka ke a tsena mo pusong ya Modimo” (Johane 3:5). Fa re bapisa seno le 1 Petoro 1:23, e bontsha go tsalwa ga mowa, goo go diragalang morago ga go kolobediwa, go kaiwa go gola ga rona go senene, goo go diragalang ka lefoko la mowa. Pholoso ga e tlisiwe fela ke kolobetso: ke tiro eo e tlisiwang ke boutlwelo-botlhoko (Baefeso 2:8), tumelo (Baroma 1:5) le tsholofelo (Baroma 8:24), gareng ga tse dingwe. Go dikganetsanyo mo bokereseteng, ka nako dingwe mongwe o utlwa go twe pholoso e bonwa fela ka tumelo fela, ka go rialo, “ditiro” di tshwana le kolobetso ga di botlhokwa. Fela, Jakobo 2:17-24 e tlhalosa ka mokgwa o o tlhapileng, go bontsha fa kakanyo ya mofuta o no, e le eo e fosagetseng go farologanya tumelo le ditiro; tumelo ya boammaaruri, sekai: mo efangeleng, e tlhalosa fa tumelo ya nnete e tshwanetswe ya sa lwa morago ke ditiro tseo di bonagalang, sekai e leng go kolobediwa. “Motho o siamisiwa ka ditiro, e seng ka tumelo fela” (Jakobo 2:24). Mo dikolobetsong di le mmalwa tseo di diragetseng, modumedi o ne a botsa go re ke “dire” eng go bona pholoso; karabo ka nako tsotlhe go gatelelwa go kolobediwa (Ditiro 2:37; 9:6; 10:6; 16:30). ‘Go dira tiro’ ya go koloba ke sesupo se se botlhokwa sa tumelo ya rona, ya pholoso ya efangele. Tiro ya go re pholoso e se tse e konoseditswe ke Modimo le Keresete, fela rona, re tshwannwa ke go “dira ditiro tse di tshwanetseng boikwatlhao” le go dumela seno (Ditiro 26:20 bapisa le Mareko 16:15,16).

Re bontshitse mo nakong eo e fitileng go re puo ya go tlhatswa ga dibe e kaa: boitshwarelo ba Modimo go rona, ka ntlha ya go apara (kolobetswa) Keresete. Mo ditemaneng tse dingwe, go buiwa ka go tlhapiwa ga dibe tsa rona ka tumelo le go sokologa (ditiro 22:16; Tshenolo 7:14; Jeremia 4:14; Jesaya

1:16); mo go tse dingwe, Modimo o bonwa e le O na o tlhatswang dibe tsa rona (Hesekiele 16:9; Pesalome 51:2,7; 1 Bakorinthe 6:11). Seno se tlhalosa sentle go bontsha fa rona re le batho, re ka dira bontlhanngwe ba tshimologo ya go pholosiwa, e leng go kolobediwa, Modimo o tla tlhatswa dibe tsa rona. Ka jaalo ‘Tiro’, ya go koloba ke kgato e e botlhokwa, go amogela efangele ya Modimo ya boutlwelo-botlhoko, eo re e solofetswang go tswa mo lefokong la O na e bong Baebele.

Go Dumela mo Tirisong 18: Go Tlhomama ga Pholoso

‘Dr Rene Allendy’ e ne e se motho yo a itebeletseng fela, ngaka eo e tshepagalang yo o neng a tshola ‘diary’ ya gagwe go fitlha bokhutlong ba loso la gagwe le le setlhogo (*Journal d’un medecin malade*, “Diary of a sick physician”). Fa a ne a swa, go sa lebelelwe botho ba gagwe bo bo ‘siameng’ bo a bo phedileng, a felela a sa dumele mo boikanyegong ba batho. Ke botsa wena mmadi: fa o lebagane le loso, o na le eng? Mokeresete wa boammaaruri o tshwanetse go araba potso eno ka tshepo.

NETEFATSO MORAGO GA E NNGWE

Boitumelo kgotsa thato ya Rara wa rona yo o lorato ke gore rotlhe re nne le seabe mo Pusong ya Gagwe (Luka 12:32), boitumelo boo kgotsa thato eo e tlhageletse ka sefapaano sa ga Jeso (Jesaya 53:10). Modimo ga o fetoge, e bile ga o tlotle batho go ya ka maemo a bone. O batla re nna gone. Ke ka moo O re neetseng Morwa Ona go re swela. Gontse fela jalo. Dikeletso tseo re nang natso mo no lefatsheng, jaaka batsadi, baratani, ke ditlhasedi tsa go eletsa go utlwelwa botlhoko ke Modimo. Ke keletso eo ka yone a latlhegetsweng ke Morwa Ona yo o bapotsweng. Morena ka boena o itsitse go sa dumeleng ga rona, mme a re kgothatsa ka gore: “seboifeng letsomanenyana; gone go natefetse Rraeno, go lo naya Puso”. Ditsholofetso tsa Modimo di a ikanyega; di ikanyega thata mo e bileng e kete di setse di diragetse. Ke ka moo testamente e ntsha gantsi e bua, fa re setse re amogetse bophelo bo bosakhutleng ga jaana, le ge go

ya ka kakanyo tsa rona go ise go diragale jalo sefatlha-matlho. Ditiro 7:17 e bua ka nako ya “sebaka sa tsholofetso” se atamela – se atametsa ‘tsholofetso’ go tla ‘botlalong ba tsholofetso’, ditsholofetso tsa Modimo di tshepegile go tla botlalong. “Ke ka moo e rileng Modimo o rata gagolo go supetsa baja-boswa ba tse di solofeditsweng bosafetogeng ba boikaelelo ba ona, wa di tiisa ka maikano: gore.....re nne le kgomotso e kgolo, re itshwarelele ka tsholofelo e e beilweng fa pele ga rona, e re nang nayo jaaka setsetsepelo sa mowa se se tlhomameng, se se sa tshikinyegeng,” (Bahebere 6:17-19). Fa tsholofelo e le setsetsepelo sa mowa, motheo wa dikakanyo tse di mo teng ga rona ke tiisetso ya se segolo tota. “tshegetso ka phutologo ya maikutlo le poko ya tsholofelo” ke maitlamo a ntlo / ba losika la Jeso (Bahebere 3:6). Ke bonnete ba tsholofetso eo re e solofelang mo Modimong, eo e re tlisang gaufi le Ona, kwa ntle ga totobatso eno, re ka nna jang le kamano le Rara, eo a e re solofetsang (Bahebere 7:19)?

Fa Morena a ne a ruta gore: “bophelo bo gaisa dijo tseo re itapisang ka tsone gompieno (Luka 12:23), le “mmele [o re tla o amogelang] o gaisa diaparo”, O tlhalosa fa tsholofetso ya bophelo bo bosakhutleng, bophelo, e leng bona fela bophelo bo botlhwatlhwa go ka bonwa, bo tshwannwa ke gona tseo dikakanyo tsa rona di tletseng keletso ya go bo bona, go nale go lwela gona le ditharabololo go mathata a rona a nakwana a bophelo. Go sa tshwenyegeng ka dijo, dino le diaparo, tseo Modimo o tla re rebolelang tsone, ke kgoelelo ya fa A ne a neela bana ba Iseraele dijo le diaparo mo loetong la bone kwa sekakeng go ya fatsheng la tsholofelo. Gape, ka puo ya Morena, e re rotloetsa gore re: “Bogolo re batle puso ya gagwe, mme dilo tsotlhe tse lo tla di okelediwa....se boifeng, letsomanenyana; gonne go natefetse Rraeno go lo naya puso” (Luka 12:31,32). Fa e le go rata ga Modimo gore naa puso ya Ona, go raa gore o tla re tlamela ka ditlhokego tsotlhe go fitlha nako eo e tla botlalong. Bonnete ba rona gona gona, gore imolola mathata a go eletsatsa khumo tsa lefatshe leno, fa re bapisa le bao ba senang tsholofelo eno.

Tsholofelo ya rona gonna teng mo pusong eo, ke seitsetsepelo sa rona go di pharabobe tsa bophelo. “Mme e rile go bonala bopelontle ba Modimo, Morepholosi, le go rata batho ga ona, wa re pholosa, ... gore e tle e re fa re sena go siamisiwa ka bopelotlhomogi ba ona, re nne barua-boswa ba bophelo bo bo sa khutleng bo re bo solofelang. Lefoko leo ke le le ikanyegang. Mme ke rata gore dilo tseo o di bolele ka tlhomamo gore ba ba dumetseng mo Modimong ba tlhoafalele go dira ditiro tse di molemo” (Tito 3:4-8). Go tshepa, le go rotloetsa badumedi ba bangwe e ne e tshwanetse gonna dijo tsa semowa tseo bakaulengwe le bo kgatsedie Moreneng, ba neng ba tshwanetse go fepiwa ka tsone. Mme tshepo eno, e ne e tshwanetse gonna motheo wa go gola ga kereke ‘ecclesia’ jaaka tokololo nngwe le nngwe ya yone e gola mo go itseng Keresete.

Kwa bokhutlong Modimo o re neela keletso ya rona e kgolo. Iseraele kwa sekakeng “ba bile ba nyatsa lefatshe le le eletsegang, ba se ka ba dumela lefoko la ona” la tsholofetso, gore ba tle ba kgone go le rua (Pesalome 106:24). Ba ne ba sa eletse go le rua, ka ntlha ya seo, ba seka ba le rua. Iseraele mo ntlheng tse pedi ya seka ya le eletsa go le rua, ka go dira jalo ba nyatsa Modimo wa bone (Numeri 14:11, 23, 31). Maitsholo a rona, re batla kgotsa re sa batle go rua puso ya Modimo, a bontsha maikutlo a rona mo Modimong. Seno se nale ditlamorago tse di kgolo. Pesalome 107:30 ka mokgwa o o tshwanang e bua ka fao bao ba tshepagalang ba amogelang tseo ba di eletsang. Botlhe bao ka boammaaruri ba itumelelang go bonala ga Morena – ka tsotlhe tseo di amanang le tsa bophelo le tumelo – ba tlile go amogelwa (2 Timotheo 4:8). Gape Iseraele e ne e sena keletso eo e tibileng go tsena mo pusong ya Modimo, fa o bapisa le keletso eo Joshua le Kalebe ba neng ba na nayo. Goreng bane ba sena keletso eno? Go botlhokwa gore re tlhaloganye mabaka a go sa nneng le go eletsa go tsena mo pusong eno, goreng ba paletswe ke kgwetlho eno – Go tlhaloganya seno go tla re thusa gore re tile go dira phoso eo ba e dirileng (Baroma 15:4). Kwa tshimologong ba ne ba batla go boela kwa Egepeto, gape ke boammaaruri gore ba ne ba itshenkela tulo go phela mo go yone kwa sekakeng (Pesalome

107:4). Ba ne ba batla go tlhoma metlaagane gona kwa sekakeng, fa bantse ba kgarakgatsega. Ba ne ba sa batle go boela Egepeto, ba ne ba sena keletso ya fatshe leo le solofeditsweng, le le sa itsagaleng.....ka go rialo, ba batla go tlhoma-metlaagana le gonna gona kwa sekakeng. Go ka senne jalo ka ga rona. A re itumeleleng tsela go ya kwa pusong, e katswe mekgwa ya bokeresete eo e tlwaelegileng e re itumedisa ..... re kgotsofadiwa ke yone, tsotlhe tseo di ka be di tlisiwa ke go tlhoka kitso e e tletseng, ya tsela eo e yang kwa pusong eo. Rea golo gongwe re sa go itseng. Bophelo ba mokeresete ke bophelo bo bo re disang go ya bokhutlong, bokhutlo boo e leng kwa pusong. Fa re dumela ka boammaaruri fa re tla nna gona, re tla phela maphelo ao a phatsimang kakanyo eo e tletseng kitso ya tsela go ya teng, le maikaelelo a go bontsha fa re ya teng.

MAIKAELELO A RONA

Tsotlhe tseno di tlhagisa potso eo e reng: Goreng ke batla gonna teng mo Pusong ya Modimo? Ke eng seo se dirang gore seno e nne keletso eo e di fetang tsotlhe go e amogela? Dafita o ne a lopa go “etelwa ka thuso ya gago, gore ke jese matlho ka go leba letlhogonolo la baitlhaolelwi ba gago, ke be ke thabele boitumelo ba setshaba sa gago” (Pesalome 106:4,5).

Poulo nae a re: go bona Bathesalonika ba le mo pusong ya Modimo e tla gonna kgalalelo ya gagwe le boitumelo ba gagwe ka tsatsi leo. Ka bobedi banna bano ba ne ba nale pono e kgolwane go na le go bona fela. Fa fela, keletso ya rona e le gonna gona, le go bona bophelo bo bosakhutleng, le go phela sentle ....seno, e tla bo e se fela go itebelela go go tseneletseng, goo go latlhegetsweng ke pono e kgolwane go gaisa ya go eletsa gonna teng. Re tla rata gonna teng mme ga e kitla e nna fela yona keletso eo, e e di fetang tsotlhe gonna teng. Fela, fa re lebelela ka pono e kgolwane, re atolosa pono ya rona, re tla simolola go rapelela puso gore e tle, gore tsotlhe tseo di amanang le leina la Modimo di diragale di galalediwe; ka gonne re batla go bona bakaulengwe ba rona koo, mo pusong ya Modimo; ka gonne re batla go natefelwa mmogo le Morena, re natefelwa ke boitumelo mmogo le bakaulengwe ba rona mo

pusong ya Morena. Dilo tseno di farologane le dikakanyo tsa kgale tsa go ipholosa tseo re nang natso, tseo re ka ditlhagisang ka ntlha ya keletso ya rona go tsena mo pusong eno ya Modimo. Ka go rialo, fa maitlhommo a rona a siame, go batla gonna mo pusong, seno e tla gonna keletso ya rona eo e fetang tsotlhe; mme ka jalo re tla go newa keletso tsa pelo tsa rona. Ee, go tla re diragalela, ka gonne lefoko la Modimo le solofetsa tsotlhe tseno.

Boutlwelo-botlhoko ba Modimo bo totobatsa pholoso ya rona. Fela, re fitlhela go le thata go dumela seno-gore, Nna le dipelaelo le dipoifo tsotlhe tsa me, ke tla go amogelwa gone, ke nna gona mo pusong ya Modimo. Baiseraele ba ne ba bolelelwa fa ba neetswe lefatshe (bapisa le: Pholoso) “Ga se ka ntlha ya tshiamo ya gago.....Gonne lo morafe wa dithamo tse di thata” (Doiteronomio 9:5,6). Mafoko ano a tswelediwa gape mo go Tito 3:5 a bolelela Iseraele e ntsha ya semowa: “wa re pholosa, e seng ka ntlha ya ditiro tsa tshiamo tse rona re di dirileng, mme e le ka fa boutlweelong-botlhoko ba ona ka tlhapo (kolobetso) ya go tsalwa gape le ka ntshafatso ya Mowa o o boitshepo” – ka boutlwelebotlhoko ba Gagwe fela.

Bothata ba rona go dumela ‘go re re tla nna gone’ gongwe bo amana le gonna le bothata go dumela fa ‘re le gone koo’ jaanong, ka gonna “mo go Keresete” ka kolobetso. Boammaaruri bono bo e leng motheo wa boammaaruri, ba gore ‘gonna mo go Keresete’ ka kolobetso, re rwetse maikarabelo a magolo tota, ao a re gwetlhang e le tota. Re itse ka ga kgang ya ga Poulo, jaaka a tlhagisa dintlha mo go Baroma 6, dingwe e le gore: ka go nwediwa ka fa tlase ga metsi, ka nako ya go kolobediwa, re amana nae mo go sweng le go tsosiweng ga gagwe. Fela jaaka a ne a tsosiwa mo baswing, le rona re tsoga go tswa metsing a kolobetso. Fela, go diragala eng morago? A tlhalogela kwa legodimong, a nna ka fa letsogong le lejang la bogosi ba Modimo mo kgalalelong ya Ona. Nngwe le nngwe ya tiragalo eno, e boammaaruri mo go rona jaanong. Tla re letle Poulo go tlhalosa mo lekwalong la Baefeso 2:6: “wa re tsosa [go tswa losong] nae, wa re nnisa nae [Keresete le Rona] mo legodimong go nna mo go ene Keresete Jeso”. Ga jaana re ‘kwa

magodimong’; e seng fela gone, re ntse mmogo gone le Keresete. Gape, gona jaanong, Keresete o ntse mo teroneng ya kgalalelo. Le rona ka mokgwa mongwe re nntse nae mo teroneng ya kgalalelo, le ge ka kakanyo nngwe e le seo re se emetseng (Luka 22:30; Tshenolo 3:21). Ga go makatse fa Poulo a tswelala go bua a re: “gore mo metlheng e e tlang o tle o bonatshe khumo e kgolo mo go fetisang ya boitshwarelo ba ona mo go rona ka bopelontle jo bo mo go Keresete Jeso”. Mo dipakeng tsotlhe tsa tlhago, Modimo o tla bontsha go ba bangwe [go batshedi ba mileniamo eno, kgotsa le mo tlhologong eo e tla nnang teng] bontle ba boutlwelobotlhoko ba Ona go rona, mo bophelong jo bokhutswane ba paka eno – mo go seo, o tla bontsha, ka fao O re baletseng ga jaana, mo mebeleng ya rona ya bokoa, jaaka bao ba tsositsweng, ba tlhatlogela legodimong, ba busa kgotsa ba nna le Keresete mo kgalalelong. Kgakgamatso ya tsotlhe tseo ga jaana re di itumelelang, bogolo ba maemo a rona ga jaana, ke sengwe seo se tla gakgamatsang tlhologo yotlhe, jaaka tlhagiso ya boutlwelobotlhoko ba Modimo. Mme re tla nna dipaki tseo di phelang go paka tsotlhe tseno.

Ka go rialo, re ka simolola go paka tseo ga jaana.

Phapogo ya 16: Go Kolobediwa Gape

Batho bangwe ga ba ikutlwe sentle go kolobediwa gape, ka gonne ba ne ba gopotse ba kolobeditswe pele ba itse ka boammaaruri bo bo tlhokwang ke Baebele. Bangwe ba ne ba fafadiwa ka metsi ba santsane ba le bannye, kgotsa go kolobediwa ka go nwetswa ka fa tlase ga mestsi kwa dikerekeng tse dingwe. Fela, pele ga kolobetso, go tshwanetse ganna le go sokologa, le go dumela sentle efangele ya boammaaruri (Ditiro 2:38; Mareko 16:15,16). Kolobetso ke kolobetso fela, ka ntlha ya ditlhokagalo tsotlhe tseno, di tlhalogantswe pele ga mongwe

a nwela ka fa tlase ga metsi. Matheo 28:19,20 e tlhalosa ka go amanya kolobetso le go utlwa pele dithuto tsa ga Keresete, jaaka di tlhalosiwa. Ngwana yo monnye, ga a kgone go tlhaloganya, ka jalo ga a kgone go ka sokologa, ka go rialo, ga a tlhaloganye efangele; fela; go botlhokwa go tlhaloganya fa go fafadiwa ka metsi ao go tweng a boitshepo e se kolobetso. Mothumi yo o itatlhelang mo metsing a mogobe, a ka nwela ka fa tlase ga metsi, fela seno le sona ga se kolobetso, ka gonne motho yo no o tla bo a sa tsibogele go nwela ga gagwe ka kitso ya go tsibogela tlhokego ya efangele ya boammaaruri. Sekai seno, se ka dirisiwa le go bao ba kolobeditsweng ba dumela dithuto tseo di fosagetseng, e seng tseo di rutwang ke Baebele, ka jalo, ba tla bo ba nwetse metsing, mme ba sa kolobediwa.

Go “Tumelo e le nngwe fela”, ke go re go thuto e le nngwe fela, eo e agang dintlha kgolo tsa efangele ya boammaaruri, ka jalo, le “kolobetso e le nngwe fela” – kolobetso eo e dirwang morago ga go dumela “tumelo e le nngwe”. “Go mmele o le mongwe (Ke gore: kereke ya boammaaruri e nngwe fela) ....jaaka lo bileditswe mo tsholofetsong e le nngwe fela ya go bidiwa ga lona. Ke Morena a le mongwe fela le tumelo e le nngwe fela le kolobetso e le nngwe fela; ke Modimo o le mongwe fela” (Baefeso 4:4-6). Ga go ditsholofelo di le pedi, jaaka go dumelwa ke bao ba reng ga go kgathalesege go re motho o dumela fa tuelo ya gagwe e le kwa legodimong kgotsa mo lefatsheng. Go “Modimo a le esi fela” – ka jalo Jeso ga se Modimo. Go latela go re, fa re kolobediwa, re paletswe ke go dumela thuto ya motheo jaaka puso ya Modimo, popego ya Modimo le Jeso, jalo le jalo, ka go rialo, kolobetso ya rona ya ntlha ga e amogelesege, go ka kaiwa kolobetso ya boammaaruri.

Johane mokolobetsi o ne a nwetsa batho, a ba biletsa go sokologa, a ba ruta dilo dingwe ka ga Jeso (Mareko 1:4; Luka 1:77). Fela, seno se ne se sa lekana. Ditiro 19:1-5 re kwaletswe go re: bangwe bao Johane a ba kolobeditse, ba ne ba tshwanelwa ke go kolobetswa gape, ka gonne kitso eo ba neng ba na nayo, ka nako eo e ne e sa lekana go kgona go tlhaloganya

dithuto dingwe ka pholoso. Fela jaaka bao Johane a neng a ba kolobetsa, le rona re ka ikutlwa gore ka go kolobetswa ga lona la ntlha, lo ne la dira tshimologo e ntsha ka boammaaruri, le go sokologa. Gongwe seo ke boammaaruri, fela ga go tlose tlhokagalo ya go amogela ‘KOLOBETSO E LE NNGWE YA BOAMMAARURI’ eo fela e ka bonwang, morago ga go tlhaloganya dintlha tsotlhe tsa “tumelo e le nngwe” ya bokeresete ba nnete.

THUTO YA 10: Dipotso

1. A o gopola o ka pholosiwa kwa ntle ga go kolobediwa?
2. Lefoko go 'kolobediwa' bokao ba lone ke bofe?
  - ☐ Go ipofa
  - ☐ Go kgatsha ka metsi
  - ☐ Go dumela
  - ☐ Go nwela kgotsa go tsenya ka fa tlase ga metsi
3. Bokao ba kolobetso ke bofe jaaka go tlhalosiwa mo go Baroma 6:3-5?
4. Re ka kolobediwa leng?
  - ☐ Morago ga go ithuta le go tlhaloganya efangele ya boamaaruri, le go sokologa
  - ☐ Ke santsane ke le lesea
  - ☐ Morago ga gonna le kगतlego mo go tlhaloganyeng Baebele
  - ☐ Fa re batla gonna tokololo ya kereke
5. Re kolobeletswa mo go mang kgotsa eng?
  - ☐ Kereke eo e re kolobetsang
  - ☐ Lefoko la Modimo
  - ☐ Keresete
  - ☐ Mowa o o boitshepo.
6. Ke eng sa tseo di latelang se diragalang morago ga go kolobediwa?
  - ☐ Re nna bontlha-nngwe ba losika la ga Aborahame
  - ☐ Ga re kitla re leofa gape.
  - ☐ Re pholositswe ka nako tsotlhe
  - ☐ Dibe tsa rona di itshwaretswe
7. A kolobetso ka bo yone fela, e ka re pholosa naa?

THUTO YA 11**BOPHELO MO GO KERESETE****11.1 Ketapele**

Kolobetso e re neela tsholofelo eo e netefaditsweng ya go amogela bophelo bo bosakhutleng mo pusong ya Modimo. Fa re tswelela go dumela le go itumelela netefatso ya tsholofelo

eno, go sedimoga go se nene mo go rona ka ga maikarabelo ao a tsamayang le tsholofelo eno. Maikarabelo ano, ke ao a re rutang go phela maphelo a rona jaaka bana bao ba natlafetseng go amogela tsholofelo ya mofuta ono, ya go newa setshwano sa bomodimo (2 Petoro 1:4), seo e leng go rwala Leina la Gagwe (Tshenolo 3:12) ka go dirwa botlalo ka mekgwa yotlhe.

Re tlhalositse mo **Thutong ya 10.3** gore: morago ga go kolobediwa, re ipofile mo go pheleng bophelo ba go bapola ditakatso tsa nama ya rona (Baroma 6:6). Fa re sa iteke ka bojotlhe go dira seno, gee, kolobetso ya rona ga e kae sepe. Kolobetso e tshwannwa go dirwa fa motho a ipaakanyeditse go amogela maikarabelo a go fetola bophelo ba gagwe, go leka go phela bophelo bo bosha bo bo kaelwang ke Modimo.

Ka kolobetso re bolaya motho wa bogologolo, tsela ya tlhago ya bophelo, ka setshwantsho re tsosiwa le Keresete. “Fa jaanong lo tsositswe le Keresete (ke gore ka Kolobetso), batlang he tse di kwa godimo, kwa Keresete a leng teng, a ntse ka fa letsogong le le jang la Modimo. Gopolang dilo tse di kwa godimo, e seng tse di mo lefatsheng; gonne lo sule, mme bophelo ba lona bo fitlhegile le Keresete mo Modimong....bolayang ditokololo tsa lona tsa lefatshe, e bong boaka le maswe le go fisiwa ke keletso le kgatlhego e e bosula le megagaru e e leng go direla medimo e sele” (Bakolose 3:1-5). Fa re sena go kolobediwa re ipofa go bona dilo tsa bophelo ka leitlho la Modimo, e seng la rona la lefatshe, re akanya ka dilo tsa semowa, re fetolela dikgatlego tsa rona tsa selefatshe, go kgatlhego ya go lwantsha le go fenya ditakatso tsa nama tsa rona, ka go dira jalo, re lwele go tsena ka puso ya Modimo.

Batho gantsi ba bontsha kgatlhego ya go sala le go obamela ditaelo tsa Modimo fa ba simolola go dumela, mme e re nako e ntse e tsamaya, ba ikgogele morago mo ditshepisong tsa bone, Modimo o kgalemela seno. Mabapi le ditaelo tsa gagwe, Modimo a re: “...tse motho a tshwanetseng go di dirisa gore a phele ka tsona” (Hesekiele 20:21). Fa re lemogile ditaelo tsa Modimo, mme ra di obamela ka go kolobediwa, re

tshwannwa ke go ipofa go phela bophelo ba go obamela ditaelo tsa Modimo bophelo ba rona botlhe, re sa fetogege ditaelo tsa gagwe mo bophelong ba rona.

11.2 Go Itsheka

“Go boitshepo, go boitshepo, go boitshepo Morena” (Jesaya 6:3). Kgathelelo gararo mo temaneng e no, ke nngwe ya ditemana tseo di gatelelang boitshepo ba Modimo. ‘Boitshepo’ bokao ke ‘go kgethega’ – ka bobedi go ikgetha mo go tseo di sa itshekang, le go ikgetha mo go tsa semowa. Re kopiwa gonna “baetsi ba Modimo”, jaaka bana ba gagwe (Baefeso 5:1). Ka go rialo “ene yo o lo biditseng a le boitshepo, nnang boitshepo mo tsamaong yotlhe ya lona, jaaka ene yo o lo biditseng a le boitshepo (ke gore: ka fao re phelang maphelo a rona ka teng); ka gonne go kwadilwe gore “Nnang boitshepo; gonne nna ke boitshepo” (1 Petoro 1:15, 16; Lefitiko 11:44).

Iseraele wa tlhago, o ne a bidiwa go tswa kwa Egepeto ka go kolobediwa kwa lewatleng le lekhibidu, ba dirwa “setshaba se se kgethegileng (boitshepo)” (Ekesodu 19:6). Morago ga go kolobediwa ga rona, ditokololo tsa Iseraele wa semowa, fela jalo nabo ba utlwile “pitso e e boitshepo” (2 Timotheo 1:9). Morago ga go kolobediwa re nna “badiredi ba ..... boitshepisong” (Baroma 6:19,22 lebelela motheo wa molaetsa).

Jaaka boitshepo e le tokololo e e botlhokwa ya Modimo, botlhe bao ba reng ke ba Modimo ba tla tshwannwa ke go tshwenngwa ke seno, ka gonne ba lopiwa go re ba nne “baetsi ba Modimo”. Fa re dira seno, re tla “amogela boitshepo ba gagwe” fa re sena go newa tshobotsi ya gagwe (Bahebere 12:10; 2 Petoro 1:4). Ka go rialo, kwa ntle ga boitshepo mo bophelong bono, modumedi a ka se “bone Morena” (Bahebere 12:14) – ke gore: ga a kitla a kgona go bona Modimo, mme a bua nae sefatlha-matlho mo pusong ya gagwe, fa a sa ithuta gonna boitshepo mo bophelong ba gagwe ba nama ba jaanong.

Gore ra bo re neetswe maikarabelo le tsholofelo e kgolo e kana? Go raa gore: re tla tshwannwa ke go ikgaoganya le tsa lefatshe leno, leo le senang tsholofelo eno, leo le kgaogantsweng go ya goile mo go apareng popego ya Modimo. Go 'kgethega/boitshepo' ga rona, ga e a tshwanna gonna sengwe seo re utlwang re gatelelwa go se dira kgotsa go se utlwa; ka ntlha ya gonna boitshepo go pitso le tsholofelo e e boitshepo eno. Mme go tshwannwa gore re ikutlwe fela sentle gore re kgethegile go tswa dulong tsa lefatshe leno, leo le tletseng ditiragalo tsa senama.

Jaanong re tla lebelela dingwe tsa dilo tseo re tshwannwang ke go ikgaoganya kgotsa go kgethega go tswa mo go tsone, gape, mo **Thutong ya 11.3** re tla ithuta tseo re tshwannwang ke go kgethega go tswa mo go tsona mo bophelong ba rona.

11.2.1 Mokereste le Tiriso ya Maatla

Re phela mo lefatsheng leo le tletseng sebe. Re bone mo **Kgaolong ya 6.1** gore dipuso tsa lefatshe leno, di kanna tsa bidiwa 'Diabolo' ka gonne di tsamaisiwa ka thato ya nama, e leng 'Diabolo' wa Baebele.

Molaetsa o o boelediwanng ke baebele ke go re, mo nakong khutswe, sebe le losika la noga di tla bonala e kete di fentse, mme morago ga go boga dipogo di se kae ka mekgwa e e farologaneng, losika la mosadi le tla fenywa bogolo, ka le siamisitswe. Ka ntlha ya lebaka leno, modumendi o laelwa kgapetsa-kgapetsa "go se ganetse bosula ka bosula" (Matheo 5:39; Baroma 12:17; 1 Bathesalonika 5:15; 1 Petoro 3:9).

Re bone gore bosula bo tlisiwa ke Modimo, mme o a bo letlelela (Jesaya 45:7); Amose 3:6 bapisa le **Thuto ya 6.1**. ka jalo, go ganetsanya le bosula sefatlha-matlho, motho a ka iphitlhela a ganetsana le Modimo. Ka ntlha ya seno, Jeso o re laetse gore: re seka ra lwa re lwantsa maatla a bosula sefatlha-

matlho: “mme fa mongwe a go faphola lesameng le le jang, mo neele le la molema. Yo o ratang go seka le wena go tsaya kobana ya gago, mo leseletse go go tseela le kobo” (Matheo 5:39,40). Keresete ke sekai sa rona go seno: “ Ke neetse ba ba ntitayang motlhana wa me....” (Jesaya 50:6).

Mafoko a Jeso a bua ka go isa molaong (suing) jaaka tiro ya lefatshe leo le leng kgatlhanong le modumedi. Ka go dira seno ke sekai se se tiileng go ganetsana le bosula, mme se ka se dirwe ke mongwe yo a nang le tumelo eo e tiileng mo tsholofetsong ya Modimo ya go re: “pusoloso ke yame, nna ke tla busolosa, go bua Morena” (Baroma 12:19). “se re: “Ke tla ipusolosetsa bosula!” Letela Morena, o tla go thusa” (Diane 20:22 bapisa le Doiteronomio 32:35). Ke ka moo, Poulo a ne a kgalemela Bakorinthe go isa bakaulengwe bangwe kgotla tshekelong (1 Bakorinthe 6:1-7).

Ka ntlha ya bogolo ba tsholofelo ya rona, ga rea tshwanna go itshwenya ka bokowa kgotsa go sa lekalekaneng ga bosiamisi ba lefatshe leno: “Fa mongwe wa lona a na le kgang le yo mongwe, a ka beta pelo jang.....A kampo ga lo itse gore baitshepi ba tla athola lefatshe?” (1 Bakorinthe 6:1,2). Go isa ba bangwe kwa kgotla-tshekelo, e ka tswe e le go lwela lefatshe kgotsa e le go tlhala, ga goa tshwannwa go dirwa ke modumedi wa boammaaruri.

Go kgona go gatelela maatla a bosula, le go (mo ntlheng tse dingwe) tshola batho ba ba bosula mo pusong, masole le mapodise a dirisiwa ke dipuso tsa lefatshe leno. Seno ke mokgwa o o ageletsweng mo ditsamaisong tsa dipuso tsa lefatshe go ganetsana le bosula, ka jalo modumedi wa boammaaruri ga a tshwanna go ikamanya le ditsamaiso tsa mofuta ono. “gonne botlhe ba ba tsayang tshaka ba tla nyelela ka tshaka” (Matheo 26:52). Seno ke go boeletsa molao wa Modimo o o reng: “Yo o tshololang madi a motho (ka maikaelelo), le ene madi a gagwe a tla tshololwa ke batho: gonne Modimo o dirile motho ka fa setshwanong sa ona” (Genesi 9:6). Ntwa ka thato ya motho, eo e dirwang kgatlhanong

le motho ka wena ke ntwā kgatlhanong le Modimo, pharologanyo ke fa Modimo ka esi a laetse go re ntwā eo e lowe.

Fa bakeresete ba ne ba busa, re rutilwe gore: “Ratang baba ba lona, lo tshegofatseng ba ba lo hutsang; ba ba lo tlhoileng lo ba direleng molemo, lo rapelele ba ba lo kgobotlang, ba lo bogisa,” (Matheo 5:44; Luke 6:27). Masole le mapodise ga ba obamele molao o no, ka jalo, modumedi wa boammaaruri o tla ikgaoganya le ditsamaiso tseno. Le ge motho a sa amane natso sefatlha-matlho go dira bosula, go dira mo di tsamaisong tseno ga goa letlelesega, tiro tsotlhe tseo di batlang motho go ikana (taking an oath) go direla setlamo seo, go re utswetsa kgololesego ya rona, ya gore ka nako tsotlhe re tshwannwa ke go obamela melao ya Modimo. Badumedi ba boammaaruri go tloga kwa ga lowe, e ne e le badumedi bao go tweng ke ‘conscientious objectors’ mo bosoleng le bopodiseng, go sa kgathalesege gore tsamaiso eno e mo mofuteng ofe, le ge ka nako tsa tlalelo ya ntwā ba itlhophele go tlogela ditiro tsa bone le go tsaa ditiro tseo di tla ungwelang batho kgotsa setshaba le tumelo ya bone, e le go leka go obamela molao wa Modimo bogolo go wa motho.

11.2.2 Mokeresete le Dipolotiki

Go tlhaloganya sentle, le tumelo e e tletseng mo pusong e e tlang ya Modimo go kaa gore: re tlhalogantse fa dipuso tsa batho tsa lefatshe di ka se kgone go tliša tshiamo le puso e e itekanetseng. Kamano nngwe le nngwe le dipuso tseno tsa lefatshe, ga go kopane le tsholofelo ya puso ya Modimo. Jeso o porofetile gore dilo di tla tswelela go senyega go fitlhela go sena bothibelo “mo malatsing a bofelo”, fela pele ga go boa ga gagwe (Luke 21:9-11, 25-27). Ga go kgonagale go dumela mafoko a ga Jeso, ka nako e le nngwe le go dumela go tlhabolola bonno kgotsa tsamaiso ya lefatshe ka dipolotiki tsa setho, kgotsa ditlhopha tsa dithuso tsa lefatshe. Setshwantsho sa mosamaria yo o molemo se bontsha ka fao bakeresete ba tshwanetseng go

thusa batho mo lefatsheng ka teng – ba dira tseo di siameng fa maemo a itlhagisa go dira jalo (Bagalata 6:10).

Dikwalo di bontsha fa bakeresete ba ntlha ba ne ba itlamile ka go phela bophelo ba semowa, ka ba ne ba lebeletse go boa ga ga Jeso Keresete, bogolo ka go dirisa nako ya bone go thusa lefatshe ka go ba rerela ka tsa Modimo. Ga go gope, fao go kwadilweng ba bua jaaka setlamo sa dithuso, kgotsa ka ga ikonomi le dipolotiki tsa lefatshe leo ba neng ba phela mo go lone.

“Morena, ke itse gore tsela ya motho ga e laolwe ke ene” (Jeremia 10:23); fa re lemoga bosula le mathata ao a tlhagisitsweng ke dipuso tsa lefatshe, re tla lemoga fa boeteledi pele ba lefatshe bo sa lekana go ka busa batho ba Modimo. Go tlhopha kgotsa ditlhopho go thulana le go tlhaloganya thuto eno ya gore: “Mogodimodimo o na le thata mo bogosing ba motho, o bo neela yo o ratang go bo mo neela” (Daniele 4:32). Ka go rialo, batho ba dipuso tseno, ba newa maatla ke Modimo go busa (Baroma 13:1); go tlhopha mo tsamaisong ya ‘Democracy’ go ka diragala gore mongwe a ka tlhopha kgatllhanong le Modimo, o tlhopha motho o sele, yo Modimo o sa mo tlhopang go busa. Go kwadilwe fa Modimo mo nakong tseo di fitileng o neetse ditshaba tse dingwe go buswa ke Kgosi Nebukatenesara kgosi ya Babelone (Jeremia 27:5,6).

Ka ntlha ya go tlhaloganya ga rona gore Modimo o neile ditshaba tse dingwe mo diatleng tsa babusi ba bone, re tshwannwa ke go tlhokomela gona dikai mo mafatsheng a rona ao re phelang mo go one, go fitlhela ba ganetsana le molao o o beilweng ke Keresete. “A motho mongwe le mongwe a ikokobeletse balaodi ba ba busang; .....mebuso e e le yong e beilwe ke Modimo... lo neele lekgetho ene yo o tshwane tsweng ke lekgetho,... tlotlo ene yo o tshwanetsweng ke tlotlo” (Baroma 13:1-7).

Tsereganyo ya ditheo tseo go tweng ke tsa Bakeresete, ka go dirisa mekgwa ya go ipelaetsa ga dipolotiki le go se duele lekgetho, ke go bontsha fa ba sa tlhaloganye thuto ya motheo ya Baebele. Fela, sekai sa ga Petoro sa go rera Keresete le ge re ganelwa ke dipuso tseno, re tswelere go rera Keresete. Seno ke thuto go rona go itse gore re obamele leng molao wa ga Keresete, fa e le gore melao ya mafatshe ao re phelang mo go one, a nna kgatthanong le tiro eno. “A go atlhole lona gore a go siame fa pele ga Modimo go utlwa lona bogolo go Modimo” (Ditiro 4:17-20; 5:28,29).

11.2.3 Mokeresete le Menate ya Lefatshe

Ka go tlhoka kamano ya boammaaruri le Modimo, le tsholofelo eo e bonalang ya isago, lefatshe la simolola go ribolola mekgwa e le mentsi ya go itirela menate. Bao ba natefelwang ke go kgotsofatsa nama, ba tshwannwa ke go ikgatholosiwa ke bao ba batlang go aga le go tsweletsa kakanyo ya semowa. “gonne nama e eletsa tse di tllhabanang le mowa, le mowa o eletsa tse di tllhabanang le nama” (Bagalata 5:17). Ka ntlha ya kganetsano e kana-kana, ga go kgonagale go re re ka ikaa re le bao ba direlang mowa, fa re ntse re tsweletse go direla le tsa nama. Lefatshe motheo wa lone, o theilwe mo “keletsong ya nama, le keletso ya matlho, le mabela a bophelo” (1 Johane 2:16). “go tsalana le lefatshe ke go nna mmaba wa Modimo” (Jakobo 4:4). Gonna le ditsala tsa lefatshe leno, o lebelela ditshwantsho ‘films’ tsa lefatshe, jalo le jalo, ke ‘gonna le botsalano le lefatshe’. Keletso ya lefatshe mo bogautshwaneng e tlile go nyelediwa, le bao ba tsalaneng le lefatshe mo bophelong bono, ba tlile go nyelediwa le lone (1 Johane 2:15-17). “lefatshe (batho le tsamaiso ya lone) la boikepo” le tlile go nyelediwa ka poelo ya bobedi mo no lefatsheng ya ga Jeso (2 Petoro 2:5), ka re bona go re: “lefatshe lotlhe le mo thateng ya yo-o-bosula” (1 Johane 5:19). Fa re batla go efoga go nyelediwa gono, re tshwannwa ke gonna “ba e seng ba lefatshe” (Johane 17:16 bapisa le Tshenolo 18:4).

Mekgwa e mentsi ya lefatshe, ya go itumedisa nama, go dirwa jalo le ka go koafatsa boitekanelo ba mmele: jaaka go tsuba, go dirisa dithetefatsi, le go nwa bojalwa go go feteletseng, ke dingwe tsa dikai tsa tseno. Boitekanelo ba rona, madi a rona, le tsotlhe tseo re naleng le tsone ke tsa ga Modimo. Ka go rialo, ga rea gololesega go dirisa dilo tseno ka go rata ga rona, fela re di dirise re itse re le badiredi ba Modimo, re di neilwe ke Modimo, ka jalo re nale boikarabelo mo go dirisiweng ga tsone. Re tlile go bodiwa go neela bopaki ka ga tsamaiso ya tsone ke Modimo tsatsi lengwe, kwa sedulong sa katlholo (Luke 19:12-26). Mekgwa e tshwana le go tsuba le go nwa bojalwa, ke go sotla ka madi le boitekanelo ba rona. “A ga lo itse gore lo Tempele ya Modimo, le gore Mowa wa Modimo o agile mo teng ga lona? Fa mongwe a senya Tempele ya Modimo, Modimo o tla mo senya....mebele ya lona ke Tempele ya Mowa o o Boitshepo o o mo teng ga lona....e bile ga lo ba lona? Lo rekilwe ka tlhwatlhwa e kgolo; galaletsang he Modimo ka mebele ya lona e e leng ya Modimo” (1 Bakorinthe 3:16,17; 6:19,20). Go sotlakaka ka mebele ya rona ka mekgwa ya go tsuba ke kgang e e bosisi.

Fela, go botlhokwa go lemoga fa e le gore, mekgwa ya mefuta eno, e ne ya itlwaediwa pele motho a kopana le Jeso, go ka se kgonagale go kgaogana le yona ka ponyo ya leitlho. Seo se leng botlhokwa ke go lemoga bosula ba mekgwa eno, mme matsapa a tseiwe go leka go khutlisa mekgwa eno. Mathata a lefatshe a tshwannwa go lwantshiwa ka go dirisa lefoko la Modimo le ka thapelo, go na le go tshepa mekgwa ya setho ya go itapolosa.

11.3 Bophelo ba Mokeresete

11.3.1 Go ithuta Baebele

Morago ga go kolobediwa, re tshwannwa ke go tlisa “leungo la lona le le isang boitshepising”, re tshole bophelo bo bo etelelwang pele ke mowa go na le nama (Baroma 6:22; 8:1; Bagalata 5:16,25). Ke ka ntlha ya lefoko la Modimo, leo le ntseng mo go rona, ke ka moo re tlising maungo a semowa (Johane 15:7,8). Re bone go re re etelelwa-pele ke mowa, ka mokgwa wa go re Mowa wa Modimo ke lefoko la gagwe. Mo bophelong ba rona botlhe, go botlhokwa go tshola lefoko leno gaufi le rona, re le buisa ka mokgwa o re ka kgonang ka teng, re ithuta lone.

Le ge puiso ya lefoko la Modimo, le dira gore motho a lemoge fa a tlhoka go kolobediwa, mme morago a kolobediwe. Tsamao eno ya go rotloetsa lefoko la Modimo go tsamaisa maphelo a rona, le go kgala ditiro tsa rona, go tla tshwannwa ke go tswelela, kolobetso ke kgato ya ntlha e le nngwe fela, mo bophelong ba go obamela lefoko la Modimo. Bothata bo bo ka tsogang, ke go tlwaela molaetsa le thuto ya Baebele, moo e sa tlholeng e kgalema, mme motho a ipona fa e sa bue nae, mme e bua le batho ba bangwe. Ka ntlha ya seno, go botlhokwa go simolola ka thapelo pele go puiso nngwe le nngwe ya go ithuta dikwalo tsa Baebele: “Mpudulola matlho gore ke itse go bona dikgakgamatso mo molaong wa gago” (Pesalome 119:18).

Lefoko la Modimo e tshwanna gonna dijo tsa rona tsa tsatsi le letsatsi – ke nnete, go ikaega ka lone, le go le eletsa ka tlhago, go tshwanna go feta le go rata dijo tsa rona tsa tlhago: “Ga ke a tlogela taolo ya molomo wa ona; mafoko a molomo wa ona ke a bolokile bogolo go maikaelelo (dijo) a me” ya nna maikutlo a ga Jobe (Jobe 23:12 lebelela Baebele ya seeng KJV efetoletswa botoka). Jeremiah nae : “Erile ke fitlhela mafoko a gago, ka a ja. Mafoko a gago a ne a nthabisa” (Jeremiah 15:16). Go beela nako thoko, tsatsi le letsatsi go buisa Baebele go botlhokwa thata go

aga mokgwa wa go itlwaetsa go e buisa. Metsotswana e ka nna 30, eo e sa kgoreletsweng ke sepe, go buisa Baebele tsatsi le letsatsi mo mesong, go ka re tswela mosola o mogolo, go re tsenya mo tseleng ya go utlwa lentswe la Modimo. Ditiro tsa go tiisa tumelo di tshwana le tseno, di tla ungwela mmuisi ka nako ya katlholo.

Go thibela mokgwa wa tlhago, wa go buisa fela ditemana tseo re di ratang mo Baebeleng: kwalela mokwadi wa buka yeno, go go romelela lenane la go buisa Baebele leo le bidiwang 'The Bible Companion'. Lenane leno le tshitshinya dikgaolo tseo di ka balwang tsatsi le letsatsi, leo le dirang gore testamente e ntsha e balwe gabedi fa testamente e kgologolo e balwa gangwe mo ngwageng. Fa re ntse re bala kgaolo nngwe le nngwe tsatsi le letsatsi, re tlelwa ke maikatlapelo, ka re itse gore badumedi ka rona le bona ba buisa dikgaolo tseo di tshwanang kwao ba leng kwa teng. Fa re kopana, re nale kamano e e tebileng; dikgaolo tseo re neng re di bala e nna motheo wa ditlotlo tsa rona.

11.3.2 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba Thapelo

Mokgwa o mongwe o re tshwannwang ke go itlwaetsa o ne ke wa thapelo. Ka re ikgakolotse fa go le "motsereganyi a le mongwe fela fa gare ga Modimo le batho, e bong Keresete Jeso, a le motho; yo o ineetseng go nna tefo ya kgololo ya botlhe", Poulo o gatelela botlhokwa ba go tlhaloganya maemo kgotsa tiro ya ga Keresete: "ke ka moo ke ratang gore banna ba rapele mo mafelong otlhe.....kwa ntle ga bogale le pelaelo" (1 Thimotheo 2:5-8). "Gonne moperesiti yo mogolo wa rona ga se yo o palelwang ke go utlwela makoa a rona botlhoko, mme re na le yo o neng a raelwa mo dilong tsotlhe fela jaaka rona, mme a se ka a leofa. Ka moo he, a re atameleng sedulo sa bogosi sa bopelotlhomogi ka dipelo tse di phuthologileng gore re tle re amogele kutlwelo-botlhoko, re bone boitshwarelo, re tle re thusiwe ka nako ya teng" (Bahebere 4:15,16).

Ka go itumelela fa Keresete e le moperesiti wa rona yo mogolo, yo o neelang dithapelo kwa Modimong ka maatla, re tshwannwa ke go rotloetsega go rapela ka metlha ka tumelo. Fela, thapelo ga e a tshwanna gona fela lenaane le tseo mongwe a di batlang; go rapelela dijo pele re dija, tshireletso ya maeto a rona jalo le jalo, e tshwannwa ke gona bontlhanngwe ba dithapelo tsa rona.

Fela go baa matswenyego a rona fa pele ga Morena ka thapelo, go re naa kagiso: “mme a ka metlha tse lo di tlhokang (ga go sepe se sennye go ka rapela ka sone) di itsisiwe Modimo ka thapelo le kopo, di na le tebogo. Mme kagiso ya Modimo e e fetang tlhaloganyo yotlhe e tla boloka dipelo tsa lona le maikutlo a lona mo go Keresete Jeso” (Bafilipi 4:6,7).

Fa dithapelo tsa rona di le ka fa thatong ya Modimo, di tlele go tsibogelwa (1 Johane 5:14). Re ka itse thato ya Modimo ka go buisa lefoko la gagwe, leo le re senolelang mowa kgotsa kakanyo ya gagwe go rona. Ka go rialo, go ithuta ga rona ga Baebele, go tshwanetse ga re ruta gore re rapele jang, le go re re rapelele eng, ka go dira jalo, thapelo tsa rona di tla nna maatla. Ga pe, “Fa...mafoko a me a nna mo go lona, lo ka kopa se lo se ratang, se tla lo dirafalela” (Johane 15:7).

Go dikai di le dintsi tsa thapelo ya metlha mo Baebeleng (Pesalome 119:164; Daniele 6:10). Mo mesong le maitseboeng, ka thapelo e e khutswane ya go leboga, o lebogela go bona tlhabo ya letsatsi, seno e tshwanna gona sekai go dirisetswa tshimologo ya tsatsi lengwe le lengwe.

11.3.3 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba Thero

Thaelo nngwe e kgolo, eo e tlhagelelang ka ntlha ya go itse Modimo wa boammaaruri ke go ka nna bogagaru ba se mowa. Re ka kgotsofalela go ithuta ga rona ga lefoko, le nna le kamano le Modimo, re tlhokometse thata go itse le go bua ka motheo wa Baebele, fela, re tlhokomologe sengwe se se botlhokwa go tshwana, e bong go kgaogana dithuto tseno le batho ka rona mo lefatsheng – ka bobedi bakaulengwe ba rona,

ga mmogo le baagisanyi ba rona. Lefoko la Modimo le efangele ya boammaaruri eo e fitlhelwang mo go lone, e tshwan-tshanngwa le lesedi kgotsa lebone leo le tukang mo felong la lefifi (Pesalome 119:105; Diane 4:18). Jeso o tlhagisitse gore mongwe le mongwe yo o nang le lesedi leno, a ka se le beye ka fa tlase ga kgamelo, mme o le baa fa pele ga botlhe go bona (Matheo 5:15). “Lona lo lesedi la lefatshe” (Matheo 5:14; Johane 8:12). “Motse o o mo godimo ga thaba ga o ka ke wa fitlhega”, Keresete a tswelela (Matheo 5:14).

Fa re phela maphelo a rona go ya ka efangele ya boammaaruri, eo re e tlhaloganyang, go ‘kgethega’ ga rona go tla tswelela go bonala go bao re phelang nabo. Ga re kitla re kgona go iphitlha, re fitlha lebaka la gore re ‘tlaotswe, re tlhaolelwa tsholofetso ya puso ya Modimo, gape ‘re tlhaoletswe go tswa’ mo mekgweng ya lefatshe.

Ka mokgwa yo o botlhale, re tshwannwa ke go batla ditsela tseo re ka kgaoganang kitso ya boammaaruri le bao re phelang nabo; re fetolele ditlotlo tsa rona go dilo tsa semowa; re buisane le dikereke tse dingwe ka ga thuto ya Baebele; re neele ka ‘diphamfolete’ go leka go tsibosa bangwe, le go bapatsa mo dipampiring tsa dikgang, tsotlhe tseno, ke ditsela tseo re ka di dirisang, go bonesa lebone la boammaaruri, gore bao ba bonang le bona ba kgone go ka dira tshwetso. A re seka ra akanya gore re ka tlogelela tiro ya go paka ka lefoko go badumedi ba bangwe; botlhe, mongwe le mongwe wa rona, re na le maikarabelo mo go diragatseng seno. Mongwe le mongwe o dira seo a se kgonang, ka go dirisa gantsi matlole a rona.

Nngwe ya ditsela tseo di atlegang gantsi, tsa go rera, ke ka go rera ditumelo tsa rona go bao ba leng tokololo tsa magae a rona, le bao re kopanang le bona kgapetsa-kgapetsa. Le bao balekane ba bone ba seng mo tumelong eo ba e dumelang, ba tshwannwa ke go ba rerela le go ba tlhalosetsa seo ba se dumelang, fela, fa seno se dirilwe ga go tlhokagale go tswelela go gatelela go dumela ba sa batle. Go gatelela motho go dumela,

ga se seo Modimo o se batlang. Tiro ya rona ke go paka ka boammaaruri, re sa kgathalele go re ke batho ba ba kanakang bao ba tsibogelang molaetsa wa pholoso. Re nale maikarabelo go diragatsa seno, go paka ka boammaaruri ba Modimo (Hesekiele 3:17-21); fa Keresete a ka boa re santsane re phela “Bale babedi ba tla re ba le mo tshimong, mongwe a tsewe, yo mongwe a tlogelwe” (Luke 17:36). Go ka makatsa fa e le gore ga o ise o bue le ba losika gongwe badiri ka wena ka ga go boa la bobedi ga Morena Jeso.

11.3.4 Bophelo ba Mokeresete: Ke ba ‘Ecclesia’/ Kereke

Go fitlha jaanong, mo dithutong re buile ka ga maikarabelo a rona a se mowa. Fela, re nale maikarabelo a mangwe a go kopana le bakaulengwe le bo kgaitse die Moreng ba rona le go kgaogana kgotsa go abelana tsa tumelo ya rona mmogo. Gape, seno e tshwannwa ke gonna selo seo re itlhophelang sone, e seng re patelediwa. Re bone gore morago ga kolobetso re simolola loeto mo sekakeng, tsela eo e lebileng pusong ya Modimo. Ke tlhago ya setho go kopana le bao ba ntseng ba tsamaya tsela e no, le go akantshana ka mathata a tsela eno. Re phela mo malatsing a bofelo, pele Keresete a boa, go efoga mathata ao a re tlhaselang nako le nako, re tshwannwa ke go kopana le go abelana mmogo le bao ba dumelang go tshwana le rona, ba le mo maemong a rona: “re se tlogele go phuthega ga rona,.....mme re kaelane, bogolo thata ka lo bona letsatsi le ntse le atamela” (Bahebere 10:25 bapisa le Tshenolo 3:16). Badumedi ba tshwannwa ke go tsaa matsapa go kopana mmogo, ka makwalo le go etelana, le go kaelana ka tsa semowa, thero, le ditsela tsa go rera.

Botlhe re ‘biditswe kgotsa re laleditswe go tswa’ mo lefatsheng ka bongwe ba rona, re biletswa kwa tsholofetsong e kgolo ya puso ya Modimo. Lefoko ‘motshepiwa’ bokao ke ‘motho yo o biditsweng kgotsa yo o laleditsweng’, gape, le ka kaa badumedi botlhe ba boammaaruri, go nale fela badumedi bao ba kgethegileng ba nako tse di fitileng. Lefoko la segerika leo le fetolelsweng ‘kereke’ mo Baebeleng ke lefoko ‘ecclesia’,

bokao e leng ‘letsomane la bao ba bileditsweng-ntle’, ke gore: badumedi ba boammaaruri. Kereke ka go rialo e kaa setlhopha sa badumedi, go na le kago eo batho ba kopanelang mo go yone. Go tla tlhakatlhakano ya go dirisa lefoko leno, badumedi ba bangwe ba bitsa ‘dikereke’ tsa bone ‘di-ecclesias’.

Fa go nale badumedi ba le mmalwa mo tulong nngwe kgotsa toropo nngwe, go dira tlhaloganyo gore ba tlhophe felo lengwe, foo ba tla kopanang gona nako le nako. Seno se ka diragala mo ntlong ya modumedi ka bone kgotsa ntlo-lehalahala eo e beeletsweng madi. Di-ecclesias di kopana lefatshe ka bophara gongwe mo dintlo-lehalahaleng, dikamoreng tsa di-hotele, dintlo lehalahala tseo ba ikagetseng tsone kgotsa dintlo tsa poraefete. Maikaelelo a ‘ecclesia’ ke go aga balatedi semowa ka go ithuta mmogo Baebele, le go paka mmogo, ba pakela lefatshe, ka go dira jalo, ba letla lesedi la bone go bonesa ka thero. Tsamaiso ya ecclesia e ka nna sengwe seo se tshwanang le se se latelang:

KA SONTAGA	11 a.m.	Thobaganyo ya Senkgwe (Tirelo ya Segopotso)
	6 p.m.	Thero go Botlhe
KA Laboraro	8 p.m.	Thuto ya Baebele

‘Ecclesia’ ke tokololo ya ntlo ya Modimo. Mo setlhopheng sengwe le sengwe seo se leng batsi mo go ikokobeletseng ba bangwe; Keresete e le sekai se segolo sa seno. Le ge a ne a le lebutswa-pele mo leanong la Modimo, go tsala ba losika la Modimo, Keresete o ne a ikaya e le “lekgoba la rona rotlhe”, a tlhapisa barutwana ba gagwe dinao, bantse ba ngangisana gareng ga bone, ba botsana gore ke ofe yo mogolo gareng ga bone. Jeso o re kaela go sala sekai sa gagwe morago, ka go direla bakaulengwe le rona (Johane 13:14,15; Matheo 20:25-28).

Badumedi ba kaana botlhe e le ‘bakaulengwe’ kgotsa ‘bokgaitsadie’ Moreneng, go sa kgathalesege maemo a bone mo phuthegong. Fela tlhompho e tshwanna go newa bao e leng kgale ba le mo tumelong, bao ba itsitseng Modimo wa boammaaruri lobaka lo le leele, ka jalo, bagodile mo kitsong eno, ya lefoko la boammaaruri e bong Baebele. Nabo ga go tlhokega ba ka eletswa ke bao ba leng ba botlana mo go bone le mo tumelong, go tswa fokong la Modimo.

11.3.5 Bophelo ba Mokeresete: Ke go Nathoganya senkgwe Mmogo

Ga mmogo le thapelo le puiso ya Baebele, go obamela ka poeletsa taolo ya ga Keresete ya go nathoganya senkgwe le go nwa matute a moweine, e le go gopola setlhabelo sa gagwe go botlhokwa mo go tseneletseng. “Dirang jalo gore e nne go nkgopola”, Jeso a laela (Luka 22:19). E ne e le keletso ya gagwe gore balatedi ba gagwe, kgapetsa-kgapetsa ba dire seno, go fitlhela a boa la bobedi mo no lefatsheng, foo a tla kgaoganang senkgwe le moweine le bone gape (1 Bakorinthe 11:26; Luka 22:16-18).

Senkgwe se emetse mmele wa ga Keresete, o o neng wa neelwa go ya sefapanong, mme moweine ke madi a gagwe (1 Bakorinthe 11:23-27). Badumedi ba ntlha ba lebega ba ne ba tsweleletsa setso seno thata (Ditiro 2:42,46), ka gongwe gangwe ka beke (Ditiro 20:7). Fa e le gore ka boammaaruri re rata Keresete, re tla obamela ditaelo tsa gagwe (Johane 15:11-14). Fa re nale kamano ya boammaaruri le Jeso, re tla nyorelwa go gopola setlhabelo sa gagwe jaaka a re laetse, ka go dira jalo, re ikgothatse ka setlhabelo le pholoso eo e bonagetseng ka go fenywa loso. Nako ya tidimalo, ya go gopola ditshotlego tseo a di bogileng mo sefapaanong, di nyeletse le go nyenyefatsa tsa rona, tseo bophelo bono bo re neelang tsone, fa o di bapisa le tseo Keresete a neng a di boga.

Thobaganyo ya senkgwe ke tirelo ya kgopolo; ga go sepe se se makatsang seo se tla diragalang fa tirelo eno e dirwa. Ke segopotso go tshwana le segopotso sa moletlo wa tloaganyo, wa molao wa ga Moshe (Luka 22:15; 1 Bakorinthe 5:7,8). Tirelo e no e ne e le go gopola go pholosiwa go tswa kwa Egepeto, pholoso eo Modimo o e tlisitseng ka letsogo la ga Moshe kwa lewatlang le le khibidu. Tirelo ya go roba senkgwe, e re busetsa morago kwa go pholosiweng ga dibe tsa rona ka Jeso Keresete, pholoso eo e kgonagetseng fela ka sefapaano (mokgorong), eo re ikamanyang nayo fela ka go kolobediwa. Go obamela molao o no e tshwannwa ke gonna taelo eo re e dirang ka go rata.

Ka go tsaa senkgwe le matute a moweine sefatlhamatlho, go re tlisetsa lorato la ga Keresete mo go rona, le tsotlhe tseo di amanang le pholoso ya rona, di nna boammaaruri gape fa pele ga rona. Go roba senkgwe beke le beke go bontsha tumelo eo e itekanetseng. Fa mongwe a sa kgone go roba senkgwe le bakaulengwe bao a dumelang go tshwana nabo, a ka dira tirelo eno a le esi. Ga go maipato ao a ka letlelelwang go thibela go tsholwa ga tirelo eno. Re tshwannwa ke gonna ka nako tsotlhe le senkgwe le moweine go kgonagatsa go dira tirelo tseno, le ge go le mathata ao a ka se tlhalosiweng, leano go gopola Keresete ka mokgwa o ao laotseng ka gone, go tshwanetswe ga dirwa. Jeso o dirisitse “leungo la moweine” (Luka 22:18), ka go rialo le rona re ka dirisa matute a moweine o mokhibidu.

Gonna le kabelano ka gonna le seabe mo tshotlegong le go bapolwa ga Keresete ke pitso e kgolo.

Tshono ya gonna bontlhanngwe ba go akarediwa mo dipogisegong le setlhabelo sa ga Jeso, ka go nwa matute a moweine le go nathoganya senkgwe ke tlotla e kgolo tota, eo mosadi kgotsa monna a ka tlotliwang ka yone. Go ikamanya natso o sa tlhaloganye bokao ba tsone go tshwana fela le go nyefola lefoko la Modimo, ka re rutwa go re “ka gale, fa lo ja senkgwe se le go nwa senwelo se, lo a bo lo itsise loso la Morena.... Ka moo he, yo o jang senkgwe se, gongwe a nwa senwelo sa Morena ka mokgwa o o sa tshwanelang, o tla bo a

leofela mmele wa Morena le madi a gagwe” (1 Bakorinthe 11:26,27). Moletlo wa thobaganyo ya senkgwe, o tshwanetswe ke go diragatswa ka nako tulong eo e didimetseng, e sa tshwenyane le megopolo ya batho. Seno se ka diriwa gongwe mo mosong kgotsa maitsiboa, mo kamoreng kgotsa tulo eo e tla bong e ritibetse ka nako eo. Re gakololwa gape go re: “a motho a itlhatlhobe pele (ka mowa o o wa boikokobetso-wa go itlhatlhoba), morago ga fao a je senkgwe se, a be a nwe ka senwelo se” (1 Bakorinthe 11:28). Ka jalo, re tshwannwa ke go tsepanisa ditlhaloganyo tsa rona go setlhabelo sa ga Keresete, gongwe ka go gakologelwa efangele ya dipogisego tsa gagwe pele ga papolo ya gagwe, re robaganye senkgwe. Fa re dira seno sentle, le rona re tla lekodisisa letswalo la rona mabapi le Keresete.

Tsamaiso e e letlelesegang ya thobaganyo ya senkgwe e ka nna ka mofuta o o latelang:-

1. Thapelo – re kopa Modimo go tshegofatsa tirelo eno; gore bula matlho go lefoko la gagwe; re gopola ditlhokego tsa badumedi ba bangwe; re rorise Modimo go bo a re neile lorato la gagwe, bogolo jang ne, a le bontshitse ka morwa wa gagwe, le go rapelela sengwe le sengwe seo se tlhokagalang.
2. Puiso ya dikgaolo tsa Baebele jaaka di tlhagisitswe mo lenaaneng la “Bible Companion”.
3. Akanya ka ga thuto eo e tswang mo dipuisong tsa letsatsi le gore re ithutile eng, gongwe o buise Lefoko la kgothatso la letsatsi ‘exhortation’ – e leng thuto eo e tswang mo dipuisong tsa letsatsi tseo di tla re lebisang kwa thobaganyong ya senkgwe, go gopola loso la ga Keresete.
4. Buisa 1 Bakorinthe 11:23-29
5. Jaanong go latele sebaka sa tidimalo le go itlhatlhoba.
6. Thapelo go rapelela senkgwe
7. Thobaganyo ya senkgwe, le go ja lenathwana la senkgwe.
8. Thapelo ya go rapelela moweine
9. Nwa go tswa mo senwelong
10. Thapelo ya go tswala tirelo

Tirelo yotlhe e tshwannwa go kanna ura le metsotswana fela.

11.4 Lenyalo la Bokeresete

Re tla simolola kgaolo eno ka go lebelela maemo a bao ba sa nyalang ka nako ya go kolobediwa. Re ithutile mo **Thutong ya 5.3** tlhokego ya go nyalana fela le bao e leng maloko a tumelo, ke gore bao ba kolobeditsweng mo tumelong ya gago. Go ditemana di se kae, tseo di tlhakantsweng le dikai tsa ga Keresete, Poulo le ba bangwe, tseo di rotloetsang bao ba sa nyalang gonna mo maemong ao, ka go dira jalo e le go re ba itlhaolele tiro ya Morena (1 Bakorinthe 7:7-9, 32-38 bapisa le 2 Thimotheo 2:4; Matheo 19:11,12,29; Moreri 9:9). “Mme le fa o ka nyala, o tla bo o sa leofe” (1 Bakorinthe 7:28). Bontsi ba baapostolo e ne e le borre bao ba neng ba nyetse (1 Bakorinthe 9:5), gape lenyalo go ya ka thuto ya Modimo, le diretswe go tlisa go ungwelwa mo bophelong ba setho gammogo le ba semowa. “A nyalano e tlotliwe mo go botlhe, mme (tiriso ya) bolao bo se kgotlelwe” (Bahebere 13:4). “Ga go molemo fa motho a nna a le nosi fela”; fela fa a kgona go ikgetholola go ditiro tsa semowa, ke ka moo Modimo o tlhomileng lenyalo (Genesi 2:18-24). Ka go rialo, “Yo o bonyeng mosadi o bonye se se molemo; o filwe tlhoganolo ke Morena.... mme mosadi yo o maatlametlo o tswa mo Moreneng” (Diane 18:22; 19:14).

Re neiwa tshoboko eo e lekanngwang ya maemo mo go 1 Bakorinthe 7:1,2: “Go molemo mo monneng, fa a sa ame mosadi. Mme ka go tshaba boaka a monna mongwe le mongwe a nne le mosadi wa gagwe” (bapisa le t 9).

Thuto ya ditemana tseno ke gore: thobalano kwa ntle ga go nyalwa, kgotsa kwa ntle ga lenyalo ke boaka ‘fornication’. Kgalemelo kgatlhanong le boaka ‘fornication’ (ke go robalana gareng ga batho bao ba sa nyalanang), kgokafalo ‘adultery’ (ke thobalano ya batho bao ba leng mo lenyalong, mme ba robalana le batho bao ba sa nyalanang nabo) le mekgwa mengwe ya boaka, ke dingwe tsa ditiro tse di bosula tseo di tletseng mo testamenteng e ntsha; bontsi ba makwalo a testamente e ntsha a

bonala a kgalemela ka ga boitshwaro bo no. Ditemana tseno ke dingwe tsa tseo go buiwang ka tsone: Ditiro 15:20; Baroma 1:29; 1 Bakorinthe 6:9-18; 10:8; 2 Bakorinthe 12:21; Bagalata 5:19; Baefeso 5:3; Bakolose 3:5; 1 Bathessalonika 4:3; Juta 7; 1 Peto 4:3; Tshenolo 2:21.

Ka go ela-tlhoko poeletso ya go kgalemelwa ga ditiro tseno, go tlola ditaelo tsa Modimo, tseo re di kwaletsweng go masisi e le tota. Le ge dibe tsa bokoa ba nama go se nene, fa motho a ikwatlhaela tsone, Modimo o itumelela go di itshwarela, Sekai: (Boaka kgotsa kgokafalo ya ga Dafita le Bereseba), go tswela go phela bophelo bo bo sa sokologeng go ditiro tseno, go gogela fela kwa lebitleng. Poulo gantsi o kgalemile kgatlhanong le tseno: “tlhalo le boaka....;le tse di ntseng jalo, tse ke di lo bolelelang jaaka nkile ka bua pele (ka sedulo sa katlholo) ka re: Ba ba dirang dilo tse di ntseng jalo ga ba nke ba rua boswa ba puso ya Modimo” (Bagalatia 5:19,21), ka go rialo, “Tshabang boaka! (bapisa 2 Thimotheo 2:22). Maleo otlhe a motho o a dirang a kwa ntle ga mmele; mme yo o akafalang o leofela mmele wa gagwe” (1 Bakorinthe 6:18).

Go tswelletse go amogelesega lefatshe ka bophara gore baratani ba bana ba basha ba tshele mmogo pele ga lenyalo, ba itumelela dikamano tsotlhe tsa banyalani. Tiriso ya lefoko tlhakanelo ya dithoto ‘common law marriage’ go tlhalosa seno ke se se farologaneng le seo se kaiwang ke lefoko leno. Lenyalo la modumedi e tshwanna gonna lenyalo go ya ka tlhaloso ya Modimo ya lenyalo; re ka se letle tlhaloso ya lenyalo eo e tlhalosiwang ke lefatshe leo le kgatlang nama, go hupetsa tlhaloso ya lenyalo ya Modimo- go le jalo, lenyalo le tlhodilwe ke Modimo go na le motho. Go ya ka Baebele, lenyalo le agiwa ke ditokololo di le tharo:

1. Moletlo wa lenyalo, le ge e le yo monnye. Go kwalwa ka ga lenyalo la ga Boase le Ruthe mo bukeng ya Ruthe 3:9; 4:13 e bontsha fa lenyalo e se fela kamano eo go welwang mo go yone; gonna le nako eo mongwe a nyalwang ka yone. Keresete o

tshwantshanngwa go monyadi, mme badumedi go monyadiwa, yo a tlileng go nyalwa ke Keresete fa a boela kwano lefatsheng la bobedi. Go tlile “gonna le moletlo wa lenyalo la kwana” go itumelela seno (Tshenolo 19:7-9). Kamano gareng ga monna le mosadi ke setshwantsho sa go bontsha kamano gareng ga Keresete le badumedi (Baefeso 5:25-30); ka go tlile gonna le nako ya lenyalo gareng ga gagwe le rona, ka jalo, go tshwanetse gonna le lenyalo gareng ga badumedi, seo e leng tshimologo ya go ipaakanyetsa kgolagano ya rona le Keresete kwa sedulong sa katlholo.

2. Lenyalo la Modimo go Iseraele, le tsentse fa gare tumelano ya semowa ya go tshepana ga bobedi boo, e bong Modimo le Iseraele (Hesekiele 16:8), seno ke sekai sa seo se tshwanetseng sa diragala mo lenyalong la badumedi.
3. Thobalano e botlhokwa go tlisa lenyalo botlalong (Doiteronomio 21:13; Genesi 24:67; 29:21; 1 Dikgosi 11:2). Ka ntlha ya seno, 1 Bakorinthe 6:15,16 e tlhalosa ka fao thobalano kwa ntle ga lenyalo e sa letlelesega, e bile e le molato. Thobalano ke sesupo sa go bontsha ka fao Modimo a kopantseng banyalani ka gone (Genesi 2:24). Go kopanngwa gonna “nama e le nngwe fela” mo kamanong ya nakwana ke go tlhokofatsa mebele eo Modimo a re e neetseng. O tlhodile mebele ya rona go kgona go kgotsofatsa seo a se kopantseng mo lenyalong.

Bao ba kolobeditsweng, fa balekane ba bone ba sa kolobediwa, ga ba letlelelwa go tlhalana (1 Bakorinthe 7:13-15), mme ba dire tsotlhe tseo di ka kgonagalang go tiisa lerato la bone, ka go dira jalo ba bontshe fa bophelo bo ba bo phelang mo go Keresete, bo le bogolo go feta, go nale fela go fetola

ditumelo. 1 Petoro 3:1-6 re rotloetswa gore bao ba leng mo maemong ano, ka go dira ka fao re kopiwang ka teng, tiro eno ka bo yone, e ka fetola molekane yo o sa dumeleng gonna modumedi.

Thuto mabapi le lenyalo ke sekai se se tletseng seo se bontshang mafoko a Modimo mabapi le lone fa a ne a re: “monna a tla tlogelang rraagwe le mmaagwe, a ngaparela mosadi wa gagwe; mme ba tla nna nama e le nngwe fela” (Genesi 2:24). Ntwa eno ya bongwe gareng ga monna le mosadi, ka ditsela tse dintsi ke setshwantsho go teko ya rona go nna nama e le nngwe le Keresete, ka go lwantsha le go fenya sebe le bogagapa (bo-nna) ba ditakatso tsa mebele ya rona. Ntwa eno, e kगतलhanong le borona (motho mongwe-le mongwe) go na le kगतलhanong le Keresete kgotsa molekane wa rona. Fa re fenya mo go direng seno, gonna le boitumelo le botlalo ba lenyalo la rona.

Fela, boammaruri ke gore: re phela mo lefatsheng la sebe le go palelwa, lefatsho leo le tlhokang go itshoka le go tswelala go leka go gola le go tshegetsa melao e e boitshepo eo e rutiwang mo Baebeleng, le ka sekai sa lorato la Modimo le la ga Keresete, re santsane re palelwa ke go rata jaaka re bontshitswe. Selekanyetso seo se neilweng mo go Genesi 2:24 ke ka ga monna a le mongwe le mosadi a le mongwe, ba phela mmogo mo bongweng fela ba pelo mo bophelong bono.

Badumedi ba tshwannwa ke go amogela gore maemo a go leka go fitlhelela selekanyetso se se rileng mo maphelong a rona go ka se kgonagale, mo go rona le badumedi mmogo. Banna le basadi ba ka ngangisana, mme ba latlhegelwe ke go kopana kgotsa gonna-bongwe bo re buang ka bone, e leng bongwe fela ba pelo, bo bo tlhokagalang, go ka tswe go sa kgonagale go bontsha sekai se se tletseng sa lenyalo; gongwe monna a ka tswe a na le basadi ba le bantsi, bao ba nyetsweng pele a dumela, kwa ditsong tseo go nyala lefufa go letlelesegileng. Mo maemong a no, monna yo o tla tshwannwa ke go se tlhale basadi ba gagwe, fela a seka a nyala gape.

Botlhale ba ga Poulo, bo bo kopanang sentle le gonna le boutlwelo-botlhoko mo sethong, le go tlhagisa dithuto tsa semowa, o ne a tlhalosa fa go kgaogana (e seng tlhalo) e ka kgonagala mo ntlheng tseo tumelano e sa kgonagaleng go ka fitlhelelwa: “mme fa a mo tladile, a a nne fela a sa nyalwa gape” (1 Bakorinthe 7:10-11).

Go tlhagisiwa ga dilekanyo tseno, le go amogelwa ga selekanyo sa gonna kwa tlase, go letlelesegile fela, fa go sa thulane le molao wa Modimo (sekai Boaka ga ba letlelesega), ke thuto eo e tletseng mo Baebeleng. Poulo o gakolola mo go 1 Bakorinthe 7:10-11 e tshwana le 1 Bakorinthe 7:27,28): “...fa o sa kopanngwa le mosadi, se batle mosadi. Mme le fa o ka nyala, o tla bo o sa leofe”. Fela go tlhala ka go rata, ke go tlola molao wa Modimo yo a o beileng, o monna le mosadi ba tshwannwang ke go tlhaloganya, fa Modimo a ba kopantse jaaka nama e le nngwe, le ge mo maphelong a bone ba fitlhela seno se palega go ka setshegetsatsa. Mafoko a ga Keresete a tlhamaletse mo go utlwisang botlhoko:

“Fela e sa le ka tshimologo ya tlholego ‘Modimo o ba dirile monna le mosadi.’ Ke ka ntlha ya moo monna o tla tlogelang rraagwe le mmaagwe, a ngaparela mosadi wa gagwe, mme ba babedi ba, ba tla nna nama e le nngwe fela; ka moo ga ba tlhole ba le babedi, ke nama e le nngwe fela. Jaanong se Modimo o se kopantseng, a motho a se se kgaoganye..... Fa motho a tlhala mosadi wa gagwe, a nyala o sele, o mo senyetsa nyalano. Le mosadi, fa a tlhala monna wa gagwe, a nyalwa ke o sele, o senya nyalano.” (Mareko 10:6-12).

Mo ntlheng tsotlhe ka tsa thobalano, nama, keletso, ke yone e dirang maipato go siamisa go dikeletso tsa nama ka tlhago. Bao ba iphitlhelang ba le mo dipharagobeng tsa maemo ao a tshwanang le ano, ba ka bona go tla maemo ao ka go gopola seo se rutiwang ke ditemana tseo di nopotsweng mo kgaolong eno. Bangwe ba tlhophile go tlotlomatsa mekgwa ya ‘homosexuality’ le ‘lesbianism’ ka e le ditakatso tsa nama di dirang batho go laba-labela mefuta eno eo e tlhatsisang go bona

kgotsofalo. Fela, re a itse fa ditiro tsa mofuta ono, e le manyala fa pele ga Modimo.

Thuto ya motheo eo e rutiwang mo go Genesi 2:24 e tlhagisa bolelo ba 'homosexuality'; ke maikaelelo a Modimo go bona monna le mosadi ba nyalana le go ngaparelana. Modimo o tlhodile mosadi gonna mothusi wa ga Atamo, go nale monna yo mongwe. Tsa thobalano gareng ga banna, di kgalemelwa poelela mo Baebeleng. Tiragalo tsa mofuta ono ke dingwe tsa lebaka goreng Modimo o ne a nyeletsa Sotoma (Genesi Dikgaolo 18,19); moapostolo Poulo o tlhalositse sentle gore bao ba tswelelang ka mekgwa eno, ba tla lebagana le bogale ba Modimo, mme ba se akarediwe mo pusong ya Modimo (Baroma 1:18-32; 1 Bakorinthe 6:9,10).

Lebaka la gore, gongwe re kile ra bo re dira dilo tseno, ga lea tshwanna go re dira go re re akanye fa re ka se bone thuso ya Modimo. Go boitshwarelo mo Modimong o re buang ka ene, gore a tle a boifiwe ka ntlha ya boutlwelo botlhoko ba gagwe (Pesalome 130:4). 'Ecclesia' ya kwa Korinthe e ne e nale basimanyana bao ba ileng ba fetoga: "Bangwe ba lona ba ne ba ntse jalo; mme jaanong lo tlhapisitswe (ka go kolobediwa), lo itshepisitswe, lo siamisitswe ka leina la Morena Jeso Keresete" (1 Bakorinthe 6:9-11).

Ngongora ya gore monna mongwe ga a gogelwe ke mosadi, mme o eletsa monna yo mongwe ke go latofatsa gore Modimo ga a siama ka go re kganela go dira 'homosexuality', mme a re tlhola ka keletso e kalo. Modimo ga o kitla o re lesa go raelwa ke thaelo eo e ka palelang motho, mme le yone o tla tlhagisa tsela ya go e fenywa (1 Bakorinthe 10:13). Ke go tswelela go dira tsa nama, motho a ka fitlha fao a sa tlholeng a kgona go boela morago, mme a fetoge gonna e ne motho yoo. Ka go rialo, letlhapelwa kgotsa motho yo o dirisang dithetefatsi, ga ba kgone go phela ntle le go nwa kgotsa go tsuba; mme nae o tswanetse a fetola ka fao a akanyang ka ga dilo tseno, mme ka thuso e e

tseneletseng ya kalafi a ka kgona go fenya keletso ya dilo tseno, mme a boele kwa bophelong bo bo tlwaelegileng.

‘Homosexuality’ le yone e tshwanetse ya alafiwa, tshimologo e le go fetola ka fao motho a akanyang ka teng, fa e bapisiwa le lefoko la Modimo. Modimo o tla paka maiteko a motho mongwe le mongwe mo go sena, fa ba itlogelela go etelelwa pele ke ditakatso tsa nama, Modimo o tla ba tshola jaaka a ne a dira ka Iseraele.

“Ka ntlha ya moo Modimo o ba neeletse mo dikeletsong tse di tshabisang ditlhong; gonne mokgwa o e leng wa tlholego, basadi ba bone ba o fetotse o e seng wa tlholego. Fela jalo le banna ba tlogela go dira le mosadi ka fa mokgweng wa tlholego, ba tukelana ka dikgatlhego tsa bone, banna ba dira matlhabisa-ditlhong le banna ba bangwe, ba amogela (mo mebeleng ya bone) tuelo e e tshwanetseng timelo ya bone mo go bona ka bosi” (Baroma 1:26,27).

11.5 Kabelano ya Bokeresete

Lefoko la segerika leo le fetolelsweng ‘kabelano’ ke lefoko leo le tlhalosang maemo a go tshola sengwe seo se tshwanang. Ka ntlha ya go itse le go dira ditiro tsa Modimo, re nna le kabelano nae, le botlhe bao ba dirang tseo di tshwanang ka ntlha ya gonna mo “go Keresete”. Go ka pele go ka lebala tlhokego ya go abelana le badumedi ka rona: “go dira molemo le go atswana lo se ka lwa go lebala” (Bahebere 13:16). Bafilipi 1:5 e bua ka go “abelwa Efangele”; seo ke motheo wa kabelano ya rona, e bong dithuto tsa motheo tsa Baebele, tseo di agang efangele ya boammaaruri. Ka go rialo, kabelano eo e itumelelwang ke badumedi ba boammaaruri e kgolo go feta mokgatlho kgotsa kereke. Ka ntlha ya go abelana gono, ba tsamaya maeto, ke raa badumedi ba boammaaruri, go etela badumedi ka bone bao ba leng kgakala le kereke, le go dirisa poso le makwalo kgotsa mogala wa letheke fa go kgonagala, go tsaa tsogo ya bakaulengwe ka bone. Poulo o bua ka “kopano ya Mowa” (Bafilipi 2:1), ke gore kopano (kabelano) eo e

ikaegileng mo go tlhaloganyeng go go tshwanang ga tlhaloganyo ya semowa ya Modimo, jaaka e rebotswe mo lefokong la gagwe la semowa e bong Baebele.

Nngwe ya tlhagiso e kgolo ya go abelana ga rona, ke go tsholwa ga moletlo wa thobaganyo ya senkgwe mmogo. Badumedi ba ntlha “Ba nnela ruri mo thutong ya baapostolo le mo kopanong (kabelano) le mo nathoganyong ya senkgwe le mo merapelong.... ba nathoganya senkgwe....ba ja dijo ka boitumelo le bopelophepa” (Ditiro 2:42,46). Nathoganyo ya senkgwe, eo e emetseng pilara ya bogare ba tumelo ya rona, fa re ntse re kgaogana senkgwe le go nwa moweine, go aga gona “bongwefela ba pelo”. “Senwelo sa tshegofatso se re se lebogelang, a ga se gona le kabelo mo mading a ga Keresete? Le senkgwe se re se nathoganyang, a ga se gona le kabelo mo mmeleng wa ga Keresete” (1 Bakorinthe 10:16,17). Ka go rialo re nale maikarabelo go abelana tsa nathoganyo ya senkgwe le go nwa matute a moweine le bao ba tshwanetseng ke go ungewelwa mo tirong eno, bao “ba tlhakanetseng senkgwe se le sengwe fela”. Bao ba kolobeditsweng sentle mo go Keresete, morago ga go itse le go dumela boammaaruri, ke bone ba tshwanetsweng ke dikabelo tseno, e seng bao ba sa kolobang; e tla bo e le go nyefola dikabelo fa di kgaoganngwa le bao ba sa kolobang.

Johane o gopola ka fao a ileng a abelana efangele ya bophelo bo bosakhutleng le ba bangwe fa a ne a re: “le lona re a lo rerela gore le lona lo nne le kopano le rona; mme kana kabelano ya rona ke ya go kopana le Rara le Jeso Keresete Morwawe” (1 Johane 1:2,3). Seno ke bosupi ba gore go kabelano eo motheo wa yone e leng go tlhaloganya efangele ya boammaaruri, mme thuto eno, e re tlisa mo go kgoneng go abelana ka bobedi le badumedi ba bangwe ba boammaaruri, ga mmogo le Modimo le Jeso mo maemong a setho. Fa re tswelela go dirisa efangele mo maphelong a rona, re fenya mekgwa ya rona ya go leofa, le go tswelela go tlhaloganya botebo ba lefoko la Modimo, kabelano ya rona e tla gona e e botebo le Modimo le Keresete.

Kabelano ya rona le Modimo le Keresete le badumedi ba bangwe, ga e ya ikaega fela mo go tlhaloganyeng mmogo thuto ya Baebele eo e akaretsang “Tumelo e le nngwe”. Mekgwa ya rona ya bophelo e tshwannwa ke go supa melao eo e laolang kabelano ya baitshepi. “Modimo ke lesedi, mme ga gona lefifi lepe mo go ona. Fa re re, re na le kopano le ona, mme re tsamaya mo lefifing, re a aka, ga re dire boammaaruri. Mme fa re re tsamaya mo leseding jaaka ona o le mo leseding, re na le kopano mongwe le yo mongwe, e bile madi a ga Jeso Keresete, Morwaa-ona, a re itshekisa boleo jotlhe” (1 Johane 5-7).

‘Go tsamaya mo lefifing’ go raa go re: go ya tseleng ya bophelo bo bo leng ka nako tsotlhe kgatthanong le lesedi leo le tlhagisiwang ke lefoko la Modimo (Pesalome 119:105; Diane 4:18); ga go kae dibe tsa rona tseo re tlwaetseng go di dira jaaka batho, ka gonne temana eo e latelang, e tswelela ka go re: “Fa re re, ga re na boleo, re a itsietsa, mme boammaaruri (jo ke lefoko la Modimo Johane 17:17; 3:21; Baefeso 5:13) ga bo yo mo go rona” (1 Johane 1:8).

Go tswa go tsotlhe tseno, go bontsha fa go abelana ga boammaaruri go tla bokhutlong fa modumedi a simolola go ruta dithuto tseo di leng kgatthanong le thuto ya motheo ya Baebele, kgotsa a phela bophelo bo bo ganetsanyang le thuto e e tlhapileng ya Baebele: “Lo se ka lwa tlhakanela ditiro tsa lefifi tse di sa ungweng sepe, mme bogolo lo di kgalemele” (Baefeso 5:11). Matsapa otlhe a tshwanelwa ke go tsewa go leka go ba busetsa mo letsomaneng, ka mokgwa wa modisa yo o molemo, yo o tlogetseng letsomane la gagwe, go ya go batla nku e e timetseng go fitlha a e bona (Luka 15:1-7).

Temana eo e tlhapileng sentle mabapi le kabelano eo e fitlhelwang mo go 2 Bakorinthe 6:14-18: “Lo seka lwa goga ka joko e le nngwe le ba ba sa dumeleng; gonne tshiamo e ka utlwana jang le tshiamololo? Lesedi le ka kopana jang le lefifi?.....Tswayang mo gare ga bone, lo lomologane nabo, go bua Morena.... mme ke tla lo tshola. Gape Ke tla nna Rraeno,

mme lo nne bomorwaake le bomorwadiake, go bua Morena wa thata yotlhe”.

Re bontshitse ka fao lefoko la Modimo e leng lesedi ka teng. Ditemana tseno tseo re di boneng, di tlhalosa goreng re tshwanetse ra se ka ra nna le kopano le dikereke tseo di rutang dithuto tseo di fosagetseng; di tlhalosa gape, goreng re sa tshwanela go nyalana le bao ba sa dumeleng boammaaruri, le gore re se kgatlwe ke mekgwa ya bophelo ya lefatshe leno. Ka go ikgaoganya le tsa lefatshe leno, re tshegofaditswe gonna barwa le barwadie Modimo ka sebele, ditokololo tsa legae la bangwe bao ba dumelang go tshwana le rona lefatshe ka bophara – Bakaulengwe le Bokgaitsadie Moreneng. Go “mmele o le mongwe fela” ke gore: go Kereke ‘Ecclesia’ e le nngwe fela ya boammaaruri (Baefeso 1:23), eo motheo wa tumelo wa yone o agilweng mo tumelong e le nngwe ya boammaaruri, ba dumela Modimo a le mongwe, le kolobetso e le nngwe le “Tumelo e le Nngwe”, ke gore: thuto ya Baebele ya motheo eo e agang tumelo e le nngwe (Baefeso 4:4-6).

Fa re ithutile dithuto tseno ka kelotlhoko, go mo seding jaanong gore: ga gona tsela khutswe go kgatla Modimo, kgotsa gonna le kabelano nae. Kgetho ke ya rona, re ka nna ka fa letlhakoreng la Modimo, ka go kolobediwa mo go Keresete, mme ka go dira jalo, ra ikamanya le Modimo, kgotsa ra itlhophela, go sa ikamanye le Modimo, mme ka go dira jalo, le gone ke go itlhophela gonna kwa ntle ga Modimo, ke tlhopho ya rona eo re e neetsweng ke Modimo. Re katswe re le mo leseding, ka ntlha ya go tlhaloganya thuto ya motheo ya Baebele, le go obamela ditaelo tsa yone, kgotsa ra tswelela gonna mo lefifing. Motho a ka se ungwelwe ga bedi, leoto le lengwe mo sakeng le lengwe, tlhopo ke ya gago, maoto otlhe a tshwannwa ke gonna sakeng le le lengwe ka nako e le nngwe.

Kitso ya rona ka ga tseno, e re naa maikarabelo mo Modimong. Ga re kitla re phela fela jaaka mongwe le mongwe yo o tlwaelegileng mo lefatsheng. Modimo o re lebile ka leitlho la phisego, o lebile go bona tsibogo ya rona gore e tla nna ya

mofuta mang. Ka bobedi mmago, Morena Jeso Keresete, gammogo le badumedi botlhe ba boammaaruri, ba ipotsa go re: “a naa o tla dira tshwetso e e siameng?”. Fela, Modimo, Keresete le rona re tla dira tsotlhe tseo di ka kgonagalang go go thusa – le ge mo ntlheng ya Modimo a neile Morwa wa gagwe go re a re swele – kwa bokhutlong pholoso ya gago e ikaegile mo tshwetsong ya gago ya go itlhophela, ke tlhopo e gololesegileng, ga e pateletswe ope – Go tlhopha gareng ga seo lefatshe leno le se solofetsang, kgatlhanong le tsholofetso e kgolo eno, eo Modimo a go laletsang go e amogela le gonna tokololo ya losika la gagwe ka Keresete.

THUTO YA 11: Dipotso

1. Ke ditsupo dife tseo di tshwanetseng go bonala mo maphelong a rona fa re sena go kolobediwa?
2. Bokao ba lefoko “boitshepo” ke bofe?
  - ☐ Go sa kopaneng le bao ba sa dumeleng mo Modimong?
  - ☐ Go itlhophela go tswa sebeng go ya dilong tsa Modimo
  - ☐ Go ya Kerekeng
  - ☐ Go dira tse di molemo go mongwe ka wena.
3. Ke ditiro difeng tseo di sa tshwanelang bakeresete ba boammaaruri go ka dira mo go tsone?
4. Bokao ba mafoko a no: ‘motshepiwa’ le ‘ecclesia’ ke bofe?
5. Ke mareo a feng a leng boammaaruri ka ga nathoganyo ya senkgwe go ao a latelang?
  - ☐ Re tshwannwa ke go nathoganya senkgwe beke le beke
  - ☐ Re tshwannwa ke go nathoganya senkgwe gangwe ka ngwaga ka nako ya moletlo wa tlolaganyo.
  - ☐ Senkgwe le moweine di fetoga gona mmele le madi a Jeso ka (sefatlha-matlho ‘literally’) boammaaruri.
  - ☐ Senkgwe le moweine di emetse mmele le madi a Jeso.
6. Ke mareo a feng ao a leng boammaaruri ka ga lenyalo?
  - ☐ Re tshwannwa ke go nyalana fela le badumedi ka rona.
  - ☐ Tlhalo e letlelesegile gareng ga badumedi
  - ☐ Modumedi yo molekane wa gagwe a sa dumeleng, a leke gona nae le fa gontse jalo.
  - ☐ Mo lenyalong, Monna o emetse Keresete fa Mosadi a emetse Badumedi.
7. A o eletsa go ka kolobediwa?

Fa o sena go fetsa go buisa buka eno, mme o eletsa go ka tlotla kgotsa go botsa go tswelela-pele, kgotsa o eletsa go ka kolobediwa, ka kopo tlhe amana le rona mo ateseng nngwe le nngwe eo e leng mo bukeng eno, kgotsa o ka re romelela molaetsa wa email mo go info@carelinks.net.